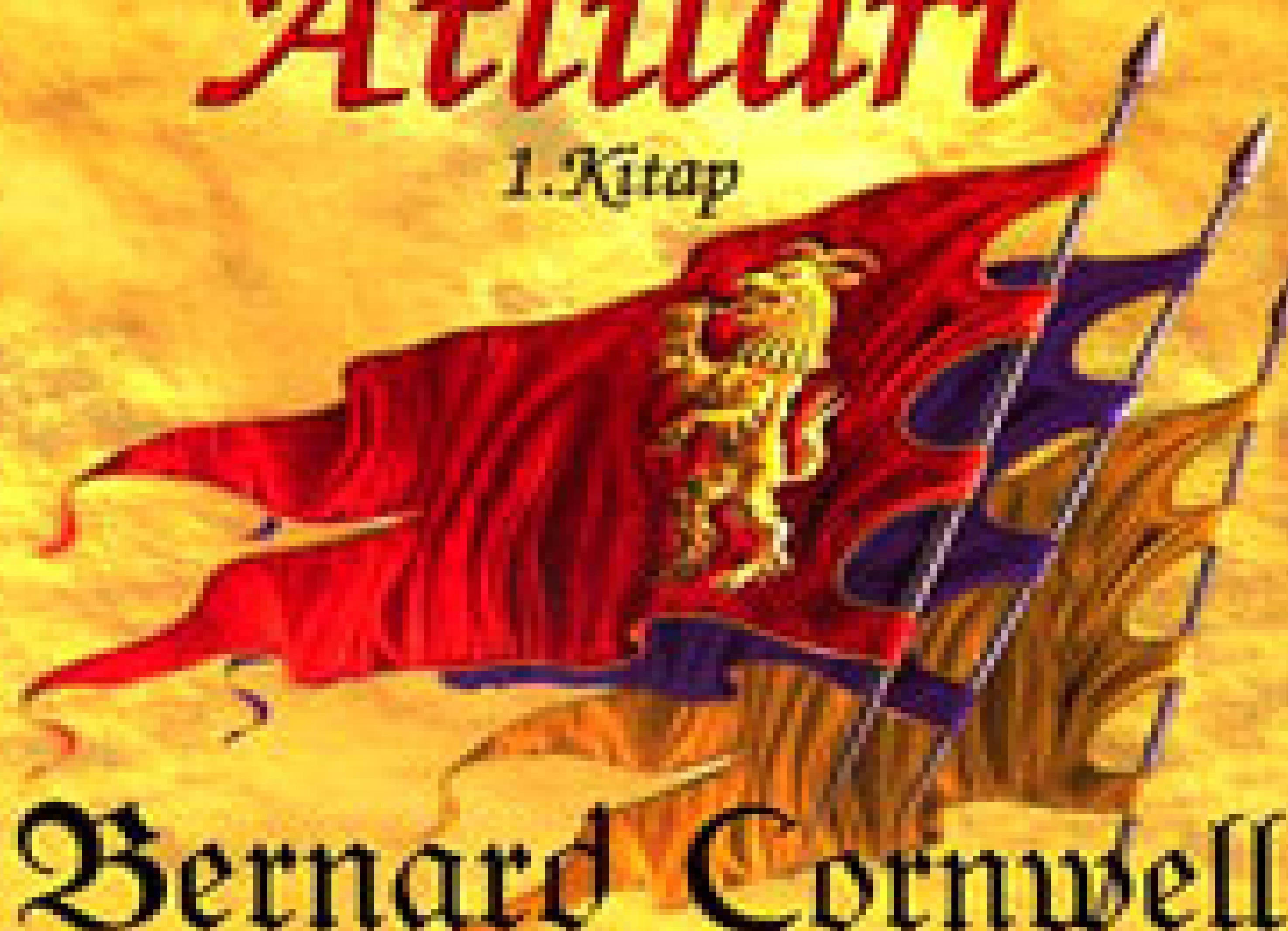
Kutsal Kâse'nin Peşinde

Şeytanın Atlıları

1.Kitap

Bernard Cornwell

Koridor

Tarihi Roman

Bernard Cornwell

(Kutsal Kâse'nin Peşinde)

Cilt1 Şeytanın Atlıları

ŞEYTANIN

ATLILARI

1. KİTAP

KORİDOR YAYIMCILIK

Özgün adı: Harlequin

Yayın yönetmeni: Erdem Boz

Editör: Nermin Baltacı

İngilizce aslından çeviren: Zeliha İyid0nan Babayiğit İç tasarım: Bora Börü

Kapak İlustrasyonu: Bili Gregory

Baskı & cilt: Yenigüven Matbaası, İst;lrıbu[

1. baskı: Beyaz Balina Yayınları, İstanbul, 2QQ5

KORİDOR YAYIMCILIK

Binbirdirek Mah. Suterazisi Sok. no: 4/2

34122 Sultanahmet-İstanbul

ŞEYTANIN

ATLILARI

1. KİTAP

Çeviren:

Zeliha İyidoğan Babayiğit

Yazar Hakkında

Bernard Cornvvell, 1944 Londra'sında dünyaya geldi.

Londra Unüversitesi'ni bitirip, bir süre öğretmenlik yaptıktan sonra, BBC'de yaklaşık on yıl çalıştı. Hâlâ eşi olan Judy Cornvvell'le evlenebilmek için Amerika'ya taşındı.

Çalışmak için Amerikan Hükümeti'nden izin almak zorundaydı; ancak kitap yazma konusunda izin gerekme-diğinden bu mesleğe başladı ve bugün dünyada tarihi roman alanında en önemli yazarlardan biridir.

"...pek çok ölümcül savaş yapıldı, insanlar katledildi, kiliseler soyuldu, ruhlar tahrip edildi, genç kadınlar ve bakireler kirletildi; saygıdeğer dullar ve eşler rezil edildi; kasabalar, malikaneler, binalar yakıldı; yollarda soygunlar ve gaddarlıklar yapıldı; pusular kuruldu. Bu yüzden adalet sağlanamadı. Hıristiyanlık inancı zayıfladı, ticaret yok oldu ve bu savaşları takiben konuşulamayacak, sayı-lamayacak ve yazılamayacak kadar kötü ve korkunç olay-lar yaşandı."

FRANSA KRALI II. JEAN, 1360

Harlequin, büyük olasılıkla eski Fransızca sözcük helleguin'den alınmıştır: şeytanın atlıları.

Hookton hazinesi 1342 yılının Paskalya sabahında çalındı.

Bu hazine, kutsal bir şey, kilisenin kirişlerinde asılı duran kutsal bir emanetti ve bu kadar değerli bir nesnenin böylesi tanınmamış bir köyde tutulması olağandışıydı.

Bazı köylüler kutsal emanetin orada işi olmadığını, bir katedralde veya büyük bir manastırda saklanması gerektiğini söylerken kimileri, hem de

sayıları çok olan kimileri, onun gerçek olmadığını söylüyordu. Yalnızca aptallar kutsal emanetlerin sahte olduğunu inkâr ediyordu. İkna yeteneği olan adamlar ingiltere'nin az bilinen kesimlerin-de dolanıp kutsal azizlerin el ve ayak parmaklarından veya kaburgalarından olduğunu söyledikleri sararmış kemikleri satarlardı. Ve kemikler bazen gerçekten insana ait olsa da çoğunlukla bir domuza ya da hatta bir geyiğe ait oluyor, ama insanlar yine de satın alıp bu kemiklere dua ediyordu. "İnsan St. Guinefort'a dua etse de olur," derdi Peder Ralph, sonra genizden gelen alaycı bir kahkaha patlatırdı. "Uyluk kemiğine dua ediyorlar, uyluk kemiğine!

Kutsal domuz!"

Hazineyi Hookton'a getiren Peder Ralph olmuştu ve bir katedrale ya da manastıra götürülmesini kabul etmemişti, böylece sekiz yıl boyunca kilisede asılı kaldığından üzerinde tozlar ve batı kulesinin yüksek penceresinden meyilli güneş ışıkları girdiğinde gümüş renginde parlayan örümcek ağları birikmişti. Serçeler hazinenin üstüne tüner, bazı sabahlar sapma asılmış yarasalar görülürdü.

Nadiren temizlenir ve neredeyse hiç aşağıya indirilmezdi, ama arada bir Peder Ralph merdiven getirip hazinenin zincirlerini açtırır ve ona dua edip okşardı. Onunla hiç övünmezdi. Böyle değerli bir hazineye sahip olan diğer kilise ve manastırlar hacıları çekmek için onları kullanırdı, ama Peder Ralph ziyaretçileri geri çevirirdi, "Önemli bir şey değil," derdi eğer bir yabancı kutsal hazineyi sora-cak olursa. "Ucuz bir mücevher. Önemli bir şey değil."

Ziyaretçi ısrar ederse sinirlenirdi. "Önemli bir şey değil, bir şey değil, bir şey değil!" Peder Ralph öfkeli değilken bile ürkütücü bir adamdı, ama öfkelendiğinde saçları havaya dikilmiş bir canavara dönüşüyor ve ateşli öfkesi hazineyi koruyordu, ama Peder Ralph cehaletin en iyi koruma olduğuna inanıyordu, çünkü eğer insanlar onu bil-mezse Tanrı korurdu. Ve korumuştu da, bir süre için.

Hookton'un tanmmamışıığı hazinenin en iyi korumasıydı. Küçük köy İngiltere'nin güney sahilinde, neredeyse nehre dönüşen Lipp deresinin çakıl taşı kaplı sahili geçip denize döküldüğü yerde kurulmuştu. Köye ait altı tane balıkçı teknesi çalışıyor, geceleri Lipp'in son düzlüğünün etrafında kıvrılan çakıllı uzantı yani Hook tarafından korunuyordu, ama 1322'deki ünlü

fırtınada deniz kükreyerek Hook'u da aşmış ve tekneleri yukarı sahile vurarak paramparça etmişti. O trajediden sonra köy hiçbir zaman tamamen toparlanamamıştı. Fırtınadan önce Hook'tan on dokuz tekne açılıyordu, ama yirmi yıl sonra yalnızca altı tekne Lipp'in tehlikeli setinin ötesindeki dalgalarla boğu-

şuyordu. Köylülerin geri kalanı ya tuzlada çalışıyor ya da hazinenin kararmış kirişlerinden sarktığı küçük taş kilisenin etrafına toplanmış olan sazdan yapılma kulübe yığınlarının arkasındaki tepelerde koyun ve sığır otlatıyordu.

Burası, arkadaki yeşil tepeleri, içindeki cehaleti ve ötesindeki engin deniziyle tekne, balık, tuz ve çiftlik hayvanı memleketi olan Hookton'du.

Hookton da Hıristiyanlıktaki her yer gibi Paskalya ari-fesinde nöbet tuttu ve 1342'de bu ciddi görev, Peder Ralph'ın Kutsal Paskalya Ekmeğini takdis edip, ekmek ve şarabı beyaz örtülü sunağa koymasını seyreden beş adam tarafından yerine getirildi. Bu tören için yapılan özel ekmekler beyaz keten bir örtüyle örtülen basit bir toprak kâ-senin içinde dururken, şarap Peder Ralph'e ait gümüş bir kupada saklanırdı. Gümüş kupa da onun esrarının bir parçasıydı. Peder, dindar ve bir köy rahibine göre fazla bilgili olan çok uzun boylu bir adamdı. Piskopos olabileceği, ama şeytanın ona kötü rüyalarla musallat olduğu ve Hookton'a gelmeden önce ruhu şeytanlar tarafından ele geçirildiği için bir manastırın hücresine kilitlendiğine dair söylentiler ortalıkta dolaşıyordu. Sonra 1334'te şeytanlar onu bırakmış ve o da martılara vaaz vererek, sahilde günahları için ağlayarak ve göğsünü sivri uçlu taşlarla döverek köylüleri dehşete düşürdüğü Hookton'a gelmişti. Kötülüğü vicdanına çok büyük baskı yaptığında bir köpek gibi uluyordu, ama ücra köşedeki bu köyde bir parça huzur da bulmuştu. Keresteden, kâhyasıyla paylaştığı büyük bir ev yapmıştı ve üç mil kuzeydeki taş evde yaşayan Hookton lordu Sir Giles Marriott'la arkadaş olmuştu.

Sir Giles kuşkusuz bir centilmendi ve vahşi saçlarına ve öfkeli sesine rağmen Peder Ralph de öyle görünüyordu. Kiliseye getirdiği hazineden sonra Hookton'daki en harika şeyler olan kitapları topluyordu. Bazen kapısını açık bıraktığında insanlar şaşkınlıkla yutkunarak masanın üstüne yığılmış olan deri kaplı on yedi kitaba bakar-dı. Çoğu Latince'ydi, ama birkaç tanesi Peder Ralph'in ana dili olan Fransızca'ydı. Ama onun dili

Fransa Fransızca'sı değil, Norman Fransızca'sı, İngiltere'nin hükümdarlarının diliydi ve köylüler rahiplerinin asil bir soydan geldiğine inanıyordu, ama kimse bunu onun yüzüne karşı sormaya cesaret edemiyordu. Hepsi ondan çok korkuyordu, fakat o köylülere karşı görevlerini yapıyordu; onları vaftiz ediyor, yeni doğan çocuklar için Tanrıya şükran duası gönderiyor, evlendiriyor, günah çıkartıyor, günahlarını bağışlıyor, azarlıyor ve gömüyordu, yine de onlarla zaman geçirmiyordu. Karmakarışık saçları, öfkeyle bakan gözleriyle asık bir suratla yalnız başına dolaşıyordu, ama yine de köylüler onunla gurur duyuyordu. Çoğu köy kilisesi cahil, muhallebi suratlı, kiliseye gelenlerden biraz daha fazla eğitimli rahiplerin eline kalmıştı, ama Hookton Peder Ralph sayesinde iyi bir âlime sahipti. Peder, sosyal-leşmeyecek kadar zeki, belki bir aziz, belki bir soylu, kendi kendine günah çıkaran bir günahkârdı ve belki deliydi, ama inkâr edilemeyecek kada/ gerçek bir rahipti.

Peder Ralph Kutsal Ekmekleri kutsayıp beş adamı, Lucifer'in Paskalyadan bir gece önce ülke dışında olduğu ve bu şeytanın hiçbir şeyi Kutsal Ekmekleri sunak taşından çalmaktan daha fazla istemediği, bu yüzden beş adamın ekmeği ve şarabı titizlikle korumaları gerektiği konusunda uyardı ve rahip gittikten sonra kısa bir süre için adamlar itaatkâr bir şekilde dizlerinin üstünde kalıp yanında bir armanın bulunduğu gümüş rengi ayin kupasına baktılar. Armada elinde bir kâse tutan efsanevi bir canavar, bir yale vardı ve köylülere Peder Ralph'in gerçekte asil doğmuş olup ruhu şeytanlar tarafından ele geçirildiği için aşağılık bir seviyeye düşen bir adam olduğunu anlatan şey bu soylu kupaydı. Gümüş kupa uzun gece boyunca yanacak olan muazzam uzunluktaki iki mumun aydınlı-

ğında titreşiyor gibi görünüyordu. Çoğu köylünün uygun Paskalya mumları almaya parası yetmiyordu, fakat Peder Ralph her yıl Shaftesbury'deki keşişlerden iki mum alırdı ve köylüler bu mumlara bakmak için çekine çekine kiliseye sokulurdu. Ama o gece, karanlıktan sonra yalnızca bu beş adam uzun, titremeyen alevleri gördü.

Balıkçı John osurdu. "Bunun şeytanları uzak tutmak için yeterli olduğunu düşünebilirsiniz," dedi ve diğer dördü güldü. Sonra hep birlikte koro bölümünün merdivenlerinden ayrılıp sırtlarını orta kısımdaki duvara

vererek oturdular. John'un karısı bir sepet dolusu ekmek, peynir ve tütsülenmiş balık hazırlamış, sahilde tuzlası olan Edward bira getirmişti.

Hıristiyanlıktaki büyük kiliselerde bu yıllık nöbeti şövalyeler tutardı. Üzerlerine sıçrayan aslanların, kamburu-nu çıkarmış şahinlerin, balta başlarının ve kanatları açık kartalların işlendiği zırhlı yelekleri ve tepesinde tüylü sorguçların bulunduğu miğferleriyle diz çökerek beklerlerdi, ama Hookton'da şövalye yoktu ve yalnızca diğerlerinden biraz ayrı duran Thomas adlı en genç adamın silahı vardı. Eski, küt ve hafifçe paslanmış bir kılıçtı bu.

"O eski kılıcın şeytanı kaçıracağını düşünüyor musun, Thomas?" diye sordu John.

"Babam getirmem gerektiğini söyledi," dedi Thomas.

"Baban kılıçtan ne istiyor?"

"O hiçbir şeyi atmaz, biliyorsun," dedi Thomas, eski silahı kaldırarak. Ağırdı, ama kolayca kaldırıyordu; on se-kizinde, uzun boylu ve muazzam güçlüydü. Köyün en zengin adamının oğlu olmasına rağmen çok çalışkan bir çocuk olduğu için Hookton'da sevilirdi. Denizde ellerini 17

yara bere ve kan içinde bırakan katranlanmış ağları çek-mekten daha çok sevdiği bir şey yoktu. Bir teknenin nasıl denize açılacağını bilirdi ve rüzgâr yetersiz kaldığında iyi kürek çekecek gücü vardı; tuzak hazırlayabilir, ok atabilir, mezar kazabilir, bir buzağıyı kısırlaştırabilir, kuru sazdan dam örtüsü yapabilir ya da bütün gün ot kesebilirdi.

İri yarı, kemikli, kara saçlı bir taşra çocuğuydu, ama Tanrı ona Thomas'm sıradan şeylerin üstüne çıkmasını isteyen bir baba vermişti. Oğlunun rahip olmasını istiyordu, Thomas bu yüzden Oxford'da ilk dönemini okumuştu.

"Oxford'da ne yapıyorsun Thomas?" diye sordu Edward ona.

"Yapmamam gereken her şeyi," dedi Thomas. Siyah saçlarını babasmınki gibi kemikli olan yüzünden çekti.

Gözleri masmaviydi, uzun bir çenesi, hafif kapalı gözleri ve hızlı bir gülümsemesi vardı. Köydeki kızlar onu yakı-

şıklı buluyordu.

"Oxford'da kızlar var mı?" diye sordu John kurnazca.

"Hem de çok fazla," dedi Thomas.

"Bunu babana söyleme," dedi John. "Yoksa seni yine kırbaçlar. Kırbaçlı iyi bir adam senin şu baban."

"Daha iyisi yok," diye o»ayladı Thomas.

"Yalnızca senin için en iyisini istiyor," dedi John. "Bir adamı bunun için suçlayamazsın."

Ama Thomas babasını suçluyordu. Babasını her zaman suçluyordu. Babasıyla yıllardır savaşmıştı ve hiçbir şey aralarındaki öfkeyi Thomas'm ok ve yaylara olan düşkünlüğü kadar şiddetlendirmiyordu. Annesinin babası Weald'da yay yapıyordu ve Thomas neredeyse on yaşma gelene kadar büyükbabasıyla yaşamıştı. Sonra babası onu Hookton'a getirmişti. Thomas orada okçulukta iyi olan bir başka adamla, Sir Giles Marriott'un avcısıyla tanışmış

ve avcı onun yeni öğretmeni olmuştu. Thomas ilk yayını

on bir yaşındayken yapmıştı, fakat babası karaağaçtan yaptığı silahı bulunca dizinde ikiye ayırmış ve geriye kalanları oğlunu dövmek için kullanmıştı. "Sen sıradan bir adam değilsin," diye bağırmıştı babası, kırık yay parçalarını Thomas'ın sırtına, kafasına ve bacaklarına indirerek, ama ne sözler ne de dayak bir işe yaramıştı. Ve Thomas'ın babası genellikle başka şeylerle meşgul olduğu için Thomas saplantısıyla ilgilenecek bol bol zaman buluyordu.

On beşine gelene kadar büyükbabası kadar iyi bir şekilde yay yapar olmuştu. Yayında kullanmak üzere Porsuk ağacından şeritler yapmayı içgüdüsel olarak biliyordu. Yaptığı yayın iç göbeği yoğun ağaç özünden gelir-

ken, ön tarafı daha esnek dış kısmından geliyor ve yay büküldüğünde ağacın sert iç kısmından gelen kısmı hep tekrar düzleşmeye çalışıyor, yumuşak kısmı da bunu mümkün kılan kas görevi görüyordu. Thomas'ın keskin zekâsına göre bir yayda zarif, basit ve güzel bir şey vardı. Pürüzsüz ve güçlü, iyi bir ok bir genç kızın düz karnı gibiydi ve o gece Hookton kilisesinde Paskalya nöbetini tutan Thomas'ın aklına köyün küçük birahanesinde çalı-

şan Jane gelmişti.

> •

John, Edward ve diğer iki adam köydeki şeyler hakkında konuşuyordu: Dorchester fuarındaki kuzuların fi-yatı, Lipp Tepesindeki bir gecede bir kaz sürüsünü yiyen yaşlı bir tilki ve Lyme çatılarında görülen melek.

"Bence çok içiyorlardı," dedi Edward.

"içtiğim zaman ben de melek görüyorum," dedi John.

"O Jane olmalı," dedi Edward. "Meleğe benziyor."

"Ama bir melek gibi davranmıyor," dedi John. "O kız hamile." Adamların dördü birden masum bir şekilde ki-

rişte asılı duran kılıca bakan Thomas'a döndü. Aslında Thomas çocuğun kendisinden olmasından korkuyordu ve öğrendiğinde babasının ne diyeceğini düşünüp dehşe-19

te kapılıyordu, ama o gece Jane'in hamile olduğunu bilmiyormuş gibi yaptı. Yalnızca kuruması için asılmış balık ağmın yarı gizlediği hazineye bakmaya devam etti. Bu arada dört adam yavaş yavaş uykuya daldı. Soğuk bir rüzgâr

ikiz mumların alevini oynattı. Köyün bir yerlerinde bir köpek uludu ve Thomas çakıl kaplı sahile vurup geri çekilen, durup tekrar vuran denizin kalp çarpıntısını andıran hiç bitmeyen sesini dinledi. Dört adamın horultu-sunu dinlerken babasının Jane'i hiç öğrenmemesi için dua etti, ama bu pek mümkün değildi, çünkü Jane Thomas'a kendisiyle evlenmesi için baskı yapıyordu ve o ne yapaca-

ğım bilmiyordu. Belki Jane'i ve yayını da alıp oradan kaçmalıydı, ama bir belirsizlik durumu içinde olduğundan öylece oturup kilisenin tavanında asılı duran kutsal ema-nete bakıp yardım için azizine dua etti.

Hazine bir mızraktı. Bir adamın kolu kadar kaim, bir adamın boyunun iki katı uzunlukta olan devasa bir şeydi.

Dişbudak ağacından yapılmış olmalıydı, ama o kadar eskiydi ki kimse bunu gerçekten bilemezdi. Yıllar kararmış

mızrağı biraz eğmişti ve ucu demir ya da çelikten değil, gittikçe sivrilen kama biçimindeki rengi donuklaşmış gümüşten yapılmıştı. Sapı elle tutulmayı kolaylaştıracak şekilde şişkin değil, bir üvendire ya da kargı kadar pürüzsüzdü; gerçekten de kutsal emanet bir öküz üvendiresine benziyordtı, ama hiçbir çiftçi bir öküz üvendiresine gümüş uç takmazdı. Bu bir silahtı, bir mızraktı.

Ama yalnızca eski bir mızrak değil, St. George'un ejderhayı öldürmek için kullandığı mızraktı, ingiltere'nin mızra-

ğıydı, çünkü St. George İngiltere'nin aziziydi ve bu da mızrağı, Hookton'un örümcekli kilisesinin tavanında sallansa bile, çok büyük bir hazine yapıyordu. Bunun St. George'un mızrağı olamayacağını söyleyen bir sürü köylü vardı, ama Thomas öyle olduğuna inanıyordu ve St. George'un atları-20

nm nallarının kaldırdığı tozu ve atlar şaha kalkıp aziz mızrağını kaldırırken ejderhanın ağzından çıkan cehennemi alevleri hayal etmek çok hoşuna gidiyordu. Gün ışığı, bir meleğin kanadı kadar parlak St. George'un

miğferinden yansıyor olmalıydı. Thomas ejderhanın kükremesini, pullu kuyruğunu havada sallamasını, dehşet içinde çığlıklar atan atları hayal etti ve azizin üzengilerinin üstünde dikilip gümüş uçlu mızrağı canavarın pullu derisine fırlatışı gözlerinin önüne geldi. Mızrak canavarın tam kalbine girdi ve ej-

derha can çekişip kanlar içinde ölürken çığlıkları gökyüzüne yükseldi. Sonra tozlar yere çökmüş ve ejderhanın kanı çöl kumlarının üstünde kurumuş olmalıydı. St. George mızrağı çekerek çıkarmış olmalı ve daha sonra da mızrak bir şekilde Peder Ralph'in eline geçmiş olmalıydı. Ama nasıl? Ra-

hip bunu anlatmıyordu. Ama işte orada asılı duruyordu, büyük karanlık mızrak, bir ejderhanın pullarını parçalaya-cak kadar ağır mızrak.

Böylece o gece Thomas St. George'a dua ederken, karnı doğmamış bebeğiyle yeni yuvarlaklaşmaya başlayan siyah saçlı güzel Jane birahanedeki içki odasında uyuyor, Peder Ralph gördüğü kâbusta şeytanlardan duydu-

ğu korku yüzünden yüksek sesle haykırıyor, sonsuz dalgalar Hook'taki çakıl taşlarına pençe atıp onları emerken tepedeki dişi tilkiler çığlıklar atıyordu. O gece Paskalya arifesiydi.

Thomas köy horozlarının sesine uyandı ve pahalı mumların gümüşî renkteki kalay şamdanlarında yanıp bitmiş olduklarını gördü. Beyaz örtülü sunağın üstündeki pencereyi gri bir ışık dolduruyordu. Peder Ralph bu pencerenin bir gün St. George'u ejderhayı mızrağıyla öldürürken gösteren vitrayla parlayacağına söz vermişti, ama şimdilik taş çerçeve, kilisenin havasını idrar gibi sarıya çeviren boynuz camıyla kaplanmıştı.

Thomas ayağa kalktı, işemesi gerekiyordu. Ve ilk korkunç çığlık köyü doldurdu.

Paskalya gelmişti, İsa yükselmişti ve Fransızlar kıyıya çıkmıştı.

Akıncılar gecenin batı rüzgârıyla hareket eden dört gemiyle Normandiya'dan gelmişti. Liderleri Sir Guillaume d'Evecque, Gaskonya'da ve Flanders'da İngilizlerle savaşmış tecrübeli bir savaşçıydı ve iki kez İngiltere güney sahillerine yapılan saldırıları yönetmişti. İki seferinde de yün, gümüş, çiftlik hayvanı ve kadınla doldurdu-

ğu gemilerini güvenle ülkesine geri getirmişti. Denizin ve toprağın şövalyesi olarak bilinen Caen's île St. Jean'daki güzel bir taş evde oturuyordu. Otuz yaşındaydı, geniş bir göğsü vardı, yüzü rüzgârdan kavrulmuştu, saçları sarıydı. Hayatını denizde korsanlıkla, kıyıda şövalye hizmetiyle kazanan neşeli, tasasız bir adamdı ve şimdi de Hookton'a gelmişti.

Burası önemsiz bir yerdi, herhangi büyük'bir ganimet bulması mümkün değildi, ama bu iş için Sir Guillaume tutulmuştu ve Hookton'da başarısız bile olsa, bir köylüden tek bir kuruş atamasa bile yine de para kazanacaktı, çünkü bu sefere çıkması için kendisine bin livre* vadedilmişti. Sözleşme imzalanmış ve mühürlen-mişti ve Sir Guillaume'ye Hookton'da bulacağı diğer mallarla birlikte bin livre verileceği yazılıydı. Yüz livre-si önceden ödenmişti ve gerisi Caen'deki Abbaye aux Homme'da yaşayan Peder Martin'in koruması altındaydı. Geri kalan dokuz yüz livreyi hak etmek için Sir Guillaume'nin bütün yapması gereken gemilerini Hookton'a getirmek, istediğini almak, ama kilisenin içindeki-

* Livre: [Eski bir Fransız para birimi, bir gümüş pounda eşittir. Ç.N.]

leri kendisine böyle cömert bir sözleşme yapan adama bırakmaktı. O adam şu anda en öndeki gemide, Sir Guillaume'nin yanında dikiliyordu.

Genç bir adamdı, daha otuzunda yoktu. Uzun boylu, siyah saçlı, nadiren konuşan, daha da az gülümseyen bir adamdı. Dizlerine kadar inen pahalı zırhlı bir cüppe, onun üstüne de siyah ketenden zırhlı bir yelek giymişti.

Yeleğin üstünde herhangi bir arma yoktu, ama adamda-ki rütbenin verdiği azamet ve ayrıcalığın getirdiği kendine güven havası yüzünden Sir Guillaume onun asil bir soydan geldiğini tahmin ediyordu. Kesinlikle Norman soylusu değildi, çünkü Sir Guillaume onların hepsini tanırdı ve adamın Alençon ya da Maine yakınların-dan geldiğinden de kuşkuluydu, çünkü o güçlerle de sık sık bir araya gelirdi. Yabancının cildindeki soluk renk Akdeniz vilayetlerinden geldiğini düşündürüyor-du, belki Languedoc ya da Dauphine olabilirdi ve oradaki herkes çıldırmıştı. Köpek gibi çılgın. Sir Guillaume adamın adını bile bilmiyordu.

"Bazı adamlar bana Harlequin derler," diye cevap vermişti yabancı, Sir Guillaume sorduğunda.

"Harlequin mi?" Sir Guillaume bu adı tekrarlamış, sonra böyle bir isim pek övünülecek bir şey olmadığı için haç çıkarmıştı. "Hellequin* gibi mi?"

"Fransızca Hellequin," diye onayladı adam, "ama İtalyanca'da Harlequin. Hepsi aynı." Adam gülümsemişti ve o gülümsemedeki bir şey Sir Guillaume'ye eğer geri kalan dokuz yüz livreyi almak istiyorsa merakına gem vurması gerektiğini söylemişti.

Kendisine Harlequin diyen adam şu anda güdük kilise kulesinin, belli belirsiz çatı yığınlarının, tuzlanın köz

* Hellequin: [Şeytanın atlıları Ç.N.]

hâlindeki ateşlerinden çıkan dumanın göründüğü puslu kıyıya bakıyordu. "Burası Hookton mu?" diye sordu.

"Öyle diyor," dedi Sir Guillaume başıyla gemi kaptanını işaret ederek.

"O zaman Tanrı buraya merhamet etsin/' dedi adam.

Dört gemi sahilden yarım mil uzakta olmasına rağmen kılıcını çekti. Bu yolculuk için tutulan Cenovah okçular haç çıkarıp hazırlanırken Sir

Guillaume sancağının direğe çe-kilmesini emretti. Üzerinde kanatlarını açmış, pençelerini avına saldırmaya hazır bir şekilde tutan üç sarı şahinin bulunduğu büyük, mavi bir bayraktı bu. Sir Guillaume tuz ateşlerinin kokusunu alabiliyor, kıyıda öten horozların sesini duyabiliyordu.

Dört gemisinin pruvaları sahile çıkarken horozlar hâlâ ötüyordu.

Sir Guillaume ve Harlequin sahile ilk çıkanlardı, ama onların arkasından profesyonel askerler olan ve işlerini iyi bilen bir grup Cenovah okçu geldi. Liderleri onlan sahile çıkarıp ilerideki vadinin önünü kesmeleri için köyden geçirdi, değerli mallarıyla kaçmaya kalkan köylüleri durduracaklar-dı. Sir Guillaume'nin geriye kalan askerleri evleri yağmalar-ken denizciler sahilde kalıp cemilerini koruyacaklardı.

Denizde uzun, soğuk ve endişeli bir gece geçirmişler-

di, ama karşılığını birazdan alacaklardı. Böylece silahlı kırk adam Hookton'u istila etti. Kafalarına sıkıca oturan miğferler, meşin sırtlı gömleklerinin üstüne zırhlı yelekler giymişlerdi; ellerinde kılıç, balta ve mızrak taşıyorlardı ve yağma için serbest bırakılmışlardı. Çoğu Sir Guillaume'nin diğer akınlarında kullandığı deneyimli askerlerdi ve ne yapmaları gerektiğini biliyorlardı. Dayanıksız kapıları tekmeleyip adamları öldürmeye başlayacaklardı.

Kadınların çığlık atmalarına izin verip erkekleri öldüre-ceklerdi, çünkü en zorlu şekilde onlar savaşırdı. Bazı ka-24

dmlar kaçmaya çalışacaktı, ama Cenovalı okçular onları durdurmak için oradaydı. Erkekler öldürüldükten sonra yağma başladı ve köylüler değerli şeylerini sakladıkları için buraları bulmak biraz zaman aldı. Kuru sazdan yapılma damların yere indirilmesi, kuyuların aranması, zemin-lerin yoklanması gerekti, ama bir sürü şey de saklanma-mıştı. Büyük Perhizden sonraki ilk ziyafet için bekleyen jambonlar, tütsülenmiş ve kurutulmuş balıklar, ağ yığınları, yemek tencereleri, yün eğirme çubukları ve iğler, yu-murtalar, yağ yayıkları, tuz fıçıları - hepsi oldukça mütevazı, ama Normandiya'ya götürmeye değecek kadar de-

ğerli şeylerdi. Bazı evlerden küçük miktarda para yığınları çıktı ve bir evde, rahibin evinde, gümüş bir tabak, şamdanlar ve sürahilerden oluşan sahipsiz bir hazine bulundu. Rahibin evinde pamuklu kumaş toplan ve güzel oymalı bir yatak ve ahırında iyi bir at bile bulundu. Sir Guillaume on yedi kitaba baktı, ama değersiz olduklarına karar verdi ve bronz ciltleri deri kapaklarından sökerek onları da evle birlikte yanmaya bıraktı.

Rahibin kâhyasını öldürmek zorunda kaldı. Ama sonra buna pişman oldu. Aslında Sir Guillaume kadınları öldürme konusunda yufka yürekli değildi, ama onları öldürmek bir onur getirmiyordu. Bu yüzden kadınlar sorun yaratmadıkça öldürülmelerini istemiyordu, ama rahibin kâhyası savaşmak istemişti. Sir Guillaume'nin adamları-

na tükürmüş, o., çocukları ve şeytanın böcekleri olduklarını haykırmış ve sonunda Sir Guillaume onu kılıcıyla yere yıkmak zorunda kalmıştı, çünkü kadın kaderini kabul etmemişti.

"Aptal kaltak," dedi ocağa bakmak için cesedin üstünden atlayarak. İki iyi jambon bacada tütsüleniyordu. "İndirin onları," diye emretti adamlarına. O kiliseye giderken adamlarına evi aramalarım söyledi.

Köylülerin çığlıklarına uyanan Peder Ralph üzerine papaz cüppesini geçirip kiliseye koşmuştu. Sir Guillaume'nin adamları saygılarından onu rahat bıraktılar, ama rahip küçük kiliseye girdikten sonra istilacılara vurmaya başladı. Bunun üzerine Harlequin gelip adamlarına onu tutmalarını emretti. Adamlar onu kollarından tutup be-

yaz örtülü sunağın önüne getirdiler.

Harlequin elinde kılıcıyla Peder Ralph'i selamladı.

"Lordum, efendim."

Peder Ralph belki dua etmek için gözlerini kapadı, ama daha çok sinirlenmişe benziyordu. Gözlerini açıp Harlequin'in yakışıklı yüzüne baktı. "Sen kardeşimin oğlusun," dedi. Sesi hiç öfkeli değil, yalnızca keder doluydu.

"Doğru."

"Baban nasıl?"

Baban nasıl?"

Öldü," dedi Harlequin. "Onun ve senin baban gibi."

'Tanrı ruhlarını korusun," dedi Peder Ralph saygılı bir şekilde.

"Ve sen öldüğünde yaşlı adam, Kont ben olacağım ve ailemiz yeniden yükselecek."

Peder Ralph yarı gülümsedi, sonra başmı iki yana sallayıp yukarıdaki mızrağa baktı. "Bu bir işe yaramaz," dedi. "Çünkü gücü erdemli insanlar için saklanmıştır. Senin gibi şeytanî bir pislik için işe yaramaz." Sonra Peder Ralph nefesini bırakarak bir martınmkine benzer ilginç bir ses çıkardı ve yeğeninin kılıcını soktuğu karnına baktı. Konuşmaya çalıştı, ama ağzından bir sözcük çıkmadı, adamlar onu bırakırken yere indi, kucağında bir kan go-lüyle sunağın yanma yığıldı.

Harlequin kılıcını şarap lekeli sunak örtüsüne sildi, sonra Sir Guillaume'nin askerlerine bir merdiven bulmalarını emretti.

"Merdiven mi?" diye sordu adamlar şaşkınlıkla. '

"Damlarını sazla örtüyorlar, değil mi? Demir bir merdivenleri vardır. Bulun onu." Harlequin kılıcını kınına soktu, St. George'un mızrağına baktı.

"Ona lanet ettim," dedi Peder Ralph hafif bir sesle. Yüzü solmuştu, ölüyordu, ama sesi garip bir şekilde sakin çıkıyordu.

"Senin lanetin lordum, beni bir taverna garsonunun osuruğu kadar endişelendiriyor." Harlequin şamdanı askerlere attı, sonra topraktan yapılma kâsedeki özel ekmekleri avuçlayıp ağzına tıktı. Kâseyi alıp karanlık yüzüne baktı, değerli bir şey olmadığını düşününce yerine bıraktı. "Şarap nerede?" diye sordu Peder Ralph'e.

Peder Ralph başım iki yana salladı. "Cahx meus inebrians,' dedi ve Harlequin yalnızca güldü. Karnına bir acı girerken Peder Ralph gözlerini kapadı. "Oh Tanrım," diye inledi.

Harlequin amcasının yanma diz çöktü. "Acıyor mu?"

"Ateş gibi," dedi Peder Ralph.

"Cehennemde yanacaksın, lordum," dedi Harlequin.

Peder Ralph'in kan akışını durdurmak için elini nasıl karnına bastırdığını görüp rahibin elini çekti, sonra ayağa kalkıp karnına sert bir tekme indirdi. Peder Ralph acıyla yutkunup iki büklüm oldu. "Ailenden bir armağan," dedi Harlequin. Kiliseye merdiven getirilirken dönüp gitti.

Köy çığlıklarla doluydu, çünkü kadınların çoğu ve çocuklar hâlâ hayattaydı ve onların işi bağırmaktı. Sir Guillaume'nin adamları bütün genç kadınlara hızla tecavüz etti ve aralarında birahanedeki Jane'in de bulunduğu en güzel olanları Sir Guillaume'nin askerlerinin fahişeleri ya da karıları olmak için Normandiya'ya götürülmek üzere gemilere aldı. Kadınlardan biri çığlıklar atıyordu, çünkü bebeği hâlâ evdeydi, ama askerler onu anlamayıp tokatla susturdular, sonra denizcilerin eline bıraktılar. Denizciler de yere yatırıp eteğini kaldırdı. Evi yanarken kadın yatış-27

tınlamaz şekilde ağlıyordu. Beyaz martılar gökyüzünde çığlıklar atarken kazlar, domuzlar, keçiler, altı inek ve rahibin iyi atı gemilere yüklendi.

Güneş doğu tepelerinde yükselirken köy Sir Guillaume'nin bulmayı umduğundan fazlasını vermişti

"İçerilere gidebiliriz," dedi Cenovalı okçuların kaptanı.

"Almak için geldiğimiz şeyleri aldık," diye araya girdi siyahlar içindeki Harlequin. St. George'un büyük ve ağır mızrağını mezarlığın çimenlerine koymuş, gücünü anlamaya çalışıyormuş gibi antik silaha bakıyordu.

"Nedir bu?" diye sordu Cenovalı bir okçu.

"Seni ilgilendiren bir şey değil."

Sir Guillaume sırıttı. "Bununla bir darbe indir, fildişi gibi parçalanır."

Harlequin omuz silkti. İstediği şeyi bulmuştu ve Sir Guillaume'nin görüşü onu ilgilendirmiyordu.

"İçerilere girelim," dedi Cenovalı yüzbaşı yeniden.

"Belki birkaç mil," dedi Sir Guillaume. Korkulan İngiliz okçuların sonunda Hookton'a geleceğini, ama bunun öğleden önce olmayacağını biliyordu. Yakınlarda yağmalamaya değecek başka bir köy olup olmadığını merak etti. Bir asker tarafından sahile taşman on bir yaşlarındaki dehşet içindeki kıza baktı. "Kaç ölü var?"

diye sordu.

"Bizden mi?" diye sordu Cenovalı yüzbaşı bu soruya şaşırmış gibi. "Hiç."

"Bizden değil, onlardan."

"Otuz adam. Belki kırk. Birkaç da kadın."

"Ve biz bir sıyrık bile almadık!" Sir Guillaume sevinçten havalara uçuyordu. "Şimdi durmak çok yazık olur." İşvere-nine baktı, ama siyahlar içindeki adam onların ne yaptığına aldırmıyor gibiydi. O sırada Cenovalı yüzbaşı homurdanm-ca Sir Guillaume buna şaşırdı, çünkü adamın saldırıyı daha 28

da genişletmek istediğini sanıyordu, ama sonra adamın kasvetli homurtusunun nedeninin isteksizlik değil, göğsüne saplanan beyaz tüylü bir ok olduğunu anladı. Ok zırhlı gömleği delip geçmiş, destekli yeleğini iğnenin keteni deldi-

ği gibi delmiş, okçuyu neredeyse anında öldürmüştü.

Sir Guillaume hemen yere yattı ve bir saniye sonra başka bir ok üstünden geçip çimenlere saplandı. Harlequin mızrağı alıp sahile doğru koşarken Sir Guillaume sığınmak için kilisenin verandasına doğru emekledi. "Okçular!

Okçular!" diye bağırdı.

Çünkü birisi saldırılarına karşılık vermeye başlamıştı.

Thomas çığlıkları duymuş ve kilisedeki diğer dört adam gibi çığlıkların ne anlama geldiğini görmek için kapıya gitmişti, ama onlar verandaya ulaşır ulaşmaz şafakta zırhları ve miğferleri koyu gri görünen bir grup silahlı adam mezarlıkta belirmişti.

Edward kilisenin kapısını kapatıp demirini yerine taktı, sonra da haç çıkardı. "Sevgili İsa," dedi şaşkınlıkla, ardından kapıya bir balta inince de korkuyla irkildi. "Ver şunu bana!" Kılıcı Thomas'm elinden aldı.

Thomas onun kılıcı almasına izin verdi. İki ya da üç balta aynı anda eski ahşaba saldırınca kilisenin kapısı sarsılmaya başladı. Köylüler her zaman Hookton'un yağma-lanmayacak kadar küçük bir yer olduğunu düşünmüşlerdi, ama kilisenin kapısı Thomas'm gözlerinin önünde par-

çalanıyordu ve o bunun Fransızların işi olduğunu biliyordu. Böyle çıkarmalarla ilgili hikâyeler sahil boyunca anlatılırdı ve halkı yağmalanmaktan kurtarmak için dualar ederdi, ama işte düşman buradaydı ve balta darbeleri kilisede yankılanıyordu.

Thomas panik hâldeydi, ama bunu bilmiyordu. Yalnızca kiliseden kaçması gerektiğini biliyordu, bu yüzden koşup sunağın üstüne atladı. Doğu tarafındaki büyük pencereye tırmanırken sağ ayağıyla gümüş kupayı yere devirdi. Sarı cama vurarak kilisenin bahçesine indirdi. Kırmızı ve yeşiller içindeki adamların biraha-nenin yanından geçtiklerini gördü, ama bahçeye atlar-ken kimse ona bakmadı. Bir hendeğe daldı, dikenli çitin altından kıvrılıp bükülerek karşıya geçerken elbiseleri yırtıldı. Dar sokaktan hızla geçti, babasının bahçe-sinin çitinin üstünden atlayıp mutfak kapısını çaldı, ama kimse açmadı. Yüzünden birkaç santim yukarıya bir ok girdi. Thomas başını eğip fasulye tarlalarının içinden babasının bir atının bulunduğu ahıra koştu.

Hayvanı kurtaracak zaman yoktu, bu yüzden yayını ve oklarını sakladığı üst kattaki samanlığa tırmandı. Yakınlarda bir kadın çığlığı duyuldu. Köpekler uluyordu. Fransızlar kapıları kırarken bağırıyorlardı. Thomas yayını ve ok çantasını kaptı, çatı kirişlerindeki sazları araladı, açılan delikten geçerek komşunun meyve bah-

çesine atladı.

Sonra şeytan kovalıyormuş gibi koşmaya başladı. Lipp Tepesine gelirken yanındaki çimenlere bir ok girdi ve Cenovalı iki okçu onu kovalamaya başladı, ama Thomas genç, uzun boylu ve hızlıydı. Çuha çiçekleri ve papatyalarla parlayan bir merayı geçip tepeye doğru koştu. Çitte-ki bir boşluğu kapatan tahta çerçevenin üstünden atlayıp sağa döndü, zirveye doğru yoluna devam etti. Tepenin uzak yamacındaki ormanlara kadar koştu, sonra soluk-lanmak için yaban sümbüllerinin arasına çöktü. Uzanıp yakınlardaki tarlalarda otlayan kuzuların sesini dinledi.

Biraz bekledi, ama istenmedik bir şey duymadı. Okçular takipten vazgeçmişlerdi.

Thomas yaban sümbüllerinin arasında uzun süre yattı ama sonunda dikkatle zirveye geri döndü ve uzak tepedeki yaşlı kadınlar ve çocuklardan oluşan

dağınık grubu gördü. Onlar bir şekilde okçulardan kurtulmuşlardı ve hiç kuşku yok ki Sir Giles Marriott'u uyarmak için kuzeye koşuyorlardı, ama Thomas onlara katılmadı.

Aşağıya doğru inip altında fesleğenlerin yetiştiği bir fındık ağacına geldi. Oradan köyünün ölmekte olduğunu görebiliyordu.

Adamlar yağmaladıkları malları Hook'un çakıl taşlı sahiline çıkmış olan dört garip gemiye götürüyordu. İlk sazlık dam ateşe verilmişti. İki köpek yerde ölü yatıyordu. Çıplak bir kadın yere bastırılırken sırası gelen Fransızlar onunla işini bitirmek için zırhlarını açmaya çalışıyordu. Thomas bu kadının kısa bir süre önce ilk karısı doğum yaparken ölen bir balıkçıyla evlendiğini hatırlıyordu. O kadar çekingen ve mutluydu ki, ama şimdi emekleyerek yoldan kaçmaya çalışırken bir Fransız kafasına tekme atıp kahkahadan iki büklüm oldu. Thomas Jane'in, hamile bırakmış olmaktan korktuğu kızın, gemilere doğru sürüklenerek götürüldüğünü gördü ve onunla ilgili haberlerle babasının karşısına çıkmak zorunda kalmayacağı için duyduğu rahatlamadan dolayı utandı.

Fransızlar damlara yanan sazları atınca daha fazla kulübe tutuştu. Thomas dumanın dönerek yükselip yoğunlaşmasını seyretti, sonra fındık ağaçlarının arasından geçip alıç ağacının sık ve gizleyici çiçekler açmış olduğu yere geldi. Yayını orada gerdi.

Şimdiye kadar yaptığı en iyi yaydı o. Kanalda batan bir geminin sahile vuran bir parçasından yapmıştı onu.

Güney rüzgânyla Hookton sahiline bir düzine tahta vurmuştu ve Sir Gilles Marriott'un avcısı onların İtalyan porsuk ağacından olması gerektiğini söylemişti,

çünkü o güne kadar gördüğü en güzel tahtalardı. Thomas sık-budaklı on bir tahtayı Dorchester'da satmıştı, ama en iyisini elinde tutmuştu. Tahtayı oymuş, hafifçe eğilmesi için uçlarım buhara tutmuş, sonra is ve keten tohumu yağıyla boyamıştı. Karışımı babasının olmadığı günlerde annesinin mutfağında kaynatmıştı ve babası onun ne yaptığını hiç anlamamıştı. Ara

sıra kokudan şikâyet ettiğinde annesi fareleri öldürmek için zehir hazırladığını söylemişti. Okun durmadan kurumasını önlemek için boyanması gerekiyordu, çünkü eğer kurursa gevrekleşirdi ve gerildiğinde kırılırdı. Boya kurudu-

ğunda koyu altın rengine dönüşmüştü, tıpkı Thomas'm büyükbabasının Weald'da yaptığı yaylar gibi, ama Thomas yayının biraz daha koyu renk olmasını istemişti, bu yüzden biraz daha is sürmüş ve balmumuyla sıvamıştı.

Bunu yapmaya on beş gün boyunca devam etmişti, ta ki yay St. George'un mızrağı gibi siyah olana dek. Yayın uçlarına, toynak-tutkalına batırılmış kendirden örülen sicimi tutması için iki parça çentikli boynuz takmış, okun konacağı yere biraz daha kendir sarmıştı. Dorc-

hester'dan ok başları almak için babasından para çalmış, sonra dişbudak ağacı ve kaz tüyünden oklar yapmıştı. O Paskalya sabahı çantasında bu oklardan yirmi üç tane vardı.

Thomas yayını gerip çantasından beyaz-tüylü bir ok çıkardı, kilisenin yanındaki üç adama baktı. Çok uzaktaydılar, ama siyah yay o güne kadar yapılmış en büyük silahtı ve porsuk ağacından yapılma göbeği müthişti.

Adamlardan birinin üzerinde basit bir zırhlı gömlek, di-

ğerinde sade siyah bir cüppe ve üçüncüde ise zırhlı gömleğinin üstünde kırmızı ve yeşil bir ceket vardı. Thomas en gösterişli giyinmiş olanın saldırının lideri olduğuna, dolayısıyla ölmesi gerektiğine karar verdi.

Yayı çekerken sol eli titriyordu. Ağzı kurumuştu ve korkuyordu. Atışının boşa gideceğini anladığı için kolunu indirdi, ipi gevşetti. Hatırla, dedi kendi kendine, sana öğ-retilen her şeyi hatırla. Bir okçu nişan almaz, öldürür.

Hepsi kafanda, gözlerinde, kollarmdadır ve bir adamı öldürmek bir geyiği öldürmekten farklı değildir. Çek ve bırak, hepsi bu. Çekme ve bırakma işinin nefes almak kadar doğal ve kaynağından çıkan su kadar akıcı olması için on yıldır alıştırma yapıyordu. Bak ve bırak, düşünme. Yayı ger ve Tanrının oku yönlendirmesine izin ver.

Hookton'un üstündeki duman koyulaşırken Thomas öfke dalgasının kara safra gibi içinde kabardığını hissetti.

Sol elini ileri koyup sağ eliyle yayı gerdi ve gözlerini ye-

şil-kırmızı ceketten hiç ayırmadı. Yayın ipi sağ kulağına gelene kadar bekledi ve sonra bıraktı.

Hooktonlu Thomas ilk kez bir adama ok atıyordu ve ok yaydan çıkar çıkmaz iyi atış olduğuna karar verdi, çünkü ip titrememişti. Okun dik bir şekilde ilerledikten sonra aşağıya doğru bir kavis çizdiğini ve yeşil- kırmızı ceketli adama sert ve derinden saplandığını gördü. İkinci oku da gönderdi, ama zırhlı gömlek giymiş adam kendini yere attı ve kilisenin verandasına kaçtı. Üçüncü adam-sa mızrağı alıp sahile koştu ve dumanların arasında görünmez oldu.

Thomas'in geriye yirmi bir oku kalmıştı. Kutsal üçlü-nün her biri için bir tane, diye düşündü ve diğerleri de hayatının her yılı içindi. Ve şimdi bu hayat tehdit altındaydı, çünkü bir düzine okçu tepeye doğru koşuyordu.

Üçüncü oku gönderip fındık ağaçlarının arasına daldı.

Birden büyük bir sevinç duymaya başladı, içini güç ve tatmin hissi doldurdu. O anda, ilk ok gökyüzüne yükselirken hayatta bundan daha fazla bir şey istemediğini biliyordu. O bir okçuydu. Oxford umurunda değildi, çünkü

Thomas eğlencesini bulmuştu. Tepeye doğru koşarken neşeyle çığlık attı. Oklar fmdık yapraklarının arasından hızla geçerken Thomas onların

uçarken derin, neredeyse uğuldar gibi bir ses çıkardıklarını fark etti. Zirveyi geçince batıya doğru birkaç metre koşup tekrar zirveye çıktı.

Bir ok daha gönderecek kadar durup döndü, yeniden koşmaya başladı.

Thomas Cenovah okçuları ölüm dansına götürüyordu

-tepeden çalılara, çocukluğundan beri bildiği patikalar boyunca koşuyordu- ve adamlar da aptal gibi onu takip ediyorlardı, çünkü gururları yenildiklerini kabul etmele-rine engel oluyordu. Ama yenilmişlerdi ve sahildeki borazan çalıp akıncıları gemilere çağırana kadar ikisi ölmüştü.

Cenovahlar o zaman geri döndü, yolda yalnızca ölen bir arkadaşlarının silahlarını, heybelerini, zırhını ve paltosu-nu almak için durdular, ama Thomas cesedin üstüne eğilmiş olanlardan bir tanesini daha öldürdü ve bu kez hayatta kalanlar ondan kaçtılar.

Thomas dumana boğulan köye kadar onları takip etti.

Cehenneme dönen birahaneyi koşarak geçti, dört geminin denize itildiği çakıl taşı sahiline geldi. Denizciler gemileri uzun küreklerle itip denize açıldılar. En iyi üç Hookton gemisini de yedekte götürürken diğerlerini yanmaya terk etmişlerdi. Köy de yanıyordu, gökyüzüne sazdan yapılma damlardan kıvılcımlar, duman ve alevli parçalar dönerek yükseliyordu. Thomas sahilden işe yaramaz son bir ok daha gönderdi, kaçan akıncıların gerisine düşüşünü seyretti. Sonra geri dönüp iğrenç kokan, yanan, kanlı köyden geçerek kiliseye gitti. Akıncıların yakmadığı tek yer kiliseydi. Nöbetteki dört arkadaşı ölmüştü, ama Peder Ralph hâlâ yaşıyordu. Sırtını sunağa dayamış oturuyordu. Cüppesinin alt kısmı taze kanla kararmıştı ve uzun yüzü doğal olmayan şekilde beyazdı.

Thomas rahibin yanına çömeldi. "Baba?"

Peder Ralph gözlerini açıp yayı gördü. Ya onaylamadı-

ğı için ya da canı yandığı için yüzünü buruşturdu, Thomas hangisi olduğunu anlayamadı.

"Hiçbirini öldürdün mü Thomas?" diye sordu.

"Evet, çok."

Peder Ralph yüzünü buruşturup ürperdi. Thomas rahibin tanıdığı en güçlü adamlardan biri olduğunu düşünüyordu, kusurları olabilirdi, ama porsuk ağacı kerestesi kadar sağlamdı. Buna rağmen şimdi ölüyordu ve sesi inilti şeklinde çıkıyordu. "Rahip olmak istemezsin, değil mi Thomas?" diye sordu anadili olan Fransızca'da.

"Hayır," diye yanıt verdi Thomas aynı dilde.

"Asker olacaksın," dedi rahip. "Büyükbaban gibi."

Durakladı ve karnından yukarı bir acı dalgası daha yükselirken inledi. Thomas ona yardım etmek istiyordu, ama gerçekte yapılacak bir şey yoktu. Harlequin kılıcını Peder Ralph'in karnına sokmuştu ve rahibi artık bir tek Tanrı kurtarabilirdi. "Babamla tartıştım," dedi ölmekte olan adam. "Ve beni evlatlıktan reddetti. Beni mirasından çıkardı ve o günden beri ben de onu kabul etmiyorum.

Ama sen Thomas, sen onun gibisin. Ona çok benziyorsun.

Ve sen benimle her zaman tartışırsın."

"Evet, baba," dedi Thomas. Babasının elini tuttu ve rahip itiraz etmedi.

"Anneni çok sevdim," dedi Peder Ralph. "Bu, benim gü-

nahımdı ve sen de bu günahın meyvesisin. Rahip olursan bu günahın üstüne çıkabileceğini düşündüm. Bizi kaplıyor, Thomas, bizi kaplıyor. Her yerde. Şeytanı gördüm, Thomas, şeytanı kendi gözlerimle gördüm ve onunla savaşmalıyız.

Yalnızca kilise bunu yapabilir. Yalnızca Kilise," Gözyaşları tıraş olmamış yanaklarından süzüldü. Thomas'm gerisine, çatıya baktı. "Mızrağı çaldılar,"

dedi üzüntüyle.

"Biliyorum."

"Büyük-büyükbabam onu Kutsal Topraklardan getirmişti/' dedi Peder Ralph. "Ve ben onu babamdan çaldım, kardeşimin oğlu da bugün benden." Yumuşak bir şekilde konuşuyordu. "Onunla kötülük yapacak. Onu eve getir Thomas. Eve getir."

"Getireceğim," diye söz verdi Thomas. Duman kiliseyi doldurmaya başlamıştı. Akıncılar kiliseyi ateşe vermemişti, ama sazlık dam havada uçuşan yanar parçalarla tutuşuyordu. "Mızrağı kardeşinin oğlunun çaldığını mı söyledin?" diye sordu Thomas.

"Kuzenin," diye fısıldadı Peder Ralph, gözleri kapalıydı. "Siyahlar içindeki. Gelip onu çaldı."

"Kim o?"

"Kötülük," dedi Peder Ralph. "Kötülük." İnleyip başını iki yana salladı.

"Kim o?" diye ısrar etti Thomas.

"Calix meus inebrians." Peder Ralph fısıltıdan biraz yüksek bir sesle konuşuyordu. Thomas bunun bir ilâhi di-zesi olduğunu ve 'kupam beni sarhoş ediyor' anlamına geldiğini biliyordu. Babasının ruhu bedeninin yakınında havada dururken zihninin akıp gittiğini düşündü.

"Babanın kim olduğunu söyle bana!" diye sordu Thomas. Benim kim olduğumu söyle, demek istedi. Senin kim olduğunu söyle, baba. Ama Thomas'm elini sertçe sıkıyor olsa da Peder Ralph'in gözleri kapalıydı. "Baba?" dedi Thomas. Kiliseye dolan duman Thomas'm kaçmak için kırdığı camdan dışarı süzüldü. "Baba?"

Ama babası bir daha hiç konuşmadı. Ölmüştü ve hayatı boyunca onunla savaşan Thomas bir çocuk gibi ağlıyordu. Zaman zaman babasından utandığı olmuştu, ama o dumanlı Paskalya sabahı onu sevdiğini anladı. Çoğu rahip çocuklarını evlatlıktan reddederdi, ama Peder Ralph 36

Thomas'ı hiç gizlememişti. Dünyanın istediğini düşün-mesine izin vermiş ve bir rahip olduğu kadar insan da olduğunu ve eğer kâhyasını severek günah işlediyse bunun tatlı bir günah olduğunu özgürce itiraf etmişti, çünkü bunun için pişmanlık sözleri söylemiş olsa ve sonraki hayatta bunun için cezalandırılmaktan korksa bile bu yaptığını Jüç inkâr etmemişti.

Thomas babasını sunaktan geri çekti. Çatı çöktüğünde babasının yanmasını istemiyordu. Thomas'm kazayla devirdiği gümüş kupa ölü adamın kanla kaplı cüppesinin altında çıktı. Thomas cesedi mezarlığa sürüklemeden ön-

ce kupayı cebine soktu. Babasını kırmızı-yeşi ceketli adamın yanma yatırdı, sonra yanına çömelip ilk Paskalya nöbetinde başarısız olduğunu bilerek ağladı. Şeytan Kutsal Emanetleri çalmıştı ve St. George'un mızrağı gitmişti. Ho-

okton artık bir ölüydü.

Gün ortasında Sir Giles Marriott yay ve bağcı bıçaklarıyla silahlanmış bir grup adamla köye geldi. Kendisi de zırh giymiş, kılıcını kuşanmıştı, ama savaşacak düşman kalmamıştı ve Thomas köyde kalan tek insandı.

"Mavi zemin üstünde üç sarı şahin," dedi Thomas Sir Giles'a.

"Thomas?" dedi Sir Giles şaşkınlıkla. Arazinin sahibi oydu ve artık yaşlı bir adamdı, ama kendi döneminde hem İskoçlara hem de Fransızlara karşı mızrak kullanmıştı. Thomas'in babasının iyi dostuydu, ama kurt gibi vah-

şileştiğini düşündüğü Thomas'ı anlayamıyordu.

"Mavi zemin üstündeki üç şahin," dedi Thomas hınçla,

"bunu yapan adamın arması." Onlar kuzeninin arması mıydı? Bilmiyordu. Babasının bıraktığı bir sürü soru vardı.

"Onun kimin arması olduğunu bilmiyorum," dedi Sir Giles. "Ama bu yaptıkları yüzünden cehennemde azap çekmesi için Tanrıya dua edeceğim."

Yangın sönene kadar yapacak bir şey yoktu ve ancak o zaman cesetler küllerin arasından çıkarılabildi. Yanan cesetler kararmıştı ve sıcak yüzünden korkunç şekilde büzülmüştü, o yüzden en uzun boylu adam bile bir çocuk gibi görünüyordu. Ölü köylüler gereği gibi gömülmek için mezarlığa taşındılar, ama dört okçunun cesedi sahile götürülüp çırılçıplak soyuldu.

"Bunu sen mi yaptın?" diye sordu Sir Giles Thomas'a.

"Evet, efendim."

"O zaman sana teşekkür ederim."

"Öldürdüğüm ilk Fransız," dedi Thomas öfkeyle.

"Hayır," dedi Sir Giles. Adamlardan birinin gömleğini kaldırıp koluna işlenmiş olan yeşil kupa armasını gösterdi. "Bunlar Cenovalı," dedi Sir Giles. "Fransızlar onları okçu olarak tutuyor. Zamanımda ben de birkaç tanesini öldürdüm, ama her zaman daha fazlası geliyor. Bunun ne simgesi olduğunu biliyor musun?"

"Kupa mı?"

Sir Giles başını iki yana salladı. "Kutsal Kâse. Onlar katedrallerinde olduğunu düşünüyorlar. Zümrütten yapılmış büyük yeşil bir şey olduğunu ve haçlı savaşların-dan getirildiğini duymuftum. Bir gün görmek isterdim."

"O zaman size getireceğim" dedi Thomas buruk bir sesle. "Mızrağımızı getireceğim gibi."

Sir Giles denize baktı. Akıncıların gemileri gideü uzun zaman olmuştu ve dalgaların üstündeki güneşten başka görü-lecek bir şey yoktu. "Neden buraya geldiler ki?" diye sordu.

"Mızrak için."

"Ben gerçek olduğundan bile şüpheliyim," dedi Sir Giles. Kırmızı yüzlü, beyaz saçlı ve artık şişman bir adamdı.

"Yalnızca eski bir mızraktı, hepsi bu."

"Gerçekti," diye ısrar etti Thomas. "Ve bu yüzden geldiler."

Sir Giles tartışmadı. "Baban," dedi, "çalışmalarını bi-tirmeni isterdi."

"Çalışmalarım bitti," dedi Thomas düz bir sesle.

"Fransa'ya gidiyorum."

Sir Giles başıyla onayladı. Oğlanın asker olmaya rahip olmaktan çok daha uygun olduğunu düşünüyordu. "Ok-

çu olarak mı gideceksin?" diye sordu, Thomas'm omzundaki büyük yaya bakarak. "Yoksa benim grubuma katılıp asker olarak eğitilmek mi istersin?" Yarı gülümsedi. "Sen yumuşak doğdun, biliyorsun."

"Ben piç olarak doğdum."

"Babanın iyi bir soyu vardı."

"Hangi aileden olduğunu biliyor musunuz?" diye sordu Thomas.

Sir Giles omuz silkti. "Bana hiç söylemedi ve zorladı-

ğım zamanlarda babasının Tanrı, annesinin de Kilise olduğunu söylerdi."

"Ve benim annem de rahibin kâhyası ve bir okçunun kızıydı. Fransa'ya okçu olarak gideceğim."

"Asker olarak gitmek daha onurlu," dedi Sir Giles, ama Thomas bu onuru istemiyordu. O intikam istiyordu.

Sir Giles onun düşmanın ölüsünden istediği şeyi seçmesine izin verdi ve Thomas zırhlı bir yelek, bir çift uzun çizme, bıçak, kılıç, kemer ve miğfer seçti.

Hepsi sade bir takımdı, ama işe yarardı. Yalnız zincir zırhın tamir edilmesi gerekiyordu, çünkü ok halkalarının arasından girmişti. Sir Giles, Thomas'm babasına para borçlu olduğunu söyledi, ki bunun doğru olup olmadığı belli değildi, ama Thomas'a dört yaşında bir at hediye etti. "Ata ihtiyacın olacak," dedi. "Çünkü bugünlerde bütün okçular atlı. Dorchester'a git," diye tavsiyede bulundu. "Bir ihtimal okçu arayan birini bulursun."

Cenovah cesetlerin kafaları kesildi ve cesetleri çürümeye bırakıldı. Kafaları kazıklara takılıp Hook'un çakıl taşı alanına dikildi. Martılar ölü adamların gözlerini yiyip etlerini gagaladı, ta ki geriye boş boş denize bakan kafa-taslarmdan başka bir şey kalmayana kadar.

Ama Thomas bu kafataslarını görmedi. O siyah yayını alıp denizin karşısına geçmiş ve savaşa katılmıştı.

BRİTANYA

I

Kış gelmişti. Denizden esen soğuk sabah rüzgârı ekşi tuz kokusu ve eğer kesilmezse kaçınılmaz olarak yayların gücünü azaltacak olan yağmuru getiriyordu.

"Ne bu şimdi?" dedi Jack. "Kahrolası vakit kaybı."

Kimse ona aldırmadı.

"Brest'te kalabilirdim," diye homurdandı Jake. "Ate-

şin yanında oturup bira içerdim."

Yine kimse aldırmadı.

"Bir kasaba için komik bir ad," dedi Sam uzunca bir süre sonra. "Brest. Ama hoşuma gidiyor." Okçulara baktı. "Belki Blackbird'ü yeniden görürüz?" dedi.

"Belki diline bir yıldırım düşürür de hepimize bir iyilik yapar," diye kükredi Will Skeat.

Blackbird ordu ne zaman bir saldırıda bulunsa kasabanın duvarlarında savaşan bir kadındı. Genç, siyah saçlıydı, siyah bir pelerin giyiyor, ok atıyordu. Dört adam kaybettikleri ilk saldırıda, VVill Skeat'm okçuları öncü ko-numdayken Blackbird'ü yakından açık bir şekilde görmüşlerdi ve hepsi onun çok güzel olduğunu düşünmüş-43

tü, ama başarısızlık, soğuk, çamur ve açlığın hâkim oldu-

ğu bir kış harekâtından sonra her kadın onlara güzel görünürdü. Yine de Blackbird'de özel bir şey vardı.

"Tatar yayını* kendi doldurmuyor," dedi Sam, Skeat'm hırçınlığına aldırmadan.

"Elbette doldurmuyor," dedi Jake. "Bir tatar yayını ge-recek kadın daha doğmadı."

"Uykulu Mary gerebilir," dedi başka bir adam. "Onun boğa gibi kasları var."

"Ve atış yaparken gözlerini kapatıyor," dedi Sam, hâlâ Blackbird hakkında konuşuyordu. "Bunu gördüm."

"Çünkü kahrolası işini yapmıyordun," diye kükredi Will Skeat. "Bu yüzden kapa çeneni Sam."

Sam, Skeat'ın adamlarının içinde en genç olanıydı. On sekiz yaşında olduğunu söylüyordu, ama bunu gerçekten bilmiyordu, çünkü sayısını şaşırmıştı. Bir kumaşçının oğluydu, melek gibi bir yüzü, kahverengi lüleleri ve günah kadar karanlık bir kalbi vardı. Ama iyi bir okçuydu; iyi olmayan hiç kimse Will Skeat'a hizmet edemezdi.

"Tamam çocuklar," dedi Skeat. "Hazır olun." , Arkalarındaki askerlerin kamp alanında bir kıpırdan-ma görmüştü. Düşman yakında bunu fark edecek, kilise çanları telaşla çalmaya başlayacak ve kasaba duvarları tatar yaylarını kuşanmış savunmacılarla dolacaktı. Yaylar oklarını saldırganlara fırlatacaktı ve Skeat'm bugünkü işi oklarıyla duvardaki okçuları temizlemekti. Biraz şans, diye düşündü huysuz bir şekilde. Savunmacılar mazgallarının arkasına çömelecek, adamlarının atış yapma fırsatları-nı yok edeceklerdi ve bu saldırı da hiç kuşkusuz diğer beş

saldırı gibi başarısızlıkla sonuçlanacaktı.

* Tatar Yayı: [(Crossbovv) Eski zamanlarda ok atmak için kullanılan, tüfek biçiminde tahta bir sap üstüne oturtulmuş olan ağaç veya metal bir yaydan oluşan güçlü bir silah Ç.N.]

Baştan sona başarısız bir harekât olmuştu bu. Küçük i eiliz ordusunu yöneten Northampton Kontu VVilliam Rohun Kuzey Britanya'daki kaleyi ele geçirme umuduyla bu kış seferini başlatmıştı, fakat Carhaix'deki saldırı kü-

çültücü bir başarısızlıkla sonuçlanmıştı, Guingamp'taki savunmacılar İngilizlere gülmüş ve Lannion duvarları her saldırıyı geri püskürtmüştü.

Treguier'i ele geçirmişlerdi, ama o kentin duvarları olmadığı ve kale yapacak bir yeri bulunmadığı için büyük bir başarı sayılmazdı. Şimdi yılın acı sonunda yapacak daha iyi bir işi olmayan Kontun ordusu, duvarları bulunan bir köyden başka bir şey olma-

yan bu küçük kasabanın dışına toplanmıştı, ama bu sefil yer bile düşmana meydan okuyordu. Kont saldırı ardına saldırı başlatıyordu ve hepsi geri püskürtülüyordu. İngilizler ok yağmuruna tutulmuş, tırmanma merdivenleri surlardan itilmişti. Savunmacılar onların her başarısızlık-larıyla sevinçten deliye dönüyorlardı.

"Bu lanet olası yerin adı ne?" diye sordu Skeat.

"La Roche-Derrien," diye cevap verdi uzun boylu okçu.

"Biliyor musun, Tom?" dedi Skeat. "Her şeyi biliyorsun."

"Bu doğru Will," dedi Thomas ciddi bir şekilde. "Keli-menin tam anlamıyla doğru." Diğer okçular güldü.

"La Roche-Derrien."

"Aptalca bir isim," dedi Skeat. Kır saçlı, ince suratlı bir adamdı ve neredeyse otuz yıldır savaştığı biliniyordu.

Yorkshire'dan geliyordu ve kariyerine okçu olarak İskoçlara karşı savaşarak başlamıştı. Becerikli olduğu kadar şanslıydı da. Bu sayede yağma yapmış, savaşlarda hayatta kalmış ve rütbesi yükselmişti, ta ki kendi asker birliği-ni kurana kadar. Artık Northampton Kontunun hizmetine aldığı yetmiş asker, bir o kadar okçudan oluşan birliği yönetiyordu. İşte bu yüzden adını hâlâ hatırlayamadığı 45

bu kasabanın duvarlarına yüz elli adım mesafedeki ıslak çalıların arkasında çömeliyordu. Son başarısız saldırıdan sonra dinlenmeye çekilen askerleri kamptaydı. Will Skeat başarısızlıktan nefret ederdi.

"La Roche ne?" diye sordu Thomas'a.

"Derrien."

"Ne demek bu?"

"İtiraf ediyorum ki bilmiyorum."

"Sevgili İsa," dedi Skeat alaycı bir hayretle, "her şeyi bilmiyormuş."

"Ama derriere'e yakın ki o da dip anlamına geliyor. Bu durumda en iyi biçimde kayanın dibi şeklinde tercüme edilebilir."

Skeat bir şey söylemek için ağzını açtı, ama tam o sırada La Roche-Derrien'in kilise çanları alarmla çalmaya başladı. Bu çatlak bir çandı ve çıkardığı ses kulakları tırmalayıcıydı. Birkaç saniye içinde diğer kiliseler de çan çalmaya başladı ve ıslak rüzgâr çan sesiyle doldu. Saldırı birlikleri kamptan çıkıp kasabanın güney kapısına doğru ilerlemeye başlarken bastırılmış İngiliz çığlıkları bu sesle-re katıldı. Öndeki adamlar merdiven, geridekiler kılıç ve balta taşıyordu. Saldırıyı daha öncekiler gibi Northampton Kontu yönetiyordu. Aslan ve yıldızlardan oluşan armasını gösteren cüppesiyle yarı örtülmüş plaka zırhıyla oldukça gösterişli görünüyordu.

"Ne yapacağınızı biliyorsunuz!" diye kükredi Skeat.

Okçular ayağa kalktı, yaylarını gerip gevşetti. Duvarlarda hiç hedef yoktu, çünkü savunmacılar yere yatmıştı, ama çelik uçlu okların taşlarda çıkardığı takırtı yerde kal-malarını sağlıyordu. Beyaz tüylü oklar uçarken tıslıyor-du. Diğer iki okçu birliği de kendi oklarını gönderdi. Okların çoğu gökyüzüne yükselip dikey olarak duvarın tepesine düştü. Skeat'a göre bu tüylü çelik yağmuru altında 46

. e nayatta kalmış olamazdı, ama Kontun saldırı tabu-duvara yüz adım yaklaşır yaklaşmaz duvarlardan tatar okları atılmaya başladı.

Kapıya yakın bir gedik vardı. Bir mancınıkla açılmıştı, ivi durumda kalan tek kuşatma makinesiydi bu. Gerçi kötü bir gedikti, çünkü duvarın üstteki

dörtte üçlük bölümü parçalanmıştı ve kasaba halkı deliği kereste ve kumaş

parçalarıyla tıkamıştı. Ama yine de duvarın zayıf noktasıydı bu ve merdivenli adamlar oraya doğru koşuyor, üzerlerine oklar saplanınca çığlıklar atıyorlardı. Adamlar sendeliyor, devriliyor, emekliyor ve ölüyordu, ama gedi-

ğe merdiven dayayıp tırmanmaya başlayacak sayıda adam kalmıştı geriye. Okçular olabildiğince hızlı ok atıyorlar, gediğin üst kısmını oka boğuyorlardı. Orada beliren bir kalkan hemen ok yağmuruna tutuldu, ama kalkanın arkasındaki okçu merdivenlerden birine nişan alıp önde tırmanan adamı vurdu. Bir kalkan daha belirdi, bir okçu daha ok attı. Gediğin üstüne bir kazan getirildi ve dumanı tüten sıvı dökülerek adamların acıyla çığlık atmasına neden oldu. Savunmacılar gediğin üstüne kayalar yuvarlıyor, okçular hızla ok atıyordu.

"Yaklaşın!" diye bağırdı Skeat ve okçular çalıların arasından geçip kasabanın etrafındaki hendeğe yüz adım yaklaştı, uzun oklarını mazgallara fırlattı. Artık savunmacılardan bazıları ölüyordu, çünkü gediğe ya da duvarlara dayanmış olan dört merdivenin altında toplanan adamlara ok atmak için kendilerini göstermek zorunda kalıyorlardı. Askerler tırmandı, çatallı bir sopayla merdivenlerden biri itildi. Thomas hedefini değiştirmek için yayı tutan elini hızla çekip oku merdiveni iten adamın göğsüne göndermek için parmaklarını açtı. Adam arkadaşının tuttuğu kalkanla korunuyordu, ama kalkan bir an için kıpır-dadı ve ölen adamın kalbi durmadan iki ok daha geldiy-47

se de Thomas'm oku küçük aralıktan geçen ilk ok oldu.

Ama öteki adamlar merdiveni devirmeyi başardılar. "St.

George!" diye bağırdı ingilizler, ama aziz uyuyor olmalıydı, çünkü saldırganlara yardım etmedi. Kale duvarla-

rından daha fazla sayıda taş atıldı, sonra alev alev yanan büyük bir saz kitlesi kalabalık saldırganların üstüne atıldı. Bir adam gediğin tepesine

varmayı başardı, ama miğferini ve kafatasmı ikiye ayıran bir baltayla anında öldürüldü. Merdivenlerin üstüne yığılıp yukarı çıkışı engelledi. Kont kendisi tırmanmaya çalıştı, ama kafasına kaya-lardan biri isabet edince merdivenin dibine çöktü. Askerlerinden ikisi sersemlemiş Kontu kampa geri taşıdı ve onun gidişi saldırganların heyecanını da alıp götürdü. Artık bağırmıyorlardı. Oklar hâlâ havada uçuyor, adamlar hâlâ duvara tırmanmaya çalışıyordu, ama savunmacılar altıncı saldırıyı bertaraf ettiklerini seziyorlardı ve okları amansızca yağmaya devam ediyordu. Thomas kapının üstündeki Blackbird'i o zaman gördü. Çelik ok ucunu onun göğsüne nişan alıp yayı bir parça kaldırdı ve okun vahşi bir hızla uçması için yayı aniden kuvvetle çekti. Öldürmek için fazla güzel, dedi kendi kendine ve böyle dü-

şündüğü için aptallık ettiğini biliyordu. Blackbird okunu atıp geri çekildi. Yarım düzine ok onun dikildiği kuleye çarptı, ama Thomas altı okçunun oklarını atmadan önce onun atmasını beklediğini düşündü.

"Isa ağlıyor," dedi Skeat. Saldırı başarısız olmuştu ve askerler oklardan kaçıyordu. Bir merdiven dolusu ölü asker basamaklara dolanmış bir şekilde duruyordu. "Geriye," diye bağırdı Skeat. "Geriye çekilin."

Okçular çalıların arasından geçip kendilerini hendeğe atana kadar koştular. Savunmacılar sevinç çığlıkları atıyordu. Kapının üstündeki kulede bulunan iki adam pantolonlarını indirip bir an için popolarını İngilizlere gösterdiler.

"Serseriler," dedi Skeat. "Serseriler." Başarısızlığa ali-le değildi. "İçeri girmenin kanlı bir yolu olmalı," diye kükredi.

Thomas yayının ipini çıkarıp miğferinin altına koydu.

"İçeri nasıl girileceğini söyledim sana," dedi, "şafakta söyledim."

Skeat Thomas'a uzunca bir süre baktı. "Denedik, evlat."

"Kazıklara kadar gittim, Will. Yemin ederim gittim.

Kazıklardan geçtim."

"O zaman bir daha anlat," dedi Skeat ve Thomas da anlattı. La Roche-Derrien'in savunmacılarının alayları altında hendekte çömeldiler ve Thomas, Will Skeat'a kasabanın kilidini nasıl açacağını anlattı. Skeat da dinledi, çünkü Hooktonlu Thomas'a güvenmeyi öğrenmişti.

Thomas üç yıldır Britanya'daydı ve Britanya Fransa olmasa da, iktidarı zorla ele geçiren Dükü, birbiri ardına öldürülecek Fransızları getiriyordu ve Thomas da kendisinde öldürme becerisi olduğunu keşfetmişti. Yalnızca iyi bir okçu olmakla kalmıyordu -ordu onun kadar iyi adamlarla doluydu ve birkaç tanesi daha da iyiydi- ama düşmanın ne yaptığını hissedebildiğini keşfetmişti. Onlara bakıyor, gözlerini seyrediyor, baktıkları yere bakıyor ve büyük ço-

ğunlukla düşmanın hareketini önceden tahmin ederek okuyla onları karşılamaya hazır bekliyordu. Bu bir oyun gibiydi, yalnız kuralları bir tek o biliyordu, düşman değil.

Bu durum Will Skeat'm ona güvenmesine yardımcı olmuştu. Dorchester hapishanesinin yanında Skeat'm ne kadar iyi ok attıklarını görmek için hırsızları ve katilleri test ettiği yerde ilk kez karşılaştıklarında Skeat, Thomas'ı kabul etmeye istekli olmamıştı. Onun yeni adamlara, Kralın da okçulara ihtiyacı vardı, bu yüzden aksi takdirde idam sehpasıyla karşılaşacak olan adamlar dış ülkede hizmet etmeyi kabul edilirse affedileceklerdi. Skeat'm adam-49

larınm yarısı böyle suçlulardan oluşuyordu. Skeat'a göre Thomas, bu serserilerin arasına uymuyordu. Thomas'm sağ elini almış, iki parmağmdaki okçu olduğunu gösteren nasırlara bakmış, ama sonra oğlanın yumuşak avcunu göstermişti.

"Neler yapıyordun?" diye sormuştu.

"Babam rahip olmamı istiyordu."

"Bir rahip, ha?" demişti Skeat kaşlarını çatarak. "Eh, bizim için dua edebilirsin o zaman."

'Adam da öldürebilirim."

Skeat sonunda büyük ölçüde kendi atını getirdiği için Thomas'ın gruba katılmasına izin vermişti. Başta Hooktonlu Thomas'ın macera arayan vahşi bir aptal -zeki bir aptal olduğu kesindi- olduğunu düşünmüştü, ama Thomas Britanya'da bir okçunun hayatına büyük bir istekle alışmıştı. Gerçek iç savaş yağmalamaktan ibaretti ve Skeat'm adamları her gün Dük Charles'm destekçilerine bağlılık yemini etmiş çiftlik arazilerine giriyor, çiftlikleri yakıyor, hasadı çalıyor ve çiftlik hayvanlarını alıyorlardı. Köylüleri kira ödemeyen arazi sahipleri asker tutamayan arazi sahipleri demekti, bu yüzden Skeat'm askerleri ve atlı okçuları düşmanın araziline bir salgın gibi yayılıyordu ve Thomas bu hayata bayılıyordu. Gençti ve görevi yalnızca düşmanla savaşmak değil, onu mahvetmekti. Çiftlikleri yakıyor, kuyuları zehirliyor, tohumluk buğdayı çalıyor, sabanları kırıyor, değirmenleri ateşe veriyor, meyve bah-

çelerini yağmalıyor ve yağmaladığı şeylerle geçimini sağlıyordu. Skeat'm adamları Britanya'nın lordları, cehen-nemden gelen bir belaydı ve Dukalığın doğusundaki Fransızca konuşan köylüler onlara şeytanın atlıları anlamına gelen hellequin adını vermişti. Zaman zaman bir düşman savaş çetesi onları tuzağa düşürmeye çalışıyordu, ama Thomas bir İngiliz okçunun büyük yayıyla bu 50

«maların kralı olduğunu öğrenmişti. Düşman, okçu-

ı dan nefret ediyordu. Bir İngiliz okçuyu ele geçirirlerse

••iHiirüyorlardı. Bir asker hapse atılabilirdi, bir lord fid-v1e kurtarılabilirdi, ama bir okçu her zaman öldürülürdü Önce işkence edilir, sonra öldürülürdü.

Thomas bu hayatta serpilip gelişiyordu ve Skeat oğlanın zeki olduğunu öğrenmişti, hem de nöbet tuttuğu bir gece uykuya dalmaması gerektiğini bilecek kadar zeki. Bu suçu için Skeat onun canına okumuştu. Thomas'ı, "Sen sarhoşsun!" diye suçlamış ve yumruklarını bir demircinin çekici gibi kullanarak onu bir güzel dövmüştü. Thomas'ın burnunu ve bir kaburgasını kırmış, ona Şeytanın pis kokulu boku olduğunu söylemişti, ama en sonunda Will Skeat oğlanın nasıl hâlâ sırıttığını görmüş ve altı ay sonra onu vintenar yapmıştı, yani artık yirmi okçunun sorum-lusu Thomas'tı.

O yirmi okçunun neredeyse hepsi Thomas'tan daha yaşlıydı, ama hiçbiri onun terfi etmesine bozulmamıştı, çünkü farklı olduğunu düşünüyorlardı. Okçuların çoğu saçlarını kısacık kestiriyordu, ama Thomas'm saçları göz alıcı derecede uzundu ve ok ipiyle sarılmış, beline kadar gelen bir örgü şeklinde uzanıyordu. Temiz tıraşlıydı ve her zaman siyah giyiyordu. Bu tür özentiler onu sevim-siz yapabilirdi, ama çok çalışıyordu, pratik bir zekâsı vardı ve cömertti. Ama biraz garipti de. Bütün okçular tılsım takardı, bu bir azizi gösteren ucuz metal bir zincir ya da kurutulmuş tavşan ayağı olabilirdi, ama Thomas boynunda St. Guinefort'un olduğunu söylediği kurutulmuş bir köpek ayağı taşıyordu ve kimse onunla tartış-maya cesaret edemiyordu, çünkü o Skeat'm ekibindeki en eğitimli adamdı. Bir soylu gibi Fransızca, bir rahip gibi Latince konuşuyordu ve Skeat'm okçuları bu başarıları yüzünden onunla gurur duyuyordu. Şimdi, VVill 51

Skeat'm ekibine katıldıktan üç yıl sonra Thomas onun baş okçularından biri olmuştu. Skeat bazen onun tavsiyesini bile isterdi; nadiren tutardı, ama yine de sorardı ve Thomas'm çarpık burnu, köpek ayağı ve küstah gülü-

şü hâlâ yerli yerinde duruyordu.

Ve şimdi La Roche-Derrien'e girme konusunda bir fikri vardı.

O öğleden sonra kafatası ikiye ayrılmış asker hâlâ merdivenin tepesinde yatarken Sir Simon Jekyll atıyla kasabaya geldi ve savunmacı silahlarının en uzak menzilini gösteren siyah tüylü küçük okların arkasında ileri geri yaptı.

Açık ağzı ve şaşkın gözleriyle budala bir oğlan olan zırh taşıyıcısı uzaktan onu seyrediyordu. Oğlanın elinde Sir Simon'un mızrağı vardı ve eğer kasabada herhangi bir savaşçı Sir Simon'un alaycı varlığıyla imalı meydan okumasını kabul ederse yardımcısı efendisine mızrağını verecek ve iki atlı birisi yenilene kadar otlakta çarpışacaktı. Ve yenilen Sir Simon olmayacaktı, çünkü o Northampton Kontunun ordusundaki her şövalye gibi becerikliydi.

Ve de en yoksulu.

Savaş atı on yaşındaydı, güçlü bir ağzı ve etkileyici bir sırtı vardı. Önü ve arka tarafı onun sıkıca oturabilmesi için yüksek yapılmış olan eyeri babasına, onu boynundan dizlerine kadar koruyan zırh yeleği büyükbabasına aitti.

Yüz yaşın üstündeki kılıcı ağırdı ve kenarları keskin de-

ğildi. Mızrağı ıslak kış havasında eğrilmişti, eyerin önünde asılı duran miğferi yıpranmış meşin kayışlı eski, çelik bir kaptan ibaretti. Üzerinde, savaş baltası tutan bir yum-ruktan oluşan armasının bulunduğu kalkanı eskimiş ve rengi solmuştu. Zırhlı eldiveni, zırhının geri kalanı gibi paslanmıştı, bu yüzden yardımcısının kulağı kalın ve kı-

zarıktı, yüzünde korkmuş bir ifade vardı, ama pasın ger-52

edeni çocuğun onu temizlememiş olması değil, Sir

• n'm çeliği ovmak için kullanılan sirke ve ince kumu lacak parasının olmamasıydı. O yoksuldu.

Yoksul, nefret dolu ve hırslı.

Ve de iyi.

Kimse iyi olduğunu inkâr etmiyordu. Tevvkesbury'deki turnuvayı ve kırk poundluk bir ödülü kazanmıştı. Glo-ucester'da zaferi iyi bir zırh takımıyla ödüllendirilmişti.

Chelmsford'da on beş pound ve iyi bir eyer, Canter-bury'de bir Fransız'ı yarı doğramış ve paralarla dolu yaldızlı bir kupa kazanmıştı, peki ama şimdi bütün bu ödüller neredeydi? Simon'un iki yıl önce miras olarak aldığı Berkshire arazisine ihtiyati haciz koyduran bankacıların, avukatların ve tüccarların elindeydi. Aslında mirası borç-tan başka bir şey değildi ve babası gömülür gömülmez ona borç verenler, yaralı bir ceylanın üstüne atlayan av köpekleri gibi Sir Simon'm üstüne üşüşmüştü.

"Mirasa konan bir kadınla evlen," diye tavsiyede bulunmuştu annesi ve oğlunun incelemesi için bir düzine kadını ona göstermişti, ama Sir Simon, kendisinin yakışıklı olduğu kadar karısının da güzel olmasını istiyordu. Ve çok da yakı-

şıklıydı. Bunu biliyordu. Annesinin aynasına bakar ve yansımasına hayran olurdu. Sık sarı saçları, geniş bir yüzü ve kısa sakalları vardı. Dört dakika içinde üç şövalyeyi atından düşürdüğü Chester'da adamlar onu yanlışlıkla kral sanmışlardı, çünkü kralın turnuvalarda isimsiz olarak savaştığı söyleniyordu ve Sir Simon soylu görüntüsünü sırf parası var diye kırışık bir kocakarı için harcayacak değildi. Kendisine değecek bir kadınla evlenecekti, ama bu hırsı arazisinin borçlarını ödemiyor, bu yüzden Sir Simon kendini alacaklı-lara karşı savunmak için Kral III. Edward'dnn bir koruma mektubu almıştı. Bu mektup Sir Simun'ı, vabancı bir savaşta Krala hizmet ettiği sürece bütün yasal işlemlerden koru-

yacaktı. Sir Simon altı adam, bir düzine okçu ve açık ağızlı bir zırh taşıyıcısı alarak Kanal'ı geçtiğinde alacaklılarını İngiltere'de çaresiz durumda bırakmıştı. Sir Simon yakında fidyesi borçlarını ödemeye yetecek bir Fransız ya da ingiliz soylusu yakalayacağından emindi, ama bu kış harekâtının sonucunda şu ana kadar tek bir esir bile yakalayamamışlar-dı ve çok az ganimet bulabildikleri için ordunun istihkakı yarıya indirilmişti. Ve La Roche-Derrien gibi perişan bir kasabada kaç tane soylu esir bulmayı umabilirdi ki? Burası bir pislik yuvasıydı.

Ama bir şövalyenin meydan okumasına karşılık vereceğini umarak duvarlarının önünde bir ileri bir geri gitti geldi, o ana dek altı İngiliz saldırısına direnmiş güney kapısına gitti. Ama savunmacılar onu yuhalayıp

oklarının menzilinin dışında kaldığı için korkak olduğunu söylediler. Bu hakaretler Sir Simon'un gururunu incitti, bu yüzden duvarlara biraz daha yaklaştı. Atının nalları ara sıra düşen oklardan birine basıyordu. Adamlar ona ok attı, ama okları daha ona varmadan düşünce yuhalama sırası Sir Simon'a geldi.

"Yalnızca bir aptal," dedi Jake, İngiliz kampından onu seyrederek. Jake, VVilliam Skate'in adamlarından biri, Exeter'de idamdan kurtulan bir katildi. Gözleri şaşıydı, ama yine de bir çok adamdan daha iyi ok atıyordu. "Şimdi ne yapıyor?"

Sir Simon atını durdurmuştu, yüzü kapıya dönüktü, bu yüzden seyreden adamlar bir Fransız'ın onlarla alay eden İngiliz'e meydan okumaya geldiğini düşündüler.

Ama yalnız bir okçunun kapının kulesinde durup Sir Simon' ı çağırdığını, menzile girmesi için ona meydan okuduğunu gördüler.

Yalnızca bir aptal böyle bir meydan okumaya karşılık verirdi ve Sir Simon da itaatkâr bir şekilde karşılık verdi. Yirmi 54

ŞEYTANIN ATLILARI

vasmda, nefret dolu ve cesurdu ve kayıtsızca bir kibir

" terisinin kuşatma altındaki garnizonun cesaretini kıraca-

" -ıı ve hevesi kaçmış İngilizlere cesaret vereceğini düşünürdü. Atmı Fransız oklarının ingiliz saldırılarının canına okuduğu yere sürdü. Artık hiçbir okçu ok atmıyordu; yalnızca kapı kulesinde dikilen bir kişi vardı ve Sir Simon yüz metre yaklaşınca onun Blackbird olduğunu gördü.

Sir Simon her okçunun Blackbird dediği kadını ilk kez görüyordu ve onun gerçekten çok güzel olduğunu algıla-yacak kadar yakındı. Blackbird ince ve uzun boyuyla dimdik duruyordu. Kış rüzgârına karşı pelerinine sarm-mıştı, ama saçları bir genç kızmki gibi serbestti. Alaycı bir ok fırlattı ve Sir Simon da eyerinde garip bir şekilde öne eğilerek karşılık verdi, sonra Blackbird'ün yayını omzuna asısını seyretti.

Kasabaya girdiğimizde bunun bedelini ödeyeceksin, diye düşündü Sir Simon. Kıç üstü oturacaksın, Blackbird ve ben de üstünde olacağım. Atını hareketsiz kalacak şekilde durdurdu, Fransız katliam meydanında yalnız bir atlıydı o ve Blackbird'e doğru nişan alması için meydan okuyordu, ama almayacağını biliyordu. Iskaladığında onu alaycı bir şekilde selamlayacak ve Fransızlar bunu kötüye alâmet olarak alacaktı.

Ama ya doğru nişan alırsa?

Sir Simon tuhaf miğferi atının eyerinden almayı dü-

şündü, ama sonra bu isteğe karşı direndi. Blackbird'e en kötüsünü yapması için meydan okumuştu ve bir kadının önünde endişesini gösteremezdi, bu yüzden Blackbird yayını doğrulturken bekledi. Kasabanın savunmacıları seyrediyor ve hiç kuşku yok ki dua ediyorlardı. Ya da belki de bahse tutuşuyorlardı.

Hadi kaltak, dedi içinden. Hava soğuktu, ama alnında ter damlacıkları vardı.

Blackbird durdu, yüzündeki siyah saçı itti, sonra okunu yaya dayayıp yeniden nişan aldı. Sir Simon başını dimdik tutuyor, dosdoğru ona bakıyordu. Yalnızca bir kadın, dedi kendi kendine. Büyük olasılıkla beş adımdan bir at arabasını bile vuramazdı. Atı ürperdi, Sir Simon boynunu okşamak için uzandı. "Yakında gidiyoruz, oğlum," dedi.

Çok sayıda savunmacı tarafından seyredilen Blackbird gözlerini kapatıp okunu fırlattı.

Sir Simon okun gri gökyüzünde ve La Roche-Derri-

en'in duvarlarının arkasında yükselen kilise kulesinin gri taşlarının önünde küçük bir karaltı olarak ilerlediğini gördü.

Okun ıskalayacağından emindi. Bunu mutlak bir kesinlikle biliyordu. O yalnızca bir kadındı, Tanrı aşkına! Bu yüzden okun üzerine geldiğini görünce kıpırdamadı. Buna inanamıyordu. Okun sağa ya da sola kaymasını bekliyordu, ya da donmuş yere saplanmasını, ama doğruca göğsüne doğru geliyordu. Sonunda ağır kalkanı hızla çekip başını eğdi ve ok onu eyerden düşürecek kadar hızlı bir şekilde inerken kolunda şiddetli bir darbe hissetti. Ok kalkana o kadar sert bir şekilde çarpmıştı ki söğüt ağacından yapılma tahtayı yarmış, sivri ucu kolundaki zırhı delip kolunda derin bir kesik açmıştı. Fransızlar sevinç çığlıkları atıyorlardı. Sir Simon diğer okçuların Blackbird'ün başladığı işi bitirmeyi deneyebileceklerinden korkarak dizini atının böğrüne bastırdı ve yaratık itaatkâr bir şekilde dönüp mahmuzlara karşılık verdi.

"Yaşıyorum," dedi yüksek sesle, bu Fransızların sevin-cini bastırabilirmiş gibi. Kahrolası kaltak, diye düşündü.

Bunu ödeyecekti, hem de Blackbird'e çığlıklar attırana kadar ödeyecekti. Kaçıyormuş gibi görünmemek için atını yavaşlattı.

saat sonra yardımcısı kesik kolunu bandajladıktan cjr simon kendi kendini bir zafer kazandığına inanA Meydan okumuş ve hayatta kalmıştı. Bu bir cesaret

- terisiydi ve yaşıyordu. Bunun için kendini bir kahra-n olarak görüyordu ve ordu komutanı Northampton Kontunun evi olan çadıra doğru yürürken bir kahraman eibi karşılanmayı bekliyordu. Çadır yıllardır denizde kalmaktan dolayı yıpranmış, sararmış ve yamalanmış iki yel-kenden yapılmıştı. Sefil bir barınaktı, ama Kralın kuzeni ve İngiltere'deki her adam kadar zengin olan Northampton Kontu VVilliam Bohun gösterişten hoşlanmadığı için bu doğal bir durumdu.

Gerçekten Kont da çadırını yapan yelkenler kadar yıpranmış görünüyordu. Adamların bir boğanın poposuna benzer yüzü olduğunu söylediği kısa boylu ve tıknaz bir adamdı, ama yüzü Kontun ruhunu yansıtıyordu, yani

yalın, cesur ve dürüst. Ordu VVilliam Bohun'u seviyordu, çünkü onlar kadar sertti. Şimdi Sir Simon çadıra girerken Kontun kıvırcık kahverengi saçlarının yansı bandajla sarılıydı. La Roche-Derrien'in duvarlarından atılan bir kaya miğferini ikiye ayırıp kenarı çentikli çeliğin kafatasma girmesine neden olmuştu. Sir Simon'ı tatsız bir şekilde selamladı. "Hayattan bıktın mı?"

"O salak kaltak oku atarken gözlerini kapadı!" dedi Sir Simon Kontun ses tonunu fark etmeyerek.

"Yine de iyi nişan aldı," dedi Kont öfkeyle. "Ve bu da o serserilere cesaret verecektir. Tanrı biliyor ya hiç cesare-te ihtiyaçları yok."

"Yaşıyorum, Kontum," dedi Sir Simon neşeyle. "Beni öldürmek istedi. Başaramadı. Ayı yaşıyor ve köpekler aç kaldı." Kontun arkadaşlarının kendisini tebrik etmesini bekledi, ama adamlar gözlerini kaçırdılar. Sir Simon onların asık suratlarını kıskançlık olarak yorumladı.

Sir Simon koca bir aptal, diye düşündü Kont ve ürperdi. Ordu başarılı olsaydı soğuğa aldırmazdı, ama iki aydır İngilizler ve Briton yandaşları başarısızlıktan maskaralığa koşuyorlardı ve La Roche-Derrien'e karşı giriştikleri altı saldırı sefaletin derinliklerine gömülmüştü. Bu yüzden Kont son bir saldırı başlatmak için savaş konseyini çağırmıştı ve bu saldırı o akşam yapıla-caktı. Diğer bütün saldırılar kuşluk vaktinde olmuştu, belki solmakta olan kış ışığında yapılacak olan sürpriz bir tırmanış savunmacıları hazırlıksız yakalayabilirdi.

Ama o sürprizin taşıdığı küçük avantaj da bozulmuştu, çünkü Sir Simon'm aptallığı kasabalıya yeni bir güven vermişti ve Kontun sarı yelken bezi çadırının altındaki şeflerin kendilerine çok az güveni kalmıştı.

Bu şeflerden dördü, Sir Simon gibi kendi savaşlarını yöneten şövalyelerdi, ama diğerleri adamlarını Konta kiralayan paralı askerlerdi. Üçü Britanya Dükünün beyaz ermin rozeti takan ve Montfort Düküne sadık adamları

yöneten Britonlardı, diğerleriyse İngiliz şeflerdi ve hepsi savaşta sertleşen sıradan insanlardı. William Skeat da oradaydı ve yanında hizmetine asker olarak başlayan ve şimdi Kontun hizmetinde yüz kırk şövalyeyi ve doksan okçuyu yöneten Richard Totesham vardı. Hiçbiri bir turnuvada savaşmamıştı, hiç davet edilmeyeceklerdi de, ama ikisi de Sir Simon'dan zen-gindi ve öfkeliydiler. Bağımsız şeflerine savaş köpekle-rim, diyordu Northampton Kontu ve onları seviyordu, ama Kontun kaba arkadaşlar konusunda garip bir zevki vardı. İngiltere Kralının akrabası olabilirdi, ama William Bohun, Skeat ve Totesham gibi adamlarla rahatlık-

ça içki içer, yemek yer, İngilizce konuşur, avlanır ve onlara güvenirdi, ama Sir Simon bu arkadaşlıktan dışlan-dığını hissediyordu. Ordusundaki bir adam Kontun ya-58

olacaksa bunun, önemli bir turnuva şampiyonu lan Sir Simon olması gerekiyordu, ama Northampton Kontu Skeat gibi adamlarla pislikte yuvarlanmayı tercih ediyordu.

"Yağmur nasıl?" diye sordu Kont.

"Yine başlıyor," diye cevap verdi Sir Simon, başım yağmurun kesik kesik vurduğu çadırın tepesine kaldırarak.

"Açılacaktır," dedi Skeat asık suratla. Konta nadiren

"lordum" der, ona eşiti gibi hitap ederdi ve bu Sir Simon'ı saşırtsa da Kont bu durumdan memnun görünürdü.

"Ve yalnızca çiseliyor," dedi Kont, çadırdan dışarı bakıp ıslak, soğuk havanın içeri girmesine neden olarak.

"Yay ipleri bu yağmurda sertleşir."

"Tatar yayı ipleri de," diye araya girdi Richard Totesham. "Pis herifler," diye ekledi, ingiliz başarısızlığını bu kadar üzücü kılan La Roche-Derrien

savunmacılarının asker değil, kasaba halkı oluşuydu: balıkçılar, tekne inşaat-

çıları, marangozlar, taş işçileri ve hatta Blackbird, bir kadın! "Yağmur dinebilir," diye devam etti Totesham.

"Ama yerler kaygan olacaktır. Duvarların altında ayakta durmamız zorlaşır."

"Bu gece gitmeyin," diye tavsiyede bulundu Will Skeat. "Bırakın benim çocuklar yarın nehirden girsinler."

Kont kafatasındaki yarayı ovuşturdu. Bir haftadır La Roche-Derrien'in güney duvarlarına saldırıyorlardı ve adamlarının o surları aşabileceklerini biliyordu, ama aynı zamanda savaş köpekleri arasındaki kötümserliği de sezi-yordu. Yirmi ya da otuz ölüyle bir kez daha geri püskürtülürlerse cesaretleri iyice kaçar ve hiçbir şey başaramadan Finistere'ye dönme olasılığı doğardı. "Bir daha anlat."

Skeat burnunu meşin koluna sildi. "Sular çekildiğinde kuzey duvarını dönünce bir yol çıkıyor. Adamlarımdan biri dün gece oradaydı."

"Bunu üç gün önce denedik/' diye itiraz etti şövalyelerden biri.

"Siz nehir aşağı denediniz," dedi Skeat. "Ben nehir yukarı gitmek istiyorum."

"O tarafta da kazıklar var," dedi Kont.

"Daha gevşekler," diye karşılık verdi Skeat. Briton şeflerden biri konuşmaları arkadaşları için tercüme etti. "Benim oğlan kazıklardan birini kolayca yerinden çıkardı,"

diye devam etti Skeat, "ve yarım düzine diğer kazığın da kırılacağını ya da yerinden çıkacağını düşünüyor. Bunlar karaağaç yerine yaşlı meşe

kütüklerinden yapılma, diyor ve çürümüşler."

"Çamurun derinliği ne kadar?" diye sordu Kont.

"Dizlere kadar geliyor."

La Roche-Derrien'in duvarları kasabanın batısını, gü-neyini ve doğusunu kuşatıyor, kuzeyi Jaudy Nehri koruyordu. Kasabalı, sular çekildiğinde içeri girişi önlemek için yarım daire şeklindeki duvarın nehirle buluştuğu yerdeki çamura devasa kazıklar dikmişti. Skeat şimdi o çürümüş kazıklardan geçmenin bir yolu olduğunu söylüyordu, ama Kontun adamları aynı şeyi kasabanın doğu tarafından yapmaya çalıştıklarında saldırganlar çamura saplanmış ve kasabalı onları oklarıyla birer birer avlamış-tı. Güney kapısındaki püskürtmeden daha kötü bir katliamdı bu.

"Ama nehir kıyısında da bir duvar var," diye belirtti Kont.

"Evet," diye onayladı Skeat, "ama aptal serseriler onu parçalara ayırdılar. Orada iskeleler yapmışlar ve gevşek kazıkların yakınında da bir tane iskele var."

"Yani adamlarının, duvardaki adamların bakışları altında kazıkları çıkarması ve iskelelere tırmanması gerekiyor, öyle mi?" diye sordu Kont şüpheyle.

"Bunu yapabilirler," dedi Skeat kararlı bir şekilde.

Kont hâlâ en fazla başarı şansının okçularını güney kasına yaklaştırmak ve askerleri gediğe saldırırken okçu-

ların savunmacıları oklarıyla korkutması için dua etmek olduğunu düşünüyordu, ama bunun o gün ve bir gün önce başarısız olan plan olduğunu da kabul ediyordu. Ve yalnızca bir iki günleri kalmıştı. Uç binden biraz az sayıda adamı vardı ve üçte biri hastaydı. Yakında onlara sığınacak bir yer bulamazsa kuyruğunu bacaklarının arasına kıstırıp batıya gitmek

zorunda kalacaktı. Bir kasabaya, herhangi bir kasabaya ihtiyacı vardı ve bu La Roche-Derrien bile olabilirdi.

VVill Skeat Kontun geniş yüzündeki endişeyi görebiliyordu. "Adamım dün gece iskeleye on beş adım yaklaşmış. İçeri girip kapıyı açabilirmiş."

"Peki neden yapmamış?" Sir Simon dayanamayıp sordu. "İsa'nın kemikleri!" diye devam etti. "Ben olsam içeri girerdim!"

"Sen okçu değilsin," dedi Skeat ters bir şekilde, sonra istavroz çıkardı. Guingamp'ta Skeat'in okçularından biri savunmacılar tarafından yakalanmıştı. Savunmacılar nefret duyulan okçuyu surların üstünde çırılçıplak soyup parçalara ayırmışlar, kuşatmacılar da onun uzun süren ölümünü görmüştü. Önce ok attığı iki parmağı, sonra er-kekliği kesilmişti. Adam iğdiş edilip kan kaybından ölürken bir domuz gibi bağırmıştı.

Kont bir hizmetkâra sıcak şarap bardaklarını doldurmasını işaret etti. "Bu saldırıyı yönetir misin, VVill?" diye sordu.

"Ben olmaz," dedi Skeat. "Bataklıklı çamurdan geçe-meyecek kadar yaşlıyım. Dün gece kazıkları geçen adamımın ötekileri içeri sokmasına izin vereceğim. O iyi bir ço-cuktur. Zeki serseri, ama garip biri. Rahip olacakmış, ama sonra benimle tanıştı ve aklı başına geldi."

Kont bu fikirden açıkça etkilenmişti. Bir süre kılıcının kabzasıyla oynadıktan sonra başıyla onayladı, "Sanırım senin şu serseriyle tanışmamızın zamanı geldi. Yakınlarda mı?"

"Dışarıda bıraktım," dedi Skeat, sonra taburesinin üstünde döndü. "Tom, seni vahşi! İçeri gel!"

Thomas Kontun çadırının içine girip durdu. Toplanmış şefler, zırhına ve gömleğine dikilmiş olan kırmızı haç hariç siyahlar içinde olan bu uzun boylu, uzun bacaklı genç adama baktılar. Bütün ingiliz askerleri St. George

haçını takardı, böylece bir kargaşa anında kimin düşman kimin dost olduğu bilinirdi. Genç adam konta selam verdi. Kont bu okçuyu daha önceden görmüş olduğunu fark etti ki Thomas çarpıcı görünüşlü bir adam olduğu için bu pek şaşırtıcı değildi. Siyah saçlarını örgü yapmış, yay ipiyle bağlamıştı; çarpık uzun bir burnu, temiz tıraşlı bir çenesi ve dikkatli, zeki gözleri vardı, ama en dikkati çeken özelliği temiz oluşuydu. Bu ve omzundaki büyük yay.

Kontun o güne kadar gördüğü en büyük yaydı bu ve yalnızca uzun değil siyahtı da, yayın dış karnında üzerinde bir armanın kazınmış olduğu ilginç metal bir plaka vardı.

Burada biraz kibir var, d^ye düşündü Kont, kibir ve gurur. Ve ikisini de onayladı.

"Dün gece dizlerine kadar çamurda olan bir adam için olağanüstü derecede temizsin," dedi Kont gülümseyerek.

"Yıkandım, Kontum."

"Üşüteceksin!" diye uyardı Kont. "Adın ne?"

"Hooktonlu Thomas, lordum."

"Dün gece ne bulduğunu anlat bana, Hooktonlu Thomas."

Thomas, Will Skeat'la aynı hikâyeyi anlattı. Karanlık bastıktan ve sular çekildikten sonra Jaudy'nin çamurlu sularına nasıl girdiğini tekrarladı. Kazıklardan oluşan en-62

ŞEYTANIN ATLILARI

le iyi bakılmadığını, çürüyüp gevşediklerini, bir tanesi-

• verinden çıkarıp gedikten geçtiğini ve en yakındaki isle leye birkaç adım yaklaştığını anlattı. "O kadar yakındım ki lordum, bir kadının şarkı söylediğini bile duyabi-liyordum," dedi. Kadın o küçükken annesinin kendisine söylediği şarkıyı söylüyordu ve bu tuhaf durum Thomas'ı

?çok şaşırtmıştı.

Thomas sözlerini bitirince Kont yeniden kaşlarını çattı, ama bunun nedeni Thomas'm söylediği herhangi bir şeyi onaylamaması değil, bir saat boyunca baygın kalmasına neden olan yaranın zonklamaya başlamış olmasıydı.

"Dün gece nehirde ne yapıyordun?" diye düşündü, bu fikri düşünecek zaman kazanmak için.

Thomas bir şey söylemedi.

"Başka bir adamın kadını," diye Thomas'm yerine Skeat cevap verdi sonunda. "Yaptığı şey buydu lordum, başka bir adamın kadını."

Topluluk güldü, kızaran Thomas'a ters bir şekilde bakan Sir Simon Jekyll hariç. Serseri yalnızca bir okçuydu, ama Sir Simon'ın alabildiğinden daha iyi bir zırh takıyordu! Ve küstahlık kokan bir kendine güveni vardı. Sir Simon ürperdi. Hayatta anlamadığı bir haksızlık vardı. Vi-layetlerden gelen okçular atlara, silahlara ve zırhlara el koyuyor, turnuva şampiyonu olan kendisi ise bir çift lanet olası çizmeden başka değerli bir şey alamıyordu. Bu uzun boylu, kendine güvenli okçunun havasını söndürmek için dayanılmaz bir istek duydu.

"Uyanık bir nöbetçi varsa, lordum," dedi Sir Simon yalnızca çadırdaki bir avuç soylunun anlayabilmesi için Norman Fransızca'sıyla, "bu çocuk ölür ve saldırımız nehir çamurunun içine debelenip gider."

Thomas Sir Simon'a düz bir şekilde baktı, ifadesizli-

ğiyle çok küstahtı. Sonra akıcı bir Fransızca'yla cevap ver-63

di. "Karanlıkta saldırmalıyız," dedi, sonra Konta döndü.

"Yarın şafaktan hemen önce sular çekilecek, lordum."

Kont ona şaşırarak baktı. "Fransızca'yı nerede öğren-din?"

"Babamdan, lordum."

"Onu tanıyor muyuz?"

"Sanmıyorum, lordum*."

Kont konuyu sürdürmedi. Dudaklarını ısırıp kılıcının topuzunu ovuşturdu, düşünürken yapmaya alıştığı bir hareketti bu.

"Tamam, içeri girdiniz, çok güzel," diye kükredi Richard Totesham. Will Skeat'm yanında süt sağma tabure-sinde oturuyordu. Totesham bağımsız çetelerin en büyü-

ğünü yönetiyordu ve bu bakımdan diğer kaptanlardan daha büyük bir yetkiye sahipti. "Ama içeri girince ne yapacaksınız?"

Thomas başını öne arkaya salladı, bu soruyu bekli-yormuş gibiydi. "Kapıya ulaşabileceğimizi sanmıyorum, ama eğer nehrin yanındaki duvara okçularımızı yerleşti-rebilirsek merdivenler yerleştirilirken adamları koruya-bilirler."

"Ve iki merdivenim var," diye ekledi Skeat. "İşe yara-yacaktır."

Kont hâlâ kılıcının topuzuyla oynuyordu. "Daha önce nehirden saldırmaya çalıştığımızda çamura saplandık.

Girmek istediğin yer de o kadar derin olacak."

"Parmaklıklar, lordum," dedi Thomas. "Çiftlikte birkaç tane buldum. Parmaklıklar koyunlar için ağıl yapmada kullanılan söğüt dallarından örülmüş çit parçalarıdır, ama biz onları çamura koyup adamların yere sağlam bas-malarını sağlayabiliriz."

"Size zeki olduğunu söylemiştim," dedi Will Skeat gururla. "Oxford'a gittin, değil mi Tom?"

"rençken aklım daha basımdaydı," dedi Thomas kuru bir sesle.

Kont bir kahkaha attı. Bu çocuktan hoşlanmıştı ve Ske-

, ona neden o kadar güvendiğini anlayabiliyordu.

"Yarın sabah, öyle mi Thomas?" diye sordu.

"Bu akşam alacakaranlıktan iyidir, lordum. Gün batar-ken hâlâ uyanık olacaklardır." Thomas Sir Simon'a ifade-miz bir şekilde baktı, şövalyenin aptalca cesaret gösterisi-nin savunmacıların azmini artıracağını ima ediyordu.

"O hâlde yarın sabah," dedi Kont. Totesham'a döndü.

"Ama bugün çocuklarını güney kapısının yakınında tut.

Yine oradan saldıracağımızı düşünmelerini istiyorum."

Tekrar Thomas'a baktı. "Yayındaki arma nedir, evlat?"

"Yalnızca bulduğum bir şey, lordum," diye yalan söyledi Thomas, yayı elini uzatan Konta verirken. Gerçekte gümüş armayı babasının cüppesinin altında bulduğu ku-

padan kesip çıkarmış, sonra metali yayının ön tarafına, elinin gümüşü neredeyse pürüzsüz hâle getirdiği yere takmıştı.

Kont yaya baktı. "Bir yale mi?"

"Galiba o yaratığa öyle deniyor, lordum," dedi Thomas bilmiyormuş gibi yaparak.

"Bildiğim birinin arması değil," dedi Kont. Sonra yayı esnetmeye çalıştı ve gücünü şaşırarak tek kaşını kaldırdı.

Siyah yayı Thomas'a vererek onu gönderdi. "Sabah için sana iyi şanslar dilerim, Hooktonlu Thomas."

"Lordum," dedi Thomas başıyla selam vererek.

"izninizle ben de onunla gideyim," dedi Skeat. Kont başıyla onaylayarak iki adamın gidişini seyretti. "Eğer içeri girersek," dedi geriye kalan şeflere. "Tanrı aşkına adamlarınızın sevinç çığlıklarıyla ortalığı ayaklandırmasına izin vermeyin. Dizginlerini sıkı tutun. Bu kasabayı almak istiyorum, ama kasabalının bizden nefret etmesini is-65

temiyorum. Gerekiyorsa öldürün, ama kanın su gibi akmasını istemiyorum." Şüpheli yüzlere baktı. "Birinizi buradaki garnizonun başına koyacağım, bu yüzden biraz ra-hatlayın. Adamlarınızı sıkı tutun."

Şefler adamlarını kasabayı yağmalamaktan alıkoyma-nın çok zor olacağını bildikleri için homurdandılar, ama daha onlar Kontun umutlu dileklerine bir karşılık veremeden Sir Simon ayağa kalktı.

"Lordum? Bir ricada bulunabilir miyim?"

Kont omuz silkti. "Dene."

"Benim ve adamlarımın merdivenden tırmanacaklara öncülük etmesine izin verir misiniz?"

Kont bu ricaya şaşırmış gibi görünüyordu. "Skeat kendi başına halledemez mi?"

"Eminim halledebilir, lordum," dedi Sir Simon mütevazı bir şekilde, "Ama ben yine de bu onuru istiyorum."

Kont, Sir Simon Jekyll'ın ölmesinin Will Skeat'm öl-mesinden iyi olacağını düşündü. Başıyla onayladı, "Tabiî, tabiî."

Şefler bir şey söylemediler. Başka bir adamın ele geçirdiği surlara ilk tırmanmanın nasıl bir onuru olabilirdi ki?

Hayır, bu serseri onur istemiyordu, kasabadaki en zengin ganimeti ele geçirmek için en iyi yerde bulunmayı istiyordu, ama kimse bu düşünceyi

dile getirmedi. Onlar şefti, ama Sir Simon beş kuruşsuz da olsa bir şövalyeydi.

Kontun ordusu o kısa kış gününün geri kalanında her an saldırıda bulunacakmış gibi göründü, ama saldırı hiç gerçekleşmedi ve La Roche-Derrien'in vatandaşları işin en zorlu kısmını atlattıklarını umut ettiler, ama İngilizler ertesi gün saldırabilirler diye de hazırlıklarını yaptılar.

Oklarını saydılar, surlara daha fazla kaya dizdiler ve İngilizlerin üstüne döktükleri kazanları kaynatan ateşi besle-diler. Sefilleri ısıtın, demişti kasabanın rahibi ve kasabalı 66

kavı çok sevmişti. Kazandıklarını biliyorlardı ve bu rlu işin yakında biteceğini düşünüyorlardı, çünkü İngi-

İzlerin yiyeceği bitiyor olmalıydı. La Roche-Derrien'in bütün yapması gereken dayanmak ve sonra Dük Charles'm övgülerini ve teşekkürlerini kabul etmekti.

Gece çökerken hafif yağmur dindi. Kasabalı yatakları-na gitti, ama silahları hazırdı. Nöbetçiler duvarların arkasında nöbet ateşleri yapıp gözlerini karanlığa diktiler.

Geceydi, kıştı, soğuktu ve saldırganların tek bir şansı kalmıştı.

Blackbird'ün adı Jeanette Marie Halevy'ydi ve on be-sindeyken anne babası onu yıllık elma turnuvaları için Guingamp'a götürmüştü. Babası aristokrat değildi, bu yüzden ailesi St. Laurent kulesinin altındaki locada otur-muyordu, ama yakınlarda bir yer bulmuşlardı. Babası Louis Halevy kızını görebilmek için sandalyelerini kendilerini La Roche-Derrien'den getiren at arabasının vagonuna yerleştirmişti. Jeanette'in babası varlıklı bir gemi ustası ve şarap tüccarıydı, ama işteki zenginliği hayatına yansımı-yordu. Bir oğlu kesilen parmağı mikrop kapınca ölmüş, ikincisi Corunna'ya yaptıkları bir yolculukta boğulmuştu.

Jeanette artık tek çocuğuydu.

Guingamp ziyaretiyle ilgili bazı hesapları vardı. Britanya soyluları, en azından Fransa'yla ittifakı destekle-yenler dövüşün yanı sıra fuara da gelen kalabalığın önünde toplanmışlardı. Dört gün boyunca katılacakları turnuvalarda kılıç ve mızrakla becerilerini sergileyeceklerdi. Jeanette dövüşlerin çoğunu sıkıcı buluyordu, çünkü her dövüşün giriş kısmı uzun ve çoğunlukla işitme mesafesinin dışında oluyordu. Şövalyeler bitmek bilmez şekilde yürüyüş yapıyor, gösterişli sorguçları inip kalkıyordu, ama bir süre sonra kısa bir süre için nal sesleri, metal şakırtısı ve 67

bir çığlık duyuluyor ve şövalyelerden biri çimenlerin üstüne düşüyordu. Kazanan şövalyenin mızrağını bir elma-ya batırıp onu kalabalıkta kendisine cazip gelen bir kadına vermesi âdetti ve babası çiftlik vagonunu o yüzden Guingamp'a götürmüştü. Dört günün sonunda Jeanette on sekiz elma ve daha soylu doğmuş bir sürü kızın düşmanlığını kazanmıştı.

Anne babası onu La Roche-Derrien'e götürüp beklemeye başlamıştı. Mallarını sergilemişlerdi ve şimdi alıcı-lar Jaudy Nehrimin yanındaki gösterişli eve giden yolu bulacaklardı. Ev önden küçük görünürdü, ama kemerli yoldan geçince ziyaretçi kendisini Mösyö Halevy'nin kü-

çük gemilerinin bağlandığı taş iskeleye uzanan geniş bir avluda bulurdu. Avlu St. Renan Kilisesi'yle aynı duvarı paylaşıyordu ve Mösyö Halevy kuleyi kiliseye bağışladı-

ğı için duvardan kemerli bir yol açmasına izin verilmişti, böylece ailesi ayine giderken caddeden dolaşmak zorunda kalmıyordu. Evin iç ve dış yapısı, içinde varlıklı bir ailenin oturduğunu belli ediyordu ve akşam yemeği masasında bir rahibin oturuyor olması onların dindar bir aile olduğunu gösteriyordu. Jeanette bir aristokratın oyuncağı değil bir eş olacaktı.

Bir düzine adam Halevy evine gelmeye tenezzül etti, ama elmayı kazanan d'Armorique Kontu Henri Chenier oldu. Kral Philip'in yeğeni olan Bloisli Charles'm yeğeni Henri Chenier en kaliteli avdı, çünkü Fransızlar Dük ve Britanya'nın yöneticisi olarak Charles'ı kabul ediyorlardı.

Dük, Henri Chenier'm nişanlısını tanıtmasına izin verdi, ama daha sonra yeğenine ondan kurtulmasını öğütledi.

Güzelliğini Dük bile kabul etse de kız bir tüccarın kızıydı, neredeyse köylü sayılırdı. Kızın saçları simsiyah parlıyordu, yüzü çiçek bozuğuyla lekelenmemişti ve bütün dişleri tamamdı. Zarifti, bu yüzden Dükün sarayındaki Domi-68

kan dilenci keşiş onun ellerini yakalayarak Jeanette'in

^fpryem Ana'nm yaşayan görüntüsü olduğunu söylemiş-

. r)ük onun güzel olduğunu kabul ediyordu. Ama ne olmuştu yani? Bir sürü kadın güzeldi. Guingamp'taki herhangi bir tavernadan ev kadınlarını domuz gibi gösterecek güzelliğe sahip iki livrelik fahişeler çıkabileceğini söylüyordu. gjr eşin güzel değil, zengin olması gerekiyordu.

"Kızı metresin yap," diye öğütledi yeğenine ve Henri'nin Pıcardy varisi olan bir kızla evlenmesini neredeyse emretti, ama kız yüzü çiçek bozuğu olan hırpani bir kadındı ve Armorica Kontu, Jeanette'in güzelliğiyle sarhoş olmuştu, bu yüzden amcasına karşı geldi.

Finistere'de, yani dünyanın sonunda bulunan Plabennec'deki kalesinin küçük kilisesinde tüccarın kızıyla evlendi. Dük yeğeninin çok fazla trubadur* dinlediğini dü-

şündü, ama Kont ve yeni karısı mutluydu ve evlendikten bir yi) sonra, Jeanette on altı yaşındayken oğulları dünyaya geldi. Adını Dükün anısına Charles koydular, ama Dük bundan onur duyduysa bile bir şey söylemedi. Jeanette'yi huzuruna kabul etmeyi reddediyordu ve yeğenine soğuk davranıyordu.

Aynı yılın ilerleyen dönemlerinde çok sayıda İngiliz, Britanya Dükü olarrk kabul ettikleri Jean de Monfort'u desteklemek için geldi ve Fransa Kralı gerçek dük olarak gördüğü yeğeni Charles'a takviye gönderdi. Böylece iç savaş ciddi biçimde başladı. Armorica Kontu karısının ve bebeğinin La

Roche-Derrien'deki kayınpederinin evine gitmesini istedi, çünkü Plabennec'deki kale küçüktü, onarımdaydı ve istila güçlerine çok yakındı.

O yaz kale Jeanette'in kocasının korktuğu gibi İngilizlerin eline geçti ve ertesi yıl İngiltere Kralı harekât se-zonunu İngiltere'de geçirdi ve ordusu Britanya Dükü

* Trubadur [Halk ozanı, saz şairi Ç N.]

Charles'ın güçlerini geri püskürttü. Büyük bir savaş olmadı, yalnızca bir dizi kanlı çarpışma oldu ve bir tanesinde Jeanette'in kocası yaralandı. Adamlarına cesaret sözleri haykırmak için miğferinin yüz kısmını açtığında bir ok ağzından girdi. Hizmetkârları Kontu Jaudy Nehri'nin yanındaki eve getirdiler, beş gün sonra orada öldü; yemek yiyemediği ve zorlukla nefes alabildiği beş

gün boyunca yarası iltihaplanıp kan boğazında pıhtıla-

şırken sürekli acı çekti. Yirmi sekiz yaşındaydı, turnuva şampiyonuydu, ama sonunda bir çocuk gibi ağladı. Bo-

ğularak öldü ve Jeanette düş kırıklığı içinde öfke ve acıyla haykırdı.

Sonra Jeanette'in kederli dönemi başladı. O artık bir dul, la veuve Chenier'di ve kocasının ölümünden altı ay sonra kanlı ishal yüzünden annesi ve babasını da kaybe-dince öksüz kaldı. Jeanette on sekiz, oğlu Kont Armorica iki yaşındaydı. Babasından kalan mirası alan Jeanette o parayı babasını öldüren nefrettik ingilizlere karşılık vermek için kullanmaya karar verdi. Böylece ingiliz gemile-rine saldırması için iki gemiyi donatmaya başladı.

Babasının avukatı olan Mösyö Belas parayı gemilere harcamaması yönünde tavsiyede bulundu. Jeanette'in serveti sonsuza dek kalıcı olmayacaktı ve hiçbir şey, şansın yardımıyla olmazsa nadiren para kazanan savaş gemilerini

donatmak kadar masraflı olamazdı. Avukat gemileri ticaret için kullanmasının daha iyi olacağını söyledi. "Lannion'daki tüccarlar İspanyol şarabıyla iyi para kazanıyorlar," diye öneride bulundu. Kış olduğu için soğuk almıştı ve hapşırıyordu. "Çok güzel bir kâr," dedi esefle.

Briton dilinde konuşuyordu, ama gerekirse o da Jeanette de Fransızca konuşabilirdi.

"İspanyol şarabı istemiyorum," dedi Jeanette soğuk bir sesle. "İngilizlerin ruhlarını istiyorum."

"Onda hiç para yok, leydim," dedi Belas. Jeanette'e

'leydim' demek ona garip geliyordu. Onu çocukluğundan ueri tanıyordu ve onun için her zaman küçük Jeanette olmuştu, ama evlenmiş ve aristokrat bir dul olmuştu, üstelik öfkeli bir dul. "İngiliz ruhlarını satamazsınız," diye belirtti yumuşak bir şekilde.

"Şeytana satabilirim," dedi Jeanette haç çıkararak. "Ama İspanyol şarabına ihtiyacım yok, Belas. Kiralarımız var."

"Kiralar mı!" dedi Belas alaycı bir şekilde. Uzun boylu, zayıf, seyrek saçlı ve zekiydi. Jeanette'in babasına uzun süre boyunca iyi hizmet etmişti ve tüccar, mirasından kendisine hiçbir şey bırakmadığı için kızgındı. Ölen adamın ruhuna dua etmeleri için Pontrieux'daki keşişler hariç her şey Jeanette'e kalmıştı. Belas kızgınlığını gizledi.

"Plabennec'den hiçbir şey gelmiyor. İngilizler orada ve babanızın çiftliğinden daha ne kadar kira geleceğini sanıyorsunuz? İngilizler yakında orayı alacaktır." İngiliz ordusu kuzeye doğru yürüyerek bir saatlik yoldaki surları olmayan Treguier'i işgal etmiş ve zirvesindeki bazı okçular kendilerine ok attığı için katedral kulesini yıkmışlardı.

Belas İngilizlerin yakında geri çekileceğini umuyordu, çünkü kış iyice gelmişti ve erzakları tükeniyor olmalıydı, ama gitmeden önce La Roche-Derrien'in etrafındaki kırsal kesimi harap etmelerinden korkuyordu. Eğer bunu ya-parlarsa Jeanette'in çiftliğinin hiç değeri kalmazdı. "Yanık bir çiftlikten ne kadar kira alabilirsiniz?" diye sordu:

"Umurumda değil," diye parladı. "Gerekirse her şeyi satarım, her şeyi!" Kocasının zırhı ve silahları hariç. Onlar çok değerliydi ve bir gün oğluna kalacaktı.

Belas onun aptallığı karşısında içini çekti, sonra siyah pelerinine sarınıp şöminede yanan ufak ateşe doğ-

ru eğildi. Yakındaki denizden soğuk bir rüzgâr esiyor, bacanın tütmesine neden oluyordu. "Size bir tavsiyede 71

bulunmama izin verir misiniz, madam? Önce iş." Belas durup burnunu uzun koluna sildi. "Çok iyi durumda değil, ama işi babanız gibi idare edecek iyi bir adam bu-labilirim ve onun size kârdan iyi bir para ödemesi için sözleşme yapabilirim. İkincisi madam, evliliği düşün-melisiniz." İtiraz duymayı bekleyerek durdu, ama Jeanette bir şey söylemedi. Belas için içekti. O kadar güzeldi ki! Kasabada onunla evlenecek bir düzine adam vardı, ama bir aristokratla evlenmesi onun başını döndürmüştü ve unvanı olan bir adamdan başkasını razı olmazdı. "Siz, madam," diye devam etti avukat dikkatle,

"şu anda önemli bir mirasa sahip olan bir dulsunuz, ama böyle servetlerin nisan ayındaki kar gibi eriyip gittiğini gördüm. Size, mal varlığınıza ve oğlunuza bakacak bir adam bulun."

Jeanette dönüp ona baktı. "Hıristiyanlıktaki en iyi adamla evlendim," dedi. "Onun gibi bir adamı nereden bulacağımı sanıyorsun?"

Armorica Kontu gibi adamlar her yerde bulunuyor, diye düşündü avukat. Bu çok yazıktı, çünkü savaşın bir spor olduğunu düşünen acımasız

aptallardan başka neydi ki onlar? Jeanette, sağduyulu bir tüccarla, belki serveti olan bir başka dulla evlenmeli, diye dü-

şündü, ama böyle bir tavsiyenin boşa gideceğini biliyordu. "Eski bir deyiş vardır, leydim," dedi kurnazlıkla. "Sürüyü koruması için bir kedi bulun, kurtlar hepsini yesin."

Jeanette bu sözler karşısında öfkeyle ürperdi. "Haddi-nizi aşıyorsunuz, Mösyö Belas." Buz gibi bir sesle konu-

şuyordu. Adamı gönderdi. Ertesi gün İngilizler La Roche-Derrien'e geldiler ve Jeanette ölen kocasının yayını sakladığı yerden alıp surlardaki savunmacılara katıldı. Kahrolası Belas'm tavsiyesi! Bir erkek gibi dövüşecekti ve ondan 72

,. hoşlanmayan Dük Charles ona hayran olmayı, ona A estek olmayı öğrenecek ve ölen kocasının mallarını oğluna devredecekti.

Böylece Jeanette, Blackbird olmuş, ingilizler surların önünde ölmeye başlamıştı ve Belas'm tavsiyesi unutulmuştu. Jeanette şu anda kasaba savunmacılarının İngilizleri iyice sarstığını ve kuşatmanın yakında kalkacağını düşünüyordu. Her şey yoluna girecek, diye düşünerek bir haftadır ilk kez rahat bir uykuya daldı.

\

II

Thomas nehrin kenarında çömeldi. Kıyıya ulaşmak için bir grup akçaağacın arasından geçmiş, çizmelerini ve çorabını çıkarıyordu. Çıplak ayakla gitmek en iyisi, diye düşündü, böylece çizmeleri nehrin çamuruna batmazdı.

Soğuk olacaktı, dondurucu soğuk, ama bundan daha mutlu olduğu bir an hatırlamıyordu. Sürdüğü hayatı seviyordu ve Hookton'la, Oxford'la,

babasıyla ilgili anıları neredeyse yok olup gitmişti.

"Çizmelerinizi çıkarın," dedi kendisine eşlik eden yirmi okçuya. "Ve ok torbalarınızı boynunuza asm."

"Neden?" diye sordu birisi arkadan.

"Sizi boğsun diye," diye kükredi Thomas.

"Oklarınız ıslanmasın diye," diye açıkladı başka bir adam yardımsever bir şekilde.

Thomas kendi ok torbasını boynuna bağladı. Okçular avcıların kullandığı gibi okluk taşımıyorlardı, çünkü oklukların üstü açıktı ve adam koştuğunda, tökezledi-

ğinde ya da bir çitin üstüne tırmandığında oklar yere düşüyordu. Yağmur yağdığında okluktaki oklar ıslanı-yordu ve ıslak tüyler okların yalpalayarak uçmasına neden oluyordu, bu yüzden gerçek okçular balmumuyla su geçirmez hâle getirilen ve ağızlarında ipleri olan ke-75

ten torbalar kullanıyordu. Torbalar okların kırılmaması için esnek çerçevelerle destekleniyordu.

Will Skeat nehir kıyısına, bir düzine adamın parmaklık tahtalarını istif ettiği yere geldi. Sudan gelen soğuk rüzgârda ürperdi. Doğu tarafındaki gökyüzü hâlâ karanlıktı, ama La Roche-Derrien'de yakılan nöbet ateşleri yüzünden ışık geliyordu.

"Orada çok sıcak ve rahat bir durumdalar," dedi Skeat, kasabayı işaret ederek.

"Uyuyor olmalarına dua et," dedi Thomas.

"Hem de yataklarında. Ben yatağın nasıl bir şey oldu-

ğunu unuttum," dedi Skeat, sonra kenara çekilip başka bir adamın nehir kıyısına inmesine izin verdi. Thomas bunun Kontun çadırında kendisine yukarıdan bakan Sir Simon olduğunu görüp şaşırdı. "Sir Simon," Will Skeat onu küçümsediğini gizlemek için herhangi bir zahmete girmi-yordu, "seninle konuşmak istiyor."

Sir Simon nehir çamurunun iğrenç kokusuna burun kıvırdı. Çoğunu kasabanın lağımının oluşturduğunu düşünüp o bataklıktan çıplak ayakla geçmek zorunda olmadı-

ğına memnun oldu.

"Kazıkları geçeceğine inanıyor musun?" diye sordu Thomas'a.

"Yoksa gitmezdim," dedi Thomas, sesinin saygılı çıkmasına çalışmayarak.

Thomas'm ses tonu Sir Simon'm irkilmesine neden oldu, ama öfkesini kontrol etti. "Kont," dedi mesafeli bir şekilde, "bana duvardaki saldırıyı yönetme onurunu verdi." Birden durunca Thomas devamını bekledi, ama Sir Simon yalnızca sinirli bir ifadeyle ona bakıyordu.

"Yani Thomas merdivenlerin senin için güvenli hâle getirmek için surları ele geçirecek, öyle mi?" diye sonun-

da Skeat konuştu.

"İstemediğim şey," diye söze girdi Sir Simon Skeat'm rumuna aldırmadan, "kasabada adamlarını benimkile-ri önüne geçirmen. Silahlı adam görürsek onları öldürürüz, anladın mı?"

Thomas neredeyse alaycı bir şekilde tükürüyordu.

Adamları yaylarıyla silahlanmış olacaktı ve hiçbir düşman İngilizlerinki gibi uzun saplı oklar taşımıyordu, bu

"yüzden kasabalı savunmacılarla karıştırılmaları olasılığı çok düşüktü, ama dilini tuttu. Yalnızca başıyla onayladı.

"Sen ve okçuların saldırımıza katılabilirsiniz, ama benim komutam altında olacaksınız," diye devam etti Sir Simon.

Thomas yeniden başıyla onayladı. İmalı küstahlık kar-

şısında sinirlenen Sir Simon topuklarının üstünde dönüp uzaklaştı.

"Kahrolası serseri," dedi Thomas.

"Yalnızca yalağa bizden önce burnunu sokmak istiyor," dedi Skeat.

"Merdivenlerimizi kullanmasına izin mi vereceksin?"

diye sordu Thomas.

"Eğer önce gitmek istiyorsa bırakalım gitsin. Merdivenler yeşil ağaçtan yapılma Tom ve eğer kırılırlarsa dü-

şenin ben yerine onun olmasını tercih ederim. Üstelik, nehirde seni takip etmenin daha iyi olacağını düşünüyorum, ama bunu Sir Simon'a söylemiyorum." Skeat sırıttı, ama nehrin güneyindeki karanlıkta bir çatırtı duyunca küfretti. "Şu kahrolası beyaz fareler," diyerek gölgelerin arasında kaybolqh>***-'

Beyaz fareler Dük John'a sadık olan, beyaz ermin simgesi takan Britonlardı ve altmış kadar Briton okçu Skeat'm askerlerine katılmıştı, işleri merdivenler surlara yerleştirilirken oklarıyla duvarları dövmekti. Gürültüleriyle gecenin sessizliğini bozanlar bu adamlardı ve gürültü git 77

gide artıyordu. Salağın teki karanlıkta tökezleyip pavise'li

-arkasında tatar yaylarının büyük bir gayretle yeniden doldurulduğu dev kalkanlardı bunlar- bir okçuya çarpmış, okçu geriye sendelemişti ve birden beyaz fareler karanlıkta kavgaya tutuşmuşlardı. Doğal olarak savunmacılar

onları duydu ve surların üstünden yanan saman balyaları atmaya başladılar, ardından birbiri peşi sıra çan sesleri duyuldu. Bütün bunlar daha Thomas çamuru geçmeye başlamadan oldu.

Çanlarla ve yanan samanlarla alarma geçen Sir Simon Jekyll saldırının hemen başlaması gerektiğini bağırıyordu. "Merdivenleri ileri taşıyın!" diye kükredi. Savunmacılar La Roche-Derrien'in duvarlarında koşuyorlardı ve bal-yalarla aydınlanan surlardan ilk oklar atılmaya başladı.

"Tutun o kahrolası merdivenleri!" diye adamlarına söylendi Will Skeat, sonra Thomas'a döndü. "Ne düşünüyorsun?"

"Bence serserilerin dikkati dağıldı," dedi Thomas.

"Yani gideceksin?"

"Yapacak daha iyi bir şeyim yok, Will."

"Kahrolası beyaz fareler!"

Thomas adamlarını çamura soktu. Parmaklık tahtaları biraz işe yarıyordu, ama umduğu kadar değil, bu yüzden hâlâ kayıyorlardı. Büyük mücadelelerle kazıklara doğru gittiler. Thomas çıkardıkları gürültünün Kral Arthur ve şövalyelerini bile uyandırmaya yeteceğini düşünüyordu.

Ama savunmacılar daha fazla ses çıkarıyordu. Her çan çalıyor, bir borazan ötüyor, adamlar bağırıyor, köpekler havlıyor, horozlar ötüyor ve ipleri gerilip bırakılırken yaylar çatırdıyordu.

Duvarlar Thomas'ın sağında yükseliyordu. Blackbird'ün orada olup olmadığını merak etti. Onu iki kez görmüştü ve yüzündeki hiddet ve vahşi siyah saçlarıyla

büyülenmişti- Çok sayıda başka okçu da görmüştü onu ve hepsi yüz adımlık mesafeden okunu bir bileziğin ortasından geçirebilecek olan adamlar olmalarına rağmen kadın hâlâ yaşıyordu. Güzel bir yüzün yapabildikleri ne kadar şaşırtıcı, diye düşündü Thomas.

Son parmaklık tahtasını da yere attı, kazıklara ulaştı.

Kazıkların her biri çamura gömülmüş bütün bir ağaç göv-desinden oluşuyordu. Adamları ona katıldı ve çürümüş

tahta bir kamış gibi ikiye ayrılana kadar dayandılar. Kazıklar devrilirken korkunç bir ses çıkarıyordu, ama bu ses kasabadaki sesle boğuluyordu. Exeter hapishanesinden gelen şaşı gözlü Jake kendini yukarı çekerek Thomas'm yanma geldi. Şimdi sağ taraflarında basit bir merdiveni olan rıhtım duruyordu. Şafak yakındı ve doğudan yayılan zayıf, soluk, gri bir ışık Jaudy'nin üstündeki köprünün sınırlarını aydınlatıyordu. Uzaktaki ucunda kulelerin bulunduğu güzel bir taş köprüydü bu ve Thomas o kuledeki garnizonun onları görmesinden korkuyordu, ama kimse alarm vermedi, nehrin üstünden ok atılmadı.

Rıhtım merdivenine ilk olarak Thomas ve Jake çıktı, sonra Skeat'ın okçularından en genci olan Sam geldi. Ah-

şap sahanlık kereste alanı olarak iş görüyordu. İstiflenmiş

kerestelerin arasından bir köpek birden deli gibi havlama-ya başladı, ama Sam bıçağıyla karanlığa daldı ve havlama birden sona erdi. "Güzel köpek," dedi Sam geri dönünce.

"Yaylarınızın iplerini takıp," dedi Thomas. Kendi silahının kendirden yapılma ipini bağlamıştı. Ok torbasının ipini çözdü.

"Lanet olası köpeklerden nefret ediyorum," dedi Sam.

Bir tanesi bana hamileyken annemi ısırmış."

"Bu yüzden aptalsın," dedi Jake.

"Kapayın çenenizi," diye emretti Thomas. Öteki okçu-

^ar da, insanı telaşlandıracak derecede şiddetle sallanan

iskeleye tırmanıyordu, ama ele geçirmesi gereken duvar-

ların artık savunmacı kaynadığını görebiliyordu. Yakılan ateşlerin alevleriyle aydınlanan beyaz kaz tüyü takılı İngiliz okları duvarların üstünden geçerken titreşiyor, kasabanın sazlarla kaplı çatılarına iniyordu. "Güney kapış

açmalıyız," diye önerdi Thomas.

"Kasabadan mı geçeceğiz?" diye sordu Jake telaşla.

"Küçük bir kasaba bu."

"Sen delisin," derken Jake sırıtıyordu ve bunu bir iltifat olarak söylemişti.

"Ben yine de gidiyorum," dedi Thomas. Sokaklar karanlık olacaktı ve uzun yaylarını saklayacaklardı. Yeterince güvenli olacağını düşündü.

Bir düzine adam Thomas'ı takip ederken gerisi en yakındaki binaları yağmalamaya başladı. Will Skeat duvarın ele geçirilmesini beklemek yerine adamlarını nehir aşağı gönderirken gittikçe daha fazla sayıda adam kırılan kazıkların arasından geçmeye başladı. Savunmacılar çamurun içindeki adamları görmüş, kasaba duvarının üstünden aşağıya ok atmaya başlamışlardı, ama ilk saldırganlar sokaklarda serbestçe dolaşıyordu bile.

Thomas kasaba boyunca sarsak sarsak yürüdü. Sokaklar zifiri karanlıktı ve nereye gittiğini bilmesi zordu, ama kasabanın üstüne kurulduğu tepeye tırmanarak en sonunda zirveye kadar çıkarak arka taraftan güney kapısına inmesi gerektiğini gördü. Adamlar koşarak yanından geçiyordu, ama hiçbiri onun ve arkadaşlarının İngiliz olduğunu göremiyordu. Kilise çanlarının sesi sağır ediciydi. Çocuklar ağlıyor, köpekler uluyor, martılar çığlık atıyordu ve bu gürültü Thomas'ın korkmasına neden oluyordu. Bu aptalca bir fikir, diye düşündü. Belki Sir Simon surlara tırmanmıştı bile. Belki zaman kaybediyordu. Ama beyaz kaz tüylü oklar hâlâ çatı-lara çarpmaya devam ediyor, bu da surların daha ele geçi-80

rilmediğini gösteriyordu, bu yüzden kendini yürümeye zorladı. İki kez kendini çıkmaz sokakta buldu ve ikinci sefe-rde geniş caddeye geri dönerken bir rahiple karşılaştı. Duvardaki meşaleyi düzeltmeye gelmiş olan rahip hışımla,

"Surlara gidin," dedi ona. Sonra adamların uzun yaylarını görüp alarm vermek için çığlık atmaya kalktı.

Thomas'm yayının ucu karnına indiği için çığlık atacak zamanı hiç olmadı. İki büklüm olup nefes almaya çalıştı ve Jake rahat bir hareketle boğazını kesiverdi. Rahip kaldırım taşlarının üstüne yığılırken boğulur gibi ses çıkarıyordu. Ses kesilirken Jake kaşlarım çattı. "Bunun için cehenneme gideceğim," dedi.

"Zaten cehenneme gidecektin," dedi Sam. "Hepimiz oraya gideceğiz."

"Hepimiz cennete gideceğiz," dedi Thomas. "Ama oyalanırsak değil." Birden artık çok daha az korktuğunu fark etti, sanki rahibin ölümü korkusunu alıp götürmüştü. Bir ok kilise kulesine çarpıp sokağa düştü. Thomas adamlarını kilisenin yanından geçirdikten sonra kendini La Roche-Derrien'in ana caddesinde buldu. Bu cadde güney kapısında yanan nöbet ateşine kadar uzanıyordu.

Thomas kilisenin yanındaki ara sokağa geri çekildi, çün-

kü cadde adam kaynıyordu, ama hepsi kasabanın tehdit altındaki tarafına doğru koşuyordu. Thomas bir daha baktığında tepenin boş olduğunu gördü. Kapı kemerinin üstündeki surlarda yalnızca iki adam olduğunu gördü.

Adamlarına iki nöbetçiyi haber verdi.

"Ödleri patlayacak," dedi. "Onları öldürüp kapıyı açacağız."

"Başkaları da olabilir," dedi Sam. "Nöbetçi binası olmalı."

"O zaman onları da öldürün," dedi Thomas. "Hadi yürüyün artık!"

Caddeye çıkıp birkaç metre koştular ve yaylarını çıkardılar. Oklar uçtu, kemerin üstündeki iki nöbetçi yere düştü. Kuledeki nöbetçi binasından bir adam çıktı, şaşkınlıkla okçulara baktı, ama okçular bir tepki veremeden binaya geri dönüp kapıyı kilitledi.

"Artık burası bizim!" diye bağırdı Thomas ve adamlarının kemerin üstünde deli gibi koşmalarına izin verdi.

Nöbetçi binası kilitliydi, böylece okçuların güney kapısındaki kalası çıkarıp iki büyük kapıyı açmalarına engel olacak kimse kalmamıştı. Kontun adamları kapıların açıldığını, nöbet ateşinin ışığmdaki ingiliz okçuları gördüler ve karanlıkta öyle bir gürültü kopardılar ki Thomas hınç dolu bir tabur asker selinin hızla kendisine doğru geldiğini anladı.

Bu da La Roche-Derrien'in ağlama zamanının geldiğini gösteriyordu. Çünkü İngilizler kasabayı almışlardı.

Jeanette ölülerin mezarlarında dirildiği ve cehennem kapılarının günahkârlar için sonuna kadar açıldığı kıyamet günü gelmiş gibi çalan çan sesiyle uyandı. İlk içgüdüsü oğlunun yatağına gitmekti, ama küçük Charles güvendeydi. Ateşin parlak közleriyle çok az aydınlanan karanlıkta oğlunun gözlerini gördü.

"Anne?" diye bağırdı çocuk, annesine uzanarak.

"Sessiz ol," diye çocuğu yatıştırdı, sonra kepenkleri açmak için koştu. Doğu tarafındaki çatıların üstündeki gökyüzünde soluk gri bir ışık vardı. Sonra sokaktan gelen ayak seslerini duydu ve pencereden eğilip bakınca adamların ellerinde kılıçları, yayları ve mızraklarıyla evlerinden çıktıklarını gördü. Kasaba meydanında bir borazan çalıyordu, ardından daha fazla çan sesi sona ermekte olan gecede alarm vermeye başladı. Bakire Meryem Kilisesi'nin çanı çatlamıştı ve kulakları tırmalayan

s çıkarıyor, örse çekiç inerken çıkan sesi andıran seS durumu daha da korkunç hâle getiriyordu.

»Madam!" diye ağladı bir hizmetçi odasına dalarken.

,/jngilizler saldırıyor olmalı." Jeanette kendini sakince konuşmaya zorladı. Üzerinde keten bir iç gömleğinden başka bir şey olmadığı için birden üşümeye başladı. Sırtına bir pelerin geçirip boynundan bağladı, sonra oğlunu follarına aldı. "İyi olacaksın, Charles," diye onu rahatlat-maya çalıştı. "İngilizler yine saldırıyorlar, hepsi bu."

Ama bundan emin değildi. Çanlar deli gibi çalıyordu.

Her zamanki saldırı sinyali gibi ölçülü bir tonla çalmıyor-lardı, sanki ipi tutan adamlar gayretleriyle saldırıyı püskürtmeye çalışıyormuş gibi panik hâlde bir çınlama duyuluyordu. Pencereden yine baktı ve çatıların üstünde uçuşan İngiliz oklarını gördü. Okların çatıya saplanırken çıkardığı tok sesi duyabiliyordu. Kasabalı çocuklar düşman oklarını toplamanın iyi bir spor olacağını düşünmüş

ve iki tanesi çatıdan kayarak kendisini yaralamıştı. Jeanette giyinmeyi düşündü, ama önce neler olduğunu anlaması gerektiğine karar verdi. Bu yüzden Charles'ı hizmetçi-ye verip merdivenlerden aşağıya koştu.

Mutfakta çalışan hizmetçilerden biri arka kapıda onunla karşılaştı. "Neler oluyor madam?"

"Yeni bir saldırı, hepsi bu."

Bahçeye açılan kapının arkasındaki çubuğu çıkardı, Renan kilisesinin özel girişine doğru koştu. Tam o sırada bir ok kilisenin çatısına çarpıp bahçeye düştü. Kulenin kapısını açıp babasının inşa ettiği dik merdivenlere el yordamıyla çıkmaya başladı. Louis Halevy'nin kuleyi inşa et-mesinin nedeni yalnızca dindarlık değildi, kule aynı zamanda gemilerin yaklaşıp yaklaşmadığını görmek için de bir fırsat sağlıyor ve yüksek taş duvarlar La Roche-Derrien'deki en güzel manzaralardan birini sunuyordu. Jeanet-83

te karanlıkta sallanan kilise çanının nedeniyle sağır olmuş

gibiydi, her çalışta kulaklarına fiziksel bir darbe gibi iniyordu. Çanın yanından geçip merdivenlerin tepesindeki kapağı açtı, çatıdaki kurşun levhaların üstüne tırmandı.

İngilizler gelmişti. Nehir tarafındaki duvardan adamların sel gibi aktığını görebiliyordu. Fareler gibi çamurda yürüyüp kırık kazıkların arasından geçmişlerdi. Sevgili Meryem Ana, diye düşündü, Sevgili Meryem Ana, kasabaya girmişlerdi! Hızla merdivenlerden aşağı indi.

İpi çeken rahibe, "Buradalar," diye bağırdı. "Kasabaya girmişler."

"Karmaşa! Karmaşa!" diye bağırıyordu İngilizler, bu çağrı daha fazla yağma yapmalarına neden oluyordu.

Jeanette koşarak bahçeyi geçip merdivenleri çıktı. Do-laptan giysilerini aldı, ardından penceresinin altından gelen kargaşa çığlıklarını duyunca durdu. Elbiselerini unutup Charles'ı yeniden kucağına aldı. "Meryem Ana," diye dua etti. "Bizi koru, bizimle ilgilen. Sevgili Meryem Ana, güvende olmamızı sağla." Ne yapacağını bilmeyerek ağ- I ladı. Charles da ağlıyordu, çünkü Jeanette onu çok sıkıyordu. Çocuğu sakinleştirmeye çalıştı. Sokaktan gelen sevinç çığlıkları üzerine tekrar pencereye koştu ve kasaba merkezine doğru akan çeliklerle bezenmiş koyu renk nehir gibi görünen adamlara baktı. Olduğu yere çökerek hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Charles çığlık çığlığaydı.

İki hizmetçi daha odaya gelmişti, nedense Jeanette'in kendilerini koruyacağını düşünmüşlerdi, ama artık bir sığı-nakları yoktu. İngilizler gelmişti. Hizmetçilerden biri ya-

tak odasının kapısını hızla kapattı, ama bunun ne yararı olacaktı ki?

Kocasının gizli silahları, keskin kenarlı İspanyol kılıcı aklına geldi. Kılıcın sivri ucunu göğsüne yaslayıp bedenini bıçağa doğru fırlatmaya cesaret edin edemeyeceğini I 84

? 'ndü Ölmek onursuz yaşamaktan daha iyiydi, ama oğluna ne olurdu? Çaresizce ağladı, derken birisi-

• bahçesine açılan büyük kapıya vurduğunu duydu.

R İta olmalı, diye düşündü ve bütün evi sarsan ezici darbelerini dinledi. Kasabada bir kadın çığlık atıyordu, ardından bir başkası daha başladı. İngilizlerse kontrolsüzce sevinç çığlıkları atıyorlardı. Kilise çanları birer birer sustu yalnızca çatlak çan korkusunu yaymaya devam ediyordu. Balta hâlâ kapıyı dövüyordu. Kendisini tanıyıp tanımayacaklarını merak etti. Surların üstünde durup kocasının yayıyla kuşatmacılara ok atmaktan büyük sevinç duymuş, hatta bu yüzden omzu morarmıştı, ama bu acıya razıydı. Attığı her_okun İngilizlerin kasabaya girmesi olasılığım düşürdüğüne inanıyordu.

Kimse girebileceklerini düşünmemişti. Hem neden La Roche-Derrien'i kuşatmışlardı ki zaten? Onlara verecek hiçbir şeyleri yoktu bu kasabanın. Liman olarak neredeyse işe yaramaz durumdaydı, çünkü büyük gemiler dalgaların en yüksek olduğu zamanlarda bile nehrin yukarı kısmına gelemiyordu. Kasaba halkı İngilizlerin çocukça bir gösteri yaptığını ve yakında vazgeçip gideceğini dü-

şünmüştü.

Ama işte buradaydılar. Balta sesi değişirken Jeanette bir çığlık attı. Kapıda bir gedik açmış, hiç kuşkusuz arkasındaki çubuğu kaldırmaya çalışıyorlardı. Gözlerini kapadı, kapının kaldırım taşları üstünde sürtünerek açıldığını duyunca titremeye başladı. Kapı açılmıştı. Açılmıştı. Oh, Meryem Ana, bizi yalnız bırakma.

Alt kattan çığlıklar duyuldu. Ayak sesleri merdivenlerde yankılandı. Garip bir dilde konuşan erkek sesleri yukarıya ulaştı.

Şimdi ve ölüm saatinde bizi yalnız bırakma.

Sir Simon Jekyll sinir olmuştu. Skeat'm okçuları surları ele geçirselerdi, ki bundan şüpheliydi, merdivenlere tırmanacaktı; kasabaya ilk giren olma niyetindeydi. Panik hâldeki birkaç savunmacıyı yere devirip yağmalamak için en büyük evi bulmayı umuyordu.

Ama hiçbir şey hayal ettiği gibi olmamıştı. Kasaba uyanıktı, duvarlar adam doluydu ve merdivenler surlara hiç dayandırılmamıştı. Ama yine de Skeat'ın adamları nehirdeki çamurdan geçerek içeri girmişlerdi. Kasabanın güneyindeki kapıda duyulan çığlıklar kapının açıldığını gösteriyordu, bu da bütün bir kahrolası ordunun Sir Simon'dan önce kasabaya akm ettiği anlamına geliyordu.

Küfretti. Geriye hiçbir şey kalmayacaktı.

"Lordum?" Askerlerinden biri surların ötesindeki ka-

dınlara ve değerli şeylere nasıl ulaşacaklarına dair kararını bekliyordu. Savunmacılar evlerini ve ailelerini korumak için evlerine koştuklarından surlar artık boşalıyordu.

Çamurdan geçmek çok daha hızlı olurdu, ama Sir Simon yeni çizmelerini kirletmek istemiyordu, bu yüzden merdivenlerin ileri taşınmasını emretti.

Merdivenler yeşil ağaçtan yapılmıştı ve Sir Simon tırmanırken basamakları tehlikeli biçimde bel veriyordu, ama kendisine karşı koyacak bir savunmacı yoktu ve merdivenler de sağlamdı. Mazgallara tırmanıp kılıcını çekti.

Oklarla vurulmuş yarım düzine savunmacı surların üstünde yatıyordu. İkisi hâlâ yaşıyordu. Sir Simon en yakın-dakine kılıcını sapladı. Adam yatağından kalkmıştı ve zırhı, deri bir yeleği bile yoktu, yine de eski kılıç öldürücü darbenin indirilmesini zorlaştırmıştı. Bu kılıç, saplamak için değil, kesmek için yapılmıştı. En iyi güney Avrupa çeliğinden yapılan yeni kılıçlar zırhları ve deriyi delme becerileriyle ünlüydü, ama Sir Simon'm bu antik kılıcı adamın göğsüne saplayabilmek için bütün acımasız gücü-

•• kullanması gerekti. Ve bu kasaba müsveddesinde davi bir kılıç bulma şansım ne olabilir ki, diye huysuz bir şekilde düşündü.

Baldırlarına kadar çamura bulanmış İngiliz okçular ve askerlerle dolu caddeye birkaç basamakla iniliyordu.

Adamlar zorla evlere dalıyorlardı. Bir adamın elinde

•ölü bir kaz vardı, diğerininkinde ise bir top kumaş. Yağma başlamıştı ve Sir Simon hâlâ surların üstündeydi.

Adamlarına acele etmelerini haykırdı, yeterli sayıda adam surlara ulaşınca onlara öncülük ederek caddeye indi. Bir okçu bulduğu fıçıyı bir kilerin kapısından ge-

çirmeye çalışıyordu, bir başkası genç bir kızı kolundan sürüklüyordu. Nereye gidecekti? Sir Simon'm problemi buydu. En yakındaki evler hep yağmalanmıştı ve gü-neyden gelen çığlıklar Kontun esas ordusunun kasabanın o kısmına girdiğini gösteriyordu. Her şeyin kaybedildiğine inanan bazı kasabalılar okçuların önünden ka-

çıp köprüye doğru koşuyordu. Kırlık arazide gözden kaybolacaklardı.

Sir Simon doğuya saldırmaya karar verdi. Kontun adamları güneydeydi, Skeat batı duvarına yakındı, bu yüzden doğudaki duvar en fazla umut vadeden yerdi.

Skeat'm çamurlu okçularını itip adamlarını köprüye doğru yürüttü. Korkmuş insanlar ona aldırmayarak yanından hızla geçiyor, onun da kendilerine aldırmamasını umuyorlardı. Köprüye giden ana caddeyi geçti, nehre bakan büyük evler boyunca uzanan yolu gördü. Tüccarlar, diye düşündü Sir Simon, iyi kâr eden şişko tüccarlar. Git gide artan ışıkta armalarla süslenmiş kemerli girişi gördü. Bir soylunun eviydi burası.

"Kimde balta var?" diye sordu adamlarına.

Bir tanesi ileri çıktı, Sir Simon ağır kapıyı işaret etti.

Evin zemin katında pencereler vardı, ama ağır demir çu-87

buklarla kaplanmıştı ki bu iyiye işaretti. Sir Simon geri çe-kilerek adamının kapıya vurmasına izin verdi.

Baltalı adam işini iyi biliyordu. Kilit çubuğunun bulunduğunu tahmin ettiği yerde bir delik açtı. Elini içeri sokup çubuğu yerinden çıkardı, böylece Sir Simon ve askerleri ağır kapıyı iterek açtılar. Sir Simon iki adamını kapıda nöbetçi bıraktı, diğer yağmacıları evden uzaklaştırma-larını emretti. Geri kalan adamlarını bahçeye soktu. Gördüğü ilk şey iskeleye bağlı iki gemiydi. Büyük gemiler de-

ğildi bunlar, ama gövdeleri değerliydi. Dört okçusuna gemilere binmelerini emretti.

"Buraya gelen herkese bunların benim olduğunu söyleyin, anlaşıldı mı? Benim!"

Şimdi önünde bir seçenek vardı: ambarlar mı ev mi?

Ya ahır? İki askerine ahırı bulmalarını ve atların başında beklemelerini emretti. Evin kapısını tekmeleyip geriye kalan altı adamını mutfağa soktu. İki kadın çığlık atıyordu.

Onlara aldırmadı; yalnızca yaşlı ve çirkin hizmetçilerdi. O

daha zengin şeylerin peşindeydi. Mutfağın arkasında bir kapı vardı, okçularına orayı işaret etti. Kılıcı elinde küçük, karanlık koridordan geçip ön taraftaki odaya geldi. Şarap tanrısı Bacchus'u gösteren byc goblen duvarlardan birinde asılıydı. Sir Simon bazen değerli şeylerin böyle duvar süs-lerinin arkasına saklandığını biliyordu, bu yüzden goble-ni kılıcıyla kesip yerinden çıkardı, ama arkasında yalnızca sıvalı bir duvar vardı. Sandalyeleri tekmeledi, sonra üzerinde dev bir asma kilit olan bir kasa gördü.

"Açın şunu," diye emretti okçularından ikisine. "İçin-deki her şey benim." Sonra bir işe yaramayan iki kitaba aldırmadan koridora geri döndü ve koyu ahşap merdivenleri çıkmaya başladı.

Evin ön tarafındaki odaya açılan kapıya geldi. Kilitliydi. Açmaya çalışınca odadaki bir kadın çığlık attı. Geri çe-88

•r -üzmesinin topuğunu kilide indirip kapıyı açtı. Şafa-solgun ışığında kılıcı parlayarak odaya girdi ve siyah saçlı bir kadın gördü.

Sir Simon kendisim pratik bir adam olarak görürdü.

Babası oldukça mantıklı bir şekilde oğlunun eğitimle zaman kaybetmemesini istemişti, ama Sir Simon okumayı

'öğrenmişti ve eğer gerekirse okuyabilirdi de. O işe yarar şeyleri seviyordu - köpekleri ve silahları, atları ve zırhları-ve moda olan kibarlık kültünden nefret ediyordu. Annesi trubadurlar için çok önemli biriydi ve hiç durmadan şövalyelere ait son derece yumuşak şarkıları dinledikleri için Sir Simon onların turnuva kalabalığına iki dakika da-yanamayacaklarını düşünürdü. Şarkılar ve şiirler aşkı sanki hayatı güçlendiren, nadir bulunan bir şeymiş gibi överlerdi, ama Sir Simon'm kendisi için köylü bir kızı hasat tarlasında yere devirmek ya da bir tavernada içki kokan bir fahişeye hamle yapmak anlamına gelen aşkı tarif etmesi için bir şaire ihtiyacı yoktu. Ancak bu siyah saçlı kadım görünce trubadurların neyi överek göklere çıkardıklarını anladı.

Kadının korkuyla titriyor olması ya da saçlarının karmakarışık, yüzünün yaşlarla dolu olması fark etmiyordu.

Sir Simon onun güzelliğini fark etmişti ve bu güzellik onu bir ok gibi çarpmıştı. Nefesi kesilmişti. O hâlde bu aşktı!

Bu kadın kendisinin olana kadar mutlu olamayacağını fark etti ve bu çok kolay olacaktı, çünkü o bir düşmandı, kasaba yağmalanıyordu ve onu ilk olarak zırhlar ve öfke içindeki Sir Simon bulmuştu.

"Dışarı!" diye bağırdı odadaki hizmetçilere. "Dışarı!"

Hizmetçiler gözyaşları içinde kaçışırken Sir Simon kırık kapıyı çizmesiyle kapattı, sonra kucağında çocuğuyla oğlunun yatağının yanma çömelmiş

olan kadının yanma yaklaştı.

"Kimsiniz siz?" diye sordu Sir Simon Fransızca.

Kadın sesinin cesur çıkmasına çalıştı. "Armorica Kontesi," dedi. "Ya siz mösyö?"

Sir Simon Jeanette'yi etkilemek için kendini soylu bir unvanla ödüllendirmek istedi, ama kafası çok yavaş çalıştığı için kendini gerçek adını söylerken buldu. Yavaş yavaş fark ediyordu ki odada herhangi bir zenginlik belirtisi yoktu. Yatak örtüleri bol nakışlıydı, şamdanlar ağır gümüştendi ve taş şöminenin iki yanındaki duvarlar güzel oyma ahşapla kaplanmıştı. Küçük yatağı kapıya doğru itti, bunun biraz mahremiyet sağlayacağını düşünüyordu.

Sonra ısınmak için ateşin başına gitti. Alevlere biraz daha kömür attı, soğuk eldivenlerini ateşe tuttu.

"Burası sizin eviniz mi madam?"

"Öyle."

"Kocanızın değil mi?"

"Ben dulum," dedi Jeanette.

Zengin bir dul! Sir Simon neredeyse müteşekkir bir şekilde istavroz çıkaracaktı. İngiltere'de karşılaştığı dullar kırmızı suratlı acuzeler oluyordu, ama bu kadın...!

Bu farklıydı. Bu kadın turnuva şampiyonuna layık bir kadındı ve onu arazisini ve şövalye rütbesini kaybetme rezaletinden kurtaracak kadar zengin görünüyordu. Ba-ronluk alacak kadar zengin bile olabilirdi. Hatta bir kontluk?

Ateşten dönüp ona gülümsedi. "İskeledekiler sizin ge-mileriniz mi?"

"Evet, mösyö."

"Savaş kanunları gereği madam, artık bana aitler. Buradaki her şey bana ait."

Jeanette kaşlarını çattı. "Hangi kanunlar?"

"Kılıcın kanunları madam, ama bence siz talihlisiniz.

Size kendi korumamı teklif edeceğim."

Teanette kucağında Charles'la cibinlikli yatağa otur-

, "Şövalyelik kuralları benim güvenliğimi temin eder, 1 rdum." Yakındaki bir evden bir kadın çığlığı duyunca irküdi-

"Şövalyelik mi?" diye sordu Sir Simon. "Şövalyelik mi? Ondan şarkılarda söz edildiğim duydum madam,

• ama bu bir savaş. Görevimiz Bloisli Charles'm takipçilerini meşru lorduma isyandan dolayı cezalandırmaktır. Ceza ve şövalyelik bir arada olmaz." Kaşlarını çatarak Jeanette'e baktı. "Sen Blackbird'sün!" dedi birden yeniden canlanan ateşin ışığında onu tanıyarak.

"Blackbird mü?" dedi Jeanette anlamayarak.

"Surların üstünden bizimle savaştın! Okun kolumu sıyırdı!" Sir Simon öfkeli değil, şaşkındı. Blackbird'le karşılaştığında delice bir öfke duymayı beklemişti, ama kadının gerçekliği öfke duyamayacağı kadar etkileyiciy-di. Sırıttı. "Oku atarken gözünü kapattın, bu yüzden ıs-kaladın."

"Iskalamadım!" dedi Jeanette kızgın bir şekilde.

"Sıyrık," dedi Sir Simon zırhının kolundaki çiziği göstererek. "Peki neden yanlış dük için savaşıyorsunuz, madam?"

"Kocam Dük Charles'm yeğeniydi," dedi sertçe.

Sevgili Tanrım, diye düşündü Sir Simon, sevgili Tanrım! Gerçek bir ganimetti bu. Jeanette'e selam verdi. "Demek oğlunuz," dedi annesinin kucağından endişeyle kendisine bakan Charles'ı işaret ederek, "şu andaki Kont?"

"Öyle," diye doğruladı Jeanette.

"Güzel bir çocuk." Sir Simon kendini iltifat etmeye zorladı. Gerçekte Charles, varlığı, Blackbird'ü yatağa bastırıp ona savaşın gerçeklerini gösterme şeklindeki doğal isteğini bastırmasına neden olan puding suratlı bir baş belasıydı, ama bu dulun bir aristokrat, gerçek bir güzel ve Fransa

Kralının yeğeni olan Charles Blois'le akraba olduğunu hemen fark etti. Bu kadın zenginlik demekti ve Sir Simon'un hâlihazırdaki ihtiyacı, onun hırslarını paylaşmanın kendi çıkarma olacağını anlamasını sağlamaktı. "Bir babaya ihtiyacı olan güzel bir çocuk madam," diye devam etti.

Jeanette yalnızca baktı ona. Sir Simon'm kaba bir yüzü vardı. Şiş burnu ve kararlı çenesi en ufak bir zekâ belirtisi göstermiyordu. Ama onunla evlenmesi gerektiğine inanacak kadar kendine güveni vardı. Bunda gerçekten samimi miydi? Şaşkınlıkla yutkundu. Derken penceresinin altından gelen öfkeli bağrışmalardan irkilerek bir çığlık attı.

Bazı okçular kapıyı tutan nöbetçileri geçmeye çalışıyordu. Sir Simon pencereyi itip açtı. "Burası benim," diye kükredi ingilizce. "Gidip yolacak başka kaz bulun." Jeanette'e geri döndü. "Sizi nasıl koruduğumu görüyorsunuz ya, madam."

"Demek savaşta da şövalyelik oluyormuş."

"Savaşta fırsatlar vardır, madam. Siz varlıklısınız, dulsunuz, bir erkeğe ihtiyacınız var."

Jeanette rahatsız edecek derecede iri gözlerle ona baktı, adamın yüzsüzlüğüne inanamıyordu. "Neden?" diye sordu sadece.

"Neden mi?" Sir Simon bu soruya şaşırmıştı. Pencereyi işaret etti. "Çığlıkları dinle, kadın! Bir kasaba düşünce kadınlara ne olur sanıyorsun?"

"Ama siz beni koruyacağınızı söylediniz," dedi Jeanette.

"Koruyacağım." Bu konuşmayı anlamıyordu. Kadın güzel olmasına rağmen aşırı derecede aptaldı. "Sizi koruyacağım, siz de bana bakacaksınız."

"Nasıl?"

Sir Simon içini çekti. "Paranız var mı?"

Jeanette omuz silkti. "Aşağıda mutfakta gizli biraz param var, lordum."

qv Simon öfkeyle kaşlarını çattı. Onun aptal olduğunu sanıyordu? Onu burada bırakıp aşağıya inecekti, kadın ncereden açacaktı. "Para konusunda bildiğim bir şey madaın," dedi. "O da asla hizmetçilerin bulabileceği bir erde saklanmayacağıdır. Parayı özel odalarda saklarsınız.

Yatak odasında." Bir çekmeceyi açıp içindekileri yere boşalttı ama orada gizlenmiş bir şey yoktu, sonra aklına bir şey ge-

"lerek ahşap lambrilere vurmaya başladı. Bu tür lambrilerin genelde gizli bir yeri sakladığını duymuştu ve neredeyse anmda tatmin edecek derecede boş bir sesle ödüllendirildi.

"Hayır, mösyö!" dedi Jeanette.

Sir Simon ona aldırmadı, kılıcını çekip lambrilere vurmaya başladı. Ahşap parçalanıp yerinden çıktı. Kılıcını kınına sokup eldivenli eliyle ahşabı dürttü.

"Hayır!" diye ağladı Jeanette.

Sir Simon ona baktı. Para ahşap lambrilerin arkasına saklanmıştı, bir varil dolusu madeni para vardı, ama ödül bu değildi. Ödül bir zırh ve Sir Simon'm yalnızca rüyasın-da görebileceği güzellikte silah takımıydı. Her parçasının üzerinde anlaşılmaz yazıların kazındığı altın kakmalı parlak bir zırh. italyan işi miydi bu? Ve bir kılıç! Kınından çektiğinde kendini Excalibur'u tutuyormuş gibi hissetti.

Kılıcın mavi bir parıltısı vardı, kendisininki kadar ağır de-

ğildi, ama mucizevi şekilde dengeli olduğunu hissediyordu. Poitiers'daki ünlü kılıç ustaları, hatta belki İspanyol-lar tarafından yapılmış olabilirdi.

"Onlar kocama aitti," diye yalvardı Jeanette. "Ondan geriye kalan tek şey bunlar ve hepsi Charles'm olmalı."

Sir Simon ona aldırmadı. Eldivenli elini göğüs plaka-smdaki altın kakmanın üzerinde gezdirdi. Tek başına bu parça bile bir arazi değerinde olmalıydı.

"Babasından bir tek bunlar kaldı," diye yalvardı Jeanette yeniden.

Sir Simon kendi kılıç kemerini çözüp eski kılıcı yere attı, Armorica Kontunun kılıcını beline taktı. Dönüp Jeanette'in pürüzsüz yüzüne hayranlıkla baktı. Bunlar hayalini kurduğu ve artık kendisine hiç gelmeyeceğinden korkmaya başladığı savaş ganimetleriydi: bir fıçı dolusu para, krallara layık bir zırh takımı, bir şampiyon için yapılmış

bir kılıç ve bütün ingiltere'nin kıskanacağı bir kadın.

"Zırh benim," dedi. "Kılıç da."

"Hayır mösyö, lütfen."

"Ne yapacaksın, onları benden satın mı alacaksın?"

"Eğer gerekirse," dedi Jeanette fıçıyı işaret ederek.

"O da benim, madam," dedi Sir Simon ve bunu kanıtlamak istercesine kapıya gidip arkasındaki engeli çekti, iki okçusuna yukarı gelmesini emretti. Fıçıyı ve zırh takımını işaret etti. "Bunları aşağı indirin," dedi. "Ve güvende olmalarını sağlayın. Parayı saymadığımı sanmayın sakın. Şimdi gidin!"

Jeanette bu hırsızlığı öylece seyrediyordu. Ağlamak istiyordu, ama kendini sakin olmaya zorladı. "Eğer sahip olduğum her şeyi çalarsanız zırhı nasıl geri alabilirim?"

diye sordu.

Sir Simon oğlanın yatağını yine kapıya itti, sonra ona gülümsedi. "Zırhı almak içiıvkullanabileceğin bir şey var, tatlım," dedi zaferle. "Bütün kadınların sahip olduğu şey var sende. Onu kullanabilirsin."

Jeanette gözlerini kapattı, "ingiltere'deki bütün centilmenler sizin gibi mi?" diye sordu.

"Çok azı silahlar konusunda beceriklidir," dedi gururla.

Jeanette'e turnuva zaferlerini anlatmak üzereydi, çünkü etkileneceğinden emindi, ama Jeanette sözünü kesti.

Buz gibi bir sesle, "Yani ingiltere'nin bütün şövalyelerinin hırsız, ödlek ve zorba olup olmadığını sordum."

Sir Simon bu hakarete gerçekten şaşırmıştı. Kadın iyi 94

! gerçekten takdir edemiyor gibiydi, ki bu da do-

- n gelen aptallığına atfedebileceği bir kusurdu. "Şu-nutuyorsunuz madam," diye açıkladı, "savaşı kaza-nanlar ganimeti alır."

"Ben ganimet miyim?"

Bu kadın aptaldan da öteydi. Ama bir kadının zeki olmasını kim isterdi ki? "Madam?" dedi. "Ben sizin koru-tracunuzum. Ben gidersem korumamı da götürürüm, o zaman geride sizi yağmalamak için bekleyen bir sürü adam kalır. Şimdi anlıyor musunuz?"

"Northampton Kontunun bana daha iyi bir koruma sağlayacağını düşünüyorum," dedi soğuk bir sesle.

Sevgili İsa, diye düşündü, bu kaltak gerçekten ahmak-tı. Anlamayacak kadar kalın kafalı olduğu için onunla anlaşmaya çalışmak anlamsızdı, bu yüzden açık noktayı zorlamalıydı. Odayı hızla geçip Charles'ı elinden kaptı, çocuğu küçük yatağa fırlattı. Jeanette çığlık atıp ona vurmaya çalıştı, ama Sir Simon onun kollarını tutup yüzüne eldivenli eliyle bir tokat attı. Jeanette acı ve şaşkınlıkla hareketsiz kalınca Sir Simon onun pelerininin bağcığını kopardı, iri elleriyle iç gömleğinin önünü yırttı. Jeanette çığlık atıp eliyle çıplaklığını örtmeye çalıştı, ama Sir Simon onun kollarını iki yana açıp şaşkınlıkla bakakaldı. Kadının vücudu kusursuzdu!

"Hayır!" diye ağladı Jeanette.

Sir Simon onu yatağa itti. "Oğlunun hain kocanın mirasını almasını mı istiyorsun?" diye sordu. "Ve de kılıcını? O zaman onların yeni sahibine karşı nazik olsanız iyi olur, madam. Ben size karşı nazik olmaya hazırım." Kılıcı çıkarıp yere attı, zırhını kaldırıp külot pantolonunun düğmelerini bulmaya çalıştı.

"Hayır!" diye ağladı Jeanette ve yataktan kaçmaya çalıştı, ama Sir Simon onun gömleğini yakalayıp çekti ve ke-95

ten gömlek beline kc.dar sıyrıldı. Oğlan çığlıklar atıyor, Sir Simon paslı eldivenleriyle düğmelerini açmaya çalışıyor, Jeanette şeytanın evine

geldiğini düşünüyordu. Çıplaklı-

ğını örtmeye çalıştı, ama ingiliz yüzüne yine bir tokat attı ve zırhını bir kez daha havaya kaldırdı. Pencerenin dışında, çatlak çanın sesi sonunda kesilmişti, çünkü İngilizler gelmişti, Jeanette'in bir talibi vardı ve kasaba ağlıyordu.

Kapıları açtıktan sonra Thomas'm ilk düşüncesi yağmalamak değil, nehrin çamurunu bir yerlerde yıkamaktı.

Karşılaştığı ilk tavernadaki bir fıçı birayla bunu yaptı. Tavernanın sahibi ingilizlere sopayla saldıran iri yarı, kel kafalı aptal bir adamdı, Jake ona yayıyla çelme takıp kılıcıyla karnını kesti.

"Aptal serseri," dedi Jake. "Oysa ona zarar vermeye-cektim. Yani çok fazla."

Ölen adamın çizmeleri Thomas'm ayaklarına iyi uydu.

Bu onun için hoş bir sürprizdi, çünkü çok az kişinin çizmesi ona uyardı. Adamın paralarını gizlediği yeri bulduktan sonra başka eğlenceler aramaya başladılar. Northampton Kontu atıyla ön kapıdan giriyordu, vahşi bakışlı adamlarına kasabayı yakmamalarını haykırıyordu. La Roche-Derrien'i kale olarak tutmak istiyordu ve bir yığm kül hâline gelirse hiç işine yaramazdı.

Herkes yağmaya katılmıyordu. Daha yaşlı bazı adamlar, hatta birkaç tane de genç bu işten tiksiniyor, vahşi aşırılıkları engellemeye çalışıyordu, ama sayıları, düşen kasabada fırsattan başka bir şey görmeyen vahşi adamlara göre çok azdı. Will Skeat'm adamlarına çok düşkün bir ingiliz rahip olan Peder Hobbe, Thomas'ı ve grubunu kiliseyi korumaya ikna etmeye çalışıyordu, ama onların akıllarında başka zevkler vardı. "Ruhunu kirletme, Tom," dedi Peder Hobbe, bir gün önce bütün 96

1 r eibi Thomas'ın da söylediği duayı hatırlatarak, 3 Thomas ruhunun zaten kirleneceğini biliyordu ve vec olmasındansa bir ön an önce olması en iyi-

,? gjr Yvz arıyordu, herhangi bir kız, çünkü Skeat'm edeyse bütün adamlarının kampta bir kadım vardı.

Thomas şirin bir Britonla yaşıyordu, ama kış harekâtt-

ın hemen öncesinde kız humma kapmıştı ve Peder Hobbe onun için cenaze ayini okumuştu. Thomas kızın kefenlenmemiş cesedinin sığ mezara atılışını seyretmiş

ve Hookton'daki mezarları, ölmekte olan babasına verdiği sözü düşünmüştü, ama sonra bu sözü bir kenara itmişti. Daha gençti ve vicdanında böyle yükleri taşıma isteği duymuyordu.

La Roche-Derrien şimdi ingiliz gazabı altında iki büklüm olmuştu. Adamlar para arayarak çatıları yıkıyor, mobilyaları parçalıyordu. Kadınlarını korumaya çalışan kasabalı erkekler öldürülüyordu, kendini korumaya çalışan her kadın dövülerek teslim olmaya zorlanıyordu. Bazı ki-

şiler köprüyü geçerek talandan kurtulmuşlardı. Surlardaki savunma kulesini koruyan garnizon kaçınılmaz saldırıyı düşünerek kaçmıştı ve artık küçük kuleyi kontun askerleri idare ediyordu. Bu da La Roche-Derrien'in kade-riyle baş başa kaldığını gösteriyordu. Bazı kadınlar kiliseye kaçmış, şanslı olanlar orada koruyucu bulmuşlardı, ama çoğu şanslı değildi.

Sonunda Thomas, Jake ve Sam bir dericiye ait olan yağmalanmamış bir ev buldu. Çirkin bir karısı ve üç çocuğu olan iğrenç kokulu bir adamdı bu. Masum yüzü yabancıların ona bir görüşte güvenmesine neden olan Sam bıçağını en küçük çocuğun boğazına dayayınca derici parasını nereye sakladığını birden hatırladı. Thomas gerçekten oğlanın boğazını kesivereceğinden korkarak Sam'i seyrediyordu. Sam neşeli gözlerine ve kırmızı yanakları-97

na rağmen Will Skeat'm çetesindeki her adam kadar kötüydü. Jake de daha iyi değildi, ama Thomas arkadaşı olarak ikisine de güveniyordu.

"Adam bizim kadar yoksul," dedi Jake hayretle adamın paralarını sayarken. Paraların üçte birini Thomas'a verdi. "Karısını istiyor musun?" diye sordu cömertçe.

"Tanrım, hayır! O da senin gibi şaşı."

"Öyle mi?"

Thomas Sam ve Jake'i oyunları için yalnız bırakıp yiyip içebileceği ve ısınabileceği bir taverna bulmaya gitti.

Kovalanmaya değecek her kız zaten yakalanmıştı, bu yüzden yayının ipini çözdü, park etmiş duran bir at arabasının içindekileri talan eden bir grup adamın yanından geçip bir han buldu. Oradaki anaç dul ilk gelen askerleri hoş karşılayarak, onlara bedava yiyecek ve içki vererek ve çamurlu ayaklarıyla yerleri kirlettikleri için onları azarlayarak mülkünü ve kızlarını mantıklı bir bi-

çimde korumuştu. Kadın şimdi onlara bağırıyordu, ama çok azı ne dediğini anlıyordu. Askerlerden biri Thomas'a kükreyerek kadını ve kızları rahat bırakması gerektiğini söyledi.

Thomas ellerini iki yana açıp bir zarar vermek istemediğini söyledikten sonra bir tabak ekmek, yumurta ve peynir aldı. "Şimdi ona parasını öde," diye bağırdı askerlerden biri. Thomas itaatkâr bir şekilde dericiden aldıkları paranın bir kısmıyla ödeme yaptı.

"Yakışıklı biri," dedi dul kızlarına, kızlar kıkırdadı.

Thomas dönüp kızları inceliyormuş gibi yaptı. "Britanya'daki en güzel kızlar," dedi dula Fransızca. "Çünkü size benzemişler, madam."

Yalan olduğu açıkça belli olsa da bu iltifat kahkaha-lara yol açtı. Tavernanın dışında çığlık ve gözyaşı vardı, ama içerisi sıcak ve dostçaydı. Thomas yemeğini aç

kilde yedi, Peder Hobbe sokaktan telaşla içeri gi-

' pgncere cumbasına gizlendi. Ama rahip Thomas'ı TZe de gördü.

"Hâlâ kiliseleri koruyacak birilerini arıyorum, Thomas-

"Ben sarhoş olmak üzereyim," dedi Thomas mutlu bir kilde. "O kadar sarhoş ki bu iki kızdan biri gözüme güzel görünecek." Başıyla kızları işaret etti.

peder Hobbe kızları inceleyip içini çekti. "O kadar içersen kendini öldürürsün, Thomas." Masaya oturup kızları çağırdı, Thomas'm tabağını işaret etti. "Seninle içeceğim," dedi.

"Ya kiliseler?"

"Herkes yakında sarhoş olacak," dedi Peder Hobbe.

"Ve dehşet sona erecek. Her zaman öyle olur. Bira ve şarap günahın en büyük nedenleridir, ama kısa süreli. Yahu burası çok soğuk." Thomas'a gülümsedi. "E, kara ruhun nasıl Tom?"

Thomas rahibe baktı. Ufak tefek ve zayıf olan Peder Hobbe'den hoşlanıyordu. Suçiçeği bozuğuyla dolu neşeli yüzünü dağınık saçları çevreliyordu. Sussexli bir tekerlek tamircisinin oğlu olarak herhangi bir soyluluk unvanı ta-

şımadan doğmuştu ve her taşralı gibi en iyileriyle ok atabilirdi. Dük Charles'm ülkesine akm ettiklerinde bazen Skeat'm adamlarına eşlik eder ve bir savaş cephesi oluşturmak için atlarından indiklerinde isteyerek okçulara katılırdı. Kilise rahibin sivri bir silah kullanmasını yasaklı-yordu, ama Peder Hobbe her zaman küt uçlu oklar kullandığını iddia ediyordvı, oysa onun okları da düşman zırhını diğerleri kadar iyi deliyor gibi görünüyordu. Kısacası Peder Hobbe, Thomas'm ruhuyla aşırı derecede ilgi-lenmesi dışında iyi bir adamdı.

"Ruhum birada çözülecek," dedi Thomas.

"İşte iyi bir sözcük," dedi Peder Hobbe. "Çözülecek, öyle mi?" Büyük siyah yayı alıp kirli parmağıyla gümüş

armaya dokundu. "Bu konuda bir şey buldun mu?"

"Hayır."

"Ya mızrağı alan kişi hakkında?"

"Hayır."

"Artık umurunda değil mi?"

Thomas arkasına yaslanıp uzun bacaklarını gerdi. "İyi iş yapıyorum, peder. Bu savaşı kazanıyoruz. Gelecek yıl bu zamanda ne mi olacak? Tanrı bilir? Fransa Kralına bir yumruk indirebiliriz."

Peder Hobbe başıyla onayladı, ama yüzü Thomas'ın sözlerinin alâkasız olduğunu gösteriyordu. Parmağını masanın üstündeki bira damlasına dokundurdu. "Babana bir söz verdin Thomas ve bu sözü kilisede verdin. Bana öyle söylememiş miydin? Önemli bir söz, Thomas? Mızrağı alacağına söz vermiştin. Tanrı böyle yeminleri dinler."

Thomas gülümsedi. "Bu tavernanın dışında o kadar çok tecavüz, cinayet ve hırsızlık oluyor ki cennetteki bütün kalemler günah listesini tutmaya yetmez. Sen de benim için mi endişeleniyorsun?"

"Evet, Thomas, endişeleniyorum. Bazı ruhlar diğerle-

rinden iyidir. Hepsiyle ilgilenmeliyim, ama süründe de-

ğerli bir koç varsa onu iyi korursun."

Thomas içini çekti. "Bir gün peder, o kahrolası mızra-

ğı çalan adamı bulacağım ve boynuzlarımı o adamın kıçı-na gömeceğim. Bir gün. Bu yeterli mi?"

Peder mutlulukla gülümsedi. "Yeterli, Thomas, ama şu anda kapısında ilâve bir nöbetçinin işe yarayacağı kü-

çük bir kilise var. İçerisi kadın dolu! Bazıları o kadar güzel ki yalnızca yüzlerine bakmak bile yüreğini parçalaya-caktır. Ondan sonra sarhoş olabilirsin."

"Kadınlar gerçekten güzel mi?"

"Ne sanıyorsun, Thomas? Bazıları yarasaya benziyor keçi gibi kokuyor, ama yine de korunmaya ihtiyaçları var."

Böylece Thomas kilisenin korunmasına yardım etti ve sonra ordu daha fazla zarar veremeyecek kadar sarhoş

olunca tavernaya geri dönüp her şeyden bihaber olana kadar içti. Bir kasabayı almıştı, lorduna iyi hizmet etmişti ve mutluydu.

vr

III

Thomas bir tekmeyle uyandı. Bir duraklama oldu, ardından ikinci tekme geldi ve suratına bir bardak soğuk su çarpıldı. "İsa aşkına!"

"Benim," dedi YVill Skeat. "Peder Hobbe burada olaca-

ğını söyledi."

"Oh, sevgili İsa," dedi Thomas yeniden. Başı ağrıyor, midesi ekşiyor ve bulanıyordu. Gözlerini kısarak gün ışığına baktı, sonra kaşlarını çatarak Skeat'a döndü.

"Sensin."

"Bu kadar zeki olmak harika bir şey olmalı," dedi Skeat. Dulun kızlarından biriyle paylaştığı taverna ahırlarının samanları arasında çıplak olan Thomas'a sırıttı. "Kılıcını buna sokmak için iyice zom olmuş olmalısın," diye ekledi, üzerine bir battaniye çeken kıza bakarak.

"Sarhoştum," diye homurdandı Thomas. "Hâlâ sarho-

şum." Sendeleyerek ayağa kalktı, gömleğini giydi.

"Dük seni görmek istiyor," dedi Skeat keyifle.

"Beni mi?" diye sordu Thomas telaşla. "Neden?"

"Belki kızıyla evlenmeni istiyordur," dedi Skeat.

"isa'nın kemikleri aşkına, Tom, içinde bulunduğun şu duruma bak!"

Thomas çizmelerini ve zırhını üstüne giydi, külot par, tolonunu alıp zırhının üstüne bir ceket geçirdi. Ceketi, üc aslanın üstüne işlenmiş olan üç yeşil ve kırmızı yıldızdan oluşan Northampton Kontu armasını taşıyordu. Yüzüne su çarpıp, keskin bir bıçakla kısa sakalını kesti.

"Sakal bırak, evlat," dedi Skeat. "Bu zahmetten kurtu-

lursun."

"Neden Billy beni görmek istiyor?" diye sordu Thomas, Kontun takma adını kullanarak.

"Dün kasabada olanlardan sonra mı?" dedi Skeat dü-

şünceli bir şekilde. "Örnek olsun diye birini asması gerektiğini düşündü ve bana kurtulmak istediğim işe yaramayan bir serseri olup olmadığını sordu,

ben de seni düşündüm."

"Şu anki durumuma bakılırsa beni assa da olur." Kuru bir şekilde öğürdü, sonra biraz su içti.

İkisi kasabaya geri dönüp Northampton Kontunu buldular. Sancağının asılı olduğu binanın belediye binası olması gerekiyordu, ama büyük olasılıkla Kontun kendi ka-lesindeki nöbetçi odasından daha küçüktü. Kont bir başta otururken bir dizi ricacı adalet için yalvarıyordu. Soyul-duklarından yakmıyorlardı, ama kasabayı teslim etmeyi reddettikleri düşünülürse bu anlamsızdı, ama Kont hepsini yeterince kibar bir şekilde dinliyordu. Sonra Belas adında gelinciğe benzer burnu olan bir adam Kont'u ba-

şıyla selamlayıp Armorica Kontesine reva görülen mu-amele hakkında dokunaklı, uzun bir nutuk çekti. Thomas adamın anlattıklarını dinlemiyordu, ama Belas'ın sesindeki ısrar dikkatini çekti.

"Eğer siz sayın lordlar, müdahale etmeseydiniz Sir Simon Jekyll Kontese tecavüz edecekti."

Salonun bir tarafında bulunan Sir Simon ayağa fırladı.

"Bu bir yalan!" diye itiraz etti Fransızca.

... . -nj çekti. "Peki neden ben eve girdiğimde panto-

,onun ayak bileklerine inmişti?"

ı ndaki adamlar kahkahalar atarken Sir Simon kiri Thomas, Will Skeat'a olanları tercüme etmek zo-da kaldı, ama hikâyeyi zaten duymuş olan Skeat başını salladı.

"Kont içeri girdiğinde bu serseri, unvanı olan bir kadına tecavüz etmek üzereymiş," diye Thomas'a açıkladı.

"Kont kadının çığlıklarını duymuş. Ve evde bir sürü arma görmüş. Aristokratlar birbirini kollarlar."

Avukat Sir Simon'a karşı uzun bir itham listesi okudu.

Görünüşe göre Sir Simon dulun ve oğlunun fidye için esir alınması gereken mahkûmlar olduğunu iddia ediyormuş.

Kadının iki gemisini, kocasının zırhını, kılıcını ve Kontesin parasını da çalmıştı. Belas şikâyetleri öfkeli bir şekilde okuduktan sonra Konta selam verdi. "Adil bir insan olarak şöhretiniz var, lordum," dedi yaltakçı bir şekilde.

"Dul Kontesin kaderini ellerinize teslim ediyorum."

Northampton Kontu adilliğiyle ünlü olduğunu duy^

duğuna şaşırmış gibi görünüyordu. "Ne istiyorsunuz?"

diye sordu.

Belas üstünü başını düzeltti. "Çalman malların geri ve-rilmesini, lordum; ve dul Kontes ile oğlu için İngiltere Kralının korumasını."

Kont parmaklarıyla koltuğunun kolunda tempo tuttu, sonra kaşlarını çatarak Sir Simon'a döndü. "Uç yaşında bir çocuk için fidye isteyemezsin," dedi.

"O bir kont!" diye itiraz etti Sir Simon. "Unvanlı bir çocuk!"

Kont içini çekti. Sir Simon'm yiyecek arayan bir boğa kadar aklı olduğunu anlamaya başlamıştı. Kendisininki dışında başka bir bakış açısını üstlenemiyordu ve iştahı-nın peşine düşme konusunda çok dar görüşlüydü. Belki 105

de bu yüzden bu kadar güçlü bir askerdi, ama yine de bir aptaldı. "Üç yaşında çocukları fidye için esir almıyoruz,"

dedi kcuit sert bir şekilde, "ve eğer nezakete ağır basacak bir faydası yoksa kadınları da esir almıyoruz." Kont arkasındaki kâtiplere döndü. "Armorica kimi destekliyordu?"

"Bloisli Charles'ı lordum," dedi kâtiplerden biri, uzun boylu Briton.

"Zengin bir tımar mı o?"

"Çok küçük, lordum," dedi ezberden konuşan kâtip, burnu akarak. "Finistere'deki hâlihazırda elimizde olan mallar, galiba Guingamp'ta birkaç ev, ama başka bir şey yok."

"İşte," dedi Kont, Sir Simon'a dönerek. "Parasız üç ya-

şında çocuktan ne gibi bir avantaj elde edeceğiz?"

"Parasız değil," diye itiraz etti Sir Simon. "Oradan pahalı bir zırh aldım."

"Çocuğun babasının hiç kuşkusuz savaşta kullandığı bir zırh!"

"Ve ev çok zengin." Sir Simon öfkeleniyordu. "Gemiler, ambarlar, ahırlar var."

"Ev Kontun kayınpederine ait," derken kâtibin sesi canı sıkılmış gibi çıkıyordu. "Şarap satıcısıymış galiba."

Kont şüpheyle tek kaşını Kaldırarak Sir Simon'a baktı.

Sir Simon kâtibin inatçılığı karşısında başını sallıyordu.

"Oğlan Bloisli Charles'ın akrabası, lordum," diye karşılık verdi, küstahlığın sınırına yakın bir nezaketle.

"Ama beş parasız," dedi Kont. "Bence daha çok yük olacak, sence de öyle değil mi? Üstelik benim ne yapmamı istiyorsun? Çocuğun gerçek Britanya Düküne bağlılık yemini etmesini mi sağlamamı? Gerçek Dük, Sir Simon, Londra'daki beş yaşında bir çocuk. Çocuk yuvası komedi-sine dönecek iş! Üç yaşındaki beş yaşmdakine diz kırıp selam veriyor! Altlarını değiştiren hemşireler de onlara 106

t ,v, mi? Sonra süt ve minik keklerle bir ziyafet ve-eslik etsin nu.

J

^torspn? Ya da belki tören bittikten sonra terlik av-relim ısreı »a •

lama oyununu oynarız?

"Kontes surlarda bizimle savaştı!" diye son bir itiraz girişiminde bulundu Sir Simon.

"Benimle tartışma!" diye bağırdı Kont, koltuğunun koluna bir yumruk indirerek. "Benim kralın vekili olduğumu ve onun gücüne sahip olduğumu unutuyorsun." Öf-keden kaskatı kesilen Kont arkasına yaslandı. Sir Simon kendi öfkesini yuttu, ama Kontesin ingilizlere karşı yay kullandığını mırıldanma isteğine direnemedi.

"Blackbird mü?" diye sordu Thomas, Skeat'a.

"Kontes mi? Ya, öyle söylüyorlar."

"Çok güzel."

"Bu sabah senin dürttüğünü görünce bunu nasıl anladığını merak ediyor insan."

Kont, Skeat ve Thomas'a öfkeli bir bakış attı, sonra tekrar Sir Simon'a döndü. "Eğer Kontes bizimle surlarda savaştıysa heyecanına ancak hayran olabilirim. Diğer konu-lara gelince..." Durup içini çekti. Belas umutlu, Sir Simon tedirgin görünüyordu. "İki gemi," diye kararını bildirme-ye başladı Kont, "ganimettir ve İngiltere'de satılacak ya da kraliyet hizmetine alınacak ve sen Sir Simon değerleri-nin üçte biriyle ödüllendirileceksin." Bu karar kanunlara uygundu. Kral üçte birini, Kont üçte birini alacak ve son kısım da ganimeti ele geçirene verilecekti. "Kılıç ve zırha gelince..." Kont yeniden durakladı. Jeanette'i tecavüzden kurtarmıştı ve ondan hoşlanmıştı. Yüzündeki acıyı görmüş, kocasından kendisine o değerli zırh ve güzel kılıçtan başka bir şey kalmadığını söylerkenki o tutkulu ricasını dinlemişti.

Ama bu şeyler yapıları gereği yasal savaş ganimetleriydi. "Zırh ve silahlar senindir, Sir Simon," dedi Kont bu kararma üzülmekle birlikte adil olduğunu bile-107

rek. "Çocuğa gelince ingiltere tacının koruması altına alınmasına ve uygun yaşa geldiğinde kime sadakat yemini edeceğine kendisinin karar vermesine karar veriyorum." Kararlarım yazıp yazmadıklarım görmek için kâtiplere baktı. "Dulun evinde kalmak istediğini mi söylüyorsun?" diye sordu Sir Simon'a.

"Orayı ben aldım," dedi Sir Simon kabaca.

"Ve duyduğuma göre soyup soğana çevirmişsin," dedi Kont buz gibi bir sesle. "Kontes onun parasını çaldığını iddia ediyor."

"Yalan söylüyor." Sir Simon kızgm görünüyordu. "Ya-lanlar, lordum, yalanlar."

Kont bundan şüpheliydi, ama bir düello olasılığı ortaya çıkmadan bir centilmeni yalan yere yeminle suçlayamazdı ve William Bohun kralı hariç kimseden korkmuyor olmasına rağmen bu kadar önemsiz bir konuda dövüşmek istemiyordu. Konuyu orada bıraktı. "Ama leydiyi ta-cizlere karşı koruyacağıma söz verdim," diye devam etti.

Konuşurken Sir Simon'a bakıyordu, sonra Will Skeat'a dönüp ingilizce, "Adamlarını bir arada tutmak ister misin, Will?" diye sordu.

"İsterim lordum."

"O zaman dulun evinde sîz kalın. Ve ona onurlu bir şekilde davranacaksınız, beni duyuyor musun? Onurlu!

Adamlarına bunu söyle VVill!"

Skeat başıyla onayladı. "Ona dokunurlarsa kulaklarını keserim, lordum."

"Kulaklarını değil, VVill. Daha uygun bir şeyi kes. Sir Simon size evi gösterir ve sen Sir Simon," dedi yine Fransızca, "başka bir yerde yatak bulacaksın."

Sir Simon itiraz etmek için ağzını açtı, ama Kontun bir bakışı onu susturdu. Bir başka ricacı daha öne çıktı, şarap mahzenindeki şarapların çalındığını ve zararının tazmin 108

esini istediğini belirtti. Ama Kont onu kâtiplerden

• gönderip büyük olasılıkla okumak için hiç zaman 1 mayacağı bir şikâyet dilekçesi yazdırmasını söyledi.

Sonra Thomas'ı çağırdı, "Sana teşekkür etmeliyim, Hooktonlu Thomas."

"Bana teşekkür etmek mi, lordum?"

Kont gülümsedi. "Diğerlerinin denediği her şey başarısız olurken sen kasabaya girmenin bir yolunu buldun."

Thomas kızardı. "Benim i-çin bir zevkti, lordum."

"Benden bir ödül isteyebilirsin," dedi Kont. "Bu âdet-tendir."

Thomas omuz silkti. "Ben böyle çok mutluyum, lordum."

"O zaman şanslı bir adamsın, Thomas. Ama borcumu hatırlayacağım. Sana da teşekkür ederim, Will."

Will Skeat sırıttı. "Eğer bu aptal bir ödül istemiyorsa onun yerine ben alırım."

Bu Kontun hoşuna gitmişti. "Sana vereceğim ödül seni burada bırakmak olacak, Will. Sana mahvedebileceğin koca bir arazi bırakıyorum. Yakında benden zengin olursun." Ayağa kalktı. "Sir Simon size evinizi gösterecektir."

Sir Simon yalnızca bir rehber olma emrine karşı kızgınlığını gösterebilirdi, ama o herhangi bir kızgınlık belirtisi göstermeden şaşırtıcı bir şekilde itaat etti. Belki Jeanette'i bir kez daha görme şansını istiyordu. Ve böylece gün ortasında Will Skeat'ı ve adamlarını caddelerden geçirip nehrin yanındaki büyük eve götürdü. Sir Simon yeni zırhını takmıştı ve üstüne bir pelerin takmadığı için cilalı plaka ve altın kabartma soluk kış güneşinde parlıyordu.

Bahçenin kemerinden geçerken miğferli başını eğdi. Tam o anda kapının solunda kalan mutfak kapısından koşarak Jeanette çıktı.

"Defol!" diye bağırdı Fransızca. "Defol!"

Sir Simon'm yakınında duran Thomas ona baktı. Ger-

çekten de Blackbird'dü ve yakından da surların üstünde göründüğü kadar güzeldi.

"Defolun, hepiniz!" diye bağırdı elleri kalçalarında.

Sir Simon miğferini kaldırdı. "Bu eve el kondu, leydim," dedi mutlulukla. "Kont emretti."

"Kont rahat bırakılacağıma söz vermişti!" diye hararetle itiraz etti Jeanette.

"O zaman lordum kararını değiştirmiş demektir," dedi Sir Simon.

Jeanette ona tükürdü. "Benden her şeyi çaldın zaten, şimdi evi de mi alacaksın?"

"Evet, madam," dedi Sir Simon ve atını ileri doğru yürüttü. "Evet, madam," dedi tekrar, sonra dizginleri, atın dönüp Jeanette'e çarpacağı şekilde çekti. Kadın yere düş-

tü. "Evini ve istediğim başka her şeyi alıyorum, madam,"

dedi Sir Simon. Seyreden okçular Jeanette'in çıplak bacakları görününce sevinç çığlıkları attı. Jeanette eteklerini kapatıp ayağa kalkmaya çalıştı, ama Sir Simon atım yaklaştırıp onun onursuz bir şekilde yerlerde debelenmesine neden oldu.

"Bırak kadın kalksın!" diye öfkeyle bağırdı Will Skeat.

"O ve ben eski arkadaşız» Şef Skeat," diye yanıtladı Sir Simon, atının nallarıyla Jeanette'i hâlâ tehdit ederken.

"Kadının kalkmasına izin ver dedim ve onu rahat bırak!" diye kükredi Skeat.

Okçuların önünde sıradan birinin kendisine emir vermesine alman Sir Simon öfkeyle döndü, ama VVill Skeat'da şövalyenin duraklamasına neden olan bir kendine güven vardı. Skeat'm yaşı Sir Simon'mkinin iki katıydı ve hepsi savaşarak geçirilmişti. Sir Simon aklım başına toplayıp ona meydan okumadı. "Ev sizin, Şef Skeat," dedi küçümsercesine. "Ama sahibesine iyi bakın. Onunla ilgili 110

ı nlarım var." Atını utançla gözyaşı döken Jeanette'in anmdan uzaklaştırıp hızla bahçeden çıktı.

Teanette İngilizce bilmiyordu, ama Will Skeat'm onun lehine araya girdiğini anlamıştı. Ayağa kalkıp ona yaklaştı "Her şeyimi çaldı!" dedi uzaklaşan atlıyı işaret ederek.

"Her şeyimi."

"Kadının ne dediğini anlıyor musun, Tom?" diye sor-

"du Skeat.

"Sır Simon'dan hoşlanmıyor," dedi Thomas. Eyerinin üstüne yaslanmış Jeanette'i seyrediyordu.

"Kızı sakinleştir Tanrı aşkına," diye yalvardı Skeat, sonra eyerinde döndü. "Jake? Atlar için su ve saman olup olmadığına bak. Peter, şu düvelerin ikisini kes de hava kararmadan akşam yemeğimizi yiyelim. Geri kalanlar, kadına bakmayı bırakıp eve yerleşin!"

"Hırsız!" diye Sir Simon'ın arkasından bağırdı Jeanette, sonra Thomas'a döndü. "Kimsin sen?"

"Adım Thomas, madam." Eyerinden yere atlayıp dizginleri Sam'e uzattı. "Kont sizi korumamız için burada yaşamamızı emretti," diye sözlerine devam etti Thomas.

"Beni korumak mı!" diye parladı Jeanette. "Hepiniz hırsızsınız! Beni nasıl koruyabilirsiniz? Cehennemde sizin gibi hırsızlar için bir yer var ve tıpkı ingiltere'ye benziyor.

Siz hırsızsınız, hepiniz! Şimdi gidin! Gidin!"

"Gitmiyoruz," dedi Thomas ifadesiz bir şekilde.

"Burada nasıl kalabilirsiniz?" diye sordu Jeanette.

"Ben dulum! Burada kalmanız uygun değil."

"Buradayız, madam," dedi Thomas. "Ve siz ve biz bu durumu en iyi hâle getirmek için elimizden geleni yapacağız. Tecavüzde bulunmayacağız. Yalnızca bana odalarınızın nerede olduğunu gösterin, oraya kimsenin girme-mesini sağlarım."

"Sen mi sağlayacaksın? Ha!" Jeanette arkasını döndü, sonra birden tekrar Thomas'a döndü. "Sana odalarımı göstermemi istiyorsun, öyle mi? Böylece değerli eşyaları-mın nerede olduğunu öğreneceksin? Beni soyman için en iyi yeri sana göstereceğim, öyle mi? Neden sana her şeyi verip kurtulmuyorum?"

Thomas gülümsedi. "Sir Simon'm her şeyinizi çaldığını söylememiş miydiniz?"

"Her şeyi, her şeyi aldı! O bir centilmen değil. Bir domuz." Jeanette durakladı, ezici bir hakaret bulmaya çalışıyordu. "O bir İngiliz!" Thomas'ın ayaklarının dibine tükürüp mutfak kapısını açtı. "Bu kapıyı görüyor musun, İngiliz? Bu kapının ötesindeki her şey özel. Her şey!" İçeri girip kapıyı kapadı, sonra hemen tekrar açtı. "Ve Dük geliyor. Gerçek Dük, sizin burnu akan kukla çocuğunuz değil, bu yüzden hepiniz öleceksiniz. Güzel!" Kapıyı tekrar çarptı.

Will Skeat güldü. "Senden de hoşlanmıyor, Tom. Ne söylüyordu?"

"Hepimizin öleceğini."

"Evet, bu doğru. Ama Tanrının lütfuyla yatakları-mızda."

"Ve şu kapıdan geçemeyeceğimizi söyledi."

"Burada bir sürü yer var," dedi Skeat sakin bir şekilde, adamlarından birinin bir baltayla düvelerden birini öldürüşünü seyrederken. Kan bahçeye sıçrarken köpekleri üzerine çekti. İki okçu hâlâ debelenmekte olan hayvanı doğramaya başladı.

"Dinleyin!" Skeat ahırların arkasındaki bir bloğun üstüne çıkmış, adamlarına bağırıyordu. "Kont, Tom'un ayaklarına tüküren kadının taciz edilmemesi için emir verdi. Anlıyor musunuz, o... çocukları? Kadm ortalıktay-ken pantolonlarınız üzerinizde olsun, yoksa sizi hadım 112

A rim' Ona terbiyeli davranın ve şu kapıdan geçmeyin.

v terince eğlendiğinize göre artık biraz da asker gibi dav-ranabilirsiniz."

Northampton Kontu bir hafta sonra oradan ayrılarak ordusunun büyük bir bölümünü, Dük John'un destekle-yicilerinin merkezi olan Finistere'deki kalesine götürdü.

Richard Totesham'ı yeni garnizonun komutanı olarak bıraktı, ama Sir Simon Jekyll'ı da Totesham'm vekili yaptı.

"Kont o serseriyi istemiyor, bu yüzden bizim üzerimi-ze saldı."

Skeat ve Totesham ikisi de özgür şeflerdi, aralarında bir kıskançlık olabilirdi, ama ikisi de birbirine saygı duyuyordu. Totesham ve adamları La Roche-Derrin'de kalıp savunmalarını güçlendirirken Skeat, Dük Charles'ı des-tekleyen ve ona kira ödeyen halkı cezalandırmak için taş-raya gidiyordu. Şeytanın atlıları Kuzey Britanya'nın üzerinde bir lanet gibi serbest kalmıştı.

Bir araziyi mahvetmek basit bir işti. Evler ve ahırlar taştan yapılmış olabilirdi, ama sazdan yapılma damları yanardı. Hayvanlar yakalanıyordu ve eğer götürülemeye-

cek kadar çok hayvan varsa katledilip suyu zehirlemeleri için kuyulara atılıyorlardı. Skeat'm adamları yakılabile-cek her şeyi yakıyor, kırılabilecek her şeyi kırıyor, satılabilecek her şeyi çalıyorlardı. Öldürüyor, tecavüz ediyor ve yağmalıyorlardı. Onların korkusu insanları çiftliklerin-den uzaklaştırıyor, araziyi başıboş bırakmalarına yol açıyordu. Onlar şeytanın atlılarıydı ve düşman arazisini harap ederek Kral Edward'm isteğini yerine getiriyorlardı.

Köyleri -Kervec, Lanvellec, St. Laurent, LesSept Saints, Tonquedec ve Berhet- ve adlarını hiç öğrenemedikleri çok sayıda diğer yeri birbiri ardına mahvediyorlardı. Noel zamanıydı ve ülkelerinde Noel ağaçları donmuş arazilerden

sökülüp trubadurların Arthur ve şövalyeleriyle, güçlen-mek için merhametle dost olan cesur savaşçılarla, ü^i\[

şarkılar söyledikleri yüksek kirişli büyük salonlara taşınıyordu, ama Britanya'da şeytanın atlıları gerçek savaşı ya-

şıyordu. Askerler kusursuz örnekler değildiler, tahrip etmekten zevk alan yaralı, kötü adamlardı. Çatılara yanan meşaleler fırlatıyor, inşa edilmesi nesiller süren binaları yıkıyorlardı. İsmi olmayacak kadar küçük yerler ölüyordu. Yalnızca La Roche-Derrien'in kuzeyindeki iki nehir arasında bulunan geniş yarımadada bulunan çiftlikler sağlam bırakılmıştı, çünkü garnizonu beslemek için orala-ra ihtiyaç vardı. Arazilerinden sökülen tarım işçilerinin bazıları La Roche-Derrien'in surlarım yükseltme, duvarların önündeki geniş öldürme alanını temizleme ve nehrin kıyısına yeni engeller inşa etme işine verilmişti. Britonlar için büyük sefalete yol açan kış gelmişti. Atlan-tik'ten soğuk yağmurlar geliyor, ingilizler çiftlikleri karış

karış tarıyorlardı.

Ara sıra direnişle karşılaşıyorlardı. Cesur bir adam bir ok atıyordu, ama Skeat'm adamları böyle düşmanları tuzağa düşürüp öldürmede ustaydı. Bir düzine okçu atından inip düşmanı önden takip ederken bir grup okçu arkasından yaklaşıyor, kısa biç süre sonra bir çığlığın ardından yeni bir yay daha ganimetlere ilâve ediliyordu. Yayın sahibi soyuluyor, doğranıyor ve şeytanın atlılarını rahat bırakmaları için diğer adamlara uyarı olarak ağaca asılıyordu. Bu dersler işe yarıyordu, çünkü bu tür pusuya dü-

şürmelerin sayısında bir azalma olmuştu. Bu bir felaket zamanıydı ve Skeat'm adamları zengin olmuştu. Perişan oldukları günler oluyordu, soğuk yağmurda parçalanmış

elleri ve ıslak giysileriyle düşe kalka ilerlemek zorunda oldukları günler. Thomas adamlarının yedek atlara önderlik etmek ve ele geçirilen çiftlik hayvanlarını eve gö-114

k gibi görevleri üstlenmelerinden nefret ediyordu, i r daha kolaydı -boyunları kırılıyor ve ölü kuşlar lere asılıyordu- ama inekler yavaştı, keçiler değişken, unlar aptal, domuzlarsa inatçıydı. Ama aralarında yeli sayıda çiftlikte büyümüş genç vardı ve bunlar hayvanların La Roche-Derrien'e güvenli bir şekilde varması-

nı sağlıyordu. Oraya vardıktan sonra hayvanlar mezbaha

"hâline getirilmiş ve kan kokan küçük bir meydana almıyordu. Will Skeat da kasabaya arabalar dolusu yağma malı göndermişti ve bunların çoğu İngiltere'ye aktarılmış-tı. Bunlar genellikle mütevazı eşyalardı: tencereler, bıçaklar, saban bıçakları, tırmıklar, tabureler, bakraçlar, iğler, satılabilecek her şey, ta ki güney İngiltere'de, Britanya'dan yağmalanan eşyalardan en az birinin bulunmadı-

ğı ev kalmayana kadar.

İngiltere'de Arthur ve Lancelot, Gawain ve Perceval şarkıları söylüyorlardı, ama Britanya'da şeytanın askerleri başıboş dolaşıyordu.

Ve Thomas mutlu bir adamdı.

Jeanette bunu kabul etmeyi hiç istemiyordu, ama Will Skeat'm adamlarının evinde olmasının bazı avan-tajları vardı. Onlar bahçede olduğu sürece evde kendini güvende hissediyordu ve kasabadan uzakta kaldıkları uzun süreler içinde korkmaya başlıyordu, çünkü Sir Simon Jekyll onu o zamanlarda rahatsız ediyordu. Onun şeytan olduğunu düşünmeye başlamıştı, aptal bir şeytan olduğu kesindi, ama yine de Jeanette'in hiçbir şeyi onun karısı olmak kadar istemeyeceğine kendini inandırmış acımasız, duygusuz bir hödüktü. Zaman zaman beceriksiz bir şekilde kibar olmaya çalışıyordu, ama ge-115

nellikle kendini beğenmiş ve kabaydı ve her zaman bir köpeğin bifteğe baktığı gibi bakıyordu ona. Ona kur ya-pabilmek için St. Renan Kilisesi'ndeki ayinlere katılıyordu, bu yüzden Jeanette ona rastlamadan kasabada dolaşamayacağını düşünmeye başlamıştı. Bir keresinde Virgin Kilisesi'nin yakınındaki ara sokağa girdiğinde Sir Simon onu bir duvara sıkıştırıp güçlü parmaklarıyla göğüslerine dokundu.

"Bence siz ve ben birbirimize çok uygunuz, madam,"

dedi ona içtenlikle.

"Sizin paralı bir eşe ihtiyacınız var," dedi Jeanette ona, çünkü kasabadaki insanlardan Sir Simon'm mali duru-munu öğrenmişti.

"Benim param var ve o para borçlarımın yarısını kapattı. Gemilerden alacağım ganimet parası da gerisini ka-patacak. Ama benim istediğim senin paran değil, tatlı şey, sensin." Jeanette ondan kaçmaya çalıştı, ama Sir Simon onu iyice kapana sıkıştırmıştı. "Senin bir koruyucuya ihtiyacın var, tatlım," dedi ve alnından şefkatle öptü. Garip bir şekilde dolgun dudakları vardı ve sanki dili çok büyükmüş gibi bu dudaklar her zaman ıslaktı. Öpücüğü de ıslaktı ve bayat şarap kokuyordu. Elini karnına götürürken Jeanette daha fazla mücadele etti, ama Sir Simon vü-cudunu onunkine iyice bastırırken şapkasının altındaki saçlarını yakaladı. "Berkshire'ı seversin, tatlım."

"Cehennemde yaşamayı tercih ederim."

Parmaklarıyla korsesinin bağcıklarıyla uğraşırken Jeanette onu itmeye çalıştı, ama ancak sokağa giren bir grup asker onu kurtardı. Liderleri Sir Simon'a selam verince adam karşılık vermek için dönmek zorunda kaldı ve Je-

anette onun elinden kurtuldu. Şapkasını Sir Simon'm elinde bırakarak eve koştu. Kapıları kilitleyip öfke içinde ağlamaya başladı. Ondan nefret ediyordu.

Rütün İngilizlerden nefret ediyordu, ama haftalar geç-kasabalmm La Roche-Derrien'de iyi para harcayan

. aıcüerini onaylamaya başladığını görüyordu. İngiliz

?müşü, kalay ya da kurşunla değeri düşürülen Fransız arasının tersine güvenilirdi. İngilizlerin varlığı kasaba-Rennes ve Guingamp'la her zamanki ticaretini kesmişti, ama gemi sahipleri artık hem Gascony hem de İngiltere'yle ticaret yapmak için özgürdü ve böylece kârlarını artırıyorlardı. Yerli gemiler İngiliz askerleri için ok ithal etmek için kiralanıyor, bazı gemi sahipleri, hâlâ Dük Charles'a sadık olan başka Briton limanlarında yeniden sattıkları İngiliz yünü balyalarıyla geri geliyorlardı. Çok az insan La Roche-

Derrien'den, karadan uzaklaşmak istiyordu, çünkü garnizon komutanı Richard Totesham'dan izin almaları gerekiyordu ve bir parça parşömen onları şeytanın askerlerinden korusa da Skeat'ın adamlarının boşalttığı çiftliklerde yaşayan kanun kaçaklarına karşı bir koruma sağlamıyordu. Ama La Roche-Derrien ve Treguier'den kalkan gemiler hâlâ doğuya Paimpol'a ya da batıya Lannion'a yelken açıyor, böylece İngiltere'nin düşmanlarıyla ticaret yapabiliyordu. La Roche-Derrien'den uzağa mektuplar böyle gönderiliyordu ve Jeanette neredeyse her hafta Dük Charles'a mektup yazıp İngiltere'nin kasaba savunmasında yaptığı değişiklikleri anlatıyordu.

Hiç yanıt almıyordu, ama mektuplarının işe yaradığına kendini inandırmıştı.

La Roche-Derrien gelişiyordu, ama Jeanette acı çekiyordu. Babasının işi hâlâ devam ediyordu, ama kâr esrarengiz bir şekilde yok oluyordu. Büyük gemiler her zaman nehir yukarı bir saatlik yolda bulunan Treguier rıhtımından hareket ediyordu ve Jeanette onları İngiliz pazarı için şarap almak üzere Gascony'ye gönderse de hiç geri dönmüyorlardı. Ya Fransız gemileri tarafından ele geçiri-117

liyor ya da daha büyük bir olasılıkla kaptanları kendileri için iş yapmaya başlıyordu. Aile çiftlikleri La Roche-Derrien'in güneyinde, Will Skeat'm adamları tarafından mah-vedilen kırsal kesimde bulunuyordu, bu yüzden kiralar da yok olmuştu. Kocasının arazisi Plabennec İngilizlerin elindeki Finistere'deydi ve Jeanette'e üç yıldır oradan tek kuruş gelmemişti. Bu yüzden 1346 yılının ilk haftalarına kadar Jeanette iyice umutsuz hâle geldi ve avukat Belas'ı evine çağırdı.

Belas zamanında tavsiyelerine kulak vermediğini ve iki gemiyi asla savaş gemisine çevirmemesi gerektiğini söylerken sapıkça bir zevk alıyordu. Jeanette onun kibri-ne katlanmak zorunda kaldıktan sonra İngiliz mahkeme-sine göndereceği bir tazmin dilekçesi hazırlamasını istedi.

Dilekçede istilacıların kendilerine aldığı Plabennec'in kiralarını istiyordu. İngiltere Kralı III. Edvvard'dan para di-lenmek Jeanette'in canını sıkıyordu, ama başka seçeneği var mıydı? Sir Simon onu yoksullaştırmıştı.

Belas masaya oturup bir parşömenin üstüne not aldı.

"Plabennec'te kaç değirmen var?" diye sordu.

"İki taneydi."

"İki," diye tekrarladı Belas. "Biliyorsunuz," diye dikkatle ekledi, "Dük o kiralar üzerinde hak iddia etti."

"Dük mü?" diye sordu Jeanette şaşkınlıkla. "Plabennec için mi?"

"Dük Charles oranın onun tımarı olduğunu iddia ediyor," dedi Belas.

"Olabilir, ama benim oğlum Kont."

"Dük kendim çocuğun hamisi olarak görüyor."

"Bunları nereden biliyorsun?" diye sordu Jeanette.

Belas omuz silkti. "Dük'ün Paris'teki adamlarıyla yazışmıştım."

"Ne yazışması?" diye sertçe sordu Jeanette.

"V, ska bir konu hakkında," dedi Belas konuyu önem-orpV "Tamamen başka bir konuyla ilgiliydi. Pla-semeyere^. *

7

nec'in kiraları uç ayda bir toplanıyor sanırım.

Tpanette avukatı şüpheyle süzdü. "Neden Dükün iş

adamları sana Plabennec'ten söz etsin?"

"Aileyi tanıyıp tanımadığımı sordular. Doğal olarak kir şey açıklamadım."

Yalan söylüyor, diye düşündü Jeanette. Belas'a borcu vardı, aslında La Roche-Derrien'in tüccarlarının yarısına borçluydu. Kuşkusuz Belas parasının onun tarafından ödenmesi olasılığının düşük olduğunu düşünmüş ve bir uzlaşma için Dük Charles'a dönmüştü. "Mösyö Belas,"

dedi soğuk bir sesle. "Düke neler söylediğini ve nedenini tam olarak açıkla."

Belas omuz silkti. "Açıklayacak hiçbir şeyim yok!"

"Karın nasıl?" diye şirin bir şekilde sordu Jeanette.

"Kış biterken acıları diniyor, Tanrıya şükür. Kendisi iyi, madam."

"O zaman kâtibinin kızıyla neler yaptığını öğrendiğinde pek iyi olmayacak," dedi sertçe. "Kız kaç yaşında Belas? On iki mi?"

"Madam!"

"Bana madam deme!" diye masaya vurunca neredeyse mürekkep şişesini deviriyordu. "Dükün adamlarıyla aranda ne geçti?"

Belas içini çekti. Mürekkep şişesinin kapağını kapattı, tüy kalemi yerine koydu, yanaklarını ovuşturdu. "Ben her zaman bu ailenin yasal işleriyle ilgilendim. Bu benim görevim madam ve bazen yapmamayı tercih ettiğim şeyleri yapmam gerekiyor, ama bu tür şeyler de benim görevim." Hafifçe gülümsedi. "Borcunuz var, madam. Varlıklı bir adamla evlenerek borçlarınızdan kolayca kurtulabi-lirsiniz, ama siz bu yolu takip etmeye istekli değilsiniz, bu 119

yüzden geleceğinizde enkazdan başka bir şey görmüyo-rum. Enkaz. Biraz tavsiye ister misiniz? Bu evi satın, iki ya da üç yıl yaşayacak kadar paranız olur. Bu süre zarfında Dük kesinlikle İngilizleri Britanya'dan çıkaracaktır, o zaman siz ve oğlunuz Plabennec'i geri alırsınız."

Jeanette irkildi. "Şeytanların bu kadar kolay yenileceğini mi düşünüyorsunuz?" Sokakta nal sesleri duyunca Skeat'm adamlarının avluya

geri döndüklerini anladı. Kahkahalarla gülüyorlardı. Yakında yenilecek adamlara benzemiyorlardı; gerçekten de sinirine doku-nan keyifli kendine güvenleriyle yenilmez olmalarından korkuyordu.

"Bence ne olduğunuza karar vermelisiniz, madam,"

dedi Belas. "Louis Halevy'nin kızı mısınız? Yoksa Henri Chenier'in dul karısı mı? Tüccar mısınız, aristokrat mı?

Tüccarsanız evlenip mutlu olun. Eğer aristokratsanız o hâlde bulabildiğiniz kadar para bulup Düke gidin ve ken-dinize unvanlı bir koca bulun."

Jeanette bu tavsiyeyi küstahça buldu, ama kızgınlığını göstermedi. "Bu ev ne kadar eder?" diye sordu.

"Soruştururum, madam," dedi Belas. Yanıtı zaten biliyordu ve Jeanette'in bundan hiç hoşlanmayacağını da biliyordu, çünkü düşmanın el koyduğu bir kasabadaki bir ev gerçek değerinin çok altında ederdi. Bu yüzden haberi Jeanette'e şimdi vermemeliydi. Gerçekten umutsuz duruma düşene kadar beklemek en iyisi, diye düşündü avukat. Sonra evi ve mahvolmuş çiftliklerini çok az paraya satın alabilirdi.

"Plabennec'de nehrin üstünde köprü var mı?" diye sordu, parşömeni kendine doğru çekerek.

"Dilekçeyi unut," dedi Jeanette.

"Nasıl isterseniz, madam."

"Tavsiyeni düşüneceğim, Belas."

"Pişman olmayacaksınız," dedi ciddiyetle. Kaybetti, dive düşündü, kaybetti ve yenik düştü. Kendisi evini ve çiftliklerini alacaktı, Dük Plabennec'i talep edecekti ve leanette elinde bir hiçle kalacaktı. Konumunun çok üstüne çıkan inatçı ve gururlu bir yaratık olduğu için bunu hak etmişti. "Her zaman

hizmetinizdeyim," dedi mütevazı bir şekilde. Zeki bir adam zor günlerde hep kar eder, diye düşündü ve Jeanette yolunacak kadar olgunlaşmıştı. Kuzuları koruması için bir kedi koyarsan kurtlar hepsini yer.

Jeanette ne yapacağını bilmiyordu. Fiyatının çok dü-

şük olacağından korktuğu için evi satmayı hiç istemiyordu, ama başka nereden para bulacağım da bilmiyordu.

Dük Charles onu iyi karşılar mıydı? Yeğeniyle evlenmesi-ne karşı çıktığı için bunu hiç göstermemişti, ama belki o zamandan beri yumuşamış olabilirdi? Belki onu korurdu?

Rehberlik için dua etmeye karar verdi; omzuna bir şal atıp yeni dönen askerlere aldırmadan avluyu geçti, St. Renan Kilisesi'ne girdi. Orada Bakire Meryem'in heykeli vardı, ingilizler yaldızlı halesini kırıp çalmışlardı. Jeanette sıkıntıda olan kadınlarla özellikle ilgilendiğine inandığı İsa'nın annesine sık sık dua ederdi.

Başta loş kilisenin boş olduğunu sandı. Sonra bir sü-tuna dayalı İngiliz yayını ve sunak taşında çömelmiş

okçuyu gördü. Yakışıklı adamdı bu, uzun saçlarını yay ipiyle at kuyruğu yapan adam. Jeanette bunun sinir bozucu bir kibir işareti olduğunu düşünüyordu. İngilizlerin çoğu saçlarını kısacık kestiriyordu, ama birkaç tanesi uzatıyordu ki onlar kendine en fazla güvenenler gibi görünüyordu. Adamın kiliseden çıkmasını diledi; ama sonra yayı ilgisini çekti, gidip eline aldı ve ağırlığıyla şaşkına döndü. Yayın ipi gevşekti. Yayı büküp ipini ucundaki boş boynuza geçirmek için ne kadar güç gere-121

keceğini düşündü. Yayın bir ucunu yere bastırıp bük-meye çalıştı ve tam o sırada bir ok ayağının dibine indi.

"Eğer yayı bükebilirsen bir atış yapabilirsin," dedi hâlâ çömelmiş olarak duran Thomas.

Jeanette başarısız olduğunu göstermeyecek kadar gururlu, ama denememeyi göze almayacak kadar da öfkeliydi, ama yayı birazcık bükebilmek için bile ne kadar çaba harcadığını göstermemeye çalıştı. Sonunda oku tekmeledi. "Kocam bu yaylardan biriyle öldürüldü," dedi acı bir sesle.

"Hep merak etmişimdir, siz Britonlar ya da Fransızlar, neden bunları kullanmayı öğrenmiyorsunuz? Oğlunuzu yedi ya da sekiz yaşında eğitmeye başlayın, on yaşında ölümcül hâle gelir."

"O babası gibi bir şövalye olarak savaşacak."

Thomas güldü. "Biz şövalyeleri öldürüyoruz. İngiliz oklarını engelleyecek kadar güçlü zırh yapamadılar daha."

Jeanette omuz silkti. "Ne için dua ediyorsun İngiliz?

Bağışlanmak için mi?" diye sordu.

Thomas gülümsedi. "Şükranlarımı sunuyorum, madam, çünkü düşman ülkesinde altı gün boyunca at sürdük ve tek bir adam bile kaybetmedik." Ayağa kalkıp sunağın üstündeki güzel gümüş kutuyu işaret etti. Bu bir kutsal emanetler kutusuydu ve renkli cam damlalanyla çevrili küçük kristal bir penceresi vardı. Thomas camdan içeri bakmış ve bir insanın baş.parmağı büyüklüğünde siyah bir yumrudan başka bir şey görememişti. "Ne bu?"

diye sordu.

"Aziz Renan'm dili," dedi Jeanette meydan okurcası-na. "Siz kasabamıza geldiğinizde çalındı, ama Tanrı iyi olduğu için hırsız ertesi gün öldü ve kutsal emanet geri alındı."

"Tanrı gerçekten de iyidir," dedi Thomas kuru bir sesle. "Aziz Renan kim peki?"

"Ülkemizden nainler ve gorikleri kovan büyük bir va-izdi- Yabani yerlerde hâlâ yaşıyorlar, ama Aziz Renan'a edilen dua onları kaçırıyor."

"Nainler ve gorikler mi?" diye sordu Thomas.

"Onlar ruhlardır," dedi. "Kötü ruhlar. Bir zamanlar .

bütün ülkeyi rahatsız ediyorlardı. Ben şimdi her gün Aziz Renan'a nainleri kovduğu gibi şeytanın askerlerini de kovması için dua ediyorum. Şeytanın askerlerinin kim olduğunu biliyor musun?"

"Biziz," dedi Thomas gururla.

Jeanette onun ses tonuna yüzünü buruşturdu. "Şeytanın askerleri," dedi buz gibi bir sesle, "ruhları olmayan ölülerdir. Hayatlarında çok kötü oldukları için şeytan onları cehenneminde yakmayacak kadar çok sever ve onlara atlarını verir ve yaşamaları için serbest bırakır." Siyah yayını kaldırıp göbeğindeki gümüş parçayı işaret etti. "Yayında şeytanın resmini bile taşıyorsun,"

"O bir yale."

"Şeytan," diye ısrar etti Jeanette ve yayı ona fırlattı.

Thomas yayı havada kaptı ve gösteriş yapmaya direne-meyecek kadar genç olduğu için doğal bir hareketle yayı büktü. Hiç çaba harcamıyor gibiydi. "Siz Aziz Renan'a dua edin, ben de Aziz Guinefort'a. Hangi azizin güçlü olduğunu görürüz."

"Guinefort mu? O kadının adını hiç duymadım."

"Adam," diye düzeltti Thomas. "Lyonnaise'de yaşıyordu."

"Bir Fransız azize mi dua ediyorsun?" diye sordu Jeanette ilgilenerek.

"Her zaman," dedi Thomas boynunda asılı duran köpek pençesine dokunarak. Jeanette'e babasının -iyi anla-123

rında bu hikâyeye gülen babasının- en sevdiği aziz hakkında daha fazla şey anlatmadı. Guinefort bir köpekti ve Thomas'ın babasının bildiği kadarıyla azizlik mertebesine yükseltilen tek köpekti. Köpek bir bebeği bir kurttan kurtarmıştı ve köpeğin bebeği yediğini sanan sahibi tarafından öldürülmüştü. Oysa köpek bebeği beşiğinin altına saklamıştı. Evle ilgili her krizde Peder Ralph'm reaksiyonu, "Kutsal Guinefort'a dua edelim," olurdu ve böylece Thomas da bu azizi benimsemişti. Bazen azizin cennette iyi bir aracı olup olmadığını merak ederdi, ama belki de Guinefort'un inlemesi ve havlaması diğer azizlerin yalvar-maları kadar etkiliydi, ama Thomas çok az insanın Tanrıya karşı temsilcisi olarak bir köpeği seçtiğinden emindi ve bu belki de kendisi için özel bir koruma anlamına gelirdi.

Peder Hobbe kutsal köpeği duyunca şok olmuştu, ama Thomas bu konuda babasının neşesini paylaşsa da şimdi hayvanı içtenlikle koruyucusu olarak görüyordu.

Jeanette kutsal Aziz Guinefort hakkında daha fazla şey öğrenmek istiyordu, ama Skeat'm adamlarından hiçbiriy-le yakınlaşmak istemediği için merakını unutup sesini yeniden soğuklaştırdı. "Adamlarının ve kadınlarının avluyu hela olarak kullanmamalarını söylemek için seni görmek istiyordum," dedi. "OnlarT pencereden görüyorum.

İğrenç! Belki İngiltere'de öyle davranıyorsunuzdur, ama burası Britanya. Nehri kullanabilirsiniz."

Thomas başıyla onayladı, ama bir şey söylemedi. Yayını alarak kilisenin sonuna, uzun kılıçlarından birinin tamir edilmek üzere asılmış ağlarla gizlendiği yere götürdü. Sonra kilisenin kasvetli bir kıyamet günü tasvirinin yapıldığı batı tarafına yöneldi. İyiler kirişlerin arasında yok olurken, günahkârlar meleklerin ve azizlerin çığlıkları arasında cehenneme yuvarlanıyordu. Thomas resmin önünde durdu.

"Hiç fa^ ettiniz mi?" dedi. "En güzel kadınlar cehenneme giderken çirkinler cennete yükseliyor."

Jeanette kendisi de aynı soruyu sık sık düşündüğü için neredeyse gülümsedi, ama dilini tutup Thomas'a bir şey söylemedi. Thomas İsa'nın Britanya okyanusu gibi gri ve beyaz köpüklü bir denizde yürürken tasvir edildiği resme geldi. Balık sürüsü bu mucizeyi seyretmek için kafalarını sudan çıkarmışlardı.

"Anlamanız gereken şey, madam," dedi Thomas ilginç resme bakarken, "adamlarımız istenmemekten hoşlanmı-yorlar. Mutfağı kullanmalarına bile izin vermiyorsunuz.

Neden? Mutfak yeterince büyük ve ıslak bir geceden sonra çizmelerini kurutmak adamlarımın çok hoşuna giderdi."

"Neden siz ingilizleri mutfağıma alayım ki? Orayı da hela olarak kullanın diye mi?"

Thomas dönüp ona baktı. "Sizin bize saygınız yok madam, biz neden sizin evinize saygı gösterelim?"

"Saygı mı!" diye alayla tekrarladı bu sözcüğü. "Size nasıl saygı gösterebilirim? Değerli her şeyim çalındı. Sizin tarafınızdan!"

"Sir Simon Jekyll tarafından," dedi Thomas.

"Siz ya da Sir Simon," dedi Jeanette. "Arada ne fark var ki?"

Thomas yayını alıp torbasına koydu. "Fark şu ki madam, ben arada bir Tanrıyla konuşurum, Sir Simon ise kendisinin Tanrı olduğunu düşünür. Çocuklara nehre işe-melerini söyleyeceğim, ama sizi fazla memnun etmek is-teyeceklerini sanmıyorum." Jeanette'e gülümsedikten sonra gitti.

Bahar araziyi yeşillendiriyor, ağaçları pusla kaplıyor, kıvrımlı patikaları parlak çiçeklerle dolduruyordu. Damlarda yeşil yosunlar büyüyor, çalılarda beyaz sıçan kulak-125

lan açıyor, iskele kuşları nehir kenarındaki söğütlerin sarı yaprakları arasında uçuşuyordu. Skeat'm adamlarının yağmalanacak yeni yerler bulmak için La Roche-Derrien'in ötesine gitmeleri gerekiyordu ve uzun yolculukları onları Dük Charles'm karargâhı olan Guingamp'a tehlikeli biçimde yaklaştırmıştı, ama kasabanın garnizonu nadiren akıncılara meydan okuyordu. Guingamp güneyde, çok daha dövüşken garnizonuyla çok daha küçük bir kasaba olan Lannion batıda kalıyordu. Bu kasabaya, Skeat'ın adamlarını Lannion'a zincirlerle geri getireceğine yemin eden şövalye Sir Geoffrey de Pont Blanc ilham veri-

yordu, ingilizlerin Lannion'un pazar yerinde yakılacağını söylüyordu, çünkü onlar sapıktı, şeytanın adamlarıydı.

Will Skeat bu tehdit yüzünden endişelenmiyordu. "O

aptal serseri iyi okçuları olsa uykum biraz kaçardı," dedi Tom'a. "Ama yok, o yüzden istediği kadar konuşabilir.

Gerçek adı bu mu?"

"VVhite Bridgeli Geoffrey."

"Budala serseri. Briton mu Fransız mı?"

"Fransız olduğunu duydum."

"O zaman ona bir ders vermeliyiz, değil mi?"

Sir Geoffrey isteksiz bir öğrenci olduğunu kanıtladı.

Will Skeat Lannion'a yaklaştı, yaklaştı, Sir Geoffrey'i ok-

çularının kurduğu pusuya düşürmek için surlarından görülebilecek evleri yaktı. Ama Sir Geoffrey ingiliz oklarının at üstündeki şövalyelere ne yaptığını görmüştü, bu yüzden adamlarını, kaçınılmaz bir biçimde bir yığm çığlıklar atan at ve kanlar içindeki adamlarla sonuçlanacak olan vahşi bir saldırıya sokmayı reddediyordu. Onun yerine Skeat'ı izledi, ingilizleri pusuya düşürebileceği bir yer aradı, ama Skeat Sir Geoffrey'den daha aptal değildi. Üç hafta boyunca iki savaş çetesi daireler çizip birbirinin dibinde dolaştı. Sir Geoffrey'in varlığı Skeat'ı yavaşlatıyor-126

du, ama tahribatı durdurmuyordu. İki güç iki kez çarpıştı ve ikisinde de Sir Geoffrey, Skeat'm okçularının işini bi-tirebilmek amacıyla kendi okçularını yaya olarak gönderdi, ama her ikisinde de uzun oklar kazandı ve Sir Geoffrey kaybedeceğini bildiği bir savaşa girmeden geri çekildi. İkinci sonuçsuz çarpışmadan sonra Will Skeat'm onu-runa söz söylemeyi bile denedi. Sir Simon'mki kadar güzel bir zırhı, ama gözlerine delikler açılmış eski moda bir çanaktan oluşan miğferiyle tek başına öne çıktı. Zırh cüppesi ve atının örtüsü üzerine beyaz köprüler işlenmiş koyu mavi kumaştan oluşuyordu. Aynı arma, kalkanına da işlenmişti. Ucunda beyaz bir mendilin asılı olduğu ve barış için geldiğini gösteren mavi bir mızrak taşıyordu. Skeat yanında tercüme yapacak olan Thomas'la birlikte onu karşılamaya çıktı. Sir Geoffrey miğferini kaldırıp elini terden yapışmış saçlarından geçirdi. Altın rengi saçları, mavi gözleri, geniş ve keyifli bir yüzü olan genç bir adamdı.

Thomas düşman olmasaydı ondan hoşlanabileceğini dü-

şündü. Atları yan yana gelirken Sir Geoffrey gülümsedi.

"Birbirimizin gölgesine ok atmak çok sıkıcı bir iş. Askerlerini alanın ortasına getirmenizi ve eşit şartlarda kar-

şılaşmamızı öneriyorum."

Thomas bunu tercüme etmeye bile gerek duymadı, çünkü Skeat'm yanıtının ne olacağını biliyordu. "Benim daha iyi bir fikrim var, siz askerlerinizi getirin, biz okçularımızı."

Sir Geoffrey şaşırmış görünüyordu. "Komuta sizde mi?" diye sordu Thomas'a. Yaşlı ve kır saçlı Skeat'm şef olduğunu sanıyordu, ama Skeat sessiz kaldı.

"İskoçlarla savaşırken dilini kaybetti," dedi Thomas.

"Onun yerine ben konuşuyorum."

"O zaman ona onurlu bir savaş istediğimi söyleyin,"

dedi Sir Geoffrey heyecanla. "Atlılarımı sizinkilerle sa-127

vaştıracağım." Önerisinin mantıklı ve onurlu olduğu kadar gülünç de olduğunu ima etmek istercesine gülümsedi.

Thomas onun söylediklerini Skeat'a tercüme etti. Skeat eyerinin üstünde dönüp yere tükürdü.

"Okçularımızın adamlarınızla karşılaşacağını söyledi.

Sizin bir yığın adamınıza karşı bizim bir düzine okçu-muz."

Sir Geoffrey başını üzgün bir şekilde ikiye salladı. "Siz İngilizlerin hiç centilmenlik anlayışınız yok." Deri kenarlı miğferini başına geçirip uzaklaştı. Thomas aralarında ge-

çenleri tekrarladı.

"Kahrolası aptal serseri," dedi Skeat. "Ne istiyordu?

Turnuva mı? Bizim ne olduğumuzu sanıyor? Yuvarlak kanlı masanın şövalyeleri mi? Bazı insanlara ne oluyor hiç anlamıyorum. İsimlerinin başına sir unvanı koyu-yorlar ve beyinleri çürüyor. Adil dövüşmek! Kim bu kadar budalaca bir şey duymuş ki? Adil dövüş ve kaybet.

Kahrolası aptal."

White Bridgeli Sir Geoffrey şeytanın atlılarını kovalamaya devam etti, ama Skeat ona dövüşme şansı vermedi.

Her zaman Fransız güçlerini izleyen geniş bir okçu grubu oluyordu ve Lannionlu adamlar ne zaman biraz cesaret gösterseler kaz tüylü oklar atlarını buluyordu. Bu yüzden Sir Geoffrey bir gölgeye dönüştü, sinir bozucu ve ısrarcı bir gölgeye. Skeat'm adamlarını neredeyse La Roche-Derrien'in kapılarına kadar takip etti.

Skeat'ı takip edip kasabaya çok yaklaştığı üçüncü se-ferde bir bela ortaya çıktı. Sir Simon, Sir Geoffrey'in adını duymuş ve en yüksek kilise kulesindeki nöbetçiden Skeat'm adamlarının geldiğini öğrenmişti. Şeytanın askerlerini karşılamak için garnizondaki bir grup askeri yola çıkardı. Skeat kasabadan bir mil uzaktı ve yanında elli askeri 128

ve bir o kadar atlı okçusu bulunan Sir Geoffrey yarım mil gerideydi. Fransızlar Skeat'a büyük bir sıkıntı yaşatma-mışlardı ve Sir Geofrrey Lannion'a dönmek ve şeytanın askerlerini inlerine kadar kovaladığını söylemek istiyorsa Skeat Fransız'a bu tatmini memnuniyetle verebilirdi.

Derken Sir Simon geldi ve birden her şey gösteriş ve küstahlığa dönüştü. İngiliz mızrakları kalktı, miğfer kapakları indirildi ve atlar hoplayıp zıplamaya başladı. Sir Simon meydan okuyarak atıyla Fransız ve Briton atlıların üstüne gitti. Will Skeat, Sir Simon'ı takip edip onları rahat bırakmasını söyledi, ama Yorkshirelı nefesini boşa tüketiyordu.

Skeat'm adamları sütunun önünde ele geçirilen çiftlik hayvanlarına ve üç vagon dolusu yağma mala eşlik ediyordu, arkada ise altmış atlı okçu onları koruyordu. Bu altmış adam La Roche-Derrien kuşatması sırasında ordu-

nun kamp yaptığı büyük ormana varmıştı. Skeat'tan gelen bir işaretle iki gruba ayrılıp yolun iki tarafındaki ağaçların arasına girdiler. Ormanda atlarından inip hayvanları ağaçlara bağladılar, yaylarını ağaçların kenarına taşıdı-lar. İki grubun arasında uzanan yolun kenarında geniş bir çimenlik alan bulunuyordu.

Sir Simon yüzleşmek için atını Will Skeat'a doğru sürdü. "Adamlarından otuzunu istiyorum, Skeat," diye emretti buyurgan bir ifadeyle.

"İsteyebilirsin," dedi Will Skeat. "Ama alamazsın."

"Sevgili İsa, benim rütbem seninkinden yüksek!" Sir Simon Skeat'm kendisini reddettiğine inanamıyordu.

"Rütbem seninkinden yüksek, Skeat! Sana rica etmiyorum, aptal, emrediyorum."

Skeat başını kaldırıp gökyüzüne baktı. "Yağmur yağacak gibi görünüyor, sence de öyle değil mi? Biraz yağmur işimize gelir. Tarlalar kurudu, nehirler alçaldı."

Sir Simon uzanıp Skeat'm kolunu tuttu, yaşlı adamı kendisine dönmeye zorladı. "Elli şövalyesi var," dedi Sir Geoffrey de Pont Blanc'la ilgili olarak. "Benimse yirmi. Bana otuz adam ver, onu esir alayım. Yalnızca yirmi ver!" Yalvarıyordu, bütün küstahlığı gitmişti, çünkü bu Sir Simon'a uygun bir dövüşe katılması için fırsat verecekti. Atlıya karşı atlı ve kazanan ün, malları ve atları kazanacaktı.

Ama Will Skeat adamlar, atlar ve şöhret konusunda her şeyi biliyordu. "Burada oyun oynamak için bulunmu-yorum," dedi kolunu çekip

kurtararak. "Ve sen bana ineklerin kanatları çıkana kadar emredebilirsin, ama adamlarımı alamazsın."

Sir Simon acı çekiyor gibi görünüyordu, ama sonra konuyu Sir Geoffrey de Pont Blanc çözüme kavuşturdu.

Adamlarının sayısının ingilizlerin atlılarından fazla oldu-

ğunu gördü, bu yüzden takipçilerinden otuzuna geri dönüp okçulara katılmalarını emretti. Şimdi iki atlı taburu eşit sayıdaydı. Sir Geoffrey mavi beyaz örtüsüyle sarma-lanmış olan büyük siyah aygırının üstünde ilerliyordu ve yüzünde deri bir maske vardı. Yeni zırhı içindeki Sir Simon onunla buluşmak için ilerliyordu. Kendi atının minderli örtüsü yoktu, ama ikisini de istiyordu, tıpkı bu dövüşü istediği gibi. Bütün kış boyufîca gübre ve cinayetten ibaret köylü savaşının perişanlığına katlanmak zorunda kalmıştı ve şimdi düşman ona onur, şöhret ve iri atlar, zırh ve iyi silahlar ele geçirme fırsatı sunuyordu. İki adam mızraklarını yere indirerek birbirlerini selamladılar, sonra birbirlerine isimlerini söyleyip iltifatta bulundular.

Will Skeat ormanda Thomas'a katılmıştı. "Kafası karışık bir aptal olabilirsin, Tom," dedi. "Ama senden çok daha aptalları var. Şu budala serserilere bak! ikisinde de beyin yok.

Ayaklarından tutup havada sallasan kulaklarından kurumuş gübreden başka bir şey çıkmaz." Yere tükürdü.

Sir Geoffrey ve Sir Simon dövüşün kurallarında anlaş-

tılar. Aslında turnuva kuralları geçerliydi, ama spora tat katmak için ölüm de kondu. Atsız kalan dövüş dışı kalacak ve hayatı bağışlanacaktı, ama bu adam esir alınabilir-di. Birbirlerine iyi dileklerde bulunduktan sonra geri dönüp adamlarına doğru yürüdüler.

Skeat atını bir ağaca bağlayıp yayını gerdi. "York'ta bir yer vardır, deli insanları seyrettiğin bir yer. Orada o insanları kafeslere kapatırlar ve sen bir metelik ödedikten sonra gidip onları seyredebilirsin. Bu iki salağı da onların yanına koymak lazım."

"Benim babam deliydi," dedi Thomas.

"Bu beni hiç şaşırtmadı, evlat, hiç şaşırtmadı," dedi Skeat.

Okçuları ormanın kenarından askerleri seyretti. Gösteri olarak harikaydı, bir turnuva gibiydi, ama bu bahar çayırında insanın hayatını kurtaracak görevliler yoktu. İki grup atlı hazırlandı. Zırh taşıyıcıları kolanları sıktı, adamlar mızraklarını kaldırıp kalkan kayışlarını sıkıca yerine oturup oturmadığını kontrol etti. Miğferler sıkıca kapandı, atlıların dünyasını ince bir gün ışığının sızdığı karanlık bir dünyaya çevirdi. Dizginlerini bıraktılar, çünkü şu andan itibaren iyi eğitimli atlar mahmuz dokunuşuyla ve dizlerin baskısıyla hareket ederdi; atlıların kalkanları ve silahları için iki ellerine de ihtiyaçları vardı. Bazı adamlar iki kılıç kullanırdı, ağır olanı kesme, ince olanı saplama hareketi için. Kılıçların kınlarından kolayca çıkıp çıkmadığını kontrol ettiler. Bazıları bir ellerinin serbest kalması için mızraklarını yardımcılarına verdiler, istavroz çıkardıktan sonra mızraklarını geri aldılar. Atlar çayırın üstünde tepindiler, sonra Sir Geoffrey hazır olduğunu göstermek için mızrağını indirdi, Sir Simon da aynı şeyi yaptı ve kırk adam iri atlarını ileri doğru yürüttü. Bunlar hafif ke-131

mikli kısraklar, okçuların bindiği iğdiş edilmiş atlar değil, bir adamı ve zırhını taşıyacak kadar ağır savaş atları, ay-

gırlardı. Yaratıklar homurdandı, başlarım iki yana salladı ve süvarileri uzun mızraklarını indirirken tırıs gitmeye başladı. Sir Geoffrey'in adamlarından biri mızrağını yere doğru fazla indirme hatasını yaptı ve mızrağın sivri ucu kuru toprağa gömüldü, ama attan düşmediği için şanslıydı. Mızrağı geride bırakıp kılıcını çekti. Atlılar eşkin gitmeye başladı ve Sir Simon'm adamlarından biri, büyük olasılıkla atı iyi eğitimli olmadığı için, sola savruldu ve yanındaki ata çarptı. Mahmuzlar dörtnala gidilmesini is-terken çarpışan atların dalgası hat boyunca yayıldı. Ve çarpıştılar.

Kalkanlara ve zırhlara çarpan tahta mızrakların sesi kemiklerin kırılırken çıkardığı çatırtıya benziyordu. İki atlı yüksek eyerlerinin arkasından uçtular, ama mızrak darbelerinin çoğu kalkanlarla savuşturuldu ve atlılar rakiple-rinin yanından dört nala giderken titreyen silahlarını bıraktılar. Dizginlere asılıp kılıçlarını çektiler, ama seyirciler için düşmanın avantaj kazandığını görmek çok kolaydı.

Atından düşen adamların ikisi İngilizdi ve Sir Geoffrey'in adamları birbirine çok daha yakın sıralanmıştı, böylece çatışmaya kılıçlarını da dahil etmek için döndüklerinde Sir Simon'm adamlarına kılıç kılıca saldıran daha disiplinli bir grup olmuşlardı. Bir ingiliz, çatışmadan bir elini kaybetmiş olarak çıkmıştı. Nallardan toz toprak fırlıyor-du. Sürücüsüz bir at topallayarak uzaklaşıyordu. Kılıçlar örse inen çekiçler gibi şangırdıyordu. Adamlar kılıçlarını savururken homurdamyorlardı. Sade kalkanının üstünde herhangi bir alet olmayan dev bir Briton yarı kılıç yarı balta şeklinde bir silah kullanıyordu, hem de korkunç bir be-ceriyle. Bir ingiliz'in miğferi ve onunla birlikte kafatası da yarılmış, zırhının üstüne kan fışkırırken dövüşten sallana-132

rak uzaklaşıyordu. Atı kargaşadan birkaç adım ötede durdu ve asker yavaşça, ama çok yavaş bir şekilde öne doğru eğilerek eyerinden yere düştü. Ölürken bir ayağı üzengiye takılı kalmıştı, ama atı bunu fark etmemiş gibiydi. O yalnızca çayırda otlanmaya bakıyordu.

Sir Simon'm iki adamı teslim oldu ve Fransız ile Briton yardımcılar tarafından esir alınmak üzere arkaya gönderildi. Sir Simon'm kendisi de vahşi bir şekilde savaşıyordu. Atını döndürerek iki rakibini saf dışı bıraktı. Bir tanesini işe yaramaz bir kolla savaştan gönderdi, diğerinde çalıntı kılıcıyla hızlı kesikler açtı. Yarı balta yarı kılıçlı devasa yaratık Sir Simon'm işini bitirmeye karar verdiğinde Fransızların savaşan on beş askeri kalmıştı, ama İngilizlerin sayısı ona düşmüştü. Adam kükreyerek ileri atıldı, Sir Simon adamın silahının kalkana inmesini sağladı ve kılıcım Briton'un koltuk altına doğru soktu. Kılıcı geri çekti-

ğinde düşmanın zırhmdaki ve deri gömleğindeki delikten kan fışkırıyordu. İri yarı adam eyerinde kasıldı ve Sir Simon kılıcını adamın ensesine indirdi,

sonra başka bir saldırganı öldürmek için geri döndü, ama önce ağır silahını ezici bir darbeyle iri Briton'm gırtlağına geçirdi. Adam silahını atıp elini boğazına koyarak uzaklaştı.

"İyi, değil mi?" diye sordu Skeat düz bir sesle. "Kafasın-da beyin yerine iç yağı taşıyor, ama dövüşmeyi iyi biliyor."

Ama Sir Simon'm müthiş ustalığına rağmen düşman kazanıyordu ve Thomas okçularını ilerletmek istiyordu. Yalnızca otuz adım koşmaları gerekiyordu, ondan sonra şiddetle saldıran düşman atları menzillerine girecekti, ama VVill Skeat başını iki yana salladı. "Bir düzinesini öldürebilecekken asla iki Fransız öldürme, Tom," dedi çıkışarak.

"Adamlarımız yeniliyor," diye itiraz etti Thomas.

"Demek bu onlara aptallık etmemeleri konusunda iyi bir ders olacak, değil mi?" diye sırıttı. "Yalnızca bekle, ev-133

lat, bekle, o zaman kedinin derisini gereği gibi soyacağız."

İngiliz askerler yeniliyordu ve yalnızca Sir Simon heyecanla dövüşüyordu. Dev Briton'u bertaraf etmişti ve şimdi dört düşmanın saldırısına engel oluyordu. Bunu da vahşi bir beceriklilikle yapıyordu, ama savaşı kaybettikle-rini ve etraflarında çok fazla düşman atı olduğunu gören adamları dönüp kaçmaya başlamıştı.

"Sam!" diye bağırdı Will, yolun karşısına. "Ben sana söyleyince bir düzine adam alıp koş! Beni duyuyor musun?"

"Tamam!" diye karşılık verdi Sam.

Bazıları kanamalı, yarısı eyerinden düşmekte olan İngiliz askerleri La Roche-Derrien'e giden yolda hızla geri dönmeye başladı. Fransızlar ve Britonlar Sir Simon'ın etrafını sarmıştı, ama VVhite Bridgeli Sir Geoffrey romantik bir adamdı ve cesur bir rakibin hayatını almak istemiyor-

du, bu yüzden adamlarına İngiliz şövalyenin hayatını ba-

ğışlamalarını emretti.

Deri ve demir plakaların altında bir domuz gibi terleyen Sir Simon miğferinin kapağını kaldırdı. "Teslim olmuyorum," dedi Sir Geoffrey'e. Yeni zırhı çizilmişti ve kılıcında bir çentik vardı, ama ikisinin de kalitesi dövüşüne yardımcı olmuştu. "Teslim olmuyorum," dedi tekrar. "Bu yüzden dövüşe devam edelim!"

Sir Geoffrey eyerinde öne doğru eğildi. "Cesaretinizi saygıyla selamlıyorum, Sir Simon," dedi soylu bir şekilde.

"Bütün onurunuzla gitmek için özgürsünüz."Askerlerine kenara çekilmelerini işaret etti ve mucizevi bir şekilde hayatta ve özgür olan Sir Simon başı dik oradan ayrıldı.

Adamlarını ölüme ve felakete sürüklemişti, ama savaştan onuruyla çıkmıştı.

Sir Geoffrey, Sir Simon'ın ilerisini, yolun kaçan askerlerle dolu aşağı kısmını ve onların da ötesindeki ele geçi-134

fa

rilen canlı çiftlik hayvanlarını ve Skeat'm adamlarının eşlik ettiği yağma mallarla dolu arabaları görebiliyordu.

Derken Will Skeat bağırdı ve birden Sir Geoffrey bir grup paniğe kapılmış okçunun ellerinden geldiğince hızlı bir şekilde kuzeye kaçtıklarını gördü. "Bunu yutacaktır/' dedi Skeat bilmiş bir şekilde. "Görürsün."

Sir Geoffrey son birkaç haftadır aptal olmadığını kanıtlamıştı, ama o gün aklını kaybetti. Nefret edilen şeytanın askerlerinin sayısını azaltmak ve üç araba dolusu yağma mala el koymak için bir fırsat gördü ve bu yüzden geride kalan otuz adamına kendilerine katılmalarını emretti. Ele geçirilen dört esiri ve dokuz atı okçularının gözetimine bırakarak şövalyelerine ilerlemelerini emretti. Will Skeat haftalardır bunu bekliyordu.

Sir Simon nal seslerini duyunca telaşla döndü. İri savaş atları üstündeki neredeyse elli zırhlı adam üzerine doğru geliyordu. Bir an için kendisini yakalamaya çalıştıklarını düşünüp atını mahmuzlayarak ormana daldı, ama Fransız ve Briton atlıların dörtnala kendisini geçtiklerini gördü. Dalların arasına girip kendisine aldırmayan Will Skeat'a küfretti. Skeat öylece düşmanı seyrediyordu.

Sir Geoffrey de Pont Blanc saldırıyı yönetirken yalnızca zaferi görebiliyordu. Ormandaki okçuları unutmuştu ya da Sir Simon'm adamlarının yenilgisinden sonra hep-

sinin kaçtığını düşünüyordu. Sir Geoffrey büyük zaferin uçundaydı. Yağmalanan malları geri alacak ve daha iyisi korkulan şeytanın atlılarını Lannion pazarındaki korkunç kadere götürecekti.

"Şimdi!" diye bağırdı Skeat çukurlaştırdığı avuçlarının arasından.

Yolun iki tarafında da okçular yeni yeşillenen bitki örtüsünün arasından çıkıp oklarını fırlattılar. Daha birincisi yerini bulmadan Thomas'm ikinci oku havalanmıştı bile.

Bak ve hiç düşünmeden fırlat, diye düşündü. Nişan almasına da gerek yoktu, çünkü düşman sıkı bir gruptu ve bütün okçuların yaptığı tek şey uzun oklarını atlıların üstüne göndermekti. Böylece göz açıp kapayana kadar hızlı saldırı şaha kalkıp birbirine dolanan atlar, düşen adamlar, bağrışan atlar ve fışkıran kan karışımına dönüştü. Düşmanın hiç şansı yoktu. Arkadaki birkaç tanesi dönüp dörtnala kaçmaya çalıştı, ama büyük çoğunluk oklarını acımasızca zırhlara ve derilere gönderen okçuların halkasında kapana kısılmıştı. En ufak bir hareket yapan herkes üç ya da dört ok birden yiyordu. Demir ve et yığınından tüylü oklar yükseliyordu ve oklar yine de gelmeye devam ediyordu. Zırhları delip atların etine dalıyordu. Yalnızca arkadaki bir avuç adam ve saldırının başındaki tek bir adam sağ kaldı.

Bu adam Sir Geoffrey'in kendisiydi. Adamlarının on adım önündeydi ve belki bu yüzden kurtulmuştu ya da belki de okçular adamın Sir Simon'a davranışından etkilenmişlerdi, fakat nedeni her neyse o katliamın önünde büyülü bir ruh gibi Terliyordu. Hiçbir ok yakınından geçmedi, ama çığlıkları ve şangırtıyı duyunca durup arkasına baktı ve dehşeti gördü. Bir an inanamayarak sey-rettikten sonra adamlarının bulurtduğu yerdeki oklarla delik deşik olmuş yığının yanma geri döndü. Okçularına dönüp düşmanın okçularıyla karşılaşmaları için ba-

ğırdı, ama askerlerin kaderini gören okçular İngiliz oklarıyla karşılaşacak havada değildi. Güneye doğru geri çekiliyorlardı.

O anda ilginç bir sessizlik oldu. Devrilen atlar kasılıyor, bazıları nallarıyla toprağı dövüyordu. Bir adam inliyor, bir diğeri İsa'yı çağırıyor, kimiyse yalnızca ağlıyordu.

Yayında hâlâ ok bulunan Thomas tarla kuşlarını, yağmur kuşlarının çağrısını ve yaprakların arasındaki rüzgârın fı-136

sıltısını duyabiliyordu. Bir damla yağmur düşüp yoldaki tozu sıçrattı, ama bu yalnızca batıya doğru giden sağanak yağmurun kalmtısıydı. Sir Geoffrey okçuları kendisini de ceset yığınına katmaları için davet edercesine atını kanlı ve kaz tüyüyle beneklenmiş ölen ve ölmekte olan adamlarının yanma sürdü.

"Ne demek istediğimi gördün mü Tom?" dedi Skeat.

"Yeterince beklersen salaklar her zaman sana itaat eder.

Doğru mu çocuklar! Serserilerin işini bitirin!" Adamlar oklarını bırakıp bıçaklarını çektiler ve titreşen yığınlara doğru koştular. Ama Skeat Thomas'ı tuttu. "Gidip şu VVhite Bridge salağına sıvışmasını söyle."

Thomas, teslim olmasının beklendiğim sandığı için miğferini çıkarıp kılıcının kabzasını uzatan Fransız'ın yanma gitti. "Ailem büyük bir fidye ödeyemez," dedi özür dilercesine.

"Esir değilsiniz," dedi Thomas.

Sir Geoffrey bu sözlere şaşırmış gibiydi. "Beni serbest mi bırakıyorsunuz?"

"Sizi istemiyoruz," dedi Thomas. "İspanya'ya gitmeyi düşünebilirsiniz," diye önerdi. "Veya Kutsal Topraklara, ikisinde de fazla şeytanın askeri yoktur."

Sir Geoffrey kılıcını kınına soktu. Kralımın düşmanlarıyla savaşmalıyım, bu yüzden burada savaşacağım. Ama size teşekkür ederim." Dizginlerini aldı, ama tam o sırada Sir Simon Jekyll kılıcını Sir Geoffrey'e doğrultarak ağaçların arasından çıktı.

"O benim esirim!" diye seslendi Thomas'a. "Benim esirim."

"Kimsenin esiri değil," dedi Thomas. "Onu serbest bıraktık."

"Serbest mi bıraktınız?" dedi Sir Simon alaycı bir şekilde.

"Burada komutanın kimde olduğunu biliyor musunuz?"

"Benim bildiğim bu adamın esir olmadığı," dedi Thomas. Gitmesi için Sir Geoffrey'in örtülü atının böğrüne vurdu. "İspanya ya da Kutsal Topraklar!" diye seslendi Sir Geoffrey'in arkasından.

Sir Simon, Sir Geoffrey'i takip etmek için atını döndürdü, sonra Will Skeat'm müdahale edip bu tür bir takibi engellemeye hazır olduğunu görüp Thomas'a döndü.

"Onu serbest bırakmaya hakkın yoktu! Hakkın yoktu!"

"O sizi bıraktı," dedi Thomas.

"Aptallık etti. O aptal diye benim de mi olmam gerekiyor?" Sir Simon öfkeyle titriyordu. Sir Geoffrey kendini yoksul bir adam olarak tanıtmış

olabilirdi, ama tek başına atı bile elli pound ederdi. Skeat ve Thomas bu paranın güneye gitmesine izin vermişlerdi. Sir Simon onun gidişini seyrederken kılıcını Thomas'm bo-

ğazını tehdit edecek şekilde indirdi. "Seni ilk gördü-

ğüm andan itibaren küstahlık ediyorsun. Buradaki en soylu adam benim ve esirlerin kaderine ben karar veri-rim. Anladın mı?"

"O bana teslim oldu," dedi Thomas. "Size değil. Bu yüzden hangi yatakta doğduğunuz fark etmiyor."

"Sen bir köpeksin!" dedi Sir -Bimon tükürürcesine.

"Skeat! Bu esirin bedelinin tazmin» edilmesini istiyorum.

Beni duyuyor musun?"

Skeat Sir Simon'a aldırmadı, ama Thomas aynı şeyi yapacak kadar sağduyulu değildi.

"Sevgili İsa," dedi tiksintiyle. "O adam senin hayatını bağışladı ve sen bu iyiliğe karşılık vermiyorsun. Sen kahrolası bir şövalye değil yalnızca bir kabadayısın. Git kıçı-

nı kaynat."

Kılıç kalktı, Thomas'm yayı da. Sir Simon parlak ok ucuna baktı, sonra kılıcıyla saldırmama akıllılığını gösterdi. Kılıcı kınına sokup atını döndürerek uzaklaştı.

Bunun üzerine Skeat'm adamları cesetleri ayırmaya başladı. On sekiz ceset, yirmi üç tane kötü biçimde yaralanmış asker vardı. Savaş atlarından on sekizi yaralı, yirmi dördü ölüydü ki Will Skeat'a göre bu büyük bir kayıptı.

Sir Geoffrey dersini almıştı.

IV

La Roche Derrien'de bir telaş vardı. Sir Simon Jekyll, Richard Totesham'a Will Skeat'ın savaşta kendisini des-teklemediğini şikâyet etti, sonra da ölen ve yaralanan kırk bir düşman askerinin sorumluluğunu üstlendi. Dövüşü kazandığıyla övündü, sonra yeniden Skeat'ın hainliği ko-nusuna geri döndü, ama Richard Totesham Sir Simon'm yakınıp durmasına katlanacak havada değildi. "Dövüşü kazandınız mı kazanmadınız mı?"

"Elbette kazandık!" Sir Simon içerlemiş bir şekilde.

"Düşman öldü, değil mi?"

"O zaman neden VVill'in askerlerine ihtiyacınız vardı?"

diye sordu Totesham.

Sir Simon bir yanıt aradı, ama bulamadı. "Terbiyesiz-lik yaptı," diye söylendi.

"Bu ikinizi ilgilendiren bir şey, beni değil," dedi Totesham konuşmayı birden bitirerek. Ama daha sonra bu konuşmayı düşündü ve gece Skeat'la konuştu.

"Kırk bir ölü ve yaralı?" diye düşündü yüksek sesli.

"Bu Lannion'un adamlarının üçte biri olmalı."

"Yakındır."

Totesham'm karargâhı nehrin yakmmdaydı ve penceresinden suyun köprünün kemerlerinin arasından aktığını görebiliyordu. Köprünün daha uzak tarafını koruyan kulenin etrafında yarasalar uçuşuyordu. Nehrin ötesindeki kulübeler kenarları iyice belli olan ayın ışığıyla aydınlanmıştı. "Adam eksikleri olacak, Will," dedi Totesham.

"Pek mutlu olmayacakları kesin."

"Ve orası değerli eşyalarla dolu olacak."

"Bizimkinin tersine," diye onayladı Skeat. Şeytanın askerlerinden korkan pek çok kişi eşyalarını yakındaki kalelere taşımıştı ve Lannion değerli eşyalarla dolu olmalıydı.

Daha da önemlisi Totesham orada yiyecek bulacaktı. Garnizonu La Roche-Derrien'in kuzeyindeki çiftliklerden biraz yiyecek almıştı İngiliz Kanalından daha fazlası da ge-lecekti. Ama şeytanın askerlerinin kırsal kesimi mahvetmesi yüzünden açlık tehlikeli derecede yakındı.

"Burada elli adam bırakalım mı?" Totesham frâlâ sesli düşünüyordu, ama düşüncelerini Skeat gibi yaşlı bir askere açıklaması gerekmiyordu.

"Yeni merdivenlere ihtiyacımız olacak," dedi Skeat.

"Eskilere ne oldu?"

"Yakıldı. Soğuk bir kıştı."

"Gece saldırısı mı?" diye sordu Totesham.

"Beş altı gün içinde dolunay olacak."

"Beş altı gün içinde o zaman," dedi Totesham. "Ve adamlarını istiyorum, Will."

"O zamana kadar ayık olurlarsa."

"Bugün yaptıklarından sonra içmeyi hak ettiler," dedi Totesham sıcak bir şekilde, sonra Skeat'a gülümsedi. "Sir Simon senden şikâyet ediyordu.

Terbiyesiz olduğunu söyledi."

"O ben değildim, Dick, adamım Tom'du. Serseriye gidip kıçını kaynatmasını söyledi."

"Korkarım Sir Simon iyi bir tavsiyeyi uygulayacak biri değil," dedi Totesham ciddi bir şekilde.

Skeat'm adamları da öyleydi. Onları kasabada serbest bırakmış, ama çok fazla içerlerse sabah kendilerini çok kötü hissedecekleri konusunda uyarmıştı, ama onlar bu tavsiyeye aldırmayarak La Roche-Derrien'in tavernalarında kutlama yapmışlardı. Thomas bir sürü arkadaşıyla ve kadınlarıyla bir hana gidip şarkılar söylemiş, dans etmiş ve Dük John'un beyaz sıçanlarından bir grupla kavga çıkarmaya çalışmıştı.

Ama onların aklı bu kışkırtmaya uymayacak ve sessizce geceye sıvışacak kadar başlarındaydı. Az sonra içeri iki asker girdi, ikisi de üzerinde aslan ve yıldızlı Northampton Kontunun armaları bulunan ceketlej giyiyordu. Gelişleri yuhalamayla karşılandı, ama onlar buna sabırla katlanarak Thomas'ın orada olup olmadığını sordular.

"Şuradaki çirkin serseri," dedi Jake, flüt ve davulun eşliğinde dans eden Thomas'ı işaret ederek. Askerler dansının bitmesini ekleyerek Will Skeat'm garnizon komutanıyla birlikte olduğunu ve kendisiyle konuşmak istediğini söylediler.

Thomas birasını bitirdi. "Ne bu?" dedi diğer okçulara,

"Bensiz bir karar veremiyorlar. Ben vazgeçilmezim." Ok-

çular onunla alay etti, ama Thomas iki askerle çıkarken arkasından iyi niyetli sevinç çığlıkları attılar.

Askerlerden biri Dorset'ten gelmişti ve Hookton'u duymuştu. "Orada Fransızlar oturmuyor mu?" diye sordu.

"Serseriler oraları mahvetti. Geriye bir şey kaldığını sanmıyorum," dedi Thomas. "Will beni neden çağırdı?"

"Tanrı bilir, bize söylemedi," dedi adamlardan biri.

Thomas'ı Richard Totesham'm karargâhına doğru 143

BERNARD CORNWELL

yönlendirmişti, ama şimdi karanlık sokağı işaret edi-

yordu. "Yolun sonundaki tavernadalar. Kapının üstünde demirin asılı olduğu yer."

"Aferin onlara," dedi Thomas. Yan sarhoş olmasaydı Totesham ve Skeat'ın kendisini bir tavernaya, hele en karanlık sokağın nehir kenarındaki en küçük tavernasına çağırmaya-caklarını düşünebilirdi, ama dar yolun yansını geçip kapıdan iki adam çıkana kadar Thomas hiçbir şeyden şüphelenmedi.

Onları ilk olarak başının arkasına bir darbe yiyince fark etti.

Dizlerinin üstüne çökünce ikinci adam suratına bir tekme atı ti. Sonra onu hiçbir direnç gösteremeyinceye kadar tekme ve yumruk yağmuruna tuttular. Kollarından ve bacaklarından sürükleyerek küçük demirhanenin kapısmdan geçirdiler.

Thomas'ın ağzında kan vardı, burnu yeniden kırılmış, bir kaburgası çatlamıştı ve midesindeki bira çalkalanıyordu.

Demirhanede bir ateş yanıyordu. Thomas yarı kapalı gözleriyle bir örs görüyordu. Sonra daha fazla sayıda adam etrafını çevirip ikinci bir tekme saldırısına başladılar. Thomas boş yere kendini koruma çabasıyla bir top gibi yuvarlandı.

"Yeter," dedi bir ses ve Thomas gözlerini açıp Sir Simon Tekyll'ı gördü. Tavernadan kendisini getiren ve çok candan görünen iki adam demirhanenin kapısından giriyordu. Üzerinde Northampton Kontunun armasının bulunduğu ödünç ceketlerini çıkardılar. "Aferin," dedi Sir Simon,

sonra Thomas'a baktı. "Yalnızca okçu olan biri, şövalyelere 'git kıçını kaynat' diyemez."

Uzun sarı saçlı ve kararmış dişli, hayvan gibi iri yarı bir adam Thomas'm yanında durmuş, küstahça bir cevap verirse tekme atmaya hazır bekliyordu, bu yüzden Thomas dilini tuttu. Onun yerine okçuların baş azizi St. Sebastian'a dua etti. İçinde bulunduğu açmaz, çözümü bir köpeğe bırakılmayacak kadar ciddiydi.

"Pantolonunu indir, Colley," diye emretti Sir Simon ve tekrar ateşe döndü. Thomas kıpkırmızı kömür ateşinin üstünde üç bacaklı büyük bir kazanın durduğunu gördü. Kı-

çı kaynatılacak olanın kendisi olduğunu anlayıp içinden küfretti. Sir Simon kazanın içine baktı. "Sana bir nezaket dersi vermek gerekiyor," dedi, sarı saçlı yaratık kemerini açıp pantolonunu indirirken inleyen Thomas'a. Öteki adamlar Thomas'm ceplerini araştırıp buldukları birkaç madeni parayı ve güzel çakıyı aldılar, sonra onu karnının üstüne yatırıp kıçını kaynatılmaya hazır hâle getirdiler.

Sir Simon ilk buhar bulutunun kazandan yükseldiğini gördü. "Ona götürün," diye emretti adamlarına.

Sir Simon'm askerlerinden üçü Thomas'ı yere bastırıyordu. Thomas'ın canı o kadar yanıyordu ve o kadar hal-sizdi ki mücadele edemiyordu, bu yüzden yapabileceği tek şeyi yaptı. Cinayet var, diye bağırmaya başladı. Bütün ciğerlerini doldurup olanca sesiyle bağırdı. İnsanlarla dolu küçük bir kasabada olduklarını ve birisinin kendisini duyacağını düşündü, bu yüzden panik hâlde haykırdı.

"Cinayet var! Adam öldürüyorlar!" Bir adam karnını tekmeledi, ama Thomas bağırmaya devam etti.

"Tanrı aşkına susturun şunu," diye kükredi Sir Simon.

Sarı saçlı Colley, Thomas'm yanma çömelip ağzına saman sokmaya çalıştı, ama Thomas onu tükürmeyi başardı.

"Cinayet!" diye bağırdı. "Cinayet!"

Colley küfredip bir avuç çamur aldı, Thomas'm ağzına tıkarak sesini bastırdı. "Serseri," dedi Colley Thomas'ın kafatasma bastırırken. "Serseri."

Thomas çamur yüzünden öğürdü, ama tüküremedi.

Sir Simon şimdi tepesinde dikiliyordu. "Sana terbiye vermek gerekiyor," dedi, kazanın getirilişini seyrederken.

Derken kapı açıldı ve içeri yeni biri girdi. "Tanrı aşkına, burada neler oluyor?" diye sordu adam. Thomas ağzı 145

çamurla dolu olmasaydı St. Sebastian için Te Deum'u söy-leyebilirdi, çünkü kurtarıcısı çılgınca çığlıkları duyup neler olduğunu araştırmaya gelen Peder Hobbe'ydi. "Ne yapıyorsunuz?" diye sordu Sir Simon'a.

"Bu sizi ilgilendirmez. Peder," dedi Sir Simon.

"Thomas, sen misin?" Tekrar şövalyeye döndü. "Tanrının izniyle bu beni çok ilgilendirir!" Peder Hobbe çok hiddetlenmişti. "Kim olduğunuzu sanıyorsunuz siz?"

"Dikkatli olun, rahip," diye hırladı Sir Simon.

"Dikkatli mi olayım? Ben mi? Eğer şimdi gitmezsen ruhunu cehenneme gönderirim." Ufak tefek rahip demircinin dev çubuğunu alıp bir kılıç gibi salladı. "Ben hepinizin ruhunu cehenneme gönderirim! Gidin! Hepiniz! Defolun buradan! Dışarı! Tanrı aşkına, dışarı! Defolun!"

Sir Simon geriledi. Bir okçuya işkence etmek bir konu, sesi daha fazla dikkat çekecek kadar yüksek olan bir rahiple dövüşe girmek bambaşka bir konuydu. Sir Simon hırlayarak Peder Hobbe'nin müdahaleci bir sersem oldu-

ğunu söyledi, ama yine de geri çekildi.

Peder Hobbe, Thomas'ın yanma çömelip ağzındaki çamurun bir kısmıyla birlikte yoğun bir kan pıhtısı ve kırık bir dişi çıkardı. "Zavallı çocuk," dedi, sonra Thomas'ın ayağa kalkmasına yardım etti. "Seni eve götürüp temizleyeyim, Tom."

Thomas'ın önce kusması gerekti, ama sonra pantolonunu kaldırıp rahibin desteğiyle Jeanette'in evine doğru sendeleyerek yürümeye başladı. Bir düzine okçu onu kar-

şılayarak neler olduğunu sordu, ama Peder Hobbe hepsini bir kenara itti. "Mutfak nerede?" diye sordu.

"Bizi içeri almıyor," dedi Thomas, sesi şiş ağzı ve kanayan diş etleri yüzünden anlaşılmaz çıkıyordu.

"Nerede?" diye ısrar etti Peder Hobbe. Okçulardan biri kapıyı işaret etti, peder kapıyı açıp Thomas'ı yarı taşı-146

yarak içeri soktu. Onu bir sandalyeye oturtup Thomas'm yüzünü görebilmek için saz mumunu masanın kenarına çekti. "Sevgili Tanrım," dedi. "Ne yaptılar sana böyle?"

Thomas'm elini okşayıp su bulmaya gitti.

Jeanette büyük bir öfkeyle mutfağa daldı. "Buraya gir-memelisiniz! Hemen dışarı çıkın!" Sonra Thomas'm yüzünü gördü ve sesi kesildi. Birisi ona feci şekilde dövül-

müş bir ingiliz okçusu göreceğini söylese sevinç çığlıkları atardı, ama çok şaşırarak büyük bir acıma hissi duydu.

"Ne oldu?"

"Sir Simon Jekyll yaptı bunu," demeyi başardı Thomas.

"Sir Simon mı?"

"O kötü bir adam." Peder Hobbe büyük bir kâse suyla geri gelmişti. "Kötü biri o, kötü." İngilizce konuşuyordu.

"Bir parça bez var mıydı?" diye sordu Jeanette'e.

"ingilizce bilmiyor," dedi Thomas. Ağzının kenarından kan sızıyordu.

"Sana Sir Simon mı saldırdı?" diye sordu Jeanette.

"Ama neden?"

"Gidip kıçını kaynatmasını söylediğim için," dedi Thomas. Bu sözlerin karşılığında bir gülücük aldı.

"Güzel," dedi Jeanette. Thomas'a mutfakta kalabilece-

ğini söylemedi, ama gitmesini de istemedi. Orada öylece durup rahibin Thomas'm yüzünü yıkamasını, gömleğini çıkarıp çatlak kaburgasını sarmasını izledi.

"Bana yardım edebileceğini söyle ona," dedi Peder Hobbe.

"Yardım etmeyecek kadar gururludur," dedi Thomas.

"Bu çok günahkâr üzücü bir dünya," dedi Peder Hobbe, sonra çömeldi. "Kıpırdamadan dur, Tom. Çünkü bu çok acıyacak." Kırık burnunu tuttu, kıkırdağın çıkardığı sürtünme sesinin ardından Thomas'm keskin çığlığı ortalığı kapladı. Peder Hobbe burnunun üstüne soğuk bir bez

koydu. "Bezi öyle tut, Tom, acı yok olacaktır. Şey, aslında yok olmayacak, ama sen alışacaksın." Boş bir tuz fıçısının üstüne oturup başını iki yana salladı. "Sevgili Isa, Tom, seninle ne yapacağız biz?"

"Yapacağını yaptın Peder. Bunun için sana müteşekkirim. Bir iki gün içinde bahardaki kuzular gibi hoplayıp sıçramaya başlarım."

"Bunu çok uzun zamandır yapıyorsun, Tom," dedi Peter Hobbe içtenlikle. Tek kelime bile anlamayan Jeanette iki adamı yalnızca seyrediyordu. "Tanrı sana iyi bir kafa vermiş," diye devam etti rahip, "ama aklını ziyan ediyorsun, Tom, ziyan ediyorsun."

"Rahip olmamı mı istiyorsun?"

Peder Hobbe gülümsedi. "Kiliseye güven kazandıracağını sanmıyorum, Tom. Kardinalliğe yükselemezsin belki, çünkü yeterince zeki ve dalaverecisin, ama bence asker olarak daha mutlu olursun. Ancak yine de Tanrıya borçlusun Tom. Babana verdiğin sözü unutma! Bu sözü bir kilisede verdin ve sözünü tutmak ruhuna iyi gelecek-tir, Tom."

Thomas bir kahkaha attı, ama o anda atmamış olmayı diledi, çünkü acı bütün kaburgalarına hücum etmişti.

Küfretti, sonra Jeanette'den özür dileyip tekrar rahibe döndü. "Tanrı aşkına bu sözü nasıl tutacağımı da söyler misin Peder? Mızrağı çalan serseriyi bile tanımıyorum."

"Hangi serseri?" diye sordu Jeanette, çünkü bir tek bu sözcüğü anlamıştı. "Sir Simon mı?"

"O da serseri," dedi Thomas, "ama tek değil." Jeanet-

te'e mızrağı, köyünün katledildiği, babasının öldüğü günü ve mavi bir alan üzerinde üç sarı şahinin bulunduğu sancağı taşıyan adamı anlattı. Hikâyeyi kanlı dudaklarıyla yavaş yavaş anlattı, sözlerini bitirince Jeanette omuz silkti.

"Yani bu adamı öldürmek istiyorsun, öyle mi?"

"Bir gün."

"Öldürülmeyi hak ediyor," dedi Jeanette.

Thomas sözleriyle şaşkına dönerek yarı kapalı gözleriyle ona baktı. "Onu tanıyor musun?"

"Adı Sir Guillaume d'Evecque," dedi Jeanette,

"Ne diyor?" diye sordu Peder Hobbe.

•" "Onu tanıyorum," dedi Jeanette haşin bir sesle. "Geldiği yer olan Caen'de bazen denizin ve toprağın tanrısı denir ona."

"İkisinde de savaştığı için mi?" diye tahminde bulundu Thomas.

"O bir şövalye," dedi Jeanette. "Ama aynı zamanda deniz akıncısı. Bir korsan. Babamın on altı gemisi vardı ve Guillaume d'Evecque üçünü çaldı."

"Size karşı mı savaştı?" diye sordu Thomas şaşkınlıkla.

Jeanette omuz silkti. "Fransız olmayan her geminin düşman olduğunu düşünür o. Biz Briton'uz."

Thomas, Peder Hobbe'a baktı. "İşte peder," dedi ne-

şeyle. "Sözümü tutmak için bütün yapmam gereken denizlerin ve karaların tanrısıyla savaşmak."

Peder Hobbe Fransızca'yı anlamıyordu, ama başını üzgün bir şekilde iki yana salladı. "Sözünü nasıl tutacağın seni ilgilendirir, Thomas. Ama Tanrı söz verdiğini biliyor ve bu konuda hiçbir şey yapmıyorsun." Boynundaki tahta ha-

ça dokundu. "Peki ben Sir Simon konusunda ne yapayım?"

"Hiçbir şey," dedi Thomas.

"En azından Totesham'a anlatmalıyım," diye ısrar etti rahip.

"Hiçbir şey söylemeyeceksin, peder." Thomas da o kadar ısrarcıydı. "Bana söz ver."

Thomas istavroz çıkarırken duyduğu acı yüzünden tısladı. "Kilise Ana bize öteki yanağımızı çevirmemizi söylemiyor mu?"

"Söylüyor," dedi Peder Hobbe, kararsız bir biçimde.

"Ama Sir Simon'ın bu gece yaptığına göz yummazdı."

"Onun gazabına yumuşak bir cevapla karşılık vereceğiz,"

dedi Thomas. Peder Hobbe onun gerçek Hıristiyanlık göste-risinden etkilenerek Thomas'ın kararını başıyla onayladı.

Jeanette konuşmayı olabildiğince izlemeye çalışıyordu ve sözcüklerinin en basit anlamını kavramıştı. "Sir Simon'a ne yapacağınızı mı tartışıyorsunuz?" diye sordu Thomas'a.

"Serseriyi öldüreceğim," dedi Thomas.

Jeanette yüzünü buruşturdu. "Bu çok zekice bir fikir, İngiliz. O zaman katil olacaksın ve seni asacaklar. O zaman da Tanrıya şükür iki ölü ingiliz söz konusu olacak."

"Ne diyor Thomas?" diye sordu Peder Hobbe.

"Düşmanlarımı affetmemi kabul ediyor, peder."

"İyi kadın, iyi kadın," dedi Peder Hobbe.

"Onu gerçekten öldürmek istiyor musun?" diye sordu Jeanette soğuk bir şekilde.

Thomas acıyla ürperdi, ama Jeanette'in yakınlığını takdir edemeyecek kadar acı çekmiyordu. Zorlu bir kadın, diye düşündü, ama hâlâ bahar kadar güzeldi. Will Skeat'm adamlarının hepsi gibi Thomas da onu daha iyi tanı-maya dair olanaksız hayaller kunuyordu. Sorusu ona bu fırsatı vermişti.

"Onu öldüreceğim," diye ona güvence verdi. "Ve onu öldürünce leydim, kocanızın zırhını ve kılıcını geri alacağım."

Jeanette kaşlarını çattı. "Bunu yapabilir misin?"

"Eğer bana yardım ederseniz."

Yüzünü buruşturdu. "Nasıl?"

Thomas ona anlattı ve Jeanette'in bu fikri dehşet içinde geri çevirmeksizin kindar bir şekilde kabul etmesine çok şaşırdı. "Gerçekten işe yarayabilir," dedi bir süre sonra. "Gerçekten işe yarayabilir."

fa

Bu da demek oluyordu ki Sir Simon düşmanlarını birleştirmişti ve Thomas kendine bir yandaş bulmuştu.

Jeanette'in hayatı düşmanlarla kuşatılmıştı. Oğlu vardı, ama onun dışında bütün sevdikleri ölmüştü ve kalan-lardan da o nefret ediyordu. Kasabasını işgal eden İngilizlerin yanı sıra bir de avukatı Belas, kendisini kandıran gemi sahipleri, İngilizlerin varlığını kirayı ödememek için kullanan kiracılar ve durmadan sahip olmadığı parayı kendisinden isteyen kasabalı tüccarlar vardı. O bir kon-testi, ama unvanı bir işe yaramıyordu. Geceleri içinde bulunduğu açmazı düşünerek La Roche-Derrien'e gelen ve düşmanlarını teker teker cezalandıran büyük bir şampiyonla, belki bir dükle tanıştığını hayal ediyordu. Düşmanlarının dehşet içinde ağladıklarını, bağışlanmak için yalvardıklarını, ama bağışlanmadıklarını görüyordu.

Ama her sabah hayatında bir dük olmadığını ve düşmanlarının hiçbir şeyden korkmadığını görerek uyanıyordu.

Thomas hepsinden fazla nefret ettiği düşmanı öldürmeye söz verene dek Jeanette'in sıkıntıları devam etti.

Jeanette bu amaçla, Thomas'la mutfakta yaptığı konuşmalarının sabahı Richard Totesham'm karargâhına gitti.

Erken gitmişti, çünkü Sir Simon Jekyll'ın yatakta olduğunu umuyordu. Ziyaretinin amacını bilmesinin önemli olmasına rağmen onunla karşılaşmayı istemiyordu. Planladığı şeyi başkalarından öğrenmesine izin verecekti.

Karargâh kendi evi gibi Jaudy Nehri'ne bakıyordu.

Saatin erken olmasına rağmen ön bahçe İngilizlerden iyilik isteyen ricacılarla doluydu. Jeanette'e öteki ricacılarla beklemesi söylendi. "Ben Armorica Kontesiyim,"

dedi kâtibe.

"Ötekiler gibi siz de beklemelisiniz," dedi kâtip kötü Fransızca'sıyla. Treguier'deki limandan mavnalarla gelen 151

ok demetlerini sayarken çetele çubuğuna bir çentik daha attı. İkinci mavna ringa balığı fıçıları taşıyordu. Balık kokusu Jeanette'in ürpermesine neden oldu. ingiliz yiyecekleri! Tütsülemeden önce balıkların içini bile temizlemiyor-lardı ve kırmızı balıklar sarı-yeşil küfle kaplı fıçılarla taşınıyordu, ama okçular yine de onları büyük bir iştahla yiyordu. Avluyu geçerek balık kokusundan kurtulmaya çalıştı. Bir düzine balıkçı marangoz tezgâhına dayalı uzun keresteleri düzeltiyordu. Marangozlardan biri bazen Jeanette'in babası için çalışan bir adamdı, ama genellikle bir işe birkaç günden fazla sahip olamayacak kadar sarhoş

oluyordu. Çıplak ayaklıydı, üstü başı perişandı, kambur bir sırtı, tavşan dudakları vardı. Ama ayık olduğu zaman kasabadaki herkes kadar iyi bir işçiydi.

"Jacques!" diye seslendi Jeanette, Briton dilinde. "Ne yapıyorsun?"

Jacques alnındaki saçı itip başını salladı. "İyi görünü-yorsunuz, leydim." Yarık dudağı sesleri karıştırdığı için çok az insan konuşmasını anlayabilirdi. "Babanız hep onun meleği olduğunuzu söylerdi."

"Ne yaptığını sordum."

"Merdiven, leydim, merdiven." Jacques sümüğünü koluna sildi. Boynunda bir yara vardı ve balıklar kadar iğrenç kokuyordu. "En uzun altı merdiveni istiyorlar."

"Neden?"

Jacques kimsenin kendisini duymadığından emin olmak için sağma soluna bakındı. "Lannion'a götürecekleri-ni söylüyor," diye başıyla çalışmalarına gözetmenlik eden İngiliz'i işaret etti. "O büyük duvar için yeterince yüksekler, değil mi?"

"Lannion mu?"

"Birayı çok seviyor," dedi Jacques İngiliz'in boşboğaz-lığını açıklayarak.

"Hey! Yakışıklı!" diye Jacques'a bağırdı gözetmen.

"İşine bak!" Jacques, Jeanette'e sırıtarak aletlerini aldı.

"Basamaklarını gevşek yap!" diye Jacques'a tavsiyede bulundu Jeanette Briton dilinde. Sonra evden adı çağrıldığı için eve doğru döndü. Uykulu görünen Sir Simon Jekyll kapıda duruyordu. Onu görünce Jeanette'in yüre-

ği kalktı.

"Leydim," dedi Sir Simon, Jeanette'e selam vererek.

"Siz sıradan halkla beklememelisiniz."

"Bunu kâtibe söyle," dedi Jeanette buz gibi bir sesle.

Sir Simon onu kulağından yakaladığında kâtip ok de-metlerinin çetelesini tutuyordu. "Bu kâtip mi?" diye sordu.

"Bana burada beklememi söyledi."

Sir Simon adamın yüzüne bir şamar indirdi. "O bir leydi, serseri! Ona bir leydi gibi davran." Adamı tekmeleyip uzaklaştırırken kapıyı tamamen açtı. "Gelin, leydim," diye onu davet etti.

Jeanette kapıya gitti. Evin içindeki dört kâtibin daha masalarında meşgul olduklarını görüp rahatladı. "Ordu, okçu kadar kâtip de kaybetti," dedi Sir Simon. "Kâtipler, nalbantlar, duvarcılar, aşçılar, çobanlar, kasaplar, Kralın madeni parasını alabilecek iki bacaklı her şey." Ona gülümseyip elini kenarları kürkle süslenmiş yünlü kaftanın-da gezdirdi. "Ziyaretinizle bizi onurlandıracağınızı bilseydim leydim, giyinirdim."

Jeanette mutlulukla Sir Simon'un neşeli bir havada olduğunu fark etti. Her zaman ya kaba ya da sakar bir kibarlık içinde oluyordu. Onun iki hâlinden de nefret ediyordu, fakat terbiyesiyle onu etkilemeye çalıştığı zamanlarda onunla baş etmesi daha kolay oluyordu. "Mösyö Totesham'dan çıkış için izin istemeye geldim." Kâtipler tüy kalemleri parşömenin üzerinde gıcırtıyla dolaşıp mürekkep akıtırken kaçamak bir şekilde onu seyrediyorlardı.

"Size izin verebilirim," dedi Sir Simon nazik bir şekilde. "Ama La Roche-Derrien'den temelli ayrılmadığınızı umuyorum."

"Yalnızca Louannec'e gitmek istiyorum."

"Peki neredeymiş bu Louannec, leydim?"

"Sahilde," dedi Jeanette. "Lannion'un kuzeyinde."

"Lannion, öyle mi?" Masanın kenarına ilişip bacaklarını yere sarkıttı. "Lannion yakınma gitmenize izin vere-mem. Bu hafta olmaz. Gelecek hafta belki olabilir, ama ancak yolculuk yapmak için iyi bir nedeniniz olduğuna beni ikna ederseniz." İnce bıyığını düzeltti. "Ve ben bazen çok kolay ikna olabilirim."

"Oradaki tapmakta dua etmek istiyorum," dedi Jeanette.

"Sizi dualarınızdan alıkoyamam," dedi Sir Simon.

Onu odasına davet etmesi gerektiğini düşünüyordu, ama gerçekte o sabah aşk oyunları için pek iştahı yoktu. Hooktonlu Thomas'm kıçını yakamadığı için bol bol içerek kendini teselli etmişti ve karnı sıvıyla dolu, boğazı kuruydu ve sanki kafasının içinde bir davul gümbürdüyordu.

"Hangi aziz sesinizi duyma şerefine erecek?"

"Tapmak, hastalan koruyan Yves'e adanmış. Oğlumun ateşi var."

»

"Zavallı çocuk," dedi Sir Simon alaycı bir anlayışla, sonra bir kâtibe leydiye izin kâğıdı yazmasını kaba bir şekilde emretti. "Yalnız mı yolculuk yapacaksınız?"

"Hizmetkârlarımı da alacağım,"

"Asker alsanız daha iyi olur. Her yerde haydutlar var."

"Kendi ülkemin taşrasında korkacak değilim, Sir Simon."

"Ama korkmalısınız," dedi Sir Simon iğneleyici bir şekilde. "Kaç hizmetkâr?"

"İki."

Sir Simon kâtibe geçiş kağıdına iki hizmetkârı eklemesini söyledi, sonra Jeanette'e döndü. "Size eşlik eden askerler olsa gerçekten daha güvende olursunuz."

"Tanrı beni korur," dedi Jeanette.

Sir Simon izin kâğıdmdaki mürekkebin kumla kurutu-luşunu ve bir damla sıcak balmumunun parşömene damlatılışmı seyretti. Balmumuna bir mühür basarak belgeyi Jeanette'e uzattı. "Belki ben de sizinle gelsem iyi olur, madam?"

"Yolculuğa hiç çıkmamayı tercih ederim," dedi Jeanette izin kâğıdını almayı reddederek.

"O hâlde görevimi Tanrıya bırakayım," dedi Sir Simon.

Jeanette izin kâğıdını aldı, kendini zorlayarak ona te-

şekkür edip oradan kaçtı. Sir Simon'ın kendisini taciz etmesini bekliyordu, ama adam onu taciz etmedi. Jeanette kendini kirli hissediyordu, ama tuzak artık yeni-lenmişti.

Doğruca eve gitmedi, onun yerine avukat Belas'm evine yollandı. Belas hâlâ sosis ve ekmekten oluşan kahvaltısını ediyordu. Sosisin kokusu Jeanette'in karnını acıktırdı, ama adamın bir tabak hazırlama teklifini reddetti. Kendisi bir kontes, Belas ise yalnızca bir avukattı ve onunla yemek yiyerek kendini küçültemezdi.

Belas üstünü başını düzeltip odası soğuk olduğu için özür diledi ve sonunda evi satmaya karar verip vermedi-

ğini sordu. "Bu yapılacak en akıllıca şey, madam, borçlarınız çok büyüdü."

"Kararımı sana bildireceğim," dedi. "Ama şu anda başka bir iş için geldim."

Belas kepekleri açtı. "İş para demektir, madam ve beni bağışlayın, ama borçlarınız artıyor."

"Bu Dük Charles'ın işi," dedi Jeanette. "Hâlâ onun adamlarına yazıyor musun?"

"Zaman zaman," dedi Belas tedbirli bir şekilde.

"Onlara nasıl ulaşıyorsun?" diye sordu Jeanette.

Belas bu sorudan kuşkulandı, ama sonunda yanıt vermede bir sakınca görmedi. "Mesaj bir gemiyle Paimpol'e gidiyor, oradan da karaya çıkıp Guingamp'a."

"Ne kadar sürüyor?"

"İki gün, belki üç. İngilizlerin Paimpol'le Guingamp arasındaki arazide olup olmamalarına bağlı."

"O hâlde benim adımla Düke yaz," dedi Jeanette, "ve İngilizlerin bu hafta sonunda Lannion'a saldıracaklarını söyle. Duvara tırmanmak için merdiven yapıyorlar."

Mesajı Belas aracılığıyla göndermeye karar vermişti, çünkü kendi habercileri yalnızca perşembeleri mallarını satmaya gelen balıkçılardı ve onlarla gönderilecek me-sajlar çok geç ulaşmış olacaktı. Öte yandan Belas'm habercileri İngiliz planlarını bozmak için Guingamp'a zamanında varabilirdi."

Belas ince sakalmdaki yumurtayı peçetesiyle sildi.

"Emin misiniz, madam?"

"Elbette, eminim!" Ona Jacques'i, merdivenleri ve gizli İngiliz denetimini ve Sir Simon'm Louannec'deki tapınağa yapacağı gezi için onu nasıl bir hafta beklemeye zor-

ladığını anlattı.

»

"Dük bunun için müteşekkir olacak," dedi Belas, Jeanette'i kapıya geçirirken.

Belas mesajı o gün gönderdi, ama Kontesten geldiğini söylemeyip bütün övgüleri kendisi üstlendi. Mektubu o öğleden sonra yelken açacak olan gemi sahibine verdi ve ertesi gün bir atlı Paimpol'den güneye indi. Limanla Dükün başkenti arasındaki mahvedilmiş arazide hiç şeytanın atlısı yoktu, bu yüzden mesaj güvenle yerine vardı. Dük Charles'ın karargâhı olan Guingamp'ta nalbantlar savaş atlarının nallarını kontrol ettiler, okçu-156

lar silahlarını yağladılar, zırh taşıyıcılar parlayana kadar zırhları cilaladılar ve binlerce kılıcı bilediler.

Lannion'a gerçekleştirilecek olan ingiliz akını ifşa edilmişti.

Jeanette'in Thomas'la yaptığı beklenmedik ittifak ev-deki düşmanlığı yatıştırmıştı. Skeat'm adamları artık tuvalet olarak bahçe yerine nehri kullanıyorlardı ve Jeanette onları mutfağa alıyordu, bu da kendisi için de yararlı oluyordu, çünkü yiyeceklerini de yanlarında getiriyorlardı ve ev halkı kasaba düştüğünden beri ilk defa daha iyi yiyordu. Ama yine de kendisi kırmızı, küf-kaplı pullu ringa balıklarını deneyemiyordu. En iyisi de Jeanette'den ödeme almaya gelen iki tacizci tüccara davranış şekille-riydi. Okçular adamlara karşı o kadar kötü davranmışlar-dı ki iki adam şapkasız, topallayarak, para alamadan ve kanlar içinde oradan gitmek zorunda kalmıştı.

"Mümkün olduğunda onlara ödeme yapacağım," dedi Jeanette, Thomas'a.

"Sir Simon'm üstünde para olabilir," dedi Thomas.

"Gerçekten mi?"

"Yalnızca bir aptal bir uşağın bulabileceği yerde para bırakır."

Yediği dayaktan dört gün sonra bile yüzü hâlâ şiş, dudakları kurumuş kan pıhtılarıyla siyahtı. Kaburgası acıyordu ve vücudu morluk içindeydi, ama Skeat'a Lannion'a gidecek kadar iyi olduğunu söylemişti. O gün öğleden sonra gidiyorlardı. Gün ortasında Jeanette onu St .

Renan Kilisesi'nde buldu.

"Neden dua ediyorsun?" diye sordu.

"Bir çarpışmadan önce hep ederim."

"Bugün bir çarpışma mı olacak? Yarma kadar yola çıkmayacağınızı sanıyordum."

"İyi tutulmuş bir sırra bayılırım," dedi Thomas, eğlenerek. "Bir gün önce gidiyoruz. Her şey hazır, neden bekleye-lim ki?"

"Nereye gidiyorsunuz?" diye sordu Jeanette yanıtı bilse de.

"Bizi nereye götürürlerse," dedi Thomas.

Jeanette yüzünü buruşturarak mesajının Dük Charles'e ulaşmış olması için dua etti. "Dikkatli ol," dedi Tho-

mas'a. Ama bunun nedeni onu umursaması değil, Sir Simon Jekyll'dan alacağı intikamın aracısı olmasıydı. "Belki Sir Simon öldürülür," dedi.

"Tanrı onu benim için saklayacaktır," dedi Thomas.

"Belki Louannec'e kadar beni takip etmez?"

"Seni bir köpek gibi takip edecektir," dedi Thomas.

"Ama senin için tehlikeli olacak."

"Zırhı geri alacağım," dedi Jeanette. "Önemli olan tek şey bu. St. Renan'a mı dua ediyorsun?"

"St. Sebastian'a," dedi Thomas. "Ve St. Guinefort'a."

"Rahibe Guinefort'u sordum," dedi Jeanette suçlarca-sma. "Daha önce hiç duymadığını söyledi."

"St. VVilgefortis'i de duymamıştır," dedi Thomas.

"VVilgefortis mi?" Jeanette bu ismi tanımıyordu. "Kim o adam?"

"Kadın," dedi Thomas. "Flanders'da yaşayan çok dindar bir bakireydi ve uzun bir sakalı vardı. Her gün terte-miz kalabilmek için kendisini çok çirkin yapması için Tanrıya dua ediyordu."

Jeanette elinde olmadan güldü. "Bu doğru olamaz!"

"Ama doğru, leydim," diye onu temin etti Thomas.

"Babama bir keresinde kutsal sakalından bir kıl teklif etmişlerdi, ama o almayı reddetti."

"O zaman senin akından sağ kurtulman için bu sakallı azize dua edeyim," dedi Jeanette. "Ama yalnız Sir Simon'a karşı bana yardım etmen için. Yoksa hepinizin ölmesini umuyorum."

Guingamp'taki garnizonun dileği de aynıydı ve bunun gerçekleşmesi için ingilizleri Lannion'a gelirken pusuya düşürmek amacıyla güçlü bir okçu ve asker birliği oluşturmuşlardı, ama onlar da Jeanette gibi La Roche-Derrien garnizonunun saldırıyı cuma günü gerçekleştireceğine inanıyordu. Bu yüzden perşembe geç saatlere kadar yola çıkmadılar, bu süre zarfında da Totesham'ın kuvvetleri Lannion'a beş mil kalana kadar ilerledi. Küçülen garnizon İngilizlerin geldiğini bilmiyordu, çünkü Dük Charles Paris'teyken

onun Guingamp'ta bulunan kuvvetlerini yöneten savaş şefleri kasabayı uyarmamaya karar vermişti.

Eğer ingilizlerin ihanete uğradığını çok fazla insan öğre-nirse ingilizlerin de duyacağından ve planlarından vazge-

çip Dükün adamlarının böyle nadir görülen mutlak bir zafere ulaşmasını engelleyeceğinden korkuyorlardı.

ingilizler de zafer bekliyordu. Kuru bir geceydi ve ge-ceyarısma yakın dolunay gümüş rengi bir bulutun arkasından çıkıp Lannion'un surlarını aydınlattı. Akıncılar ormana saklanmış, kulelerdeki birkaç nöbetçiyi seyrediyorlardı. Nöbetçiler uykuluydu ve bir süre sonra da ateşin yandığı burçlara gittiler, bu yüzden gece arazide altı merdiven taşıyan grubu ve onları takip eden yüzlerce okçuyu görmediler. Okçular merdivenlere tırmanırken nöbetçiler hâlâ uyuyordu. Totesham'ın esas kuvvetleri, okçuların açacağı doğu kapısından içeri dalmak için ormandan hızla çıktılar.

Nöbetçiler öldü. Kasabadaki köpekler uyandılar, son-

ra bir kilise çanı çalmaya başladı ve Lannion'un garnizonu tamamen uyandı. Ama çok geç kalmışlardı, çünkü kapı açılmış ve Totesham'ın zırhlı askerleri karanlık sokaklarda kargaşa çıkarmaya başlamıştı bile. Bu arada daha fazla sayıda asker ve okçu dar kapıdan girmeye devam ediyordu.

Skeat'm adamları grubun gerisinde gözcülük yapıyorlardı, bu yüzden yağma başlarken onlar dışarıda beklemeye devam ettiler. Kilise çanları deli gibi çalıyor, kasaba halkı korkunç kâbusa uyanıyordu, fakat gürültü yavaş

yavaş sona erdi.

Will Skeat, Lannion'un güneyindeki ayla parlayan tarlalara baktı. "Görünüşünü Sir Simon Jekyll'ın düzelttiğini duydum," dedi Thomas'a.

"Öyle."

"Kıçını kaynatmasını söylediğin için mi?" Skeat sırıttı.

"Sana saldırdığı için onu suçlayamam," dedi Skeat. "Ama önce benimle konuşmalıydı."

"Ne yapardın?"

"Seni fazla dövmemesini sağlardım elbet," dedi Skeat, bakışları arazide dolaşırken. Thomas da aynı gözcülük alışkanlıklarım kazanmıştı, ama kasabanın ötesindeki arazi hareketsiz görünüyordu. Alçak araziden sis yükseliyordu. "Peki bu konuda ne yapmayı planlıyorsun?" diye sordu Skeat.

"Seninle konuşmayı.

"Ben sizin kahrolası savaşlarınızda savaşmam, evlat,"

diye kükredi Skeat. "Bu konuda ne yapmayı planlıyorsun?"

"Cumartesi günü Jake ve Sam*i bana ödünç vermeni.

Ve üç okçu istiyorum."

"Okçu, öyle mi?" dedi Skeat ifadesiz bir şekilde. Totesham'm kuvvetlerinin geri kalanının kapıdan girdiğini gördü, iki parmağını dudaklarına götürüp kendi adamlarının da takip etmesini işaret eden tiz bir ıslık çaldı. "Surlara!" diye bağırdı şeytanın atlıları ileri atılırken. "Surlara!" Düşen kasabanın savunmalarına adam yerleştirmek arkadaki korumanın göreviydi. "Serserilerin yarısı şimdiden sarhoş olmaya başlamıştır," diye kükredi Skeat. "Bu yüzden sen benimle kal, Tom."

Skeat'm adamlarının çoğu görevlerini yaptı ve kasabanın surlarına çıkan taş basamakları tırmandı, fakat birkaç tanesi yağma ve içki aramak için sıvıştı. Bu yüzden Skeat, Thomas ve yarım düzine okçu bu başıbozukları bulup

surların üstüne geri getirmek için kasabayı aramaya başladılar. Totesham'm bir grup adamı da aynı şeyi yapıyordu - adamları tavernalardan sürüklüyor, şeytanın atlılarından korunmak için kasabada saklanan vagonları doldurma işine koşuyorlardı. Totesham özellikle garnizonu için yiyecek istiyordu ve en güvenilir adamları askerlerini içki, kadın ve yağmalamayı yavaşlatacak her şeyden uzak tutmak için ellerinden geleri yapıyordu.

Şaşkınlık içinde uyanan kasabanın garnizonu karşılık vermek için elinden geleni yapıyordu, ama çok geç kalmışlardı ve cesetleri ayışığıyla aydınlanan sokaklarda yatıyordu. Ama kasabanın batı kesiminde, Leguer Nehri'ne bakan rıhtımların yakınında savaş hâlâ devam ediyordu.

Bu ses Skeat'm dikkatini çekti. Evlerin kapılarını tekmele-mekle, depoları yağmalamakla çok meşgul olan adamların çoğu bu sese aldırmıyordu, ama Skeat kasabadaki bütün savunmacılar ölene kadar kasabanın güvende olmadığını düşünüyordu.

Thomas onu takip etti ve Totesham'm bir grup askerinin geri çekildiği dar sokağa geldiler. "Orada delirmiş bir serseri var," dedi adamlardan biri Skeat'a. "Bir düzine de okçusu."

Delirmiş serseri ve okçuları paylarına düşen ingilizleri öldürmüşlerdi, çünkü sokağın keskin bir şekilde nehre doğru kıvrıldığı yerde kırmızı ceketli cesetler yatıyordu.

"Onları yakalım," diye önerdi askerlerden biri.

"Binaları aramadan önce olmaz" dedi Skeat. İki okçusunu surlara tırmanmada kullanılan merdivenlerden birini getirmeleri için gönderdi. Merdiven getirilip en yakın 161

eve yerleştirilince dönüp Thomas'a baktı. Thomas sırıtıp merdivenle çatıya tırmandı. Kırık kaburgası ağrıyordu, ama çatının kenarına varıp yayını çıkardı, bir tane ok yerleştirdi. Çatıda yürürken ayışığmm neden olduğu gölgesi eğimli çatıda uzamış bir şekilde ilerliyordu. Çatı düşmanın

beklediği yerin hemen üstünde son buluyordu, bu yüzden Thomas çatının tepesine varmadan önce yayını iyice gerip iki adım attı.

Düşman onu gördü ve bir düzine tatar yayı ona doğru döndü, ama elinde uzun bir kılıç olan sarı saçlı, miğfersiz bir adam da aynı şeyi yaptı. Thomas onu tanıdı. Sir Geoffrey de Pont Blanc'dı. Thomas bir an tereddüt etti, çünkü adama hayranlık duyuyordu. Ama o anda ilk ok yüzünün o kadar yakınından geçti ki rüzgârını yanağında hissedin-ce yayını serbest bırakıverdi. Okun Sir Geoffrey'in yukarı doğru açılmış ağzına tam isabet edeceğini biliyordu. Di-

ğer okçular aya doğru oklarını gönderirken geri çekildiği için okunun isabet etiğini göremedi.

"Öldü!" diye seslendi.

Tatar okçuları kullanışı zor silahlarını yeniden doldurmadan önce ileri atılan askerlerin ayak sesleri duyuldu.

Thomas kenara doğru gelip bakınca kılıçların ve baltaların inip kalktığını gördü. Sıvalı evlerin yüzlerine sıçrayan kanları, gerçekten öldüğünden emin olmak için adamların Sir Geoffrey'in cesedini bıçaklayışlarmı gördü. Sir Geoffrey'in savunduğu evden bir kadın çığlığı yükseldi.

Thomas çatıdan aşağıya kayıp Sir Geoffrey'in öldüğü caddeye atladı. Yerdeki üç tatar yayını ve ok torbasını alıp Skeat'a götürdü.

Yorkshireh sırıttı. "Tatar yayı, ha? Demek düşmanmış

gibi yapacaksın. Bunu La Roche-Derrien'de yapamayaca-

ğına göre Sir Simon'ı kasabanın dışında bir yerde pusuya düşüreceksin. Haklı mıyım?"

"Onun gibi bir şey."

"Eğer okuma bilseydim seni bir kitap gibi okuyabilir-dim, çocuk." Skeat üç geminin yağmalandığı ve ambarları çoktan boşaltılmış olan diğer ikisinin yandığı nehre doğru yürüdü. "Ama it herifi kasabadan nasıl çıkaracaksın?" diye sordu Skeat. "Aptal ama o kadar da değil."

"Kontes söz konusu olunca yeterince aptallaşıyor."

"Ah!" diye sırıttı Skeat. "Ve Kontes, birden hepimize karşı iyi davranmaya başladı. Demek sen ve o, öyle mi?"

"Ben ve o değil, hayır,"

"Ama yakında olacak, değil mi?" diye sordu Skeat.

"Bundan kuşkuluyum."

"Neden? Kontes olduğu için mi? O yine de bir kadın, oğlum. Ama yerinde olsam dikkatli olurdum."

"Dikkatli mi?"

"Zorlu bir kaltak o. Dışarıdan çok güzel görünüyor, ama içi yakıcı. Senin kalbini kırar, evlat."

Skeat adamlarının deri, hububat, tütsülenmiş balık, şarap ve kumaş toplan depolarını boşalttığı yerdeki taş iskeleye oturdu. Sir Simon da aralarındaydı ve adamlarına daha fazla vagona el koymalan için bağırıyordu. Kasaba çok zengin-di. La Roche-Derrien'den çok daha büyük bir yerdi ve Northampton Kontunun kış kuşatmasına başarıyla direndiği için Britonlarm değerli eşyalarını saklamak için güvenilir oldu-

ğunu düşündükleri bir yerdi. Ama şimdi içi dışına çıkarılı-yordu. Thomas'ın yanından geçen adamlardan biri bir kucak dolusu gümüş tabak taşıyor, diğeri geceliği parçalanmış

yarı çıplak bir kadını sürüklüyordu. Bir grup okçu bir fıçı açmış, şarabı içmek için yüzlerini fıçıya daldırıyorlardı.

"Buraya girmek çok kolaydı," dedi Skeat. "Ama bu sırılsıklam serserileri buradan çıkarmak çok zor olacak."

Sir Simon kılıcının kabzasını depodaki kumaş toplarını boşaltan adamlarının yolunu tıkayan iki sarhoşun sır-163

tına indirdi. Thomas'ı görüp şaşırdı, ama Will Skeat'tan korktuğu için bir şey söylemedi. Yalnızca arkasını dönüp gitti.

"Serseri borçlarını şimdiye kadar ödemeliydi," dedi Skeat, Sir Simon'm sırtına bakarak. "Savaş zengin olmak için iyi bir yoldur, esir düşüp senden fidye istenmediği sürece. Senden ya da benden fidye istemezler. Karnımızı yarıp gözlerimizi oyarlar. Hiç tatar yayı kullandın mı?"

"Hayır."

"Göründüğü kadar kolay değildir. Gerçek bir yay kadar sert değil kuşkusuz, ama talim gerektiriyor. Eğer alı-

şık değilsen biraz yukarı atabilirsin. Sam ve Jake sana yardım etmek istiyor mu?"

"Öyle dediler."

"Elbette derler, kötü serseriler onlar." Skeat hâlâ üzerinde yeni parlak zırhı olan Sir Simon'a bakıyordu. "Parasını yanında taşıyacaktır."

"Bence de ."

"Yarısı benim Tom. O zaman gelecek cumartesi hiçbir şey sormayacağım."

"Teşekkürler Will."

"Gereği gibi yap, Tom," dedi Skeat haşin bir sesle.

"Gereği gibi yap. Senin asıldığını görmek istemem. Bir sürü adamın paçalarından çişler akarak ip dansı yapmalarını umursamam, ama senin

şeytana ulaşmanı seyretmek yazık olur."

Surlara geri döndüler. İkisi de yağma malı toplama-mışlardı, ama kuzey Briton çiftliklerine yaptıkları akınlarda yeterince mal almışlardı, şimdi ele geçirilen bir kasabada tıkabasa karınlarını doyurmak Totesham'm adamlarının hakkıydı.

Evler teker teker arandı ve tavernalardaki fıçılar tüke-tildi. Richard Totesham kuvvetlerinin Lannion'dan şafak-164

ta ayrılmasını istemişti, ama dar doğu kapısından geçiril-mek için bekleyen çok sayıda el konmuş araba vardı. Ancak arabaları çekecek yeterli at yoktu, bu yüzden adamlar malları geride bırakmaktansa koşum takımlarını kendilerine takıyorlardı. Diğer adamlar sarhoş ve işe yaramazdı ve Totesham'm adamları onları bulmak için kasabayı tarı-yordu, ama çoğu sarhoşu bulunduğu yerden çıkaran şey yangın oldu. ingilizler damları ateşe verirken kasaba halkı güneye kaçtı.

Geniş pis bir sütun hâlinde yükselen dumanlar hafif deniz rüzgârıyla güneye doğru indi. Sütunun alt kısmı soluk kırmızı renkle parlıyordu ve Guingamp'tan yaklaşan kuv-vetlere kasabayı kurtarmak için çok geç kaldıklarını söyleyen bu görüntü olmalıydı. Totesham'm adamlarına pusu kurabilecekleri bir yer bulma umuduyla gece boyu yolculuk yapmışlardı, ama kasaba çoktan tahrip edilmişti. Lannion yanıyordu ve malları arabalara konmuş adamlar tarafından kapılardan geçiriliyordu. Ama eğer nefret edilen İngilizler kasabaya gelirken pusuya düşürülemedilerse, giderken şaşırtılabilirlerdi. Bu yüzden düşman komutanları kuvvetlerini batıya, La Roche-Derrien'e giden yola çevirdi.

Düşmanı ilk olarak şaşı bakışlı Jake gördü. Düz ovanın üstünde inci gibi parlayan sisin arasından güneye bakıyordu ve pusun içinde gölgeler gördü. Önce onları inek sürüsü sandı, sonra kasabadan kaçanlar olduğunu dü-

şündü. Ama sonra bir sancak, mızrak ve soluk gri bir zırh görünce Skeat'a bağırarak atlılar gördüğünü söyledi.

Skeat surların üstünden baktı. "Bir şey görüyor musun Tom?"

Vakit şafaktan hemen önceydi, arazi griyle kaplanmıştı ve yer yer sisle örtülüydü. Thomas gözlerini dikip baktı. Bir mil kadar güneyde bir orman görüyordu. Sonra gri ışıkta sancakları, gri zırhları ve mızrakları gördü.

"Askerler," dedi. "Bir sürü."

Skeat küfretti. Totesham'ın adamları ya hâlâ kasaba-

daydı ya da La Roche-Derrien'e doğru gidiyordu. O kadar yol almışlardı ki onları tekrar Lannion'un surlarının arkasına çekme umudu yoktu - hem bu mümkün olsa bile kasabanın batı yakası tamamen alevler içinde olduğu ve alevler hızla yayıldığı için bu pek akıllıca olmazdı. Surların gerisine çekilmek canlı canlı kızarma riskini almak demekti, ama Totesham'ın adamları savaşacak durumda da değildi: çoğu sarhoştu ve hepsi yağmalanan mallarla yüklüydü.

"Çalılar," dedi Skeat kısaca. Düzensiz bir şekilde uzanan kara çalıları ve arabaların langır lungur ilerlediği yola paralel uzanan bodur ağaçları işaret etti. "Okçular çalılara, Tom. Atlarınıza biz bakarız. Bu serserileri nasıl durduracağımızı Tanrı bilir," istavroz çıkardı, "ama fazla se-

çeneğimiz yok."

Thomas kalabalık kapıdan zorla geçti, kırk okçusunu ıslak araziden geçirip gümüşi sisin arasında toplanan düşmana karşı zayıf bir bariyer gibi görünen çalılara götürdü. En az üç yüz atlı vardı. Henüz ilerlemiyorlar, saldırı için toplanıyorlardı ve Thomas'm onları durdurmak için yalnızca kırk adamı vardı.

"Yayılın!" diye bağırdı. "Yayılın!" Bir an için dizlerinin üstüne çöküp istavroz çıkardı. St. Sebastian, bizi yalnız bırakma, diye dua etti. St.

Guinefort beni koru. Boynundaki köpek ayağına dokundu, sonra yeniden haç çıkardı.

Bir düzine okçu daha kuvvetlerine katıldı, ama sayıları hâlâ çok azdı. Midilliler üzerindeki ellerinde oyuncak kılıçlar olan bir grup şövalye adayı çocuk yoldaki adamları katledebilirdi, çünkü Thomas'm çalısı tam bir perde sağlamıyor, kasabanın yarım mil kadar açığına yayılarak yok oluyordu. Atlıların yalnızca o açıklığın etrafından do-166

laşmaları gerekecekti, o zaman onları durduracak bir şey kalmayacaktı. Thomas okçularını açık araziye çıkarabilir-di, ama elli adam üç yüz tanesini durduramazdı. Okçular bir aradayken, okları sert, çelik uçlu bir yağmur oluştu-rurken en fazla etkiyi yaratabiliyorlardı. Elli adam ok yağmuru yağdırabilirdi, ama yine de atlılar onları yakalayıp öldürürdü.

"Tatar okçuları," diye kükredi Jake. Thomas düşman askerlerinin arkasındaki ormandan çıkan, yeşil-kırmızı ceketli adamları gördü. Yeni söken şafak ışığı zırh, kılıç ve miğferlerden soğuğu yansıtıyordu. "Serseriler acele etmiyorlar,"

dedi Jake endişeyle. Yalnızca bir atlıyı durduracak kalınlıkta olan, ama tatar oklarını yavaşlatacak kadar sık olmayan çalıların dibine bir düzine okçu yerleştirmişti.

Will Skeat adamlarından altmış tanesini yolun kenarına toplayıp sayıları her geçen dakika artan düşmana kar-

şı saldırı için hazırladı. Dük Charles'm adamları ve Fransız yandaşları artık doğuya, çalıların açık ucuna, davetkâr yeşilin yola kadar uzandığı yere doğru ilerliyordu. Thomas neyi beklediklerini düşünerek orada ölüp ölmeyece-

ğini merak etti. Sevgili Tanrım, diye düşündü, düşmanı durduracak kadar adamları yoktu. Lannion'daki yangın devam ediyor, dumanları soluk gökyüzüne doğru yükse-

liyordu.

Hattın sonuna kadar gidip bir yay almış olan Peder Hobbe'yi buldu. "Burada olmamalısın, Peder," dedi.

"Tanrı beni bağışlayacaktır," dedi rahip. Cüppesini kemerinin içine sokmuş, çalıların dibine küçük bir ok grubu dikmişti. Thomas açık araziye baktı, bu geniş açıklıkta adamlarının ne kadar dayanacağını merak etti. Bu tam düşmanın istediği şey, diye düşündü, atlarının alabildiği-ne koşabileceği çıplak arazi. Yalnız arazi tamamen düz değildi, kurbağa veya ördek yavrusu avlayan iki gri ba-167

lıkçılın katı bacaklarının üstünde geçtiği tek tük çimenlik tepeler de vardı. Kurbağalar ve ördek yavruları, diye dü-

şündü Thomas. Sevgili Tanrım, orası bir bataklıktı! Bahar olağan dışı biçimde kuruydu, ama çalılara ulaşmak için koştukları nemli arazide çizmeleri ıslanmıştı. Bu gerçek, yükselen güneş gibi çarptı Thomas'ı. Açık arazi bataklıktı! Düşmanın neden beklediğine şaşmamak gerekti. Totesham'ın adamlarının katledilmek için beklediklerini göre-biliyorlardı, ama bataklık araziyi geçmelerinin bir yolunu göremiyorlardı.

"Bu taraftan!" diye bağırdı Thomas okçularına. "Bu taraftan! Acele edin! Acele edin! Hadi sersemler!"

Adamlarını çalıların ucundan dolaştırıp ayaklarının suya gömüldüğü bataklık, çimen topağı ve dereciklere getirdi. Güneye, düşmana doğru indiler ve menzile girdikleri anda Thomas adamlarına yayılmalarını ve istedikleri gibi atış talimi yapmalarını söyledi. Korkusunun yerini heyecan almıştı. Düşman atları ilerleyemezdi, ama Thomas'ın hafif okçuları bataklığı şeytan gibi geçebilirlerdi.

Şeytanın atlıları gibi.

"Öldürün piç kurularını!"

Beyaz-tüylü oklar atlara ve adamlara çarpmak için ıslak arazinin üstünden tıslayarak uçtu. Düşmanın bir kısmı okçulara saldırmaya çalıştı, ama atları yumuşak zeminde debelenince okların yaylım ateşi için hedef hâline geldi. Tatar okçuları atlarından inip ilerlediler, ama İngiliz okçular hedef değiştirip onlara nişan aldılar. Artık Skeat ve Totesham'ın gönderdiği daha fazla sayıda okçu geliyordu, bu yüzden bataklık birden ingiliz ve Kelt okçularla kaynamaya ve sersemlemiş düşmanın üstüne çelik uçlu cehennemi göndermeye başladı. Çarpışma bir oyun hâline geldi. Adamlar belirli bir hedefi vurup vuramaya-caklarma dair bahse tutuşuyorlardı. Güneş gittikçe yükse-168

liyor, ölü atların gölgeleri uzuyordu. Düşman ormana doğru geriliyordu. Cesur bir grup, bataklığın kenarından geçmeyi umarak son bir saldırı denedi, ama atları yumu-

şak arazide tökezledi ve fırlayan oklar onları ve askerleri yararken adamlarla atların çığlıkları birbirine karıştı. Bir atlı kaçmaya çalışıyor, atını kılıcının düz tarafıyla dövüyordu. Thomas atm boynuna bir ok gönderdi, Jake de sır-

tına ve hayvan acınacak bir çığlıkla birlikte çırpınarak bataklığa çöktü. Adam bir şekilde ayaklarını üzengiden kurtarmayı başardı ve küfredip sendeleyerek okçuların üstüne koştu. Kılıcını indirmiş, kalkanını kaldırmıştı, ama Sam adamın hayalarına bir ok gönderdi ve bir düzine ok-

çu düşen düşmanın üstüne çökmeden önce oklarını fırlattılar. Bıçaklar çekildi, boğazlar kesildi, sonra yağmalama işi başladı. Cesetlerin zırhları çıkarıldı, silahları alındı. Atların koşum takımları ve eyerleri soyuldu. Yağmalama iş-lemi devam ederken Peder Hobbe ölenler için dua etti.

Sabahın ortasında düşman kaçmıştı. Kırk tane ölü bıraktılar, onun iki katı da yaralı vardı, ama İngiliz ya da Kelt okçulardan tek bir ölü bile yoktu.

Dük Charles'm adamları gizlice Guingamp'a sıvıştılar.

Lannion tahrip edilmiş, kendileri aşağılanmıştı ve Will Skeat'ın adamları La Roche-Derrien'de kutlama yapıyordu. Onlar şeytanın atlılarıydı, en iyi askerlerdi ve yenil-mezlerdi.

Ertesi sabah gün doğmadan Thomas, Sam ve Jake La Roche-Derrien'den ayrıldı. Batıya Lannion'a doğru gittiler, ama ormana geldiklerinde yoldan ayrıldılar, atlarını ormanın derinliklerinde ağaçlara bağladılar. Sonra kaçak avcılar gibi hareket ederek tekrar ormanın kenarına doğru yürüdüler. Her birinin omzunda kendi yayları asılıydı, ayrıca birer de tatar yayı taşıyorlardı. Ormanın kıyısında, La 169

Roche-Derrien'in batı kapısını görebildikleri yerde, çan çi-

çeklerinin arasında beklerken tanımadıkları silahlarla talim yaptılar. Thomas kısa ve tüylü oklardan yalnızca bir düzine getirmişti. Bu yüzden her biri yalnızca iki el atış

yaptı. Will Skeat haklıydı: gerçekten de okçu oku attığı anda silahlar geri tepiyordu, bu yüzden ilk oklar hedefleri olan ağaç gövdesinin üstüne gitti. Thomas'm attığı ikinci ok daha isabetliydi, ama gerçek bir yaydan atılan bir ok gibi değildi. Neredeyse karavana atıyor oluşu sabahın risk-leri yüzünden endişelenmesine neden oldu, ama Jake ve Sam hırsızlık ve cinayet olasılığı yüzünden neşeliydiler.

"Iskalamayız," dedi Sam, onun attığı ikinci ok da biraz yukarı gidince. "Kahrolası karnına isabet ettiremesek de bir yerinden vururuz." İpini gererken harcadığı çabayla inledi. Hiçbir adam bir tatar yayının ipini tek başına kol gücüyle kaldıramazdı. Bu yüzden bir mekanizmanın kullanılması gerekiyordu. En uzun menzilli olan en pahalı tatar yayları kriko kullanıyordu. Okçu manivela kolunu kri-konun ucuna takıyor ve tetiğin üstündeki metal dil ipi tu-tana kadar ipi milim milim geri sarıyordu. Bazı tatar yayı kullanıcıları levye olarak kendi vücutlarını kullanıyorlardı. Üzerinde bir kancanın takılı olduğu kaim deri kemerler takıyor, eğilerek kancayı ipe takıyor, sonra doğruluyor ve bükülüp ipi geri çekiyorlardı. Ama Thomas'm Lannion'a getirdiği yaylar bir keçinin arka ayağı biçiminde olan bir levyeyi kullanıyordu. İpi zorlayarak boynuz, tahta ve tutkaldan yapılan

katmanlı bir şey olan kısa yayı bükü-yordu. Tatar yayını atışa hazır hâle getirmenin en hızlı yolu büyük olasılıkla levye kullanmaktı. Aslında hiçbir şey İngiliz yayı kullanmakla kıyaslanamazdı ve Skeat'm adamları düşmanın neden bu silahı kullanmadığı konusunda tartışır dururdu. "Çünkü ahmaklar," Sam'in kısa kararıydı. Ama Thomas'm bildiği gerçek şuydu ki öteki 170

ülkeler oğullarını yeterince erken yaşta eğitmiyorlardı.

Okçu olmak çocukken atışa başlamak ve göğsü gelişene, kol kasları devleşene ve ok sanki okçu atacağı yeri düşünmüyormuş gibi kendiliğinden uçana dek alıştırma yapmak demekti.

Jake meşeye ikinci atışını yapıp isabet ettiremeyince korkunç bir küfür savurdu. Elindeki yaya baktı. "Pislik,"

dedi. "Ne kadar yaklaşabileceğiz?"

"Olabildiğince," dedi Thomas.

Jake burnunu çekti. "Kahrolası yayı serseri karnına da-yayabilirsem belki ıskalamam."

"Otuz, kırk fitte sorun olmaz," diye düşündü Sam.

"Kasıklarına nişan alm," diye onları teşvik etti Thomas. "O zaman karnını yarabiliriz."

"Sorun çıkmayacak," dedi Jake. "Üç kişiyiz. Birimiz herifi vurabilir."

"Gölgelere çocuklar," dedi Thomas ormanın içini işaret ederek. Jeanette'in kapıdan çıktığını görmüştü. Muha-fızlar izin kâğıdını incelemiş, geçmesine izin vermişlerdi.

Will Skeat'ın kendisine ödünç verdiği küçük bir atın üstünde yanlamasına oturuyordu ve yanında gri saçlı biri kadın biri erkek iki hizmetkâr vardı. İkisi de babasının hizmetinde yaşlanan ve şimdi sahiplerinin yanında

yürüyen hizmetkârlardı bunlar. Eğer Jeanette gerçekten Louannec'e gitmeyi planlasaydı böyle zayıf ve yaşlı refakat-

çiler belaya davetiye çıkarmak demek olurdu, ama onun planladığı da belaydı zaten. Nitekim o ağaçlara varır var-maz bela Sir Simon Jekyll şeklinde kemerli girişin gölge-sinden çıktı. Yanında iki adamı vardı.

"Ya bu serseriler ona çok yakın durursa" diye sordu Sam.

"Durmaz," dedi Thomas. Bundan emindi, tıpkı Jeanette'le kendisinin Sir Simon'm onu takip edeceğinden ve Jeanette'den çaldığı zırhı giyeceğinden emin oldukları gibi.

"Cesur bir kadın/' diye homurdandı Jake.

"Ruhu var, birisinden nasıl nefret edeceğini iyi biliyor," dedi Thomas.

"Sen ve o?" diye sordu Thomas'a. "Yapıyorsunuz de-

ğil mi?"

"Hayır."

"Ama isterdin, değil mi? Ben isterdim."

"Bilmiyorum," dedi Thomas. Jeanette'in güzel olduğunu düşünüyordu, ama Skeat haklıydı, Jeanette'de kendisini tiksindiren bir sertlik vardı. "Sanırım," diye itiraf etti.

"Elbette isterdin," dedi Jake. "İstememek için ahmak olmak gerek."

Jeanette ağaçların arasına girince Thomas ve arkadaşları onu izledi. Ama Sir Simon ve iki adamının yakından takip edebileceğini düşünerek gizleniyorlardı. Ormana varınca üç atlı hızlandı ve Thomas'm kurduğu pusu için mükemmel olan bir yerde Jeanette'e yetişti. Yol, kıvrımlı bir derenin bir

söğüdün köklerim oyduğu bir açıklığa varıyordu. Devrilen söğüt çürümüştü ve mantarlarla kaplanmıştı. Jeanette üç zırhlı atlıya yol vermek istercesine açıklığa döndü ve ölü ağacın dibinde bekledi. En iyisi de söğüt gövdesinin yakınındaki, Thomas'ın görünmesini önleyen genç akçaağaçlardı.

Sir Simon yoldan çıktı, dalların altında başını eğdi, atını Jeanette'e yanaştırdı. Adamlarından biri Henry Colley, yani Thomas'ı çok kötü yaralayan sarı saçlı devdi. Diğeriyse Sir Simon'm gevşek çeneli zırh taşıyıcısıydı. Yaklaşan eğlence beklentisiyle sırıtıp duruyordu. Sir Simon miğferini çıkardı ve eyerinin çıkıntısına astı, sonra zaferle gülümsedi.

"Silahlı bir destek olmadan yalnız dolaşmak hiç güvenli değil madam," dedi.

"Ben güvendeyim," dedi Jeanette. Colley ve zırh taşıyıcısı atlarıyla Jeanette'i sıkıştırırken Jeanette'in iki hizmetkârı atının yanma iyice sindi.

Sir Simon zırhını şangırdatarak atından indi. "Louan-nec'e giderken yolda konuşabileceğimizi umuyordum, leydim."

"Siz de Kutsal Yves'e dua etmek mi istiyorsunuz?" diye sordu. "Ondan ne isteyeceksiniz? Size nezaket ihsan etmesini mi?"

"Ben yalnızca sizinle konuşacaktım, madam," dedi Sir Simon.

"Ne hakkında?"

"Northampton Kontuna yaptığınız şikâyet hakkında.

Onurumu zedelediniz, leydim."

"Onurunuz mu?" diye güldü Jeanette. "Zedelenecek nasıl bir onurunuz var ki? Bu sözcüğün anlamını biliyor musunuz siz?"

Akçağaçlarm ardında gizlenen Thomas Jake ve Sam'e fısıldayarak Sir Simon'm söylediklerini tercüme ediyordu. Üç tatar yayı da çekilmişti ve küçük kötü okları yerlerine takılmıştı.

"Yolda benimle konuşmayacaksanız madam, konuş-mamızı burada yapabiliriz," dedi Sir Simon.

"Size söyleyecek hiçbir şeyim yok."

"O zaman dinlersiniz," dedi ve onu eyerinden çekmek için uzandı. Jeanette onun zırhlı eldivenlerine vurdu, ama direnci onun kendisini yere çekmesine engel olamadı. İki hizmetkâr çığlıklar atarak itiraz ediyorlardı, ama Colley ve zırh taşıyıcısı saçlarını yakalayarak onları susturdu. Sir Simon ve Jeanette'i yalnız bırakmak için onları çekip mey-dandan uzaklaştırdılar.

Jeanette geri geri gitti, artık devrilmiş ağacın yanında duruyordu. Thomas yayını kaldırdı, ama Jake onu itti, çünkü Sir Simon'm yardımcısı hâlâ çok yakındaydı.

Sir Simon kütüğün üstüne oturması için Jeanette'i sert-

çe itti. Belindeki hançeri Jeanette'in eteğine saplayınca 173

Kontes söğüde bağlanmış oldu. Bıçağın derine inmesini sağlamak için sapma çelik kaplı ayakkabısıyla bir darbe indirdi. Coley ve zırh taşıyıcısı artık ortalıkta görünmüyordu ve atlarının nal sesleri yaprakların arasında uzaklaşmıştı.

Sir Simon gülümsedi, sonra öne doğru çıkarak Jeanette'in omuzlarındaki pelerini çıkardı. "Sizi ilk gördüğümde leydim, evlilik düşündüğümü itiraf etmeliyim. Ama siz o kadar hırçın davrandınız ki kararımı değiştirdim."

Elleriyle elbisesinin boyun kısmını yırttı, nakışlı delikler-deki ipleri parçaladı. Jeanette örtünmeye çalışırken çığlık atıyordu, ama Jake yine Thomas'm kolunu indirdi.

"Zırhını çıkarana kadar bekle," diye fısıldadı. Okların bir zırhı delebildiğini biliyorlardı, ama üçü de bu zırhın ne kadar dayanıklı olduğunu bilmiyordu. Sir Simon Jeanette'in ellerine vurarak çekti. "İşte madam," dedi gö-

ğüslerine bakarak. "Şimdi konuşabiliriz."

Sir Simon geri çekilip zırhını çıkarmaya başladı. Önce zırhlı eldivenlerini çıkardı, belindeki kılıcın kemerini çözdü, omuz parçalarını başından geçirdi. El yordamıyla gö-

ğüs parçasının ve arka tabakaların tokalarını bulmaya çalıştı. Bunların bağlı olduğu meşin ceketin zincirli eteği vardı ve onun ağırlığı yüzünden Sir Simon zırhı başından çıkarmada zorluk çekiyordu. Ağır zırhı çıkarmaya çalışırken Thomas yayını yeniden kaldırdı, ama Sir Simon den-

gesini bulmak için ileri geri sendeleyip duruyordu. Thomas nişan alamadığı için elini tetikten çekmedi.

Zırh ceket yere düştü. Sir Simon'm saçları karmakarı-

şık olmuştu, göğsü çıplaktı. Thomas yayı yeniden omzuna koydu, ama Sir Simon bacak zırhlarını ve çizmelerini çıkarmak için yere oturdu. Ama öyle bir tarzda oturdu ki zırhlı bacakları Thomas'm önünü kesiyordu. Jeanette, Thomas yakınlarda olmayabilir diye ödü koparak hançeri çıkarmak için uğraşıyordu.

Sir Simon zırhlı çizmelerini ve bacak zırhlarının bağlı olduğu külot pantolonu da çıkardı. "Şimdi, madam," dedi karşısında beyaz bir çıplaklıkla dikilerek, "gerektiği gibi konuşabiliriz."

Jeanette Sir Simon'in soluk renkli karnına gömebilmek umuduyla hançeri son kez çekti ve tam o sırada Thomas tetiğe bastı.

Ok Sir Simon'ın göğsünü sıyırdı. Thomas şövalyenin kasıklarına nişan almış, kısa oku adamın karnına gömmeyi ummuştu, ama ok akçaağacın

kırbacı andıran dallarından birine sürtünüp yön değiştirmişti. Sir Simon'ın derisinden kan akıyordu. O kadar çabuk yere çöktü ki Jake'in oku başının üstünden geçti. Sir Simon emekleyerek çıkardığı zırhına doğru gitmeye çalıştı. Sonra zırhı kurtaracak zamanı olmadığını fark edip atına koştu. Tam o sırada Sam'in oku bacağına girince inledi, sendelerken atını da kurtaracak zamanı olmadığını anladı. Çıplak ve kanlar içinde topallayarak ormana girdi. Thomas bir ok daha gönderdi, ama ok Sir Simon'ın yanından geçip bir ağaca saplandı, sonra çıplak adam gözden kayboldu. Thomas küfretti.

Onu gerçekten öldürmek istemişti, ama Sir Simon hayattaydı.

"Burada olmadığınızı sandım!" dedi Jeanette Thomas ortaya çıkarken. Yırtık elbisesini göğsüne bastırıyordu.

"Piç kurusunu kaçırdık!" dedi Thomas öfkeyle. O Jeanette'in eteğindeki hançeri çekerken Jake ve Sam zırhı iki çuvala dolduruyordu. Thomas yayını bırakıp omzundaki kendi okunu aldı. Şu anda yapması gereken şey Sir Simon'ı ormanda takip edip öldürmekti. Onu öldürdükten sonra beyaz tüylü oku çekip yerine tatar yayı oku sokabilir, böylece onu her kim bulursa düşmanın ya da haydutların öldürdüğünü sanırdı.

"Herifin eyer keselerini araştırın," dedi Jake ve Sam'e.

Jeanette pelerinini boynuna bağlamıştı. Keselerden çıkan altını görünce gözleri irileşti. "Sen burada Jake ve Sam'le kalacaksın."

"Sen nereye gidiyorsun?"

"İşi bitirmeye," dedi Thomas vahşi bir sesle. Ok torbasının ağzını gevşetti, diğerlerinin arasına bir tane tatar yayı oku soktu. "Burada bekleyin," dedi Jake ve Sam'e.

"Sana yardım edeyim," dedi Sam.

"Hayır," diye ısrar etti Thomas. "Burada bekleyin ve Kontese iyi bakın." Kendine çok kızgındı. En başında kendi okunu kullanmalı, sonra o oku çıkarıp Sir Simon'ın cesedine tatar yayıyla bir ok daha atmalıydı.

Ama en azından Sir Simon batıya doğru, iki yardımcısından uzağa kaçmıştı. Yaralı ve çıplaktı. Kolay av, diye düşündü kendi kendine, ağaçların arasındaki kan damlalarını takip ederken. İzler batıya gidiyor ve sonra kan damlaları incelirken doğuya dönüyordu. Belli ki Sir Simon arka taraftan adamlarının yanma dolaşmaya çalışıyordu. Thomas kaçağın önünü kesmeyi umarak tedbiri bırakıp koşmaya başladı. Derken fındık ağaçlarının arasında topallayan Sir Simon'ı gördü. Adam iki büklüm olmuştu. Thomas yayını hazırladığı sırada Colley ve zırh taşıyıcısını gördü. İkisinin de kılıcı çekiliydi ve atlarını Thomas'a doğru mahmuzluyorlardı. Thomas hedefini değiştirip hiç düşünmeden okunu fırlattı. İyi bir okçunun yapması gerektiği gibi fırlattı ve ok dimdik gitti. Zırh taşıyıcısının zırhlı göğsüne girip adamı eyerinde geri savurdu. Kılıcı yere düşerken atı hızla sola doğru dönüp Sir Simon'm önüne geldi.

Colley dizginlere asılıp Sir Simon'a uzandı. Sir Simon onun uzattığı elini tutup yarı koşarak, yarı taşma-iak" ağaçların arasına girdi. Thomas torbasından ikinci 176

oku çıkarmıştı, ama onu atana dek adamlar ağaçların arasına girmişti. Ok ağaçların arasında kayboldu.

Thomas küfretti. Colley bir an için doğruca Thomas'a bakmıştı. Sir Simon da onu görmüştü. Thomas üçüncü oku hazır beklerken her şeyin paramparça olduğunu anladı. Bir anda. Her şey.

Derenin yakınındaki meydana geri döndü. "Kontesi kasabaya götürün," dedi Jake ve Sam'e. "Ama Tanrı aşkına dikkatli olun. Yakında bizi aramaya başlarlar. Gizlice içeri girmelisiniz."

Neler olduğunu anlamayarak ona baktılar. Thomas onlara olanları anlattı. Sir Simon'm zırh taşıyıcısını nasıl öldürdüğünü, bunun kendisini nasıl hem katil hem de ka-

çak yaptığını izah etti. Sir Simon ve sarı saçlı Colley kendisini görmüştü. İkisi de mahkemesinde tanık olacak ve idamını kutlayacaklardı.

Aynı şeyleri Jeanette'e Fransızca olarak tekrarladı. "Jake ve Sam'e güvenebilirsin. Ama eve dönerken yakalan-mamaksın. Dikkatli gidin!"

Jake ve Sam itiraz etti, ama Thomas orada bir katil ok-

çu olmanın sonuçlarını iyi biliyordu. "VVill'e olanları anlatın," dedi. "Her şeyi benim üstüme atıp onu Çjuatre Vents'de bekleyeceğimi söyleyin." Burası La Roche-Derrien'in güneyinde şeytanın atlılarının mahvettiği bir köydü.

"Onun tavsiyesini istediğimi söyleyin."

Jeanette onu paniğinin gereksiz olduğuna ikna etmeye çalıştı. "Belki seni tanımamışlardır?"

"Beni tanıdılar, leydim," dedi Thomas haşin bir sesle.

Esefle gülümsedi. "Üzgünüm, ama en azından zırhınızı ve kılıcınızı aldınız. Onları iyi saklayın." Sir Simon'm atına bindi. "Quatre Vents," dedi Jake ve Sam'e. Sonra ağaçların arasından güneye doğru ilerledi.

Artık bir katildi, bir kaçak ve aranan adamdı. Bu da kendisini herkesin avlayabileceğini ve şeytanın askerlerinin yarattığı vahşi arazide tek başına olduğu anlamına geliyordu. Ne yapacağını ya da nereye gideceğini bilmiyordu. Ama eğer hayatta kalacaksa şeytanın atlısı gibi koşmalıydı.

O da öyle yaptı.

V

Quatre Vents, Hookton'dan biraz daha büyük olan kü-

çük bir köydü. Ahıra benzer harap durumda bir kilisesi, ineklerin ve insanların aynı sazlık damlan paylaştıkları kulübe yığınları, bir su değirmeni ve korunaklı vadide uzanan çiftlikleri vardı. Artık yalnızca kilisenin taş duvarları ve değirmeni sağlam kalmıştı, gerisi yalnızca kül, toz ve yabani ottan ibaretti. Thomas uzun yolculuk yüzünden terleyen bembeyaz atıyla oraya vardığında bakımsız meyve bahçeleri çiçek açmıştı. Aygırı uzamış çimenlerde otla-maya bıraktı, kilisenin yukarısmdaki ormana girdi. Sarsılmıştı, endişeliydi ve korkuyordu. Oyun gibi başlayan şey hayatını karanlığa çevirmişti. Daha birkaç saat önce İngiliz ordusunda bir okçuydu ve geleceği Oxford'da ayak-lanma çıkardığı genç adamlara çekici gelmese de en az Will Skeat kadar yükseleceğini sanıyordu. Kendisini asker taburlarını yönetirken hayal ediyordu. Zengin olacak-

tı ve siyah okunu servete ve hatta rütbeye taşıyacaktı, ama şimdi avlanacak bir kaçak olmuştu. Öyle bir panik halindeydi ki, Will Skeat'ın bile reaksiyonundan kuşku-lanmaya, onun bu başarısızlığına sinirlenip Thomas'ı tu-179

tuklayarak La Roche-Derrien pazarında ip dansı yapmaya götüreceğinden korkmaya başladı. Jeanette'in kasabaya geri dönerken yakalanmasından endişe ediyordu. Onu da cinayetle suçlarlar mıydı? Gece çökerken titredi. Yirmi iki yaşındaydı, büyük bir başarısızlık yaşamıştı, yalnızdı ve kaybolmuştu.

Yağmurun çiselediği soğuk şafakta uyandı. Sir Simon JekyU'm savaş atının otladığı çayırda tavşanlar koşturu-yordu. Thomas zırhının altında sakladığı cüzdanını çıkarıp paralarını saydı. Sir Simon'm eyer kesesinden aldığı bir altın ve kendisini ait birkaç madeni para vardı. Yani yoksul değildi, ama şeytanın atlılarının çoğu gibi o da parasının büyük bir bölümünü Will Skeat'm korumasına vermişti; akma çıktıklarında bile bu paralara göz kulak olmak için La Roche-Derrien'de birisi kalıyordu. Ne yapa-caktı? Yayı ve birkaç oku vardı. Belki Gaskonya'ya yürü-yebilirdi, ama ne kadar uzakta olduğu'konusunda hiçbir fikri yoktu. Yine de orada en azından deneyimli

bir askeri aralarına alacak bir ingiliz garnizonu olduğunu biliyordu. Ya da belki Kanal'ı geçmenin bir yolunu bulabilirdi.

Evine gider, kendine başka bir isim bulur ve her şeye yeniden başlardı - ama bir evi yoktu. Hiç yapmaması gereken şey Sir Simon Jekyll'a asılı duran ip mesafesinde yaklaşmamaktı.

Şeytanın atlıları öğleden kısa bir süre sonra geldiler.

Köye önce okçular girdi, arkalarından gelen askerler kahverengi örtüsünü tahta kasnakların desteklediği tek atlık bir arabayı koruyorlardı. Peder Hobbe ve Will Skeat at arabasının yanında geliyordu. Thomas şaşırmıştı, çünkü şeytanın atlılarının daha önce böyle bir araç kullandıklarını hiç görmemişti. Ama sonra Skeat ve Peder Hobbe askerlerden ayrılıp atlarını Sir Simon'm atının otladığı çayıra doğru sürdüler.

İki adam çalıların kenarında durdu. Skeat ellerini ağzının iki yanma koyup ormana doğru bağırdı. "Dışarı çık, seni ahmak sersem!" Mahcup bir şekilde dışarı çıkan Thomas okçuların alaycı çığlıklarıyla selamlandı. Skeat ona ters bir şekilde baktı. "Tanrının kemikleri aşkına Tom,"

dedi. "Şeytan anneni becerirken kötü bir iş çıkarmış."

Peder Hobbe, Will'in bu terbiyesiz sözlerini beğenme-diğini gösterdi, sonra elini kaldırarak dua etti. "Güzel bir manzarayı kaçırdın, Tom," dedi neşeyle. "Sir Simon'm yarı çıplak ve bir domuz gibi kanlar içinde La Roche-Derrien'e girişini. Gitmeden önce itirafını dinleyeceğim."

"Sırıtma öyle, salak şey," diye parladı Skeat. "Sevgili İsa. Tom, bir iş yapacaksan doğru dürüst yap bari. Doğru dürüst! Neden o herifi canlı bıraktın?"

"Elimden kaçırdım."

"Sen kalk onun yerine gidip zavallı zırh taşıyıcısını öldür. Sevgili İsa, ama sen tam bir aptalsın."

"Beni asarlar herhalde?" dedi Thomas.

"Oh hayır," dedi Skeat sahte bir şaşkınlıkla. "Elbette hayır! Sana ziyafet çekmek, boynuna çiçekten kolye asmak ve yatağını ısıtmak için bir düzine bakire vermek istiyorlar. Sana ne yapmak istediklerini sanıyorsun? Elbette ölmeni istiyorlar ve annemin hayatı üstüne yemin ederim eğer seni canlı bulsaydım geri götürürdüm. Bu sana canlı gibi görünüyor mu peder?"

Peder Hobbe Thomas'ı inceledi. "Bana ölü gibi geldi."

"Ölmeyi hak ediyor, salak geri zekâlı."

"Kontes eve sağ salim döndü mü?" diye sordu Thomas.

"Döndü," dedi Skeat. "Sir Simon'm porsumuş çükünü örter örtmez ne yapacağını sanıyorsun? Yasal olarak kendisine ait olan zırh ve kılıcı bulmak için evini araştırtacak.

O kadar da ahmak değil; senin ve onun birlikte olduğu-181

nuzu biliyor." Thomas küfretti, Skeat da bu müstehcen sözleri tekrarladı. "İki hizmetkârı sıkıştırdılar ve onlar da her şeyi Kontesin planladığını itiraf etti."

"Ne yaptılar ne?"

"Onları sıkıştırdılar," diye tekrarladı Skeat. Bu, yaşlı çiftin yere dümdüz yatırıldığı ve göğüslerine ağır taşlar konduğu anlamına geliyordu. "Yaşlı kadın ilk taşta her şeyi öttü, bu yüzden fazla yaralanmadılar. Ve şimdi Sir Simon leydiyi cinayetle suçlamak istiyor. Doğal olarak kılıcı ve zırhı bulmak için evini araştırdı, ama hiçbir şey bulamadı. Çünkü zırh ve kadın bende ve onları çok iyi sakladım. Ama yine de Kontes de senin kadar derin bir pisli-

ğin içinde. Şövalyelere ok atıp zırh taşıyıcılarını öldüre-mezsin Tom! Bu her şeyin düzenini bozar!"

"Üzgünüm, Will!" dedi Thomas.

"Sözün kısası Kontes kocasının amcasından koruma istiyor." Parmağıyla arabayı işaret etti. "Arabanın içinde, çocuğu, iki yaralı hizmetkârı, zırh ve kılıçla birlikte."

"Sevgili İsa," dedi Thomas arabaya bakarak.

"Onu oraya sen koydun. Ve ben de onu Sir Simon'dan saklamak için büyük zorluk çektim. Totesham kötü bir şeylerin peşinde olduğumu biliyor ve onaylamıyor, ama sonunda sözümü kabul etti. İğrenç boynuna ipi geçirmek için seni geri götürmeye söz verdim. Ama seni görmedim Tom."

"Üzgünüm, Will."

"Üzgün olmalısın," dedi Skeat, ama Thomas'm pisliğini gereği gibi temizlediği için sessiz bir tatmin hissi yayı-yordu. Sir Simon ya da hayatta kalan askeri Jake ve Sam'i görmemişti, bu yüzden onlar güvendeydiler. Thomas ka-

çaktı ve Sir Simon onun hayatını zindana çevirmeden önce Jeanette La Roch^-Derrien'den güvenle kaçırılmıştı.

"Guingamp'a gidiyor," diye devam etti Sir Simon. "Onu koruması için bir düzine adamımı verdim ve düşmanın

onların ateşkes bayrağını dinleyip dinlemeyeceğini yalnızca Tanrı bilir. Biraz kafam çalışsa senin derini canlı canlı yüzer ve derinden ok torbası yapardım/'

"Evet, Will," dedi Tom uysal bir şekilde.

" 'Evet, Will,' deme bana. Önünde kalan birkaç günlük ömründe ne yapmayı planlıyorsun?"

"Bilmiyorum."

Skeat burnunu çekti. "Başlangıç için büyüyebilirsin, ama buna pek ihtimal yok galiba. Tamam, evlat." Kendini toparlayıp kontrolü eline aldı. "Kasadan senin paranı aldım, işte burada." Thomas'a deri bir kese verdi. "Leydinin arabasına iki demet ok koydum, seni birkaç gün idare eder. Biraz akim varsa, ki yok, kuzeye ya da güneye gi-dersin. Gaskonya'ya gidebilirsin, ama yol çok uzun. Flanders daha yakın ve eğer umutsuz durumdaysalar seni kabul edecek bir sürü ingiliz taburu var orada. Benim tavsi-yem bu evlat. Kuzeye git ve Sir Simon'm hiçbir zaman Flanders'a gitmemesi için dua et."

"Teşekkür ederim," dedi Thomas.

"Peki Flanders'a nasıl gideceksin?" diye sordu Skeat.

"Yürüyerek?"

"Sevgili Tanrım. Sen işe yaramaz, kurtlu bir et parçası-sm. Bu kılıkla ve elinde okla yürüyeceksen boğazını kendin kessen de olur. Bu Fransızların yapmasına izin vermekten daha kısa sürer."

"Bu işine yarayabilir," diye araya girdi Peder Hobbe ve Thomas'a durulmuş siyah bir kumaş yığını verdi. Thomas kumaşı açınca siyah bir Dominikan rahibinin cüppesi olduğunu gördü. "Latince biliyorsun Tom," dedi rahip.

"Bu yüzden gezgin bir rahip olabilirsin. Biri sana meydan okursa Avignon'dan Aachen'e gittiğini söylersin."

Thomas ona teşekkür etti. "Dominikan rahipleri yayla mı dolaşıyor?"

"Evlat," dedi Peder Hobbe üzüntüyle. "Pantolonunu indirip seni rüzgâra doğru döndürebilirim, ama Tanrının yardımıyla bile senin yerine işeyemem."

"Başka bir deyişle/' dedi Skeat, "bu işi kendi başına halletmelisin. Bu pisliğe kendin girdin, kendin çık. Arkadaşlığın benim için zevkti, evlat. Seni ilk gördüğümde işe yaramayacağını düşünmüştüm ve yaramıyordun da, ama şimdi yarıyorsun. Sana şans dilerim, çocuk." Uzattığı elini Thomas sıktı. "Kontesle Guingamp'a da gidebilirsin,"

diye sözlerini bitirdi Thomas. "Sonra kendi yolunu çizer-sin. Ama Peder Hobbe önce ruhunu kurtarmak istiyor.

Tanrı bilir neden."

Peder Hobbe atından inip Thomas'ı kaldırım taşlarının arasında çimen ve yabani otların büyüdüğü çatısız kiliseye götürdü. Günah çıkarmasında ısrar ediyordu ve Thomas da kendini, sesinin pişman çıkmasını sağlayacak kadar sefil hissediyordu.

İşi bitince Peder Hobbe içini çekti. "Bir adam öldürdün, Thomas," dedi ağır bir şekilde, "ve bu büyük bir günah."

"Peder-" diye başladı Thomas.

"Hayır, hayır, Tom, bahane istemez. Kilise savaşta adam öldürmenin insanın Tanrıya borcu olduğu söylenir, ama sen kanunsuz adam öldürdün. O zavallı zırh taşıyıcısını, onun sana ne zararı vardı ki? Ve bir annesi vardı Tom; onu düşün. Hayır, büyük bir günah işledin ve sana büyük bir ceza vermeliyim."

Dizlerinin üstündeki Thomas başını kaldırıp bakınca kilisenin yanmış duvarlarının tepesindeki ince bulutların arasından kayan bir şahin gördü. Peder Hobbe tepesine dikildi, "Sana Tanrıya dua ettirmeyeceğim, Tom," dedi rahip. "Daha zor bir şey yaptıracağım. Çok daha zor." Elini Thomas'm saçlarına koydu. "Kefaretin babana verdiğin 184

sözü tutmak." Thomas'm tepkisini duymak için bekledi, ama genç adam sessizdi. "Beni duyuyor musun?" diye sordu hararetli bir şekilde.

"Evet. Peder."

"St. George'un mızrağını bulup ingiltere'ye getireceksin, Thomas. Bu senin kefaretin. Ve şimdi," dedi felaket Latincesine dönerek, "Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına günahını bağışlıyorum." Haç çıkardı. "Hayatını ziyan etme Tom."

"Ettim bile, peder."

"Yalnızca gençsin. Gençken öyle görünür. Gençken hayat sevinç ya da bedbahtlıktan ibarettir." Thomas'm kalkmasına yardım etti. "Darağacında asılı değilsin, değil mi? Canlısın Tom ve içinde hâlâ büyük bir hayat var."

Gülümsedi. "Tekrar görüşeceğimizi hissediyorum,"

Thomas onlara veda etti, Will Skeat'm Sir Simon'm atını alıp şeytanın atlılarını doğuya doğru götürüşünü seyretti. At arabasını ve refakatçilerini enkaz hâldeki köyde bırakmıştı.

Refakatçilerin liderinin adı Hugh Boltby'ydi ve Will Skeat'ın en iyi askerlerinden biriydi. Ertesi gün Guingamp'm yakınlarında düşmanla karşılaşacaklarını düşünüyordu. Kontesi teslim edip Skeat'a geri dönecekti. "Ok-

çu gibi giyinmesen iyi olur, Tom," dedi.

Thomas, Sir Simon'm sıkıştırdığı Pierre'in sürdüğü at arabasına doğru yürüdü. Jeanette Tom'u içeri davet etmedi, hatta o yokmuş gibi davranıyordu. Ama ertesi sabah terk edilmiş bir çiftlikte kamp kurduktan sonra rahip cüppesi giymiş olan Thomas'a güldü.

"Olanlar için üzgünüm," dedi Thomas.

Jeanette omuz silkti. "Belki de en iyisi bu. Dük Charles'a geçen kış gitmeliydim."

"Neden gitmediniz, leydim?"

"Bana karşı her zaman nazik değildi," dedi esefle.

"Ama bu durum şimdiye kadar değişmiş olabilir." Dükün tutumunun ona göndermiş olduğu mektuplar yüzünden değişmiş olabileceğini düşünüyordu, askerlerini La Roche-Derrien'daki garnizona getirdiğinde kendisine yardımı dokunacak mektuplardı bunlar. Dükün kendisini iyi karşılayacağına inanmaya ihtiyacı vardı, çünkü sarsıntılı, çatırdayan at arabasında yolculuk yapmaktan büyük keyif duyan oğlu Charles için güvenli bir eve ihtiyacı vardı. İkisi birlikte Guingamp'ta yeni bir hayata başlayacaklardı ve Jeanette bu yeni hayat konusunda umutla doluydu. La Roche-Derrien'den büyük bir aceleyle çıkmaya zorlanmıştı, arabaya yalnızca geri aldığı zırhı, kılıcı ve birkaç giysiyi koyabilmişti. Thomas'm, Will Skeat'm verdiğini sandığı biraz parası da vardı, ama Jeanette asıl umudu-nun kendisine bir ev bulacağından ve Plabennec'de kaybettiği kiraların yerine kendisine ödünç para vereceğinden emin olduğu Dük Charles'ta olduğunu söylüyordu.

"Eminim Charles'ı sevecektir, sence de öyle değil mi?" diye sordu Thomas'a.

"Bundan ben de eminim," dedi Thomas, Jeanette'in oğluna bakarak. Çocuk atın daha hızlı gitmesini sağlamak için boş yere vagonun dizginlerini sallayıp dilini şaklatı-yordu.

"Peki sen ne yapacaksın?" diye sordu Thomas'a.

"Hayatta kalacağım," dedi Thomas, ne yapacağını bilmediğini itiraf etmek istemeyerek. Belki Flanders'a giderdi. Başka bir okçu taburuna katılır ve Sir Simon Jekyll'ın bir daha asla yoluna çıkmaması için dua ederdi. Kefareti olan mızrağa gelince, onu nasıl bulacağı ya da bulsa bile nasıl geri alacağı konusunda hiçbir fikri yoktu.

Yolculuklarının ikinci gününde Jeanette sonunda Thomas'm dost olduğuna karar verdi.

"Guingamp'a vardığımızda kalacak bir yer bulursun ve Dükü sana izin kâğıdı vermesi için ikna ederim. Britanya Dükünün izin kâğıdı gezgin bir rahibin bile işine yarayabilir."

Ama hiçbir rahip yay taşımazdı, hele bir ingiliz yayı.

Ama Thomas silahı ne yapacağını bilmiyordu. Onu bırakmayı hiç istemiyordu, ama çiftlik evindeki yanık keresteleri görünce aklına bir fikir geldi. Kararmış keresteden kısa bir parça kopardı, ipi takılmamış yaya çaprazlama bağladı. Böylece yay hacı asasına benzedi. Hookton'u ziyaret eden bir Dominikan rahibin böyle bir asası olduğunu hatırlıyordu. Rahibin saçları o kadar kısaydı ki kel gibi görünüyordu, Thomas'm babası onun vaazından bıkıp kovana kadar kilisenin önünde hararetli bir konuşma yapmıştı.

Thomas onun gibi bir adam olması gerektiğini düşündü.

Jeanette yayını biraz daha gizlemek için çiçek takmasını önerdi. Bunun üzerine Thomas yayını terk edilmiş tarlalarda yetişen yoncalarla kapladı.

Lannion'dan yağma olarak alman kemikli bir atın çektiği araba güneye doğru sarsıla sarsıla ilerliyordu. Askerler Guingamp'a yaklaştıkça daha tedirginleşiyor, ıssız yola yaklaşan ormanda bir pusuya düşmekten korkuyorlardı. Adamlardan biri av borusunu sürekli çalarak düşmana yaklaştıklarını haber veriyor, Boltby mızrağının ucundaki beyaz mendille barış istediklerini gösteriyordu. Pusu yoktu, ama Guingamp'a birkaç mil kala bir grup düşma-

nın beklediği sığ bir geçide geldiler. İki asker ve bir düzine tatar yayı kullanıcısı silahları hazır olarak ileri çıktılar.

Boltby at arabasındaki Thomas'ı çağırdı. "Onlarla konuş,"

diye emretti.

Thomas endişeliydi. "Ne diyeceğim?"

"Onlara dua et, Tanrı aşkına," dedi Boltby tiksintiyle.

"Ve barış için geldiğimizi söyle."

Thomas kalbi deli gibi çarparak ve ağzı kuruyarak yolda ilerledi. Ellerini okçulara sallarken siyah cüppe ayak bileklerinde garip şekilde çalkalanıyordu. "Silahlarınızı indirin," diye seslendi Fransızca. "Silahlarınızı indirin. İngilizler barış için geldiler."

Atlılardan biri ileri çıktı. Kalkanında Dük John'un adamlarının taşıdığı beyaz ermin arması vardı, ama Dük Charles taraftarları erminin etrafını mavi zambak çiçekle-rinden oluşan bir çelenkle kuşatıyorlardı.

"Kimsin sen, peder?" diye sordu atlı.

Thomas yanıt vermek için ağzını açtı, ama ağzından hiç sözcük çıkmadı. Kızıl bıyıkları ve garip sarı gözleri olan atlıya açık ağızla bakakaldı. Sert görünüşlü serseri, diye düşündü ve St. Guinefort'un ayağına dokunmak için elini kaldırdı. Belki aziz ona ilham vermişti, çünkü birden muzip bir şekilde peder rolü oynamaktan hoşlanmaya başlamıştı. "Yalnızca Tanrının mütevazı bir çocuğuyum, oğlum," dedi riyakâr bir şekilde.

"İngiliz misin?" diye şüpheyle sordu asker. Thomas'm Fransızca'sı mükemmele yakındı, ama Fransa'nın kendi dili yerine İngiliz yöneticilerin konuştuğu Fransızca'ydı.

Thomas göğsünün yine panik hissiyle dolduğunu hissetti, fakat haç çıkararak zaman kazandı ve eli hareket ederken ilham yine geldi. "İskoç'um oğlum," dedi ve askerin şüpheleri yatıştı; İskoçlar her zaman Fransızların müttefi-kiydi. Thomas İskoçya konusunda hiçbir şey bilmiyordu, ama Fransızların ya da Britonlarm bildiğinden de şüpheliydi. Orası çok uzaktaydı ve anlatılanlara göre hiç davetkâr bir yer değildi. Skeat oranın her zaman bataklık ve kayalık-larla dolu bir ülke olduğunu ve oradaki kahrolası serserileri öldürmenin Fransızları öldürmekten iki kat daha zor olduğunu

söylerdi. "İskoçum," diye tekrarladı. "Dükün akrabası olan bir kadını İngilizlerin elinden alıp getirdim."

Asker vagona baktı. "Dük Charles'm mı?"

"Başka Dük var mı?" diye sordu masum bir şekilde.

"Armorica Kontesi," diye devam etti. "Dükün yeğeni ve kont olan oğlu da yanında, ingilizler onları altı aydır esir tutuyordu, ama Tanrının lütfuyla yumuşayıp onu serbest bıraktılar. Dükün onu iyi karşılayacağını biliyorum."

Thomas Jeanette'in unvanını ve Dükle akrabalığını yeni yapılmış krema kadar koyu bir şekilde anlatmıştı ve düşman söylediklerini olduğu gibi yutmuştu. Arabanın geçmesine izin verdiler. Thomas, Hugh Boltby'nin adamlarını hızla geri çevirdiğini, okçularla aralarına ola-

bildiğince fazla mesafe koymak için çabaladığını fark etti. Düşman askerlerin lideri Jeanette'le konuştu ve onun gururundan etkilenmiş göründü. Guingamp'ta Kontese refakat etmekten onur duyacağını, Dükün orada olmadı-

ğını, ama Paris'ten dönmekte olduğunu söyledi. Şu anda doğuda bir günlük yolda olan Rennes'de olduğu söyleniyordu.

"Beni Rennes'e kadar götürür müsün?" diye sordu Teanette, Thomas'a.

"Götürmemi ister misiniz, leydim?"

"Genç bir adam işe yarıyor," dedi Jeanette. "Pierre yaşlı," hizmetkârını işaret ediyordu. "Ve eski gücünü yitirdi.

Üstelik Flanders'a gidiyorsan Rennes'de nehri geçmek zorundasın."

Böylece Thomas üç günlük yolculuk boyunca Jeanette'e eşlik etti. Bu yolculuğu at arabasıyla yapmak acı verecek derecede uzun sürüyordu.

Guingamp'tan sonra refakatçiye ihtiyaç yoktu, çünkü Britanya'nın bu kadar doğusunda ingiliz saldırıları tehlikesi çok küçüktü ve yolda Dükün kuvvetleri devriye geziyordu. O sıra sıra tarlalara, bakımsız meyve bahçelerine ve ıssız köylere alışık olduğu için kırsal kesim Thomas'a yabancı göründü, ama bura-189

lardaki çiftlikler hareketli ve refah içindeydi. Kiliseler daha büyüktü ve vitraylı camları vardı. Git gide daha az sayıda insan Briton dili konuşuyordu. Burası hâlâ Britanya'ydı, ama dil Fransızca'ydı.

Hasırlarda pirelerin olduğu hanlarda kaldılar. Jeanette ve oğluna en iyi olduğu söylenen oda verilirken Thomas iki hizmetkârla birlikte ahırı paylaştı. Yolda iki rahiple karşılaştılar, ama hiçbiri Thomas'ın sahtekâr olduğundan şüphelenmedi. Rahipleri onlardan daha iyi konuştuğu Latince'yle selamladı, iki adam ona iyi günler ve hayırlı yolculuklar diledi. Thomas onlarla daha fazla sohbete girmediği için rahatladıklarını hissedebiliyordu. Dominikan keşişleri kilise rahiplerinin gözünde fazla popüler değildi.

Keşişler de rahipti, ama sapkınlığın bastırılmasından so-rumluydular, bu yüzden bir Dominikan keşişinin teftişi kilise papazının görevini iyi yapmadığını gösterirdi ve Thomas gibi kaba, vahşi ve genç bir keşiş bile istenmezdi.

Öğleden sonra Rennes'e vardılar. Şehir, doğudaki koyu renk bulutların önünde Thomas'ın hiç görmediği kadar büyük bir yer olarak yükseliyordu. Surlar Lannion ve La Roche-Derrien'dekilerin iki katı yükseklikteydi. Birkaç metrede bir okçuların herhangi bir saldırı olduğunda oklarını fırlattıkları payandalar olarak iş gören sivri çatılı kuleler vardı. Surların yukarısında, kulelerden, kilise kuleleri veya katedralden bile daha yüksekte sancakların asılı olduğu soluk renk taşlı bir kale vardı. Şehrin lağım, tabakhane ve dumanla ağırlaşmış kokusu dondurucu rüzgârla batıya taşınıyordu.

Batı kapısındaki nöbetçiler at arabasındaki okları görünce heyecanlandılar, ama Jeanette onları okların Düke arma-

ğan olarak götürdüğü hatıralar olduğuna ikna etti. Sonra güzel zırh için gümrük vergisi almak istediler, ama Jeanette unvanını ve Dükün adını özgürce kullanarak onlara yine 190

uzun bir vaaz çekti. Sonunda askerler teslim olup arabanın, dükkânların yollara taştığı dar caddelere girmesine izin verdiler. Dilenciler arabanın yanında koşmaya başladılar, askerler atı yöneten Thomas'ı itip kaktılar. Şehir asker kaynıyordu. Askerlerin çoğu zambaklı beyaz ermin arması taşıyordu, ama çoğunun ceketinde yeşil Cenova kâsesi arması vardı. Bu kadar çok askerin bulunması Dükün gerçekten şehirde olduğunu ve İngilizleri Britanya'dan çıkaracak olan bir harekâta hazırlandığını gösteriyordu.

Katedralin yüksek ikiz kulelerinin altında bir han buldular. Jeanette Dükün huzuruna çıkmak için hazırlanmak istiyordu. Özel bir oda istemesine rağmen parasının kar-

şılığında bulduğu tek şey hanın saçaklarının altındaki örümcekli bir odaydı. Hanm sahibi olan soluk yüzlü adam Thomas'm katedralin kuzeyindeki St.Germain Kilisesi'ndeki Dominikan keşiş manastırında daha mutlu olacağını söyledi. Ama Thomas görevinin azizlerin değil, günahkârların arasında bulunmak olduğunu söyledi, bunun üzerine han sahibi homurdanarak bahçede duran Jeanette'in arabasında uyuyabileceğini söyledi.

"Ama vaaz vermek yok, peder," diye ekledi. "Vaaz yok. Onlardan şehirde zaten yeterince var."

Jeanette'in hizmetçisi hanımının saçlarını taradı, sonra uzun saçlarını topuz yaptı. Jeanette evi yağmalandığında kurtardığı kırmızı kadife bir elbise giydi. Etekleri göğüs-lerinin hemen altından yere kadar iniyor, peygamber çi-

çekleri ve papatyalar desenleriyle karmaşık şekilde işlenmiş korsajı boynuna kadar sıkıca yükseliyordu. Kenarlarında tilki kürkü bulunan kolları uzundu, kırmızı ayakkabılarının tokaları boynuzdan yapılmaydı. Elbisesine

uyan şapkası aynı kürkle süslenmişti ve mavi-siyah bir peçesi vardı. Oğlunun yüzüne tükürüp pisliğini temizledi, sonra onu hanın bahçesine indirdi.

"Peçe doğru mu sence?" diye endişeyle Thomas'a sordu.

Thomas omuz silkti. "Bana iyi göründü."

"Hayır, rengi! Kırmızıya uyuyor mu?"

Thomas şaşkınlığını gizleyerek başını salladı. Onun bu kadar şık giyindiğini hiç görmemişti. Şimdi bir kontese benziyordu. Oğlu da temiz bir kıyafet giymişti ve saçları ıslatılıp taranmıştı.

"Büyük amcayla tanışacaksın!" dedi Jeanette Charles'a, parmağını yalayıp oğlunun yüzündeki bir pisliği te-mizleyerek. "Ve o Fransa Kralının yeğeni. Bu da senin Kralla akraba olduğunu gösteriyor! Evet, öylesin! Ne kadar şanslı bir çocuksun."

Charles annesinin telaşından kaçtı, ama Jeanette bunu fark etmedi, çünkü hizmetkârı Pierre'e zırhı ve kılıcı büyük bir çuvala koyması için talimat vermekle meşguldü. Dükün zırhı görmesini istiyordu. "Oğlumun uygun yaşa gelince onun için savaşacağmı bilmesini istiyorum," dedi Thomas'a.

Yetmiş yaşında olduğunu söyleyen Pierre çuvalı kaldırırken ağırlığıyla neredeyse yere düşüyordu. Thomas çuvalı kaleye kadar taşımayı teklif etti, ama Jeanette bunu kabul etmedi.

"Sıradan halkın arasında bir İskoç'muş gibi yapabilirsin, ama Dükün maiyetinde oraya»gitmiş adamlar bulunabilir." Kırmızı kadife eteğinin kırışıklarını düzeltti. "Sen burada bekle," dedi Thomas'a. "Pierre'i bir mesajla geri gönderirim, hatta belki biraz parayla. Eminim Dük cömert davranacaktır. Senin için bir izin kâğıdı isteyeceğim.

Hangi adı kullanayım? İskoç adı mı? Yoksa yalnızca Ke-

şiş Thomas mı? Seni görür görmez," şimdi oğluyla konu-

şuyordu, "kesesinin ağzını açacaktır, sanırım."

Pierre devrilmeden zırhı omzunun üstüne kaldırmayı başardı. Jeanette oğlunun elini tuttu. "Sana bir mesaj göndereceğim," diye Thomas'a söz verdi.

"Tanrı sizi korusun, çocuğum," dedi Thomas. "Ve kutsal St. Guinefort sizinle olsun."

Jeanette, aslında bir köpek olduğunu öğrendiği St. Guinefort'un adından söz edilince yüzünü buruşturdu. "Ben St. Renan'a güveneceğim," dedi azarlarcasma. Bu sözlerin ardından da çekip gitti. Pierre ve karısı onu takip etti.

Thomas bahçede bekleyip seyislere ve sokak kedilerine dua etti. Yeterince deli gibi davranırsan ya seni tımarha-

^vp tıkarlar ya da aziz yaparlar, demişti babası bir kez.

Soğuk ve nemli gece ÇC~ÎÜ; Şiddetli rüzgâr katedralin kulelerinde esmeye, hanın çatısında hışırdamaya başladı.

Thomas, Peder Hobbe'un kendisine verdiği kefareti dü-

şündü.

Mızrak gerçek miydi? Gerçekten ejderhanın pullarını delmiş, kaburgalarını geçip soğuk kanının aktığı kalbine girmiş miydi? Gerçek olduğunu düşündü.

Babası gerçek olduğunu düşünüyordu ve deli olsa da aptal değildi. Thomas eskiden St. George'a dua ederdi, ama artık etmiyordu ve bu kendini kötü hissetmesine yol açıyordu. Bu yüzden arabanın yanında dizlerinin üstüne

çöktü ve azizlerden günahlarını bağışlamalarını, zırh taşıyıcısını öldürdüğü ve bir keşiş kılığına girdiği için kendini affetmelerini istedi. Kötü bir insan olmak istemiyorum, dedi ejderha katiline, ama cenneti ve azizleri unutmak o kadar kolay ki... Ve eğer istiyorsan mızrağı bulacağım, ama onu ne yapacağımı bana söylemelisin. Tekrar Hookton'a mı götürmeliydi? Ama Thomas biliyordu ki orası artık yoktu. Yoksa büyükbabası çalmadan önce kime aitse ona mı götürmeliydi? Ve büyükbabası kimdi? Hem babası ailesinden neden saklanıyordu? Neden ailesi mızrağı geri almak için onun izini sürmüştü? Thomas bunları bilmiyordu ve son üç yıldır da umurunda olmamıştı, ama şimdi hanın avlusunda birdenbire merakın içini kemirdi-193

ğini fark etti. Bir yerlerde bir ailesi vardı. Büyükbabası bir asker ve hırsızdı, ama kimdi? St George'a yaptığı duaya bu soruların cevaplarını bulmayı da ekledi.

"Yağmur için mi dua ediyorsun rahip?" diye sordu bir seyis. "Ben yağacağını düşünüyorum. İhtiyacımız var."

Thomas handa yiyebilirdi, ama birden Dükün askerlerinin ve kadınlarının şarkı söylediği, övündüğü ve kavgaya tutuştuğu kalabalık yerde endişeye kapıldığını hissetmişti. Ancak han sahibinin kurnaz şüphesini de çekme-meliydi. Adam zaten Thomas'ın neden keşiş evine gitmediğini merak ediyordu ve neden bir keşişin güzel bir kadınla yolculuk yaptığını da daha fazla merak ediyordu.

"O benim kuzenim," demişti Thomas adama. O da bu ya-lana inanmış gibi yapmıştı, ama Thomas daha fazla so-ruyla karşılaşmak istemediği için bahçede kalmış ve vagonda geriye kalan kuru ekmek, ekşi soğan ve sertleşmiş

peynirle kötü bir akşam yemeği yemişti.

Yağmur yağmaya başlayınca arabaya girdi ve kanvas örtüye düşen yağmur damlalarını dinledi. Jeanette ve oğluna gümüş tabaklarla şekerli leziz yiyecekler sunulduğu-nu, duvarlarında goblen işlemelerin asılı olduğu yatak odasında temiz çarşafların arasında uyuduklarını düşündü ve birden kendine

acımaya başladı. Kendisi bir kaçaktı ve tek yandaşı Jeanette'di, ama o da kendisi için fazla soylu biriydi.

Çanlar şehrin kapılarının kapandığını duyurdu. Bekçi-ler sokaklarda dolaşıyor, birkaç saat içinde şehri yok edebilecek yangınlar olmaması için dikkat ediyorlardı. Nöbetçiler surlarda titriyor, Dük Charles'm sancağı kalenin zirvesinde dalgalanıyordu. Thomas düşmanların arasındaydı, kendisini koruyacak zekâsı ve Dominikan cüppe-sinden başka bir şey yoktu. Ve çok yalnızdı.

Jeanette kaleye yaklaştıkça aşırı şekilde endişelenmeye başlıyordu, ama kendi kendini Bloisli Charles'm adının verildiği oğluyla bir kez tanıştıktan sonra kendisini koruması altına alacağına ikna etmeye çalıştı. Üstelik kocası her zaman Dük Charles'm eğer Jeanette'i tanışa seveceği-ni söylerdi. Dükün geçmişte soğuk olduğu doğruydu, ama mektupları onun sadakatini göstermiş olmalıydı. En azından bir şövalyenin sıkıntıdaki bir kadına yardım edeceğinden emindi.

Şaşkınlıkla kaleye girmenin şehre girmekten daha kolay olduğunu gördü. Nöbetçiler asma köprüden geçip kemerin altından ahırlar ve depolarla dolu meydana girme-sini işaret ettiler. Yirmi asker öğleden sonranın loş ışığında kılıçlarıyla talim yapıyor, parlak kıvılcımlar çıkarıyorlardı. Atların nallandığı yerden daha fazla kıvılcım çıkıyordu. Jeanette yanan nal kokusuyla dışkı kokusunun birbirine karıştığını, avlu duvarlarına zincirlenmiş çürüyen ceset kokularının da buna eşlik ettiğini fark etti. Kısa ve yanlış yazılmış bir levhada adamın hırsız olduğu söyleniyordu.

Bir hizmetkâr onu ikinci kemerden geçirdi ve bir grup ricacının Dükü görmek için beklediği büyük soğuk odaya alındı. Kâtip adını aldı, Jeanette kendini tanıtınca tek ka-

şını şüpheyle kaldırdı. "Majestelerine geldiğiniz haber verilecek," dedi adam canı sıkkın bir sesle, sonra Jeanette'i yüksek taş duvarların biri boyunca uzanan taş sıraya oturmaya gönderdi.

Jeanette otururken Pierre zırhı yere indirdi, sonra yanına çömeldi. Ricacıların bir kısmı aşağı yukarı yürüyordu.

Dilekçelerini sıkıca ellerinde tutarken Düke söyleyecekle-rinin alıştırmasını yapıyorlardı. Kimileriyse üç, dört, hatta beş gündür beklediklerinden yakınıyorlardı. Daha ne kadar bekleyeceklerdi? Bir köpek bir ayağını sütunlardan

birine kaldırdı, altı ya da yedi yaşlarında iki küçük çocuk oyuncak tahta kılıçlarıyla salonda koşturuyorlardı. Jeanette onların Dükün oğlu olup olmadığını merak edip Charles'la arkadaş olduklarını hayal etti.

"Burada mutlu olacaksın," dedi oğluna.

"Karnım aç anne."

"Yakında yemek yiyeceğiz."

Beklemeye başladılar. Pahalı ketenden yapılma soluk renkli elbiseler giymiş iki kadın merdivenlerin başında yürürken elbiseleri havada yüzer gibi hareket ediyordu.

Jeanette birden kırışık kadife elbisesi içinde kendini çok pasaklı hissetti. "Düke karşı nazik olmalısın," dedi açlık yüzünden huysuzlanmaya başlayan Charles'a. "Onun önünde diz çökmelisin, bunu yapabilir misin? Bana nasıl diz çöktüğünü göster."

"Eve gitmek istiyorum," dedi Charles.

"Hadi, anne için, nasıl diz çöktüğünü göster. Aferin!"

Jeanette övgüyle oğlunun saçlarını karıştırdı, sonra hemen yeniden düzeltmeye çalıştı. Üst kattan hoş bir harp ve flüt sesi geliyordu. Jeanette özlemle istediği hayatı dü-

şündü. Bir Kontese uyan, müzik, yakışıklı adamlar, zarafet ve güçle dolu bir hayat. Neyle ^olduğunu bilmese de Plabennec'i yeniden inşa ettirecekti,

kuleyi daha da büyü-tecek, bu salondaki gibi merdivenler yaptıracaktı. Bir saat geçti, bir saat daha. Artık iyice karanlık olmuştu. Salon iki meşalenin soluk ışığıyla loş bir şekilde aydınlanıyordu.

Charles daha da hırçın hâle gelmişti, bu yüzden Jeanette onu kollarına alıp sallayarak uyutmaya çalıştı. Kol kola iki rahip gülerek yavaşça merdivenlerden indi, ardından hizmetkâr giysisi içindeki bir adam aşağıya koştu. Bütün ricacılar doğrulup beklentiyle adama baktılar. Adam kâtibin masasına geçti, orada biraz konuştuktan sonra gelip Jeanette'e selam verdi.

Jeanette ayağa kalktı. "Burada bekleyin," dedi kendi hizmetkârlarına.

Diğer ricacılar kızgınlıkla ona baktılar. Salona en son girmişti, ama ilk o çağrılıyordu. Charles ayak direyince Jeanette ona terbiyeli olması gerektiğini hatırlatarak başına hafifçe vurdu. "Majestelerinin sağlığı iyi mi?"

Hizmetkâr yanıt vermedi, onu merdivenlerle üst kata çıkardı, sağa, açık pencerelerden yağmurun girdiği iç bal-

kona döndürdü. Bir kemerin altından geçip birkaç basamak daha çıktılar. Hizmetkâr yüksek bir kapıyı açıp duyurdu, "Armorica Kontu ve annesi."

Oda kalenin kulelerinden biri olmalıydı, çünkü yuvar-laktı. Bir tarafa büyük bir şömine yapılmıştı. Yuvarlak oda kırk ya da elli mumla parlak bir şekilde aydınlanıyordu. Işık asılı goblenlere, büyük cilalı masaya, koltuğa, üzerine İsa'nın çilesini gösteren sahnelerin kazındığı bir diz dayanağına ve kürkle kaplı bir kanepeye düşüyordu.

Geyik derisi kaplı yerler yumuşaktı. İki kâtip daha küçük bir masada çalışıyordu, kenarlarında ermin kürkü bulunan muhteşem mavi bir kaftan ve ona uyan bir şapka giymiş olan Dükse büyük bir masada oturuyordu. Sıska, beyaz saçlı ve ince yüzlü orta yaşlı bir rahip diz dayanağının önünde durmuş, yüzünde bir hoşnutsuzluk ifadesiyle Jeanette'e bakıyordu.

Jeanette Düke reverans yapıp dirseğiyle Charles'ı dürttü.

Charles ağlamaya başlayıp yüzünü annesinin eteğine gömdü.

Dük çocuğun çıkardığı sesle irkildi, ama hiçbir şey söylemedi. Gençti, ama yaşı yirmiden çok otuza yakındı, soluk renkli, dikkatli bir yüzü vardı. Zayıf yüzünde açık renkli bir sakal ve bıyık göze çarpıyordu. Aşağı doğru sarkmış ağzının önünde kavuşturduğu iri elleri

beyaz ve kemikliydi. Bilgili ve dindar biri olarak ünlen-mişti, ama yüzünde Jeanette'e ihtiyatlı olmasını söyleyen ters bir ifade vardı. Jeanette onun bir şey söyleme-sini diledi, ama odadaki dört adam da sessizlik içinde onu seyrediyordu.

"Büyük yeğeninizi majestelerine sunma onurunu yaşı-yorum," dedi Jeanette, ağlayan oğlunu öne iterek. "Armorica Kontu."

Dük oğlana baktı. Yüzünden bir şey okunmuyordu.

"Adı Charles," dedi Jeanette, ama sessiz kalsa da olurdu, çünkü Dük hiçbir şey söylemiyordu. Sessizlik bir tek çocuğun ağlamalanyla ve şöminedeki büyük ateşin çatırtısıyla bozuluyordu. "Majesteleri mektuplarımı almıştır herhalde," dedi endişeli bir sesle.

Rahip birden konuşunca Jeanette şaşkınlıkla yerinden sıçradı. "Uşağınız bir şey taşıyordu. Nedir o?"

Jeanette Düke bir hediye getirdiğini düşünmüş olduklarını fark etti ve bunu kendisi düşünmediği için kızardı. Küçük bir şey bile zarif bir hareket olurdu, ama bu nezaket aklına gelmemişti işte. "Ölen kocamın zırhı ve kılıcı," dedi. "Onları elimde hiçbir şey bırakmayan bir ingiliz'den kurtardım, gerçekten hiçbir şey bırakmadı elimde. Zırhı ve kılıcı, bir gün lorcfu uğruna savaşırken kullanabilsin diye oğlum için saklıyorum." Düke başıyla selam verdi.

Dük parmaklarını dikleştirdi. Jeanette'e kalırsa gözlerini hiç kırpmıyordu ve bu sessizliği rahatsızlık vericiydi.

"Majesteleri zırhı görmek istiyor," dedi rahip, ama Dük herhangi bir şey istediğine dair bir belirti göstermi-

yordu. Rahip parmaklarını şaklattı, kâtiplerden biri odadan çıktı. Elinde küçük bir makas olan ikinci kâtip büyük salonda dolaşıp uzun şamdanlardaki mumların fitillerini düzeltiyordu. Dük ve rahip ona aldırmıyordu.

"Majestelerine mektup yazdığınızı söylüyorsunuz,"

dedi rahip tekrar. "Neyle ilgiliydi bu mektuplar?"

"La Roche-Derrien'in yeni savunmalarını yazdım peder ve Lannion'a yapılacak ingiliz saldırısı konusunda Dükü uyardım."

"Siz öyle diyorsunuz," dedi rahip. "Siz öyle diyorsunuz." Charles hâlâ ağlıyordu. Jeanette onu susturabilme umuduyla elini sertçe büktü, ama bu çocuğun daha çok ağlamasına neden oldu. Dükten uzaklaşan kâtip bir mumdan ötekine gidiyordu. Makas, fitilleri kesince bir an için duman çıkıyor, ardından alev daha parlak bir şekilde yanmaya başlıyordu. Charles daha da yüksek sesle haykırmaya başladı.

"Majesteleri ağlayıp sızlayan çocukları sevmez," dedi rahip.

"Karnı aç," diye açıkladı Jeanette endişeyle.

"İki hizmetkârla mı geldiniz?"

"Evet, peder," dedi Jeanette.

"Çocukla birlikte mutfakta yiyebilirler," dedi rahip.

Mumları düzelten kâtibe doğru parmaklarını şaklattı, adam makası kilimin üstüne bırakıp ürkmüş Charles'ı elinden tuttu. Oğlan annesini bırakmak istemedi, ama adam onu sürükleyerek götürdü. Oğlunun merdivenlerde uzaklaşan sesi Jeanette'in iyice büzülmesine neden oldu.

Dük parmaklarını dikleştirmek dışında hiçbir hareket-te bulunmamıştı. Yalnızca yüzünde anlaşılmaz bir ifadeyle Jeanette'i inceliyordu.

"ingilizlerin elinizde hiçbir şey bırakmadığını söylüyorsunuz," dedi rahip onu tekrar sorgulamaya başlarken.

"Her şeyimi çaldılar!"

Rahip sesindeki tutkuya yüzünü buruşturdu. "Eğer yoksul kaldıysanız, madam, neden yardım için daha önce gelmediniz?"

"Yük olmak istemedim, rahip."

"Ama şimdi yük olmak istiyorsunuz?"

Jeanette kaşlarını çattı. "Majestelerine büyük yeğenini, Plabennec Lordunu getirdim. Yoksa onun ingilizlerin arasında mı büyümesini tercih ederdiniz?"

"Küstahlaşma çocuk," dedi rahip yumuşak bir şekilde.

İlk kâtip elinde çuvalla yeniden odaya girdi. Çuvaldakile-ri Dükün masasının önündeki geyik derisine boşalttı. Dük birkaç saniye zırha.baktı, sonra oymalı yüksek sandalye-sine yaslandı yeniden.

"Çok zarif," dedi rahip.

"Çok değerlidir," diye onayladı Jeanette.

Dük tekrar zırha baktı. Yüzünde tek bir kas bile oyna-mamıştı.

"Majesteleri onaylıyor," dedi rahip, sonra uzun beyaz eliyle kâtibe işaret etti. Sözcük kullanılmadan kendisinden ne istediğini anlayan kâtip zırhı ve kılıcı odadan çıkardı.

"Majestelerinin onayladığına sevindim," dedi Jeanette, dizlerini kırarak selam verirken. Önceki sözlerine rağmen Dükün kılıcı ve zırhı bir hediye olarak gördüğünü düşündü, ama bu konuda bir şey sormadı. Her şey daha sonra açığa kavuşturulabilirdi. Ok gediklerinden içeri giren so-

ğuk rüzgâr yağmur getirip mumları titreştirdi.

"Peki bizden ne istiyorsunuz?" diye sordu rahip.

"Oğlumun bir barınağa ihtiyacı var, peder," dedi Jeanette gergin bir sesle. "Bir eve, büyüyüp bir savaşçı olmayı öğrenebileceği bir yere ihtiyacı var."

"Majesteleri bu ricayı memnuniyetle karşılar," dedi rahip.

Jeanette rahatladı. Odadaki atmosfer o kadar düşman-caydı ki oradan geldiği zamanki gibi yoksul bir şekilde gönderilmekten korkuyordu, ama rahibin sözleri soğuk 200

olsa da endişelenmesine gerek olmadığını söylüyordu.

Dük oğlunun sorumluluğunu alıyordu. Tekrar reverans yaptı. "Müteşekkirim, majesteleri."

Rahip cevap vermek üzereyken Dük uzun beyaz elini kaldırarak Jeanette'i şaşırttı. Rahip başıyla selam verdi.

"Bizim için bir zevk," dedi Dük garip bir şekilde tiz sesiyle. "Çünkü oğlunuz bizim için değerli ve babası gibi savaşçı olmasını arzu ederiz." Rahibe dönüp başını yana eğdi, rahip yeniden selam verip odadan çıktı.

Dük ayağa kalkıp şömineye gitti, ellerini küçük alevlere tuttu. "Plabennec'deki kiraların on iki aydır ödenmedi-

ğini fark ettik," dedi mesafeli bir şekilde.

"Bölgenin hâkimiyeti ingilizlerin elinde, majesteleri."

"Ve siz bana borçlusunuz," dedi Dük alevlere doğru kaşlarını çatarak.

"Oğlumu korursanız size sonsuza dek borçlu kahrım, majesteleri," dedi Jeanette mütevazı bir şekilde.

Dük şapkasını çıkarıp ellerini saçlarının arasından ge-

çirdi. Jeanette onun şapkası olmadan daha nazik ve genç göründüğünü fark etti, ama Dükün sonraki sözleri kanını dondurdu. "Henri'nin sizinle evlenmesini istemedim."

Birden durdu.

Açık sözlülüğü Jeanette'i serseme çevirmişti. "Kocam majestelerinin evliliğimizi onaylamamasına çok üzüldü,"

dedi sonunda alçak sesle.

Dük Jeanette'in sözlerine aldırmadı. "Picardlı Liset-te'le evlenmeliydi. Onun parası, toprakları ve kiracıları vardı. Ailemize büyük zenginlik getirebilirdi. Sıkıntılı zamanlarda bu..." uygun sözcüğü bulmak için durakladı, "bu bir yastık görevi görür. Sizin, madam, bir yastı-

ğınız yok."

"Yalnızca sizin merhametiniz, majesteleri," dedi Jeanette.

"Oğlunuz benim sorumluluğumda," dedi Dük. "Evim-de büyütülecek ve rütbesine uyacak şekilde savaş ve medeniyet sanatını öğrenecek."

"Müteşekkirim." Jeanette yaltaklanmaktan sıkılmıştı.

Dükten biraz şefkat görmeyi bekliyordu, ama şömineye gittiğinden beri gözlerine bir kez olsun bakmamıştı.

Sonra birden ona doğru döndü. "La Roche-Derrien'de Belas adında bir avukat var mı?"

"Var, Majesteleri."

"Bana annenizin bir Yahudi olduğunu söyledi." Yahudi sözcüğünü tükürürcesine söylemişti.

Jeanette yutkunarak bakakaldı. Birkaç saniye konuşa-madı. Belas'm böyle bir şey söylemiş olmasından dolayı başı dönüyordu, ama sonunda kendini toparlamayı ba-

şardı. "Değildi!" diye itiraz etti.

"İngiltere Kralı Edward'a Plabennec'in kiralarını istemek için dilekçe yazdığınızı da söyledi," diye devam etti Dük.

"Başka seçeneğim var mıydı?"

"Ve oğlunuzun Edward'm vesayeti altına verildiğini?"

diye anlamlı bir şekilde devam etti Dük.

Jeanette ağzını açıp kapadı. Suçlamalar o kadar hızlı ve yoğun bir şekilde geliyordu ki kendini nasıl savunacağını bilmiyordu. Oğlunun Kral Edwarcl'm himayesinde oldu-

ğu doğruydu, ama bu Jeanette'nin seçimi değildi; gerçekten de Northampton Kontu bu kararı verdiğinde kendisi orada bile değildi, ama o daha bir şey söyleyemeden Dük devam etti.

"Belas, La Roche-Derrien'deki kasaba halkının büyük bir bölümünün ingiliz işgalcilerden memnun olduğunu da söyledi."

"Bazıları öyle," diye itiraf etti Jeanette.

"Ve siz madam, evinize İngilizleri almışsınız ve sizi koruyorlarmış."

"Evime zorla girdiler!" dedi kızgınlıkla. "Majesteleri bana inanmalısınız! Onları ben istemedim!"

Dük başını iki yana salladı. "Görünüşe göre siz konuklarınızı iyi karşılamışsınız, madam. Babanız bir şarap tüccarıydı, değil mi?"

Jeanette bir şey söyleyemeyecek kadar şaşkındı. Belas'm kendisine ihanet ettiği yavaş yavaş kafasına dank ediyordu, yine de Dükün kendisinin masumiyetine inanacağı umudunu taşıyordu. "Onları iyi karşılamadım,"

diye ısrar etti. "Onlara karşı savaştım."

"Tüccarların," dedi Dük, "paradan başka bir şeye sada-katleri yoktur. Onurları yoktur. Onur öğrenilmez, madam.

Onurlu doğulur. Tıpkı hızlı ve cesur olsun diye bir atı veya çevik ve saldırgan olsun diye bir köpeği ürettiğiniz gibi bir soyluyu da onuru için doğurursunuz. Bir saban atını savaş

atı yapamazsınız ya da bir tüccarı bir centilmen. Bu onun doğasına ve Tanrının kanunlarına aykırıdır." Haç çıkardı.

"Oğlunuz Armorica Kontu ve bu onurla büyüyecek, ama siz madam, bir tüccar ve bir Yahudi'nin kızısınız."

"Bu doğru değil!" diye itiraz etti Jeanette.

"Bana bağırmayın, madam," dedi Dük buz gibi bir sesle. "Benim için bir yüksünüz. Buraya gelmeye cüret edi-yorsunuz, tilki postu içinde dalavere çeviriyorsunuz ve size bir barınak vermemi istiyorsunuz? Başka ne istersiniz? Para mı? Oğlunuza bir ev vereceğim madam, ama size, bir koca vereceğim." Jeanette'e doğru gitti, ayak sesleri geyik derisinde boğuluyordu. "Armorica Kontunun annesi olmaya layık değilsiniz. Düşmana konfor sağladınız, sizin onurunuz yok."

"Ben-" diye itiraz etti yeniden, ama Dük sert bir tokat indirdi yüzüne.

"Sessiz olun, madam" diye emretti, "sessiz." Elbisesinin bağcıklarını çekti, Jeanette direnmeye cüret edince yi-203

ne bir tokat patlattı. "Sen bir fahişesin, madam," dedi, sonra karmaşık bağcıklarla uğraşmaktan sıkılıp yerdeki makası aldı, bağcıkları kesip Jeanette'in göğüslerini ortaya çıkardı. Jeanette o kadar sersemlemiş ve dehşete kapılmıştı ki kendini korumak için bir şey yapmadı. Bu Sir Simon Jekyll değil, lordu, Kralın yeğeni ve kocasının amcasıydı. "Sen güzel bir fahişesin, madam," dedi Dük alaycı bir şekilde sırıtarak. "Henri'yi nasıl büyüledin? Yahudi büyüsü müydü?".

"Hayır," diye inledi Jeanette. "Lütfen, hayır!"

Dük kaftanını çıkarınca Jeanette altında hiçbir şeyi olmadığını gördü.

"Hayır," dedi yeniden. "Lütfen, hayır."

Dük onu o kadar sert bir şekilde itti ki Jeanette yata-

ğa düştü. Yüzünde hâlâ hiçbir ifade yoktu - ne şehvet, ne zevk, ne öfke. Eteklerini kaldırıp yatağa diz çöktü ve herhangi bir zevk belirtisi göstermeden ona tecavüz etti. Başka bir şey olmasa da öfkeli görünüyordu ve işi bitince Jeanette' nin üstüne kapaklanıp titredi. Jeanette ağlıyordu. Dük kendini kadife elbisesine sildi. "Bu deneyimi Plabennec'in eksik kiralarına bir karşılık olarak sayı-yorum," dedi. Üstünden indi, ayağa kalkıp kaftanını giydi. "Size burada bir oda verilerek madam ve yarın sizi askerlerimden

biriyle evlendireceğim. Oğlunuz burada kalacak, ama siz kocanız nerede görevlendirilirse oraya gideceksiniz."

Jeanette yatakta ağlıyordu. Dük hoşnutsuzlukla yüzünü buruşturdu, sonra odayı geçip diz dayanağında çömeldi. "Elbisenizi düzeltin ve kendinizi toparlayın, madam," dedi soğuk bir sesle.

Jeanette elbisesinin kalan bağcıklarını bağlayıp mum alevlerinin arasından Düke baktı. "Sizin hiç onurunuz yok," diye tısladı. "Hiç onurunuz yok."

Dük ona aldırmadı. Küçük bir çanı çalıp ellerini çırptı, sonra gözlerini kapatıp dua etmeye başladı. Rahip ve bir hizmetkâr geldiğinde hâlâ dua ediyordu. Hizmetkâr ve rahip tek kelime bile etmeden Jeanette'i kollarından tutup Dükün bir kat altındaki bir odaya götürdüler. Onu içeri atıp kapıyı kapattılar, Jeanette sürgünün çekildiğini duydu. İçeride samanla dolu bir yatak ve uzun saplı bir süpürgeden başka bir şey yoktu.

Yatağa uzanıp kırık kalbi acıyana kadar ağladı.

Rüzgâr pencerelerde ulurken yağmur kepenklere çar-

pıyordu ve Jeanette ölmüş olmayı diliyordu.

VI

Şehirdeki horozlar ötünce uyana \ .'homas rüzgârın şiddetle estiğini, sağanak yağmurun aı it mm örtüsünden sızdığını fark etti. Örtüyü açıp yağmur i ularının hanın av-lusundaki kaldırım taşlarında oluşum uu birikintileri seyretmeye başladı. Jeanette'den bir mestıj gelmemişti ve gelmeyecekti. VVill Skeat haklıydı. O bir z rh kadar sertti ve artık kendisine layık yeri bulduğuna göre -büyük olasılıkla bu soğuk şafakta Dükün hizmetçilerinin ilgilendiği ateşle ısınan odasında yatağının derinliklerine gömülmüş

uyuyordu- Thomas'ı unutmuştu.

Hem nasıl bir mesaj bekliyorsun ki, diye sordu kendi kendine. Bir sevgi ifadesi mi? Bunun istediği şey olduğunu biliyordu, ama kendini yalnızca Jeanetteln Dükün im-zaladığı geçiş kâğıdı göndermesi için beklediğine inandırmaya çalışıyordu, ama geçiş kâğıdına ihtiyacı yoktu. Kuzeye ve güneye yürümeyi ve bu Dominikan keşiş cüppesinin kendisini koruyacağına inanmalıydı. Flanders'a nasıl ulaşacağı konusunda hiçbir fikri yoktu, ama Paris'in o bölgenin yakınlarında olduğunu biliyordu. Bu yüzden Seine Nehri'ni takip ederek yola çıkabileceğini düşündü.

En büyük endişesi yolda gerçek keşişlerle karşılaşmaktı ki onlar Thomas'm kardeşlik kuralları konusunda çok az şey bildiğini ve hiyerarşi konusunda hiçbir şey bilmediğini hemen anlarlardı, ama İskoç rahiplerinin medeniyetten çok uzak oldukları için böylesi bir cahilliğin ondan bekle-nebileceği konusunda kendini hemen rahatlattı. Hayatta kalacağını düşündü.

Su birikintilerine düşen yağmur damlalarına baktı. Jeanette'den bir şey bekleme, dedi kendi kendine. Sonra bu kasvetli kehanete inandığını kanıtlamak için küçük çantasını hazırladı. Zırh cüppesini geride bırakmak canını sıkıyordu, ama çok ağır olduğu için arabanın içinde bıraktı, üç demet oku bir çuvala koydu. Yetmiş iki ok ağırdı ve sivri uçları çuvalı delecek gibiydi, ama okları olmadan yolculuk yapmak istemiyordu. Bıçağını para kesesiyle birlikte sol bacağına bağlayıp siyah cüppeyle gizledi.

Gitmeye hazırdı ama yağmur, şehri ok fırtınası gibi dövüyordu. Batıda şimşek çakıyor, yağmur damlara düşüyor, çatılardan yere akıyor ve avludaki gece biri-

ken toprağı yıkamak için konan su damacanalarını taşırıyordu. Öğle vaktinin geldiği yağmurun bastırdığı çan sesleriyle anlaşıldı, ama şehir hâ^â boğulmuş durumdaydı. Karanlık bulutlar katedralin kulelerini sarmıştı.

Thomas kendi kendine yağmur hafifler hafiflemez gideceğini söyledi, ama fırtına daha da şiddetlendi. Katedralin üstünde şimşekler çakıyor, gök gürültüsü şehri sarsıyordu. Thomas gökyüzünün öfkesinden korkarak ürperdi. Katedralin büyük batı penceresinden yansıyan şimşeği seyrederken gördüğü manzarayla şaşkına döndü. Yağmur hâlâ yağıyordu. Ertesi güne kadar bu arabanın içine tıkılıp kalacağını düşünüyordu. Ve derken yeni bir gök gürültüsü dalgası şehri şiddetiyle sarsaı ken Jeanette'i gördü.

Onu önce tanımadı. Yalnızca avlunun kemerli girişinde suların ayaklarının üstünden akıp gittiği bir kadın gördü. Rennes'deki herkes bir yere sığınmıştı, ama sırılsıklam ve perişan görünümlü bu kadın birdenbire ortaya çıkmıştı. Kulaklarının üstünde dikkatle toplanan saçları ıslak kırmızı kadife elbisesinin üstüne düşmüştü. Thomas önce elbiseyi tanımış, sonra yüzündeki kederi görmüştü.

Hemen arabadan fırladı.

"Jeanette!"

Jeanette ağlıyordu, ağzı acıyla çarpılmıştı. Konuşamıyor gibiydi, yalnızca öyle duruyor ve ağlıyordu.

"Leydim!" dedi Thomas. "Jeanette!"

"Gitmeliyiz," demeyi başardı Jeanette. "Gitmeliyiz."

Gözlerini boyadığı is şimdi yağmurla birlikte akarak yüzünde gri çizgiler oluşturuyordu.

"Bu fırtınada gidemeyiz!" dedi Thomas.

"Gitmeliyiz!" diye bağırdı Jeanette öfkeyle. "Gitmeliyiz!"

"Ben atı alayım," dedi Thomas.

"Zaman yok! Zaman yok!" Cüppesini çekiştirdi. "Gitmeliyiz. Hemen!" Thomas'ı kemerin altından çekip soka-

ğa çıkarmaya çalıştı.

Thomas onun elinden kurtulup arabaya koştu, gizledi-

ği yayını ve ağır çuvalı aldı. Orada Jeanette'in pelerini de vardı, onu da alıp kadının omuzlarına sardı, ama o bunu fark etmemiş gibiydi.

"Neler oluyor?" diye sordu Thomas.

"Beni bulacaklar, beni bulacaklar!" dedi Jeanette panik hâlde ve onu hanın kemerinden dışarı çekti. Thomas onu doğuya, Seine'in üstündeki güzel bir taş köprüye giden kıvrımlı yola, sonra da şehrin kapısına doğru döndürdü.

Büyük kapılar sürgülüydü, ama büyük kapıların üstündeki küçük bir kapı açıktı ve kuledeki nöbetçiler sırılsık-209

lam olmuş aptal bir keşişle deli gibi ağlayan ıslak bir kadının şehirden çıkmasına aldırmıyordu. Jeanette takip edilmekten korkarak durmadan geriye bakıyordu, ama hâlâ paniğinin ya da korkusunun nedenlerini Thomas'a anlatmamıştı. Yalnızca yağmura, rüzgâra ve fırtınaya aldırmadan aceleyle doğuya doğru gidiyordu.

Fırtına, bir köye vardıkları akşam karanlığına kadar hafiflemişti. Thomas köyün basit hanının alçak kapısından geçerek sığınacak bir yer istedi. Masaya para bıraktı.

"Kız kardeşimin sığınacak bir yere ihtiyacı var," dedi, bir kadınla yolculuk yapan bir keşişten herkesin şüphele-neceğini düşünerek. "Barınacak bir yer, yiyecek ve ateşe,"

dedi bir tane daha para ekleyerek.

"Kız kardeşiniz mi?" dedi hanın sahibi. Çiçek bozuğu yüzü benlerle dolu olan ufak tefek adam hanın verandasına çömelmiş Jeanette'e baktı.

Thomas kafasına dokunarak onun deli olduğunu ima etti. "Onu St. Guinefort'taki tapınağa götürüyorum," diye açıkladı.

Hanın sahibi önce paralara, sonra Jeanette'e baktı, sonra bu garip çiftin boş sığır ahırını kullanabileceğine karar verdi. "Orada ateş yakabilirsiniz, ama damı yakmayın,"

dedi homurdanarak.

Thomas hanın mutfağından aldığı közlerle bir ateş

yaktı, sonra yiyecek ve bira getirdi. Jeanette'i biraz çorba ve ekmek yemeye zorladı, sonra ateşe yaklaştırdı. Hikâyeyi anlatması için onu ikna etmesi iki saatini aldı, ama Jeanette anlatırken yine ağlamaya başladı. Thomas şaşkınlık içinde dinliyordu.

"Peki nasıl kaçtın?" diye sordu Jeanette sözlerini bitirince.

"Bir kadın süpürgeyi almak için kapının sürgüsünü açtı," dedi Jeanette. Kadın Jeanetti'i orada görünce çok şa-210

şırmıştı, ama Jeanette koşarak yanından geçince daha da şaşırmıştı. Jeanette askerlerin kendisini durdurmasından korkarak kaleye koşmuştu, ama kimse onu fark etmemiş, böylece kaçabilmişti. Thomas gibi o da kaçaktı, ama o Thomas'tan çok daha fazla şeyini kaybetmişti. Oğlunu, onurunu ve geleceğini.

"Erkeklerden nefret ediyorum," dedi. Nemli samanlarla yaktıkları ateş giysilerini pek kurutmadığı için ürperdi. "Erkeklerden nefret ediyorum," dedi yeniden. Sonra Thomas'a baktı. "Ne yapacağız şimdi?"

"Uyumalısm," dedi Thomas. "Yarın kuzeye gideriz."

Jeanette olumlu anlamda başını salladı, ama Thomas onun söylediklerini anladığını sanmıyordu. Umutsuz durumdaydı. Bir zamanlar onu çok yükseklere çıkaran şans çarkı şimdi iyice derinlere indirmişti.

Jeanette bir süre ağladı, ama Thomas gri şafakta uyandığında onun hafifçe ağladığını duydu. Ne diyeceğini ya da yapacağını bilmiyordu, bu yüzden hanın kapısı gıcır-dayarak açılana kadar öylece yattı. Sonra biraz yiyecek almaya gitti. Hancının karısı ekmek ve peynir çıkarmıştı.

Hancı Thomas'a ne kadar yürüyeceklerini sordu.

"St. Guinefort'un tapmağı Flanders'ta," dedi Thomas.

"Flanders mı?" diye sordu hancı ayın öteki yüzündey-miş gibi.

"Ailem onunla ne yapacağını bilmiyor," diye açıkladı.

"Ve ben de Flanders'a nasıl gideceğimi bilmiyorum. Önce Paris'e gitmeyi düşündüm."

"Paris'e değil," dedi hancının karısı azarlarcasma. "Fo-ugeres'e gitmelisiniz." Babasının eskiden sık sık kuzey ül-keleriyle ticaret yaptığını ve Thomas'm yolunun Fougeres ve Rouen'den geçtiğinden emin olduğunu söyledi. Rouen'in ötesindeki yolu bilmiyordu, ama oraya kadar gitmesi gerektiğinden emindi, yola çıkmak için önce köyden 211

kuzeye giden küçük yola girmeliydi. Yol ormandan geçer, diye kocası ekledi. Dikkatli olmalıydı, çünkü ağaçlar ka-nundan kaçan adamlar için gizlenme yeriydi, ama birkaç mil sonra Fougeres'in anayoluna girecekti, ki orada da Dükün adamları devriye geziyordu.

Thomas kadına teşekkür etti, evini kutsadı, sonra yiyecekleri Jeanette'e götürdü, ama o yemeyi reddediyordu.

Gözyaşları tükenmiş, hayatı neredeyse sona ermiş gibiydi, ama kuzeye giderken Thomas'ı istekle takip etti. At arabalarının derin izler açtığı ve bir gün önceki yağmur yüzünden kaygan çamurla kaplı yol, suları damlayan ormanın derinliklerine giriyordu. Jeanette birkaç kez tökez-ledikten sonra ağlamaya başladı. "Rennes'e geri dönmeli-yim," dedi. "Oğluma geri dönmek istiyorum."

Thomas itiraz etti, ama Jeanette kıpırdamıyordu.

Thomas sonunda teslim oldu, ama güneye doğru dönünce Jeanette daha da yüksek sesle ağlamaya başladı.

Dük onun anneliğe uygun olmadığını söylemişti! Bu sözleri tekrarlayıp durdu, "Uygun değil! Uygun değil!"

Gökyüzüne doğru haykırdı. "Beni fahişesi yaptı!" Sonra yolun kenarında dizlerinin üstüne çöküp kontrolsüz bir şekilde ağladı. Yine titremeye başlamıştı. Thomas onun sıtma nöbetinden ölmezse acı yüzünden kesinlikle ölece-

ğini düşündü.

"Rennes'e geri dönüyoruz," dedi, ona cesaret vermeye çalışarak.

"Gidemem!" diye sızlandı. "Beni fahişe yapacak! Beni fahişe yapacak!" Bu sözleri bağırarak söyledikten sonra ileri geri sallanmaya ve korkunç derecede tiz bir sesle haykırmaya başladı. Thomas onu kaldırmaya, yürütmeye çalıştı, ama Jeanette onunla mücadele etti. Ölmek istediğini söyledi, yalnızca ölmek istiyordu. "Bir fahişe," diye ba-

ğırdı ve tilki kürklü kırmızı elbisesini parçalamaya başla-212

di. "Bir fahişe! Kürk giymemem gerektiğini söyledi. Beni bir fahişe yaptı." Parçalanan kürkü çalıların arasına attı.

Kuru bir sabahtı, ama yağmur bulutları güneyde yeniden toplanmaya başlamıştı. Thomas Jeanette'in ruhunun gözlerinin önünde dağılmasını endişeyle izliyordu. Jeanette yürümeyi reddettiği için onu kucağına alıp ağaçların arasına giden çok yürünmüş bir yol bulana kadar taşıdı.

Yolu takip edince bir kulübe buldu. Kulübe o kadar alçak-

ü ve damı öyle çok yosunla kaplanmıştı ki onu başta ağaçların arasındaki bir tümsek sandı, ama sonra tepesinden çı-

kan gri odun dumanını gördü. Thomas bu ormanda avlan-dıkları söylenen kanun kaçaklarından korkuyordu, ama yağmur yeniden başlıyordu ve kulübe görünürdeki tek sı-

ğınacak yerdi. Bu yüzden Thomas, Jeanette'i yere indirip oyuğa benzer girişe seslendi. Beyaz saçlı, derisi dumanla kararmış yaşlı bir adam kızarmış gözleriyle Thomas'a baktı. Adam yerel aksan ve sözlerle o kadar ağdalı bir Fransızca konuşuyordu ki Thomas onu çok zorlukla anladı, ama adamın bir ormancı olduğunu ve orada karısıyla birlikte yaşadığını öğrendi. Ormancı Thomas'm önerdiği paralara açgözlü bir şekilde baktı, sonra Thomas ve kadınının boş

bir domuz ağılını kullanabileceğini söyledi. Ağıl çürümüş

saman ve dışkı kokuyordu, ama damı neredeyse yağmur geçirmezdi ve Jeanette hiçbir şeyi umursamıyor gibiydi.

Thomas eski samanları tırmıkla temizleyip Jeanette'e kesti-

ği eğrelti otlarından yeni bir yatak yaptı. Ormancı parayı eline aldıktan sonra konuklarıyla ilgilenir görünmeye başlamıştı. Ama öğleden sonra yağmur dindiğinde Thomas karısının ormancıya bir şeyler fısıldadığını duydu ve birkaç dakika sonra adam işiyle ilgili hiçbir alet, ne bir balta, ne de testere almadan yola doğru gitti.

Jeanette uyuyordu ve yorgundu, bu yüzden Thomas siyah yayma bağladığı yoncaları temizledi, ipini taktı. Yayını 213

gerdi, beline birkaç ok soktu, yaşlı adamı yol bitene kadar takip edip orada bir fundalığın arasında beklemeye başladı.

Ormancı akşam vakti Thomas'm uyarıldığı kanun ka-

çakları olduğunu tahmin ettiği iki adamla birlikte geri döndü. Yaşlı adam Thomas ve kadınının kaçak olduğunu düşünmüş olmalıydı. Paraları ve çantaları olmasına rağmen gizlenecek bir yer arıyorlardı ve bu şüphe

doğurmak için yeterliydi. Keşişler ormanda gizlenmezdi ve yırtık pırtık kürklü bir elbise giymiş bir kadın ormancının ko-nukseverliğiyle karşılanamazdı. Bu yüzden Thomas'm boğazını kesmek için iki adamı getirmişti. Sonra da üzerinde buldukları paraları paylaşacaklardı. Jeanette'in sonu da aynı olacaktı, ama biraz daha geç.

Thomas ilk oku yaşlı adamın ayaklarının dibine, ikinciyi yakındaki ağaca gönderdi. "Bir sonraki ok öldürür,"

dedi. Fundalıkların içinde olduğu için onu göremiyor, ama sesini duyabiliyorlardı. Thomas'm gizlendiği yere irileşmiş gözleriyle baktılar. Thomas derin bir sesle ağır ağır konuştu. "Ruhlarınızda cinayetle geldiniz," dedi.

"Ama şeytanın atlılarını cehennemin derinliklerinden çı-karabilirim. Şeytanın pençelerinin kalbinizi parçalaması-nı, ölülerin gün ışığında peşinizi bırakmamasını sağlayabilirim. Keşişi ve kız kardeşini rahat bırakın."

Yaşlı adam dizlerinin üstüne çöktü. Batıl inançları çok eskiydi ve Hıristiyanlık onları hiç etkilememişti. Ormanda troller, sislerin arasında devler olduğuna gerçekten inanıyordu. Ejderhaların olduğunu da biliyordu. Ayda yaşayan ve evleri orakla biçildiğinde yeryüzüne düşen kara derili adamlar olduğunu biliyordu. Ağaçların arasında avlanan hayaletler olduğunu da biliyordu. Bütün bunları dişbudak ve çamı, meşe ve kayını bildiği kadar iyi bi-

liyordu. Çalıların arasından bu garip biçimde uzun okları atanın şeytan olduğundan da hiç kuşkusu yoktu.

"Gitmelisiniz," dedi yanındakilere. "Gitmelisiniz!" İki adam kaçtı, yaşlı adam alnını yaprakların düştüğü topra-

ğa değdirdi. "Zarar verme niyetinde değilim!"

"Evine git," dedi Thomas.

Yaşlı adam gidene kadar bekledi, sonra oku ağaçtan çıkardı ve gece olunca ormancının kulübesine gitti. Alçak kapı eşiğinden emekleyerek içeri girip çiftin karşısına, toprak zemine oturdu.

"Kardeşimin aklı başına gelene kadar burada kalaca-

ğım," dedi onlara. "Onun utancını dünyadan gizlemek is-tiyoruz, hepsi bu. Giderken sizi ödüllendireceğiz, ama bir daha bizi öldürmeye kalkarsanız size işkence yapması için şeytanları çağırırım ve cesetlerinizi ormanda dolaşan vahşi şeylere ziyafet olarak bırakırım." Toprak zemine bir tane madeni para daha koydu. "Bize her gece yemek getirin," dedi kadına. "Ve kalplerinizdekini okuyabilmeme rağmen sizi hâlâ bağışladığım için Tanrıya şükredin."

Çift daha sonra hiç problem çıkarmadı. Yaşlı adam her gün bağcı bıçağı ve baltasıyla ormana gidiyor, karısı her gece konuklarına yulaf çorbası ya da ekmek getiriyordu.

Thomas inekten süt sağdı, bir geyik vurdu. Ama Jeanette'in öleceğini sanıyordu. Jeanette günlerce bir şey yemeyi -eddetti. Thomas onu bazen ileri geri sallanırken ve ağıt yakarken buluyordu. Onun sonsuza dek deli olarak kalmasından korkuyordu. Babası ona delilere nasıl davranıldığmı, kendisine neler yaptıklarını, açlık ve dayağın nasıl tek tedavi olduğunu anlatmıştı. "Şeytan ruhuna girer," demişti Peder Ralph, "ve yalnızca açlıkla ya da da-yakla dışarı çıkar, ama ikna edilerek dışarı çıkarılmasının imkânı yoktur. Döv ve aç bırak evlat, döv ve aç bırak, şeytanın anlamasının tek yolu budur." Ama Thomas Jeanette'i ne aç bırakabilir, ne de dövebilirdi, bu yüzden elinden gelenin en iyisini yaptı. Kuru kalmasını sağladı, inekten

sağdığı sütü taze taze içirdi, geceleri onunla konuştu, saçlarını taradı, yüzünü yıkadı ve bazen, Jeanette uyurken ve sundurmanın dışında oturup yıldızları seyrederken kendisi ve şeytanın askerlerinin geride Jeanette kadar perişan başka kadınlar bırakıp bırakmadıklarını merak ediyordu.

Bağışlanmak için dua etti. Bugünlerde çok dua ediyordu, ama St. Guinefort'a değil, Bakire Meryem ve St. George'a.

Duaları işe yaramış olmalıydı ki bir sabah uyandığında Jeanette'i sundurmanın eşiğinde otururken buldu.

Kendisine baktığında Thomas onun yüzünde artık delilikten eser kalmadığını, yalnızca derin bir acının olduğunu gördü. Konuşmadan önce ona uzun süre baktı.

"Seni bana Tanrı mı gönderdi Thomas?"

"Eğer öyleyse bana büyük bir iyilik yaptı," diye karşılık verdi Thomas.

Jeanette bunun üzerine gülümsedi. Thomas onun Ren-

nes'den beri ilk kez gülümsediğini görüyordu. "Mutlu olmalıyım," dedi içtenlikle, "çünkü oğlum hayatta, iyi bakı-lacak ve onu bir gün bulacağım."

"ikimiz de bulacağız," dedi Thomas.

"İkimiz mi?"

Thomas yüzünü buruşturdu. "Sözlerimin hiçbirini tutmadım," dedi. "Mızrak hâlâ Normandiya'da, Sir Simon yaşıyor ve senin için oğlunu nasıl bulacağım bilmiyorum.

Galiba sözlerim bir işe yaramıyor, ama elimden geleni yapacağım."

Jeanette tutması için elini uzatıp uzun süre geri çekmedi,

"ikimiz de cezalandırıldık, sen ve ben," dedi. "Büyük olasılıkla gurur günahı yüzünden. Dük haklıydı. Ben aristokrat değilim. Bir tüccarın kızıyım, ama bundan daha yüksek ko-numda olduğumu düşündüm. Şimdi şu hâlime bak."

"Daha zayıfsın," dedi Thomas. "Ama daha güzelsin."

Bu iltifat üzerine Jeanette ürperdi. "Neredeyiz?"

"Rennes'e bir günlük mesafede."

"Hepsi bu mu?"

"Bir domuz sundurmasmdayız ve Rennes'den bir günlük mesafedeyiz."

"Dört yıl önce bir kalede yaşıyordum," dedi esefle.

"Plabennec büyük değildi, ama güzeldi. Bir kulesi, avlusu, iki değirmeni, bir deresi ve kıpkırmızı elmaların yetiştiği bir meyve bahçesi vardı."

"Orayı tekrar göreceksin," dedi Thomas. "Sen ve oğlun."

Thomas oğlundan söz ettiği için pişman oldu, çünkü Jeanette'in gözleri yeniden yaşardı, ama onları hemen sildi. "Avukattı."

"Avukat mı?"

"Belas. Düke yalan söylemiş." Belas'm bu kadar hain olmasından dolayı sesinde bir şaşkınlık vardı. "Düke benim Dük Jean'ı desteklediğimi söylemiş. O zaman ben de öyle yapacağım, Thomas. Senin dükünü destekleyeceğim.

Eğer Plabennec'i geri almanın ve oğlumu bulmanın tek yolu buysa Dük Jean'ı destekleyeceğim." Thomas'm elini sıktı. "Karnım aç."

Jeanette gücünü geri kazanırken ormanda bir hafta daha kaldılar. Jeanette bir süre için tuzağından kurtulmaya çalışan bir canavar gibi Dük Charles'tan intikam alıp oğlunu geri almak için planlar yapmaya çalıştı, ama planları o kadar çılgınca ve umutsuzdu ki günler geçtikçe kaderine razı olmaya başladı.

"Hiç arkadaşım yok," dedi bir gece Thomas'a.

"Ben varım ya leydim."

"Hepsi öldüler," dedi ona aldırmayarak. "Ailem öldü.

Kocam öldü. Sence sevdiklerimin başına gelen bir lanet miyim ben?"

"Bence kuzeye gitmeliyiz."

Thomas'ın eylemselliği sinirini bozmuştu. "Ben kuze-

ye gitmek istediğimden emin değilim."

"Ben eminim," dedi Thomas inatçı bir şekilde.

Jeanette kuzeye gittikçe oğlundan uzaklaşacağını biliyordu, ama başka ne yapacağını bilmiyordu ve o gece Thomas'ın rehberliğini kabul etmiş gibi onun yatağına geldi ve sevgili oldular. Jeanette sonrasında ağladı, ama onunla tekrar sevişti. Bu kez mutsuzluğunu Thomas'ın te-niyle teselli edebilirmiş gibi daha ateşli bir şekilde sevişti.

Ertesi sabah kuzeye yola çıktılar. Yaz gelmiş, kırları yeşile boyamıştı. Thomas yayını yeniden sakladı, ucuna haç takıp bu kez yonca yerine gündüz sefası ve söğüt yaprağı astı. Siyah cüppesi yıpranmıştı ve kimse onun keşiş olduğunu kabul etmezdi. Jeanette ise kirlenmiş, kırışmış ve yıpranmış kadife elbisesindeki tilki kürkünün kalıntılarını iyice sokmuştu. Oradan oraya dolaşan serserilere benziyorlardı ki öyleydiler ve kaçak gibi hareket ediyorlardı. Beladan kaçmak için kasabaların ve büyük köylerin eteklerinden geçiyorlardı. Derelerde yıkanıyor, ağaçların altında uyuyor, acıktıklarında yalnızca küçük köylere girmeye cesaret ediyor, pis tavernalardan yemek ve içki alıyorlardı. Eğer kendilerine meydan okuyan olursa Briton ve kardeş olduklarını, Flanders'da kasaplık yapan amcalarının yanma gittiklerini söylüyorlardı.

Bu hikâyeye inanmayan olsa bile uzun boylu ve güçlü olan ve bıçağını her zaman görünür bir yerde taşıyan Thomas'a karşı çıkmaya cesaret edemiyordu. Ama terci-hen köylerden uzak duruyor ve ormanda kalıyorlar,

Thomas Jeanette'e dereden nasıl alabalık yakalayacağını öğretiyordu. Ateş yakıyor, balık pişiriyor ve yatak olarak eğreltiotu kesiyorlardı.

Yola yakın ilerliyorlardı, ama St. Aubin-du-Comier gibi kalelerden uzak durmak için uzun bir yol izlemek 218

zorunda kalıyorlardı. Fougeres şehrinin eteklerine varmak için bir kaleyi daha geçtiler ve şehrin kuzeyinde bir yerlerde Normandiya'ya girdiler. Çayırlardaki inekleri sağdılar, bir kilisenin dışına park etmiş bir at arabasın-dan kocaman bir peynir çaldılar ve yıldızların altında uyudular. Günlerden ne olduğunu bilmiyorlardı, hatta artık ayı bile takip etmiyorlardı. İkisi de güneşle bronz-laşmış ve yolculuk yüzünden yıpranmıştı. Jeanette'in bedbahtlığı yeni bir mutluluğa dönüşmüştü. Fındık ağaçlarının arasında terk edilmiş bir kulübe -yalnızca çamur, çürümekte olan saman ve mısır koçanından yapılma duvarları olan çatısız bir yerdi burası- bulduklarında başka hiçbir yerde olmadığı kadar mutlu oldu.

Isırgan otlarını ve böğürtlen çalılarını temizleyip kulübede bir haftadan uzun bir süre kaldılar. Kimseyi görmüyor, görmek istemiyor, içinde bulundukları an çok mutlu oldukları için geleceklerini mümkün olduğunca geciktirmeye çalışıyorlardı. Jeanette hâlâ oğlu için ağlıyor, Dükten, Belas'tan ve Sir Simon'dan alacağı mükemmel intikamın planlarını kurarak saatler geçiriyor, ama aynı zamanda bu yüz özgürlüğünün tadını da çıkarıyordu. Thomas avlanabilmek için yayını yeniden yap-

mıştı ve her geçen gün daha da güçlenen Jeanette yayını neredeyse çenesine kadar çekebiliyordu.

İkisi de nerede olduklarını bilmiyorlardı ve bu umur-larında da değildi. Thomas'm annesi eskiden ormana ka-

çan ve canavarlar tarafından büyütülen çocukların hikâyesini anlatırdı ona. "Bütün vücutlarında tüyler çıkmış,"

derdi. "Dişleri, pençeleri ve boynuzları da varmış." Thomas zaman zaman ellerini inceleyip pençelerinin çıkıp çıkmadığını kontrol ediyordu.

Çıkmıyordu. Ama canavar olacaksa da buna memnundu. Nadiren bundan daha mutlu olmuştu, ama çok uzakta olsa da kışın geldiğini bi-219

liyordu. Bu yüzden yaz ortasından bir hafta kadar sonra ikisinin de pek hayal edemediği bir şeyi arayarak kuzeye doğru yeniden yola koyuldular.

Thomas mızrağı ve Jeanette'in oğlunu bulmaya söz verdiğini biliyordu, ama bu iki şeyi de nasıl yapacağını bilmiyordu. Yalnızca Will Skeat gibi bir adamın kendisini işe alacağı bir yere gitmesi gerektiğini biliyordu, ama Jeanette için böyle bir gelecekten söz edemezdi. O okçuları ve orduları, adamları ve zırhlarını dinlemek istemiyordu, ama o da Thomas gibi sonsuza dek kaçamayacaklarını biliyordu.

"ingiltere'ye gideceğim," dedi, "ve kralınıza başvura-cağım." Kurduğu bütün hayaller içinde bu en mantıklı olanıydı. Northampton kontu oğlunu ingiltere Kralının himayesine vermişti, bu yüzden Jeanette, Edward'a başvurmalı ve kendisini desteklemesini umut etmeliydi.

Rouen'e giden yolu gözden ayırmayarak kuzeye doğru yürümeye devam ettiler. Sığ yerinden nehri geçtiler, küçük tarlalarda, derin ormanlarda, birdenbire beliren tepelerde yürüdüler ve yeşil arazinin bir yerlerinde ikisinin de duymadığı talih çarkı yeniden dönmeye başladı. Thomas bu büyük çarkın insanlığı yönettiğini biliyordu. İyi ve kötüyü, yüksek ve alçağı, hastalığa veya sağlığı, mutluluğu veya bedbahtlığı belirlemek için karanlıkta dönüyordu. Thomas Tanrının bu çarkı, kendisi cennette meşgul-ken dünyayı yöneten bir mekanizma olması için yarattığı-nı düşünüyordu. Ve o yazın ortasında hasat, harman dövme yerlerinde savrulurken, dağ kırlangıçları yüksek ağaçlarda toplanırken, üvez ağacı kırmızı üvezler verirken ve çayırlar öküzgözü kadar papatyalarla dolarken çark Jeanette ve Thomas için döndü.

Bir gün yolun hâlâ görünüp görünmediğine bakmak için ormanın kenarına geldiler. Genellikle ineklerini paza-220

ra götüren bir adamla, peşinde satacakları yumurta ve sebzeleri taşıyan kadın grubundan başka kimseyi gör-mezlerdi. Bazen zavallı bir atın üstünde bir rahip geçerdi, bir keresinde hizmetkâr maiyeti ve askerleriyle bir şövalye görmüşlerdi, ama yol yaz güneşi altında çoğunlukla beyaz, tozlu ve boş görünürdü. Ama o gün doluydu. İnsanlar, önlerindeki inekleri, domuzları, koyunları, keçile-

ri ve kazları güderek güneye yürüyorlardı. Bazıları el arabalarını itiyordu, bazılarının öküz ya da atların çektiği arabaları vardı ve bütün arabalar tabureler, masalar, sıra-lar ve yataklarla yüklüydü. Thomas bunların kaçak oldu-

ğunu anladı.

Karanlık çökene kadar beklediler, sonra Thomas Dominikan cüppesinin üstündeki tozu silkeleyip Jeanette'i ağaçların arasında bırakarak yolculardan bazılarının kü-

çük, dumanlı ateşlerin yanında kamp kurduğu yere gitti.

"Tanrı sizi korusun," dedi bir gruba.

"Sana verecek yiyeceğimiz yok peder," dedi bir adam, yabancıya şüpheyle bakarak.

"Karnım tok, evlat," dedi Thomas ateşin başına çömelerek.

"Rahip misin yoksa serseri mi?" diye sordu adam. Baltası vardı ve kendisine doğru yaklaştırmıştı, çünkü To-mas'm saçları vahşi biçimde uzamıştı ve yüzü kanun ka-

çaklarmınki kadar karanlıktı.

"İkisi de," dedi Thomas gülümseyerek. "St. Guinefort'ta kefaret ödemek için Avignon'dan buraya yürüdüm," diye açıkladı.

Mültecilerden hiçbiri kutsal Guinefort'un adını duymamıştı, ama Thomas'ın sözleri onları ikna etmişti, çünkü bu haç yolculuğu fikri açması görüntüsünü açıklıyordu.

Kendi üzücü durumlarının nedeninin ise savaş olduğunu söylediler. Yalnızca bir günlük mesafede olan Normandi-221

ya sahilinden geliyorlardı, sabah erkenden kalkıp düşmandan kaçmak için yola çıkmaları gerekiyordu.

Thomas haç çıkardı. "Ne düşmanı?" diye sordu, iki Norman lordun kavgaya tutuştuklarını ve birbirinin arazilerini yağmaladıklarını duymayı bekleyerek.

Ama hantal talih çarkı beklenmedik şekilde dönmüştü, ingiltere Kralı III. Edward Kanalı geçmişti. Böyle bir sefer uzun zamandır bekleniyordu, fakat Kral çoğu insanın dü-

şündüğü gibi Gaskonya'daki topraklarına ve diğer İngilizlerin savaştığı Flanders'a gitmemiş, Normandiya'ya gelmişti. Ordusu bir günlük uzaklıktaydı. Bu haber üzerine Thomas'm ağzı açık kaldı.

"Kaçmalısımz, peder," diye tavsiyede bulundu kadın-lardan biri. "Hiç acımaları yok, keşişlere bile."

Thomas kaçacağını söyleyip haberler için onlara teşekkür etti, sonra tekrar tepeyi çıkıp Jeanette'in beklediği yere gitti. Her şey değişmişti.

Kralı Normandiya'ya gelmişti.

O gece tartıştılar. Jeanette birdenbire Britanya'ya dön-meleri gerektiğini söyledi ve Thomas şaşkınlıkla ona bakakaldı.

"Britanya'mı?" dedi hafif bir sesle.

Jeanette onun gözlerine bakmıyordu. Gözlerini inatla yol boyunca yanan ateşe dikmişti. Daha kuzeydeki gece ufkunda görülen büyük kırmızı parıltılar daha büyük ateşlerin yandığını gösteriyordu. Thomas, tıpkı şeytanın atlılarının Britanya'yı mahvettiği gibi ingiliz askerlerinin de Normandiya tarlalarını ateşe verdiğini biliyordu.

"Britanya'da olursam Charles'a yakın olabilirim," dedi Jeanette.

Thomas başını iki yana salladı. Düşmanın tahribatının ikisinin de özgür oldukları son birkaç hafta içinde kaçtık-222

lan gerçeği görmeye zorladığının belli belirsiz farkındaydı, ama bununla Jeanette'in aniden Britanya'ya geri dönmek istemesini birleştiremiyordu.

"Charles'm yakınında olabilirsin," dedi dikkatle, "ama onu görebilir misin? Dük seni ona yaklaştırır mı?"

"Belki kararını değiştirir," dedi Jeanette buna kendisi de fazla inanmayarak.

"Belki sana yeniden tecavüz eder," dedi Thomas acımasızca.

"Eğer gitmezsem Charles'ı belki bir daha hiç göremem," dedi ateşli bir şekilde. "Asla!"

"O zaman neden bu kadar geldik?"

"Bilmiyorum, bilmiyorum." Thomas onu La Roche-Derrien'de ilk gördüğü zaman olduğu gibi öfkeliydi yine.

"Çünkü delirmiştim," dedi somurtarak.

"Krala başvurmak istediğini söylüyordun," dedi Thomas. "O burada!" Canlı ateşleri işaret etti. "Ona buraday-ken başvur."

"Belki bana inanmaz," dedi Jeanette inatla.

"Peki Britanya'da ne yapacağız?" diye sordu Thomas, ama Jeanette cevap vermiyordu. Dargın görünüyor ve hâlâ gözlerine bakmıyordu. "Dükün askerlerinden biriyle evlenebilirsin," diye devam etti Thomas. "Onun istediği buydu, değil mi? Uysal bir eş ve uysal bir takipçi, böylece o da istediği zaman zevkini tatmin edebilir."

"Senin yaptığın da bu değil mi?" diye ona meydan okudu Jeanette, sonunda yüzüne bakarak.

"Ben seni seviyorum," dedi Thomas.

Jeanette bir şey söylemedi.

"Seni seviyorum," dedi Thomas ve Jeanette ona aynı şeyi söylemediği için kendini aptal gibi hissetti.

Jeanette parlak ufka baktı. "Kralın bana inanır mı?"

"Nasıl inanmaz?"

"Kontese benziyor muyum?"

Hırpani, yoksul ve çok güzel görünüyordu. "Bir kontes gibi konuşuyorsun," dedi Thomas. "Ve Kralın kâtiple-ri Northampton Kontuna sorarlar." Bunun doğru olup olmadığını bilmiyordu, ama ona cesaret vermek istiyordu.

Jeanette başı önde oturmaya devam etti. "Dükün bana ne dediğini biliyor musun? Annemin Yahudi oldu-

ğunu söyledi!" Kızgınlığını paylaşmasını bekleyerek Thomas'a baktı.

Thomas kaşlarını çattı. "Hiç Yahudi görmedim," dedi.

Jeanette neredeyse patlıyordu. "Benim gördüğümü mü sanıyorsun? Kötü olduğunu bilmek için şeytanla tanışman mı gerekir? Koktuğunu bilmek için bir domuzu görmen mi?" Ağlamaya başladı. "Ne yapacağımı bilmi-

yorum."

"Krala gideceğiz," dedi Thomas. Ertesi sabah kuzeye doğru yürümeye başladı ve birkaç kalp çarpıntısından sonra Jeanette de onu takip etti. Elbisesini temizlemeye çalıştı, ama o kadar pisti ki bütün yapabildiği kadifeye yapışan dalları ve yaprakları temizlemek oldu. Saçlarını toplayıp dal parçasıyla topuz yaptı.

"Kral nasıl biri?" diye sordu.

"İyi bir adam olduğunu söylüyorlar."

"Kim söylüyor?"

"Herkes. Dürüstmüş."

"Ama yine de ingiliz," dedi Jeanette yumuşak bir sesle. Thomas onu duymamış gibi yaptı. "Nazik midir?" diye sordu.

"Kimse acımasız olduğunu söylemedi," dedikten sonra Jeanette'i susturmak için elini kaldırdı.

Zırhlı bir atlı görmüştü.

Thomas keşişlerin ve yazıcılarının savaşı resmettikleri kitaplarında savaşı aşırı renkli olarak göstermelerini hep 224

garip bulurdu. Sincap tüyünden fırçaları parlak renkli zırh cüppeleri ya da yelekleri giymiş adamları resmeder-di ve atlarının örtüleri desenli olurdu. Oysa savaş zamanı büyük çoğunlukla griydi, yalnız bir ok atıldığında kırmızı olaya karışırdı. Zırh cüppesinin rengi griydi ve Thomas yeşil yaprakların arasında gri görüyordu. Fransız mı İngiliz mi olduklarını bilmiyordu, ama ikisinden de korkuyordu. Fransızlar düşmanıydı, ama onun da İngiliz oldu-

ğuna ve dahası ordudan kaçmayan biri olduğuna inanana kadar İngilizlerden de korkuyordu.

Uzaktaki ağaçlardan birkaç atlı daha geldi. Bu adamların elinde yaylar vardı, o zaman İngiliz olmaları gerekiyordu. Thomas yine de tereddüt etti. Onların tarafından oldu-

ğuna, bir kaçak olmadığına onları ikna ederken karşılaşacağı problemlerle yüzleşmeyi istemiyordu. Atlıların arkasında bir bina ateşe verilmiş olmalıydı, çünkü yaprakların üstünde yoğun bir duman belirmeye

başlamıştı. Atlılar Jeanette ve Thomas'a bakıyordu, ama ikili kara çalıların ardında gizlendikleri için ortalıkta herhangi bir düşman olmadığını gören askerler dönüp doğuya doğru ilerlediler.

Thomas onlar gözden uzaklaşana kadar bekledi, sonra Jeanette'i açık araziye çıkardı, ağaçların arasına soktu ve yanan çiftliği buldu. Parlak güneşte alevler soluk görünüyordu. Görünürde kimse yoktu. Yalnızca yanan bir çiftlik ve etrafı tüylerle kaplı bir ördek havuzunun yanında yatan bir köpek vardı. Köpek inliyordu. Jeanette ağlayarak ona koştu, çünkü hayvan karnından bıçaklanmıştı. Thomas köpeğin yanma çömeldi, başım ve kulaklarını okşadı, ölmekte olan hayvan elini yaladı, kuyruğunu salladı.

Thomas köpeğin hızla ölmesi için bıçağını kalbine doğru sapladı.

"Zaten yaşamazdı," dedi Jeanette'e. Kadın hiçbir şey söylemedi, yalnızca yanan dama ve kirişlere baktı. "St.

Guinefort'a git," dedi bıçağını temizlerken, "Çocukken hep bir köpek isterdim," dedi Jeanette'e. "Ama babam onlara katlanamazdı."

"Neden?"

"Çünkü garip biriydi." Bıçağı kılıfına sokup ayağa kalktı. Nal izleriyle dolu yol çiftlikten kuzeye gidiyordu.

Peygamber çiçekleri, sarı papatyalar ve kızılcıklarla dolu çalıların arasından dikkatle yolu takip ettiler. Küçük tarlalar, yüksek setler, aniden beliren ormanlar ve engebeli tepelerin bulunduğu bir kırsal bölgedeydiler, tuzak için uygun bir bölgeydi ama kimseyi görmediler, ta ki bir tepenin zirvesine gelene kadar. Oraya varınca vadideki taş

kilisenin kulesini, yanmamış çatıları ve sonra da askerleri gördüler. Kulübelerin ötesindeki tarlalarda kamp yapan yüzlerce asker vardı, köyde ise daha fazlası bulunuyordu.

Bazı çadırlar yükseltilerek kiliseye yakmlaştırılmıştı ve girişlerinde soyluların sancakları asılıydı.

Thomas yine de tereddüt ediyor, Jeanette'le geçirdiği bu güzel günleri bitirmek istemiyordu. Ama başka seçeneği olmadığını bilerek omzunda yayıyla Jeanette'i köye götürdü.

Askerler onu görünce zırh cüppesi giymiş iri yarı bir adamın idaresindeki bir düzine okçu onlarla buluşmaya geldi.

"Kimsiniz siz?" iri yarı adamın <ilk sorusuydu. Okçular Jeanette'in yırtık pırtık elbisesine sırıtarak bakıyorlardı.

"Ya bir yay çalmış rahipsin ya da rahip cüppesi aşırmış

bir okçu."

"İngilizim," dedi Thomas.

İri adam etkilenmemişti. "Kime hizmet ediyorsun?"

"Britanya'da Will Skeat'la birlikteydim," dedi.

"Britanya!" İri adam kaşlarını çattı, Thomas'a inanıp inanmamakta kararsızdı.

"Onlara kontes olduğumu söyle," dedi Jeanette Fransızca.

"Ne diyor?"

"Hiçbir şey."

"Peki burada ne yapıyorsunuz?"

"Britanya'da taburumdan koptum," dedi Thomas zayıf bir şekilde. Gerçeği -adaletten kaçtığını- söyleyemezdi, ama başka bir hikâye de hazırlamamıştı. "Yalnızca yürüdüm."

Bu zayıf bir açıklamaydı ve adam da hak ettiği şekilde kaşlarını çatarak karşılık verdi. "Sen ordudan kaçan kahrolası bir firarisin."

"Öyle olsam buraya gelmezdim, değil mi?" diye küstah bir şekilde sordu Thomas.

"Yalnızca kaybolmuş olsaydın Britanya'dan buraya gelmezdin!" dedi adam, yere tükürerek. "Scoreby'e gitmen gerek, o ne olduğuna karar verir."

"Scoreby mi?"

"Onun adını duydun mu?" diye sordu adam saldırgan bir şekilde.

Thomas, Will Skeat gibi kendi adamlarını ve okçularını yöneten VValter Scoreby'nin adını duymuştu, ama Sco-

reby Skeat'm iyi şöhretine sahip değildi. Kötü huylu biri olduğu söyleniyordu, ama görünüşe göre Thomas'm kaderine o kadar verecekti. Etrafındaki okçular çifti köye doğru götürdü. "Bu senin kadının mı?" diye sordu adamlardan biri.

"O Armorica Kontesidir," dedi Thomas.

"Ben de Londra Kontuyum," diye karşılık verdi okçu.

Jeanette dostça bakmayan yüzlerden dehşete kapılarak Thomas'ın koluna sıkıca sarılmıştı. Thomas da aynı şekilde mutsuzdu. Britanya'da işler en kötü durumdayken, şeytanın atlıları homurdanırken, hava soğuk, ıslak ve ber-batken Skeat, "Scoreby'yle olmadığınız için mutlu olun,"

derdi. Ve şimdi görünüşe göre Thomas, Scoreby'nin yanındaydı.

"Firarileri asarız," dedi iri adam neşeyle. Thomas ok-

çuların, köyde gördüğü bütün askerler gibi gömleklerin-de St. George'un haçım taşıdıklarım gördü. Küçük köy ki-lisesiyle her nasılsa tahribattan kurtulmuş Cistercian manastırı arasındaki otlakta büyük bir kalabalık toplanmıştı, çünkü beyaz cüppeli keşişler askerler için ayin yapan bir rahibe yardım ediyorlardı. "Günlerden pazar mı?" diye sordu Thomas okçulara.

"Salı," dedi adam, ayine saygısını göstermek için şapkasını çıkararak, "St. James günü."

Otlağın kenarında, köy kilisesinin yakınında beklediler. Oradaki yeni mezarlar askerler geldiğinde köylülerden bazılarının öldüğünü gösteriyordu, ama büyük olasılıkla çoğu güneye ya da batıya kaçmıştı. Biriki tanesi geride kalmıştı. Çalışmaktan iki büklüm olmuş, neredeyse yere kadar uzanan beyaz sakallı bir adam uzaktaki rahiple aynı anda bir şeyler mırıldanı-yordu. Altı ya da yedi yaşlarındaki küçük bir erkek çocuğu bir İngiliz yayını germeye çalışarak yayın sahibini eğlendiriyordu.

Ayin sona erdi ve zırhlı adamlar dizlerinin üstünden kalkıp çadırlara ve evlere doğru yürüdüler. Thomas'm yanındaki okçulardan biri dağılan kalabalığın arasına girmişti ve şimdi bir grup adamla yeniden ortaya çıkıyordu. Adamlardan biri diğerlerinden ayrılıyor-du, çünkü daha uzun boyluydu ve cilalandığı için parlayan bir zırh giymişti. Uzun çizmeleri, yeşil bir pelerini ve kırmızı beze sarılmış bir kını olan altın kabzalı bir kılıcı vardı. Bu şıklık adamın sıkıntılı ve kasvetli yüzüyle uyumsuzdu. Keldi, ama örgü yaptığı bir sakalı vardı. "Bu Scoreby," diye mırıldandı adamlardan biri.

Thomas'm askerlerden hangisini kastettiğini tahmin etmesi gerekmiyordu.

Scoreby birkaç adım ötede durdu. Thomas'ı tutukla-yan iri yarı okçu alaycı bir şekilde sırıttı. "Bir firari," dedi gururla. "Britanya'dan buraya yürüdüğünü söylüyor."

Scoreby Thomas'a sertçe baktı, ama bakışları Jeanet-

te'in üzerinde daha uzun süre kaldı. Yırtık elbisesi baca-

ğının büyük bir bölümünü ve boynunu gözler önüne se-riyordu ve belli ki Scoreby daha fazlasını görmek istiyordu. Will Skeat gibi o da askeri hayatına okçu olarak başlamıştı ve kurnazlığı sayesinde yükselmişti. Thomas bu adamın ruhunda fazla merhamet olmadığını tahmin edebiliyordu.

Scoreby omuz silkti. "Firariyse asm, it herifi," dedikten sonra gülümsedi. "Ama kadm kalsın."

"Ben firari değilim," dedi Thomas. "Ve bu kadın Armorica Kontesi ve Fransa Kralının yeğeni olan Blois Kontunun akrabasıdır."

Okçuların çoğu bu müthiş iddiaya kabaca güldü, ama Scoreby tedbirli bir adamdı ve kilisenin avlusunda toplanmış olan kalabalığın farkındaydı. Seyirciler arasında iki rahip ve soyluların armalı kalkanını taşıyan bazı askerler vardı. Thomas'm kendine güveni Scoreby'nin aklına yeterince şüphe tohumu ekmişti. Kaşlarını çatarak ilk bakışta köylü gibi görünen Jeanette'e baktı. Kadın bronz tenine rağmen şüphe götürmez bir güzelliğe sahipti ve elbisesinin kalıntıları bir zamanlar zarafeti bildi-

ğini gösteriyordu.

"Kim o?" diye sordu Scoreby.

"Kim olduğunu söyledim," dedi Thomas saldırgan bir şekilde. "Ve daha fazlasını da söyleyeceğim. Kralımızın himayesinde olan oğlu ondan çalındı. Buraya Majestelerinin yardımını almak için geldi." Jeanette'e aceleyle anlattıklarını tercüme etti, onun da onaylayarak başını salladı-

ğını görünce rahatladı.

Scoreby Jeanette'e bakarken bu kadındaki bir şey şüp-helerini artırdı. "Neden onunla birliktesin?" diye sordu Jeanette'e.

"Onu kurtardım."

"Diyor ki," dedi kalabalıktan bir ses Fransızca olarak, ama Thomas konuşanı göremiyordu. "Sizi kurtardığını söylüyor, madam. Bu doğru mu?"

"Evet," dedi Jeanette. Kendisini kimin sorguladığını göremeyince kaşlarını çattı.

"Bize kim olduğunuzu söylüyor," dedi görünmeyen ses.

"Ben Jeanette, dul Armorica Kontesiyim."

"Kocanız kim?" Ses sahibinin genç ve kendine çok güvenli olduğunu gösteriyordu.

Jeanette çenesini kaldırarak ses tonundan rahatsız olduğunu gösterdi, ama yine de cevap verdi. "Henri Chenier, Comte d'Armorique."

"Peki neden buradasınız, madam?"

"Çünkü Bloisli Charles oğlumu kaçırdı!" diye öfkeyle cevap verdi Jeanette. "ingiltere Kralının korumasına veri-len oğlumu."

Genç adam bir süre için hiçbir şey söylemedi. Kalabalıktan bazıları endişeli bir şekilde etraflarını saran üniformalı askerlerden uzaklaşmaya başladı. Scoreby de endişeli görünüyordu. "Oğlunuzu kim kralın korumasına verdi?"

"VVilliam Bohun," dedi Jeanette. "Northampton Kontu."

"Ona inanıyorum," dedi ses. Askerler kenara çekilince Thomas ve Jeanette sesin sahibinin delikanlılıktan yeni çıkmış genç bir adam olduğunu gördü. Gerçekten de Thomas onun daha tıraş olduğunu bile sanmıyordu. Ama yeterince uzun boyluydu -Thomas'tan bile uzundu- ve yalnızca askerler yeşil ve beyaz tüylü miğferler taktıkları için görünmemiş-ti. Genç adam san saçlıydı, yüzü güneşten hafifçe yanmıştı, 230

yeşil bir pelerin, gösterişsiz bir külot pantolon ve keten gömlek giymişti. Boyundan başka adamların neden birden dizlerinin üstüne çöktüğünü açıklayacak hiçbir şeyi yoktu. "Diz çök/' diye tısladı Scoreby Thomas'a. O da şaşırarak bir dizinin üstüne çöktü. Artık yalnızca Jeanette, genç çocuk ve maiyetindeki sekiz uzun boylu askeri ayakta duruyordu.

Genç çocuk Thomas'a baktı. "Gerçekten Britanya'dan buraya yürüdünüz mü?" diye sordu ingilizce, ama pek çok soylu gibi onun ingilizce'sinde de Fransız aksam vardı.

"ikimiz de yürüdük, efendim," dedi Thomas Fransızca.

"Neden?" diye sertçe sordu.

"ingiltere'nin düşmanları tarafında haince esir alınan Leydimin oğlunun vasisi olan ingiltere Kralının korumasına girmek için," dedi Thomas.

Genç çocuk Jeanette'e Scoreby'nin gösterdiği aç gözlü bir takdirle baktı. Belki daha tıraş olmuyordu, ama gördü-

ğü zaman güzel kadından anlardı. Gülümsedi. "Hoş geldiniz, madam" dedi. "Kocanızın şöhretini duydum, ona hayrandım ve bir çatışmada onunla tanışmadığıma çok üzgünüm." Jeanette'e selam verdi, pelerinin çözüp Jeanette'e doğru gitti. Yırtık elbisesini gizlemek için yeşil pelerini omuzlarına sardı. "Size unvanınızın gerektirdiği nezaketle davranılmasını sağlayacağım madam ve İngiltere'nin oğlunuzun lehine verdiği sözü tutacağıma yemin ediyorum." Tekrar selam verdi.

Şaşkına dönen ve genç adamın tavrına memnun olan Jeanette Thomas'm da yanıtlanmasını istediği soruyu sordu. "Siz kimsiniz lordum?" dedi reverans yaparak.

"VVoodstocklu Edward, madam," dedi genç adam kolunu uzatarak.

Bu Jeanette için bir anlam ifade etmiyordu, ama Thomas'ı şaşkına çevirmişti. "Kralın en büyük oğlu," diye fısıldadı Jeanette'e.

Jeanette bir dizinin üstüne çöktü, ama pürüzsüz yanaklı genç adam onu kaldırıp manastıra doğru götürdü.

O VVoodstocklu Edvvard'dı, Chester Kontu, Cornvvall Dükü ve Galler Prensiydi. Ve talih çarkı Jeanette için bir kez daha yukarı çıkmıştı.

Çark Thomas'a karşı kayıtsız gibiydi. Orada öylece terk edilmiş bir şekilde bırakıldı. Jeanette Prensin kolunda yürüyüp gitti ve Thomas'a bir kez olsun dönüp bakmadı bile. Thomas onun kahkaha attığını duyabiliyordu.

Onu öylece seyretti. Jeanette'e bakmış, doyurmuş, taşımış

ve sevmişti ve şimdi Jeanette onu hiç düşünmeden terk etmişti. Kimse onunla ilgilenmiyordu. Bir adam asma fırsatları ellerinden alman Scoreby ve askerleri köye gitmişlerdi ve Thomas ne yapması gerektiğini düşünüyordu.

"Kahretsin," dedi yüksek sesle. Bu eskimiş cüppe içinde kendini dikkat çekecek derecede aptal hissediyordu.

"Kahretsin," dedi tekrar, içinde bir adamı hasta edecek kara safra kadar yoğun bir öfke yükseldi, ama ne yapabilirdi ki? Yırtık pırtık bir cüppe içindeki bir aptaldı o. Prens ise kralın oğluydu.

Prens Jeanette'i büyük çadırların renkli bir sıra hâlinde dizildiği alçak çimenlik alana götürmüştü. Her çadırın bir sancak direği vardı ve en uzununda dörde bölünmüş Galler Prensinin sancağı asılıydı. İki kırmızı çeyrekte ingiltere'nin altın aslanları, iki mavi çeyrekte ise zambak çiçeği bulunuyordu. Zambaklar Kralın Fransız tahtını talep ettiğini göstermek için oradaydı. Thomas Jeanette'i takip etmek, Prensin yardımını talep etmek istiyordu, ama birden kendisinden uzakta bulunan sancaklardan biri ılık bir rüzgârla dalgalandı ve katları ağır ağır açıldı. Thomas sancağa bakakaldı.

Sancağın mavi zemini üzerine çaprazlama çizilmiş beyaz bir şerit vardı. Çubuğun iki tarafına üç saldırgan as-232

lan işlenmiş, ortaları yeşil olan üç kırmızı yıldızla süslen-

mişti. Thomas'm iyi bildiği bir bayraktı bu, ama burada Normandiya'da onu gördüğüne inanmaya cesaret edemiyordu, çünkü bu arma Northampton Kontu VVilliam Bohun'undu. Northampton Kralın Britanya'daki temsilci-siydi, ama sancak konusunda hata yapması olanaksızdı.

Thomas rüzgârın dalgalandırdığı sancağın Kontunkine benzer renklerde olmakla birlikte farklı bir arma taşımasından korkarak ona doğru yürüdü.

Ama hayır, bu Kontun sancağıydı ve Kontun çadırı, al-

çak ovadaki diğer gösterişli çadırların tersine yıpranmış

yelken bezinden yapılma pis bir çadırdı. Kontun üniformasını giyen yarım düzine asker çadıra yaklaşan Thomas'm yolunu kesti. "Buraya Konta günah çıkarttırmaya mı yoksa karnına bir ok saplamaya mı geldiniz?"

"Majesteleriyle konuşmak istiyorum," dedi Thomas, Jeanette'in kendisini terk etmesi yüzünden duyduğu öfkeyi zorlukla gizleyerek.

"Peki o sizinle konuşacak mı?" diye sordu hırpani kılıklı okçunun takındığı havayla eğlenerek.

"Konuşacaktır," dedi Thomas aslında hissetmediği bir kendine güvenle. "Ona kendisine La Roche-Derrien'i veren adamın burada olduğunu söyleyin," diye ekledi.

Asker irkildi. Kaşlarını çattı, ama birden çadırın kapa-

ğı kalktı ve Kontun kendisi göründü. Belinden yukarısı çıplak olduğu için kıvırcık kızıl tüylerle kaplı kaslı göğsü ortaya çıkmıştı. Bir kaz kemiği çiğniyordu. Yağmurdan korkuyormuş gibi gökyüzüne baktı. Asker ona döndü, Thomas'ı işaret etti, sonra bu delinin habersizce ortaya çıkmasından kendisinin sorumlu olmadığını göstermek istercesine omuz silkti.

Kont Thomas'a baktı. "Sevgili Tanrım," dedi bir süre sonra. "Buraya gelmek için emir mi aldın?"

"Hayır lordum."

Kont kemikteki bir parça eti sıyırdı. "Thomas'tı, doğru mu?"

"Evet, lordum."

"Gördüğüm bir yüzü hiç unutmam," dedi Kont. "Ve seninkini de hatırlamak için nedenim var, ama seni burada görmeyi hiç ummazdım. Yürüyerek mi geldin?"

Thomas başını salladı. "Evet lordum." Kontun tavırlarında şaşırtıcı bir şey vardı, aslında Thomas'ı Normandiya'da gördüğüne şaşırmış gibi değildi.

"Will bana seni anlattı," dedi Kont. "Her şeyi anlattı.

Demek Thomas, La Roche-Derrien'deki kahramanım bir katil, öyle mi?" dedi haşin bir sesle.

"Evet, lordum," dedi Thomas mütevazı bir şekilde.

Kont kemiği fırlattı, sonra elini şaklattı ve çadırın içindeki bir hizmetkâr ona gömleğini fırlattı. Kont gömleğini giyip pantolonunun içine soktu. "Sevgili Tanrım, evlat, seni Sir Simon'm intikamından korumamı mı bekliyorsun? Onun burada olduğunu biliyor muydun?"

Thomas yutkunarak Konta baktı. Hiçbir şey söylemedi. Sir Simon Jekyll orada mıydı? Ve Thomas da kalkıp Jeanette'i Normandiya'ya getirmişti. Sir Simon Prensin koruması altında olduğu sürece ona zarar vere-mezdi, ama Thomas'a verebilirdi. Ve bundan büyük bir zevk alırdı.

Kont, Thomas'ın yüzünün bembeyaz kesildiğini görünce başını salladı. "Kralın adamlarıyla birlikte. Ben onu istemedim, ama yine de gelmekte ısrar etti, çünkü Normandiya'da Britanya'dakinden daha fazla yağmalanacak şey olduğunu düşünüyor. Onun haklı olduğunu söyleme-liyim, ama yüzünü gerçekten güldürecek şey seni görmek olacak. Daha önce hiç asıldın mı Thomas?"

"Asılmak mı lordum?" diye sordu Thomas belli belirsiz bir şekilde. Başı Sir Simon'm Normandiya'ya gelmiş

olduğu haberiyle dönüyordu hâlâ. Onca yolu düşmanını bulmak için mi yürümüştü?

"Sir Simon seni asacak," dedi Kont uygunsuz bir ne-

şeyle. "Seni ipte sallandıracak ve etrafta işinin çabuk bitmesi için seni ayaklarından çekecek nazik bir insan olmayacak. Mutlak bir acı içinde ölümün bir saat, iki saat süre-bilir. Hatta daha da fazla! Astığım bir adam

sabah ayinin-den ikinci ayine kadar dayandı ve hâlâ bana küfredebili-yordu. Sanırım yardımımı istiyorsun, değil mi?"

Thomas geç kalmış bir şekilde bir dizinin üstüne çöktü. "La Roche-Derrien'den sonra bana bir ödül vadetmiş-tiniz, lordum. Onu şimdi isteyebilir miyim?"

Hizmetkâr çadırdan bir tabure getirdi ve kont oturup bacaklarını açtı. "Cinayet cinayettir," dedi bir tahta parça-

sıyla dişlerini karıştırarak.

"Will Skeat'm adamlarının yarısı katil, lordum," diye belirtti Thomas.

Kont bunu düşündü, sonra isteksizce başım öne arkaya salladı. "Ama onlar bağışlanmış katiller," diye karşılık verdi. İçini çekti. "Keşke Will burada olsaydı," dedi Thomas'm ricasından kaçınarak. "Gelmesini istedim, ama Bloisli Charles kafesine geri konana kadar gelemez." Thomas'a kaşlarını çatarak baktı. "Seni bağışlarsam," diye devam etti, "Sir Simon'ı kendime düşman ederim. Şimdi de dostum sayılmaz, ama neden seni kayırayım ki?"

"La Roche-Derrien için," dedi Thomas.

"Ki bu büyük bir borç," diye doğruladı Kont. "Çok büyük bir borç. O kahrolası perişan kasabayı alamasaydık budala gibi görünecektik. Tanrı aşkına çocuk, neden güneye yürümedin? Gaskonya'da öldürülecek bir sürü pislik var." Bir süre Thomas'a baktı, bir okçuya olan inkâr

edilemez borcu ve o borcu ödemenin yol açacağı sıkıntı yüzünden açıkça rahatsız görünüyordu. "Sir Simon'la konuşup ona para teklif edeceğim ve eğer yeterli gelirse burada değilmişsin gibi davranacak. Sana gelince," durakladı, Thomas'la daha önceki görüşmelerini hatırlayarak kaşlarını çattı, "bana babanın kim olduğunu söylemeyen sendin, değil mi?"

"Söylemedim', lordum, çünkü bir rahipti."

Kont bunun iyi bir hareket olduğunu düşündü.

"Tanrı aşkına! Bir rahip ha? Demek sen bir şeytanın çocuğusun, öyle mi? Guyenne'de öyle derler, rahiplerin çocuğu şeytanın çocuğudur." Eki püskü cüppeyle eğlenerek Thomas'ı baştan aşağı süzdü. "Şeytanın çocuklarının iyi asker olduğu söylenir. İyi asker ve iyi fahişeler.

Galiba atını kaybettin?"

"Evet, lordum."

"Bütün okçularım atlı," dedi Kont, sonra askerlerinden birine döndü. "Daha iyisini aşırana kadar ona belkemiği çökmüş kocamış atlardan birini verin. Sonra bir gömlek giydirip John Armstrong'a götürün." Tekrar Thomas'a baktı. "Okçularıma katılıyorsun, bu da benim armamı ta-

şıyacağın anlamına geliyor. Sen benim adamımsm, şeytanın çocuğu ve Sir Simon senin sefil cesedin için çok fazla para isterse belki bu seni korur."

"Size bunun karşılığını vermeye çalışacağım, lordum,"

dedi Thomas.

"Bizi Caen'e sokarak karşılık verebilirsin, evlat. Bizi La Roche-Derrien'e soktu, ama orası Caen'e kıyasla küçük bir yer. Caen gerçekten çok zorlu. Yarın gidiyoruz, ama duvarlarının arka tarafını bir-iki ay belki de hiç göremeyeceğiz. Bizi Caen'e sokarsan Thomas, senin bir sürü ci-nayetini bağışlarım." Ayağa kalktı, başıyla gitmesini işaret ettikten sonra çadıra girdi.

Thomas kıpırdamadan Caen, diye düşündü. Caen Sir Guillaume d'Evecque'nin yaşadığı yerdi. Bütün bunları kaderin hazırladığım bilerek haç çıkardı. Kader okunun Sir Simon Jekyll'ı ıskalamasını sağlamıştı ve o ok kendisini Caen'in kenarına getirmişti. Çünkü kader Peder Hobbe'nin kefaretini ödemesini istiyordu. Tanrının Jeanette'i kendisinden aldığına, çünkü sözünü tutmakta çok geç kaldığına karar verdi.

Ama artık sözleri tutma zamanı gelmişti, çünkü Tanrı Thomas'ı Caen'e getirmişti.

NORMANDIYA

I

Northampton Kontu Prens VVales'in danışmanlarından biri olması için Britanya'dan çağrılmıştı. Prens daha on altı yaşındaydı, ama John Armstrong onun yetişkin bir erkek kadar iyi olduğunu söylüyordu. "Genç Edward'm kötü bir yanı yok," dedi Thomas'a. "Silahlarını biliyor. Biraz inatçı olabilir, ama cesur."

John Armstrong'un dünyasında bu çok büyük bir övgüydü. Kendisi Kontun özel okçularını idare eden kırk yaşında bir askerdi ve Kontun çok sevdiği o sert, sıradan adamlardan biriydi. Armstrong da Skeat gibi kuzeyden geliyordu ve memeden kesildiğinden beri İskoçlarla savaştığı söyleniyordu. Kişisel silahı bir balta kadar geniş

bıçağı olan eğik bir kılıçtı, ama en iyi adamlarıyla birlikte ok da atabilirdi. Ayrıca salkım saçak tüylü midillilere binen ve mızrak taşıyan altmış hafif atlıyı da yönetiyordu.

"Çok ürkütücü görünmüyorlar," dedi, hepsi uzun, da-

ğınık saçlı ve eğik bacaklı olan küçük atlara bakan Thomas'a. "Ama keşif konusunda çok iyilerdir. Düşmanı bulması için İskoç tepelerine bunlardan gönderiyoruz. Yoksa ölürüz." Armstrong La Roche-Derrien'deydi ve Tho-

mas'm başarısını hatırlıyordu, bu yüzden onu kolayca kabul etmişti. Ona haketon denen bit kaynayan, zayıf bir kılıç darbesini durdurabilecek destekli bir ceket ile göğsünde Kontun yıldızlarını ve askerlerini, sağ kolunda St. George haçı taşıyan ve jüpon denen kısa bir zırh ceketi verdi.

Thomas'ın kıyafetini tamamlayan haketon ve jüpon gibi külot pantolon ve ok torbası da Normandiya'ya ulaştıktan kısa bir süre sonra sıtmadan ölen bir askere aitti.

"Caen'de kendine daha iyi bir şeyler bulabilirsin," dedi Armstrong. "Tabiî oraya girebilirsek."

Thomas'a sert ağızlı ve garip yürüyüşlü beli bükük gri bir at verilmişti. Hayvanı sulayıp kuru samanla ovuştur-duktan sonra Armstrong'un adamlarıyla birlikte ringa balığı ve kuru fasulye yedi. Bir dere bulup saçlarını yıkadı, ıslak at kuyruğundaki yay ipini değiştirdi. Bir jilet ödünç alıp sakalını kazıdı, kimse büyü yapamasm diye sert kılları dereye attı. Geceyi askerlerin kampında geçirmek ve Jeanette olmadan uyumak ona biraz garip geldi. Hâlâ onun yüzünden biraz burukluk hissediyordu ve gecenin bir yarısında uyandığında bu burukluk ruhundaki demir-den bir kıymık gibiydi. Kendini yalnız hissediyordu, ok-

çular yürüyüşlerine başlarken üşüyor ve istenmediğini düşünüyordu. Jeanette'in Prensin çadırında olduğunu düşündü ve Rennes'de Dük Charles'la buluşmaya gitti-

ğinde hissettiği kıskançlığı hatırladı. Odadaki en parlak ışığa giden bir güve gibi o, diye düşündü. Kanatları bir kez yanmıştı, ama ışık onu hâlâ çekiyordu.

Ordu her biri yaklaşık dört bin orduluk üç çarpış-mayla Caen'e yaklaştı. Birini Kral, ikincisini Prens Edward yönetti, üçüncüsü de kutsallıktan çok katletmeyi tercih eden Durham Piskoposunun emirleriyle yürütül-dü. Prens kamptan erken ayrılıp yaz şafağında adamlarının geçişini izlemek için atıyla yolun kenarında bekle-242

misti. Siyah bir zırh giymişti, miğferinde aslan sorgucu vardı. Bir düzine rahip ve elli şövalye ona eşlik ediyordu. Thomas yaklaşırken Jeanette'in yeşil ve beyaz armalı atlıların arasında olduğunu gördü. O da aynı renkleri giymişti, manşetleri, etekleri ve korsajı beyaz olan soluk yeşil bir elbise vardı üzerinde. Gümüş gem zincirleri olan, yelelerine yeşil ve beyaz

kurdelelerin bağlandığı, üzerine ingiltere aslanlarının işlendiği beyaz bir eyer örtüsünün örtüldüğü, kadınların binmesi için eğitilmiş bir ata biniyordu. Saçları yıkanıp fırçalanmış ve toplanmış, üzerine peygamber çiçekleri takılmıştı. Thomas yaklaştıkça onun ne kadar büyüleyici göründüğünü düşündü.

Yüzünde etrafa yansıyan bir mutluluk vardı ve gözleri parlıyordu. Prensin yan tarafında, ondan bir adım kadar gerideydi. Thomas genç prensin onunla konuşmak için ne kadar sık döndüğünü fark etti. Thomas'm önündeki adamlar Prensi selamlamak için miğferlerini ya da başlıklarını çıkarıyorlardı. Prens başını Jeanette'ten çevirip onlara bakıyor, bazen tanıdığı bir şövalye olursa başıyla selam veriyor ya da adını sesleniyordu.

Thomas ödünç atının üstünde o kadar alçakta duruyordu ki ayakları neredeyse yere değiyordu. Jeanette'e selam vermek için elini kaldırdı. Jeanette onun gülümseyen yüzüne baktı, sonra ifadesiz bir şekilde yüzünü başka yöne çevirdi. Prensin yanında görevli olduğu belli olan rahibe bir şeyler söyledi. Thomas elini indirdi.

"Eğer kahrolası bir prenssen kremayı sen yersin, değil mi?" dedi Thomas'm yanındaki adam. "Bize bit düşüyor, ona bu kadın."

Thomas bir şey söylemedi. Jeanette'in kendini görmez-den gelmesi mahcup olmasına neden olmuştu. Geçen haftalar bir rüya mıydı? Ona bakmak için eyerinde döndü ve onun Prensin bir sözüne güldüğünü gördü. Sen bir aptal-

sm, dedi kendi kendine, bir aptal. Neden bu kadar incin-diğini merak etti. Jeanette hiçbir zaman onu sevdiğini söylememişti, ama kendisini böyle terk edişi yüreğini bir yılan gibi sokuyordu. Yol akçaağaç ve dişbudakların sıklaştığı bir boşluğa doğru alçaldı ve Thomas bir daha dönüp baktığında artık Jeanette'i göremedi.

"Caen'de bir sürü kadın vardır." dedi okçu neşeyle.

"Eğer oraya girebilirsek," dedi bir başkası, ne zaman şehrin adı geçse kullanılan üç sözcüğü sarf ederek.

Thomas bir gece önce kamp ateşi başında CaenTe ilgili yapılan konuşmaları dinlemişti. Büyük bir şehir, hatta Fransa'nın en büyük şehirlerinden olduğunu anlamıştı.

Dev bir kale ve büyük surlarla korunuyordu. Fransızlar İngiliz okçularla açık alanlarda karşılaşmak yerine böyle kalelere kapanma stratejisini benimsemişlerdi ve okçular Caen'in önünde öylece kalakalmaktan korkuyorlardı. O

şehre boş veremezlerdi, çünkü eğer alınmazsa dev garnizonu İngiltere'nin malzeme tedarik ettiği hatları tehdit ederdi. Bu yüzden Caen'in düşmesi gerekiyordu ve kimse bunun kolay olacağına inanmıyordu. Ama bazı adamlar Kralın Fransa'ya getirdiği yeni silahların surları tıpkı Jashua'nın trampetinin Eriha şehrinin surlarını yıktığı gibi kolayca yıkacağını düşünüyortlu.

Kralın kendisi bile topların gücünden kuşkulanmış olmalıydı ki şehri yalnızca ordusundaki asker sayısıyla teslim almaya karar vermişti. Üç İngiliz taburu patikası olan her yolda, izde veya çayırda doğuya doğru devam ediyordu, ama şafaktan bir iki saat sonra mareşal olarak hizmet eden askerler çeşitli bölükleri durdurmaya başladılar.

Terli atlılar asker gruplarının yanında ileri geri gidip geliyor, kaba bir sıra oluşturacak şekilde ilerlemelerini haykırıyorlardı. İnatçı kısrağıyla mücadele eden Thomas bütün ordunun dev bir hilal şeklini aldığını anladı. Önlerinde al-244

çak bir tepe uzanıyordu ve tepenin ardındaki bulanık leke Caen'deki binlerce yemek ateşini gösteriyordu. İşaret verilince zırhlı adamlardan oluşan biçimsiz hilal tepeye doğru ilerleyecek, böylece savunmacılar ormandan süzülen birkaç ingiliz keşif birliği yerine ezici bir çoğunlukla

karşılaşacaktı. Bu yüzden mareşaller orduyu iki katı büyüklüğünde göstermek için kanıp takipçilerini meyilli sıraya sokuyorlardı. Aşçılar, kâtipler, kadınlar, marangozlar, demirciler, taş işçileri, bulaşıkçılar, yürüyebilen, emekleyen, ata binen ya da ayakta duran herkes hilale eklendi ve aklı karışmış kitlelerin üstüne parlak bayraklar yükseltildi. Sıcak bir sabahtı, deri ve zırhlar adamları ve atları terletiyordu. Rüzgâr tozları uçuruyordu. Ordunun Mareşali Marwick Kontu kırmızı suratıyla hilalin yanında ileri geri yürüyüp küfrediyordu, ama beceriksiz hat yavaş

yavaş istediği şekli almaya başlamıştı.

"Borazanlar çalmaya başlayınca tepeye doğru ilerleyin," diye bağırdı Armstrong'un adamlarından olan bir şövalye. "Ama borazanlar çalınca! Daha önce değil!"

Borazanlar yaz gökyüzünü yırtarken İngiltere ordusu yirmi bin kişilik gibi görünüyor olmalıydı. Caen'in savunmacıları için bir kâbustu bu. Uzaktaki gökyüzü atların nallarının kaldırdığı tozla uzun süredir bembeyaz görünse de ufuk bir an için boştu, ama sonra birdenbire koca bir yığın, güneşte demir sertliğinde parlayan ve tepelerinde mızrak ve bayrak ormanı olan bir sürü adam karşılarm-daydı. Şehrin kuzeyi ve doğusu adamlarla çevriliydi.

Adamlar Caen'i görünce küçümseyerek ipe sapa gelmez şekilde kükremeye başladılar. Önlerinde yağmalanacak bir şey, alınmayı bekleyen zengin bir şehir yatıyordu.

Burası güzel ve ünlü bir şehirdi, İngiltere'nin en büyük şehri olan Londra'dan bile daha büyüktü. Caen ger-

çekten de Fransa'nın en büyük şehirlerinden biriydi. Fa-245

tihi İngiltere'den çaldığı zenginliği buraya yatırmıştı ve bu hâlâ açıkça görünüyordu. Şehrin duvarlarının arkasındaki kilise kuleleri ve külahları Edward'm ordusundaki mızraklar ve bayraklar kadar yakın görünüyordu.

Şehrin diğer tarafmdaysa iki büyük manastır bulunuyordu. Kale kuzeydeydi. Şehrin yüksek duvarları gibi soluk taşlardan yapılma surlarına sancaklar asılmıştı. İngilizlerin kükremesi surlara toplanan savunmacıların asi çığlığıyla yanıt buldu. Bir sürü tatar yayı, diye düşündü Thomas, La Roche-Derrien'in mazgallarından atılan ağır okları hatırlayarak.

Şehir duvarların ötesinde yatıyordu, ama çoğu kasabada olduğu gibi yeni evleri surların yanma yapmak yerine eski şehrin güneyinde uzanan geniş adaya inşa etmişlerdi. Caen'in yanından akan iki ana nehri besleyen, labirenti andıran derelerin oluşturduğu adanın duvarları yoktu, çünkü su yollarıyla korunuyordu. Böyle bir korunmaya da ihtiyacı vardı, çünkü Thomas'm bulunduğu tepeden bile görebildiği kadarıyla Caen'in zenginliği orada yatıyordu. Yüksek duvarlar arasındaki eski şehir dar sokaklar ve sıkışık evlerden oluşan bir labirent gibi olmalıydı, ama ada büyük malikaneler, büyük kiliseler ve geniş bahçelerle doluydu. Ancak Caen'in en zengin bölümü gibi görünse de ada pek iyi savunuluyor gibi değildi. Orada hiç asker görünmüyordu. Hepsi eski şehrin surlarının üstündeydi. Kentin gemileri adanın kıyısına, şehir duvarının karşı tarafına demirlenmişti. Thomas bunlardan herhangi birinin Sir Guillaume'ye ait olup olmadığını merak etti.

Prensin maiyetinden ayrılan Northampton Kontu ok-

çuların başındaki John Armstrong'a katılıp şehrin duvarlarını işaret etti.

"Hayvan gibi bir yer, John!" dedi Kont neşeyle.

"Dehşet verici, lordum," diye homurdandı Armstrong.

"Adaya senin adın verildi," dedi Kont inandırıcı bir şekilde.

"Benim adım mı?" diye sordu Armstrong şüpheyle.

"Adı île St. Jean," dedi Kont, sonra iki manastırdan, şehrin duvarlarıyla birleşen kendi surlarıyla çevrili yakındaki manastırı işaret etti. "Abbaye aux Hommes," dedi Kont. "Fatihi buraya gömdüklerinde ne oldu biliyor musun? Manastırda o kadar uzun süre bıraktılar ki mezar odasına konma zamanı geldiğinde çürümüş ve şişmişti.

Cesedi patladı ve kokusu cemaati manastırdan kaçırdı. "

"Tanrının intikamı, lordum" dedi Armstrong metanet-li bir şekilde.

Kont ona meraklı bir şekilde baktı. "Belki," dedi, emin olmaksızın.

"Kuzey ülkesinde VVilliam sevgisi yok," dedi Armstrong.

"Bu uzun zaman önceydi, John."

"Mezarına tükürmeyeceğim kadar uzun zaman önce değil," dedi Armstrong, sonra ne demek istediğini açıkladı. "Kralımız olabilir, lordum, ama İngiliz değildi."

"Sanırım değildi," dedi Kont.

"İntikam zamanı," dedi Armstrong yakındaki okçuların duyabileceği kadar yüksek sesle. "Onu alacağız. Bu şehri ve kadınlarını alacağız!"

Okçular sevinç çığlıkları attı, ama Thomas Caen'i nasıl alabileceklerini anlayamıyordu. Duvarlar çok yüksekti ve kulelerle destekleniyordu. Surlar saldırganlar kadar güvenli görünen savunmacılarla doluydu. Sancakların arasında mavi zemin üstünde üç sarı şahinin bulunduğu sancağı görmeye çalışıyordu, ama sayıları o kadar çoktu ve rüzgâr onları öyle hızlı sallıyordu ki Sir Guillaume d'Evecque'nun üç şahinini mazgalların altında savrulan diğer parlak renkli bayrakların arasında seçemedi.

"Ya sen Thomas?" Kont yavaşlayıp onun yanında gitmeye başladı. Büyük bir savaş atma bindiği için boyu Thomas'tan çok daha kısa olmasına rağmen

ona yukarıdan bakıyordu. Fransızca konuşuyordu, "ingiliz misin Norman mı?"

Thomas yüzünü buruşturdu, "ingiliz lordum. Ağrıyan popoma kadar." Ata binmeyeli çok uzun zaman olduğu için sürtünmeden dolayı bacakları berelenmişti.

"Hepimiz İngiliziz, değil mi?" Kont biraz şaşırmış gibiydi.

"Başka bir şey olmak ister miydiniz?" diye sordu Thomas ve etrafındaki okçulara baktı. "Tanrı biliyor ya lordum, bunlarla dövüşmek istemezdim."

"Ben de öyle," diye homurdandı Kont. "Ve seni Sir Simon'la dövüşten de kurtardım. Daha doğrusu sefil hayatını kurtardım. Dün gece onunla konuştum. Senin gırtlaklan-manı göremeyeceği için pek memnun olmadı ve bunun için onu suçlayamam." Gördüğü at sineğine bir şaplak indirdi.

"Ama sonunda aç gözlülüğü sana karşı nefretine üstün geldi. Kontesin iki gemisinin ganimet parasından payıma dü-

şene mâl oldun bana, genç Thomas. Bir gemi ölen zırh taşıyıcısı için, diğeri de bacağındaki delik için."

"Teşekkür ederim, lordum," dedi Thomas heyecanla, içini büyük bir rahatlama hissinin kapladığını hissetti.

"Teşekkür ederim," dedi tekrar.

"Artık özgür bir adamsın," dedi Kont. "Sir Simon'la bu yüzden el sıkıştık, bir kâtip not aldı ve bir rahip tanıklık etti. Tanrı aşkına artık onun adamlarını öldürme."

"Öldürmem, efendim," diye söz verdi Thomas.

"Ve artık bana borçlusun."

"Biliyorum, lordum."

Kont onun böyle bir borcu ödeyemeyeceğini ima eden küçümsercesine bir ses çıkardı, sonra kuşkulu bir şekilde 248

okçuya baktı. "Ve Kontesten söz açılmışken, onu da kuzeye getirdiğini hiç söylemedin," dedi.

"Önemli görünmedi, lordum."

"Ve dün gece, senin için Jekyll'la hırlaştıktan sonra Prensin karargâhında leydiyle karşılaştım. Ona tam bir şövalye gibi davrandığını söyledi. Nazik ve saygılı bir şekilde davranmış gibisin. Gerçekten öyle mi?"

Thomas kızardı. "Eğer öyle diyorsa, öyledir, lordum."

Kont bir kahkaha attı, sonra atını mahmuzladı. "Ruhunu satın aldım," dedi neşeyle. "Onun için iyi dövüş." Askerlerine katılmak için uzaklaştı.

"O iyi biri," dedi bir okçu başıyla Kontu işaret ederek.

"Keşke hepsi onun gibi olsa," diye onayladı Thomas.

"Nasıl oluyor da Fransızca konuşabiliyorsun?" diye şüpheyle sordu asker.-

"Britanya'da öğrendim," dedi Thomas açık olmayan bir şekilde.

Ordunun öncü kuvvetleri artık duvarların önündeki açık alana gelmişti. Tatar yaylarının okları uyarı ateşi olarak önlerindeki çalılara düştü. Ezici bir çoğunluğa sahip olduklarını göstermek için kalabalığa katılan kamp takip-

çileri kuzeydeki tepelere çadır kurarken savaşacak olan askerler duvarların önündeki ovaya yayılıyorlardı. Mare-

şaller birimler arasında gidip geliyor, prensin askerlerinin şehrin uzak tarafındaki Abbaye aux Dames'e gideceklerini haykırıyorlardı. Vakit daha erkendi, sabahın ortalarıy-dı. Kontun adamları boş çiftlikleri geçerken rüzgâr Caen'de yemek pişirmek için yakılan ateşlerin kokusunu getiriyor, kale tepelerinde yükseliyordu.

Kasabanın batı tarafına gittiler. Büyük siyah bir ata binmiş olan Galler Prensinin peşinde bir sancak taşıyıcı ve bir tabur asker vardı. Şehir duvarlarının çok dışında olduğu için terk edilmiş olan manastıra doğru gidiyorlardı. Prens 249

kuşatma sırasında orayı evi olarak kullanacaktı. Thomas Armstrong'un adamlarının kamp kuracağı yerde atından inerken Prensi takip eden Jeanette'i gördü. Onu bir köpek yavrusu gibi takip ediyor, diye düşündü huysuz bir şekilde, sonra kıskançlığı yüzünden kendi kendini payladı. Neden prensi kıskanıyordu ki? Güneşe kızsa ya da okyanusa küf-retse de olurdu. Atını manastırın çayırında otlatırken kendi kendine başka kadınların da olduğunu söyledi.

Bir grup okçu manastırın yakınında bulunan terk edil-

miş binaları keşfediyordu. Çoğu kulübeydi, ama bir tanesi marangoz atölyesiydi ve talaşla kaplıydı. Daha ileride ise deriyi iyileştiren dışkı, kireç ve idrar kokan tabakhane vardı. Tabakhanenin de ötesinde deve dikenleri ve ısırgan otlarının bulunduğu çorak arazi uzanıyordu. Thomas düzinelerce okçunun surlara bakmak için bu otların arasına girdiklerini gördü. Sıcak bir gün olduğu için surların önündeki hava titreşiyor gibi görünüyordu. Hafif kuzey rüzgârı yüksek bulutları getirmişti ve burç duvarlarının dibindeki hendeklerde büyümüş olan uzun otları sallıyordu. Yüz kadar okçu çorak arazideydi ve bazıları tatar yaylarının menziline girmişti. Ama Fransızlar ok atmıyordu. Yirmi kadar meraklı okçu yakacak odun kesmek için balta taşıyordu, ama ölümcül merakları onları dışarıda ormana değil, surlara doğru götürmüştü. Thomas da ku-

şatmacıları ne tür bir dehşetin beklediğini kendisi değer-lendirmek için onları takip etti. Yağlanmamış aksların gıcırtısını duyunca başını çevirip baktı, iki çiftlik arabasının manastıra doğru çekildiğini gördü, ikisinde de toplar vardı, koca metal karınları ve geniş ağızlarıyla büyük şişkin toplardı bunlar. Topların şehrin surlarında bir delik açacak sihri yapıp yamayacağını merak etti, ama açsalar bile askerlerin yine de açılan gedikte dövüşmeleri gerekecekti. Haç çıkardı. Belki şehirde bir kadın bulurdu. Bir erke-250

ğin ihtiyaç duyacağı neredeyse her şeyi vardı. Atı, zırhı, yayı ve ok torbası. Yalnızca bir kadına ihtiyacı vardı.

Ama iki katı büyüklükte bir ordunun Caen'in büyük duvarlarını nasıl aşabileceğini bilmiyordu. Bu duvarlar bataklıklı hendeğe benzer tepelerden yükseliyorlardı ve her elli adımda bir garnizonun Fransız okçularının oklarını saldırganların böğrüne atmalarını sağlayan koni biçiminde tepesi olan kale burçları vardı. Bir katliam olacak, diye düşündü Thomas, Northampton Kontunun adamlarının La Roche-Derrien'in güneyine her saldırışında ger-

çekleşenden çok daha kötü bir katliam.

Gitgide daha fazla sayıda okçu şehre bakmak için çorak araziye geliyordu. Çoğu ok menzilinin içindeydi, ama Fransızlar onlara hâlâ aldırmıyordu. Onun yerine savunmacılar mazgallardan sarkan sancakları çekiyorlardı.

Thomas Sir Guillaume'nin sancağını aradı, ama göremedi. Sancakların çoğu haçlarla ya da aziz resimleriyle süslenmişti. Bir tanesinde cennetin anahtarı görünüyordu, diğerinde St. Mark'm aslanı ve üçüncüsünde İngiliz askerleri alevli bir kılıçla doğrayan kanatlı bir melek vardı.

O sancak gözden kayboldu.

"Ne halt ediyor bu sersemler?" diye sordu bir okçu.

"Kaçıyorlar!" dedi bir diğeri. Eski şehirden île St. Jean'a uzanan taş köprüye bakıyordu.

Köprü asker kaynıyordu. Bazıları ata binmişti, bazıları yayaydı ve hepsi duvarlı şehirden büyük evlerin, kilisele-rin ve bahçelerin bulunduğu adaya akıyordu. Thomas daha iyi görebilmek için birkaç adım güneye indi ve okçularla askerlerin adanın evleri arasındaki sokaklara toplandığını gördü.

"Adayı savunacaklar," dedi işitebilecek herkese.

El arabaları köprünün üstünde itiliyor, askerler kadınlara ve çocuklara yardım ediyordu.

Köprüyü geçen savunmacı sayısı artarken surlardaki sancak sayısı da azalıyordu. Geriye yalnızca bir avuç dolusu sancak kalmıştı. Büyük lordların büyük bayrakları hâlâ kalenin en yüksek kulelerinde dalgalanıyor, dindar sancaklar kalenin yüksek duvarlarından sarkıyordu, ama şehir surları neredeyse tamamen çıplaktı ve Galler Prensinin bin okçusu şimdi bu duvarları seyrediyordu. Odun kesiyor, barınak ve hela yapıyor olmaları gerekiyordu, ama Fransızların hem şehri hem de adayı korumayı planlamadıklarını yavaş yavaş anlamaya başlıyorlardı. Bu da şehrin terk edildiği anlamına geliyordu. Bu o kadar olanaksız görünüyordu ki kimse dile getirmeye cesaret edemiyordu. Yalnızca şehirde yaşayanların ve savunmacıların taş köprüyü dolduruşunu seyrettiler ve sonra son sancak da surlardan alınırken birisi en yakın kapıya doğru yürümeye başladı.

Kimse emir vermemişti. Ne prens, ne kont, ne kale so-rumlusu ne de bir şövalye okçulara ilerlemelerini emretti.

Onlar şehre yaklaşmaya kendi kendilerine karar verdiler.

Çoğunun üzerinde Galler Prensinin yeşil ve beyaz üniforması vardı, Thomas gibi çoğu üzerinde Northampton Kontunun yıldız ve aslanlarını taşıyordu. Thomas Fransız okçuların ortaya çıkıp korkunç bir yaylım ateşiyle bu tereddütlü ilerlemeyi selamlamasını bekliyor gibiydi, ama mazgallar hâlâ boştu ve burç duvarlarına kuşların tünedi-

ğini gören ingiliz okçular iyice cesaretlendiler, çünkü bu savunmacıların duvarları kesinlikle terk ettiği anlamına geliyordu. Baltalı adamlar kapıya koşup baltalarını indirmeye başladılar. İki yandaki kale burcundan hiç ok atılmadı. Fatih William'm büyük duvarlı şehri savunmasız bırakılmıştı.

Baltalı adamlar demir-destekli kalasları aşıp arkadaki çubuğu kaldırdılar, büyük kapıları açıp boş caddeleri 252

gözler önüne serdiler. Bir tekerleği kırık bir el arabası kaldırım taşlarının üstünde terk edilmişti, ama görünürde hiç Fransız yoktu. Okçular gördüklerine inanamazken bir duraklama oldu, sonra bağırmaya başladılar. "Kargaşa!

Kargaşa!" İlk akla gelen talandı ve adamlar hevesle evlere girdiler, ama sandalye, masa ve dolap dışında çok az şey buldular. Değerli her şey, şehirdeki herkes gibi adaya gitmişti.

Okçular şehre girmeye devam ediyordu. Birkaç tanesi kaleyi çevreleyen açık araziye doğru tırmandı, iki tanesi yüksek surlardan atılan oklarla öldü, ama gerisi şehre yayılmayı başardı ve çıplak olduğunu gördü. Böylece gittik-

çe daha fazla sayıda adam Odon Nehri'nin üstünden ge-

çen ve île St Jean'a giden köprüye doğru ilerledi. Köprünün güney ucunda, adaya vardığı yerde bir savunma ku-

lesi tatar yaylarıyla doluydu, ama Fransızlar İngilizlerin savunma kulesine yaklaşmasını istemiyorlardı, bu yüzden köprünün kuzey ucuna vagonlardan ve mobilyalar-dan aceleyle bir barikat kurmuş, bu barikata yirmi asker ve olabildiğince okçu takviyesi vermişlerdi. Adanın daha uzak tarafında başka bir köprü daha vardı, ama okçular oranın varlığından habersizdi, üstelik çok uzaktaydı ve barikatlı köprü düşmanın zenginliklerine ulaşmanın en hızlı yoluydu.

Beyaz tüylü ilk oklar uçmaya başladı. Sonra düşmanın daha sert ses çıkaran tatar yayları harekete geçti, çıkan oklar köprünün yanındaki kilisenin taşlarına çarptı. İlk adamlar öldü.

Hâlâ hiçbir emir verilmemişti. Henüz rütbeli hiçbir asker şehre girmemişti, yalnızca kan kokusu alan kurtlar kadar akılsız okçu yığınları vardı. Barikata ok yağdırdılar, savunmacıları ters dönmüş vagonların arkasına gizlenmeye zorladılar. Derken ilk İngiliz grubu çığlıklar atarak

kılıçlar, baltalar ve mızraklarla barikata saldırdı. Bunlar biçimsiz yığma tırmanmaya çalışırken başka adamlar onları takip etti. Bunlar savunma kulesinden atılan tatar oklarıyla geri püskürtüldü. Fransız askerler hayatta kalanları püskürtmek için ayağa kalktı ve baltalar, kılıçlarla çarpıştı. Köprünün girişi kanla kayganlaşmıştı. Bir okçu kaydı ve savaşa giden ingiliz arkadaşlarının ayaklarının altında ezildi. İngilizler uluyor, Fransızlar bağırıyor, savunma kulesinde bir borazan ötüyor, île St. Jean'daki her kilisenin çam çalıyordu.

Kılıcı olmayan Thomas kilisenin verandasında durmuş savunma kulesine ok atıyordu, ama eski şehirde çatılar yandığı ve duman alçak bir bulut gibi nehrin üstünde yükseldiğinden görüşü nişan alması zorlaşıyordu.

Bütün avantaj Fransızlardaydı. Okçuları savunma kulesinden ve barikata sığınarak ok atabiliyorlardı ve İngilizler onlara saldırabilmek için dar köprü girişinde sıra-lanmak zorunda kalıyorlardı. Köprü girişi ceset, kan ve okla dolmuştu. Daha fazla sayıda düşman okçuları adanın kıyısına sıralanmış ve yükselen dalgayla karaya oturmuş gemilere yerleşmeye devam ediyordu. Bu gemilerin savunmacıları sağlam tahta küpeştelerin arkasına sığını-yor, buradan dumanla kaplanmaırîış şehir duvarlarında kendini gösterecek kadar aptal olan İngiliz okçulara ok atabiliyordu. Tatar okçuları köprüye gelmeye devam ederken nehrin üstündeki hava sığırcık sürüsü gibi mızraklarla kaplanmıştı.

Yeni bir İngiliz okçu dalgası sokaklarda ileri atılıp barikata giden dar caddeyi doldurdu. Koşarken bir yandan da haykırıyorlardı. Oklarıyla değil, baltaları, kılıçları, mızrakları ve bıçaklarıyla savaşıyorlardı. Mızrakları ok-

çularla birlikte koşarak tiz çığlıklar atan Galliler taşıyordu. Bir düzine yeni saldırgan oklarla yere yığıldı, ama ha-254

yatta kalanlar onların üstünden atlayıp şu anda en azından otuz asker ve bir o kadar okçuyla savunulan barikata yaklaştı. Thomas koşup ölen bir adamın ok torbasını aldı.

Saldırganlar oklarla kaplı barikatın önünde sıkış tepiş

toplandığı için baltalarını, kılıçlarını ve mızraklarını savuracak yeterli yerleri kalmamıştı. Fransız askerler mızraklarıyla deliyor, kılıçlarıyla doğruyor ve gürzleriyle dövü-yorlardı. İlk okçu sırası ölürken bir sonraki sıra, düşman silahlarının üstüne itildi. Bu süre zarfında savunma kulesinden ve nehrin kıyısında karaya oturmuş gemilerden oklar atılmaya devam ediyordu. Thomas bir adamın miğferine gömülmüş bir tatar okuyla yalpaladığını gördü.

Yüzünden kanlar akarak dizlerinin üstüne çökmeden önce kedi gibi inledi, sonra yavaş yavaş yere kapaklandı ve yeni bir okçu dalgasının ayaklan altında kaldı. Birkaç İngiliz okçu kilisenin çatısına giden yolu buldu ve savunma kulesindeki okçular onları yaylım ateşine tutmadan önce barikat savunmacılarından beş-altı tanesini öldürdü.

Köprü girişi artık ceset doluydu. Bu cesetler hücum eden İngilizlerin yolunu tıkadığı için yarım düzine adam onları siper duvarından aşağıya atmaya başladı. Uzun saplı bir baltayla silahlanmış olan uzun boylu bir okçu barikatın zirvesine ulaşmayı başardı, ağır baltasını miğferinde kurdeleler olan bir Fransız'ın kafasına tekrar tekrar indirdi. Ama iki okla vurulunca iki büklüm olup baltasını dü-

şürdü, karnını tuttu. Fransızlar onu kaldırıp barikatın yan tarafından yanlarına çektiler, orada üç adam onu kılıçlarıyla doğradıktan sonra kendi baltasıyla kafasını kestiler.

Kanlı hatırayı bir mızrağın ucuna geçirip saldırganlarıyla alay etmek için barikatın üstüne astılar.

Ayı ve asadan oluşan VVarrick Kontunun armasını ta-

şıyan atlı adamlar okçulara geri çekilmelerini haykırdı.

Kontun kendisi de şehirdeydi artık. Onları bu eşit olma-255

yan savaştan geri çekmek için Kral tarafından gönderilmişti, ama okçular onu dinlemek istemiyordu. Fransızlar onlarla alay ediyor, onları öldürüyordu, ama okçular yine de köprünün savunmalarından geçip Caen'in zenginli-

ğiyle susuzluklarını gidermek istiyorlardı. Kanla çıldırmış daha fazla sayıda adam barikatlara saldırdı - oklar bulutlu gökyüzünde savrulurken yolu dolduracak kadar çoktu sayıları. Arkadaki saldırganlar öne doğru itince öndeki adamlar Fransız mızrakları ve kılıçlarıyla öldüler.

Fransızlar kazanıyordu. Tatar yaylarıyla atılan oklar geldikçe öndeki adamlar katliamdan kaçmak için gerile-meye çalıştılar, bu arada arkadakiler öne doğru itmeye devam ediyorlardı. Bunun üzerine aradaki ezilme tehlikesi geçirenler köprünün sağlam tahta perdelerim geçip nehirle şehir duvarlarının arasındaki dar alana döküldüler.

Arkalarından daha fazla sayıda adam geldi.

Thomas hâlâ kilisenin verandasında çömelmiş durumdaydı. Ara sıra savunma kulesine ok atıyordu, ama yo-

ğunlaşan duman sis gibi havada asılı durduğu için hedefini zor görüyordu. Adamların köprüden dar nehir kıyısına indiklerini gördü, ama onları takip etmedi, çünkü bu da intihara teşebbüs etmenin başka bir yolu gibi görünüyordu. Orada arkalarındaki yüksek şehir duvarlarıyla öndeki nehir arasında sıkışıp kalmışlardı ve nehrin karşı kıyısında okçuların bu yeni ve davetkâr hedeflere oklarını gönderdiği gemiler sıralanmıştı.

Köprüden adamların dökülmesi barikata giden yolu yeniden açmıştı ve ilk saldırının katliamını yaşamayan yeni adamlar savaşa devam etti. Bir Galli ters dönmüş bir vagonun üstüne tırmanmayı başardı, ama sırtına bir mızrak saplandı. Yine de tiz bir çığlıkla mızrağını saplamaya ve dövüşmeye devam etti, bir Fransız karnını deşerken bile. Bağırsakları dışarı boşalmıştı, ama bir şekilde mızrağı

yeniden kaldırıp düşmeden önce yeniden fırlatacak gücü buldu. Yarım düzine okçu barikatı dağıtmaya çalıştı, di-

ğerleri yolu açmak için ölüleri köprüden atmaya devam etti. En azından yaralı bir adam canlı canlı nehre atıldı.

Düşerken çığlıklar atıyordu.

"Geri gelin, sizi köpekler, geri çekilin!" Warwick Kontu kargaşanın içine girmiş mareşal asasını adamlarına sallıyordu. Onun borazanı geri çekilme sinyali verirken Fransızlarmki saldırı diye bağırıyordu, ingiliz ve Galliler ingiliz borazanından çok Fransızlarmkine itaat ediyorlardı. Yüzlerce adam Warwick Kontunun askerlerinden kaçarak eski şehre akmaya devam ediyor, köprüye yaklaşıyor, barikatı geçemeyince nehir kıyısındaki adamların yanına inip mavnalardaki okçuları vurmaya çalışıyorlardı. Warwick Kontunun askerleri köprüye giden caddedeki okçuları durdurmaya başlamışlardı, ama yakaladıkları her adama karşılık ikisi yanlarından geçmeyi başarıyordu.

Bir grup Caenli halk ellerinde sopalardan başka bir şey olmasa da savunma kalesinin ötesinde bekliyor, barikat aşılırsa yeni bir dövüş vaadinde bulunuyorlardı, ingiliz ordusunu bir çılgınlık kaplamıştı, çok iyi savunan bir köprüye saldırma çılgınlığı. Warwick Kontu adamlarına geri çekilmeleri için kükrüyordu, ama onu duymuyorlar-dı. Derken nehir kıyısından büyük bir isyan homurtusu yayıldı. Thomas verandadan çıkınca birkaç grubun Odon Nehri'ni yüzerek geçmeye kalktığını gördü. Başarıyorlar-dı da. Kuru bir yaz olmuştu, nehir alçaktı ve çekilen sular daha da alçalmasına neden olmuştu, bu yüzden en derin yeri adamların göğsüne kadar geliyordu. Artık düzinelerce adam nehre dalıyordu. Kontun askerlerinden kaçmayı başaran Thomas geriye kalan çitten atlayıp nehir kıyısına doğru kaldı. Burası şehrin dışkılarını boşalttığı yer oldu-257

ğu için iğrenç kokuyordu. Bir düzine Galli nehre girerken Thomas da onlara katıldı, ipinin kuru kalması için yayını başının üstüne kaldırdı. Gemilerdeki okçuların nehirden gelen saldırganları vurmak için küpeştede ayağa

kalkma-ları gerekiyordu ve bir kez ayağa kalktıktan sonra kıyıda bekleyen okçular için iyi hedef oluyorlardı.

Akıntı güçlüydü ve Thomas yalnızca kısa adımlar atabiliyordu. Oklar yanından hızla geçiyordu. Tam önündeki adamın boğazına bir ok isabet etti ve zırhının ağırlığıyla suyun dibine gömülürken geride kanlı su girdabından başka bir şey kalmadı. Gemilerin küpeştelerine beyaz tüylü oklar çarpıyordu. Bir Fransız gemilerden birinin küpeştesinden sarkmıştı ve ne zaman ok yese irkiliyordu. Güverte hizasındaki delikten kan süzülüyordu.

"Öldürün it herifleri, öldürün it herifleri," diye bağırıyordu Thomas'm yanındaki bir adam. Thomas onun Warwick Kontunun askerlerinden olduğunu gördü. Saldırıyı durduramadığını görünce katılmaya karar vermişti anla-

şılan. Adamın elinde yarı kılıç kasap satırına benzer bir pala vardı.

Rüzgâr yanan evlerin dumanmı nehre doğru bastırıyor, havayı yanan samanlarla dolduruyordu. Bu samanların bazıları iki geminin yelkenlerine yapışınca gemiler hararetle yanmaya başladı. Gemideki savunmacılar debelenerek karaya çıktılar. Diğer düşman okçular da çamurla kaplı bir şekilde gemilerin arasında karaya çıkan ilk ingiliz ve Galli askerlerden geri çekildiler. Hava uçuşan okların tıslamasıyla doluydu. Adanın çanları hâlâ çalıyordu. Bir Fransız, savunma kulesinden haykırıyor, savunmacılara nehir kıyısına yayılmaları ve nehir çamurunda mücadele ederken kayan İngiliz ve Galli gruplara saldırmaları için bağırıyordu.

Thomas suda yürümeye devam etti. Göğsüne gelen su geri çekilmeye başladı. Nehir yatağının yapışkan çamu-258

ruyla mücadele edip etrafına düşen oklara aldırmamaya çalıştı. Bir okçu geminin küpeştesinden doğrulup doğruca Thomas'm göğsüne nişan aldı, ama iki ok adama çarpıp arka üstü düşmesine neden oldu. Thomas ilerlemeye devam etti, artık yukarı doğru tırmanmaya başlamıştı.

Sonra birden sudan çıktığını fark etti. Kaygan çamurda düşmemek için mücadele edip en yakındaki geminin tepesinde uzanan kıç tarafının altına sığındı. Adamların hâlâ barikatta savaştıklarını gördü, ama artık nehir de okçu kaynıyordu. Çamurla kaplı sırılsıklam Galliler gemilere tırmanmaya başlamışlardı. Geriye kalan savunmacıların tatar yaylarından başka çok az silahları vardı, ingiliz ok-

çularının çoğununsa balta veya kılıçları vardı. Demirlenmiş gemilerdeki dövüş tek taraflı, katliam kısaydı. Dağınık ve lidersiz saldırgan kitleleri kanla kaplı güverteler-den dalgalar hâlinde adaya indiler.

Warwick Kontunun bir askeri Thomas'm hemen önünden gidiyordu. Adam dik çimenlik kıyıdan tırmandı ve birden yüzüne çarpan bir okla geriye savruldu, ince bir kan sisi miğferinin etrafını sardı. Ok burun kemerinden girip onu hemen öldürmüş ve gücenik bir ifadeyle bırakmıştı. Palası Thomas'm ayaklarının dibine, çamura indi.

Thomas yayını omzuna asıp silahı aldı. Şaşırtıcı derecede ağırdı. Palanın sofistike bir yanı yoktu; yalnızca geniş bı-

çağın ağırlığı yüzünden derin bir kesik açmak için tasar-lanmış bir öldürme aletiydi. Başıbozuk kalabalık için iyi bir silahtı. Will Skeat bir keresinde tek bir pala darbesiyle kafası kopan bir at gördüğünü söylemişti. Bu acımasız bı-

çakları görmek bile insanın içinin dehşetle kaplanmasına neden oluyordu.

Galliler gemilere çıkmış savunmacıların işini bitiriyor-lardı, sonra garip dillerinde bir şeyler haykırıp kıyıya atladılar, Thomas da onları takip etti. Gemilerden kaçan 259

adamların ve Caen vatandaşlarının savunduğu yüksek ve zengin evlere doğru koşan çıldırmış durumdaki dağınık kalabalığın arasında buldu kendini. Düşman okçuların adam başına birer ok gönderecek zamanları vardı, ama heyecanlı oldukları için attıkları boşa gidiyordu. Saldırganlar av köpeklerinin yaralı bir geyiğin üstüne saldırdı-

ğı gibi saldırdılar onlara.

Thomas palasını iki eliyle kullanıyordu. Bir okçu kendini yayıyla korumaya çalıştı, ama ağır bıçak silahın kabzasını fildişinden yapılmış gibi yardı, sonra Fransız adamın boynuna gömüldü. Ağır kılıcı geri çekip adamı bacaklarının arasından tekmelerken kan Thomas'm kafasına doğru fışkırdı. Bir Galli bir Fransız'ın kaburgalarına mızrak sokuyordu. Thomas vurduğu bir adama takılıp tökezledi, sonra dengesini bulup ingiliz savaş çığlığını haykırdı. "St. George!" Palayı tekrar savurdu, sopa tutan bir adamın kolunu kopardı. Adamın nefesinin ve giysilerinin iğrenç kokusunu alacak kadar yakındaydı. Bir Fransız kılıç sallarken bir diğeri demir dikenli bir gürzle bir Galliyi dövüyordu. Bu bir taverna dövüşüydü, kanunsuz bir savaştı ve Thomas bir iblis gibi bağırıyordu. Hepsi kahrol-sun. Tekmeleyip pençelerken, palasını savurup kendine yol açarken her yerine kan sıçrıyordu. Hava garip bir bi-

çimde yoğunlaşmış gibi nemli ve sıcaktı; kan kokuyordu.

Kafasını bir parmaklık mesafeyle ıskalayan demir gürz duvara indi. Thomas palayı yukarı doğru kaldırınca adamın hayalarını kesti. Adam çığlık atarken Thomas ayağıyla palanın kabzasına bir tekme atıp yerine iyice yerleştirdi. "Serseri," dedi palayı tekrar tekmelerken, "serseri." Bir Galli mızrağını bir adama sapladı, iki tanesi cesedin üstünden sıçradı. Saçları ve sakalları kanla kaplı adamlar kırmızı saplı mızraklarını bir sonraki savunmacı hattına fırlattılar.

Sokakta yirmi kadar düşman olmalıydı ve Thomas ve arkadaşlarının sayısı bir düzineden biraz azdı, ama Fransızlar telaşlıydı, düşmansa kendine güvenli, bu yüzden mızraklarıyla, kılıçlarıyla ve palalarıyla kendilerine yol açabiliyorlardı. Gittikçe daha fazla sayıda ingiliz ve Galli nehri geçmeye başladı. Çıkardıkları ses çok şiddetliydi, ya kan için uluyor ya da zengin düşman için alayla feryat ediyorlardı. Bunlar kulübelerinden kaçan savaş köpekleriydi ve savaş lordlarının ingilizleri bir ay boyunca avantajlı durumda tutacağını tahmin ettikleri bu şehri alıyorlardı.

Sokaktaki savunmacılar dağılıp koşmaya başladılar.

Thomas baltasını bir adama arkadan saplayıp çelik ve ke-

mik sesiyle geri çekip çıkardı. Galliler bir kapıyı tekmeleyip o evin kendilerinin olduğunu ilân ettiler. Galler Prensinin yeşil ve beyaz üniformalı okçuları sokağı doldurup güzel bitkilerin yanında armut ağaçlarının yetiştiği güzel bahçeye doğru Thomas'ı takip ettiler. Thomas böylesi güzel bir yerle duman ve korkunç çığlıklarla dolu hava arasındaki uyumsuzluktan çok etkilenmişti. Bahçede sıra sıra uzanan tatlı roka, sarı şebboy ve şakayıklar, asmaların sarıldığı ka-feslerin altındaki banklarla manzara cennetten bir parça gibi görünüyordu, ama sonra okçular bitkileri talan ettiler, üzüm kameriyesini yıktılar ve çiçekleri çiğnediler.

Bir grup Fransız, istilacıları bahçeden çıkarmaya çalıştı. Doğudan, köprünün savunma kulesinin arkasında bekleyen adam yığınlarının arasından yaklaşıyorlardı. Başlarında sarı yıldızlarla süslenmiş mavi zırh cüppeleri giymiş olan üç tane atlı asker vardı. Atlarını alçak çitlerin üstünden atlatıp uzun kılıçlarını indirmeye hazır şekilde kaldırırken çığlık atıyorlardı.

Oklar evlere çarptı. Thomas yayını omzundan indirmemişti, ama Prensin okçularından bazıları yaylarına ok takmıştı. Süvariler yerine atlara nişan aldılar. Oklar deri-261

ne girerken atlar çığlık attı, şaha kalkıp düştü. Okçular baltalar ve kılıçlarıyla düşen adamların üstüne üşüştüler.

Thomas sağa doğru koştu, piyade Fransızların yolunu kesti. Bunların çoğu küçük baltalardan, damları örtmede kullanılan kancalara, iki saplı antik kılıçlara kadar her şeyle silahlanmış olan kasaba halkı gibi görünüyordu. Palasını deri bir cüppeye geçirdi, adamı tekmeleyerek bıça-

ğını kurtardı, palayı tekrar indirirken kan damlalar hâlinde fışkırdı. Fransızlar tereddüt etti, sokaktan daha fazla okçunun geldiğini görüp savunma kulesine doğru koştu.

Okçular eyersiz atlılara saldırdı. Kılıçlar kollarını ve gövdesini doğrarken bir adam çığlıklar atıyordu. Mavi ve sarı zırh cüppeleri kanla sırılsıklam olmuştu. Derken Thomas mavi zemin üstünde yalnızca sarı yıldızlar değil, aynı zamanda şahinler bulunduğunu gördü. Kanatlarını kaldırıp pençelerini açmış şahinlerdi bunlar. Sir Guillaume'nin adamları! Belki de kendisi! Ama buruşmuş, kan lekeli yüzleri görünce Thomas üçünün de genç adamlar olduğunu anladı. Ama Sir Guillaume burada, Fransa'day-dı ve mızrak da yakında olmalıydı. Çitten geçip başka bir sokağa girdi. Arkasındaki Gallilerin el koyduğu evde ilk kadın çığlığı duyuldu. Kilise çanları sessizleşiyordu.

Tanrının lütfuyla ingiltere Krah olan Üçüncü Edward on iki bine yakın dövüşçüyü idare ediyordu ve şu ana kadar beşte biri adaya girmişti ve gelmeye devam ediyordu.

Onları kimse oraya yönlendirmemişti. Aldıkları tek emir geri çekilmekti. Ama itaatsizlik etmiş ve böylece Caen'i ele geçirmişlerdi, ancak düşman köprüdeki savunma kulesini hâlâ elinde tutuyordu ve ok atmaya devam ediyordu.

Thomas ara sokaktan ana caddeye çıktı, orada mazgallı kuleye ok yağdıran bir grup okçuya katıldı. Uluyan Galli ve ingiliz güruhu, savunma kulesinin kemerlerine saklanan savunmacıları oklarıyla boğduktan sonra artık iki

tarafa da saldıran köprü barikatının savunmacılarına hücum ettiler. Kaderlerini gören Fransızlar silahlarını bırakıp teslim olduklarını haykırdılar, ama okçular aman verecek havada değildi. Yalnızca uluyup saldırmaya devam ediyorlardı. Fransızlar nehre döküldü, sonra yirmi kadar adam barikatı dağıttı, mobilyaları ve vagonları köprünün korkuluklarından aşağıya attı.

Savunma kulesinin arkasında bekleyen büyük Fransız kitlesi adaya dağılırken Thomas onların karılarını ve kızlarını kurtarmaya gittiklerini

tahmin etti. Köprünün uzak ucunda bekleyen intikam peşindeki Fransız okçular onları takibe başladı. Vahşi kalabalık Thomas'm yanından ge-

çip, çığlıkların artık sürekli bir hâl aldığı île St. Jean'ın merkezine doğru ilerledi. Her yerde tahribat çığlıkları vardı. Savunma kulesi hâlâ Fransızların elindeydi, ama İngiliz oklarının karşılık vermesinden korktukları için artık ok atmıyorlardı. Kimse kuleyi almaya çalışmadı, ama küçük bir okçu grubu köprünün merkezinde dikilip surlardan sarkan sancaklara baktı.

Thomas adanın merkezine gidecekken taşın üstündeki nal seslerini duydu ve dönüp geriye bakınca daha önce savunma kulesinin arkasında gizleniyor olan bir düzine Fransız şövalyesini gördü. Şimdi bu adamlar miğferlerinin siperleri kapalı, mızrakları yan yatırılmış bir şekilde kulenin kapısından fırlayıp atlarını köprüye doğru mahmuzladılar. Kalenin güvenliğine kavuşmak için eski şehri temiz bir şekilde geçmeyi istedikleri açıktı.

Thomas Fransızlara doğru birkaç adım attı, ama sonra bunu yapmamanın daha iyi olacağını düşündü. Kimse bir düzine zırhlı şövalyeye direnmek istemezdi. Ama mavi ve sarı zırh cüppesini, şövalyenin kalkanmdaki şahinleri gördü. Yayını omzundan indirip torbasından bir ok aldı.

Yayı gerdi. Fransız köprüye çıkmak üzereyken Thomas

bağırdı, "Evecque! Evecque!" Eğer oysa Sir Guillaume'nin katilini görmesini istiyordu. Sarı ve mavi cüppeli adam eyerinde yarı döndü, ama miğferinin siperi inik olduğu için Thomas onun yüzünü göremedi. Oku fırlattı, ama daha ipi bırakırken bile okun eğrilmiş olduğunu fark etti. Ok alçaktan uçarak şövalyenin Thomas'm nişan aldı-

ğı sırtına değil, bacağına girdi. İkinci oku çekti, ama artık bir düzine şövalye köprüdeydi, atlarının nalları kaldırım taşlarının üstünde kıvılcımlar çıkararak ilerliyorlardı. Öndeki adamlar bir avuç dolusu okçuyu kenara savurmak için mızraklarını indirdiler, okçuların arasından geçip kaleye doğru giden caddelere girdiler. Ok hâlâ adamın bacağından sarkar

durumdayken Thomas ikincisini gönderdi, ama Fransız kaçaklar eski şehrin dar sokaklarında kay-bolurken ok da dumanların arasında yok oldu.

Kale düşmemişti, ama şehir ve ada ingilizlere aitti. Henüz Kralın değildi, çünkü ikisini de büyük lordlar -kont-

lar ve baronlar- ele geçirmemişti. Okçulara ve Galli hobe-larlara aitti ve onlar da şu anda Caen'in zenginliğini yağmalamaya başlamak üzereydiler.

île St. Jean, Paris'in dışında kuzey Fransa'nın en güzel, en dolgun ve en zarif şehriydi. Evleri çok güzeldi, bahçeleri güzel kokulu, caddeleri geniş,*kiliSeleri zengin ve vatandaşları olmaları gerektiği gibi medeniydi. Şimdi bu hoş yere, hayallerinin ötesinde bir zenginlikle karşılaşan kanlı, çamurlu vahşiler sürüsü gelmişti. Şeytanın atlılarının sayısız Briton şehrine yaptığı şeyi şimdi bu büyük şehre yapılıyordu. Artık cinayet, tecavüz ve ahlaksız zulüm zamanı gelmişti. Her Fransız düşmandı ve her düşman öldürülmeliydi. Şehir garnizonunun liderleri, Fransa'nın kodamanları savunma kulesinin üst katlarında güvendeydi ve güvenle teslim olabilecekleri bazı ingiliz lordlarmı tanıyana kadar orada kaldılar. Bu arada bir dü-264

zine şövalye de kaleye kaçtı. Diğer birkaç lord ve şövalye istilacı İngilizlerden hızlı gitmeyi başarıp adanın güney köprüsüne kaçtılar, ama fidyeleri yüz okçunun prensler gibi yaşamasını sağlayacaktı. En azından bir düzine unvanlı adam köpekler gibi öldürülüp et ve kan yığını hâline getirilmişti. Kurtulmaları için yüz veya iki yüz pound verebilecek olan şövalyeler ve askerler oklarla vurulmuş

veya orduyu etkisi altına alan delice bir öfkeyle dövül-müştü. Daha mütevazı adamlara, kereste, kazma veya yalnızca bıçaklarla silahlanmış olan vatandaşlara gelince, onlar yalnızca katledildi, ingiliz yağımsıyla zengin olan Fatihin şehri Caen o gün yok edildi ve zenginliği İngilizlere verildi.

Yalnızca zenginliği değil, kadınları da. O gün Caen'de kadın olmak demek cehennemin önceden tattırılması demekti. Çok az yangın vardı, çünkü

adamlar evleri yakmayı değil yağmalamayı istiyorlardı, ama şeytanlar bol mik-tardaydı. Adamlar karılarının ve kızlarının onurunu korumak için yalvardı, sonra bu onurun çiğnendiğini seyretmeye zorlandı. Kadınların çoğu saklandı, ama kısa süre sonra tavan arasında ya da merdivenlerin altında gizlendikleri yerlerde bulundular. Kadınlar çırılçıplak soyula-rak ganimet olarak sergilendiği caddelere çıkarıldılar. Bir tüccarın aşırı derecede şişman karısı küçük bir el arabasına koşuldu, kırbaçlanarak ada boyunca ileri geri gidip gelmeye zorlandı. Okçular onu bir saat kadar koşturdu-lar. Bazı okçuların kadmm devasa yağlarının hareketine gülmekten gözleri yaşardı. Sonunda canları sıkılınca onu nehre attılar. Kadın orada çömelip ağlayarak çocuklarına seslenmeye başladı. Yeni ele geçirdiği yayı bir çift kuğu üzerinde deneyen bir okçu kadmm boğazına bir ok gönderdi. Her yerleri gümüş tabaklarla dolu adamlar köprünün üstünde zorlukla yürüyor, diğerleri hâlâ zenginlik

peşinde koşuyordu. Ama bira, elma ve üzüm şarabı bulunca aşırılıklar daha da artıyordu. Bir rahip bir tecavüzü durdurmaya çalışınca bir tavernanın tabelasına asıldı. Birkaç asker bu dehşeti durdurmaya çalıştı, ama sayıları çok az olduğu için köprüye geri savruldular. İlahi St. John'un parmak kemiklerinin, St. Paul'un Şam'a giderken bindiği atm toynağının ve mucizevi ekmek somunları ve balıkların bulunduğu sepetlerden birinin olduğu söylenen St. Jean Kilisesi, sığınmak için kiliseye kaçan kadınların sırıtan askerlere satıldığı geneleve dönüşmüştü. Adamlar ipekler ve danteller içinde geçit töreni yapıyor, zarafetlerini çaldıkları kadınlar için zar atıyorlardı.

Thomas bu duruma katılmadı. Olanlar durdurulamazdı, ne bir adam, ne de yüz adam tarafından. Belki başka bir ordu kitle tecavüzünü bastırabilirdi, ama Thomas bunu sonunda bitirecek şeyin sarhoşluğun neden olacağı baygınlık olduğunu biliyordu. O, düşmanlarının evlerini araştırdı, sokak sokak gezdi. Ölmekte olan bir Fransız bulunca ona biraz su içirip Sir Guillaume d'Evecque'nun evini sordu. Adam gözlerini yuvalarında döndürdü, nefes almak için yutkunarak evin adanın güney ucunda olduğunu kekeledi. "Görmemek mümkün değildir, taştan yapılma, her yeri taş ve kapısının üstünde üç şahin resmi oyulmuş."

Thomas güneye doğru yürümeye başladı. Warwick Kontunun askerleri adadaki düzeni yeniden sağlamak için gelmeye devam ediyordu, ama hâlâ köprüye yakın okçularla mücadele ediyorlardı ve Thomas güneye, adanın köprüye yakın olan sokaklar ve caddeler kadar hasar almamış kesimine gidiyordu. Yağmalanmış bazı dükkânların çatılarının üstünde yükselen taş evi gördü. Diğer binaların çoğu yarı keresteden yapılmıştı ve çatıları sazla kaplıydı, ama Sir Guillaume'nin iki katlı malikanesi nere-266

deyse bir kale gibiydi. Duvarları taştandı, çatısı eğimliydi ve pencereleri küçüktü, ama yine de bazı okçular içeri girmişti, çünkü Thomas çığlıkları duyabiliyordu. Kaldırım taşlarının arasından kocaman bir meşenin büyüdüğü kü-

çük meydanı geçti, evin merdivenlerine ve tepedeki üç şahinin oyulduğu kemere doğru yürüdü. Bu armayı görme-nin bile kendisinde neden olduğu öfkenin derinliğine şa-

şırdı. Bu Hookton'un intikamı, dedi kendi kendine.

Bir koridordan geçince mutfaktaki tencerelerin başına üşüşmüş bir grup okçu ve Galli buldu. İki hizmetkâr hâlâ dumanı tütmekte olan şöminenin yanında ölmüş yatıyordu. Okçulardan biri Thomas'a gürleyerek evi önce kendilerinin bulduklarını ve içindekilerin onların olduğunu söyledi, ama Thomas cevap veremeden üst kattan bir çığlık duyuldu. Dönüp geniş ahşap basamakları koşarak çıkmaya başladı. Üst katın koridoruna iki kapı açılıyordu.

Thomas bir tanesini açınca Galler Prensinin üniformasını giymiş bir okçunun genç bir kızla mücadele ettiğini gördü. Adam kızm mavi elbisesini yarı yırtmıştı, ama kız bir dişi tilki gibi mücadele ediyor, yüzünü tırmalıyor, bacaklarına tekme atıyordu. Tam Thomas içeri girdiği sırada adam kızın kafasına bir darbe indirerek onu bastırmayı başardı. Kız yutkunup boş ve geniş şömineye düşerken okçu Thomas'a döndü. "O benim," dedi ters bir şekilde.

"Git kendine başkasını bul."

Thomas kıza baktı. Sarı saçlıydı, zayıftı ve ağlıyordu.

Dük ona tecavüz ettikten sonra Jeanette'in yaşadığı acıyı hatırladı ve böyle bir acının başka bir kıza daha yaşatıl-masına yüreği el vermedi, Sir Guillaume d'Evecque'nun malikanesindeki bir kıza bile.

"Bence ona yeterince zarar verdin," dedi. Britanya'daki günahlarını hatırlayarak haç çıkardı. "Bırak gitsin," diye ekledi.

Thomas'tan on-on iki yaş daha büyük olan sakallı ok-

çu kılıcını çekti. Eski bir kılıçtı, ama geniş bıçaklı ve sağlam görünüşlüydü. Adam kılıcı büyük bir güvenle tutuyordu. "Dinle evlat," dedi. "Şimdi senin şu kapıdan çıkıp gidişini seyredeceğim, yoksa bağırsaklarını duvardan duvara asacağım."

Thomas palasını kaldırdı. "St. Guinefort'a bütün kadınları koruyacağıma yemin ettim."

"Kahrolası aptal."

Adam Thomas'ın üstüne atıldı, Thomas bir adım geri çekilip hamlesini çeldi, kılıçlar kıvılcımlar çıkararak birbirine çarptı. Sakallı adam hemen toparlanıp yeniden saldırdı. Thomas bir adım daha gerileyip palayla kılıcı savuşturdu. Kız iri mavi gözleriyle şömineden onları seyrediyordu. Thomas geniş kılıcını savurdu, ama ıskalayınca neredeyse okçunun kılıcı karnına giriyordu, tam zamanında kenara çekilip sakallı adamın dizini tekmeledi.

Adam acıyla tıslayıp geri çekilirken Thomas palasıyla adamın boynuna büyük bir darbe indirdi. Adam tek kelime bile etmeden yere düşerken kan bir kavis çizerek odaya fışkırmaya başladı. Pala neredeyse adamın kafasını uçurmuştu ve Thomas kurbanının yanma çömelirken açık yaradan hâlâ kan akıyordu. »

"Bir soran olursa bunu babanın yapıp kaçtığını söylersin" dedi. Britanya'daki zırh taşıyıcısını öldürdükten sonra başı büyük derde girmişti ve bir okçuyu öldürerek su-

çunu ikiye katlamak istemiyordu. Okçunun torbasından dört tane madeni para alıp kıza gülümsedi. Az önce gözlerinin önünde neredeyse bir adamın kellesi uçmasına rağmen kız olağanüstü derecede sakindi. "Sana zarar vermeyeceğim," dedi Thomas. "Söz veriyorum."

Kız şömineden onu seyretmeye devam ediyordu.

"Vermeyecek misin?"

"Bugün değil," dedi Thomas yumuşak bir şekilde.

Kız ayağa kalkarken başı döndüğü için titriyordu. Elbisesini boynuna kadar çekti, yırtık parçaları birbirine bağladı. "Sen bana zarar vermeyebilirsin," dedi, "ama di-

ğerleri verecektir."

"Eğer benimle kalırsan vermezler," dedi Thomas.

"Al," dedi omzundaki büyük siyah yayını indirerek. Yayın ipini çözüp kıza fırlattı. "Bunu taşı, o zaman herkes senin bir okçunun kadını olduğunu bilecektir. Kimse sana dokunmaz."

Kız yayın ağırlığıyla kaşlarını çattı. "Kimse bana zarar vermeyecek mi?"

"Eğer bu yayı taşırsan vermez," diye söz verdi Thomas. "Burası senin evin mi?"

"Burada çalışıyorum.,"

"Sir Guillaume d'Evecque için mi?" diye sorunca kız başıyla onayladı. "O burada mı?"

Kız başını iki yana salladı. "Nerede olduğunu bilmiyorum."

Thomas düşmanının kalede, kendisinin attığı oku çı-karmakla meşgul olması gerektiğini düşündü. "Burada bir mızrak saklıyor muydu? Gümüş ucu olan büyük siyah bir mızrak."

Kız hemen başını iki yana salladı. Thomas kaşlarını çattı. Kızın titrediğini görebiliyordu. Kız büyük cesaret göstermişti, ama belki adamın boynundan sızmakta olan kan onu rahatsız ediyordu. Onun yüzündeki morluklara ve karışık sarı saçlarındaki pisliklere rağmen güzel bir kız olduğunu fark etti. İri gözleriyle vakurlaşan uzun bir yüzü vardı. "Ailen burada mı?" diye sordu.

"Annem öldü. Sir Guillaume hariç kimsem yok."

"Ve o da seni burada yalnız bıraktı?" dedi Thomas kaşlarını çatarak.

"Hayır!" diye itiraz etti kız. "Şehirde güvende olacağımızı düşündü, ama sonra senin ordun gelince adamlar adayı savunmaya karar verdiler. Şehri bıraktılar! Çünkü bütün güzel evler buradadır." Sesi kızgın çıkıyordu.

"Peki sen Sir Guillaume için ne yapıyorsun?" diye sordu.

"Temizlik yapıyorum ve nehrin karşı tarafındaki inekleri sağıyorum." Dışarıdaki meydanda adamlar öfkeyle bağrışınca irkildi.

Thomas gülümsedi. "Sorun yok, kimse sana zarar vermeyecek. Yayı sıkı tut. Sana bakan biri olursa, 'Ben bir ok-

çunun kadınıyım,' de." Yavaşça söylediklerini tekrarladı, sonra tatmin olana kadar kıza da tekrarlattı. "Güzel!" Kıza gülümsedi. "Adın ne?"

"Eleanor."

Evi araştırmanın fazla bir işe yarayacağından kuşkuluydu, ama yine de aradı, ama St. George'un mızrağı odalarda değildi. Herhangi bir mobilya, goblen ya da değerli bir eşya yoktu, yalnızca mutfaktaki kap kaçak vardı. Değerli her şeyin bir hafta önce kaleye gittiğini söyledi Eleanor. Thomas mutfak döşemesindeki kırık tabaklara baktı.

"Ne kadar zamandır onun için çalışıyorsun?" diye sordu. *

"Hayatım boyunca," dedi Eleanor, sonra utangaç bir şekilde ekledi. "On beş yaşındayım."

"Ve ingiltere'den getirdiği büyük bir mızrak görmedin, öyle mi?"

"Hayır," dedi kız, gözleri irileşerek. Ama Thomas kızın ifadesindeki bir şeyden yalan söylediğini düşündü, ama onu zorlamadı. Daha sonra, kız ona güvenmeyi öğrenince sorgulardı.

"Benimle kalsan ivi olur," dedi Eleanor'a. "O zaman incitilmezsin. Seni kampa götüreceğim ve ordumuz ilerle-

diğinde sen buraya geri gelebilirsin." Gerçekte kastettiği şey onun yanında kalıp hakiki bir okçu kadını olmasıydı, ama bu da mızrak gibi bir iki gün bekleyebilirdi.

Kız başıyla onayladı, kaderini sükunetle kabul etti. Caen'e büyük acı veren tecavüzden kurtulduğu için dua etmiş olmalıydı ve Thomas da dualarının cevabıydı. Tam bir okçu kadını gibi görünmesi için ok torbasını da ona verdi. "Şehirden geçmek zorundayız, bu yüzden yanım-dan ayrılma," dedi Eleanor'a, onu merdivenlerden indirirken.

Evin dış merdivenlerinden indiler. Küçük meydan artık ayı ve asa arması takmış atlı askerlerle doluydu. Katliamı ve soygunu durdurmak için Warwick Kontu tarafından gönderilmişlerdi ve sertçe Thomas'a baktılar. O da hiçbir şey taşımadığını göstermek için ellerini kaldırdı, sonra atların

arasından geçti. On-on iki adım gitmişti ki Eleanor'un yanında olmadığını fark etti. Kız kirli zırhlar içindeki askerlerden, haşin suratlarından korkmuş, bu yüzden tereddüt ederek evin kapısında kalakalmıştı.

Thomas ona seslenmek için ağzını açtığı sırada bir atlı meşe ağacının dallarının altından hızla üstüne geldi. Thomas başını kaldırıp baktığı sırada bir kılıcın kabzası başının yan tarafına indi, kulağı kanayarak taşların üstüne kapaklandı. Elindeki palası düştü, adamın atı alnına basınca Thomas'm kafasında şimşekler çaktı.

Adam eyerinden inip armalı çizmesiyle Thomas'm kafasına bastı. Thomas acıyı hissediyor, öteki askerlerin iti-razlarını duyabiliyordu, ikinci tekmeyi yedikten sonra bir şey hissetmez oldu. Ama bayılmadan birkaç saniye önce saldırganını tanıdı.

Sir Simon Jeckyll, Kontla anlaşmış olmasına rağmen intikam istemişti.

II

Belki Simon şanslıydı. Belki aziz hamisi, ister köpek olsun isterse insan, onunla ilgileniyordu, çünkü eğer bilinci yerinde olsaydı büyük acı çekerdi. Sir Simon bir gece önce Kontla yaptığı anlaşmaya imza koymuş olabilirdi, ama Thomas'ı görüşü zihnindeki bütün acıma hissini yok etmişti. Ağaçların arasında çıplak bir şekilde avlanışmın neden olduğu aşağılanmayı, bacağındaki, hâlâ topallaması-na neden olan yarayı açan okun acısını çok iyi hatırlıyordu. Bu hatıralar Thomas'a onu çığlık çığlığa bırakacak uzun, ağır işkenceler yapma isteğinden başka bir şey do-

ğurmuyordu. Ama Thomas kılıç darbesiyle ve başına yediği tekmelerle sersemlediği için iki adam onu meşe ağacının altına sürüklerken hiçbir şeyin farkında değildi. Baş-

ta Warwick Kontunun askerleri Thomas'ı Sir Simon'dan korumaya çalışmışlardı, ama onları Thomas'm bir firari, hırsız ve katil olduğuna ikna edince adamlar fikirlerini değiştirmişlerdi. Onu asacaklardı.

Ve Sir Simon da onlara izin verecekti. Eğer bu adamlar firari diye Thomas'ı asarlarsa kimse Sir Simon'ı bir okçuyu idam etmekle suçlayamazdı. Sözünü tutmuş olurdu ve 273

Northampton Kontu ganimet parasından onun payını vermek zorunda kalırdı. Böylece hem Thomas ölmüş olacaktı, hem de Sir Simon daha zengin ve daha mutlu olacaktı.

Askerler Thomas'ın katil ve hırsız olduğunu öğrenince onu idam etmeyi çok istediler. Ordunun heyecanını bastırmak için yeterli sayıda isyancıyı, hırsızı ve tecavüzcüyü asmak için emir almışlardı, ama eski şehirden en uzakta olan adanın bu kesimi kuzey yarısıyla aynı gaddarlığı görmemişti, bu yüzden bu askerlerin Kontun verdiği ipi kullanma fırsatları ellerinden alınmıştı. Ama artık bir kurbanları vardı. Bir adam ipi meşenin bir dalına fırlattı.

Thomas olanların çok azının farkındaydı. Sir Simon üzerini arayıp gömleğinin altındaki para kesesini koparır-ken hiçbir şey hissetmedi, ilmek boynuna geçirilirken hiçbir şey anlamadı, ama at idrarının iğrenç kokusunu belli belirsiz fark etmeye başlarken birden gırtlağında bir sıkış-ma oldu ve yavaş yavaş düzelen görüşü kanla kaplandı.

Havaya kalktığını hissetti, boğazmdaki korkunç acı yüzünden yutkunmaya çalıştı, ama yutkunamadı, zorlukla nefes alabildi; dumanlı hava soluk borusunu sıyırırken yalnızca yanma ve boğulma hissi duyuyordu. Dehşet içinde haykırmak istedi, ama ciğerleri ona acı vermek dışında bir şey yapamıyordu. Bir an için zihni berraklaşmca asıldı-

ğını, tekmeler atıp debelendiğini fark etti. Parmaklarıyla boynundaki ilmeğe saldırmasına rağmen ipin boğucu gerginliğini gevşetemedi. Sonra dehşet içinde altına işedi.

"Sarı serseri," dedi Sir Simon alaycı bir şekilde ve kılıcıyla Thomas'ın gövdesine vurdu, ama darbesi Thomas'ın belinde hafif bir kesik açıp ipin ucundaki bedenini salladı.

"Bırak artık," dedi askerlerden biri. "Ölüyor." Thomas'm hareketleri spazma dönüşene kadar seyrettiler.

Sonra atlarına binip uzaklaştılar. Meydandaki evlerden birinde bulunan okçular da olanları seyrediyordu. Onla-274

nn varlıkları Sir Simon'ı korkuttu, çünkü Thomas'm arkadaşı olabilirlerdi. Bu yüzden Kontun adamları giderken o da onlarla birlikte gitti. Kendi takipçileri yakındaki St.

Michael Kilisesi'ni araştırıyorlardı ve Sir Simon yalnızca taş evi gördüğü ve yağmalanacak bir şey bulabilme umuduyla meydana gelmişti. Ama onun yerine Thomas'ı bulmuştu ve Thomas asılmıştı. Bu Sir Simon'm hayalini kurduğu intikam değildi, ama yine de zevk almıştı ve bu da bir telafi sayılırdı.

Thomas artık hiçbir şey hissetmiyordu. Her yer kararmıştı ve hiç acı duymuyordu. İp dansıyla cehenneme gi-

derken başı yana eğilmişti, gövdesi hâlâ hafifçe sallanı-yordu, bacakları kasılıyor, elleri kıvrılıyor, ayaklarından idrar sızıyordu.

Ordu Caen'de beş gün kaldı. Hepsi fidye getirecek rütbeli üç yüz Fransız askeri esir alındı ve gemilerle İngiltere'ye gönderilecekler kuzeye götürüldü. Yaralı İngiliz ve Galli askerler Abbaye aux Dames'e taşındılar, oradaki manastırlarda yattılar. Yaraları o kadar iğrenç kokuyordu ki Prens ve maiyeti Kralın karargâhının olduğu Abbaye aux Hommes'a taşındı. Katledilen vatandaşların cesetleri so-kaklardan temizlendi. Kralın maiyetindeki bir rahip cesetleri Hıristiyanlara uygun şekilde gereği gibi gömmeye çalıştı, aına St. Jean Kilisesi'nin bahçesinde açılan toplu mezar yalnızca beş yüz cesedi alabildi. Geriye kalanları göm-mek için ne kimsenin zamanı ne de kazması vardı, bu yüzden dört bin beş yüz ceset nehirlere atıldı. Yağma çılgınlı-

ğı biterken yavaş yavaş gizlendikleri yerden çıkan hayatta kalanlar çekilen sularla karaya vuran cesetlerin arasında akrabalarını aramak için nehir

kıyılarına gittiler. Araştır-maları şişmiş cesetlerle beslenen yaban köpeklerini, tiz çığlıklar atan kuzgun ve martı sürülerini rahatsız etti.

Kale hâlâ Fransızların elindeydi. Duvarları yüksek ve kalındı ve hiçbir merdivenle oraya çıkılamazdı. Kral garnizonun teslim olmasını istemek için bir haberci gönderdi, ama büyük kaledeki Fransız lordları teklifi kibarca reddedip hiçbir mancınığın yüksek duvarlarını aşacak bir taş gönderemeyeceğinden emin bir şekilde ingilizleri, ya-pabilecekleri en kötüyü yapmaya davet ettiler. Kral onların haklı olduklarını düşünüyordu, bu yüzden topçuları-na kalenin taşlarını yıkma emri verdi. Böylece ordunun en büyük beş topu vagonlar üzerinde eski şehirden geçirildi. Toplardan üçü dökme demir şeritlerden yapılıp çelik halkalarla bağlanmıştı, ikisi pirinçten yapılmıştı ve şişko oval karınları, dar boyunları ve açık ağızlarıyla ampule benziyorlardı. Hepsi yaklaşık olarak bir buçuk metre uzunluğundaydı ve vagonlardan tahta beşiklerine indiril-mek için ince bacaklara ihtiyaçları vardı.

Beşikler tahta kalaslara yerleştirilmişti. Top taşıyıcılarının altındaki zemin, topları^ kale kapısına bakmasını sağlayacak şekilde düzenlenmişti. Kapıyı kırın, diye emretmişti Kral, o zaman saldırı için askerlerini ve okçularını gönderebilirdi. Böylece çoğu Flanders veya İtalya'dan gelen, bu işte uzmanlaşmış top-

çular barut tozlarını karıştırdılar. Barut tozu potasyum nitrat, sülfür ve kok kömüründen yapılmıştı, ama potasyum nitrat diğerlerinden ağırlıklıydı ve her zaman fıçıların dibine çöker, kömür tozuysa yukarı çıkardı, bu yüzden topçuların, ölümcül tozu topların karnına yerleştirmeden güzelce karıştırmaları gerekir-

-di. Füze şeklinde kabaca biçimlendirilmiş taş gülleleri doldurmadan önce, su ve killi topraktan oluşan karı-

şımdan bir kürek dolusunu her topun boynunun dar kısmına yerleştirdiler. Killi toprak ateşleme odasını sızdırmaz hâle getirir, böylece patlamanın

barut ateş almadan önce sızıp gitmezdi. Kalan killi toprak, güllelerle namlular arasındaki boşluğu doldurmak için yerleştirildi, sonra topçular toprağın sertleşmesini beklemeye başladılar.

Diğer üç topu doldurmak daha kolaydı. Her demir tüp, top boyunca uzanan dev tahta beşiğe sıkıca bağlandı, sonra namlu kuyruğunun sağlam meşe kirişine dayanması için doğru bir açıya getirildi. Topun boyunun dörtte biri uzunluğundaki namlu kuyruğu namludan ayrıydı ve beşikten güzelce havaya kaldırılmış, değerli kara tozla doldurulduğu yerde dimdik oturtulmuştu. Üç namlu kuyruğu odası doldurulduktan sonra patlamayı içeride tutmak için söğüt tıkaçlarıyla kapatıldı, sonra yeniden be-

şiklerine yerleştirildi. Üç tüp namlusu çoktan doldurulmuştu, ikisi taş güllelerle, üçüncüsü doksan santim uzunluğundaki demir ok garro'yla doldurulmuştu.

Üç namlu kuyruğu odasının namlulara sıkıca bastırılması gerekiyordu, böylece patlamanın gücü topun iki parçası arasındaki eklem yerinden dışarı kaçmıyordu.

Topçular beşiğin arkasındaki meşeyle namlu kuyruğu arasına keski çakıyor, her darbeyle eklem yerleri görül-mez biçimde sıkılaşıyordu. Diğer topçular, sonraki atış-larda kullanılacak olan yedek namlu kuyruğu odalarına kepçeyle barut tozu koyuyordu. Bütün bunlar zaman alıyordu -ampule benzer iki topun içindeki killi toprağın kuruması bir saatten fazla sürüyordu- ve yapılan bu iş

dev bir meraklı kalabalığını toplamıştı. İzleyiciler bu garip makinelerden biri patlayacak olursa sıçrayan parça-lardan kurtulmak için makul uzaklıkta dikiliyorlardı. Bir o kadar meraklı Fransız da kalenin mazgallı siperlerin-den seyrediyordu. Bazen bir savunmacı ok atıyordu, ama aradaki mesafe

çok uzundu. Bir ok topların on metre yakınma düştü, ama gerisi daha uzağa düşüyor, sey-277

reden okçuların alaycı yuhalamalarına neden oluyordu.

Sonunda Fransızlar kışkırtmayı bir tarafa bırakıp yalnızca seyretmeye başladılar.

İlk önce üç tüp ateşlenebilirdi, çünkü kuruması gereken killi toprakları yoktu, ama Kral ilk yaylım ateşinin eş

zamanlı olmasını istemişti. Beş füzenin kale kapısını par-

çalayan güçlü darbesini gözlerinin önüne getirebiliyordu.

Kapı bir kez parçalandıktan sonra topçuları kapının kemerini yıkabilirdi. Kederli görünümlü uzun boylu bir italyan olan usta topçu sonunda topların hazır olduğunu bildirdi ve fünyeleri çekildi. Fünyeler içleri boş olup barut tozuyla doldurulmuş kısa sazlardı ve uçları kille kapatılmıştı. Bu fünyeler namlu kuyruğundaki dar delikten içeri sokuldu. Usta topçu her fünye ucundaki kili parmaklarıyla sıkıştırıp haç çıkardı. Bir rahip topları çoktan kutsamış, üzerlerine kutsal sudan serpmişti. Usta topçu diz çöküp yüksek, gri bir aygıra binmiş olan Krala baktı.

Sarı sakallı, mavi gözlü Kral başını kaldırıp kaleye baktı. Surlarından Tanrının kutsayan elini bir zambak çi-

çeğinin üstüne doğru uzattığı yeni bir sancak sarkıyordu.

Fransızlara Tanrının gerçekte kimin yanında olduğunu göstermenin zamanı geldi, diye düşündü. "Ateş edebilir-siniz," dedi ciddi bir sesle.

Beş topçunun elinde topları ateşlemede kullanılacak uzun çubuklar vardı. Topçular, toplarm bir tarafında, biraz uzakta durdular, italyan'dan gelen işaretle ateşi açıktaki fünyelere dokundurdular. Kısa bir an için fünyeler kıvırcık-landı, patlatma deliğinden hafif bir duman çıktı, derken beş

ağız içinde beş devasa alevin oynaştığı gri-beyaz dumanın ardında gözden kayboldu. Beşiklerine sıkıca yapışmış olan toplar her namlu kuyruğunun arkasındaki toprak yığınına tok bir sesle çarptı. Topların sesi en şiddetli gök gürültüsün-den bile daha fazlaydı. Kulak zarlarını fiziksel olarak döven

ve solgun kale duvarlarından yankılanan bir sesti bu. Ses, sonunda azalınca önlerinde bulanık bir sis perdesi oluşan ve namlularından hafifçe duman çıkan toplar kızaklarında yanlamasına yatarken görülür hâle geldi.

Ses eski şehrin çatılarına ve kalenin yükseklerdeki ku-lelerine yuva yapmış olan binlerce kuşun uçmasına neden olmuştu, ama kapıda herhangi bir tahribat yoktu. Taş gülleler duvarlara çarpıp parçalanmıştı, garro ise yolda bir çizgi oymaktan başka bir şey yapmamıştı. Ses ve duman çıkınca mazgalların arkasına saklanan Fransızlar ayağa kalkarak, topçular silahlarını yeniden doldurmaya başlarken küfürlü sözler yağdırmaya başladılar.

Duman seyrelirken otuz dört yaşındaki ve duruşunun işaret ettiği kadar kendine güveni olmayan Kral kaşlarını çattı. "Yeterince barut kullandık mı?" diye sordu usta top-

çuya. Bu sorunun bir rahip tarafından italyanca'ya tercüme edilmesi gerekti.

"Daha fazla barut kullanırsak toplar infilak eder, efendim," dedi İtalyan. Üzüntüyle konuşuyordu, insanlar her zaman makinelerinin mucizeler yaratmasını beklerdi ve kara tozun bile işini yapabilmesi için zamana ve sabra ihtiyacı olduğunu açıklamaktan sıkılmıştı.

"En iyisini sen bilirsin," dedi Kral kuşkuyla. "En iyisini bildiğinden eminim." Düş kırıklığını gizlemeye çalışıyordu, çünkü füzeler ateşlendiğinde kalenin cam gibi paramparça olacağını ummuştu biraz. Çoğu yaşlı adamlardan oluşan maiyeti toplara çok az, Italyanlaraysa ondan da az güvendikleri için küçümsercesine bakıyordu.

"Oğlumun yanındaki o kadın kim?" diye sordu Kral yamndakine.

"Armorica Kontesi, efendim. Britanya'dan kaçmış."

Kral ürperdi, ama Jeanette yüzünden değil, barut tozu kokusu iğrenç olduğu için. "Hızlı büyüyor," dedi, sesinde 279

hafif bir kıskançlıkla. O işini iyi bilen ve yeterince hoş

olan bir köylü kızla yatağını paylaşıyordu, ama oğlunun yanındaki siyah saçlı Kontes kadar güzel değildi.

Kralın kendisini seyrettiğinden habersiz olan Jeanette topla vurulduğunu gösteren bir iz görmek için kaleye baktı. "E, ne oldu?" diye sordu Prense.

"Biraz zaman alıyor," dedi Prens, kale kapısının paramparça olmaması karşısında duyduğu şaşkınlığı gizleyerek. "Ama yakında toplardan başka bir şeyle savaşmayacağımızı söylüyorlar. Ben bunu hayal bile edemi-yorum."

"Eğlenceliler," dedi Jeanette, bir topçu en yakındaki topa bir kova dolusu killi toprak taşırken. Topların önündeki çimenler yer yer yanıyordu ve hava çürümüş yumurta gibi kokuyordu ve bu koku nehirde çürüyen cesetlerin kokusundan daha iğrençti.

"Eğer sizi eğlendiriyorsa, tatlım, bu makinelerimizin olduğuna sevindim," dedi Prens. Sonra kaşlarını çattı, çünkü bir grup yeşil-beyaz üniformalı okçu topçularla alay ediyordu. "Sizi Normandiya'dan buraya getiren adama ne oldu?" diye sordu. "Size hizmet ettiği için ona te-

şekkür etmeliydim."

Jeanette kızarmaktan korkuyordu, ama sesinin kaygısız çıkmasını sağladı. "Buraya geldiğimden beri onu görmedim."

Prens eyerinde döndü. "Bohun!" diye seslendi Northampton Kontuna. "Leydimin özel okçusu senin adamlarına katılmamış mıydı?"

"Katıldı, efendim."

"Peki o zaman nerede?"

Kont omuz silkti. "Ortadan kayboldu. Nehri geçerken öldüğünü düşünüyoruz."

"Zavallı adam," dedi Prens. "Zavallı adam."

Jeanette şaşkınlık içinde acının içini burktuğunu hissetti. Sonra da bunun belki de en iyisi olduğunu düşündü.

O bir kontun dul karısı ve şimdi de bir prensin sevgilisiy-di ve eğer Thomas nehrin dibindeyse gerçeği asla söyleyemezdi. "Zavallı adam," dedi neşeyle. "Bana karşı çok kibar davranmıştı." Kızarmış yüzünü görmesin diye Prense doğru dönmedi. Ve şaşkınlık içinde kendini Sir Simon Jekyll'a bakarken buldu. Bir grup şövalyeyle birlikte topların sunacağı eğlence için gelmişti. Bu kadar gürültü ve sesin bu kadar az etki yaratmasından dolayı Sir Simon kahkahalarla gülüyordu. Gözlerine inanamayan Sir Simon da ona bakakaldı. Rengi soldu. Sir Simon'ı görmek La Roche-Derrien'deki en kötü günlerinin anılarını getirmişti, yoksulluk, korku, aşağılanma ve yardım için kime gideceğinden emin olmama günlerine.

"Korkarım adamı hiç ödüllendirmedik," dedi Prens, hâlâ Thomas hakkında konuşmaya devam ederek, ama sonra Jeanette'in kendisini dinlemediğini fark etti. "Ca-nım?" dedi, ama Jeanette hâlâ başka bir yere bakıyordu.

"Leydim?" dedi Prens bu kez daha yüksek sesle ve koluna dokunarak.

Sir Simon Prensin yanında bir kadın olduğunu fark etmişti, ama Jeanette olduğunu bilmiyordu. Yalnızca yeşil ve beyaz kurdelelerle süslü pahalı bir ata yanlamasına oturan soluk altın rengi elbiseli zayıf bir kadın görüyordu. Kadın peçesi rüzgârda sallanan uzun bir şapka takmıştı. Peçesi profilini gizliyordu, ama şu anda kadın direkt olarak kendisine bakıyor, hatta kendisini işaret ediyordu. Dehşet içinde Kontesi tanıdı. Yanındaki genç

adamın sancağını da tanımış, ama Jeanette'in Prensle birlikte olduğuna inanamamıştı. Sonra sarı saçlı genç adamın ha-

şin bakışlı, zırhlar içindeki maiyetini gördü ve bir an için kaçma isteği duydu, ama onun yerine endişeli bir şekilde

dizlerinin üstüne çöktü. Prens, Jeanette ve atlılar kendisine yaklaşırken bütün ağırlığını yerde hissediyordu. Kalbi deli gibi atarken zihnini bir panik dalgası kaplamıştı.

"Adın ne?" dedi Prens ters bir şekilde.

Sir Simon ağzını açtı, ama herhangi bir sözcük çıkmadı.

"Adı," dedi Jeanette kindar bir şekilde, "Sir Simon Jekyll. Beni çırılçıplak soymaya çalıştı, efendim ve eğer kaçmasaydım tecavüz edecekti. Paramı çaldı, zırhımı, atlarımı ve gemilerimi de. Ve tıpkı bir kurdun bir kuzuyu çaldığı zarafetle onurumu da çalacaktı."

"Bu doğru mu?" diye sordu Prens.

Sir Simon hâlâ konuşamıyordu. Northampton Kontu araya girdi. "Gemiler, zırh ve atlar, efendim, savaş gani-metiydi. Onları almasına ben izin verdim."

"Ya gerisi, Bohun?"

"Gerisi mi efendim?" Kont omuz silkti. "Gerisini Sir Simon kendisi açıklasın."

"Ama konuşamıyor gibi görünüyor," dedi Prens. "Di-lini mi yuttun, Jekyll?"

Sir Simon başını kaldırınca Jeanette'in bakışlarıyla kar-

şılaştı, bu bakışlar öylesine zafer doluydu ki başı tekrar önüne düştü. Bir şey söylemesi gerektiğini biliyordu, herhangi bir şey, ama dili ağzına büyük

geliyor gibiydi ve yalnızca saçma sapan bir şeyler gevelemekten korkarak sessizliğini korudu.

"Leydinin onurunu lekelemeye çalıştın," diye Sir Simon'ı suçladı Prens. VVoodstocklu Edward'm şövalyelik konusunda yüce fikirleri vardı, çünkü öğretmenleri her zaman aşk romanı okurdu ona. Savaşın el yazması kitapların anlattığı kadar yumuşak bir şey olmadığını biliyordu, ama sıradan insan ne yaparsa yapsın onurlu mevkilerde olanların bunu göstermeleri gerektiğine ina-282

nırdı. Aynı zamanda Prens âşıktı, aşk romanlarının teşvik ettiği bir diğer idealdi bu da. Jeanette onu büyüle-mişti ve onun onurunun savunulmasına kararlıydı.

Tekrar konuştu, ama sözleri tüp biçimindeki top ateşiyle boğuldu. Herkes dönüp kaleye baktı, ama taş gülle yalnızca kulenin kapışma çarpıp parçalanmış, herhangi bir zarar vermemişti.

"Leydinin onuru için benimle dövüşür müsünüz?" diye sordu Prens, Sir Simon'a.

Kazandığı zaferin misilleme görmeyeceğinden emin olduğu sürece Prensle memnuniyetle dövüşürdü Sir Simon. Çocuğun bir savaşçı olarak iyi bir şöhreti olduğunu biliyordu, ama Prens daha tam gelişmemişti ve Sir Simon kadar güçlü ve deneyimli değildi, ama yalnızca bir aptal Prense karşı dövüşüp kazanmayı bekleyebilirdi. Doğru, Kral turnuvalara katılırdı, ama bunu sade bir zırhla kılık değiştirerek, zırh cüppesi giymeksizin yapardı, böylece rakipleri onun kimliğin-den haberdar olmazdı, ama Sir Simon Prense karşı dövüşecek olursa bütün gücünü kullanmaya cüret edemezdi, çünkü açacağı bir yara Prensin destekleyicileri tarafından bin katıyla geri ödenirdi. Sir Simon tereddüt ederken Prensin arkasındaki haşin suratlı adamlar kendilerini dövüşün şampiyonu ilan edermiş gibi ileri çıktılar. Bu gerçeği fark eden Sir Simon başını iki yana salladı.

"Eğer dövüşmezsen suçlu olduğunu kabul edip telafi-sini istemek zorunda kalacağız," dedi Prens yüksek, anla-

şılır sesiyle. "Leydiye bir zırh ve kılıç borçlusun."

"Zırh adil bir şekilde alındı, efendim," diye belirtti Northampton Kontu.

"Kimse yalnız bir kadından zırh ve kılıcını adil bir şekilde alamaz," diye parladı Prens. "Zırh nerede, Jekyll?"

"Kayboldu, efendim," dedi Sir Simon ilk kez. Prense bütün hikâyeyi, Jeanette'in kendisine nasıl pusu kurdu-

ğunu anlatmak istiyordu, ama bu hikâye kendisinin aşa-

ğılanmasıyla son bulmuştu, bu yüzden mantıklı davranıp ağzını sıkı tuttu.

"O hâlde zırh cüppesi yeterli olacak," dedi Prens. "Çı-kar. Kılıcı da."

Sir Simon yutkunarak Prense baktı, ama ciddi olduğunu gördü. Kılıcının kayışım çözüp yere bıraktı, sonra zırh cüppesini başının üstünden geçirip gömleği ve külot pan-tolonuyla kaldı.

"Kesede ne var?" diye sordu Prens, Sir Simon'm boynunda asılı olan ağır deri keseyi işaret ediyordu.

Sir Simon bir cevap aradı, ama gerçekten başka, yani bu ağır para kesesini Thomas'tan aldığından başka bir cevap bulamadı. "Para efendim."

"O hâlde onu leydiye ver."

Sir Simon keseyi boynundan geçirdi, tatlı bir şekilde gülümseyen Jeanette'e uzattı. "Teşekkür ederim, Sir Simon."

"Atını da kaybettin," diye bildirdi Prens. "Ve gün ortasına kadar bu kamp yerinden ayrılacaksın, çünkü seni istemiyoruz. Gidebilirsin, Jekyll, 3ma İngiltere'de bizim lütfumuzu görmeyeceksin."

Sir Simon ilk kez Prensin gözlerine baktı. Seni kahrolası sefil köpek yavrusu, diye düşündü, annenin sütü daha tıraşsız dudaklarında. Sonra Prensin gözlerindeki soğuk bakışla titredi. Sürgün edildiğini anlayarak başıyla selam verdi. Bunun haksızlık olduğunu biliyordu, ama Krala başvurmaktan başka yapabileceği bir şey yoktu, ancak Kralın ona bir iyilik borcu yoktu ve krallıktaki hiçbir büyük adam onun lehine konuşmazdı, bu yüzden dışlanmış-tı, ingiltere'ye gidebilirdi, ama oradaki insanlar kısa süre

içinde itibarını kaybettiğini öğrenirdi ve hayatı sonsuz bir sefalete dönüşürdü. Selam verip döndü, kirli gömleği içinde sessiz adamların açtığı yoldan yürüyerek uzaklaştı.

Top ateşi devam etti. O gün dört el, ertesi gün sekiz el ateş edildi ve iki günün sonunda kale kapısında aç serçe-lerin geçebileceği bir çentik açılabildi. Toplar topçuların kulaklarına zarar vermekten ve kalenin surlarında taş

gülleler patlatmaktan başka bir işe yaramamıştı. Tek bir Fransız bile ölmemişti, ama pirinç toplardan biri patlayıp etrafa kıpkırmızı metal parçaları saçınca bir topçu ve ok-

çu ölmüştü. Bu çabanın saçmalığını gören Kral topların götürülmesini emredip kale kuşatmasının kaldırıldığını bildirdi.

Ve ertesi gün bütün ordu Caen'i terk etti. Doğuya, Paris'e doğru ilerledi. Vagonlar, kamp takipçileri ve sığır sürüsü peşlerinden giderken kaldırdıkları beyaz toz doğu tarafındaki gökyüzünden uzun süre inmedi.

Ama en sonunda tozlar çöktü ve yağmalanıp talan edilen şehir rahat bırakıldı. Adadan kaçmayı başaran halk yavaş yavaş geri döndü. Kalenin kıymıklanan kapısı açıldı, garnizondaki askerler Caen'den geriye ne kaldığını görmek için dışarı çıktı. Rahipler bir hafta boyunca sokaklarda St. Jean'm resmini dolaştırdılar, düşmanın geride kalan pis kokusundan kurtulmak için kutsal su serptiler.

Ölenlerin ruhları için ayin yaptılar, bu sefil İngilizlerin Fransa Kralıyla karşılaşması ve mahvolması için hararetle dua ettiler.

Ama en azından ingilizler gitmişlerdi ve hakları ihlâl edilip mahvolan şehir yeniden toparlanabilirdi.

Önce ışığı gördü. Bulanık, lekeli bir ışık. Thomas bu ışığın içinde bir pencere görebiliyordu, ama bir gölge bu pencerenin önüne geçti ve ışık kayboldu. Sesler duydu, 285

sonra sesler kayboldu, in pascuis herbarum adclinavit me. Bu sözcükler kafasmdaydı. Beni yapraklı çayırlarda yatırıyor. Bir ilahiydi bu, babasının ölmekte olurken sarf ettiği sözleri aldığı ilahi. Calix rneus inebrians. Kupam iç-memi sağlıyor. Ama sarhoş değildi. Nefes almak acı veriyordu ve göğsü tonlarca taşın altında kalmış gibi ağrıyordu. Sonra mutlu bir karanlık ve bir kez daha bilinçsizlik hâkim oldu.

Işık yeniden geldi. Titriyordu. Gölge oradaydı, kendisine doğru geldi ve alnına serin bir el dokundu.

"İnanıyorum ki yaşayacaksın," dedi şaşkın bir erkek sesi.

Thomas konuşmaya çalıştı, ama yalnızca böğuluyor-muş gibi gıcırtılı bir ses çıkarabildi.

"Genç adamların dayanabildiği şeyler beni her zaman şaşırtmıştır. Bebeklerin de. Hayat mükemmel derecede güçlü. Böyle ziyan etmemiz çok yazık."

"Yeterince bol hayat var," dedi başka bir adam.

"Ayrıcalıklının sesi," dedi, eli Thomas'm alnında olan adam, "Sen hayatlara son veriyorsun, bu yüzden hayata bir hırsızın kurbanlarına verdiği kadar değer veriyorsun."

"Ve sen de bir kurbansın?"

"Elbette. Eğitimli bir kurban, .akıllı bir kurban, hatta değerli bir kurban, ama yine de kurban. Ya bu genç adam, o ne?"

"Bir ingiliz okçu," dedi ikinci ses ekşi bir sesle. "Ve eğer biraz sağduyumuz varsa onu hemen burada öldürürüz."

"Bence onun karnını doyurmaya çalışacağız. Onu kaldırmama yardım et."

Eller Thomas'ı oturur duruma getirdi ve ağzına bir çorba dolusu ılık çorba kondu, ama yutkunamadığı için çorbayı battaniyeye tükürdü. Acı içini kaplarken yine bi-lincini kaybetti.

Işık üçüncü, belki de dördüncü kez geldi, bunu tam olarak bilemiyordu. Belki de hayal kuruyordu, ama bu kez parlak pencerenin önünde yaşlı bir adam dikiliyordu.

Adamın uzun siyah bir kaftanı vardı, ama rahip ya da kesiş değildi, çünkü kaftan belinde toplanmamıştı ve uzun beyaz saçlarının üstüne küçük kare biçiminde siyah bir şapka takmıştı.

.?• "Tanrım," demeye çalıştı Thomas, ama sözcük gırtlak-tan gelen bir homurtu şeklinde çıktı ağzından.

Yaşlı adam döndü. Uzun, çatallı bir sakalı vardı ve elinde bir kavanoz tutuyordu. Kavanozun dar bir boynu ve yuvarlak bir karnı vardı ve adam ışığa tuttuğunda içindeki soluk sarı sıvı göründü. Adam sıvıya baktı, kavano-zun ağzını koklamadan önce şöyle bir çevirdi.

"Uyanık mısın?"

"Evet."

"Ve konuşabiliyorsun! Ne doktorum ama! Zekâm beni de şaşırtıyor; bir de hastalarımın bana para ödemesini sağlayabilse. Ama çoğu insan bana

tükürmediklerine şük-retmem gerektiğini söylüyor. Sence bu idrar berrak mı?"

Thomas başıyla onayladı, ama acı boynunu ve omurgasını parçalar gibi geçtiği için bunu yaptığına pişman oldu.

"Bol olduğunu düşünmüyor musun? Ya da renginin koyu olduğunu? Hayır, gerçekten değil. Kokusu ve tadı da sağlıklı. Bir şişe berrak sarı idrardan daha iyi bir sağlık işareti yoktur. Heyhat, bu senin değil." Doktor pencereyi açıp idrarı döktü. "Yutkun," diye talimat verdi Thomas'a.

Thomas'm ağzı kuruydu, ama itaatkâr bir şekilde yutkunmaya çalıştı ve hemen acıyla inledi.

"Galiba inceltilmiş yulaf lapasıyla başlasak daha iyi olur."

"Sıvı yağla, daha iyisi tereyağıyla inceltilmiş lapa. Boynuna sarılı o şey kutsal suyla ıslatılmış bir bez parçası. Be-

nim işim değil, ama yapmalarım da yasaklamadım. Siz Hıristiyanlar büyüye inanıyorsunuz -gerçekten de büyüye güvenmeseniz inancınız olmazdı- bu yüzden inançlarınıza izin vermeliyim. Boynundaki köpek ayağı mı? Dur söyleme, eminim bilmek isteyeceğim bir şey değildir.

Ama umarım iyileştiğinde seni iyileştiren şeyin köpek ayağı ya da ıslak bez değil, benim becerilerim olduğunu anlarsın. Kanamanı sağladım, vücuduna dışkı, yosun ve yoncadan oluşan lapalar uyguladım ve seni terlettim.

Ama Eleanor seni iyileştiren şeyin dualar ve o ıslak bez parçası olduğunda ısrar ediyor."

"Eleanor mu?"

"İpini kesip seni aşağıya indiren o. Yarı ölüydün. Ben gelene kadar hayattan çok ölüme yakındın ve ona senin huzur içinde ölmene izin vermesini

tavsiye ettim. Senin cehennem olduğunda ısrar ettiğiniz yere giden yolun yarısında olduğunu, benim şeytanla mücadele edemeyecek kadar yaşlı ve yorgun olduğumu söyledim, ama Eleanor ısrar etti ve onun ricalarına direnmek benim için her zaman zor olmuştur. Ekşi yağlı lapa, galiba. Zayıf düştün, evlat, çok zayıf. Bir adın var mı?"

"Thomas."

"Benimki Mordecai, ama bana Doktor diyebilirsin.

Ama demezsin tabiî. Bana kahrolası Yahudi, İsa katili der, gizlice domuzlara ibadet eden ve Hıristiyan çocukları ka-

çıran biri olduğumu söylersin." Bütün bunları neşeyle söylemişti. "Ne saçma! İster Hıristiyan olsun ister olmasın kim çocuk kaçırmak ister ki? İğrenç işler. Çocukların tek iyi yanı büyümeleri, benim oğlum gibi. Ama sonra trajik bir şekilde onlar da çocuk sahibi oluyor. Hayattan ders almıyoruz."

"Doktor?" dedi Thomas boğuk bir sesle.

"Thomas?"

"Teşekkür ederim."

"Terbiyeli bir İngiliz! Dünyanın mucizeleri hiç bitmi-yor. Burada bekle Thomas ve ben yokken ölme terbiyesiz-liğinde bulunma. Yulaf ezmesi getireceğim."

"Doktor?"

"Hâlâ buradayım."

"Ben neredeyim?"

"Bir arkadaşımın evinde ve oldukça güvendesin."

"Arkadaşınız mı?"

"Sir Guillaume d'Evecque, denizlerin ve karaların şövalyesi ve bildiğim kadarıyla büyük bir aptal, ama iyi yürekli bir aptal. En azından bana para ödüyor."

Thomas gözlerini kapadı. Doktorun söylediklerini ger-

çekten anlamamıştı veya duyduklarına inanmamıştı. Başı ağrıyordu. Bütün vücudu acı içindeydi, ağrıyan başından zonklayan ayak parmaklarına kadar. Annesini düşündü, çünkü bu ona rahatlık veriyordu, sonra ağaca kaldırılışını hatırlayıp ürperdi. Tekrar uyuyabilmeyi diledi, çünkü uy-

kuda acı yoktu, ama yeniden doğrultuldu ve doktor iğrenç kokulu, yağlı lapayı zorla ağzına soktu. Thomas lapayı tükürmemeyi ya da kusmamayı başardı. Lapada mantar olmalıydı ya da Hooktonlu köylülerin melek salatası dediği kenevire benzer yapraklarla demlenmişti, çünkü onu yedikten sonra Thomas canlı rüyalar gördü, ama artık daha az acı çekiyordu. Uyandığında ortalık karanlıktı ve yalnızdı, doğrulup oturmayı, hatta ayakta durmayı başardı, ama sendeledi ve tekrar oturmak zorunda kaldı.

Ertesi sabah kuşlar neredeyse öldüğü meşe ağacının dallarında şakırken odaya uzun boylu bir adam girdi.

Adam koltuk değneği kullanıyordu ve sol bacağı bandajlıydı. Thomas'a bakınca korkunç bir yara izinin bulundu-

ğu yüzü göründü. Bir bıçak adamın yüzünü alnından çenesine kadar kesmiş, vahşi saldırısında adamın sol gözü-289

nü de götürmüştü. Çok dağınık ve dolgun uzun sarı saçları vardı. Thomas şu anda bir kâbusu andırsa da adamın -

bir zamanlar yakışıklı olduğunu tahmin etti.

"Mordecai bana yaşayacağını söylüyor," diye kükredi.

"Tanrının yardımıyla," dedi Thomas.

"Tanrının seninle ilgilendiğini sanmıyorum," dedi adam huysuz bir şekilde. Otuzlu yaşlarmdaydı ve bacakları bir atlmmki gibi parantez biçimindeydi. Silahlarla sıkı alıştırmalar yaptığı için geniş bir göğsü vardı. Koltuk değnekleriyle pencereye gidip pervaza oturdu. Sakalının arasında bir kılıcın değdiği yerde beyazlık vardı ve sesi garip bir biçimde derin ve boğuktu. "Ama Mordecai'nin yardımıyla yaşayabilirsin. Normandiya'da ona dokunma-yan doktor kalmadı, ama nasıl yaptığını bir tek Tanrı biliyor. Bir haftadır idrarıma bakıyor. Sakatlandım, seni ahmak Yahudi diyorum, idrar kesemden yaralanmadım, ama o bana çenemi kapatmamı söyleyip daha fazla idrar alıyor. Yakında senden almaya da başlar." Uzun beyaz bir gömlek dışında bir şey giymemiş olan adam kızgın bir şekilde Thomas'a baktı. "Senin bacağıma ok atan tanrının belası bir serseri olduğunu düşünüyorum. Seninki gibi uzun saçlı birini gördükten sonra vuruldum."

"Siz Sir Guillaume'misiniz?" *

"Evet."

"Sizi öldürmek istedim."

"O zaman ben neden seni öldürmeyeyim?" diye sordu Sir Guillaume. "Yatağıında yatıyor, benim lapamı yiyor ve havamı soluyorsun, ingiliz dölü. Daha da kötüsü sen bir Vexille'sin."

Thomas başını çevirip ürkütücü Sir Guillaume'e baktı.

Son üç sözcük kendisini şaşırttığı için bir şey söylemedi.

"Ama seni öldürmemeyi seçtim," dedi Sir Guillaume.

"Çünkü kızımı tecavüze uğramaktan kurtardın."

"Kızınız mır

"Eleanor, seni aptal. O bir piç, kuşkusuz," dedi Sir Guillaume. "Annesi babamın hizmetkârıydı, ama Eleanor elimde kalan tek şey ve ona çok düşkünüm. Ona karşı nazik davrandığım söyledi, bu yüzden ipini kesip seni indirmiş ve bu yüzden yatağımda yatıyorsun. O her zaman aşırı duygusal olmuştur." Kaşlarını çattı. "Ama hâlâ gırtlağını kesmek geçiyor aklımdan."

"Dört yıldır ben de sizinkini kestiğimi hayal ediyorum," dedi Thomas.

Sir Guillaume'nin tek gözü nefretle ona baktı. "Elbette.

Sen bir Vexille'sin."

"Vexilleleri hiç duymadım," dedi Thomas. "Benim adım Hooktonlu Thomas."

Thomas Sir Guillaume'nin Hookton'u hatırlamaya çalışırken kaşlarını çatmasını beklemişti, ama adam orayı hemen tanıdı.

"Hookton," dedi. "Hookton. Sevgili İsa, Hookton,"

Birkaç saniye sessiz kaldı. "Elbette kahrolası bir Vexille'sin sen. Yayında onların armaları var."

"Yayımda mı?"

"Taşıması için Eleanor'a verdiğin yay! Saklamış."

Thomas gözlerini kapattı. Boynunda, belinde ve başında bir ağrı vardı. "Galiba babanım armasıydı, ama tam olarak bilmiyorum, çünkü ailesinden hiç bahsetmezdi.

Kendi babasından nefret ettiğini biliyorum. Ben de kendi babama pek düşkün değildim, ama sizin adamlarınız onu öldürdü ve intikamını almaya yemin ettim."

Sir Guillaume dönüp camdan dışarı baktı. "Gerçekten Vexilleleri hiç duymadın mı?"

"Asla."

"O zaman şanslısın." Ayağa kalktı. "Onlar şeytanın dölüdür ve senin, de onların yavrularından biri olduğun-291

dan kuşkulanıyorum. Seni bir örümceği ezer gibi hiç vicdan azabı duymadan öldürebilirim, ama kızıma karşı nazik davrandm ve bunun için sana teşekkür ederim." Topallayarak odadan çıktı.

Thomas'ı şaşkın ve acılar içinde bıraktı.

Thomas Sir Guillaume'nin bahçesinde iyileşti. İki ayva ağacının gölgesinde güneşten korunup endişeyle Dr.

Mordecai'nin idrarıyla ilgili verdiği günlük renk, yoğun-luk, tat ve koku raporunu bekledi. Thomas'm korkunç derecede şişkin boynunun inmesi ve eti yeniden yutabiliyor olması doktor için önemli değil gibiydi. Önemli olan tek şey idrarının durumuydu. Doktor daha ince teşhis yön-temlerinin olduğunu söylüyordu. "İdrar hepsini ortaya koyar. Eğer ekşi kokuyorsa/tadı sirke gibiyse veya bula-mksa daha titiz doktorluk gerekiyor demektir. Ama bunun gibi güzel, soluk renkli, tatlı kokulu idrar ise en kötü haber demektir."

"En kötü mü?" dedi Thomas telaşlanarak.

"Doktora daha az para verilecek demektir, sevgili çocuk."

Doktor bir komşusunun domuz ağılında gizlenerek Caen saldırısından kurtulmuştu. "Domuzları katlettiler, ama Yahudi'yi kaçırdılar. Dikkat et, bütün aletlerimi kırdılar, ilaçlarımı dağıttılar, üçü hariç bütün şişelerimi kırdılar ve evimi yaktılar. Bu yüzden burada yaşamak zorunda kaldım." Sir Guillaume'nin malikanesinde yaşamak zor bir işmiş gibi ürperdi. Thomas'm idrarını kokladıktan sonra teşhisten emin olamayarak parmağına bir damla damlatıp tadına baktı. "Çok güzel. Üzüntü verecek derecede güzel." Kavanozdakini arıların çalıştığı lavanta yatağına döktü. "Böylece her

şeyimi kaybettim," dedi. "Ve bu lordlarımız bize şehrin güvende olduğuna dair güvence ver-292

dikten sonra oldu." Doktor daha önce Thomas'a, garnizon liderlerinin başta yalnızca duvarlı şehri ve kaleyi savun-mada ısrar ettiklerini, ama duvarları tutmak için kasabalıya ihtiyaçları olduğunu ve o kasabalının da île St. Jean'ın korunmasında ısrar ettiğini, çünkü şehrin bütün zenginli-

ğinin orada yattığını ve böylece son dakikada garnizonun köprüyü geçip felakete gittiğini anlatmıştı. "Aptallar," dedi Mordecai kaşlarını çatarak, "Aptallar."

Sir Guillaume, daha fazla adam toplamak için Caen'in otuz mil güneyindeki Evecque'daki arazilerini ziyaret ederken Thomas ve Mordecai onun evini paylaşıyordu.

"Savaşa devam edecektir," dedi doktor, "bacağı yaralı olsa da olmasa da."

"Bana ne yapacak?"

"Hiçbir şey," dedi doktor güvenle. "Bütün tehditlerine rağmen senden hoşlanıyor. Sen Eleanor'u kurtardın, değil mi? Onu her zaman çok sevmiştir. Karısı sevmezdi, ama o sevdi."

"Karısına ne oldu?"

"Öldü," dedi Mordecai. "Öldü gitti."

Thomas artık düzgün bir şekilde yiyebiliyordu ve gücü de hızla yerine geliyordu, böylece Eleanor'la île St. Jean'da dolaşabiliyordu. Ada sanki bir salgın hastalığın pençesine düşmüş gibi görünüyordu, evlerin yarısı boştu ve dolu olanlar bile yağmayla mahvolmuş durumdaydı.

Kepenkler kırılmıştı, kapılar parçalanmıştı, dükkânlarda hiç mal kalmamıştı. Bazı kasaba halkı fasulye, bezelye ve peynir, küçük çocuklar nehirden tuttukları taze levrekleri satıyordu, ama yine de aç günlerdi bunlar. Ayrıca endişeli günlerdi de, çünkü hayatta kalanlar korkunç İngilizlerin geri

gelebileceğinden korkuyordu. Ve ada hâlâ martıların, farelerin ve köpeklerin şişmanladığı yerdeki iki nehirde yatan cesetlerin hastalıklı kokusunu taşıyordu.

Eleanor şehirde dolaşmaktan nefret ediyor, güneye, mavi peygamber böceklerinin aşırı olgunlaşmış çavdar, arpa ve buğday tarlalarının arasında akan derelerde açan su zambaklarının üstünde uçuştuğu kırsal bölgeye inmeyi tercih ediyordu.

"Hasat zamanına bayılıyorum," dedi Thomas. "Eski-den tarlalara gidip yardım ederdik." Bu yıl çok az hasat olmuştu, çünkü tahılı biçecek insan yoktu, bu yüzden mısır kuşları tepelerini yiyor, güvercinler yaprakların üze-

rinde atışıyordu. "Hasadın sonunda bir ziyafet olmalı,"

dedi Eleanor esefle.

"Biz de ziyafet verirdik," dedi Thomas. "Ve kiliselere mısır bebekleri asardık."

"Mısır bebekleri mi?"

Ona samandan bir bebek yaptı. "Bunlardan on üç tanesini sunağın üstüne asardık. Bir tanesi İsa, diğerleri de her bir Havari için." Birkaç tane peygamber çiçeği toplayıp Eleanor'a verdi, kız da onları saçma taktı. Gün ışığının aydınlattığı altın gibi çok açık renkti saçları.

Aralıksız olarak konuştular ve bir gün Thomas ona yine mızrağı sordu ve Eleanor bu kez başını evet anlamın-da salladı.

"Sana yalan söyledim," dedi "Çünkü bir zamanlar elindeydi, ama çalındı."

"Kim çaldı?"

Kız yüzüne dokundu. "Gözünü alan adam."

"Vexille denen adam mı?"

Eleanor ciddi bir şekilde başını salladı. "Galiba. Ben orada değildim, Evecque'daydım. Orası onun gerçek evi.

Caen'deki evi evlenince almış."

"Bana Vexilleleri anlat," diye onu zorladı.

"Haklarında hiçbir şey bilmiyorum," dedi Eleanor ve Thomas da ona inandı.

İki kuğunun yüzdüğü, bir balıkçıl kuşunun saz yata-

ğında kurbağalan takip ettiği bir gölün kıyısında oturu-yorlardı. Thomas daha önce oradan ayrılıp İngiliz ordusunu bulmaktan söz etmişti. Bu sözler Eleanor'un içini burkmuş olmalıydı, çünkü kaşlarını çatmış Thomas'a bakıyordu.

"Gerçekten gidecek misin?"

"Bilmiyorum." Orduyla birlikte olmak istiyordu, çünkü oraya aitti, ama orduyu nasıl bulacağını bilmiyordu, üstelik İngilizlerin kendilerinden nefret ettirdikleri kırsal kesimde tek basma nasıl hayatta kalacağı konusunda da bir fikri yoktu. Ama orada kalmayı da arzuluyordu. Vexilleler konusunda daha fazla şey öğrenmek istiyordu ve yalnızca Sir Guillaume açlığını doyurabilirdi. Ve gün be gün Eleanor'la daha fazla birlikte olmak istiyordu. Onda Jeanette'in hiç sahip olmadığı sakin bir yumuşaklık vardı, onu kırmaktan korktuğu için şefkatle davranmasını ge-rektiren bir yumuşaklık. Hafif solgun yanakları, kemikli burnu ve iri gözleriyle uzun yüzünü seyretmekten hiç sıkılmıyordu. Bu titiz incelemesi Eleanor'u rahatsız ediyordu, ama ona bunu yapmamasını söylemiyordu.

"Sir Guillaume anneme benzediğimi söylüyor," dedi Eleanor. "Ama onu çok iyi hatırlamıyorum."

Sir Guillaume kuzey Alençon'da tuttuğu bir düzine askerle Caen'e geri döndü. Caen'in çöküşünden kurtulan beş-altı adamıyla birlikte onları da savaşa sokacağım söylüyordu. Bacağı hâlâ ağrıyordu, ama koltuk değnekleri olmaksızın yürüyebiliyordu ve geri döndüğü gün Thomas'a kendisiyle birlikte St. Jean Kilisesi'ne gitmesini emretti. Mutfakta çalışan Eleanor evden ayrılırken onlara ka-

tıldı, Sir Guillaume de ona itiraz etmedi.

Sir Guillaume geçerken insanlar ondan İngilizlerin gerçekten gittiğine dair güvence istedi.

"Paris'e doğru gidiyorlar," cevabını verdi, "Kralımız onları tuzağa düşürüp öldürecektir."

"Öyle mi düşünüyorsunuz?" diye sordu Thomas.

"Bunun için dua ediyorum," diye kükredi Sir Guillaume. "Krallar bu işe yarar, öyle değil mi? Halkını korumaya? Tanrı biliyor ya bizim de korunmaya ihtiyacımız var. Şu kuleye çıkarsak," dedi varış yerleri olan St. Jean kilisesini işaret ederek, "ordunun yaktığı kasabaların dumanlarını görebileceğimizi duydum. Chevauchee yapıyorlar."

"Chevauchee mi?" diye sordu Eleanor.

Babası içini çekti. "Chevauchee, evlat, büyük bir hat hâlinde düşmanın ülkesine girip yoluna çıkan her şeyi yakıp yıkmak ve mahvetmek demektir. Böylesi bir barbarlığın amacı düşmanını kalelerinden çıkıp savaşmaya zorlamaktır ve bence kralımız ingilizlere bir lütufta bulunacak."

"Ve ingiliz okları ordularını kuru ot gibi biçecektir,"

dedi Thomas.

Sir Guillaume buna sinirlendi, ama sonra omuz silkti.

"Yürüyen bir ordu yorulur. Atlar sakatlanır, çizmeler es-kir ve oklar biter. Ve sen daha Fransa'nın gücünü görmedin, evlat. Sizin her şövalyenize karşılık bizde altı tane var. Yaylarınız kırılana kadar ok atabilirsiniz, yine de sizi öldürecek kadar adamımız kalır geriye." Belinde asılı duran kemerde bir şeyler aradı, beş yüz cesedin gömüldüğü yeni mezarlığının yakınındaki kilise avlusu-nun kapısında duran dilencilere birkaç tane madeni para verdi. Mezarlık tek tük kara hindibanın bulunduğu toprak yığınından oluşuyordu ve iğrenç kokuyordu, çünkü ingilizler mezarları kazdıklarında yüzeyin hemen altında su bulmuşlardı ve bu yüzden çukur çok sığdı ve cesetlerin üzerini örten toprak mezarın gizlediği bozulmayı örtemeyecek kadar inceydi.

Eleanor elini ağzma kapatıp koşarak, İngilizlerin kasabalının karılarını ve kızlarını açık artırmaya çıkardığı kiliseye giden merdivenleri çıktı. Rahipler dualar ve kutsal suyla kilisedeki şeytanları üç kez kovmuştu, ama heykel-ler parçalandığı, camlar kırıldığı için içeride hâlâ üzücü bir hava vardı. Sir Guillaume ana sunağın önünde diz kırdı, sonra Eleanor ve Thomas'ı yandaki koridordan geçirip St. John'u İmparator Domitian'm kendisi için hazırlattığı kaynar yağ kazanından kaçarken gösteren sıvalı duvarın önüne getirdi. Yarı duman yarı insan biçiminde görünen aziz Roma askerlerinin şaşkın bakışları altında havada uçuyordu.

Sir Guillaume yandaki sunağa yaklaştı, büyük siyah bir taşın yanında diz çöktü. Thomas şaşkınlık içinde Fransız'ın tek gözüyle ağladığını gördü. "Seni buraya ailen hakkında bir ders vermek için getirdim," dedi Sir Guillaume.

Thomas ona karşılık vermedi. Bir Vexille olduğunu bilmiyordu, ama gümüş armasmdaki yale bir Vexille olduğunu gösteriyordu.

"Bu taşın altında karım ve iki çocuğum yatıyor. Biri oğlan biri kız. Oğlan altı, kız sekiz yaşındaydı, anneleriy-se yirmi beş. Ev karımın babasına aitti. Kızını, el koydu-

ğum bir gemi karşılığında bana fidye olarak vermişti.

Yaptığım yalnızca korsanlıktı, savaşta değildik, ama bu sayede iyi bir eş kazandım." Gözyaşları yanaklarından süzülüyordu artık. Gözünü kapadı. Eleanor yanında durmuş, elini omzuna koymuştu. Thomas sessizce bekledi.

"Neden Hookton'a gittiğimizi biliyor musun?" diye sordu Sir Guillaume bir süre sonra.

"Kabaran dalgalar sizi Poole'dan uzaklaştırdığı için geldiğinizi sandık."

"Hayır. Hookton'a bir amaçla gittik. Kendisine Harlequin diyen bir adam oraya gitmem için bana para ödedi."

"Hellequin gibi mi?"

"Aynı sözcük, yalnızca o İtalyan biçimini kullanıyordu. Tanrıya gülen şeytanın ruhu. Sana benziyordu." Sir Guillaume haç çıkardı, sonra parmağını uzatıp taşın kenarını izledi. "Kiliseden kutsal bir emaneti almaya gittik.

Bunu zaten biliyorsun, değil mi?"

Thomas başıyla onayladı. "Ve ben de onu geri alacağı-ma yemin ettim."

Sir Guillaume onun bu hırsıyla alay edermiş gibi güldü. "Bütün bunların aptallık olduğunu düşündüm, ama o zamanlar bütün hayatın aptallık olduğunu düşünüyor-dum. Önemsiz bir ingiliz köyündeki sefil bir kilisede neden değerli bir kutsal emanet bulunsundu ki? Ama Harlequin haklı olduğunda ısrar etti ve köyü alınca kutsal emaneti bulduk."

"St. George'un mızrağı," dedi Thomas ifadesiz bir sesle.

"St. George'un mızrağı," diye onayladı Sir Guillaume.

"Harlequinİe bir sözleşme yapmıştım. Bana biraz para ödedi, paranın geri kalanı buradaki manastırda bulunan bir keşişteydi. Herkesin güvendiği bir keşiş, bir alim, kasabalının aziz olacağını söylediği ateşli bir adamdı, ama geri döndüğümde Peder Martin'in kaçtığını ve parayı da yanında götürdüğünü öğrendim. Bu yüzden mızrağı Harlequin'e vermeyi reddettim. İyi gümüşle dokuz yüz livre getir bana, dedim, o zaman mızrak senin olur. Ama bana ödeme yapmadı. Bu yüzden mızrak bende kaldı.

Evecque'da sakladım ve aradan aylar geçti. Hiçbir ses çıkmayınca mızrağın unutulduğunu sandım. Derken iki yıl önce, bahar ayında Harlequin geri döndü. Askerlerle gelip malikaneye el koydu. Herkesi -ama herkesi- katledip mızrağı aldı."

Thomas siyah taşa baktı. "Siz hayatta kaldınız."

"Pek sayılmaz," dedi Sir Guillaume. Siyah ceketini kaldırıp karnındaki korkunç yarayı gösterdi. "Bende üç yara izi bıraktılar. Kafamda, karnımda ve bacağımda. Kafam-daki yaranın beyni olmayan bir ahmak olduğum için, karnımdakinin açgözlülüğümün karşılığı olarak ve bacağım-dakinin de cehenneme topallayarak gitmem için olduğunu söylediler. Sonra ölürken karınım ve çocuklarımın cesedini seyretmem için beni öylece bırakıp gittiler. Ama Mordecai sayesinde hayatta kaldım." Ayağa kalktı, ağırlı-

ğını sol bacağına geçirirken yüzünü buruşturdu. "Hayatta kaldım ve bunu yapanı bulacağıma yemin ettim," dedi haşin bir sesle, mezar taşını işaret ederek. Kim olduğunu öğrenmem bir yıl sürdü. Nasıl yaptığımı biliyor musun?

Evecque'ya geldiğinde adamlarının kalkanları siyah bir örtüyle kaplıydı, ama bir tanesini kılıcımla yırtmayı ba-

şardım ve ya/e'i gördüm. İnsanlara ya/e'i sordum. Paris'te, Anjou'da, Burgundy'de ve Dauphine'de araştırdım ve sonunda cevabını buldum. Nerede mi? Fransa'nın her yerinde sorup soruşturduktan sonra burada,

Caen'de. Buradaki bir adam armayı tanıyordu. Harlequin Vexille adında bir adama aitmiş. İlk adını bilmiyorum, rütbesini bilmiyorum, onun sadece Vexille adında bir şeytan oldu-

ğunu biliyorum."

"Demek mızrak Vexillelerde?"

"Öyle. Ve ailemi öldüren adam babanı öldürdü." Sir Guillaume bir an için utanmış göründü. "Anneni öldürdüm. Yani öldürdüğümü sanıyorum, ama bana saldırdı ve ben de sinirlendim." Omuz silkti. "Ama babanı öldür-medim ve anneni öldürerek de senin Britanya'da yaptı-

ğından fazla bir şey yapmış olmadım."

"Doğru," diye itiraf etti Thomas. Sir Guillaume'nin gözüne bakarken annesinin ölümü yüzünden herhangi bir nefret hissetmiyordu. "Demek düşmanımız aynı," dedi.

"Ve o düşman şeytan," dedi Sir Guillaume.

Bunu haşin bir sesle söyledikten sonra haç çıkardı.

Thomas birdenbire üşüdüğünü hissetti, çünkü düşmanını bulmuştu ve düşmanı Lucifer'di.

O akşam Mordecai Thomas'ın boynuna bir merhem sürdü. "Neredeyse tamamen iyileşti," dedi. "Acı da yavaş yavaş yok olacaktır, ama belki ölüme ne kadar yaklaştığını göstermek için birazı kalır." Bahçenin kokusunu içine çekti.

"Demek Sir Guillaume sana karısının hikâyesini anlattı.

"Evet."

"Ve sen karısını öldüren adamla akrabasın?"

"Bilmiyorum," dedi Thomas. "Gerçekten bilmiyorum, ama yale öyle olduğumu gösteriyor."

"Ve Sir Guillaume senin anneni öldürdü, onun karısını öldüren adam da senin babanı. Şimdi de Sir Simon Jekyll seni öldürmeye çalıştı." Mordecai başını iki yana salladı. "Hıristiyan olarak doğmadığım için her gece kederleniyorum. Oysa ben de bir silah alıp eğlenceye katılırdım." Thomas'a bir şişe uzattı. "Görevini yap, bu arada yale nedir?"

"Hanedan armalarmdaki bir canavar," diye açıkladı Thomas.

*

Doktor burnunu çekti. "Tanrı, sınırsız bilgeliğiyle be-

şinci gün balıkları ve balinayı yarattı ve altıncı günde de karadaki hayvanları yarattı. Sonra yaptıklarına baktı ve iyi olduğunu düşündü. Ama armalar için bu yeterli değildi, O'nun yetersiz işini tamamlamak için kanatlar, boynuzlar, dişler ve pençeler eklemeleri gerekiyordu. Bütün yapabildiğin bu mu?"

"Şimdilik."

"Cevizi sıksam daha fazla su çıkarırdım," diye homurdandı, sonra hışırtıyla oradan uzaklaştı.

Eleanor onun gidişini bekliyor olmalıydı, çünkü bah-

çenin ucunda yetişen armut ağaçlarının altında ortaya çıkıp nehir kapısını işaret etti. Thomas onu Orne Nehri'ne kadar takip etti, heyecanlı üç oğlan çocuğunun şehrin ele geçirilmesinden sonra geride kalan bir İngiliz okunu mızrak gibi kullanarak turna balığı yakalamaya çalışmalarını seyrettiler.

"Babama yardım edecek misin?" diye sordu Eleanor.

"Yardım etmek mi?"

"Onun düşmanının senin düşmanın olduğunu söyledin."

Thomas çimene oturdu, Eleanor da yanma. "Bilmiyorum," dedi Thomas. Bunların hiçbirine gerçekten inanmıyordu hâlâ. Bir mızrak vardı, bunu biliyordu ve ailesiyle ilgili bir esrar söz konusuydu, ama bütün hayatını bir mızrak ve esrarın yönetmesi gerektiğini kabul etmek istemiyordu.

"Bu, ingiliz ordusuna geri döneceğin anlamına mı geliyor?" diye sordu Eleanor alçak sesle.

"Burada kalmak istiyorum," dedi Thomas bir an durakladıktan sonra, "seninle olmak için."

Eleanor onun bu tür bir şey söyleyeceğini biliyor olmalıydı, ama yine de kızarıp balıkların böcek sürülerini ya-kalamak için havaya sıçradığı ve çocukların boş yere su şapırdattığı yere baktı. "Bir kadının olmalı," dedi yumu-

şak sesle.

"Vardı," dedi Thomas ve ona Jeanette'i, Galler Prensini bulduktan sonra kendisini ardına bile bakmadan terk edişini anlattı. "Onu hiç anlamayacağım," dedi.

"Ama onu seviyor musun?" diye sordu Eleanor doğ-rudan doğruya.

"Hayır," dedi Thomas.

"Benimle olduğun için böyle söylüyorsun," dedi Eleanor.

Thomas başını iki yana salladı. "Babamda St. Augustine'in deyişlerini toplayan bir kitabı vardı ve bir söz beni her zaman şaşırtırdı." Kaşlarını çatıp Latince sözleri hatırlamaya çalıştı. "Nondum amabam, et amare amabam.

Âşık olmadım, ama aşk özlemi çektim."

Eleanor ona şüpheyle baktı. "Yalnız olduğunu söyle-menin çok ayrıntılı bir yolu."

"Evet," diye onayladı Thomas.

"Peki ne yapacaksın?"

Thomas bir süre konuşmadı. Peder Hobbe'nin kendisine verdiği cezayı düşünüyordu. "Sanırım bir gün babamı öldüren adamı bulmalıyım," dedi bir süre sonra.

"Ama ya şeytansa o?" diye ciddi bir şekilde sordu.

"O zaman üzerime sarımsak asarım," dedi Thomas ne-

şeyle, "ve St. Guinefort'a dua ederim."

Kız kararan sulara baktı. "St. Augustine o sözleri ger-

çekten söylemiş mi?"

"Nondum amabam, et amare amabam'ı mı? Evet söylemiş."

"Onun ne hissettiğini anlıyorum," dedi Eleanor ve ba-

şını Thomas'm omzuna yasladı.

Thomas kıpırdamadı. Bir seçeneği vardı. Mızrağı takip etmek ya da siyah yayını orduya* götürmek. Aslında ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Ama kendi bedenine yaslanan Eleanor'un bedeni sıcak ve rahatlatıcıydı ve şimdilik bu yeterliydi, bu yüzden şimdilik orada kalacaktı.

III

Ertesi sabah Sir Guillaume yanında altı askeriyle birlikte Thomas'ı Abbaye aux Hommes'a götürdü. Ricacı kalabalığı kapılarda dikilmiş, keşişlerde olmayan yiyecek ve giyecekleri istiyorlardı. Ama Kral ve Galler Prensinin karargâhı olduğu için manastır yağmadan kurtulmuştu. İngiliz ordusunun yaklaştığını gören keşişler kaçmıştı. Bazıları île St. Jean'da ölmüştü, ama çoğu güneye bir kardeş

rahibin evine gitmişlerdi. Bunların arasında Peder Germain de vardı ve Sir Guillaume geldiği sırada kısa sürgününden yeni dönüyordu.

Peder Germain beyaz saçlı, narin elli, ufak tefek, yaşlı, miyop ve iki büklüm bir adamdı. Bir kaz tüyünü yontu-yordu.

"ingilizler bu tüyleri okları için kullanıyorlar," dedi.

"Bizse Tanrının sözleri için kullanıyoruz." Thomas'a Peder Germain'in otuz yılı aşkın bir süredir manastırın el yazması bölümünün başında görevli olduğunu söylemiş-lerdi. "Kitapları kopyalarken insan istese de istemese de bilgiyi keşfediyor," diye açıklıyordu keşiş. "Çoğu işe yaramaz elbet. Mordecai nasıl? Hayatta mı?"

"Hayatta," dedi Sir Guillaume, "ve sana bunları gönderdi." Balmumuyla kapatılmış toprak bir kâseyi yazı masasının eğimli yüzeyine koydu. Kâse kayarken Peder Germain alıp kesesine soktu. "Peder Germain'in eklem yerleri için bir merhem," diye Thomas'a açıkladı Sir Guillaume.

"Eklemlerim çok ağrıyor," dedi keşiş, "ve acılarımı yalnızca Mordecai dindirebiliyor. Cehennemde yanacak olması çok yazık, ama zaten cennette merheme ihtiyacım olmayacak. Bu kim?" Thomas'a bakıyordu.

"Bana bunu getiren bir dost," dedi Sir Guillaume. Thomas'm yayı elindeydi. Masaya koyup gümüş plakaya do-

kundu. Peder Germain armayı incelemek için durdu, Thomas onun keskin bir şekilde nefes aldığını duydu.

"Yale," dedi Peder Germain. Yayı uzağa itti, sonra yonttuğu tüyün tozlarını üfledi. "Yaratık geçen yüzyıl ar-malarda kullanılmaya başlandı. Kuşkusuz o zamanlar'

dünyada gerçek bilginlik vardı. Bugünkü gibi değildi.

Şimdilerde Paris'ten doktoraları olduğunu söyleyen genç adamlar geliyor, ama kafalarının içi yünle dolu."

Raftan bir parşömen alıp masaya koydu, tüyü bir kavanoz kırmızı mürekkebe batırdı. Parlak bir damlanın parşömenin üstüne düşmesine ifcin verdikten sonra hayat boyu kazandığı bir deneyimle hızlı darbelerle damladaki mürekkebi çekti. Yaptığı şeyin pek farkında değil gibiydi, ama Thomas parşömenin üstünde bir yale belirdiğini şaşkınlıkla gördü.

"Yaratığın efsanevi olduğu söyleniyor," dedi Peder Germain, tüy kalemi oynatarak iri bir diş yaptı. "Belki de öyledir. Armalardaki çoğu yaratıklar uydurma görünür.

Kim tek boynuzlu bir at görmüştür ki?" Parşömene bir damla daha damlattı, durdu, sonra yaratığın havaya kalkmış pençelerini çizmeye başladı. "Ama yalelerin Etiyop-304

'da yaşadığına dair bir düşünce var. Rouen'in doğusu-na inmediğim ve oradan gelen bir yolcuyla karşılaşmadı-

ğım için Etiyopya'nın var olduğunu bile söyleyemem."

Kaşlarını çattı. "Ama Pliny ya/e'den bahsediyor, bu da Romalılar tarafından bilindiğini düşündürüyor, ama Tanrı biliyor ya onlar her şeye inanan bir ırktı. Yaratığın boynuzları ve iri dişleri olduğu söyleniyor, ki bu çok abartılı

ve genellikle sarı noktaları olan gümüşi bir hayvan olarak tarif ediliyor. Heyhat, boyalarımız İngilizler tarafından çalındı, ama nezaket gösterip bize kırmızıyı bırakmışlar.

Bu kırmızının zincifreden yapıldığı söyleniyor. Bir bitki mi bu? Ruhu huzur içinde uyusun, Peder Jacques onun Kutsal Topraklarda yetiştiğini iddia ederdi ve belki de yetişiyordun Topallıyor musun Sir Guillaume?"

"Lanet olası bir ingiliz okçu bacağıma bir ok sapladı ve gece gündüz ruhunun cehennemde kavrulması için dua ediyorum."

"İsabet ettiremediği için şükretmelisin. Neden bana ya-

/e'le süslenmiş bir İngiliz savaş yayı getiriyorsun?"

"Çünkü seni ilgilendireceğini düşündüm," dedi Sir Guillaume. "Ve buradaki genç arkadaşım," Thomas'm omzuna dokundu, "Vexilleri öğrenmek istiyor."

"Onları unutsa daha iyi eder," diye homurdandı Peder Germain.

Yüksek bir sandalyeye tünemiş, odadaki, manastırı işgal eden İngilizlerin bıraktığı pisliği temizleyen bir düzine keşişe bakıyordu. Bazılarının çalışırken sohbet etmesi Peder Germain'in kaşlarını çatmasına neden oldu.

"Burası Caen pazarı değil!" diye parladı. "Dedikodu yapmak istiyorsanız tuvalete gidin. Keşke ben de gidebil-seydim. Mordecai'ye bağırsaklar için bir merhemi olup olmadığını sorun, olur mu?" Bir an için öfkeyle odaya baktı, sonra masanın üstüne koyduğu yayı almak için ça-

baladı. Bir süre yale'e dikkatle baktıktan sonra yayı bıraktı. "Vexille ailesinin bir dalının ingiltere'ye gittiğine dair bir söylenti vardı hep. Bu da onu doğruluyor gibi."

"Kim onlar?" diye sordu Thomas.

Peder Germain bu direkt sorudan rahatsız olmuş gibiydi veya belki de bu Vexille konusuydu onu rahatsız eden. "Astarac'm hükümdarlarıydı," dedi. "Languedoc ve Agenais sınırlarında bir ildir burası. Bu sana onlar hakkında bilmen gereken her şeyi anlatıyordur."

"Bana hiçbir şey anlatmıyor," diye itiraf etti Thomas.

"O zaman belki sen de Paris'te doktora yapmışsmdır!"

Yaşlı adam yaptığı espriye kendisi güldü. "Astarac Kontları Katarlardı, genç adam. Güney Fransa'da kahrolası bir sapkınlık hüküm sürüyordu ve Astarac kötülüğün mer-keziydi." Mürekkeple lekelenen parmaklarıyla haç çıkardı. "Habere non potest," dedi ciddi bir şekilde, "Deum patrem qui ecclesiam non habet matrem."

"St. Cyprian," dedi Thomas. "Anası kilise olmayanın babası Tanrı olamaz."

"Görüyorum ki Paris'ten değirmişşin," dedi Peder Germain. "Katarlar kiliseyi reddettiler, kendi karanlık ruhları içinde kurtuluşu aradılar. Hepimiz böyle yapsak kilise ne olurdu? Hepimiz kendi isteklerimizin peşine düşsek? Eğer Tanrı bizim içimizdeyse bizi O'nun merha-metine götürmesi için Kiliseye ve Kutsal Pedere ihtiyacımız yok demektir. Bu fikir sapkınlıklar içinde en tehlikeli olanıydı. Peki Katarları nereye götürdü? Sefahat, şehvet, gurur ve sapıklık hayatına. İsa'nın ilahiliğini inkâr ettiler!" Peder Germain yeniden haç çıkardı.

"Peki Vexilleler Katarlar mıydı?" diye yaşlı adama sordu Sir Guillaume.

"Şeytan ibadetçiler olduklarını düşünüyorum," diye karşılık verdi Peder Germain, "ama kesinlikle Astarac

Kontları Katarları koruyordu, onlar ve bir düzine diğer lord. Onlara karanlık lordlar deniyordu ve çok azı Perfectler'di. Perfectler mezhep liderleri, sapkınlığın kurucu-larıydı ve onlar şarap, cinsel ilişki ve etten uzak duruyorlardı. Oysa hiçbir Vexille bu üç eğlenceyi isteyerek terk etmezdi.

Ama Katarlar bu tür günahkârların aralarında olmalarına izin veriyor ve ölmeden önce bunlardan vazge-

çerlerse cennetin sevinçlerini vadediyorlardı. Karanlık lordlar bu tür vaatlerden hoşlanıyordu ve Kilise sapkınlı-

ğa saldırınca şiddetle savaştılar." Başını iki yana salladı.

"Bu yüzyıl önceydi! Kutsal Peder ve Fransa Kralı Katarları yok etti ve Astarac düşecek son kalelerden biriydi. Savaş korkunçtu, ölüler sayısızdı, ama sapkınlığın kurucu-ları ve karanlık lordlar sonunda durduruldu."

"Ama bazıları kaçtı?" dedi Sir Guillaume kibarca.

Peder Germain bir süre sessiz kaldı, kuruyan mürekkebe baktı. "Katar lordlarınm hâlâ yaşadığına ve zengin-liklerini Avrupa'nın her yerine götürdüğüne dair bir hi-

kâye var. Sapkınlığın hâlâ var olduğuna ve Burgundy ve İtalyan eyaletlerinin birleştiği yerde gizlendiğine dair bir söylenti bile söz konusu." Haç çıkardı. "Bence Vexille ailesinin bir parçası ingiltere'ye gitti, orada gizlendi, çünkü St. George'un mızrağını ingiltere'de buldunuz Sir Guillaume. Vexille..." Bu adı düşünceli bir şekilde söylemişti.

"Sancak taşıyıcı anlamına gelen vexillaire sözcüğünden geliyor. İlk Vexille'in mızrağı haçlı seferindeyken fark ettiği ve onu daha sonra sancak olarak taşıdığı söylenir. O

eski günlerde kesinlikle bir güç sembolüydü. Ben mi? Ben bu tür kutsal emanetler konusunda kuşkuluyum. Baş rahip bana bebek İsa'nın üç sünnet derisini gördüğünü söylüyor, ama O'nu her şeyden üstün tutan ben bile O'nun bu kadar bereketli bir şekilde donatıldığını sanmıyorum.

Ama bu mızrak konusunda birkaç şey sordum. Mızrakla 307

ilgili bir efsane var. O mızrakla savaşa girenin yenilmeyeceği söyleniyor. Elbette yalnızca bir efsane bu, ama bu tür saçmalıklara inanmak cahillere

ilham veriyor ve askerlerden daha cahil az sayıda kişi vardır. Ama beni en çok rahatsız eden şey amaçlan."

"Kimin amacı?"

"Bir hikâye var," dedi Peder Germain, soruya aldırmayarak. "Son sapkınlık kalesinin düşmesinden önce hayatta kalan karanlık lordlar bir yemin etmiş. Savaşın kaybedildiğini biliyorlardı, kalelerinin düşeceğini, Engizisyo-nun ve Tanrının güçlerinin insanlarını mahvedeceğini biliyorlardı, bu yüzden düşmanlarından intikam almaya yemin ettiler. Bir gün Fransa Kralının tahtını ve Kutsal Ana Kilisesi'ni yıkacaklardı ve bunun için de kutsal ema-netlerinin gücünü kullanacaklardı."

"St. George'un mızrağını mı?" diye sordu Thomas.

"Onu da."

"Onu da mı?" diye şaşkın bir şekilde duyduklarım tekrarladı Sir Guillaume.

Peder Germain tüy kalemini mürekkebe batırıp par-

şömenin üstüne yeni bir parlak damla damlattı. Sonra becerikli bir şekilde Thomas'm yayındaki armayı kopya etti. "Yale," dedi. "Bunu daha önce gördüm, ama bana gösterdiğin arma farklı. Yaratığın elinde bir ayin kadehi var. Ama herhangi bir ayin kadehi değil, Sir Guillaume.

Haklısın, yay beni ilgilendiriyor ve korkutuyor da, çünkü ya/e'in elinde Kutsal Kâse var. Kutsal ve en değerli Kâse. Kâsenin Katarların elinde olduğuna dair bir söylenti var. Cenova Katedralinde Kutsal Kâse olduğu söylenen basit yeşil bir cam yumrusu var, ama sevgili Lor-dumuzun öyle değersiz bir şeyden içtiği konusunda kuşkuluyum. Hayır, Kutsal Kâse hâlâ var ve her kim-deyse elinde dünyadaki bütün insanlardan daha fazlası

var demektir." Tüyü bıraktı. "Karanlık lordlarm intikam almak istemesinden korkuyorum, Sir Guillaume. Güçlerini topluyorlar. Ama hâlâ gizleniyorlar ve Kilise daha bunu fark etmedi. Tehlike açık hâle gelene kadar fark

etmeyecek ve o zaman da çok geç olacak." Peder Germain başını eğince Thomas beyaz saçlarının arasındaki pembe lekeyi gördü. "Bu konuda kehanetler var," dedi keşiş.

"Bütün kitaplarda yer alıyor."

"Hangi kitaplar" diye sordu Guillaume.

"Et confortabitur rex austri et de phncipibus eius pra-eualebit süper eum," dedi Peder Germain yavaşça.

Sir Guillaume şaşkınlıkla Thomas'a baktı. "Ve güneyli Kralı güçlü olacak," diye isteksizce tercüme etti Thomas,

"ama Prenslerinizden biri ondan güçlü olacak."

"Katarlar güneyli," dedi Peder Germain. "Ve peygamber Davud her şeyi önceden gördü." Mürekkep lekeli ellerini kaldırdı. "Savaş korkunç olacak, çünkü dünyanın ruhu tehlikede ve her silahı kullanacaklar, kadınları bile.

Filiaque regis austri veniet ad regem aquihnis facere amicitiam."

"Güneyli Kralın kızı kuzeyli Krala gelecek ve bir anlaşma yapacak."

Peder Germain Thomas'm sesindeki hoşnutsuzluğu sezdi. "Buna inanmıyor musun?" diye tısladı. "Neden Kutsal Kitapları cahillerden sakladığımızı sanıyorsun? Kitaplarda her türlü kehanetler var genç adam ve her biri bize Tanrı tarafından verildi, ama böyle bir bilgi cahiller için kafa karıştırıcıdır. İnsanlar çok fazla şey öğrendikle-rinde çıldırırlar." Haç çıkardı. "Tanrıya şükür yakında öleceğim ve siz bu karanlıkla uğraşırken ben büyük mutluluğa ulaşacağım."

Thomas pencereye gidip çömezler tarafından boşaltı-lan iki vagon dolusu hububata baktı. Sir Guillaume'nin 309

adamları avluda zar atıyordu. Bu gerçekti, diye düşündü, anlamsız bir kehanet değil. Babası kendisini her zaman kehanetlere karşı uyarırdı.

İnsanın zihnini çarpıtır, demişti. Kendi aklı bu yüzden mi yoldan sapmıştı?

"Mızrak," dedi Thomas, fantezi yerine gerçeklere tu-tunmaya çalışarak, "Vexille ailesi tarafında ingiltere'ye götürüldü. Babam onlardan biriydi, ama ailesiyle anlaş-mazlığa düştü ve mızrağı çalıp kilisesinde sakladı. Orada öldürüldü ve ölürken bunu yapanın kardeşinin oğlu olduğunu söyledi. Bence o adam, kendisine Harlequin diyen kuzenim." Peder Germain'e bakmak için döndü. "Babam bir Vexille'di, ama sapkın değildi. Günahkârdı, evet, ama günahlarına karşı mücadele ediyordu, kendi babasından nefret ediyordu ve Kilisenin sadık bir oğluydu."

"Bir rahipti," diye açıkladı Sir Guillaume keşişe.

"Ve sen de onun oğlusun," dedi Peder Germain onay-lamaz bir tonla. Öteki keşişler toparlama işini bir kenara bırakmış dikkatle onları dinliyorlardı.

"Ben bir rahibin oğluyum ve iyi bir Hıristiyanım."

"Demek aile mızrağın nerede olduğunu öğrendi," diye hikâyeye devam etti Sir Guillaume, "ve geri almam için beni buldular. Ama bana para ödemeyi unuttular."

Peder Germain bunları duymuyormuş gibiydi. Thomas'a bakıyordu, "ingiliz misin?"

"Yay benim," dedi Thomas.

"Demek sen bir Vexille'sin."

Thomas omuz silkti."Oyle görünüyor."

"O zaman sen de karanlık lordlardan birisin," dedi Peder Germain.

Thomas başını iki yana salladı. "Ben Hıristiyanım," dedi sertçe.

"O zaman sana Tanrı tarafından verilmiş bir görevin var," dedi ufak tefek adam şaşırtıcı bir güçle. "Yüz yıl ön-310

re eksik kalmış işi tamamlayacaksın. Onları öldür! Hepsini öldür! Kadınları da öldür! Beni duyuyor musun evlat?

Fransa'yı baştan çıkarıp sapkınlığa sürüklemeden önce güneyli Kralın kızını bul."

"Tabiî Vexilleri bulursak," dedi Sir Guillaume ve Thomas "biz" sözcüğünü fark etti. "Armalarını göstermeye-ceklerdir. Vexille adını kullandıklarını da sanmıyorum.

Saklanıyorlar."

"Ama şu anda mızrak ellerinde," dedi Peder Germain.

"Ve ilk, intikamları için kullanacaklardır. Fransa'yı tahrip edecekler ve sonra ortaya çıkan kaosta Kiliseye saldıracaklar." Fiziksel acı içindeymiş gibi inledi. "Güçlerini almalısın ve güçleri Kutsal Kâse."

Yani artık Thomas'ın bir tek mızrağı kurtarması gerekmiyordu. Peder Hobbe'nin emanetine bir de bütün Hıristiyanlık eklenmişti. Gülmek istedi. Katarizm yüz yıl önce ölmüş, cezalandırılmış ve ülke dışma gömülmüştü! Karanlık lordlar, kralların kızları ve karanlığın prensleri trubadurların uydurmalarıydı, okçuların işi değil. Ama Sir Guillaume'ye baktığında Fransız'ın bu görevle alay etmediğini gördü. Odanın duvarmda asılı duran haça bakıp sessiz bir dua okuyordu. Tanrı bana yardım etsin, diye düşündü Thomas, Tanrı bana yardım etsin, ama benden Arthur'un yuvarlak masasındaki büyük şövalyelerin yapamadığı şeyi yapmamı istiyorlar: Kutsal Kâseyi bulmamı.

Valoisli Philip, yani Fransa Kralı askerlik yaşma gelmiş

herkesin Rouen'de toplanmasını emretti. Talepler derebe-yi uyruklarına iletildi, başvurular yandaşlarına ulaştırıldı.

Caen'in surlarının ingilizleri haftalarca durdurmasını beklemişti, ama şehir bir günde düşmüştü ve paniğe kapılan hayatta kalanlar zincirlerinden salman şeytanlarla ilgili korkunç hikâyelerle kuzey Fransa'ya yayılmışlardı.

Seine kenarına kurulmuş olan Rouen savaşçılarla doluydu. Binlerce Cenovalı okçu kadırgalarla gelmiş, gemilerini nehir kıyısına yanaştırıp şehir tavernalarını doldurmuşlardı. Askerler ve şövalyelerse Anjou ve Picardy'den, Alençon ve Champagne'den, Maine'den, To-uraine ve Berry'den gelmişlerdi. Her demirci silah depo-suna dönüşmüş, her ev kışlaya, her taverna genel eve çevrilmişti. Adamlar gelmeye devam etti, ta ki şehir hep-

sini zorlukla alana kadar. Böylece şehrin güneyine çadırlar kuruldu. Nehrin kuzeyindeki bereketli çiftliklerden gelen saman ve yeni tırpanlanmış hububatla dolu vagonlar köprüden geçerken Seine'in güney kıyısından de-dikodular geliyordu, ingilizler Evreux'u almıştı ya da belki orası Bernay'dı. Lisieux'da duman görülmüştü ve okçular Brotonne ormanını dolduruyordu. Louviers'de-ki bir rahibe, ejderhanın St. George'u öldürdüğü bir rüya görmüştü. Kral Philip kadının Rouen'e getirilmesini emretti. Ama kadın tavşan dudaklı bir kamburdu ve ke-keliyordu. Kralın huzuruna çıktığında Majestelerine Tanrının stratejisini vermek bir yana rüyasını bile tekrar-layamadı. Yalnızca ürperip ağladı ve Kral onu öfkeyle kovdu. Ama Marsın yükselişe geçtiğini söyleyen pisko-posun astrologuyla biraz teselli*buldu, çünkü bu zaferin yakın olduğu anlamına geliyordu.

Söylentilere göre ingilizler Paris'e doğru ilerliyordu, başka bir söylenti ingilizlerin Gaskonya'daki topraklarını korumak için güneye indiklerini iddia ediyordu. Caen'deki herkesin öldüğü, kalenin moloz yığını hâline geldiği söyleniyordu; ardından ingilizlerin bir hastalık yüzünden ölmeye başladıkları söylentisi yayıldı. Her zaman endişeli bir adam olan Kral Philip iyice hırçmlaşmıştı, durmadan haber istiyordu, ama danışmanları sinirli efendilerini İngilizler her neredeyseler Paris'ten denize doğru bir yı-

lan gibi kıvrılan Seine'in güneyinde kaldıkları sürece sonunda açlıktan öleceklerine ikna ettiler. Edvvard'm adamları araziyi harap ediyordu, bu yüzden yiyecek bulmak için hareket etmeleri gerekiyordu ve eğer Seine'in önü ke-silirse kuzeye, İngiltere'den erzak bekleyecekleri Kanal sahilindeki limanlara gidemezlerdi.

"Kadınların para harcadığı gibi ok harcıyorlar," dedi Alençon Kontu ve Kralm küçük kardeşi olan Charles, Philip'e. "Ama oklarını Fransa'dan alamazlar. Oklar deniz yoluyla onlara getiriliyor, bu yüzden denizden uzaklaştıkça problemleri artıyor." Bu yüzden İngilizler Seine'in güneyinde kalırlarsa sonunda savaşmak ya da aşağılanmış bir şekilde Normandiya'ya geri dönmek zorunda ka-lacaklardı.

"Ya Paris? Paris? Ya Paris?" diye sordu Kral.

"Paris düşmeyecektir," diye kardeşini temin etti Kont.

Şehir Seine'in kuzeyinde bulunuyordu, bu yüzden İngilizlerin nehri geçip Hıristiyanlığın en büyük surlarına saldırmaları gerekiyordu. Bu süre zarfında da garnizon onları ok ve şehir duvarlarına monte edilmiş toplarla yüzlerce küçük demir gülle yağmuruna tutuyor olacaktı.

"Belki güneye inerler," diye endişelendi Philip. "Gaskonya'ya?"

"Eğer Gaskonya'ya giderlerse oraya varana kadar ayaklarında çizme kalmaz ve ok stokları da tükenmiş

olur. Dua edelim de Gaskonya'ya gitsinler, ama her şeyden çok Seine'in kuzey kıyısına geçmemeleri için dua edelim." Çünkü eğer İngilizler Seine'i geçerlerse takviye ve malzeme almak için en yakm Kanal limanına gidecek-

lerdi ve Kont o zamana kadar İngilizlerin malzemeye ihtiyaç duyacaklarını biliyordu. Yürüyen bir ordu yorulur-du, askerleri hastalanır, atları zayıf düşerdi. Çok uzun yürüyen bir ordu sonunda yorgun bir yay gibi yıpranırdı.

Bu yüzden Fransızlar Seine'in geçitlerini koruyan büyük kalelere takviye yaptı ve Poissy'deki on altı kemerli köprü gibi korunamayan köprüler tahrip edildi. Yüz adam ellerinde çekiçlerle korkuluk duvarlarını kırıp kemerlerdeki taş işlerini parçalayarak nehre attı. Geride kırık iskelelerin on beş ucu bir devin atlama taşları gibi Seine'de kaldı. Bu arada Seine'in güneyinde bulunan Poissy'nin kendisi savunulamaz görüldüğü için terk edildi ve halkı boşaltılarak Paris'e taşındı. Geniş nehir, İngilizleri yiyeceklerinin sonunda tükeneceği bir alanda kapana kısılmaları için aşılamaz bir engel hâline getirildi. Sonra şeytanlar zayıflayınca Fransızlar onları Fransa'ya verdikleri zarar yüzünden cezalandıracaklardı. İngilizler hâlâ kasabaları yakıp çiftlikleri yıkıyordu, bu yüzden uzun yaz günlerinde batı ve güney ufkunda sürekli var olan duman bulutları gökyüzündeki kalıcı bulutlar gibi görünmeye başlamıştı. Geceleri dünyanın kenarı parlıyor, yangınlar-dan kaçan halk Rouen'e geliyor, orada herkese ev verilip karnı doyurulamayacağı için nehri geçip bulabildikleri yere sığınmaları emrediliyordu.

Sir Simon Jekyll ve askeri Henry Colley bu kaçakların arasındaydı ve ikisi de savaş atına bindikleri ve zırh giydikleri için kabul edilmediler. Cçlley kendi zırhını giyiyor, kendi atına biniyordu, ama Sir Simon'm atı ve takımları Caen'e kaçmadan önce askerlerinden birinden çalın-mıştı. İkisinin de kalkanları vardı, ama deri örtülerini çıkarmışlardı, bu yüzden kalkanlar herhangi bir işaret taşımıyor, kendilerini efendileri olmayan kiralık askerler olarak tanıtıyorlardı. Onlar gibi yiyecek ve para verebilecek lord arayışı içinde olan sayısız adam şehre gelmişti, ama hiçbiri Sir Simon kadar öfkeli değildi.

İçini kinle dolduran şey adaletsizlikti. Ruhunu yakıyor, intikam almak için büyük bir hırs duymasına neden 314

luvordu. Bütün borçlarım ödemeye çok yaklaşmıştı -

erçekten de Jeanette'in gemilerinin satışından elde edilecek para kendisine ödendiğinde bütün yüklerinden kur-tulacaktı. Ama artık bir kaçaktı. İngiltere'ye geri dönebile-ceğini biliyordu, ama Kralın ya da en büyük oğlunun gözünden düşen bir adama asi gibi davranılırdı ve özgürlü-

ğü bir yana elinde bir dönümlük arazi bulundurabilirse kendini şanslı saymalıydı. Bu yüzden, kılıcının Briton kaltağına ve kuçu kuçu âşığına kaptırdığı ayrıcalıklarını kendisine geri kazandıracağına inanarak kaçmayı tercih etmişti. Henry Colley de silahlar konusunda Sir Simon kadar becerikli bir adamın yenilmeyeceği inancıyla onunla birlikte gelmişti.

Kimse Rouen'deki varlıklarını sorgulamıyordu. Sir Simon'm Fransızca'sı ingiltere'nin kibar takımının aksanının izlerini taşıyordu, ama Normandiya'daki sayısız adamın Fransızca'sı da öyleydi. Sir Simon'm şu anda ihtiyaç duyduğu şey karnını doyurup kendisine zulüm edenlerle savaşma fırsatı verecek olan bir koruyucuydu ve bir sürü büyük adam takipçi arıyordu. Rouen'in güneyindeki alanda, kıvrılan nehrin karayı daralttığı yerde bir çayır turnuva alanı olarak ayrılmıştı. Kalabalık bir asker topluluğunun önünde herkes becerisini göstermek için adını listeye yazdırabilirdi. Bu ciddi bir turnuva de-

ğildi -kılıçlar kördü ve mızrakların ucunda tahta bloklar vardı- ama efendisiz adamların silahlarla becerilerini sergilemeleri için iyi bir fırsattı ve bir sürü şövalye, dük, kont, vikont şampiyonları ve lordlar yargıç görevi görüyordu. Düzinelerce umutlu adam listelere adlarını yazdırıyordu. Atma sıkıca oturmuş soylu armalı şampiyonlar karşısında birkaç dakikadan fazla dayanabilen her atlının büyük bir soylunun maiyetinde kendine yer bulacağı kesindi.

Çalıntı atı ve yıpranmış antik kılıcıyla Sir Simon çayır-daki en az etkileyici adamlardan biriydi. Mızrağı yoktu, bu yüzden şampiyonlardan biri kılıcını çekip onun işini bitirmeye geldi. Başka dövüşler de olduğu için başta kimse onlara dikkat etmedi, ama şampiyon çayıra serilip Sir Simon atının üstünde kalınca kalabalığın dikkatini çekti.

İkinci şampiyon Sir Simon'a meydan okudu ve karşılaştığı öfkeye şaşırdı. Dövüşün ölümüne değil, yalnızca bir kılıç gösterisi, olduğunu haykırdı, ama Sir Simon dişlerini gıcırdatıp kılıcını öyle vahşi bir şekilde salladı ki adam yaralanmak riskini göze almaktansa atıyla uzaklaştı. Sir Simon atını çayırın

merkezine doğru döndürüp başka bir adama kendisiyle dövüşmesi için meydan okudu, ama bir zırh taşıyıcı bir kısrakla dövüş sahasına girip bir şey söylemeden ingiliz'e bir mızrak verdi.

"Kim gönderdi?" diye sordu.

"Lordum."

"Kim?"

"Orada," dedi zırh taşıyıcı, çayırın uzak ucunda dikilen siyah zırhlı uzun boylu adamı göstererek. Adam elinde mızrakla siyah atının üstünde bekliyordu.

Sir Simon kılıcını kınına sokup mızrağı aldı. Ağırdı ve dengeli değildi, zırhında mızrağm ucunu havaya kaldıra-bilmek için uzun sapını dayayabileceği bir mızrak dayanağı yoktu, ama o genç ve öfkeli bir adamdı. Kullanışı rahat olmayan silahı yabancının güvenini sarsacak kadar bir süre için kullanabileceğini düşündü.

Artık başka kimse dövüşmüyordu çayırda. Yalnızca seyrediyorlardı. Bahisler oynandı ve herkes siyahlının yanında yer aldı. Seyircilerin çoğu onu daha önce de görmüştü ve atı, zırhı ve silahları çok üstün durumdaydı.

Plaka zırh giyiyordu ve atı Sir Simon'm zavallı atından en azı bir karış uzundu. Miğferinin siperi inikti, bu yüzden 316

Sir Simon onun yüzünü göremiyordu, Sir Simon'msa siperi yoktu, yalnızca İngiliz okçuların taktığı eski, ucuz miğferlerden takıyordu. Bir tek Henry Colley Sir Simon'm adına para yatırdı, ama bunu yapmakta zorlandı, çünkü Fransızca'sı çok basit düzeydeydi. Yine de en sonunda parasını vermeyi başardı.

Yabancının kalkanı siyahtı ve üzerinde basit bir haç vardı. Bu Sir Simon'm tanımadığı bir armaydı. Hayvan, yabancının atının üstünde yürümeye başlayınca çayırı süpüren siyah bir örtü vardı. Yabancının verdiği tek sinyal

- atını yürütmek oldu ve Sir Simon da mızrağını yere doğru indirip kendi atını ileri doğru sürdü. Birbirlerinden yüz adım uzaktaydılar ve ikisi de atlarını eşkin yürütmeye başladı. Sir Simon rakibinin mızrağını seyrediyor, ne kadar sıkı tuttuğunu değerlendirmeye çalışıyordu. Adam iyiydi, çünkü atının dengesiz hareketine rağmen mızrağının ucu neredeyse hiç sarsılmıyordu. Kalkanı olması gerektiği gibi gövdesini koruyordu.

Eğer bu bir savaş olsaydı, eğer yabancı kalkanlı bu adam Sir Simon'a bir ilerleme fırsatı vermeseydi rakibinin atını vurmak için kendi mızrağını indirebilirdi. Ya da daha zor bir darbeyle silahın ucunu eyerinin yüksek ucundan sokabilirdi. Sir Simon daha önce bir mızrağın eyerin meşin ve tahtasından geçip adamın hayalarına girdiğini görmüştü ve her zaman öldürücü bir darbeydi bu. Ama bugün bir şövalyenin becerisini göstermesi gerekiyordu, temiz ve sert bir darbe indirmesi ve aynı zamanda adamın mızrağından kendini koruması gerekiyordu. Bu beceri, arkasındaki atın ağırlığı da göz önüne alınırsa adamı eyerin arkasına çarparak belini kırabilecek bir darbeyi savuşturmaktı. Dikkatini bütün ağırlıklarıyla mızrak uçlarına veren iki atlı adamın buluşmasının şoku bir top gülle-siyle vurulmak gibiydi.

Sir Simon bunların hiçbirini düşünmüyordu. Yaklaşan mızrağa bakıyor, kendi mızrağının hedef aldığı kalkanda-ki haça göz atıyor, dizlerinin baskısıyla atını idare ediyordu. Bir midilliye oturmayı öğrendiğinden beri bunun eği-timini yapıyordu. Babasının bahçesinde mızrakla hedefe saldırarak ve çarpışmanın gürültüsüne patırtısına katla-nabilmesi için aygırları eğiterek saatler geçirmişti. Mızrakların çarpışacağı açıyı genişletmek ve böylece gücün bir kısmını saptırmak isteyen bir adam gibi atını hafifçe sola yürüttü ve yabancının hattı düzeltmek için hareketini tekrarlamadığını, daha az riski memnuniyetle kabul ettiğini fark etti. İki adam mahmuzlarını geriye doğru çekti ve savaş atları dört nala, ileri atıldı. Sir Simon atının sağ

böğrüne dokunup hattı kendisi düzeltti. Darbenin etkisi-ne hazırlanmak için hafifçe öne doğru eğilip hızla yabancıya doğru ilerledi. Rakibi mızrağını

ona doğru sallanıaya çalışıyordu, ama çok geçti. Sir Simon'm mızrağı siyah beyaz kalkana tok bir sesle çarpıp Sir Simon'ı geriye fırlattı, ama yabancının mızrağı Sir Simon'm gösterişsiz kalkanının tam ortasına çarpmayıp sıyırarak geçti.

Sir Simon'm mızrağı üç parçaya ayrıldı. Atını döndürürken mızrakları yere attı. Rakibinin mızrağı yanındaydı ve siyah zırhlı şövalyeye yük oluyordu. Diğer adam mızrağından kurtulmaya çalışırken Sir Simon kılıcını çekti, rakibine bir çekiç gibi inen bir hamle yaptı.

Saha hareketsizdi. Henry Colley kazandıklarını istemek için elini uzattı. Adam onun kaba Fransızca'sını anlamamış gibi yaptı, ama sarı gözlü ingiliz'in birdenbire çıkardığı bıçağı anladı ve paralar da aynı hızla ortaya çıktı.

Siyah zırhlı şövalye çarpışmaya devam etmedi, atını denetim altına alarak miğferinin siperini kaldırdı. "Kimsin sen?"

"Adım Sir Simon Jekyll."

"İngiliz misin?"

"Öyleydim."

İki atlı birbirinin yanında durdu. Yabancı mızrağını vere fırlatıp kalkanı eyerinin üstüne astı. Solgun bir suratı ince siyah bıyıkları, zeki gözleri ve kırık bir burnu vardı. Genç bir adamdı, delikanlı olmasa da Sir Simon'dan bir iki yaş büyüktü.

"Ne istiyorsun?" diye sordu adam Sir Simon'a.

"Galler Prensini öldürme fırsatı."

Adam gülümsedi. "Hepsi bu mu?"

"Para, yiyecek, toprak, kadın," dedi Sir Simon.

Adam otlağın yan tarafını işaret etti. "Orada sana para, yiyecek ve kızlar verecek bir sürü lord var, Sir Simon.

Sana ben de para ödeyebilirim, ama çok iyi değil; karnını doyurabilirim, ama sıradan şeylerle; kızlara gelince, onları da kendin bulmalısın. Benim sana vadedebileceğim şey daha iyi bir at, zırh ve silah. Ben bu ordudaki en iyi şövalyeleri yönetiyorum ve bizi zengin edecek herkesi esir almaya yemin ettik. Ve sanırım hiçbiri İngiltere Kralı ve yavrusu kadar zengin değildir. Ama dikkatini çekerim, öldürmek için değil, esir almak için."

Sir Simon omuz silkti. "Serseriyi esir almaya da razıyım."

"Ve babası," dedi adam. "Babasını da istiyorum."

Adamın sesindeki kindar bir ifade Sir Simon'm dikkatini çekti. "Neden?" diye sordu.

"Ailem ingiltere'de yaşıyordu, ama bu kral iktidara geçince biz annesini destekledik."

"Böylece arazinizi kaybettiniz, öyle mi?" dedi Sir Simon. Kralın annesinin, iktidarı kendisinin ve sevgilisinin elinde tutmaya çalıştığı ve genç Edward'ın özgürlük için mücadele verdiği o kargaşa dönemini hatırlayamayacak kadar gençti. Genç Edward kazanmıştı ve eski düşmanlarından bazıları bunu unutmamıştı.

"Her şeyi kaybettik," dedi adam. "Ama geri alacağız.

Bize yardım edecek misin?"

Sir Simon daha zengin bir lord bulsa daha iyi olabilir umuduyla biraz tereddüt etti, ama adamın sükuneti ve İngiltere Kralının kalbini parçalama kararlılığı onu etkile-

mişti. "Kimsin sen?"

"Bana bazen Harlequin derler," dedi adam.

Bu isim Sir Simon için hiçbir anlam ifade etmedi. "Ve yalnızca en iyileri işe alıyorsun?"

"Sana söyledim."

"O zaman beni adamımla alsan iyi olur," dedi Sir Simon, Henry Colley'i yanma çağırarak.

"Güzel," dedi Harlequin.

Böylece Sir Simon'm yeni bir efendisi oldu. Fransa Kralı o sırada yeni bir ordu topluyordu. Büyük lordlar: Alençon, Hainaultlu John, Aumale, yükselen Britanya Dükünün kardeşi Blois Kontu, Lorraine Dükü, Sancerre Dükü - hepsi ağır silahlı adamlarıyla birlikte Rouen'dey-di. Askerlerin sayısı o kadar fazlaydı ki adamlar rütbeleri sayamıyordu, ama kâtipler Rouen'de en azından sekiz bin asker ve beş bin okçu olduğunu düşünüyordu. Bu da demek oluyordu ki Valoisli Philip'in ordusu şimdiden İngiltereli Edward'm güçlerini salıca geçmişti ve adamlar gelmeye devam ediyordu. Philip'in bir dostu olan Lük-semburg Kontu ve Bohemia Kralı John güçlü şövalyelerini getiriyordu. Majorca Kralı ünlü mızraklanyla gelmişti ve Normandiya Düküne güneydeki İngiliz kalelerini ku-

şatmayı bırakıp adamlarını kuzeye getirmesi emredilmiş-ti. Rahip, askerleri kutsamış ve Tanrının Fransa'nın davasının erdemini anlayacağını ve İngilizleri acımasızca ezeceğini söylemişti.

Ordunun karnı Rouen'de doyurulamazdı, bu yüzden en sonunda köprüyü geçtiler. Geride nehir geçişini koru-320

mak için sağlam bir garnizon bırakıp Seine'in kuzey kıyısına vardılar. Ancak şehirden çıktıktan ve yeni hasat edilmiş tarlalara doğru uzanan uzun yollara vardıktan sonra ordularının ne kadar büyük olduğunu belli belirsiz

anla-yabildiler. Ordu silahlı adamlar, atlı ve okçu taburları, balta, bıçak ve mızraklarını kuşanmış piyadelerin oluşturduğu uzun sütunlar boyunca uzanıyordu. Bu Fransa'nın gücüydü ve Fransa'nın dostları onların davaları için toplanmıştı. İskoçyalı bir şövalye taburu vardı - İngilizlere karşı nadir görülen bir nefret duyan vahşi görünüşlü iri yarı adamlardı bunlar. Ayrıca Almanya ve italya'dan gelen paralı askerler, Hıristiyanlıktaki turnuvalarda ünlü olan şövalyeler, savaş sporunda zengin olmuş zarif katiller vardı. Fransız şövalyeler İngiltere Kralını yalnızca yen-mekten söz etmiyorlardı, savaşı onun krallığına taşımak amacmdaydılar. Essex'de kontluk ve Devonshire'de dukalık elde etmeyi umuyorlardı. Meaux piskoposu aşçısını İngiliz okçuların parmakları için bir yemek düşünmeye teşvik ediyordu, belki kekikli güueç yapabilirdi? Piskopos bu yemeği İngiltereli Edvvard'm boğazından aşağıya zorla geçireceğinde ısrar ediyordu.

Sir Simon artık yedi yaşında bir savaş atma biniyordu.

Bu iyi gri aygır Harlequin'e yaklaşık yüz pounda mal olmuş olmalıydı. Üzerinde beyaz haç bulunan zırh cüppesiyle örtülen sık-halkah zincirli zırh yelek giyiyordu. Atının üstünde kaynatılmış deri bir örtü ve siyah bir süsleme vardı. Sir Simon'ın belinde ise Poitiers'de yapılmış olan bir kılıç asılıydı. Henry Colley de neredeyse onun kadar iyi giyinip kuşanmıştı, ama kılıç yerine tepesinde dikenli metal bir top bulunan yüz yirmi santim uzunluğunda bir mızrak taşıyordu.

"Çok ciddi bir grup," diye sızlandı Harlequin'i takip eden adamlar hakkında. "Kahrolası keşişler gibiler."

"Dövüşebiliyorlar," dedi Sir Simon, ama Harlequin'in adamlarının haşin kararlılığı onun da gözünü korkutmuştu.

Adamların hepsi kendine güvenliydi, ama hiçbiri İngilizleri, sırf sayı üstünlüğüyle her savaşın kazanılabileceği-ni düşünen ordunun geri kalanı kadar hafife almıyordu.

Harlequin, Sir Simon ve Henry Colley'i ingilizlerin dövüş

yöntemleri konusunda sorguya çekmişti ve sorgulama şekli iki adamı da boş sözleri bırakıp düşünmeye zorlayacak kadar kurnazcaydı.

"Ayakta dövüşeceklerdir," diye sözlerini tamamladı Sir Simon. Bütün şövalyeler gibi o da at sırtında mızraklarla yapılan bir dövüşü tercih ediyordu, ama İngilizler İskoçlara karşı yaptıkları savaşlarda işlerini öğrenmişlerdi ve ayaktaki adamların bölgeyi atlılardan çok daha iyi savunduklarını biliyorlardı. "Şövalyeler bile ayakta dövüşecektir," diye tahminde bulundu Sir Simon. "Ve her askere karşılık iki ya da üç okçuları olacaktır. Onlar izlenmesi gereken serserilerdir."

Harlequin başıyla onayladı. "Peki ama okçuları nasıl yeneriz?"

"Oklarının bitmesini bekleyin," dedi Sir Simon. "En sonunda okları bitecektir. Bu yüzden ordudaki bütün ace-lecilerin saldırmasına izin verin; sonra ok torbaları boşa-lana kadar bekleyin. O zaman intikamınızı alırsınız."

"Benim istediğim intikamdan fazlası," dedi Harlequin sessizce.

"Ne?"

Yakışıklı bir adam olan Harlequin Sir Simon'a gülümsedi, ama gülümsemesinde herhangi bir sıcaklık yoktu.

"Güç," diye cevapladı sakin bir şekilde. "Güçle, Sir Simon, ayrıcalık gelir, ayrıcalıkla da zenginlik. Krallar yük-'

seklere çıkmış adamlardan başka nedir ki? Bu yüzden biz de yükseleceğiz ve kralların yenilgisini merdivenimizin basamakları olarak kullanacağız."

Hepsini anlamasa da bu tür konuşmalar Sir Simon'ı et-kilerdi. Harlequin yüksek hayallere sahip bir adam gibi görünüyordu, ama bu kendisi için fark

etmezdi, çünkü aVnı zamanda Sir Simon'm düşmanları olan insanları yenmek için sarsılmaz bir kararlılığa da sahipti. Sir Simon savaş hayalleri kuruyordu; ingiliz prensinin korkmuş yüzünü görüyor, çığlığını duyuyor ve küstah köpek yavrusunu esir alma hayaliyle kendinden geçiyordu. Harlequin Sir Simon'ı bu basit arzulara götürdüğü sürece istediği kadar ketum ve kurnaz olabilirdi.

Fransız ordusu böylece ilerlerken büyümeye devam ediyordu, çünkü krallığın dış kısımlarından ve Fransa'nın sınırlarının ötesindeki derebeyliklerden adamlar geliyordu. Ordu Seine'i kapatıp İngilizler'i tuzağa düşürmek için ilerliyordu. Kralın oriflame denen Fransa sancağını almak için St. Deniş Manastırı'na doğru haç yolculuğuna çıktığını öğrenince güvenleri daha da arttı. Bu kırmızı sancak Fransa'nın en kutsal sembolüydü ve Fransa krallarının mezarlarının bulunduğu manastırda Benediktin rahipleri tarafından korunuyordu. Herkes bilirdi ki sancak açıldığında hiçbir toprak verilmezdi. Charlemagne tarafından taşındığı söyleniyordu ve ipeği kan kadar kırmızı olup Fransa'nın düşmanlarının katledileceğini vadediyor-du. ingilizler savaşmaya gelmişlerdi, oriflame serbest bırakılmıştı ve orduların dansı başlamıştı.

Sir Guillaume Thomas'a keten bir gömlek, iyi bir zırh ve deri kaplı bir miğferle kılıç verdi. "Eski, ama iyidir,"

dedi kılıç için. "Saplamaktan çok kesmeye yarar." Ayrıca Thomas'a at, eyer, at başlığı ve para da verdi. Thomas son armağanı reddetmeye çalıştı, ama Sir Guillaume itirazla-rına aldırmadı. "Benden istediğini aldın, sana gerisini de verebilirim."

"Almak mı?" Thomas bu suçlamaya şaşırmış, hatta alınmıştı.

"Eleanor."

"Onu almadım," diye itiraz etti Thomas.

Sir Guillaume'nin haşin yüzünde bir gülümseme belirdi. "Alacaksın, evlat," dedi. "Alacaksın."

Ertesi gün çoktan uzaklaşan İngiliz ordusunun peşin-den doğuya doğru yola çıktılar. Caen'e yanan kasabaların haberi geldi, ama kimse düşmanın nereye gittiğini bilmiyordu. Bu yüzden Sir Guillaume on iki askerini, zırh taşıyıcısını ve hizmetkârını Paris'e doğru götürmeye karar verdi. "Birileri Kralının nerede olduğunu bilecektir," dedi. "Peki sen ne yapacaksın Thomas?"

Thomas Sir Guillaume'nin evindeki ışıkta uyandığın-dan beri aynı şeyi merak ediyordu, ama artık bir karar vermesi gerekiyordu. Şaşırarak içinde hiçbir çatışma ya-

şamadığını gördü. "Kralıma gideceğim."

"Peki o Sir Simon ne olacak? Ya seni yine asmaya kalkarsa?"

"Northampton Kralının koruması altındayım," dedi, bunun daha önce işe yaramadığını düşünse de.

"Ya Eleanor?" Sir Guillaume dönüp kızma baktı. Thomas kızın kendilerine eşlik etmesine şaşırmıştı. Babası ona küçük ve binilmeye alışık olmayan bir at vermişti. Kız eyerin çıkıntısına sıkıca yapışmış garip bir şekilde oturuyordu. Babasının gelmesine neden izin verdiğini bilmiyordu. Sir Guillaume Thomas'a belki kızını aşçısı olarak yanma alacağını söyledi.

Thomas kızardı. Kendi arkadaşlarına karşı savaşama-yacağım biliyordu, ama Eleanor'u da bırakmak istemiyordu. "Geri gelip onu bulacağım," dedi.

"Eğer hâlâ hayatta olursan," diye kükredi Fransız.

"Neden benim için savaşmıyorsun?"

"Çünkü ben bir İngilizim."

gir Guillaume alaycı bir şekilde güldü. "Katarsın, Fransızsm, Languedoclusun, Tanrı bilir kimsin? Bir rahibin oğlusun' sapkın bir soyun melez piçisin."

"Ben bir İngilizim," dedi Thomas.

"Sen bir Hıristiyansm," diye karşılık verdi Sr Guillaume. "Tanrı sana ve bana bir görev verdi. Edward'm ordusuna katılarak bu görevi nasıl yerine getireceksin?"

Thomas hemen cevap vermedi. Tanrı ona bir görev vermiş miydi? Eğer öyleyse bile bu görevi kabul etmek istemiyordu, çünkü kabul etmesi Vexille efsanesine inanması anlamına geliyordu. Thomas, Peder Germain'le kar-

şılaştığı günün akşamı Sir Guillaume'nin bahçesinde Mordecai'yle buluşmuştu. Ona Davud'un kitabını oku-yup okumadığını sormuştu.

Mordecai bu soruyu yorucu bulmuş gibi içini çekmişti. "Yıllar önce, pek çok yıl önce," demişti. "Bütün Yahudi gençlerinin okuması gereken yazılar olan Ketuvim'in bir parçasıdır. Neden?"

"O bir peygamber değil mi? Geleceği haber veriyor."

"Sevgili Tanrım," demişti Mordecai banka oturup ince parmaklarını çatallı sakalının arasından geçirerek.

"Siz Hıristiyanlar peygamberlerin geleceği söylediğin-de ısrar edersiniz, ama yaptıkları şey kesinlikle bu de-

ğildi. Onlar İsrail'i uyardılar. Yolumuzu düzeltmezsek ölüm, tahribat ve dehşetin kapımızı çalacağını söylediler. Onlar vaizlerdi Thomas, yalnızca vaizler, ama Tanrı biliyor ya, ölüm, tahribat ve dehşet konusunda haklıydılar. Davud'a gelince... O garipti, çok garip. Hayaller ve vizyonlarla dolu bir kafası vardı. Tanrıyla sarhoştu o."

"Ama sizce Davud şu anda olanları önceden söyleye-bilir miydi?" diye sormuştu Thomas.

Mordecai kaşlarını çatmıştı. "Eğer Tanrı bunu yapmasını isterse evet, ama neden Tanrı böyle bir şey istesin ki?

Ve Thomas, sanırım Dainel'in bize burada ve Fransa'da olanları önceden söyleyebileceğini düşünüyorsun. Peki Thomas, İsrail Tanrısının bunda nasıl bir çıkarı olabilirdi?

Ketuvim fantezi, hayal ve gizemle doluydu ve siz Hıristiyanlar onlarda bizden daha fazla şey görüyorsunuz. Ama Davud yıllar önce kötü bir istiridye yemiş ve canlı bir hayal görmüş diye neden ben bir karar vereyim? Hayır, hayır, hayır." Ayağa kalkıp bir Ürdün şişesini havaya kaldırmıştı. "Gözlerinin önündekine güven Thomas, kokla-yabildiğine, duyabildiğine, dokunabildiğine ve görebildi-

ğine. Gerisi tehlikelidir."

Thomas şimdi Sir Guillaume'ye bakıyordu. Savaşın sertleştirdiği dış görünümünün içindeki nezaketi gizledi-

ği bu Fransız'ı sevmeye başlamıştı ve kızma da aşıktı, ama yirte de daha büyük bağlılığı vardı.

"ingiltere'ye karşı savaşamam," dedi. "Tıpkı sizin Kral Philip'e karşı mızrak taşıyamayacağınız gibi."

Sir Guillaume ona omuz silkerek boş verdi. "O zaman Vexillere karşı savaş."

Ama Thomas Vexillerin kokusunu, tadını alamıyor, onları duyamıyor, göremiyor ve dokunamıyordu. Kutsal Kâsenin bazı sapkınların kalesinde saklandığına inanmıyordu. Yayının kuvvetine, ipinin gerginliğine ve beyaz tüylü okunun Kralın düşmanlarını öldürme gücüne inanıyordu. Karanlık lordları ve dini sapkınlıklara ön ayak olanları düşünmek kendi babasını rahatsız eden delilikle flört etmesi anlamına gelirdi.

"Babamı öldüren adamı bulursam onu öldürürüm,"

dedi Sir Guillaume'nin talebinden kaçınarak.

"Ama onu aramayacak mısın?"

"Nereye bakacağım? Nereye bakacağım?" diye sordu 326

Thomas, sonra kendi cevabını verdi. "Eğer Vexiller ger-

çekten varsa, eğer gerçekten Fransa'yı yok etmek istiyor-larsa nerede işe başlarlar? ingiliz ordusunda. Bu yüzden onları orada arayacağım." Bu cevap bir kaçamaktı, ama Vexillerin güçlerini gerçekten de İngiltere Kralına taşıya-bileceğini gönülsüzce kabul eden Sir Guillaume biraz ikna oldu.

O gece yanmış bir çiftliğin kalıntılarına sığındılar. Kü-

çük bir ateşin etrafında toplanıp Thomas'm vurduğu bir aymın arka bacaklarını pişirdiler. Askerler Thomas'a tedbirli bir şekilde yaklaşıyorlardı. O ne de olsa okları bir zırhı bile delebilecek olan nefretlik İngiliz okçularından biriydi. Sir Guillaume'nin arkadaşı olmasaydı beyaz oklarının Fransa'daki atlılara verdiği acının intikamı olarak ok atan parmaklarını keserlerdi, ama ona mesafeli bir merakla yaklaşıyorlardı. Yemekten sonra Sir Guillaume Eleanor ve Thomas'a işaret edip kendisiyle birlikte dışarı çıkmalarını söyledi. Sir Guillaume onları nöbet tutan zırh taşıyıcısından uzağa, akmtmm kıyısına götürdü, Thomas'a garip bir resmiyetle baktı. "Demek bizden ayrılıp İngiltere için savaşacaksın," dedi.

"Evet."

"Ama eğer düşmanı görürsen, eğer mızrağı görürsen ne yapacaksın?"

"Onu öldüreceğim," dedi Thomas. Eleanor biraz uzakta durmuş onları izleyip seyrediyordu.

"Yalnız olmayacaktır," diye onu uyardı Sir Guillaume.

"Ama onun düşmanın olduğuna dair bana güvence verir misin?"

"Yemin ediyorum," dedi Thomas, bu soruya yanıt vermesi gerektiğine bile şaşırarak.

Sir Guillaume, Thomas'm sağ elini tuttu. "Silah kardeşliğini duydun mu hiç?"

Thomas başıyla onayladı. Rütbeli insanlar genellikle bu tür anlaşmalar yapar, birbirlerine savaşta yardım edeceklerine ve ganimeti paylaşacaklarına yemin eder-lerdi.

"O zaman ben de birbirimize karşı savaşsak da ikimi-zin kardeşliği için yemin ediyorum," dedi Sir Guillaume.

"Ben de," dedi Thomas tuhaf bir şekilde.

Sir Guillaume Thomas'm elini bıraktı. "İşte," dedi Eleanor'a. "Kahrolası bir okçudan kurtuldum." Durup Eleanor'a bakmaya devam etti. "Tekrar evleneceğim,"

dedi birdenbire. "Ve tekrar çocuklarım olacak ve onlar benim varislerim olacak. Ne dediğimi duyuyorsun, de-

ğil mi?"

Eleanor'un başı önüne eğildi, ama kısa bir an için babasına tekrar bakıp sonra bakışlarını yeniden önüne eğdi.

Hiçbir şey söylemedi.

"Tanrının izniyle daha fazla çocuğum olursa sana ne kalacak, Eleanor?" diye sordu.

Kız sorunun kendisini fazla ilgilendirmediğini göstermek istercesine hafifçe omuz silkti. "Senden hiçbir zaman bir şey istemedim."

"Ama isteseydin bu ne olurdu?"

Kız akıntının dalgalarına baRtı. "Senin bana verdiğin şeyi," dedi bir süre sonra. Nezaketim."

"Başka bir şey?"

Kız durakladı. "Sana baba diyebilmeyi isterdim."

Bu cevap Sir Guillaume'yi biraz rahatsız etmiş gibiydi.

Kuzeye doğru baktı. "İkiniz de piçsiniz," dedi bir süre sonra. "Ve ben bunu kıskanıyorum."

"Kıskanıyor musunuz?" diye sordu Thomas.

"Aile bir nehrin kıyıları gibi hizmet görür. Evlatlarını yolunda tutar, ama piçler kendi yollarını çizerler. Hiçbir şey almazlar ve istedikleri yere giderler." Kaşlarım çatıp 328

a bjr taş attı. "Seni hep askerlerden biriyle evlendireceğimi düşünürdüm Eleanor. Benoit ve Fossat seni istedi.

Ve evlenme yaşın geldi. Kaç yaşındasın sen? On beş mi?"

"On beş," diye doğruladı Eleanor.

"Biraz daha beklersen çürüyeceksin," dedi Sir Guillaume boğuk bir sesle. "Kim olacak? Benoit mi? Fossat mı?"

Durakladı. "Yoksa Thomas'ı mı tercih edersin?"

Eleanor hiçbir şey söylemedi. Mahcup olan Thomas da sessiz kaldı.

"Onu istiyor musun?" diye Thomas'a sordu Sir Guillaume sertçe.

"Evet."

"Eleanor?"

Kız önce Thomas'a baktı, sonra akıntıya. "Evet," dedi kısaca.

"At, zırh, kılıç ve para," dedi Sir Guillaume Thomas'a,

"benim piç kızımın çeyizidir. Ona iyi bak, yoksa yeniden düşmanım olursun." Başını çevirdi.

"Sir Guillaume?" dedi Thomas. Fransız döndü. "Hookton'a gittiğinizde," diye devam etti Thomas bu soruyu neden sorduğunu merak ederek, "siyah saçlı bir kadını esir aldınız. Hamileydi. Adı Jane'di."

Sir Guillaume başıyla onayladı. "Adamlarımdan biriyle evlendi. Sonra çocuk doğururken öldü. Çocuk da. Neden sordun?" Kaşlarını çattı. "Çocuk senin miydi?"

"Bir arkadaşımdı," diye sorudan kaçındı Thomas.

"Çok güzel bir arkadaş," dedi Sir Guillaume. "Hatırlı-yorum. Öldüğü zaman ruhu için on iki ayin söyledik."

"Teşekkür ederim."

Sir Guillaume bakışlarını Thomas'tan Eleanor'a çevirdi, sonra tekrar Thomas'a döndü. "Yıldızların altında uyumak için iyi bir gece. Şafakta yola çıkacağız." Yürüyüp uzaklaştı.

Thomas ve Eleanor akıntının yanında kaldı. Gökyüzü hâlâ tamamen karanlık değildi, ama boynuzun arkasındaki mum gibi bir aydınlığı vardı. Bir su samuru akıntının uzak tarafından kaydı, suyun üstündeki kürkü parlıyordu. Başını kaldırdı, kısa bir an için Thomas'a baktı, sonra karanlık yüzeyde gümüşi kabarcıklar bırakarak suyun altına daldı.

Eleanor bildiği tek ingilizce sözleri söyleyerek sessizli-

ği dozdu. "Ben bir okçunun kadınıyım."

Thomas gülümsedi. "Evet."

Ertesi sabah birlikte yola çıktılar. Akşam kuzey ufkunda gördükleri duman lekeleri ingilizlerin işlerine devam ettiğini gösteriyordu. Ertesi şafakta ayrıldılar.

"O serserilere nasıl ulaşacağını bilmiyorum," dedi Sir Guillaume, "ama her şey bittiğinde beni ara."

Thomas'a sarıldı, Eleanor'u öptü, sonra eyerine atladı.

Atının sarı şahinlerle süslü uzun, mavi bir örtüsü vardı.

Sağ ayağını üzengiye yerleştirdi, dizginleri toparladı, mahmuzlarını geri çekti.

Yol kekik kokulu ve mavi kelebeklerin uçuştuğu bir çayırın ortasında devam ediyordu. Miğferi eyerinde ası-lan, kılıcı yanında sallanan Thomas dumana doğru ilerledi. Artık bir okçunun karısı olduğu için yayını taşımakta ısrar eden Eleanor da yanındaydı. Çayırdaki alçak bir yükseltiden geriye baktılar, ama Sir Guillaume bir mil batıya gitmişti bile. Arkasına bakmıyor, hızla kırmızı sanca-

ğa doğru ilerliyordu.

Böylece Thomas ve Eleanor da yollarına devam ettiler.

ingilizler doğuya doğru ilerliyor, denizden biraz daha uzaklaşıyorlardı. Seine'i geçecek bir yol arıyorlardı, ama her köprü ya tahrip edilmişti, ya da kalelerle korunuyordu, ingilizler hâlâ dokundukları her şeyi tahrip ediyorlardı. Chevauchee'leri yirmi millik bir yoldu ve 330

arkasında yüz mil uzunluğunda yanık bir iz vardı. Her ev yakılmış, her değirmen tahrip edilmişti. Fransa halkı canlı hayvanlarını ve yeni topladıkları hasadı da yanlarına alıp ordudan kaçıyordu, böylece İngiliz

ordusunun yiyecek bulabilmek için daha da ileriye gitmesi gerekiyordu. Önlerinde Paris'in sağlam duvarları uzanırken arkalarında harap bir alan kalmıştı. Bazı adamlar Kralın Paris'e saldıracağını düşünüyordu, kimileriyse Kralın askerlerini bu büyük duvarların önünde ziyan etmeyeceğini, kendilerini nehrin kuzeyine geçirecek olan güçlü korunan kalelerden birine saldıracağını söylüyordu.

Gerçekten de ordu Meulan'daki köprüyü almaya çalıştı, ama köprünün güney ucunu koruyan kale o kadar büyüktü ve okçuları o kadar fazla sayıdaydı ki saldırı ba-

şarısız oldu. Fransızlar surlarda durup yenilmiş İngilizlerle alay etmek için popolarını gösterdiler. Nehri geçeceğine emin olan Kralın erzakın daha kuzeyde, Seine ve Somme Nehirlerinin ikisinin de uzağında bulunan Le Crotoy limanına gelmesini emrettiği söyleniyordu, ama eğer erzaklar geldiyse bile onlara ulaşmak mümkün de-

ğildi, çünkü Seine İngilizlerin arkasında yiyeceksiz kaldıkları koca bir duvar gibi uzanıyordu. Önce atlar topal-lamaya başladı, sonra da yürümekten çizmeleri aşındığı için çıplak ayakla yürüyen adamlar.

İngilizler Paris'e yaklaştı, Fransa krallarının avlan-dıkları bölgelere girdiler. Philip'in avcı kulübelerini yağmalayıp süslemelerini ve tabaklarını çaldılar. Kraliyet geyiğini avlarlarken Fransa Kralı, Edward'a resmi savaş teklifini gönderdi. Bu şövalyece bir hareketti ve Tanrının lütfuyla çiftliklerinin harap edilmesini sona er-direcekti. Böylece Valoisli Philip İngilizlere bir piskopos gönderdi ve Paris'in güneyinde ordusuyla bekleyeceğini kibar bir şekilde bildirdi. İngiliz Kralı daveti na-331

zikçe kabul etti. Böylece Fransız ordusu şehri geçerek Bourg-la-Reine'in yanındaki tepenin asma üzüm bağlarına dizildi, ingilizlerin kendilerine orada saldırmasına izin verecek, okçuların ve askerlerin tepeyi çıkarak çok sayıdaki Cenovalı okçuların içine düşmelerini sağlaya-caklardı. Fransız soylular esirleri için alacakları fidye-nin değerini hesaplamaya başlamışlardı.

Fransız savaş cephesi bekliyordu, ama Philip'in ordusu pozisyon alır almaz ingilizler haince geri dönerek kar-

şı yöne doğru ilerlemeye başlayıp, Poissy kasabasına girdiler. Buradaki Seine'i geçen köprü yıkılmış ve kasaba bo-

şaltılmıştı. Birkaç Fransız piyade, mızrak ve baltalarla silahlanmış, yoksul askerler kuzey kıyısını korumak için bırakılmışlardı, ama çok sayıda okçu, marangoz ve taş işçi-sini durdurmak için bir şey yapamadılar, ingilizler eski köprünün on beş iskelesinin üstüne yenisini yapmak için çatıları söktükleri keresteleri kullandılar. Köprüyü onar-maları iki gün sürdü, ingilizler Seine'i geçip kuzeye yöne-lirken Fransızlar hâlâ Bourg-la-Reine'deki olgunlaşan üzümlerin arasında ayarladıkları savaş için bekliyorlardı.

Şeytan tuzaktan kaçıp yine serbest kalmıştı.

Thomas, yanında Eleanor'la ingiliz ordusuna Poissy'de katıldı.

?

Ve Tanrının izniyle zor zamanlar o anda başladı.

IV

Eleanor İngiliz ordusuna katılma konusunda endişe-

liydi. "Fransız olduğum için beni sevmeyeceklerdir,"

dedi.

"Ordu Fransızlarla dolu," dedi Thomas. "Gaskonyalı-lar, Britonlar, hatta Normanlar var ve kadınların yarısı Fransız."

"Okçuların kadınları mı?" diye sordu alaycı bir şekilde gülerek. "Ama onlar iyi kadınlar değil mi?"

"Bazıları iyi, bazıları kötü," dedi Thomas anlaşılmaz bir şekilde. "Ama ben seni karım yapacağım ve herkes senin özel olduğunu bilecek."

Eleanor memnun olduysa bile bunu göstermedi, ama artık Poissy'nin yıkık dökük sokaklarmdaydılar. Geride kalan ingiliz okçuları onlara acele etmelerini haykırdı. Geçici köprü tahrip edilmek üzereydi ve geride kalanlar acele etmeleri için zorlanıyordu. Köprünün korkulukları yoktu ve ordunun terk edilmiş kasabadan bulabildiği kerestelerle inşa edilmişti. Birbirine eşit olmayan kalaslar Eleonar ve Thomas'm atlarının altında sallanıp çatırdıvordu. Eleanor'un atı şüpheli zeminden o kadar tedirgin olmuştu ki Thomas göz-333

lerini bağlayana kadar yürümeyi reddetti, sonra titremeye devam ederek yavaşça ve dengeli bir şekilde kalasların üstünden yürümeyi başardı. Thomas kalasların arasındaki boşluklardan altta akan nehri görebiliyordu. Onlar köprüyü son geçenler arasmdaydüar. Ordu vagonlarından bazıları, yükleri Seine'in güneyinde ele geçirilen yüzlerce ata paylaştırılarak Poissy'de terk edilmişti.

Geriye kalanlar da köprüyü geçtikten sonra, İngilizlerin nehri geçmesini sağlayan kırılgan bağı kopararak kalasları nehre atmaya başladı. Kral Edward artık Seine ve Somme arasında uzanan talan edilecek yeni yerler bulacaklarını umuyordu. O gece nehre kısa bir mesafe kala kamp kurmaya karar verdi.

Eleanor, askerden çok kanun kaçaklarına benzeyen kir pas içinde, üstü başı perişan ve güneşten yanmış okçulara aldırmamaya çalışırken Thomas, Galler Prensinin taburunu arıyordu. Okçuların yaklaşan gece için çadır kuruyor olmaları gerekiyordu, ama onlar kadınları seyretmeyi ve müstehcen davetlerde bulunmayı tercih ediyorlardı.

"Ne diyorlar?" diye sordu Eleanor, Thomas'a.

"Senin Fransa'daki en güzel yaratık olduğunu."

"Yalan söylüyorsun," derken bir adam kendisine bağırınca irkildi. "Daha önce hiç kadfin görmemişler mi?"

"Senin gibisini hayır. Senin prenses olduğunu sanıyor olmalılar."

Eleanor buna alayla güldü, ama memnun olmamıştı.

Her yerde kadın olduğunu görebiliyordu. Adamlar sığı-nak yaparken onlar odun topluyorlardı ve çoğu Fransızca konuşuyordu. "Yakında bir sürü bebek olacak," dedi.

"Doğru."

"ingiltere'ye mi dönecekler?" diye sordu Eleanor.

"Bazıları, belki." Thomas bundan emin değildi. "Ya da Gaskonya'daki garnizonlarına giderler."

İ

ŞEYTANIN ATLILARI

"Seninle evlenirsem İngiliz mi olacağım?"

"Evet," dedi Thomas.

Vakit geç oluyordu ve yemek ateşleri anız tarlalarının üstünde yükseliyordu, ama pişirecek çok az şey vardı. Her otlakta bir sürü at vardı ve Thomas kendi hayvanlarını din-lendirmeleri, doyurmaları ve sulamaları gerektiğini biliyordu. Bir sürü askere Galler Prensinin adamlarını nerede bulacağını sordu, ama biri doğuyu gösterirken, biri batıyı gösterdi, bu yüzden Thomas başka nereye gideceklerini bilmediği için yorgun atlarını en yakındaki köye doğru çevirdi.

Köy asker kaynıyordu, ama Thomas ve Eleanor bir tarlanın köşesinde yeterince sessiz bir yer buldular. Thomas ateş yakarken Eleanor bir okçunun kadmı olduğunu iyice göstermek için yayı omzunda görünür şekilde tutarak

derede atları suladı. Kalan yiyeceklerini pişirdiler ve bir çalının altına yatıp karanlık ormanın üstünde parlayan yıldızları seyrettiler. Köyde bazı kadınların Fransızca şarkı söyledikleri duyuluyordu. Eleanor da yavaşça onlara katıldı.

"Bunu bana annemin söylediğini hatırlıyorum," dedi, otları yolup bilezik yaparken.. "Tek piç ben değildim,"

dedi üzüntüyle. "İki tane daha olduğunu biliyorum. Bir tanesi çok küçükken öldü, diğeri şimdi bir asker."

"Kardeşin."

"Yarı kardeşim." Omuz silkti. "Onu tanımıyorum.

Uzaklara gitti." Bileziği ince bileğine taktı. "Neden köpek ayağı takıyorsun?" diye sordu.

"Çünkü bir aptalım," dedi, "ve Tanrıyla alay ediyorum." Bu doğru, diye düşündü esefle. Sonra kurumuş

ayağı hızla çekerek ipini kopardı, tarlaya fırlattı. St. Guni-efort'a gerçekten inanmıyordu; bu bir özentiydi. Bir köpek, mızrağı geri almasına yardım edemezdi. Görevi aklına gelince yüzünü buruşturdu, çünkü cezası vicdanında ve ruhunda ağırlık yapıyordu.

"Gerçekten Tanrıyla alay ediyor musun?" diye endi-

şeyle sordu Eleanor.

"Hayır. Ama korktuğumuz şeyler hakkında latife yaparız."

"Tanrıdan korkuyor musun?"

" Elbette," dedi Thomas. Arkasındaki çalılarda bir hı-

şırtı olunca kaskatı kesildi. Birden ensesine soğuk bir bı-

çak dayandı. Metal çok keskindi.

"Yapmamız gereken şey bu serseriyi asıp kadınını almak," dedi. "Kız çok güzel."

"Çok güzel," diye onayladı bir başka adam. "Ama o hiçbir şey hak etmiyor."

"Sizi serseriler!" dedi Thomas dönüp sırıtan iki yüze bakarak. Bunlar Jake ve Sam'di. Önce inanamadı, bir süre onlara bakakaldı. "Sizsiniz! Burada ne yapıyorsunuz?"

Jake çalının kenarını bıçağıyla kesti, çalıların arasından geçip Eleanor'a güven verdiğini düşündüğü bir şekilde sırıttı. Ama yaralı yüzü ve şaşı gözleriyle daha çok bir kâbusu andırıyordu. "Charlie Blois yüzüne tokadı yedi," dedi Jake. "Bu yüzden Will bizi Fransa Kralının burnunu kırmak için buraya getirdi. Bu senin kadının mı?"

"Sheba Kraliçesi," dedi Thomas.

"Duyduğuma göre Prens de Kontesi düzüyormuş," diye sırıttı Jake. "Will seni daha önce gördü, ama sen bizi görmedin. Burnun havaya kalkmıştı. Senin öldüğünü duyduk."

"Neredeyse."

"Will seni görmek istiyor."

Will Skeat'ı, Jake ve Sam'i düşünmek Thomas'a büyük bir rahatlama sağladı, çünkü bu adamlar korkunç keha-

netler, çalman mızraklar ve karanlık lordlardan çok uzak bir dünyada yaşıyordu. Eleanor'a bu adamların en iyi dostları olduğunu, onlara güvenebileceğini söyledi, ama

kövün tavernasına girdiklerinde Thomas'ı karşılayan alavcı gülüşler Eleanor'u korkuttu. Okçular ellerini bo-

ğazlarına koyup asılmış bir adamı taklit ederek yüzlerini çarpıtırken VVill Skeat alaycı bir kederle başını iki yana sallıyordu.

"Tanrı aşkına, seni doğru dürüst asamıyorlar bile."

Eleanor'a baktı. "Yeni bir kontes mi?"

"Denizlerin ve karaların şövalyesi Sir Guillaume d'Evecque'nun kızı," dedi Thomas, "ve adı Eleanor."

"Senin mi?"

"Evleneceğiz."

"Kahrolası cehennem ateşi," dedi Skeat. "Hâlâ bir havuç kadar salaksın! Onlarla evlenemezsin Thomas, bu işe yaramıyorlar. Yine de bu kız fena görünmüyor, değil mi?" Nezaket göstererek bankta Eleanor için yer açtı.

"Fazla bira yoktu, bu yüzden biz de hepsini içtik." Etrafına bakındı. O kadar çıplaktı ki tavandan sarkan otlar bile yoktu. "Serseriler gitmeden önce temizlemişler," dedi huysuz bir sesle. "Ve burada kel bir adamın kafasında bulabileceğin saç kadar yağmalanacak şey var."

"Britanya'da ne oldu?" diye sordu Thomas.

VVill omuz silkti. "Bizimle ilgili bir şey değil. Dük Char-

les adamlarını bizim bölgemize soktu ve bir tepede Tommy Dugdale'i kıstırdı. Onların yanmda üç bin, Tommy'nin yanında üç yüz adam. Günün sonunda Dük Charles haşlan-mış bir tavşan gibi kaçıyordu. Oklar, evlat, oklar."

Thomas Dugdale, Britanya'da Northampton Kontunun sorumluluklarını üstlenmişti ve Dükün ordusu ona yetiştiğinde İngiliz kaleleri arasında yolculuk yapıyordu, ama tepelik bir yerdeki sık çalıların arkasına yerleşen askerleri düşmanı parçalara ayırmıştı.

"Bütün gün savaştılar," dedi Skeat. "Sabahtan geceye kadar ve sersemler derslerini almayıp tepeye adam gön-337

dermeye devam ettiler. Tommy'nin yakında oklarının biteceğini düşündüler, ama kalelere arabalarca ok taşıyordu, bu yüzden kıyamet gününe kadar yetecek oku vardı.

Böylece Dük Charles en iyi adamlarını kaybetti, yeni adamlar getirene kadar kaleler güvende demektir ve işte biz de buradayız. Kont bizi çağırttı. Yalnızca elli okçu getir dedi bana, ben de getirdim. Ve kuşkusuz Peder Hob-

be'yi de. Caen'e gittik ve yola çıkmaya hazırlanırken orduya katıldık. Sana neler oldu?"

Thomas hikâyesini anlattı. Skeat asıldığını duyunca başını iki yana salladı. "Sir Simon gitti," dedi. "Büyük olasılıkla Fransızlara katılmıştır."

"Ne yaptı ne?"

"Ortadan kayboldu. Senin Kontes onu yakaladı ve duyduğumuza göre bütün hıncını aldı." Skeat sırıttı.

"Şeytanın şansına sahipsin sen. Bunu neden senin için sakladığımı Tanrı bilir." Masaya bir kavanoz bira koydu, sonra Eleanor'un taşıdığı yayını işaret etti. "Hâlâ atış yapabiliyor musun o şeyle? O kadar uzun süredir aristok-ratlarla berabersin ki Tanrının seni neden dünyaya gönderdiğini unutmuş olabilirsin."

"Hâlâ kullanabiliyorum."

"O zaman bizimle gelebilirsin," dedi Skeat, ama ordunun ne yaptığı konusunda çok az fikri olduğunu itiraf etti. "Kimse bana söylemiyor," dedi asık suratla. "Ama kuzeyde başka bir nehir daha varmış ve onu geçmek zorunda kalacağız. Er ya da geç diye düşünüyorum, çünkü Fransızlar burayı iyice temizlemiş. Burada bir kediyi bile doyuramazsm."

Orada arazi gerçekten de çıplaktı. Ertesi gün Will Skeat'm adamları yavaşça kuzeye gidip hasat edilmiş tarlaları geçerken Thomas bunu kendi gözleriyle gördü. Ama hasat edilen hububat ahırlarda yatmak yerine Fransız or-338

duşu tarafından alınmıştı, bütün hayvanlar da götürülmüştü. Seine'in güneyinde İngilizler terk edilmiş tarlalar-daki tahılı almış, ileri kolları binlerce sığırı, keçiyi ve domuzu yakalayacak kadar hızla hareket etmişti, ama burada arazi çıplaktı ve ordu daha da büyüktü. Bu yüzden Kral acele etmelerini emretti. Adamlarının bir sonraki nehri, Somme'yi geçmelerini istiyordu, belki karşı tarafta Fransız ordusu araziyi temizlememiş olurdu, üstelik Le Crotoy'da bir filonun erzakla kendilerini beklediğini umuyordu, ama kraliyet emirlerine rağmen ordu acı verecek derecede yavaş hareket ediyordu. Yolda yiyecek bulunması olası olan güçlendirilmiş kaleler görüyorlardı ve adamlar duvarlara saldırmakta ısrar ediyorlardı. Bazı kaleleri ele geçirdiler, bazılarında geri püskürtüldüler, ama bütün bunlar zaman alıyordu ve Kralın zamanı yoktu. O

ilerlemekten çok yağmalamayı düşünen bir orduyu disiplin altına almaya çalışırken, Fransa Kralı ordusunu Seine'den ve Paris'ten geçirip Somme'ye doğru sürüyordu.

Yeni bir tuzak kurulmuştu, bu kez daha ölümcül bir tuzak, çünkü artık ingilizler yiyeceğin olmadığı bir alanda kapana kısılmışlardı. Edvvard'm ordusu en sonunda Somme'ye ulaştı, ama Seine gibi onun da kapatıldığını gördüler. Köprüler tahrip edilmişti veya boşaltılması haftalar sürecek ağır garnizonlarla dolu sağlam kalelerle korunuyordu ve ingilizlerin haftaları yoktu. Gün be gün zayıf düşüyorlardı. Normandiya'dan Paris'e yürümüş, Seine'i geçmiş, Somme'nin güney kıyılarına kadar geride tahribat bıraktıkları bir yol izlemişlerdi ve bu uzun yolculuk orduyu aşmdırmıştı. Yüzlerce adam artık çıplak ayaklıydı, diğerleri de parçalanmış çizmeler giyiyordu. Yeterince atları vardı, ama çok az yedek at nalları ve çivileri kalmıştı, bu yüzden adamlar atların toynaklarını korumak için onlara binmiyor, önlerinden gidiyorlardı.

Atları beslemek için ot vardı, ama adamlar için çok az hububat kalmıştı. Bu yüzden arama ekipleri köylülerin hasadın bir kısmını saklamış olabilecekleri yerleri bulmak için uzaktaki köyleri araştırıyorlardı. Fransızlar artık daha cesur olmuşlardı ve ingilizlerin hassasiyetle-rini sezdikçe ordunun kıyısında daha fazla çatışma çıkarmaya başlamışlardı. Adamlar olmamış meyveler yiyip bağırsaklarını bozuyorlardı. Bazıları Normandiya'ya geri dönmekten başka çareleri olmadığını söylüyordu, ama çoğu ordu daha Norman limanlarının güve-nilirliğine kavuşmadan dağılacağını biliyordu. Tek yol Somme'yi geçmek ve Flanders'daki ingiliz kalelerine ulaşmaktı, ama köprüler tahrip edilmiş ya da korunmaya alınmıştı. Ordu nehirde sığ bir yer bulmak için ıssız bataklıkları geçince düşmanın u/ak kıyıda beklediğini gördü. Ordu iki kez geçmeye çalıştı, ama ikisinde de daha yüksek kuru topraklarda güvende olan Fransızlar kıyıyı Cenovalı okçularla doldurarak nehirdeki İngiliz ok-

çuları vurmayı başardı. Bu nedenle ingilizler geri çekildi ve batıya doğru ilerleyip nehir ağzına biraz daha yaklaştı. Nehir durmadan genişleyip derinleştiği için atılan her adım olası geçiş yerlerinin sayısını azaltıyordu. İki nehir arasında sekiz gün yürttdüler, artan bir açlık ve düş kırıklığı içinde geçen sekiz gün.

"Oklarınızı saklayın," diye adamlarını uyardı Skeat bir öğleden sonra. Küçük, terk edilmiş bir köyün yanında kamp kuruyorlardı. Orası da Seine'i geçtiklerinden beri buldukları bütün köyler gibi çıplaktı. "Savaş için bütün oklara ihtiyacımız olacak," dedi Skeat. "Tanrı biliyor ya ziyan edecek tek bir okumuz bile yok."

Bir saat sonra Thomas böğürtlen bulmak için çalıları araştırırken yüksekten bir ses duydu. "Thomas! Çabuk buraya gel!"

Thomas dönüp bakınca Will Skeat'm köyün kilisesinin küçük kulesinde olduğunu gördü. Kiliseye koştu, merdivenleri tırmandı, İngilizlerin

çalmasını önlemek için Fransızlar tarafından indirilene kadar bir çanın asılı durduğu direğin yanından geçti, bir kapaktan geçerek kulenin düz çatışma çıktı. Çatıda beş-altı tane adam vardı. Aralarında Thomas'a alaycı bir şekilde bakan Northampton Kontu da bulunuyordu.

"Duyduğuma göre asılmışsın!"

"Hayatta kaldım, lordum," dedi Thomas haşin bir sesle.

Kont onu asanın Sir Simon olup olmadığını merak etmekle birlikte sormaya tereddüt etti, bu kan davasını sürdürmenin bir anlamı yoktu. Sir Simon kaçmıştı ve Kontun onunla yaptığı anlaşma geçersiz olmuştu. Yüzünü buruşturdu. "Kimse şeytanın yavrusunu öldüremez, değil mi?"

Sonra doğuyu işaret etti. Thomas bakınca hareket eden bir ordu gördü.

Çok uzaktaydı, geniş saz yataklarının arasında akan nehrin kuzey kıyısmdaydı. Ama Thomas uzak kıyının her noktasını dolduran atlıları, vagonları, piyadeleri ve okçuları görebiliyordu. Kontun söylediğine göre ordu duvarları olan bir kasabaya, Abbeville'e yaklaşıyordu. Orada bir köprü vardı ve Thomas köprüye giden iki siyah yola bakınca cehennemin kapılarının açıldığım ve mızrak, kılıç ve yay sürüsünün boşaldığını sandı. Sir GuiUaume'nin de onların arasında olduğunu hatırlayıp haç çıkardı, Eleanor'un babasının hayatta kalması için kısa bir dua okudu.

"Sevgili İsa," dedi Skeat, Thomas'm hareketini korku belirtisi sanarak, "bizi çok fena istiyorlar."

"Yorgun olduğumuzu biliyorlar," dedi Kont. "So-nunda oklarımızın bitmesi gerektiğini biliyorlar ve onların bizden fazla adamı olduğunu da! Hem de çok daha fazla." Batıya doğru döndü. "Ve daha ileri gideme-341

yiz." Tekrar işaret edince Thomas denizi gördü. "Bizi yakaladılar," dedi Kont. "Abbeville'den karşıya geçin yarın saldıracaklar."

"Biz de savaşırız," diye kükredi Skeat.

"Bu zeminde mi Skeat?" diye sordu Kont. Arazi düz-dü ve şövalyelik için uygundu, ama okçuları koruyacak çok az çalı ve bodur ağaç vardı. "Ve bu kadar çok sayı-ya karşı?" diye ekledi. Uzaktaki düşmana baktı. "Sayıları bize göre çok fazla. Will, sayılarıyla bizi alt edecekler. Tanrım, bizi yenecekler." Omuz silkti. "Harekete geçme zamanı."

"Nereye harekete?" diye sordu Skeat. "Neden yerimi-zi bulup orada beklemiyoruz?"

"Güneye?" dedi Kont fazla emin olmayan bir sesle.

"Belki Seine'i tekrar geçeriz ve Normandiya'dan gemiyle eve gideriz? Tanrı biliyor, Somme'yi geçemeyiz." Elini gözlerine siper edip nehre baktı. Bir küfür savurdu. "Neden nehirde sığ bir yer yok? Serserileri Flanders'taki kale-mize kadar geri püskürtebilir ve Philip'i ahmak gibi tek başına bırakabilirdik."

"Onunla savaşmayacak mıyız?" diye sordu Thomas şaşkınlık içinde.

Kont başını iki yana salladı. "Ona zarar verdik. Onu soyduk. Bütün krallığını dolaşıp yaktık, onunla neden savaşalım? Şövalye ve okçuları tutmak için bir servet harca-

dı, neden o parayı ziyan etmesine izin vermeyelim? Sonra gelecek yıl yine gelip aynı şeyi yaparız." Omuz silkti.

"Ondan kaçabilirsek tabiî." Bu haşin sözler üzerine kapaktan geçip peşinde maiyetiyle aşağıya indi, Thomas ve Skeat'ı yalnız bıraktı.

"Savaşmak istememelerinin gerçek nedeni esir alın-maktan korkmaları," dedi Skeat Kont onları duymayaca-

ğı zaman. "Fidye bir adamın ailesinin bütün parasını göz

açıp kapayana kadar silip süpürebilir." Kulenin korkuluklarından aşağıya tükürdü, sonra Thomas'ı kuzey ucuna çekti. "Ama seni buraya getirmemin

gerçek nedeni Tom, gözlerinin benimkilerden daha iyi olması. Orada bir köy görebiliyor musun?" Kuzeyi işaret ediyordu.

Thomas'm sazların arasındaki alçak çatıları görmesi biraz zaman aldı. "Lanet olası yoksul bir köy," dedi keyifsiz bir sesle.

"Ama yine de yiyecek için bakmadığımız bir yer," dedi Skeat. "Bataklıkta olduğu için belki tütsülenmiş yılan balığı bulabiliriz. Tütsülenmiş yılan balığını çok severim ben. Ekşi elma ve ısırgan otu çorbasından iyidir. Sen gidip bakabilirsin."

"Bu gece mi?"

"Yok gelecek hafta," dedi Skeat çatının kapağına giderken, "ya da gelecek yıl olsun. Tabiî bu gece seni salak.

Acele et."

Thomas yanma yirmi okçu aldı. Hiçbiri gitmek istemiyordu, çünkü vakit çok geç olmuştu ve Fransız devri-yelerin tepelerin ve Somme'ye kadar uzanan saz yataklarının arasında bitmek bilmezmiş gibi görünen yolda bekliyor olmasından korkuyorlardı. Burası ıssız bir ara-ziydi. Atlar, zemin çok alçak olduğu için yer yer karaağaç takozlarıyla desteklendiği yolda ilerlerken kuşlar sazlardan havalanıyordu. Etraflarındaki su, üstü pislik kaplı çamur kıyılarının arasında lıkırdayıp üstündekile-ri emiyordu.

"Sular çekiliyor," dedi Jake.

Thomas tuzlu suyun kokusunu alabiliyordu. Denize yeterince yakın oldukları için dalgaların bu sazların ve bataklık çimenlerinin arasında alçalıp yükseldiğini göre-biliyorlardı. Ama suyun kumu sürüklediği bazı yerlerde soluk renkli çimenler büyümüştü ve zemin daha sağlam-343

di. Thomas oranın kışın soğuk rüzgârların donmuş bataklığın üstündeki beyaz köpükleri sürüklediği tanrının cezası bir yer olacağını düşündü.

Köye vardıklarında karanlık neredeyse iyice çökmüştü. Burası bir düzine kırmızı damlı kulübeden oluşan terk edilmiş, perişan durumdaki bir köydü. Köylüler Thomas'm okçuları gelmeden az önce kaçmış olmalıydı, çünkü taş şöminelerde hâlâ ateş vardı.

"Yiyecek arayın," dedi Thomas. "Özellikle tütsülenmiş

yılan balığı."

"Kahrolası yılan balıklarını kendimiz yakalayıp pişir-sek daha çabuk olurdu," dedi Jake.

"Hadi başlayın," dedi Thomas. Kendisi de rüzgâr yüzünden bir tarafa eğilmiş duran küçük ahşap kilisenin bulunduğu köyün ucuna gitti. Kilise bir sundurmayı andırıyordu -belki bu beş para etmez bataklığın azizinin tapma-

ğıydı orası- ama Thomas ahşap yapının ağırlığını taşıyacağını düşünerek atından inip yosun kaplı dama çıktı. Kenara kadar emekleyip üçgen kısma yerleştirilmiş haça tu-tundu.

Bataklıklarda bir hareket yoktu, ama Abbeville'in kuzeyindeki solan ışığın bulanıklaşmasına neden olan Fransız kamp ateşlerinin dumanını görebiliyordu. Yarın, diye düşündü, Fransızlar köprüyü geçecek ve ateşleri güneyi yakan ingilizlerle karşılaşmak için kasabanın kapılarını dolduracaklar. Ve sırf duman bulutları bile Fransız ordusunun İngilizlerinkinden ne kadar büyük olduğunu gösteriyordu.

Jake elinde bir çuvalla yandaki kulübeden çıktı. "Ne o?" diye seslendi Thomas.

"Hububat," diyerek çuvalı kaldırdı Jake. "Ama ıslak.

Filizlenmiş.

"Yılan balığı yok mu?"

"Elbette kahrolası yılan balığı yok," diye kükredi Jake.

"Yılan balıkları böyle harap bir yerde yaşamayacak kadar akıllıdır."

Thomas sırıtıp kanla kızarmış bir kılıç gibi batıya uzanan denize baktı. Uzaklardaki bir yelkenli bulutlu ufukta beyaz bir leke gibi duruyordu. Martılar, nehrin üstünde, sazlar ve denize doğru kayan toprak setleriyle açılan geniş bir kanalın olduğu yerde dönüp havalanıyordu. Arazi çok karışık olduğu için nehirle bataklık arasını ayırt etmek zordu. Sonra Thomas martıların neden çığlık atıp dalışa geçtiklerini merak etti. Onlara bakarken nehir kıyısında önce bir düzine kadar sığıra benzer bir şey gördü. Bu haberi Jake'e vermek 4çin ağzını açarken sığırların yanında insanlar olduğunu gördü. Adamlar ve kadınlar, yirmi kişi kadar. Kaşlarını çatarak o insanların bu köyden olabileceğini düşündü, ingiliz okçuların geldiğini görmüş ve hayvanlarıyla birlikte kaçmışlardı, ama nereye? Bataklığa mı? Bu mantıklıydı, çünkü ıslak arazide köylünün sakla-nabileceği çok sayıda gizli yer olmalıydı, ama neden kumluk tepeye. Thomas'ın onları görebileceği bir yere gizlenme riskine girmişlerdi? Sonra köylülerin gizlenmeye de-

ğil, kaçmaya çalıştıklarını gördü, çünkü geniş sularda yüzerek kuzey kıyısına ulaşmaya çalışıyorlardı.

Sevgili İsa, diye düşündü, orada sığlık bir yer vardı!

Gözlerine inanamayarak bakmaya devam etti, ama köy halkı nehirde dengeli bir hızla ilerliyor ve ineklerini de beraberinde sürüklüyordu. Derin bir sığlık alandı ve ancak sular çekilmişken geçilebilirdi, ama işte oradaydı. "Jake!" diye bağırdı. "Jake!"

Jake kiliseye koştu, Thomas eğilip onu çürümekte olan çatıya çekti. Jake kenara doğru sürünüp Thomas'ın tutun-duğu haça sarılırken bina ikisinin ağırlığı altında sarsıldı.

"Tanrı aşkına, orada sığlık bir alan var," dedi.

"Ve kahrolası Fransızlar da," dedi Thomas, çünkü nehrin uzak kıyısında bataklıktan ve sudan yükselen daha sağlam bir zemin vardı ve orada gri zırhlı adamlar görmüştü. Yeni gelmişlerdi, yoksa Thomas onları daha önce görürdü. İlk yaktıkları ateş kamp yaptıkları yerdeki ağaçları aydınlatıyordu. Varlıkları Fransızların bu sığ noktayı bildiklerini ve İngilizlerin geçişini engellemek istediklerini gösteriyordu, ama bunların hiçbiri Thomas'ı ilgilendirmiyordu. Onun tek görevi orduya nehirde sığlık bir alan, tuzaktan olası bir kaçış yeri olduğunu bildirmekti.

Thomas kilisenin damından kayarak yere atladı.

"Sen Will'e geri dön," dedi Jake'e. "Ve ona nehirde sığlık bir alan olduğunu söyle. Ben yol göstermesi için kulübeleri birer birer ateşe vereceğim." Yakında hava iyice kararacaktı ve onlara rehberlik edecek ateş olmadan kimse köyü bulamazdı.

Jake altı adam alıp güneye gitti. Thomas beklemeye başladı. Ara sıra kilisenin çatısına tırmanıp nehrin karşısına bakıyor ve her seferinde ağaçların arasında daha fazla ateş görüyordu. Fransızlar oraya hatırı sayılır bir güç yığmışlardı, ama bunda şaşılacak bir şey yoktu, çünkü orası son kaçış noktasıydı ve orayı tutuyorlardı. Ama Thomas yine de İngilizlere kaçış yeriniri neresi olduğunu göstermek için kulübeleri teker teker yaktı.

Alevler gecenin içine yükselirken bataklığın üstüne kıvılcımlar saçıyordu. Okçular kulübelerde gizlenmiş kurutulmuş balık bulmuşlardı. O ve tuzlu su akşam yemekle-rini oluşturuyordu. Avunmaz derecede üzgün olmalarına şaşmamak gerekti.

"Britanya'da kalmalıydık," dedi bir adam.

"Bizi köşeye sıkıştıracaklar," dedi bir diğeri. Kurumuş

bir sazdan bir flüt yapmıştı ve melankolik bir hava çalıyordu.

"Oklarımız var," dedi üçüncü adam.

"O serserilerin hepsini öldürecek kadar mı?"

"Yeterli olmalı."

Flütle birkaç nota daha çaldıktan sonra canı sıkıldı ve enstrümanı en yakındaki ateşe attı. Gecenin sabrını zorladı-

ğı Thomas kiliseye geri döndü, ama çatısına tırmanmak yerine harap durumdaki kapısını araladı. Ateşin ışığının içeri girmesi için kepenklerden birini açtı. O zaman buranın normal bir kilise değil, bir balıkçı tapmağı olduğunu gördü. Denizde beyazlamış kalaslardan yapılma sunak iki kırık fıçı üzerine konmuştu. Sunağın üstünde beyaz kumaşlarla örtülmüş basit bir bebeğe benzer bir şey duruyordu. Üzerine de kurutulmuş yosundan yapılma bir çelenk yerleştirilmişti. Hookton'daki balıkçılar bazen böyle yerler yaparlardı, özellikle denizde bir gemi kaybolduysa. Thomas'm babası böyle yerlerden nefret ederdi. Bir keresinde bir tanesini idollerin yeri diyerek yakmıştı, ama Thomas balıkçıların ta-pmaklara ihtiyacı olduğunu düşünüyordu. Deniz acımasız bir yerdi ve bebek, Thomas onun dişi olduğunu düşünüyordu, belki o bölgenin bir azizini temsil ediyordu. Kocala-rı uzun zamandır denizde olan kadınlar azize dua etmek için gelir, geminin eve dönmesi için yalvarırdı.

Tapmağın tavanı alçak olduğu için çömelmek daha ra-hattı. Thomas bir dua etti. Yaşamama izin ver, yaşamama izin ver ve sonra kendini mızrağı, Rahip Germain'i ve Sir Guillaume'yi, güneyde, .karanlık lordlardan doğan yeni bir kötülüğün gelişmekte olduğu şeklindeki korkularını düşünürken buldu. Bu seni ilgilendirmez, dedi kendi kendine. Bu bir batıl inanç. Katarlar öldü, kilisenin ateşinde yanıp cehenneme gittiler. Delilere dikkat et, demişti babası ona ve gerçeği babasından iyi kim bilebilirdi? Ama o bir Vexille miydi? Başını eğip Tanrının onu delilikten koruması için dua etti.

"Şimdi ne için dua ediyorsun?" diyen ses Thomas'ı korkuttu. Dönüp bakınca Peder Hobbe'nin kapı eşiğinde sırıttığını gördü. Son günlerde pederle birkaç kez sohbet etmişti, ama onunla hiç yalnız kalmamıştı. Gerçi Thomas kalmak istediğinden emin değildi, çünkü Peder Hobbe'nin varlığı ona vicdanını hatırlatıyordu.

"Daha fazla ok için dua ediyorum, peder."

"Lütfen duasını kabul et Tanrım," dedi Peder Hobbe, sonra da kilisenin toprak zeminine oturdu. "Bataklıkta yolumu bulmak çok zordu, ama seninle konuşmak istedim. Benden kaçtığını düşünüyorum."

"Peder!" dedi Thomas çıkışırcasma.

"İşte buradasın Thomas, hem de güzel bir kızla birlikte! Sana bir cüzamlının poposunu bile yalatsalar tatlı gelir. Büyülüsün sen. Seni asamıyorlar bile!"

"Asabiliyorlar, ama gerektiği gibi değil," dedi Thomas.

"Bunun için Tanrıya şükür," dedi rahip, sonra gülümsedi. "Kefaretin nasıl gidiyor?"

"Mızrağı bulamadım" dedi Thomas kısaca.

"Ama aradın mı?" diye sordu Peder Hobbe, sonra kesesinden bir parça ekmek çıkardı. Küçük somunu ikiye bölüp yarısını Thomas'a fırlattı. "Nereden bulduğumu sorma, ama çalmadım. Unutma Thomas^ kefaretini yerine getire-mesen de samimi bir çaba gösterirsen kurtulabilirsin."

Thomas yüzünü buruşturdu, ama Peder Hobbe'nin sözleri değil, ekmeğin içinden çıkan değirmen taşı yüzünden. Lokmayı tükürdü. "Ruhum senin ima ettiğin gibi karanlık değil, Peder."

"Nereden biliyorsun? Hepimizin ruhu karanlık."

"Ben çaba gösterdim," dedi Thomas. Derken kendini Caen'e gidişini, Sir Guillaume'nin evini buluşunu, orada konuk oluşunu, Peder Germain'i, Katar Vexilleri, Davud'un kehanetini ve Mordecai'nin tavsiyesini anlatırken buldu.

Thomas Mordecai'den söz edince Peder Hobbe haç çıkardı. "Öyle bir adamın sözünü kabul edemezsin," dedi sertçe. "İyi bir doktor olabilir ya da olmayabilir, ama Yahudiler her zaman İsa'nın düşmanı olmuştur. Eğer birinin tarafmdaysalar o şeytan olmalı."

"O iyi bir adam," diye ısrar etti Thomas.

"Thomas! Thomas!" dedi Peder Hobbe üzgün bir şekilde, sonra birkaç saniye için kaşlarını çattı. "Katar sapkınının hâlâ yaşadığını duydum."

"Ama Fransa ve Kiliseye meydan okuyamaz."

"Nereden biliyorsun? Babanın mızrağını çalmak için denizden geldi ve sen Sir Guillaume'nin karısını öldürmek için Fransa'ya da uzandığını söylüyorsun. Şeytan işini karanlıkta yapar, Thomas,"

"Dahası var," dedi Thomas ve rahibe Katarların Kutsal Kâseyi aldıkları hikâyesini anlattı. Yanan kulübelerin ışıkları duvarda oynaşıyordu ve sunaktaki yosundan yapılma çelenge kötü bir hava veriyordu. "Ben bunlara inandı-

ğımı sanmıyorum," diye sözlerini bitirdi Thomas.

"Neden?"

"Çünkü eğer bu hikâye doğruysa o zaman ben Hooktonlu Thomas değil, Thomas Vexille oluyorum. İngiliz de-

ğil, yarı Fransızım demektir. Bir okçu değil, soylu olarak doğmuş biriyim."

"Durum daha da kötüleşiyor," dedi Peder Hobbe gülümseyerek. "Sana bir görev verildiği anlamına geliyor bu."

"Bunlar yalnızca hikâye," dedi Thomas küçümsercesine. "Bana bir kefaret daha ver, peder. Senin için haç yolculuğuna çıkarım, eğer istersen

dizlerimin üstünde Can-terbury'ye giderim."

"Senden hiçbir şey istemiyorum," Thomas, ama Tanrı çok şey istiyor."

"O zaman Tanrıya başka birini seçmesini söyle."

"Tanrıya tavsiye verme alışkanlığım yok.," dedi Peder Hobbe. "Ama onunkileri dinlerim. Sence Kutsal Kâse yok mu?"

"İnsanlar onu binlerce yıldır arıyor," dedi Thomas.

"Ve daha kimse bulamadı. Cenova'daki şey gerçekse o başka."

Peder Hobbe başını sepet örgüsü duvara dayadı. "Ger-

çek Kâsenin sıradan kilden yapıldığını duydum. Tanrı ruhunu korusun, annemin büyük değer verdiği köylü taba-

ğı gibi, kadıncağızın alabildiği tek iyi tabaktı o ve sakar ben o tabağı bir gün kırdım. Ama duyduğuma göre Kutsal Kâse kırılmıyormuş. Caen'de herkesi eğlendiren o topların içine koyup kale duvarına çarpsan bile kırılmazmış.

Ve Ayindeki ekmek ve şarabı, kan ve eti o sıradan kilden yapılma kâseye koyarsan altına dönüyormuş, Thomas.

Saf, parlak altına. İşte o Kutsal Kâse ve Tanrı bana yardım etsin, ama o Kâse var."

"Yani beni bir köylü tabağı aratarak dünyayı dolaştıra-caksın, öyle mi?" diye sordu Thomas.

"Tanrı öyle istiyor," dedi Peder Hobbe. "Ve bunun için iyi nedenleri var." Bir an üzgün göründü. "Her yer-

de sapkınlar var, Thomas. Kilise kuşatma altında. Piskoposlar, kardinaller ve baş rahipler zenginlikle yoldan çıktı, köy rahipleri cehalet içinde ve şeytan kötülük ta-sarlıyor. Ama Kilisenin yenilenebileceğine, Tanrının görkemiyle yeniden parlayacağına inanan bazılarımız, az sayıda da olsa, var. Bence Kutsal kâse bunu başarabi-lir. Bence Tanrı seni seçti."

"Peder!"

"Ve belki beni de," dedi Peder Hobbe, Thomas'm iti-razlarına aldırmayarak. "Bu iş bittiğinde," elini ordu ve içinde bulunduğu çıkmazı içine alırcasına çevirterek, "sa-na katılabilirim. Aileni birlikte ararız."

"Sen mi?" diye sordu Thomas. "Neden?"

"Çünkü Tanrı çağırıyor," dedi Peder Hobbe sadece, onra başıyla işaret etti. "Artık gitmelisin Thomas, gitmelisin. Senin için dua edeceğim."

Thomas gitmek zorundaydı, çünkü gecenin sessizliği at nallarıyla ve yüksek perdeden gelen erkek sesleriyle bozulmuştu. Thomas yayını alıp kiliseden çıkınca köye yirmi kadar askerin girdiğini gördü. Kalkanlarında Nor-tumberland Kontunun aslan ve yıldızları bulunan askerlerin komutanı okçuların başında kimin bulunduğunu soruyordu.

"Benim," dedi Thomas.

"Nehirdeki sığlık alan nerede?"

Thomas bir sopanın ucuna bağladığı saman demetiyle kendine bir meşale yaptı, alevleri bitene kadar onları bataklıktan geçirip uzaktaki sığlık alana doğru götürdü.

Alevler bir süre sonra bitti, ama sığırları gördüğü yeri bulacak kadar yaklaşmıştı. Sular yeniden yükseliyordu. Kara sular küçülmekte olan kum setinin üstüne yığılan atlıların etrafını kaplamıştı.

"Karşı kıyıyı görebiliyorsunuz," dedi Thomas askerlere, Fransızların ateşlerini göstererek. Karşısı bir mil uzakta gibi görünüyordu.

"Serseriler bizi mi bekliyor?"

"Hem de çok sayıdalar."

"Yine de geçiyoruz," dedi komutanları. "Kral buna karar verdi ve biz de sular çekilince geçiyoruz. Atlarınızdan inin. Yolu bulup işaretleyin." Tepesi budanmış söğütleri işaret etti. "Şunlardan dal kesip işaret olarak kullanın."

Thomas bazen beline kadar gelen suda el yordamıyla ilerleyerek köye giden yolu buldu. Yükselen dalgalardan ince bir sis tabakası yükseliyordu ve yanan kulübeler olmasaydı kolayca kaybolabilirdi.

Thomas geri dönene kadar en yüksek kara parçasının üstüne inşa edilmiş olan köye bir sürü atlı gelmişti. Okçular ve askerler toplanmış, kerestelerini yakmak için tapınağı yerle bir etmişlerdi bile.

Will Skeat geri kalan okçularıyla birlikte gelmişti.

"Kadınlar yüklerle birlikte," dedi Thomas'a. "Berbat bir kargaşa var geride. Sabaha kadar herkesi geçirmeyi umuyorlar."

"Önce savaşmak gerek," dedi Thomas.

"Ya şimdi onlarla ya da gün içinde bütün orduyla savaşırız. Yılan balığı bulabildin mi hiç?"

"Hepsini yedik."

Skeat sırıttı, sonra kendisini çağıran sese döndü. Atının örtüsü eyerine kadar çamur içinde kalmış olan Northampton Kontuydu.

"Aferin VVill."

"Ben değilim, lordum, bu zeki serseri." Skeat parma-

ğıyla Thomas'ı işaret etti.

"Asılmak sana iyi gelmiş, ha?" dedi Kont, sonra bir grup askerin köyün kumluk setine tırmanışını seyretti.

"Şafakta harekete geçmeye hazır ol, VVill, sular çekildiğinde geçiyoruz. Senin çocukların önde olmalarını istiyorum.

Atları burada bırakın; iyi adamlarım atlara bakar."

O gece biraz uyudular. Thomas kumun üstünde yatarken biraz kestirip soluk, puslu bir ışık getiren şafağı bekledi. Söğüt ağaçları sislerin arasında bütün görkemiyle yükselirken askerler dalgaların kıyısına çömelmiş

düşmanın ateşinden çıkan dumanlar yüzünden sisin yoğunlaştığı kuzeye bakıyorlardı. Nehir aldatıcı derecede hızlı akıyordu. Sular çekiliyor olmasına rağmen hâlâ karşıya geçilemeyecek kadar derindi. Sığ alanın yanındaki kumluk tepede Skeat'm elli okçusu ve John Armstrong'un elli okçusu bekliyordu. Geçişe komuta eden 352

Northampton Kontunun idaresindeki aynı sayıda piyade de bekliyordu. Galler Prensi çatışmayı kendisi idare etmek istemişti, ama babası

yasaklamıştı. Çok daha deneyimli olan Kont bu sorumluluğu almıştı ve pek mutlu değildi. Çok daha fazla sayıda adam isterdi, ama kum seti daha fazlasını kaldırmazdı ve bataklıktan gelen patikalar dar ve güvenilmezdi, bu yüzden daha fazla takviye getirmeyi zorlaştırıyordu.

"Ne yapacağınızı biliyorsunuz," dedi Kont, Skeat ve Armstrong'a.

"Biliyoruz."

"Bir-iki saat sonra nasıl?" Kont suların çekilişini hesaplamaya çalışıyordu. İki saat ağır ağır geçerken İngilizler seyrelen sisin içinde nehrin karşısında sıralanan düşmana öylece bakıyorlardı. Çekilen sular kum setine daha fazla adamın çıkmasına izin verdi, ama Kontun gücü hâlâ acınacak derecede azdı -en fazla iki yüz adam vardı- oysa Fransızların tek başına askerlerinin sayısı bunun iki katıydı. Thomas, VVill Skeat'm kendisine öğ-rettiği yöntemi kullanarak onları elinden geldiğince saydı: düşmanı ikiye böl, sonra yeniden ikiye böl, o kü-

çük birimi sayıp dörtle çarp. Thomas saymamış olmayı diledi, çünkü sayıları o kadar fazlaydı ki. Askerlerin yanı sıra beş ya da altı yüz tane piyade olmalıydı. Bunlar büyük olasılıkla Abbeville'in kuzeyindeki bölgeden zorla toplanan askerler olmalıydı. Çoğu piyade gibi onlar da ciddi bir tehdit oluşturmuyordu, kötü eğitilmiş-

lerdi ve eski silahlar ve çiftlik aletleriyle silahlanmışlar-dı, ama yine de Kontun adamları zora düşerse sıkıntı yaratabilirlerdi. Puslu şafakta Thomas'm bulabildiği tek rahatlık Fransızların az sayıda okçusunun olmasıydı, ama bu kadar askerleri varken okçuyu ne yapsmlardı ki? Ve şimdi nehrin kuzey kıyısına toplanan bu sağlam 353

güç, İngiliz saldırısını püskürtürlerse düşmanın deniz kenarına sıkışacağı ve daha büyük olan Fransız ordusunun onları ezeceği bilgisiyle savaşıyor olacaktı.

İki yük atı değerli ok demetlerini getirdi, oklar okçular arasında dağıtıldı. "Kahrolası köylülere boş verin," dedi Skeat adamlarına. "Askerleri öldürün,

o sersemlerin analarını çağırarak ağlamalarını istiyorum."

"Karşı tarafta yiyecek var," dedi John Armstrong aç adamlarına. "O serserilerin etleri, ekmekleri ve biraları vardır ve eğer aralarından geçerseniz hepsi sizin olacak."

"Oklarınızı ziyan etmeyin," diye kükredi Skeat. "Düz-gün ok atın! Nişan alın, çocuklar, nişan alın. O sersemlerin kan içinde kalmasını istiyorum."

"Rüzgâra dikkat edin," diye bağırdı John Armstrong.

"Okları sağa savuracaktır."

İki yüz Fransız askeri nehrin kenarında dikiliyordu. İki yüz tanesi yüz adım geride atların üzerinde bekliyordu.

Piyade kalabalığı iki büyük yığın hâlinde ayrılmış, atlıların iki yanında duruyordu. Atsız askerler İngilizleri suyun kenarında durduracak, eğer herhangi bir İngiliz askeri geçecek olursa atlılar devreye girecekti. Piyadelerse kalabalık bir görüntü vermek ve Fransız zaferinin ardından katliama katkıda bulunmak için oradaydı. Fransızlar kendilerine güveniyordu, çünkü İngilizlerin daha önceki Somme'yi geçme girişimlerini durdurmuşlardı.

Yalnız diğerlerinde, derin sudaki İngiliz okçular ısla-nan ipleri yüzünden oklarım gereği gibi kullanamadıkla-rı için onları durdurabilen Fransız okçular vardı, oysa burada hiç Fransız okçu bulunmuyordu.

Adamları gibi ayakta olan Northampton Kontu nehre doğru tükürdü. "Kendi askerlerini geride bırakıp bin tane Cenovalı getirmeliydi," dedi Will Skeat'a. "O zaman başımız belada olurdu."

"Tatar yayları olurdu," dedi Skeat.

"Yeterli değil, Will, yeterli değil." Kont eski bir miğfer takıyordu, yüzünde siperi olmayanlardan. Yanında, yüzünde derin kırışıklıklar, üzerinde pek çok kez onarılmış

bir zırhlı yeleği olan kır sakallı bir asker vardı. "Reginald Cobham'ı tanıyorsun, değil mi Will?" diye sordu Kont.

"Adınızı duymuştum, Kaptan Cobham," dedi Will saygıyla.

"Ben de sizin, Kaptan Skeat," diye cevap verdi Cobham. Reginald Cobham'm kıyıda olduğu haberi fısıltıyla adamların arasında dolaştı. Askerler adı orduda büyük saygıyla anılan kır sakallı adama bakmak için döndüler.

Kendileri gibi sıradan bir adamdı, ama savaşta eskiydi ve ingilizlerin düşmanları ondan korkardı.

Kont sığlık alanın bir kenarını işaret eden direğe baktı.

"Suyun yeterince alçaldığını düşünüyorum," dedi. Sonra Skeat'm omzuna vurdu. "Hadi gidip biraz adam öldürelim, Will."

Thomas arkasına bir bakış atınca bataklıktaki her kuru noktanın askerler, atlar ve kadınlarla dolu olduğunu gördü. İngiliz ordusu geçişi zorlayacak olan Konta güvene-rek alçak araziye inmişti.

Doğudaki esas Fransız ordusunun Abbeville'de köprüyü geçip İngilizlere arkadan saldırmaya hazırlandığını setteki kimse bilmiyordu.

Denizden gelen keskin rüzgâr sabah soğuğunu ve tuz kokusunu getiriyordu. Soluk renkli sazların üstündeki martılar mutsuz bir şekilde bağrışıyordu. Nehrin ana kanalı yarım mil genişliğindeydi ve suyun içine giren yüz okçu çok zayıf bir kuvvet gibi görünüyordu. Armstrong'un adamları solda, Skeat'mkiler sağdaydı, onların arkasından da Kontun askerleri geliyordu. Bu askerler atlı değildi ve işleri okçular düşmanı zayıflatana kadar bek-355

lemekti, sonra kılıçlar, baltalar ve palalarla Fransızlara saldıracaklardı. Düşmanın iki trampetçisi vardı ve keçi derisinden yapılma trampetlerini çalmaya başlamışlardı bile. Fransızların kamp yaptığı yerdeki ağaçlarda bulunan kuşlar ürkerek uçuştu.

"Rüzgâra dikkat edin," diye adamlarına bağırdı Skeat.

"Sert esiyor, çok sert esiyor."

Rüzgâr çekilen dalgalara doğru esiyor, nehirde tepeleri beyaz köpüklü dalgalara yol açıyor, Fransız piyadeleri bağrışıyordu. Gri bulutlar yeşil arazinin üzerinde kayar-casına ilerliyordu. Trampetçiler tehditkâr bir ritim tuttur-muştu. Bekleyen askerlerin üstünde sancaklar uçuşuyordu. Thomas sancakların hiçbirinde mavi zemin üzerine sarı şahinler olmadığı için rahatladı. Yayını yukarı kaldırdı, düşmana baktı, ilk tatar okunun suyun üstünde uçmasını bekledi.

Hiç Fransız oku gelmiyordu. İngiliz okçular artık uzun ok menzili içindeydiler, ama Skeat biraz daha yaklaşmalarını istiyordu. Siyah atının üstü yeşil ve mavi örtüyle örtülmüş olan bir Fransız şövalye atıyla arkadaşlarının ayakta beklediği yere gitti, sonra birden yana dönerek nehre girdi.

"Geri zekâlı sersem isim yapmak istiyor," dedi Skeat.

"Jake! Dan! Peter! Benim için indirin şu salağı." Üç yay çekildi, üç ok uçtu.

Fransız şövalye eyerinde geriye savruldu ve düşüşü Fransızların öfkelenmesine yol açtı. Savaş çığlıkları atmaya başladılar, "Montjoie St. Deniş!" ve askerler yaylarını germiş okçularla karşılaşmaya hazır bir şekilde suları şapırdatarak geldiler.

"Sıkı tutun!" diye bağırdı Skeat. "Sıkı tutun! Yaklaşın, yaklaşın!" Borazanlar hızlandı. Ölü şövalye atı tarafından uzağa götürülürken diğer Fransızlar kuru karaya gerile-

diler. Su artık Thomas'm yalnızca dizine geliyordu ve mesafe kısalıyordu. En fazla yüz adım kalmıştı ki Will Skeat sonunda tatmin oldu. "Onları yıkmaya başlayın!" diye bağırdı.

Yaylar adamların kulaklarına kadar çekilip bırakıldı.

Daha ilk okların, rüzgârın hışırdadığı nehrin üstündeki fısıltısı kesilmeden ikincileri gönderildi. Adamlar üçüncü oklarım yaylarına takarken ilk oklar hedeflerini buldu.

Yüzlerce çekiç iniyormuş gibi metalin metale çarparken çıkardığı ses duyuldu. Fransız safları birden yere çömelerek kalkanlarını kaldırdı.

"Adamlarınızı seçin!" diye bağırdı Skeat. "Adamlarınızı seçin!" O da kendi yayını kullanıyor, ara sıra bir ok atıyordu, ama ok atmadan önce hep düşmanının kalkanını indirmesini bekliyordu. Thomas sağındaki piyade kalabalığına bakıyordu. Delice bir hücuma geçmeye hazır gibi görünüyorlardı. Thomas onlar nehre ulaşmadan birkaç tanesinin karnına ok atmaya karar verdi.

Yirmi kadar Fransız askeri ölü ya da yaralıydı ve liderleri diğerlerine kalkanları kullanmaları için bağırıyordu.

Arkadaki bir düzine asker atından inmiş takviye için nehir kıyısına koşuyordu.

"Sakin olun, çocuklar, sakin olun," diye seslendi John Armstrong. "Okların işe yaramasını sağlayın."

Düşman kalkanları okla kaplanmıştı. Fransızlar okları yavaşlatacak kalınlıktaki bu kalkanlara güveniyordu.

Aşağıda kalıp ingilizlerin oklarının bitmesini ya da askerlerin yaklaşmasını bekliyorlardı. Thomas oklardan bazılarının kalkanlardan geçip adamlarda yara açabileceğini düşündü, ama okların çoğu ziyan edilmişti. Piyadelere

baktı ve henüz kıpırdamadıklarını gördü. Artık ingiliz okları daha seyrek şekilde atılıyor, hedeflerini bekliyordu.

Northampton Kontu gecikmeden sıkılmış olmalıydı ya da 357

suların tekrar yükselmesinden korktu, çünkü adamlarına ileri atılmalarını bağırdı. "St. George! St. George!"

"Geniş bir alana yayılın!" diye bağırdı Will Skeat, adamlarının Kontun saldırısının iki yanında olmalarını isteyerek, böylece Fransızlar hücumu karşılamak için ayağa kalktıklarında oklarını kullanabilirlerdi. Ama Thomas akıntı yukarı yürüdükçe su derinleşiyordu ve istediği kadar ileri gidemiyordu.

"Öldürün onları! Öldürün onları!" diye bağırdı Kont kıyıya doğru yürüyerek.

"Safları koruyun!" diye bağırdı Reginald Cobham.

Fransız askerler sevinç çığlıkları atıyordu, çünkü İngiliz hücumunun yakınlığı okçuların hedeflerinin engelle-neceği anlamına geliyordu. Ama savunmacılar ayağa kalkarken Thomas iki ok göndermeyi başardı. Ardından iki grup asker çelik ve kalkan sesleri arasında nehrin kenarında buluştu. Adamlar savaş çığlıkları haykırıyor, St. Deniş, St. George'la çarpışıyordu.

"Sağa dikkat! Sağa dikkat!" diye bağırdı Thomas, köylü piyadeler ileri doğru harekete geçerken. Üzerlerine iki ok attı. Ok torbasından mümkün olduğunca hızlı bir şekilde ok çekmeye çalışıyordu. ?

"Atlıları vurun!" diye kükredi Will Skeat. Thomas bunun üzerine hedef değiştirip arkadaşlarına yardım etmek için kıyıya doğru ilerleyen Fransız atlılarının başlarına nişan aldı.

Bazı İngiliz atlıları sığ sulara girmişti, ama Fransız atlılarla karşılaşmak için ilerleyemediler, çünkü sığlık alanın kuzey çıkışı askerlerin yol açtığı vahşi

kargaşayla kapatılmıştı.

Adamlar kılıçlarını sallayıp saplıyorlardı. Kılıçlar baltalarla karşılaşıyor, palalar miğferleri ve kafataslarmı yarıyordu. Gürültü şeytanın demirci dükkânından geliyor gibiydi. Kan daireler çizerek sığlık alanın dalgalarına karışıyordu. Bir İngiliz suyun içinde kesilirken haykırdı, iki

Fransız'ın baltaları bacaklarına ve kesilen yerlerine inerken bir çığlık daha attı. Kont kılıcını kısa hamlelerle savuruyor, kalkanına inen baltalara aldırmıyordu.

"Yaklaşın! Yaklaşın!" diye bağırdı Reginald. Bir adam bir cesede takılıp düşerek İngiliz saflarında bir gedik açtı ve üç Fransız bu gedikten faydalanmaya çalıştı, ama iki kafalı baltası olan bir adamla karşılaştılar. Adam baltasmı o kadar sert bir şekilde indirdi ki miğferi ve kafatasmı ikiye ayırdı.

"İki taraftan kuşatın! İki taraftan kuşatın!" diye kükredi Skeat ve okçuları oklarını Fransızların yan taraflarına atmak için kıyıya biraz daha yaklaştı. İki yüz Fransız şövalye seksen ya da doksan İngiliz askeriyle savaşıyor, muazzam bir kılıç kalkan şakırtısı duyuluyordu. Adamlar kılıçlarını savururken homurdanıyorlardı. Öndeki iki saf birbirine kilitlendi, kalkanlar kalkanlara çarptı. Ama öldürenler arkalardaki adamlar oldu. Önlerdeki adamların üstünden kılıçlarını savurarak karşı saftakileri öldürdüler. Okçuların çoğu Fransızlara iki kanattan saldırıyordu.

John Armstrong'un yönettiği birkaç okçu askerlerin yüzlerine ateş edebilmek için arkalarından iyice yaklaştı.

İngiliz hücumunun yavaşladığını sanan Fransız piyadeleri sevinç çığlığı atıp ilerlemeye başladı. "Öldürün onları! Öldürün onları!" diye bağırdı Thomas. Bütün bir ok demetini, yirmi dört okunu da kullanmıştı ve geriye yalnızca bir demet oku kalmıştı. Yayı gerip bıraktı, tekrar çekti: Fransız piyadelerinin bazıları minderli ceket giymişti, ama oklara karşı bu bir savunma olamazdı. Sayıları en iyi savunmaydı ve kıyıya doğru koşarken vahşi savaş çığlıkları atıyorlardı. Sonra okçuların arkasından yirmi kadar

İngiliz atlısı çıktı. Saldırıya katılmak için okçuların arasından delice kendilerine yol açtılar. Zırhlı süvariler piyadelerin ön saflarını biçtiler, kılıçlar sağa sola savrulurken doğranan köylülerin sayısı azaldı. Atlar düşma-359

nın arasına dalarken sürekli hareket ettikleri için kimse diz arkası kirişlerini kesemedi. Bir asker eyerinden fırlayıp sığ suların içinde doğranırken korkunç bir çığlık attı.

Thomas ve okçuları oklarını kalabalığa göndermeye devam etti, daha fazla atlı onların katledilmesi için yardıma geldi, ama vahşi kalabalık kıyıyı birden doldurdu ve Thomas hiç oku kalmadığını fark etti. Yayını boynuna asıp kılıcını çekti, nehir kıyısına koştu.

Bir Fransız elinde mızrakla Thomas'a saldırdı. Thomas mızrağı bir kenara fırlatarak kılıcın parlak ucunu adamın gırtlağına batırdı. Şafak kadar kırmızı kan nehirde kayboldu, ikinci adama saldırdı. Yanındaki Sam, bebek yüzlü Sam, elindeki bağcı bıçağıyla bir kafatasım doğradı. Bı-.

çağı takılıp kalınca Sam öfkeyle adamı tekmeledi. Bıçağını düşmanında bırakarak adamın elindeki baltayı kaptı.

Düşmanı geriye püskürtmek için yeni silahını havada büyük bir kavis çizerek savurdu. Jake'in hâlâ oku vardı ve hepsini hızla fırlatıyordu.

Su şapırtısı ve sevinç çığlıkları yeni atlıların geldiğini gösteriyordu. Atlılar ağır mızraklarla piyadelerin arasına daldılar. Bu katliam için eğitilmiş iri atlar, ölü ve canlıla-rın üstünden geçerken askerler mızraklarını atıp kılıçlarını savurmaya başladılar. Yeni oklarla yeni okçular da gelmiş, nehrin merkezinden ok atmaya başlamışlardı.

Thomas artık kıyıdaydı. Zırhının ön tarafı kanla kıpkırmızı olmuştu ve piyadeler geri çekiliyordu. Will Skeat haykırarak yeni okların geldiğini bildirdi. Thomas ve ok-

çuları tekrar nehre dalıp iki küfe ok taşıyan yük katırını süren Peder Hobbe'yi buldular.

"Tanrının işini yap," dedi Peder Hobbe, Thomas'a bir demet ok fırlatarak. Thomas demeti açarak okları torbasına doldurdu. Kuzey kıyısından bir trampet sesi duyuldu ve Fransız atlıların savaşa katılmak üzere geldiklerini gördü.

"Onları yıkın!" diye bağırdı Skeat. "Şu serserileri yere yıkm!"

Oklar atları yarıp biçti. Kontun gücünü desteklemek için daha fazla İngiliz askeri nehre girdi. Santim santim, metre metre kıyıya doğru ilerliyorlardı, ama sonra düşman atlıları mızrakları ve kılıçlarıyla kargaşanın ortasına daldı. Thomas bir Fransız'ın boğazını kaplayan zırhtan bir ok soktu, atının deri örtüsüne bir başka ok gönderdi, böylece at şaha kalkıp binicisini düşürdü.

"Öldürün! Öldürün! Öldürün!" Nortahmpton Kontu miğferinden çizmelerine kadar kanlar içindeydi ve kılıcını tekrar tekrar sokmaya devam ediyordu. Ölesiye yorgundu ve çelik sesiyle sağır olmuştu, ama kıyıya tırmanıyordu ve adamları yakmmdaydı. Cobham sakin bir kesinlikle öldürürken her darbenin ardında yılların deneyimi vardı. Artık İngiliz atlılar da kargaşanın içindeydi. Düşman atlılarını geri püskürtmek için mızraklarını arkadaşlarının başının üstünden savuruyorlardı, ama aynı zamanda okçuların önünü de tıkıyorlardı. Thomas yeniden yayını boynuna asıp kılıcını çekti. "St. George! St. George!" Kont artık sazların arasından çıkmış çimenin üstünde dikiliyordu. Arkasındaki nehir kıyısı ölü ve yaralı adam, kan ve çığlık mahzeni gibiydi.

Papaz cüppesinin eteklerini beline kadar kaldırmış

olan Peder Hobbe savaş sırığıyla dövüşüyor, sırığı Fransızların yüzlerine sokuyordu. "Kutsal Baba," diye ba-

ğırdı ve bir Fransız oyulmuş gözüyle geriye doğru sendeledi, "ve oğul adına." Peder Hobbe bir adamın burnunu kırarken dişlerini göstererek güldü, "Ve Kutsal Hayalet!"

Bir şövalye İngiliz saflarını geçti, ama bir düzine okçu atının üstüne üşüştü. Atın diz arkası kirişini kestiler, binicisini çamura indirip balta, bıçak ve kılıçlarla saldırdılar.

"Okçular!" diye bağırdı Kont. "Okçular!" Son Fransız atlıları dövüşen bütün adamları, ingiliz Fransız hepsini nehre dökecek bir hücuma hazırlanıyordu. Ama okları kalan okçular oklarını kıyıya ön saflardaki adamlara attılar. Adamlar, devrilen atlar ve silahlar birbirine karıştı.

Bir borazan sesi daha duyuldu, bu kez ingiliz tarafından geliyordu. Takviye kuvvetleri birdenbire sığlık alanı doldurdu ve yüksek yerlere doğru ilerledi.

"Dağılıyorlar! Dağılıyorlar!" Thomas bu haberi kimin haykırdığını bilmiyordu, ama doğruydu. Fransızlar geriye doğru çekiliyordu. Savaş cesaretleri, kaybettikleri akrabalarıyla zayıflayan piyadeler geri çekilmişti bile, fakat artık Fransız şövalyeleri ve askerleri de ingiliz saldırısının öfkesinden kaçıyordu.

"Öldürün onları! Öldürün! Esir yok! Esir almayın!" diye bağırdı Northampton Kontu Fransızca olarak. Kanlı ve ıslak, öfkeli ve yorgun askerleri kıyıya çıktı ve bir adım daha gerileyen Fransızlara bir kez daha saldırdı.

O zaman düşman iyice dağıldı. Aniden oldu. Bir an için iki kuvvet homurdanarak birbirine kilitlendi, itişme, kılıç darbelerinin indiği bir çatışma oldu, derken Fransızlar koşmaya başladı. Sığlık alan dağılan düşmanı kovalamak için güney kıyısını geçen atlı askerlerle doldu.

Will Skeat, "Sevgili Isa," diyerek yere çöktü, haç çıkardı.

Yakındaki ölmekte olan bir Fransız inledi, ama Skeat ona aldırmadı. "Sevgili İsa," dedi yeniden. "Okun kaldı mı Tom?"

"İki tane."

"Sevgili İsa." Skeat başını kaldırıp baktı. Yanaklarında kan vardı. "O serseriler," dedi kindar bir sesle. Kaçan düşmanı kovalamak için savaş alanına yeni giren İngiliz atlılarından söz ediyordu. "O serseriler! Kampı ilk onlar kuracak, değil mi? Bütün yiyecekleri onlar alacak!"

Ama nehir geçilmişti, tuzak bozulmuştu ve İngilizler Somme'nin karşısındaydı.

Crecy

I

Sular yeniden yükselmeden bütün İngiliz ordusu kar-

şıya geçmişti. Atlar, vagonlar, adamlar ve kadınlar - hepsi güvenle karşıya geçtiler, böylece onları tuzağa düşürmek için Abbeville'den gelen Fransız ordusu nehirle deniz arasındaki toprak köşesini boş buldu.

Ertesi gün ordular sığlık alanın iki yanında birbiriyle karşı karşıya geldi, ingilizler nehir kıyısına dizilen dört bin okçusu, arkalarındaki daha yüksek alanda üç büyük asker grubuyla savaşa hazırlandı, ama sığlık alana giden patikalara sıralanan Fransızlar karşıya geçiş için bir yol bulmayı istemiyordu. Bir avuç şövalye suya girip İngilizlere meydan okuyarak hakaret etti, ama Kral hiçbir İngiliz şövalyesinin karşılık vermesine izin vermedi. Oklarını saklamaları gerektiğini bilen okçular da hakaretlere tepki vermeden katlanmak zorunda kaldı.

"Bırakın serseriler bağırsın," diye kükredi Will Skeat.

"Bağırmak hiçbir zaman bir adama zarar vermez." Thomas'a sırıttı. "Ama adamına bağlı elbet. Sir Simon'ı sinir-lendirmişti, değil mi?"

"O piçin biri."

"Hayır, Tom," diye onu düzeltti Skeat. "Piç olan sensin. O bir centilmen." Skeat sığlık alanı geçmeye çalışıyor gibi görünmeyen Fransızlara baktı. "Çoğu iyi durumda,"

diye devam etti. Belli ki şövalye ve soylulardan söz ediyordu. "Okçularla bir süre savaştıktan sonra onları hayatta tutan kirli serseriler biz olduğumuz için bize bakmayı öğrenirler, ama her zaman birkaç tane salak olacaktır.

Ama Billy'miz değil." Dönüp Fransızların gelip savaşması için sabırsızlanarak sığlık alanda bir ileri bir geri yürüyen Northampton Kontuna baktı. "O gerçek bir centilmen. Lanet olası Fransızları nasıl öldüreceğini biliyor."

Ertesi sabah Fransızlar gitmişti. Onlardan kalan tek iz, dev orduyu Abbeville'e götüren yolun üstünde asılı beyaz duran toz bulutuydu. Açlıkla yavaşlayan İngilizler kuzeye doğru gitti. Atları iyice zayıf düşmüştü, ama adamlar onları bırakmayı istemiyordu. Ordu Somme bataklıklarından sık ormanlarla kaplı kırsal alana tırmandı.

Ama orada hububat, canlı hayvan ya da yağmalanacak bir şey bulamadılar. Ancak kuru ve sıcak olan hava, sabahları nemli ve soğuk olmaya başlamıştı. Doğudan gelen yağmur aralıksız olarak yağıp adamların perişanlığını daha da artırıyordu. Bu yüzden Seine'in güneyinde zaferle başlayan harekât onur kırıcı bir geri çekilmeye dönüşmüştü. İngilizler Fransızlardan kaçıyordu ve bunu herkes biliyordu. Yakında yiyecek bulamazlarsa zayıflıkları onları düşman için kolay hedef hâline getirecekti.

Kral, takviye ve erzakın beklediğini umduğu Somme'nin ağzındaki Le Crotoy'da bulunan küçük limana güçlü bir kuvvet göndermişti. Ama orada bekleyen tek şey Cenovalı okçu garnizonuydu. Duvarlar kötü bir şekilde onarılmıştı, saldırganlar açtı, bu yüzden Cenovalılar ok yağmuru ve asker

fırtınası altında öldü. İngilizler limanın yiyecek depolarını boşalttı ve Fransız ordusunun kul-366

lanımı için toplanan bir sığır sürüsü buldu. Ama kilisenin çatısına tırmandıklarında nehrin ağzına demirlemiş herhangi bir gemi olmadığını gördüler, denizde bekleyen herhangi bir filo da yoktu. Orduyu tazeleyecek olan oklar, okçular ve hububat hâlâ İngiltere'deydi.

İlk gece yağmur o kadar şiddetli yağdı ki ordu ormanda kamp kurdu. Söylentilere göre Kral ve büyük adamları "ormanın kıyısındaki bir köydeydi, ama adamların çoğu suları süzülen ağaçların altına sığınmak ve bulabildikleri azıcık şeyi yemek zorunda kalıyordu.

"Meşe palamudu güveci," diye söylendi Jake.

"Daha kötüsünü de yedin," dedi Thomas.

"Ve bir ay önce gümüş tabaklarda yemek yiyorduk."

Jake ağzındakileri tükürdü. "Peki neden kahrolasılarla sa-

vaşmıyoruz?"

"Çünkü sayıları çok fazla," dedi Thomas yorgun bir şekilde, "çünkü o kadar okumuz yok, çünkü çok yorulduk."

Ordu karaya oturmuş gibiydi. Jake ve Will Skeat'm ok-

çularının bir düzinesinin çizmesi yoktu artık. Yaralılar topallayarak yürüyordu, çünkü onları taşıyacak yeterli araba yoktu. Hastalar yürüyemiyor ya da emekleyemiyorlar-sa geride bırakılmıştı. Yaşayanlar leş gibi kokuyordu.

Thomas Eleanor'la kendisine dallardan ve çimenler-den bir sığmak yapmıştı. Küçük kulübenin içerisi kuruydu, yaktıkları ateş yoğun bir duman

çıkarıyordu.

"Eğer kaybederseniz bana ne olacak?" diye sordu Eleanor.

"Kaybetmeyeceğiz," dedi Thomas, ama sesinde pek inandırıcılık yoktu.

"Bana ne olacak?" diye tekrar sordu Eleanor.

"Seni bulan Fransız'a teşekkür edersin," dedi. "Ve iste-

ğin dışında zorla bizimle yürüdüğünü söylersin. Sonra babana haber gönderirsin."

Eleonar bu cevapları bir süre düşündü, ama tatmin olmuş görünmüyordu. Caen'de zafer peşindeki adamların mantıkla yönetilmediklerini, iştahlarının kölesi olduklarını öğrenmişti. Omuz silkti. "Sana ne olacak?"

"Hayatta kalırsam mı?" Thomas başını iki yana salladı. "Esir olacağım. Duyduğuma göre bizi güneydeki kadırgalara vereceklermiş. Eğer yaşamamıza izin verirler-se tabiî."

"Neden vermesinler?"

"Okçuları sevmezler. Okçulardan nefret ederler." Islak eğreltiotu yığınını ateşe yaklaştırdı, yatak yapmadan önce kurutmaya çalışıyordu. "Belki bir savaş olmaz," dedi.

"Çünkü onlardan bir gün öndeyiz." Fransızların Abbeville'e geri döndüğü, nehri oradan geçeceği söyleniyordu, bu da avcıların geldiği anlamına geliyordu, ama İngilizler hâlâ bir günlük mesafeyle öndeydiler ve belki Flanders'daki kalelerine ulaşabilirlerdi. Belki.

Eleanor duman yüzünden gözlerini kırpıştırdı. "Mızrak taşıyan bir şövalye gördün mü?"

Thomas başını iki yana salladı. "Bakmadım bile," diye itiraf etti. O gece aklında olan son şey esrarengiz Vexiller-di. Zaten mızrağı görmeyi de beklemiyordu. Bu Sir Guillaume'nin fantezisiydi ve şimdî de Peder Hobbe'nin coşkusu hâline gelmişti, ama Thomas'm saplantısı değildi.

Hayatta kalmak ve yeterince yiyecek bulabilmek aklında-ki tek şeydi.

"Thomas!" Will Skeat dışarıdan sesleniyordu.

Thomas başını kulübenin aralığından çıkarınca Skeat'm yanında dikilen pelerinli birini gördü. "Buradayım."

"Misafirin var," dedi Skeat hırçın bir şekilde, sonra dönüp uzaklaştı.

Pelerinli kişi içeri girmek için eğilince Thomas şaşırarak onun Jeanette olduğunu gördü. "Burada olmamalı-368

yım," diye onu selamladı Jeanette. Dumanlı kulübeye girerek başlığını çıkardı, Eleanor'a baktı. "O kim?"

"Benim kadınım," dedi Thomas İngilizce.

"Ona gitmesini söyle," dedi Jeanette Fransızca.

"Burada kal," dedi Thomas Eleanor'a. "Bu Armorica Kontesi."

Thomas kendisine karşı çıkınca Jeanette sinirlenerek başını yukarı kaldırdı, ama Eleanor'un gitmesi için ısrar etmedi. Onun yerine Thomas'a bir torba fırlattı. Torbanın içinde bir but, bir somun ekmek ve taştan bir şarap şişesi vardı. Thomas ekmeğin yalnızca zenginlerin yiyebildiği kaliteli beyaz ekmek olduğunu gördü, jambon buduysa karanfil ve balla tatlandırılmıştı.

Thomas torbayı Eleanor'a uzattı. "Prenslere layık yiyecekler," dedi.

"VVill'e götüreyim mi?" diye sordu Eleanor, okçular bütün yiyeceklerini paylaşmayı kabul ettikleri için.

"Evet, ama bekleyebilir," dedi Thomas.

"Şimdi götüreceğim," dedi Eleanor. Sonra başına bir pelerin geçirip ıslak karanlığa çıktı.

"Çok güzel," dedi Jeanette Fransızca.

"Bütün kadınlarım güzeldir," dedi Thomas. "Prenslere layıklar."

Jeanette öfkeli görünüyordu, ya da belki de yalnızca içerideki duman onu rahatsız ediyordu. Kulübenin duvarına dokundu. "Bana yolculuğumuzu hatırlattı."

"Bizim yolculuğumuz soğuk ya da ıslak değildi," dedi Thomas. Ve sen deliydin, diye eklemek istedi, ben sana baktım ve sen ardına bile bakmadan gittin.

Jeanette sesindeki düşmanlığı duymuştu. "Günah çıkardığımı sanıyor," dedi prens için.

"O zaman günahlarını söyle bana, böylece Majestelerine yalan söylemiş olmazsın."

Jeanette ona aldırmadı. "Şimdi ne olacak biliyor musun?"

"Biz kaçıyoruz, onlar kovalıyor ve bizi ya yakalayacak-lar ya da yakalayamayacaklar." Kabaca konuşuyordu.

"Ve eğer bizi yakalarlarsa çok kan dökülecek."

"Yakalayacaklar," dedi Jeanette güvenle, "ve bir savaş

olacak."

"Bunu biliyor musun?"

"Prense bildirilen haberi duydum. Ve Fransızlar iyi yollardalar, biz değiliz."

Bu mantıklıydı, ingiliz ordusunun Seine'i geçtiği sığlık alan yalnızca bataklığa ve ormana açılıyordu. Orası köyler arasındaki bağlantı yoluydu ve büyük bir ticaret rotasında bulunmuyordu, bu yüzden orada iyi yollar yoktu.

Ama Fransızlar nehri ticaret şehri olan Abbeville'de geçmişlerdi, bu yüzden düşman Picardy'ye doğru geniş yol-lardan hızla ilerleyebilirdi. Karınları iyi doyuyordu, canlıydılar ve şimdi de hızlarını artıracak iyi yollar vardı önlerinde.

"Demek bir savaş olacak," dedi Thomas, siyah yayma dokunarak.

"Savaş olacak," diye doğruladı Jeanette. "Buna karar verildi. Yarın ya da ertesi gün. Kral ormanın hemen dışında savaşabileceğimiz bir tepe olduğunu söylüyor. Bunun Fransızların önümüze çıkıp yolumuzu kesmelerinden daha iyi olacağını söylüyor. Ama iki şekilde de," dedi du-raklayarak, "onlar kazanacak."

"Belki," diye onayladı Thomas.

"Kazanacaklar," diye ısrar etti Jeanette. "Konuşmaları dinledim, Thomas! Sayıları çok fazla."

Thomas haç çıkardı. Jeanette doğruyu söylüyorsa, ki kendisini kandırması için bir neden göremiyordu, ordunun liderleri umudu kesmiş demekti, ama bu onun umut-370

suzluğa kapılması anlamına gelmiyordu. "Önce bizi yen-meleri gerekiyor/' dedi inatçı bir şekilde.

"Yenecekler," dedi Jeanette acımasızca. "Peki o zaman bana ne olacak?"

"Ne olmuş sana?" diye sordu Thomas şaşkınlıkla. Dikkatle kulübenin kırılgan duvarına yaslandı. Eleanor'un yiyeceği çoktan bırakıp aceleyle onları dinlemeye geldiğini hissetti. "Sana ne olduğu neden umurumda olsun ki?"

Jeanette ona kötü bir bakış fırlattı. "Oğlumu bana geri getireceğine yemin etmiştin."

Thomas yeniden haç çıkardı. "Ettim, leydim," diye itiraf ederken çok fazla yemin ettiğini düşündü. Bir yemin bir ömür için yeterliydi ve kendisi hahrlayamayacağı ya da tutamayacağı kadar çok yemin etmişti.

"O zaman onu bulmama yardım et," diye talep etti Jeanette.

Thomas gülümsedi. "Önce kazanılması gereken bir savaş var, leydim."

Jeanette küçük kulübedeki dumana kaşlarını çatarak baktı. "Savaştan sonra İngiliz kampında bulunursam Charles'ı bir daha asla göremem. Asla."

"Neden?" diye sordu Thomas. "Tehlikede değilsin, leydim. Sen sıradan bir kadın değilsin. Ordular karşılaştı-

ğında fazla şövalyelik olmayabilir, ama kraliyet çadırları-na gelince durum değişir."

Jeanette başını sabırsızca iki yana salladı. "Eğer İngilizler kazanırsa Charles'ı yeniden görebilirim, çünkü Dük Krala yaltaklanmak isteyecektir. Ama eğer kaybederlerse bir jest yapmasına gerek kalmaz. Eğer kaybederlerse, Thomas, her şeyimi kaybederim."

Bu, gerçeğe yakın, diye düşündü Thomas. Eğer İngilizler kaybederse Jeanette son haftalarda biriktirdiği her şeyi, prensin kendisine verdiklerini kaybetme riskine girer-371

BERNARD CORNIVELL

di. Boynunda pelerininin başlığıyla yarı gizlenen yakuta benzer bir kolye olduğunu gördü. Başka düzinelerce de-

ğerli taşı olduğuna kuşku yoktu.

"Peki benden ne istiyorsun?" diye sordu.

Jeanette öne doğru eğilip sesini alçalttı. "Sen," dedi,

"ve bir avuç adamın. Beni güneye götürün. Le Crotoy'dan bir gemiye binip Britanya'ya gidebilirim. Artık param var. La Roche-Derrien'deki borçlarımı ödeyebilirim ve o kötü avukatla baş edebilirim. Kimsenin burada olduğumu bilmesi gerekmez."

"Prens bilecek."

Jeanette buna sinirlendi. "Beni sonsuza dek istediğini mi sanıyorsun?"

"Ben onu nereden bileyim?"

"Benden bıkacaktır," dedi Jeanette. "O bir Prens. İstediğini alır ve benden bıkınca yoluna devam eder. Ama bana karşı iyi davrandı, o yüzden şikayet edemem."

Thomas bir süre hiçbir şey söylemedi. Onun başıboş

dolaştıkları o yaz günlerinde hiç bu kadar sert olmadığını düşündü. "Ya oğlun?" diye sordu. "Onu nasıl geri alacaksın? Para ödeyerek mi?"

"Bir yolunu bulacağım," dedi kaçamak bir şekilde.

Oğlanı kaçırmaya çalışacak» diye düşündü Thomas, neden olmasmdı? Birkaç adam toplayabilirse bu mümkün olurdu. Belki bu işi Thomas'ın yapmasını bekleyecek-ti. Bu düşünce aklına gelirken Jeanette gözlerine baktı.

"Bana yardım et," dedi, "lütfen."

"Hayır," dedi Thomas. "Şimdi olmaz." İtirazlarını önlemek için elini kaldırdı. "Bir gün Tanrının izniyle," diye devam etti, "oğlunu bulacağım, ama şimdi bu orduyu bı-rakamam. Eğer bir savaş olacaksa leydim, ben de diğerleriyle birlikte o savaşta olacağım."

"Sana yalvarıyorum."

"Hayır."

"O hâlde Tanrı seni kahretsin," dedi tükürürcesine, sonra başlığını siyah saçlarının üstüne geçirip karanlığa çıktı. Kısa bir duraklamadan sonra Eleanor içeri girdi.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Thomas.

"Bence çok güzel," dedi Eleanor kaçamak bir şekilde, sonra kaşlarını çatarak ona baktı. "Ve bence yarınki savaşta birisi seni saçlarından yakalayabilir. Kesmelisin."

Thomas irkildi. "Güneye gitmeyi mi istiyorsun? Savaştan kaçmayı?"

Eleanor ona azarlarcasına baktı. "Ben bir okçunun kadınıyım ve sen güneye gitmeyeceksin. Will senin o güzel yiyeceklerden vazgeçtiğin için kahrolası bir aptal olduğunu söylüyor," dedi yarım yamalak İngilizcesiyle. "Ama yine de teşekkür etti. Ve Peder Hobbe yarın Ayin yapa-cakmış, senin de orada olmanı istiyor."

Thomas bıçağını çekip ona verdi, sonra eğildi. Eleanor onun at kuyruğunu kesti, bir avuç dolusu siyah saçı ateşe attı. Eleanor saçlarını keserken Thomas hiçbir şey söylemeden Peder Hobbe'nin Ayinini düşünüyordu. Ölüler için Ayin, diye düşündü, ya da ölmek üzere olanlar için.

Çünkü ıslak karanlıkta, ormanın ötesindeki güçlü Fransa yaklaşıyordu. İngilizler düşmandan iki kez kaçmış, nehirleri geçmenin olanaksız olduğu yerlerden iki kez geçmişti, ama üçüncü kez kaçamazlardı. Fransızlar sonunda onları yakalamıştı.

Köy, çayırlarda durgun bir şekilde akan küçük bir derey-le ayrıldığı ormanın kuzey kıyısından yalnızca kısa bir yürüyüş mesafesi uzaklıktaydı. Dikkati çeken bir köy değildi: bir havuzu, küçük bir kilisesi ve sazdan yapılma kalın damları olan yirmi kadar kulübesi, küçük bahçeleri ve yüksek gübre yığınları vardı. Köyün adı da orman gibi Crecy'ydi.

Köyün kuzeyindeki tarlalar, kuzeye ve güneye inen yüksek bir tepeye kadar uzanıyordu. Çiftlik arabalarının tekerleklerinin derin izler açtığı taşra yolu tepenin zirvesine uzanıyor, Crecy'den adı Wadicort olan bir o kadar özelliksiz başka bir köye gidiyordu. Eğer bir ordu Abbeville'den gelip Crecy ormanının kenarından geçseydi İngilizleri arayarak batıya gelirdi ve bir süre sonra Crecy ve VVadicort arasında önlerinde yükselen tepeyle karşılaşır-dı. İki küçük köydeki güdük kilise kulelerini ve köylerin arasında bulunan, ama Crecy'ye daha yakın olan değirmeni görürdü. Fransızlara bakan yamaç uzun ve pürüzsüzdü, çalı ya da hendek yoktu, at sırtındaki şövalyeler için oyun alanı gibiydi.

Ordu şafaktan önce kalktı. 26 ağustos cumartesiydi ve mevsim dışı soğuk yüzünden adamlar homurdanryordu.

Ateşler karıştırılarak canlandırıldı, alevlerin ışığı zırhlar-dan yansıdı. Crecy köyü Kral ve önemli lordlar tarafından işgal edilmişti. Bunların bazıları kilisede uyumuştu ve kraliyet ordusunun rahibi Ayin okumaya geldiğinde bazıları hâlâ silahlarını kuşanıyordu. Mumlar yakıldı, el çanları çalındı ve rahip küçük alanı dolduran zırh şakırtısına aldırmadan yortularını o gün kutlayan St. Zephyrinus'un, St. Gelasinus'un ve iktsine de Genesius denen azizlerin yardımını istedi. Rahip ayrıca neredeyse iki yüz yıl önce bugün Yahudiler tarafından öldürülen Lincolnlü Küçük Sir Hugh'nun da yardımını diledi. Olağanüstü dindar olduğu söylenen çocuk ölü bulunmuştu ve kimse böyle kusursuz bir örneğin dünyadan bu kadar gençken alınmasına Tanrının nasıl izin verdiğini anlamamıştı, ama Lincoln'de Yahudiler vardı ve varlıkları uygun bir cevap olmuştu. Rahip hepsine dua etti. St. Zephyrinus, diye dua etti, bizi zafere ulaştır. St. Gelasinus, diye yalvardı, adamlarımızın yanında ol. St. Genesius bizimle ilgilen ve St.

Tenesius bize güç ver. Küçük Sir Hugh diye yalvardı, Tanrının kollarındaki çocuk, bize şefaat et. Sevgili Tanrım, diye dua etti, büyük merhametinle bizi

koru. Şövalyeler Kutsal Ekmeklerini almak için keten gömlekleriyle sunağa geldiler.

Ormandaki okçular diğer rahiplerin önünde çömeldi.

Günah çıkarıp İsa'nın bedeni olan kuru, bayat ekmeği aldılar. Haç çıkardılar. Kimse o gün bir savaş olacağını bilmiyordu, ama harekâtın sona ereceğini hissetmişlerdi, ya o gün ya da ertesi gün savaşacaklardı. Bize yeterince ok ver, diye dua etti okçular ve biz de dünyayı kırmızıya bo-yayalım. Ok demetlerini rahiplere uzattılar, onlar da oklara dokunup dua ettiler.

Mızraklar paketlerinden çıkarıldı. Yük atlarıyla ve va-gonlarla taşınmışlardı ve harekât sırasında fazla kullanıl-mamışlardı, ama şövalyeler kalkanlara çarpan mızraklarla sona eren gerçek bir çarpışma hayali kuruyordu hep.

Daha yaşlı ve bilge adamlar ayakta dövüşeceklerini, kılıçlarının çoğunlukla kılıç, balta ya da pala olacağını biliyorlardı, ama yine de boyalı mızraklar, güneşten kurumala-rını ya da yağmurdan çarpılmalarını engelleyen torbalarından ya da deri kılıflarından çıkarıldı. "Onları sırık olarak kullanabiliriz," dedi Northampton Kontu.

Zırh taşıyıcılar ve şövalye adayları şövalyelerini giy-dirdi, ağır deri ceketlerini ve zırhlarını giymelerine yardımcı oldu. Kayışlar sıkıca takıldı. Savaş atları fırçalandı, demirciler bileme taşlarını kılıçların uzun bıçaklarına sürttü. Sabah dörtte kendisi giyinmeye başlayan Kral çömelip içinde melek Cebrail'in kanadından kopan bir tüyün bulunduğu kutsal emaneti öptü, haç çıkarıp rahibe kutsal emaneti oğluna götürmesini söyledi. Miğferinin etrafındaki altın taçla gri bir kısrağa binmesine yardım edildi ve Kral köyden kuzeye doğru yola çıktı.

Şafak söküyordu ve iki köy arasındaki sırt boştu. Keten kanat bezleri rüzgârda güzelce sarılıp bağlanmış olan değirmen, uzun çimenleri dalgalandıran rüzgârda çatırdıyordu. Ot yiyen tavşanlar kulaklarını dikti, atlıların değirmene giden yola tırmandığını görünce kaçarak uzaklaştı.

Kral üzerine parlak kraliyet armalarıyla süslü bir örtü örtülmüş kısrağıyla öndeydi. Kılıcının kırmızı kadifeden kını, altın zambaklarla kaplanmış, kabzasıysa bir düzine büyük yakutla süslenmişti. Kralın elinde uzun, beyaz bir asa vardı. Refakatçi olarak bir düzine arkadaş ve yirmi kadar şövalye getirmişti, ama yanmdakilerin çoğu büyük lordlar olduğu için maiyetleri de onları takip ediyor, böylece üç yüz adam kıvrımlı yolda ilerliyordu. Krala yaklaştıkça rütbe artıyor ve en arkadaki zırh taşıyıcıları ve şövalyeler öndekilerin konuşmalarını duymaya çalışıyordu.

Bir asker atından inip değirmene gitti. Merdivenlere tırmanıp kanatlara giden küçük kapıyı açtı, dingilin üstüne ata biner gibi oturup doğuya baktı.

"Bir şey görüyor musun?" diye sordu Kral neşeyle, ama adam kralının kendisine seslenmesinden o kadar etkilenmişti ki yalnızca aptal gibi başını iki yana sallayabildi.

Gökyüzü bulutlarla yarı örtülüydü ve kırsal alan karanlık görünüyordu. Asker değirmenin yüksekliğinden uzun yamacın ucundaki tarlalara kadar olan bölgeyi görebiliyordu. Tarlalardan sonra bir yamaç daha yükselip ormana dönüşüyordu. Ormanın ötesindeki boş bir yol doğuya doğru uzanıyordu. Sulanan İngiliz atlarıyla dolu nehir ormanın kenarını göstermek istercesine sağa dönüyordu. Siperi tacının ön tarafına sıkıştırılmış olan Kral aynı manzaraya baktı. Ormanda saklanırken bulunan bir yerli, Abbeville'den gelen yolun doğudan geldiğini doğruladı. Bu da demek oluyordu ki Fransızlar tepeye cepheden saldıracak olurlarsa yamacın dibindeki küçük 376

tarlaları geçmek zorundaydılar. Tarlalarda çalılar yoktu, yalnızca atlı bir şövalyenin bile gizlenemeyeceği sığ hendekler vardı.

"Ben Philip olsaydım daire çizip kuzey kanadımıza ge-lirdim, efendimiz," dedi Northampton Kontu.

"Sen Philip değilsin ve bunun için Tanrıya şükrediyo-rum," dedi İngiltere Kralı Edward. "O zeki değildir."

"Ben öyle miyim?" Kontun sesi şaşkındı.

"Savaşta zekisin, William," dedi Kral. Uzun süre yamacın dibine baktı. "Ben Philip olsaydım," dedi sonunda,

"o tarlalar beni çok cezbederdi," yamacın dibini işaret ediyordu. "Özellikle de bu tepede adamlarımızı görürsem."

Açık otlağın uzun bayırı şövalye hücumu için mükem-meldi. Mızraklar ve şöhret için bir davet, Fransa lordları-mn küstah düşmanı parçalara ayırmaları için Tanrı tarafından yapılmış bir yerdi orası.

"Tepe çok dik, efendimiz," diye uyardı Warwick Kontu.

"Dibinden öyle görünmediğini garanti ederim," dedi Kral, sonra atını döndürüp tepenin sırtında kuzeye doğru ilerledi. Kısrağı sabah havasının keyfini çıkararak rahat rahat ilerliyordu. "İspanyol," dedi Kral Konta. "Grund-ley'den alındı. Sen ondan alıyor musun?"

"Parasını ödeyebildiğim zaman."

"Elbette ödeyebilirsin, William! Senin gibi zengin bir adam? Onu dölleyeceğim. İyi savaş atları yavrulayabilir."

"Eğer yavrularsa sizden bir tane alırım, efendimiz."

"Grindley'in parasını ödeyemezsen benimkini nasıl ödeyeceksin?" diye takıldı Kral.

Atını mahmuzlayıp hafif dörtnal koşturmaya başladı.

Kralın plaka hâlindeki zırhı tangırdarken uzun bir adam silsilesi tepe sırtının zirvesinde kuzeye doğru giden yolda onu takip etmeye başladı. Kışın ölecekleri kesin olan yeşil 377

buğday ve arpa filizleri hasadı değirmene taşıyan araba-lardan dökülen hububattan büyümüştü. Kral sırtın ucuna, Wadicort köyünün hemen üstüne

gelince durdu, kuzeye baktı. Kuzeni haklıydı. Philip boş kırsal alana girip Flanders'a giderken onun yolunu kesmeliydi. Fransızlar oranın hâkimiydi. Orduları daha büyük, adamları daha canlıydı, ingilizler umutsuzca saldırmaya zorlanana veya kendilerine bir avantaj sağlamayan bir yerde kapana kısı-lana kadar yorgun düşmanlarının etrafında dans edebilir-lerdi. Ama Edward her türlü korkunun beynini yiyip bi-tirmesine izin vermemesi gerektiğini biliyordu. Fransızlar da umutsuz durumdaydı. Düşman ordusunun topraklarını mahvetmesini seyretmenin utancını yaşamışlardı ve zekâ belirtisi gösterecek durumda değildiler. İntikam istiyorlardı. Onlara bir şans verilirse bunu yakalama olasılık-larının büyük olduğunu düşünüyordu. Bu yüzden Kral bütün korkularından kurtulup atını VVadicourt köyüne sürdü. Bir avuç köylü orada kalmaya cesaret etmişti ve onlar da miğferini kuşatan altın tacı ve kısrağmdaki gümüş gem zincirlerini görünce dizlerinin üstüne çöktüler.

"Size zarar vermeyeceğiz," dedi Kral nazikçe, ama sabah bitmeden evlerinin güzelce talan edileceğini biliyordu. *

Yine güneye döndü, tepenin dibinde ilerledi. Vadinin çimenleri yumuşaktı, ama güvenilmez değildi. Atlar orada debelenmezdi, bir saldırı mümkün olabilirdi -hatta dü-

şündüğü gibi daha iyi bile olurdu- ve bulunduğu açıdan tepe fazla dik görünmüyordu. Görüntü aldatıcıydı. Hatta uzun çimenler yumuşak bile görünüyordu, ama gerçekte ingiliz askerlerine ulaşana kadar atların ciğerlerini patla-tacaktı. Tabiî onlara ulaşabilirlerse.

"Kaç okumuz var?" diye sordu yakınındaki her adama.

"Bin iki yüz demet," dedi Durham Piskoposu.

"İki araba dolusu," diye cevap verdi Warwick Kontu.

"Sekiz yüz altmış demet," dedi Northampton Kontu.

Bir süre sessizlik oldu. "Adamların kendi okları var mı?," diye sordu Kral.

"Belki kişi başı bir demet," dedi Northampton Kontu keyifsiz bir şekilde.

"Yeterli olmalı," dedi Kral cesaret kırıcı bir şekilde.

İki katı oku olsun isterdi, ama ona kalsa daha pek çok şey isterdi. İki katı adam, iki katı dik bir tepe ve Valoisli Philip'in iki katı endişeli bir adam tarafından yönetilen bir düşman isterdi. Philip zaten endişeliydi, ama bu iyi bir dilek değildi. Savaşmak ve kazanmak zorundaydı.

Tepe sırtının güney ucuna, Crecy köyünün uzağına indi-

ği yere baktı. Fransızların saldırması için en iyi ve en yakın yer orasıydı, bu da oradaki savaşın zor olacağı anlamına geliyordu. "Toplar William," dedi Northampton Kontuna.

"Toplar mı, efendim?"

"İki kanada top yerleştireceğiz. Kahrolası şeylerin bir ara işe yaraması gerekiyor!"

"Onları tepeden aşağıya yuvarlayıp bir iki adam öldü-rebiliriz."

Kral bir kahkaha atıp yoluna devam etti. "Yağmur ya-

ğacağa benziyor."

"Bir süre beklemeli," diye cevap verdi Warwick Kontu. "Belki Fransızlar da bekler, efendim."

"Gelmeyeceklerini mi sanıyorsun William?"

Kont başını iki yana salladı. "Gelecekler efendim, ama biraz zamanlarını alacak. Çok zamanlarını. Öğlene kadar öncü kollarını görebiliriz, fakat geridekiler hâlâ Abbeville'deki köprüyü geçiyor olacaktır. Saldırmak için yarın sabahı bekleyeceklerine bahse girerim."

"Bugün ya da yarın," dedi Kral kaygısızca, "hepsi aynı."

"Yürümeye devam edebiliriz," dedi Warwick Kontu.

"O zaman daha iyi bir tepe mi bulabiliriz?" Kral gülümsedi. Kontlarının çoğundan daha genç ve deneyimsiz-di, ama aynı zamanda Kraldı, bu yüzden kararlar ona bağlıydı. Gerçekte içi şüpheyle doluydu, fakat kendine güvenli görünmesi gerektiğini biliyordu. Söylediklerini kararlı bir şekilde söyledi.

"Burada savaşacağız," dedi yamaçtan yukarı bakarak.

Ordusunun burada olduğunu, Fransızların gördüğü şeyi gördüğünü hayal etti. Tepe sırtının Crecy'ye yakın olan alçak kısmının tehlikeli bir yer olduğu şeklindeki şüphe-sinin doğru olduğunu biliyordu. Burası onun değirmene yakın sağ kanadı olacaktı. "Oğlum sağ tarafı idare edecek/' dedi işaret ederek. "Ve sen VVilliam, onunla birlikte olacaksın."

"Olacağım, efendim," dedi Northampton Kontu.

"Ve sen lordum, solda olacaksın," dedi Kral, Warwick Kontuna. "Tepenin yukarılara kadar olan bölümünün üçte ikisini iki yanı okçularla dolduracağız."

"Ya siz efendim?" diye sordu Warwick Kontu.

"Ben değirmende olacağım," dedi Kral, sonra atını tepeye doğru sürmeye başladı. Yamacın üçte ikisini tırmanıp atından indi, zırh taşıyıcının dizginleri almasını bekledi, sonra sabahın gerçek işine başladı. Tepe boyunca yürüdü, beyaz asasıyla çimenleri dürterek bazı yerleri işa-retledi, yanındaki lordlara adamlarının duracakları yerleri gösterdi. Lordlar kumandanlarını çağırması için adamlar gönderdi, böylece ordu uzun yeşil yamaca geldiğinde kim nerede duracağını bilecekti.

"Sancakları buraya getirin," diye emretti Kral. "Ve adamların toplanacağı yerlere dikin."

Ordusunu Normandiya'dan beri yürüyen üç tabur hâlinde tutuyordu. En büyük ikisi yamacın yukarılarına doğru uzanacak olan kaim ve uzun bir asker hattı oluştu-racaktı. "Ayakta savaşacaklar," dedi Kral. Bunu adamların çoğu beklese de genç lordlardan birkaçı homurdandı, çünkü at sırtında savaşarak daha fazla onur kazanılacağı-

na inanıyorlardı. Ama Edvvard zaferi onurdan daha çok umursuyordu. Eğer askerleri at sırtında olursa Fransızlar saldırır saldırmaz kendi aptallarının hücuma geçeceğini çok iyi biliyordu, taburları dağılarak tepenin dibinde kavgaya tutuşacak, o zaman da sayıca üstün oldukları için Fransızlar kazanacaktı. Ama eğer adamları piyade olursa atlı düşmanın üstüne saldırma deliliğim göstermez, kalkanlarının ardında üzerlerine saldırılmasmı beklerlerdi.

"Atlar geride tutulacak, tepe sırtının diğer tarafında," diye emretti. Kendisi tepenin zirvesinde yedekte bekleyen en küçük tabura komuta edecekti.

"Sen benimle kalacaksın, piskopos lordum," dedi Kral Durham Piskoposuna.

Baştan aşağı zırhlı olan ve dev bir mızrak taşıyan piskopos sinirlenerek çenesini havaya kaldırdı. "Fransızların kafasını kırma şansımı elimden mi alıyorsunuz, efendim?"

"Onun yerine dualarınla Tanrıyı yormanı istiyorum,"

dedi Kral, lordları güldü. "Ve okçularımız," diye devam etti Kral, "şurada, şurada ve şurada olacaklar. Çimenlerin üstünde gezinip birkaç adımda bir asasını yere bastırıyordu. Ön saflar okçularla kaplanacak, yanlarda çok daha fazla okçu olacaktı. Okçuların tek avantajı olduğunu biliyordu. Uzun, beyaz tüylü okları, düşman atlılarını gör-kemli bir hücuma davet eden bu yerde ölümcül iş göre-cekti. "Burada," dedi ayağını yere vurup çimenleri ölçe-rek, "ve burada."

"Çukur istiyor musunuz, efendim?" diye sordu Northampton Kontu.

"İstediğin kadar William," dedi Kral. Okçular ön saflarda gruplar hâlinde toplandıktan sonra yamacın aşağı-smdaki çimenlere çukurlar açmaları istenecekti. Çukurların büyük olması gerekmiyordu, yalnızca deliği görmez-se içine düşecek olan atın ayağını kırması yeterliydi. Yeterince çukur açarlarsa hücum yavaşlar ve dağılırdı. "Ve burada." Kral tepe sırtının güney ucuna varmıştı. "Boş

vagonları buraya koyacağız. Topların yarısını buraya yerleştirin, diğer yarısını da öteki uca. Ve burada daha fazla okçu olmasını istiyorum."

"Eğer elimizde kalırsa," diye homurdandı Warwick Kontu.

"Vagonlar?" diye sordu Northampton Kontu.

"Vagon dizisinin arasından atlarla hücum edemezsin, VVilliam," dedi Kral neşeyle. Atını çağırdı, çünkü zırhı çok ağırdı. İki zırh taşıyıcısı onu yarı kaldırıp yarı iterek eyerine oturttu. Bu da pek onurlu olmayan bir debelenme görüntüsü sergiledi. Atının üstüne yerleştikten sonra tepe sırtının artık boş olmayan iki yanma baktı. Adamların duracakları yerleri göstermek için sancaklar yerleştiriliyor-du. Bir iki saat içinde Fransızlar! okçuların oklarına çekmek için bütün ordusu orada olacaktı. Asasının dibindeki toprağı temizledi, sonra atını Crecy'ye sürdü. "Yiyecek bir şey var mı bakalım," dedi.

Boş tepe sırtında ilk sancaklar dalgalanıyordu. Gri gökyüzü uzaktaki tarlalara ve ormanlara doğru alçalı-yordu. Kuzeye düşen yağmurla serin bir rüzgâr esti.

Fransızların geleceği doğudaki yol hâlâ boştu. Rahipler dua ediyordu.

Bize acı Tanrım, senin büyük merhametinle bize acı.

Kendisine Harlequin diyen adam Crecy ve VVadicort arasındaki tepe sırtının doğusunda uzanan tepedeki or-manlardaydı. Gece yarısı Abbeville'den ayrılmış, nöbetçi-lerin kuzey kapısını açmaya zorlamış, bölgedeki yolları bilen Abbevilleli bir rahibin yardımıyla karanlıkta yol almıştı. Sonra kayın ağaçlarının ardına gizlenerek İngiltere Kralının tepenin uzaktaki sırtında at binip yürümesini seyretmişti. Kral artık gitmişti, ama yeşil çimenlik alanın çeşitli yerlerine sancaklar dikilmişti ve ilk ingiliz atlıları köyden yukarı doğru yayılmaya başlamıştı. "Burada savaşmamızı bekliyorlar," dedi.

"Her yer kadar iyi burası da," dedi Sir Simon Jekyll so-murtkan bir şekilde. Gecenin bir yarısında uyandırılmak-tan hoşlanmamıştı. Kendisine Harlequin diyen siyah giy-sili yabancının Fransız ordusunun keşif kolu olmayı teklif ettiğini biliyordu, ama Harlequin'in bütün takipçilerinin kahvaltıyı kaçırmaları ve altı soğuk saat boyunca karanlık ve boş kırsalda el yordamıyla ilerlemek zorunda kalmala-rının beklendiğini düşünmemişti.

"Savaşmak için çok saçma bir yer," diye cevap verdi Harlequin. "Tepelere okçuları dikecekler ve biz de doğruca onların oklarına hücum etmek zorunda kalacağız. Yapmamız gereken şey kanattan dolaşmak." Kuzeyi işaret etti.

"Bunu Majestelerine söyle," dedi Sir Simon kızgın bir şekilde.

"Beni dinleyeceğinden şüpheliyim." Harlequin kü-

çümsemeyi hissetmişti, ama üstüne gitmedi. "Henüz de-

ğil. Adımızı duyurduğumuzda bizi dinleyecektir." Atının boynunu okşadı. "İngiliz oklarıyla yalnızca bir kez karşılaştım ve o zaman da yalnızca tek bir okçu vardı, ama okun bir zırhtan geçtiğini gördüm."

"Ben bir okun meşe ağacına altı santim girdiğini gördüm," dedi Sir Simon.

"Dokuz santim," diye ekledi Henry Colley. Sir Simon gibi o da o gün oklarla karşılaşmak zorunda kalabilirdi, ama yine de İngiliz silahlarının yapabildiği şeyle gurur duyuyordu.

"Tehlikeli bir silah," dedi Harlequin, ama sesi endişeli değildi. O hiçbir zaman endişelenmezdi, her zaman kendine güvenli, sürekli sakindi ve bu öz kontrolü Sir Simon'ı sinir ediyordu. Ama Harlequin'in başlığıyla belli belirsiz örtülü olan ve kendisine Hooktonlu Thomas'ı hatırlatan gözleri daha da sinir bozucuydu. O da Thomas gibi yakışıklıydı, ama en azından Hooktonlu Thomas ölmüştü ve bu da o gün bir okçu eksik olacak demekti.

"Ama okçular yenilebilir," diye ekledi Harlequin.

Sir Simon Fransız'ın bütün hayatı boyunca bir okçuyla karşılaştığını düşündü, ama onları nasıl yeneceğini bulmuştu bile. "Nasıl?"

"Bunu bana sen söyledin," diye ona hatırlattı Harlequin. "Oklarını tüketerek elbet. Onlara daha önemsiz hedefler gönderirsin, bir-iki saat boyunca köylüleri, aptalları ve paralı askerleri öldürmelerine izin verirsin, sonra esas gücünü üstlerine salarsın. Bizim yapacağımız şey ikinci safla hücum etmek," dedi atını döndürerek. "Hangi emri aldığımız önemli değil, oklar bitene kadar bekleyeceğiz.

Kim pis bir köylü tarafından öldürülmek ister ki? Bunda hiçbir onur yok Sir Simon."

Sir Simon bunun doğru olduğunu biliyordu. Harlequin'i kayın ormanının uzak ucuna kadar takip etti. Zırh ta-

şıyıcılar ve uşaklar yük atlarıyla orada bekliyordu. İki haberci İngiliz eğilimleriyle ilgili haberlerle geri gönderildi, gerisi atlarından inip eyerlerini çözdü. Adamların ve hayvanların dinlenip yemek yeme, savaş için giyinme ve dua etme zamanıydı.

Harlequin'in sık sık dua etmesi, kendisini iyi bir Hıris-384

tiyan olarak gören Sir Simon'ı mahcup ediyordu. Yılda bir iki kez günah çıkarırdı, Ayine gider ve Kutsal Ekmek ve Şarap dağıtılırken şapkasını çıkarırdı, ama onun dışında dindarlığı fazla düşünmezdi. Öte yandan Harlequin her gün Tanrıyla konuşuyordu, ama nadiren kiliseye giriyordu ve rahiplere çok az vakit ayırıyordu. Sanki Tanrıyla özel bir ilişkisi vardı ve bu Sir Simon için hem rahatlatıcı hem de sinir bozucuydu. Bu durum onu sinirlendiriyor-du, çünkü bu pek insanca görünmüyordu ve rahatlatıyor-du. Eğer Tanrı savaşan bir adamın işine yarıyorsa bir savaş gününde de yarardı.

Ama o gün Harlequin için çok özel görünüyordu, çünkü bir dizinin üstüne çöküp bir süre sessizce dua ettikten sonra ayağa kalkıp yardımcısından zırhı getirmesini istedi. Onların dinle ilgili bu soytarılıklara bir an önce son vermelerini ve bir şeyler yiyebilmeyi isteyen Sir Simon si-lahlanmaları gerektiğini düşünüp kendi mızrağını getirmesi için Colley'i gönderdi, ama Harlequin onu durdurdu. "Bekle," diye emretti.

Deriye sarılı mızraklar yük atlarıyla taşınıyordu, ama Harlequin'in yardımcısı onun kendi atıyla taşıdığı ve derinin yanı sıra ketenle sarılmış olan ayrı bir mızrak getirdi. Sir Simon bunun Harlequin'in özel silahı olduğunu tahmin etti, ama mızrağın üstündeki keten açılınca onun çok eski ve eğri bir mızrak olduğunu gördü. O kadar eski ve koyu renk bir tahtadan yapılmıştı ki en ufak bir geli-rimde paramparça olacağına kuşku yoktu. Ucundaki sivri parça gümüşten yapılmış gibiydi ki bu çok aptalcaydı, çünkü metal ölümcül bir bıçak olamayacak kadar zayıftı.

Sir Simon sırıttı. "Bununla savaşmıyorsun, herhalde!"

"Hepimiz bununla savaşıyoruz," dedi Harlequin ve Sir Simon'm şaşkın bakışları altında yine diz çöktü. "Yere çök," dedi Sir Simon'a.

Sir Simon kendini aptal gibi hissederek çöktü.

"Sen iyi bir askersin Sir Simon," dedi Harlequin. "Senin gibi silah kullanabilen çok az adamla karşılaştım ve benim tarafımda dövüşmesini istediğim kimse olmadı, ama dövüşte kılıç, mızrak ve oklardan daha fazla şey söz konusudur. Dövüşmeden önce düşünmelisin ve her zaman dua etmelisin, çünkü Tanrı senin yanmdaysa kimse seni yenemez."

Eleştirildiğini belli belirsiz anlayan Sir Simon haç çıkardı. "Ben dua ediyorum," dedi kendini savunurcasma.

"O zaman bu mızrağı savaşa götürdüğümüz için Tanrıya teşekkür et."

"Neden?"

"Çünkü bu St. George'un mızrağı ve bu mızrağın koruması altında savaşan bir adam Tanrının kollarıyla sarı-lacaktır."

Sir Simon saygıyla çimenlere konan mızrağa baktı. Hayatında birkaç kez, özellikle de yarı sarhoşken Tanrının esrarlarını şöyle bir görmüştü. Bir keresinde bir Dominikan rahibi tarafından göz yaşlarına boğulmuştu, ama bunun etkisi tavernaya yaptığı bir sonraki ziyarete kadar sürmüştü. İlk kez bir katedrale girdiğinde ve mum ışıklarıyla loş bir şekilde aydınlanmış tonozları görünce kendini çok küçük hissetmişti, ama hayatındaki bu tür anlar nadir görülüyordu ve keyifsizdi. Ama şimdi birdenbire İsa'nın esrarı kalbine dokunmak için aşağıya uzanmıştı.

Mızrağa baktı ve kullanışsız gümüş bir bıçağı olan basit bir silah değil, Tanrı tarafından verilmiş bir güç gördü.

Yeryüzündeki adamları görünmez kılmak için Tanrı tarafından verilmişti ve Sir Simon gözlerinin yaşardığını görerek şaşırdı.

"Ailem onu Kutsal Topraklardan getirdi," dedi Harlequin. "Bu mızrağın koruması altında dövüşen insanların

enilemeyeceğini iddia ediyorlardı, ama bu doğru değildi Yenildiler, ama bütün yandaşları ölürken, takipçilerini vakmak için cehennem ateşleri

yanarken onlar yaşamaya devam ettiler. Fransa'dan ayrıldılar ve mızrağı da birlikte götürdüler, ama amcam onu bizden çalıp sakladı. Sonra ben buldum ve şimdi bizim savaşımızı kutsayacak."

Sir Simon bir şey söylemedi. Yalnızca hayranlığa yakın bir ifadeyle mızrağa baktı.

O andan etkilenmeyen Henry Colley burnunu karıştırıyordu.

"Dünya," dedi Harlequin, "bozuluyor. Kilise yozlaşı-yor ve Kral zayıflıyor. Tanrının sevdiği yeni bir dünya ya-ratmak bizim gücümüz dahilinde Sir Simon, ama bunu yapmak için eskisini yok etmeliyiz. Gücümüzü kendimiz almalıyız, sonra Tanrıya vermeliyiz. Bu yüzden savaşıyoruz."

Henry Colley adamın açıkça deli olduğunu düşünüyordu, ama Sir Simon'm yüzünde kendinden geçmiş bir ifade vardı.

"Söyle bana," dedi Harlequin Sir Simon'a bakarak,

"İngiliz Kralının savaş sancağı nedir?"

"Ejderhalı sancak," dedi Sir Simon.

Harlequin nadir gülüşlerinden birini sergiledi. "İşte bu kötü bir işaret değil mi?" diye sordu, sonra durakladı.

"Sana bugün olacakları söyleyeyim," diye devam etti.

"Fransa Kralı gelecek ve sabırsızlanıp saldıracak. Gün bizim için kötü geçecek. Onları dağıtamadığımız için İngilizler bizimle alay edecek, ama mızrağı savaşa soktuğu-muzda Tanrının savaşı tersine çevirdiğini göreceksin. Ye-nilgiden zaferi çıkaracağız. Sen İngiliz Kralının oğlunu esir alacaksın, hatta belki Edvvard'm kendisini esir alırız ve ödülümüz Valois'li Philip'in onayı olur. İşte bu yüzden savaşıyoruz Sir Simon - Kralın onayı için, çünkü bu onay 387

güç, zenginlik ve toprak anlamına gelir. O zenginliği paylaşacaksın, ama gücümüzü Hıristiyanlıktaki bozulmayı yok etmek için kullanacağımızı anladığın sürece. Kötülü-

ğe karşı bir kırbaç olacağız."

Bu adam zır deli, diye düşündü Henry Colley. Tam bir budala. Harlequin'in ayağa kalkıp yük atının yanına gidi-

şini seyretti. Adam atın küfesinden katlanmış bir bez çıkarıp açtı. Üzerinde arka ayaklarının üstünde şaha kalkmış

boynuzları, dişleri ve pençeleri olan, ön ayaklarıyla bir kâse tutan bir yaratığın olduğu kırmızı bir sancaktı bu.

"Bu benim ailemin sancağı," dedi Harlequin, sancağı siyah bir kurdeleyle mızrağın gümüş ucuna bağlarken.

"Bu sancak, Sir Simon, yıllarca Fransa'da yasaklandı, çünkü sahipleri Krala ve Kiliseye karşı savaştılar. Arazi-lerimiz harap edildi ve kalemiz hâlâ hiçe sayılıyor, ama bugün kahraman olacağız ve bu sancak yeniden onay görecek." Sancağı mızrağın tepesine sardı, böylece yale gizlendi. "Bugün ailem yeniden canlanacak," dedi ateşli bir şekilde.

"Ailen kim?"

"Adım Guy Vexille ve Astarac Kontuyum."

Sir Simon Astarac'ı hiç duymamıştı, ama efendisinin bir soylu olduğunu öğrendiğine memnun olmuştu. Bağlılığını göstermek için dua ettiği ellerini Guy Vexille'e doğru uzattı. "Sizi düş kırıklığına uğratmayacağım, lordum,"

dedi Sir Simon alışılmadık bir mütevazılıkla.

"Tanrı bugün bizi düş kırıklığına uğratmayacak," dedi Guy Vexille. Sir Simon'm ellerini kendi ellerine aldı. "Bugün," dedi bütün şövalyelere hitap etmek için sesini yük-selterek, "İngiltere'yi mahvedeceğiz."

Çünkü mızrak ondaydı.

Ve Fransa kraliyet ordusu yoldaydı.

Ve ingilizler katledilmek için hazırlardı.

"Oklar," dedi Will Skeat. Ormanın kıyısında bir vagondan indirilen ok demeti yığınlarının yanında dikiliyordu, ama birden durakladı. "Sevgili Tanrım." Tho-

mas'a bakıyordu. "Saçlarını sanki fare kemirmiş." Kaşlarını çattı. "Ama sana yakışmış. Sonunda bir yetişkine benzemişsin. Oklar!" dedi yeniden. "Okları ziyan etmeyin."

Demetleri birer birer okçulara geçirdi. "Çok gibi görünü-

yor, ama siz cüzamlıların çoğu doğru dürüst bir savaşa bile girmediniz ve savaşlar okları yutar, tıpkı fahişelerin -

Günaydın Peder Hobbe!"

"Bana bir demet ayıracak mısın, Will?"

"Günahkârların üstünde harcamayın, peder," dedi Will, rahibe bir demet atarak. "Tanrıdan korkan birkaç Fransız öldürün."

"Öyle bir şey yok, Will. Onların hepsi Şeytanın yavruları."

Thomas bir demeti ok torbasına boşalttı, bir diğerini beline bağladı. Miğferindeki bir çift yay ipi, yağacakmış

gibi görünen yağmura karşı korunuyordu. Bir demirci ok-

çuların kamp yerine gelmiş kılıçlardaki, baltalardaki, bı-

çaklardaki çentikleri onarıp, bileyi taşlarıyla hepsini bilemişlerdi. Ordunun arasında dolaşan demirci Kralın savaş

alanına bakmak için kuzeye gittiğini anlattı, ama kendisi Fransızların o gün geleceğini düşünmüyordu. "Bir hiç için bir sürü zahmete giriyoruz," diye homurdandı, Thomas'm kılıcını düzeltirken. "Bu Fransız işi," dedi uzun bı-

çağına bakarak.

"Caen'den."

"Bunu bir iki penny'ye satabilirsin." Övgüsü pek cömert değildi. "İyi çelikten. Eski, elbet, ama iyi."

Artık, okları yenilendikten sonra okçular eşyalarını ordunun diğer eşyalarıyla birleşecek olan bir vagona koydular. Karnı ağrıyan bir adam bütün gün vagona göz 389

kulak olacaktı ve sakat olan başka bir nöbetçi bütün gece okçuların atlarına bakacaktı. Will Skeat vagonun uzaklaşmasını emretti, sonra toplanan okçularına baktı.

"Serseriler geliyor," diye kükredi. "Bugün olmasa yarın ve sayıları bizden fazla. Karınları aç değil, çizmeleri iyi ve dışkılarının gül gibi koktuğunu düşünüyorlar, çünkü onlar kahrolası Fransızlar, ama onlar da herkes gibi ölecekler. Atlarını vurursanız şafağa kadar yaşarsınız. Ve unutmayın, iyi okçuları olmadığı için kaybedecekler.

Bunu anlamak zor değil. Başlarınızı dik tutun, atlara ni-

şan alın, oklarınızı ziyan etmeyin ve emirleri dinleyin.

Hadi gidelim, çocuklar."

Sığ nehirden geçtiler. Çok sayıda okçu grubundan biri ağaçların arasından çıkıp Crecy köyünü doldurdu. Oradaki şövalyeler ileri geri yürüyüp ayaklarını yere vuruyor, zırhlarını rahatlatmak için zırh taşıyıcılarından bir kayışı sıkmalarını ya da gevşetmelerini istiyorlardı. Yan yana bağlanmış bir sürü at, tepenin arkasına, ordunun kadınlarının, çocuklarının ve eşyalarının olduğu yere, vagon halkasının içine götürüldü. Belinden aşağıya kadar

zırhlar içindeki Galler Prensi kilisenin yanında yeşil bir elma yiyordu. Kendisine selam vermek için saygıyla miğferlerini çıkaran Skeat'm adamlarına dalgınca başını salla-

dı. Jeanette'den bir haber yoktu. Thomas onun kendi ba-

şına kaçıp kaçmadığını merak etti, sonra bunun umurunda olmadığına karar verdi.

Eleanor yanında yürüyordu. Ok torbasına dokundu.

"Yeterince okun var mı?"

"Kaç Fransız'ın geleceğine bağlı."

"Kaç İngiliz var?" Söylentiye göre orduda yarısı okçu olmak üzere sekiz bin adam vardı ve Thomas bunun doğru olduğunu düşünüyordu. Bu sayıyı Eleanor'a söyleyince kız kaşlarını çattı. "Peki kaç Fransız var?"

"Güzel Tanrım bilir," dedi Thomas, ama sekiz binden fazla olması gerektiğini düşünüyordu, hem de çok daha fazla. Ama şu anda bu konuda bir şey yapamazdı, bu yüzden okçular değirmene doğru tırmanırken sayılar arasındaki çelişkiye boş vermeye çalıştı.

İleri doğru uzanan uzun yamacı görmek için zirveyi geçtiler ve Thomas bir an için büyük bir panayırın başlayacağı izlenimini edindi. Parlak renkli sancaklar tepeyi süslüyor, adamlar onların aralarında dolaşıyordu. Birkaç tane dans eden ayı ve hokkabaz olsa Dorchester panayırı-na benzeyecekti.

Will Skeat, Northampton Kontunun sancağını görmek için durdu, sonra onun yamacın sağ tarafında, değirmenin hemen aşağısında olduğunu gördü. Adamları aşağıya yönlendirdi ve bir asker onlara okçuların nerede savaşacağını gösteren çubukları işaret etti. "Kont at çukurlarının kazılmasını istiyor."

"Onu duydunuz!" diye bağırdı Skeat. "Kazmaya başlayın!"

Eleanor Thomas'ın çukur kazmasına yardım etti.

Toprak yoğun olduğu için gevşetmek amacıyla bıçaklarını kullandılar, sonra elleriyle gevşettikleri toprağı çıkardılar.

"Neden çukur kazıyorsunuz?" diye sordu Eleanor.

"Atların takılıp düşmesi için," dedi Thomas, yeni bir deliğe başlamadan önce diğerinden çıkan toprakları tekmeleyerek. Bütün tepe boyunca okçular bulundukları ko-numun birkaç adım önüne çukur kazmaya başladılar.

Düşman atları dörtnala gelebilirdi, ama çukurlar onları yavaşlatırdı. Çukurlarından arasından geçebilirlerdi, ama ancak yavaş giderlerse. O zaman da hücumun hızı azalmış olurdu ve çukurların arasından geçmeye çalışırken okçuların saldırısına uğrarlardı.

"İşte," dedi Eleanor işaret ederek. Thomas bakınca uzaktaki tepede bir grup atlı gördü. İlk Fransızlar gelmişti ve İngilizlerin sancakların altına yavaş yavaş toplandık-ları yere bakıyorlardı.

"Daha saatler var," dedi Thomas. Bu Fransızların düşmanı bulmak için önden gönderilen keşif kolu olduğunu tahmin etti. Esas Fransız ordusu daha Abbeville'den buraya doğru yürüyor olmalıydı. Saldırıya önderlik edeceği kesin olan tatar yayaları piyade olacaktı.

Thomas'm sağ tarafında, yamacın nehre ve köye doğru indiği yerde boş vagonlardan geçici bir kale yapılmıştı. Arabalar atlılara karşı engel oluşturmak için birbirine yakın park edilmişti ve aralarında da toplar vardı. Bunlar Caen Kalesini yıkmayı başaramayan toplar değil, çok daha ufaklarıydı.

"Ribaldlar?" dedi Skeat Thomas'a.

"Ribaldlar mı?"

"Adları bu, ribaldlar." Garip demir boru yığınları gibi duran toplara bakmak için Thomas ve Eleanor'u yamaçtan geçirdi. Topçular barutu karıştırıyor, diğerleri boruların içine sokulan uzun oka benzer demir füzeler olan garro'larm örtülerini açıyorlardı. Bazı ribaldların sekiz namlusu vardı/bazılarının yedi, bazılarınınsa yalnızca dört. "İşe yaramaz şeyler," dedi Skeat tükürürcesine. "Ama atları korkutabilirler." Ribaldla-nn önünde çukur kazan okçuları selamladı. Buradaki topların sayısı fazlaydı -Thomas otuz dört tane olduklarını saydı ve daha başkaları da yerlerine yerleştirili-yordu- ama yine de düşman oklarına karşı korunmaları gerekiyordu.

Skeat bir arabaya yaslanıp uzak tepeye baktı. Hava sıcak değildi, ama terliyordu. "Hasta mısın?" diye sordu Thomas.

"Karnım biraz çalkalanıyor," dedi Skeat. "Ama önemli bir şey değil." Uzak tepede artık dört yüz kadar atlı vardı ve ağaçların arasından diğerleri de çıkıyordu. "Olma-yabilir," dedi Skeat sessizce.

"Savaş mı?"

"Fransız Philip heyecanlıdır," dedi Skeat. "Savaş yerine kadar gelip sonra hoplaya zıplaya eve dönmeye karar vermede çok beceriklidir. Ben öyle duydum. Endişeli bir salak." Omuz silkti. "Ama bugün bir şansı olduğunu dü-

şünürse, Tom, durum çok kötü olacak."

Thomas gülümsedi. "Çukurlar ve okçulara rağmen mi?"

"Aptal olma, evlat," diye karşılık verdi Skeat. "Her çukur atın ayağını kırmaz ve her ok da isabet etmez. İlk hücumu ve belki ikincisini durdurabiliriz, ama gelmeye devam edecekler ve sonunda bizi ezip geçecekler. Serserilerin sayısı çok fazla. Tepemize çıkacaklar Tom ve onları

yenme işi askerlere düşecek. Sen yalnızca başını dik tut, evlat ve yakın dövüşü askerlerin yapacağını unutma.

Eğer serseriler çukurları geçerse yayını tak, hedefi bekle ve hayatta kal. Kaybedersek mi?" Omuz silkti. "Ormana koşup orada saklan."

"Ne diyor?" diye sordu Eleanor.

"Kolay bir iş olacağını."

"Sen kötü bir yalancısın, Thomas."

"Sayıları çok fazla," dedi Skeat, kendi kendine konu-

şur gibi. "Tommy Dugdale Britanya'da en kötü olasılıkla karşılaştı Tom, ama çok fazla okumuz vardı. Şimdiyse çok yetersiz."

"İyi olacağız, Will."

"Evet, neyse. Belki." Skeat vagondan indi. "Siz ikiniz gidin. Benim sessiz bir yere ihtiyacım var."

Thomas ve Eleanor kuzeye geri döndü. Artık İngiliz safları oluşuyor, dağınık sancakların etrafı bloklar hâlinde 393

askerler tarafından dolduruluyordu. Okçular her düzenin önüne sıralanıyor, bu arada beyaz asalı mareşaller, safların arasında atlılar çok yaklaşırsa okçuların kaçabileceği boşluklar olmasına özen gösteriyordu. Köyden mızrak yı-

ğınları getirildi ve ön saflardaki askerlere dağıtıldı, çünkü eğer Fransızlar çukurları ve okları geçerlerse mızrakların kargı olarak kullanılması gerekecekti.

Sabahın ortasına kadar bütün ordu tepeye toplanmıştı.

Gerçekte olduklarından çok daha kalabalık görünüyorlardı, çünkü kadınlar da adamlarla birlikte kalmışlardı ve şu anda çimenin üstünde oturuyor, uzanıyor ya da uyuyorlardı. Tereddütlü güneş gelip gitti, vadide hızlı gölgeler oluşturdu. Çukurlar kazıldı ve toplar dolduruldu. Belki bin Fransız uzak tepelerden onları seyrediyordu, ama hiçbiri bayıra yaklaşmıyordu. "Bu yürümekten daha iyi," dedi Jake. "En azından dinlenmek için biraz fırsatımız oluyor."

"Kolay bir gün oldu," dedi Sam. Uzak tepeyi işaret etti. "Pek fazla değiller, ha?"

"Bu yalnızca öncü kolu, seni salak geri zekâlı," dedi Jake.

"Daha fazlası mı gelecek?" Sam gerçekten şaşırmış gibiydi.

Thomas sessiz kaldı. Fransız ordusunun Abbeville yolunda ilerlediğini hayal ediyordu- Hepsi ingilizlerin kaçmayı bıraktığını, onları beklediğini biliyordu ve hiç kuşkusuz onlar da savaşı kaçırmamak için acele ediyor olmalıydılar. Kendilerine güveniyorlardı. Thomas haç çıkardı.

Yanında korkusunu hisseden Eleanor koluna dokundu.

"İyi olacaksınız," dedi.

"Sen de öyle, aşkım."

"Babama verdiğin sözü hatırlıyor musun?" diye sordu.

Thomas başıyla onayladı, ama kendini o gün St. George'un mızrağını göreceğine inandıramıyordu. Bugün ger-

çekti, mızraksa Thomas'm bir parçası olmak istemediği

esrarengiz bir dünyaya aitti. Başka herkes kutsal emanetle tutkuyla ilgileniyordu, yalnız o, gerçeği öğrenmek için herkes kadar iyi nedeni olan o, kayıtsızdı. Mızrağı hiç görmemiş olmayı diledi, kendisine Harlequin diyen adamın Hookton'a hiç gelmemiş olmasını, ama eğer Fransızlar

gelmemiş olsaydı kendisi bu siyah yayı taşıyor olmazdı, bu yeşil tepeye gelmezdi ve Eleanor'la tanışamazdı.

Tanrıya sırtını dönemezsin, dedi kendi kendine.

"Eğer mızrağı görürsem," diye söz verdi Eleanor'a,

"onun için savaşacağım." Bu onun kefaretiydi, ama hâlâ yerine getirmek zorunda olmamayı diliyordu.

Öğle yemeği için küflü ekmek yediler. Fransızlar uzak tepede kara bir kitle hâlinde duruyorlardı, artık sayılama-yacak kadar çoklardı ve ilk piyadeleri gelmişti. Başlayan hafif yağmur, iplerini yaylarının ucuna takmış olan okçuların hemen ipleri sarıp miğferlerinin ya da şapkalarının altına saklamalarına neden oldu, ama hafif yağmur çabuk geçti. Rüzgâr çimenleri oynattı.

Fransızlar tepeye hâlâ gelmeye devam ediyorlardı.

Çok büyük bir kalabalıktı, Crecy'ye gelmişlerdi ve geliş

nedenleri intikamdı.

İngilizler bekliyordu. Skeat'ın okçularından ikisi kamıştan yapılma flütlerini çalarken ordunun iki yanındaki topların korunmasına yardımcı olan Galliler yeşil ormanlar ve akan derelerle ilgili şarkılar söylüyorlardı. Bazı adamlar köylerinde yaptıkları step dansını yapıyor, kimileri uyuyor, çoğu zar atıyordu, ama uyanık olan herkes adam kaynayan uzak tepeye bakıyordu.

Jake yaylarını kaplamaları için okçuların arasında ketenle kaplı balmumu topağı dolaştırdı. Bu gerekli değildi, yalnızca bir şey yapmış olmak için yapıyorlardı. "Balmu-munu nereden buldun?" diye sordu Thomas.

"Salak bir askerden çaldım tabiî ki. Eyer cilasıydı galiba."

Aralarında en iyi hangi ağaçtan ok yapıldığına dair bir tartışma çıktı. Bu eski bir tartışmaydı, ama zaman geçir-melerine yardımı oldu. Herkes en iyi okların dişbudak ağacından yapıldığını bilirdi, ama bazıları huş ağacı veya gürgenin, hatta meşenin de o kadar iyi uçtuğunu iddia etmeye bayılırdı. Akçaağaç ağır olmasına rağmen geyik öldürmede iyiydi, ama ağır bir başlığı olması gerekirdi ve savaş için gerekli mesafeyi kaldırmazdı.

Sam torbasındaki yeni oklardan birini aldı ve okun ne kadar eğri olduğunu herkese gösterdi. "Kahrolası kara çalıdan yapılmış olmalı," diye yakındı acı bir sesle. "Köşe-den atış yapılabilir bununla."

"Eskisi gibi ok yapmıyorlar artık," dedi Will Skeat. Bu eski bir şikayet olduğu için okçular onu yuhaladı. "Bu doğru," dedi Skeat. "Bugünlerde hep alelacele yapılıyor ve hiç işçilik yok. Kimin umurunda? O serseriler demet başına para alıyor ve demetler Londra'dan gönderiliyor ve bize gelene kadar kimse onlara bakmıyor bile. Peki biz ne yapacağız? Yalnızca bakacağız!" Sam'in elinden oku alıp parmaklarında döndürdü. "Bu kahrolası kaz tüyü de-

ğil! Serçe tüyü. Kıçını kaşımaktan*başka bir işe yaramaz."

Oku Sam'e geri gönderdi. "Hayır, gerçek bir okçu kendi oklarını yapar."

"Ben eskiden yapıyordum," dedi Thomas.

"Ama artık tembel bir sersemsin, ha Tom?" diye sırıttı Skeat, ama vadinin karşısına bakar bakmaz gülüşü soldu.

"Yeter bu kahrolasılar," diye kükredi toplanan Fransızlara bakarak. Yıpranmış çizmelerine bir yağmur damlası düşünce yüzünü buruşturdu. "Keşke yağıp bitse. Yağ-mak istiyor. Eğer o serseriler bize saldırdığında başlarsa eve kaçsak iyi olur, çünkü oklar bir işe yaramaz."

Eleanor Thomas'm yanma oturmuş karşı tepeye bakıyordu. Orada en azından ingiliz ordusundaki kadar adam vardı artık ve Fransa'nın esas savaş taburu daha yeni geliyordu. Atlı askerler tepeye yayılıyor, konroiler oluşturuyorlardı. Konroi şövalye veya askerlerin temel savaş birimiydi ve çoğunda bir düzineyle yirmi adam arasında bulunuyordu, ama önemli lordların korumalarını oluşturanların sayısı daha kalabalıktı. Artık karşı tepede o kadar çok atlı vardı ki bazılarının yamaca yayılması gerekiyordu. Askerler lordlarmm armalarının işli olduğu zırh cüppeleri giydikleri ve atlarının üstünde de gösterişli örtüler bulunduğu için ortalıkta bir renk cümbüşü vardı.

Fransız sancakları da mavi ve kırmızı, sarı ve yeşile katkıda bulunuyordu. Ama bu renklere rağmen çelik ve zırhların donuk grisi yine de ortalığa hâkimdi. Atlıların önünde yeşil ve kırmızı ceketli. Cenovalı okçular bulunuyordu.

Bu okçuların sayısı bir elin parmaklarını geçmezdi, ama git gide daha fazlası arkadaşlarına katılıyordu.

İngilizlerin orta yerinden bir sevinç çığlığı duyulunca Thomas öne doğru eğildi ve okçuların ayağa kalktığını gördü. İlk düşüncesi Fransızların saldırdığı oldu, ama yaklaşan bir düşman atlısı ya da oku yoktu.

"Kalkın!" dedi Skeat birden. "Ayağa!"

"Ne oldu?" diye sordu Jake.

Thomas o zaman atlıları gördü. Bekleyen savaş saflarının önünde yürüyen bir düzine İngiliz atlısıydı bunlar.

Dikkatle çukurlardan uzak durmaya çalışarak ilerliyorlardı. Atlıların üçü sancak taşıyordu ve bir tanesinin sancağı altın çerçeveli zambak ve leoparlardan oluşuyordu.

"Bu Kral," dedi bir adam ve Skeat'm okçuları çığlık atmaya başladı.

Kral durdu, hattın ortasındaki bir adamla konuştu, sonra İngilizlerin sağma doğru yürüdü. Yanındakiler iri 397

savaş atlarına binmişlerdi, ama Kral gri bir kısrağa biniyordu. Parlak bir zırh cüppesi giymişti, ama taçlı miğferini eyerinin başlığına astığı için başı çıplaktı. Kırmızı, altın rengi ve mavi olan kraliyet sancağı öndeydi, arkadaki alevler içinde yükselen güneş Kralın kendi armasıydı, en yüksek çığlığa neden olan üçüncü sancaksa ateş çıkaran Wessex ejderhasını gösteren aşırı derecede uzun bir sancaktı. Bu ingiltere'nin bayrağıydı, Fatih'le savaşan adamların bayrağı ve şimdi Fatih'in torunu, kendisinin de, tıpkı gri atının üstünde ilerlerken onu alkışlayan adamlar gibi ingiliz olduğunu göstermek için bu bayrağı dalgalandırıyordu.

Kral, Will Skeat'ın adamlarının yanında durdu ve çığlıkları durdurmak için beyaz asasını kaldırdı. Okçular miğferlerini çıkarmışlardı ve bazıları bir dizlerinin üstüne çökmüştü. Kral hâlâ çok genç görünüyordu, saçları ve sakalı sancağında yükselen güneş kadar sarıydı.

"Burada olduğunuz için," diye söze başladı, ama sesi çok boğuk çıkınca duraklayıp tekrar başladı. "Burada olduğunuz için müteşekkirim." Çığlıklar yeniden başladı ve diğerleriyle birlikte bağıran Thomas başka nasıl bir seçenekleri olduğunu düşünmüyordu bile. Kral sessizlik için asasını kaldırdı. "Gördüğünüz gibi Fransızlar bize katılmaya karar verdi! Belki kendilerini yalnız his-sediyorlardı." Bu çok komik bir şaka değildi, ama adamların şiddetli kahkahalarına yol açtı, ardından düşmana karşı alaylı sözler başladı. Kral çığlıkların din-mesini beklerken gülümsedi. "Buraya yalnızca insanın ve Tanrının kanunlarıyla bizim olan hakları, toprakları ve ayrıcalıkları almaya geldik. Fransız kuzenim bize meydan okuyor ve bunu yaparak Tanrıya karşı geliyor." Adamlar artık sessizdi, dikkatle dinliyorlardı.

Kralın adamlarının savaş atları ayaklarını yere vuruyor-

du, ama tek bir adam bile kıpırdamıyordu. "Tanrı Fransalı Philip'in akılsızlığına katlanmayacak," diye devam etti Kral. "Fransa'yı cezalandıracak ve siz," okçuları gösterdi, "onun aracı olacaksınız. Tanrı sizinle ve size Tanrının önünde hayatım üzerine söz veriyorum ki or-

dumdaki son adam buradan ayrılmadan bu alanı terk etmeyeceğim. Bu tepede birlikte kalacağız, birlikte savaşacağız ve birlikte kazanacağız, Tanrı için, St. George için ve ingiltere için!"

Sevinç çığlıkları yeniden başladı, Kral gülümseyip ba-

şını salladı. Northampton Kontu hattan ayrılırken ona döndü. Eyerinde eğilip bir an için Kontun söylediklerini dinledi, sonra doğrulup tekrar gülümsedi. "Burada Kaptan Skeat diye biri var mı?"

Skeat hemen kızardı, ama varlığını belli etmedi. Kont sırıtıyordu, Kral bekledi, sonra okçular liderlerini işaret etti. "Burada!"

"Buraya gel!" diye emretti Kral sertçe.

Will Skeat okçuların arasından geçip Kralın yanma gelirken utanmış görünüyordu. Kralın önüne gelince bir dizinin üstüne çöktü. Kral yakut saplı kılıcını kaldırıp Skeat'm omzuna dokundurdu. "Senin en iyi askerlerimizden biri olduğunu duyduk, bu yüzden şu anda itibaren sen Sir Wiliam Skeat'sm."

Okçular daha yüksek sesle bağırdı. Kral saftaki son adamlara aynı konuşmayı yapmak için ilerlerken artık Sir VVilliam olan Will Skeat dizlerinin üstünde kaldı. Skeat'm şövalyeliğinden açıkça sorumlu olan Northampton Kontu onu kaldırıp çığlıklar atan adamlarının yanına götürdü.

Okçular sırtına şaplak indirirken Skeat hâlâ kırmızıydı.

"Saçmalık bu," dedi Thomas'a.

"Bunu hak ediyorsun, Will," dedi Thomas, sonra sırıttı. "Sir VVilliam."

"Yalnızca biraz daha fazla vergi ödemek zorundayım, değil mi?" dedi Skeat, ama yine de memnun görünüyordu. Çıplak alnına bir damla yağmur düşerken kaşlarını çattı. "Yay ipleri!" diye bağırdı.

Adamların çoğu iplerini zaten saklıyordu, ama bir kısmı yağmur hızlanırken iplerini toparlayıp saklamak zo-

runda kaldı. Kontun adamlarından biri okçuların yanma geldi, kadınların geriye gitmesi gerektiğini söyledi. "Onu duydunuz!" diye seslendi Will Skeat. "Kadınlar bagaj kısmına!"

Kadınlardan bazıları ağlıyordu, ama Eleanor bir an için Thomas'a sarıldı. "Hayatta kal," dedi yalnızca, sonra yağmurda yürüyüp gitti. Altı atlı adamıyla birlikte askerlerini Will Skeat'm okçularının arkasına yerleştiren Galler Prensinin yanından geçti. Prens at sırtında dövüşmeye karar vermişti, bu yüzden atsız adamların başlarının üstünü görebiliyordu. Gelişini göstermek için sahanın sağ

tarafındaki bütün sancaklardan daha büyük olan sancağı sağanak yağmurda dalgalanıyordu.

Thomas artık vadinin karşısını göremiyordu, çünkü yoğun gri yağmur tabakası kuzeyden geliyor ve görüşü engelliyordu. Oturup zırhının meşin sırtının ıslak ve yapış yapış olmasını beklemekten» başka yapacak bir şey yoktu. Mutsuz bir şekilde öne doğru eğilip griliğe baktı, bu sağanak yağmur dinene kadar hiçbir yayın doğru dürüst çekilemeyeceğini biliyordu.

"Yapmaları gereken şu anda saldırmak," dedi Peder Hobbe, Thomas'ın yanma oturarak.

"Bu havada onlar da yollarını bulamazlar, peder," dedi Thomas. Rahibin yayının ve ok torbasının olduğunu gördü, ama başka savaş ekipmanı yoktu. "Zırh almalısın," dedi. "Ya da en azından minderli bir ceket."

"Ben inancımla zırhlıyım, oğlum."

"Yay ipin nerede?" diye sordu Thomas, rahibin ne miğferi ne de başlığı olmadığı için.

"Şeyimin etrafına sardım... neyse boş ver. işemekten başka bir işe de yaraması gerekiyor, değil mi? Eh, orası kuru." Peder Hobbe ahlaksızca keyifliydi. "Safları dolaşıyor ve mızrağını arıyordum, Thomas. Burada değil."

"Hiç şaşırmadım," dedi Thomas. "Olacağını hiç dü-

şünmedim ki."

Peder ona aldırmadı. "Ve Peder Pryke'yle konuştum.

Onu tanıyor musun?"

"Hayır," dedi Thomas kısaca. Yağmur miğferinden inip burnunun üstüne dökülüyordu. "Peder Pryke'yi nereden tanıyayım?"

Peder Hobbe, Thomas'm hırçınlığı yüzünden vazgeçmiyordu. "Kralın günahlarını çıkarır ve büyük bir adamdır. Yakında piskopos olacak. Ona Vexilleri sordum." Durakladı. Ama Thomas bir şey söylemedi.

"Aileyi hatırlıyor," diye devam etti peder. "Chesci-he'da arazileri olduğunu söylüyor, ama Kralın saltanatının başında Mortimerleri desteklemiş, bu yüzden de kanun kaçağı ilan edilmişler. Her zaman dindar olarak görülürlermiş, ama piskoposları onların garip fikirleri olduğundan şüphelenirmiş. Gnostikliğin etkisi var."

"Katarlar mı?"

"Öyle görünüyor, değil mi?"

"Ve eğer dindar bir aileyse, belki ben onlara ait deği-

limdir. Bu iyi bir haber değil mi?"

"Kaçamazsın, Thomas," dedi Peder Hobbe yumuşak bir sesle. Her zaman vahşi olan saçları yağmur yüzünden kafasına yapışmıştı. "Babana söz verdin. Cezanı kabul ettin."

Thomas başını öfkeyle iki yana salladı. "Burada benden daha fazla adam öldüren bir sürü serseri var, pe-401

der," dedi Thomas yağmurun altında çömelmiş duran okçuları göstererek. "Gidip onların ruhunu taciz et ve beni rahat bırak."

Peder Hobbe başını iki yana salladı. "Sen seçildin, Thomas ve ben de senin vicdanınım. Bana öyle geliyor ki eğer Vexilleler, Mortimer'i destekledilerse bizim kralımızı sevemezler. Eğer bugün buradaysalar, karşıda olmaları gerekir." Hâlâ yağmurla örtülü olan vadinin uzak ucunu işaret ediyordu.

"O zaman sonsuza dek yaşayacaklar, değil mi?" dedi Thomas.

Peder Hobbe kaşlarını çattı. "Sence kaybedecek mi-yiz?" diye sordu haşin bir şekilde. "Hayır!"

Thomas ürperdi. "Vakit öğleden sonra geç olmalı, peder. Eğer şimdi saldırmazlarsa sabaha kadar beklerler. O

zaman da bizi doğramak için koca bir günleri olur."

"Ah Thomas! Tanrı seni ne kadar seviyor."

Thomas bunun üzerine bir şey söylemedi, ama bir tek okçu olmak istediğini, Will'in Sir VVilliam olduğu gibi Hooktonlu Sir Thomas olmak istediğini düşünüyordu. Krala hizmet etmekten memnundu ve kendisini karanlık lord-larla garip savaşlara sokacak bir tanrıya ihtiyacı yoktu.

"Sana bir tavsiye vereyim, peder."»

"Tavsiyelere her zaman açığımdır, Tom."

"Ölen ilk serserinin miğferini ve zırhını al. Kendine dikkat et."

Peder Hobbe Thomas'ın sırtını sıvazladı. "Tanrı senin tarafında. Kralın da bunları söylediğini duydun." Ayağa kalkıp öteki adamlarla konuşmak üzere gitti. Thomas kendi kendine otururken yağmurun sonunda hafiflediği-ni

gördü. Uzaktaki ağaçları, Fransız sancaklarının renklerini yeniden görebiliyordu. Ayrıca vadinin karşı tarafında yeşil ve kırmızı yığınını andıran okçuları da görebiliyor-402

du. Hiçbir yere gitmiyorlar, diye düşündü, çünkü nem tatar yayı kadar normal yaya da zararlıydı. "Yarın olacak,"

diye seslendi Jake'e. "Yarın her şeyi yeniden yapacağız."

"Umalım da güneş çıksın," dedi Jake.

Rüzgâr kuzeyden son yağmur damlalarını getirdi. Vakit geç olmuştu. Thomas ayağa kalktı, gerindi, ayaklarını yere vurdu. Bir gün ziyan oldu, diye düşündü ve önlerinde aç bir gece vardı.

Yarın da ilk gerçek savaş.

Heyecanlı bir grup atlı, ordunun büyük bölümünün toplandığı tepeden hâlâ yarım mil uzakta olan Fransız Kralın etrafına toplandı. Hâlâ yürümekte olan artçı kuv-vetlerde en azından iki bin asker vardı, ama vadiye ula-

şanların sayısı bekleyen ingilizlerden çok fazlaydı.

"İkiye bir, efendimiz!" dedi Alençon Kontu ve Kralın küçük kardeşi Charles hararetle. Diğer atlılar gibi onun zırh cüppesi de sırılsıklamdı ve armasının boyası beyaz ketene geçmişti. Miğferinde yağmur damlaları vardı.

"Onları şimdi öldürmeliyiz!" diye ısrar etti Kont.

Ama Valoisli Philip'in içgüdüleri beklemekten yanay-dı. Uygun bir keşif yapmak için bütün ordunun toplanmasını beklemenin ve sonra ertesi sabah saldırmanın akıllıca olacağını düşünüyordu, ama yanındakiler, özellikle kardeşi onun fazla tedbirli olduğunu düşünüyordu. İngilizlerle daha önce savaşmaktan çekindiği için korkak olduğunu bile düşünüyorlardı ve yalnızca bir gün daha beklemeyi teklif bile etmesi onun kralların yüce işi için yüreği olmadığına inanmalarına neden olurdu. Yine de bu riske girerek bir gün gecikirlerse zaferin tam olacağını dile getirdi.

"Eğer beklerseniz," dedi iğneleyici bir şekilde, "Edvvard gece kaçar ve yarın sabah boş bir tepeyle karşılaşırız."

"Üşüyorlar, ıslaklar, açlar ve katledilmeye hazırlar,"

diye ısrar etti Lorraine Dükü.

"Eğer gitmezlerse, hendek ve çukur kazmak için daha fazla zamanları olacak, efendimiz," dedi Flanders Kontu.

"Ve işaretler iyi görünüyor," dedi Kralın yakın arkada-

şı ve Beaumont Kontu olan Hainaultlu John.

"İşaretler mi?" diye sordu Kral.

Hainaultlu John siyah pelerinli bir adamın öne çıkmasını işaret etti. Uzun beyaz sakalı olan adam başıyla selam verdi. "Güneş, efendimiz, Merkür ve karşısında Satürnle bir arada. En iyisi de, soylu efendimiz, Mars Başağın evinde. Bu zafer anlamına geliyor, durum bundan daha uygun olamazdı."

Bu kehaneti sunması için ne kadar altın verdiler bu astrologa acaba, diye düşündü Philip, ama yine de baştan çıkarıcı bir kehanetti. Falsız bir şey yapmayı akılsızca buluyordu. Kendi astrologunun nerede olduğunu merak etti.

Belki hâlâ Abbeville yolundaydı.

"Şimdi gidelim!" diye ısrar etti Alençon, ağabeyine.

Astarac Kontu Guy Vexille atını Kralın etrafındaki kalabalığa sürdü. Cenovahlarm kumandanı olduğu belli olan yeşil-kırmızı ceketli bir okçu gördü ve onunla İtalyanca konuştu. "Yağmur yaylarm iplerini etkiledi mi?"

"Kötü şekilde," diye itiraf etti Cenovalı lider Carlo Grimaldi. Tatar yayı ipleri, sıradan yay ipi gibi çözülemiyor-du, çünkü ipteki gerilim çok fazlaydı, bu yüzden adamlar silahlarını yetersiz örtüler altında korumaya çalışıyorlardı. "Yarma kadar beklemeliyiz," diye ısrar etti Grimaldi.

"Kalkanlarımız olmadan ilerleyemeyiz."

"Ne diyor?" diye sordu Alençon.

Astarac Kontu söylenenleri Majesteleri için tercüme etti. Soluk, uzun yüzlü Kral, okçuların kullanışı zor silahlarını doldururken düşman oklarından kendilerini

koruyacak uzun kalkanlarının hâlâ gelmediğini öğrenince kaşlarını çattı. "Gelmeleri ne kadar sürer?" diye sordu ağlamaklı bir şekilde, ama kimse bilmiyordu.

"Neden onlar da okçularla birlikte yürümediler?" diye sordu, ama yine kimse cevap vermedi. "Kimsin sen?"

diye sordu Kral sonunda.

"Astarac, efendimiz," dedi Guy Vexille.

"Ah." Kralın Astarac'm kim ya da ne olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu, Vexille'in haç sembolü taşıyan kalkanını da tanımıyordu, ama Vexille'in atı ve zırhı pahalıy-dı, bu yüzden Kral adama tavsiye verme hakkını tanıdı.

"Ve yayların çekilmeyeceğini mi söylüyorsun?"

"Elbette çekilirler!" diye araya girdi Alençon Kontu.

"Kahrolası Cenovahlar savaşmak istemiyor. Serseriler."

Tükürdü. "ingiliz okları da bizimkiler gibi ıslak olacak."

"Tatar yayları zayıf olacak, efendimiz," diye açıkladı Vexille dikkatle, Kralın küçük kardeşinin sesindeki düşmanlığa aldırmadan. "Yaylar çekilir, ama tüm güçleriyle kullanılamazlar."

"Beklemek daha mı iyi olur?" diye sordu Kral.

"Beklemek akıllıca olur, efendimiz," dedi Vexille.

"Özellikle kalkanlar için beklemek en akıllıcası olur."

"Yarının falı?" diye sordu Hainaultlu John astrologa.

Adam başını iki yana salladı. "Neptün yarın eğime yaklaşıyor, efendimiz. Umut veren bir birleşme değil."

"Şimdi saldıralım! Islak, yorgun ve açlar," diye ısrar etti Alençon. "Şimdi saldıralım."

Kral hâlâ şüpheli görünüyordu, ama büyük lordların çoğu emin görünüyorlar ve iddialarıyla kendisine art arda saldırıyorlardı, ingilizler kapana sıkışmıştı ve bir günlük gecikme bile onlara kaçma şansı verebilirdi. Belki, fi-loları Le Crotoy'a gelirdi. Şimdi gidelim, diye ısrar ettiler, vakit geç olsa bile. Gidip öldürelim. Gidip kazanalım. Hı-405

ristiyanlığa Tanrının Fransa'nın tarafında olduğunu gösterelim. Şimdi gidelim. Kral, zayıf olduğu için ve güçlü görünmek istediği için onların isteklerine teslim oldu.

Böylece oriflamme deri tüpünden çıkarıldı ve askerlerin önündeki şeref noktasına taşındı. Başka hiçbir sanca-

ğın bu uzun kırmızı sancağın önüne geçmesine izin verilmezdi. Sancak sağ kollarına kırmızı kurdeleler bağlamış

otuz seçilmiş şövalye tarafından korunacaktı. Atlılara uzun mızrakları verildi, şövalyeler ve askerler diz dize gelecek şekilde birbirlerine

yaklaştılar. Trampetçiler aletlerinin üstündeki örtüleri kaldırdı ve Cenovalı lider Grimaldi adamlarına mütehakkim bir sesle gidip İngiliz ok-

çuları öldürmelerini söyledi. Bir grup rahip ıslak çimenlerin üstüne diz üstü çökerken Kral haç çıkardı.

Fransa'nın lordları zırhlı atlılarının beklediği zirveye çıktılar. Gece inene kadar İngiltere'yi sonsuza dek dağıta-cak esirleri ve ıslak kılıçları olacaktı.

Çünkü oriflamme savaşa gidiyordu.

"Tanrı aşkına!" dedi VVill Skeat ayağa kalkarken şaşkınlık içinde. "Serseriler geliyor!" Şaşkınlığı haklıydı, çünkü vakit öğleden sonra olmuştu. Tarladaki işçilerin eve gitme saatlerinin geldiğini düşündükleri saatti bu.

Okçular ayağa kalkıp baktılar. Düşman henüz ilerle-miyordu, ama bir sürü okçu vadinin dibine yayılıyordu, üstlerindeki Fransız şövalyeler ve askerlerse mızraklarıyla silahlanıyorlardı.

Thomas bunun bir aldatma hareketi olduğunu düşündü. Üç-dört saat içinde hava kararacaktı, ama belki Fransızlar bu işi hızla bitireceklerine inanacak kadar kendilerinden emindiler. Düşman okçular sonunda ilerlemeye başladı. Thomas yayının ipini bulmak için miğferini çıkardı, bir ucuna boynuz başlığa taktı, yayı bükerek diğer

ucun yerine geçirdi. Yayını doğru dürüst tutmayı bir türlü beceremedi ve uzun siyah silahı gerebilmek için üç deneme yapması gerekti. Sevgili İsa, gerçekten geliyorlardı!

Sakin ol, dedi kendi kendine, sakin ol, ama Hookton'un yamacında durup hayatında ilk kez adam öldürdüğü zamanki kadar heyecanlıydı. Ok torbasının iplerini açtı.

Trampetler vadinin Fransız tarafından çalmaya başlamıştı ve yüksek sesli sevinç çığlıkları duyuluyordu. Çığlıkları açıklayacak bir neden yoktu;

askerler kıpırdamıyordu ve Cenovalı okçular da hâlâ çok uzaktaydı. Kral ve asker yedeklerinin beklediği değirmenden ingiliz trampetleri açık bir şekilde karşılık verdi. İngiliz okçular tepe boyunca gerinip ayaklarını yere vuruyordu. Dört bin İngiliz oku gerilmiş ve hazır durumdaydı, ama onlara doğru gelen altı bin Fransız okçusu vardı. Bu okçuların arkasında binlerce zırhlı atlı vardı.

"Kalkanları yok," diye bağırdı Will Skeat. "İpleri ıslak olmalı."

"Bize ulaşmak zorunda değiller." Peder Hobbe, Thomas'm yanında belirmişti yine.

Thomas başıyla onayladı, ama ağzı cevap veremeyecek kadar kurumuştu. İyi ellerdeki bir tatar yayı, ki bu konuda kimse Cenovalılann eline su dökemezdi, normal bir oktan uzağa gidebilirdi, ama ıslaksa değil. Bir okun daha uzağa gitmesi büyük bir üstünlük değildi, çünkü bir tatar yayını yeniden sarmak o kadar uzun sürerdi ki daha ok-

çu ikinci oku atmaya hazır olamadan normal bir okçu aradaki mesafeyi kapatıp altı ya da yedi ok atabilirdi. Thomas bu dengesizliği bilmesine rağmen yine de endişeliydi. Düşmanın sayısı o kadar fazlaydı ki. Bir de Fransız trampetleri kalın derili köslerden yapıldığı için vadide şeytanın kalp sesleri gibi gümbürdüyordu. Düşman atlıları yavaş yavaş ilerlerken okçularının derin bir şekilde 407

yaralamasını bekledikleri İngiliz saflarına doğru atılmak için sabırsızlanıyorlardı, ingiliz askerleri kalkanlar ve çeliklerle sağlam saflar oluşturmak için bir araya sokulur-ken zırhlan şmgırdıyordu.

"Tanrı sizinle beraber!" diye bağırdı bir rahip.

"Oklarınızı ziyan etmeyin!" diye seslendi Will Skeat.

"İyi nişan alın çocuklar, iyi nişan alın. Uzun süre ayakta durmayacaklar." Saf boyunca yürüyerek mesajını tekrarladı. "Bir hayalet.görmüş gibisin Tom."

"On bin hayalet," dedi Thomas.

"Piç kurularının sayısı daha fazla," dedi Will Skeat.

Dönüp tepeye baktı. "Belki on iki bin atlı olabilir." Sırıttı.

"Bu da on iki bin ok eder, evlat."

Altı bin tatar yayı ve onun iki katı asker vardı, bunların iki kanadı da piyadelerle destekleniyordu. Thomas bir bozgun söz konusu olmadığı takdirde bu piyadelerin savaşta bir rol alacaklarını sanmıyordu. Ayrıca Fransız ok-

çuların geri döndürülebileceklerini de düşünüyordu, çünkü kalkansız geliyorlardı ve silahları yağmurla zayıflamış olmalıydı, ama Cenovalı okçuları geri döndürmek için oka ihtiyaçları olacaktı, hem de bol miktarda, bu da havaya kaldırılmış boyalı mızrakları tepe boyunca bir orman oluşturan atlı yığınları için çök az oklarının kalacağı anlamına geliyordu. "Daha fazla oka ihtiyacımız var," dedi Skeat'a.

"Elindekiyle yetineceksin, hepimiz öyle. Alamayaca-

ğın şeyi dileme."

Fransız okçular İngiliz yamacının dibinde durdu, tatar oklarını yaylarının kanalına yerleştirmeden önce sıraya girdiler. Thomas ilk oku çıkarıp batıl inançlı bir şekilde tepesi-ni öptü. Oku sol eline koydu, çentikli sapını kendirle sıkıca sarılarak aşınmaktan korunan yay ipinin ortasına yerleştirdi. Yayı biraz gerdi, direnciyle rahatladı. Ok yayın iç kıs-

mında, elinin sağ tarafmdaydı. Gerilimi azaltıp oku sol baş

parmağıyla tuttu, sağ elinin parmaklarını esnetti.

Aniden çalmaya başlayan borazanlar yüzünden yerinden sıçradı. Bütün Fransız trampetçiler ve borazancılar aletlerini çalıp büyük bir gürültü çıkarırken Fransız okçuların ileri doğru hareketini başlattı. Yüzleri gri

miğferlerinin ardında beyaz bir leke gibi görünen Fransız okçular İngiliz yamacına tırmanmaya başladı. Fransız atlılar yamaçtan aşağıya iniyorlardı, ama sanki her an hücum em-rinin gelmesini beklermiş gibi düzensizdi hareketleri.

"Tanrı bizimle birlikte!" diye seslendi Peder Hobbe.

Okçu duruşunu almıştı, sol ayağı öndeydi. Thomas rahibin ayaklarında ayakkabı olmadığını gördü.

"Çizmelerine ne oldu peder?"

"Yoksul bir çocuğun onlara benden daha çok ihtiyacı vardı. Bir çift Fransız ayakkabısı alacağım."

Thomas ilk okundaki tüyleri düzeltti.

"Bekleyin!" diye bağırdı Will Skeat. "Bekleyin!" İngiliz hattından bir köpek fırladı, sahibi geri dönmesi için bağırdı. Bir anda okçular köpeğin adını seslenmeye başladı.

"Biter! Biter! Buraya gel, seni salak. Biter!"

"Sessiz olun!" diye kükredi Will .Skeat, kafası iyice karışan köpek düşmana doğru koşarken.

Thomas'm sağ tarafında topçular arabaların yanma çömelmişlerdi, topları tutuşturmada kullanılacak çubukla-

rın dumanı tütüyordu. Okçular silahlarına yarı sarılmış

vagonların yanında duruyorlardı. Northampton Kontu okçuların arasına karışmıştı.

"Burada olmamalısınız, lordum," dedi Will Skeat.

"Kral onu şövalye yaptı diye bana emir verebileceğini sanıyor!" dedi Kont. Okçular gülüştü. "Bütün askerleri öldürme Will," diye devam etti Kont. "Biz zavallı kılıç ustaları için de biraz ayır."

"Payınıza düşeni alacaksınız," dedi Skeat haşin bir sesle. "Bekleyin!" diye seslendi okçulara. "Bekleyin!"

Cenovalılar yaklaşırken bağırıyorlardı, ama sesleri ağır trampet ve vahşi borazan sesleriyle boğuluyordu. Biter artık İngilizlere geri dönüyordu. Köpek sonunda savaş

hattında kendine bir sığmak bulunca bir sevinç çığlığı duyuldu. "Lanet olası oklarınızı ziyan etmeyin," diye seslendi Will Skeat. "İyi nişan alın, annenizin size öğret-tiği gibi."

Cenovalılar artık atış menzili içindeydi, ama tek bir ok bile uçmuyordu. Kırmızı-yeşil ceketli Cenovalı okçular hâlâ gelmeye devam ediyordu, tepeyi tırmanırken biraz öne doğru eğilmişlerdi. Doğruca İngilizlerin üstüne gel-miyorlar, hafif bir açıyla ilerliyorlardı. Bu da İngiliz saflarının sağ tarafının, Thomas'ın durduğu yerin, ilk olarak vurulacağı anlamına geliyordu. Orası ayrıca eğimin en az olduğu yerdi ve Thomas yüreği burkularak savaşın tam ortasında olacağını anladı. Derken Cenovalılar durdu, bir saf oluşturup savaş çığlığı atmaya başladı.

"Çok erken," diye mırıldandı Kont.

Tatar yayları atış pozisyonuna getirildi. Cenovalı ok-

çular İngiliz hattına ağır bir ölüm yağmuru indirmeyi umarken oklar hafifçe yukarı kaldırıldı.

"Çekin!" dedi Skeat. Thomas sert ipi sağ kulağına doğru çekerken kalbinin deli gibi çarptığım hissedebiliyordu. Düşman hattında bir adam belirledi, okun ucunu doğruca adamla sağ gözü arasına yerleştirdi, yayı biraz sağa doğru yatırdı, bu, silahın çizdiği kavisi telafi edecekti. Sonra sol elini kaldırdı, yayı sola doğru yatırdı, çünkü rüzgâr o yönden esiyordu. F~zla rüzgâr yoktu. Okun hedefini düşünmüyordu, bu bir içgüdüydü, ama yine de

endişeliydi ve sağ bacağında bir kas seğiri-yordu. İngiliz cephesi son derece sessizdi. Düşman ok-410

çular çığlık atıyor, trampetler ve borazanlar sağır edici şekilde çalıyordu. Cenova cephesi yeşil ve kırmızı hey-keller gibi görünüyordu.

"Gönderin, kahrolası bok çuvalları," diye mırıldandı bir adam ve Cenovalılar ona itaat etti. Altı bin tatar oku gökyüzüne doğru kavis çizdi.

"Şimdi," dedi Will, şaşırtıcı derecede yumuşak bir şekilde.

Ve oklar uçtu.

Eleanor okçuların eşyalarının bulunduğu vagonun yanma çömelmişti. Orada otuz-kırk kadın vardı, çoğu ço-cukluydu. Trampetleri, borazanları ve uzaktan gelen çığlıkları dinlerken yüzlerini buruşturmuşlardı. Neredeyse bütün kadınlar Fransız ya da Briton'du, ama hiçbiri Fransa'nın zafer kazanmasını istemiyordu, çünkü yeşil tepede dikilenler onların adamlarıydı.

Eleanor; Thomas, Will Skeat ve babası için dua ediyordu. Eşya arabası tepenin zirvesinin alt kısmmdaydı, bu yüzden neler olduğunu göremiyordu, ama İngiliz yaylarının ipinin serbest bırakıldığını gösteren keskin sesi duymuş ve uçan binlerce ok tüyünün üstünden geçen hava akımını hissetmişti. Ürperdi. Arabaya bağlı bir köpek inledi. Okçuların sahiplendiği çok sayıda başı boş köpekten biriydi bu da. Köpeği okşadı. "Bu gece et var," dedi köpe-

ğe. Le Crotoy'da yakalanan sığırların bugün orduya geleceği haberi yayılmıştı. Eğer geriye eti yiyecek bir ordu kalırsa tabiî. Okların sesi bir kez daha duyuldu, bu kez daha zayıf bir şekilde. Borazanlar hâlâ çalıyordu, trampet sesleri de sürekliydi. Gökyüzünde okları görmeyi umarak tepenin zirvesine baktı, ama yalnızca önünde atlıların göründüğü gri bulutlar vardı. Bu atlılar Kralın küçük yedek taburunun bir parçasıydı ve eğer Eleanor onların ileri atıl-411

dığmı görürse bu ana safın bozulduğu anlamına gelecek-ti. Kralın kraliyet sancağı altın , kırmızı ve mavi renkleriy-le değirmenin en yüksek kanadında hafif rüzgârda dalgalanıyordu.

Geniş bagaj alanı yalnızca, Fransızlar ingiliz hattını ya-racak olursa bir saniye bile dayanamayacak olan hasta veya sakat askerler tarafından korunuyordu. Kralın, beyaz boyalı üç vagona yığılmış olan ve aralarında kraliyet mü-cevherlerinin de.bulunduğu eşyaları bir düzine asker tarafından korunuyordu. Bunların dışında kalanların hepsi kadın ve çocuklardan ve kısa kılıçlarını kuşanmış bir avuç zırh taşıyıcısından oluşuyordu. Ordunun binlerce atı da oradaydı, ormana yakın bir yere bağlanmıştı ve birkaç sakat adam tarafından korunuyordu. Eleanor atların çoğunun eyerli olduğunu fark etti, sanki askerler ve okçular kaçmak gerekirse hayvanların hazır olmasını istiyorlardı.

Bir rahip kraliyet eşyalarıyla kalıyordu, ama ok sesleri duyulunca hızla zirveye koştu ve Eleanor da onun peşin-den gitmek istedi. Neler olduğunu görmek burada bekleyip olacaklardan korkmaktan daha iyidir, diye düşündü.

Köpeği okşayıp ayağa kalktı, zirveye yürümeye niyetliy-di, ama tam o sırada Crecy ormamndaki yağmurlu gecede Thomas'ın yanma gelen kadmı gördü. Güzel kırmızı bir elbise givmiş, saçlarını gümüş bir ağla toplamış olan Armorica Kontesi küçük beyaz bir kısrakla prensin vagonlarının yanında bir ileri bir geri gidip geliyordu. Ara sıra durup zirveye bakıyor, sonra batıda uzanan Crecy-Grange ormanına doğru bakıyordu.

Bir çatırtı Eleanor'un irkilmesine neden oldu ve zirveye dönüp baktı. Korkunç gürültüyü açıklayacak bir şey yoktu. Esrarengiz gürültü gök gürültüsünü andırıyordu, ama şimşek çakmamıştı, yağmur yağmıyordu, değirmen de yıkılmamıştı. Derken değirmenin kanatlarının tepesin-412

de beliren gri-beyaz bulut topların ateşlendiğini anlamasını sağladı. Toplara ribald dendiğini hatırladı ve demir oklarının vadiye doğru inişini hayal etti.

Dönüp Kontese baktı, ama Jeanette gitmişti. Mücev-herlerini de alarak ormana girmişti. Eleanor kırmızı elbiseyi ağaçların arasında bir an için gördü, sonra Kontes gözden kayboldu. Demek yenilginin sonuçlarından korkarak kaçıyordu Kontes. Prensin kadınının İngilizlerin şansını bir okçunun kadınından daha iyi bilmesi gerekti-

ğini düşünen Eleanor haç çıkardı. Sonra daha fazla beklemeye dayanamayarak zirveye doğru yürüdü. Eğer sevgilisi ölürse onun yanında olmak isterdi.

Diğer kadınlar da onu takip etti. Hiçbiri konuşmuyor-du. Yalnızca tepede durup seyrettiler.

Ve erkekleri için dua ettiler.

İlki en yüksek noktasına ulaşıp düşmeye başlamadan önce Thomas'm ikinci oku havalandı Üçüncüsüne uzanır-

ken ikinciyi panik hâlde attığını fark etti, bunun üzerine durup sığırcık kuşlarından daha yoğun, şahinlerden daha ölümcül olan titreşen siyah oklarla garip bir şekilde dolmuş havaya baktı. Hiç tatar oku görmüyordu. Sonra üçüncü oku sol eline yerleştirdi, Cenovalı saflarmdaki bir adamı seçti. Tuhaf bir patırtı duyunca irkildi, Cenovalı ok yağmurunun at çukurlarının etrafındaki çimenliğe saplandığını gördü.

Bir saniye sonra ilk İngiliz okları hedefini buldu. Bir sürü Cenovalı okçu geriye doğru düştü. Thomas'm üçüncü oku için seçtiği hedef de bunların arasında olunca hedef de-

ğiştirip yayı kulağına kadar çekti, sonra oku bıraktı.

"Okları kısa kalıyor," dedi Northampton Kontu sevinçle. Bazı okçular kendi oklarından söz ettiğini sanarak küfretti, ama yağmurla zayıflayanlar Cenova yaylarıydı

ve oklarından hiçbiri İngiliz okçularına ulaşmamıştı. Bunun üzerine katliam olasılığını gören İngiliz okçular yamaçtan aşağı birkaç adım indiler.

"Öldürün onları!" diye bağırdı Will Skeat.

Ve öldürdüler. Büyük oklar tekrar tekrar çekildi, beyaz tüylü oklar zırhları ve kumaşları delmek ve tepenin alt kısmını ölüm tarlasına çevirmek için arka arkaya yamaçtan indi. Bazı Cenovalı okçular topallayarak uzaklaştı, bazıları emekleyerek. Yaralanmamış olanlar silahlarını kullanmak yerine gerilediler.

"İyi nişan alın!" diye seslendi Kont.

"Okları ziyan etmeyin!" diye bağırdı Will Skeat.

Thomas yeniden ok attı, torbasından yeni bir ok çekti ve önceki oku bir adamı bacağından vururken kendine yeni bir hedef seçti. Cenova hattının etrafındaki çimenler ıskalayan oklarla dolmuştu, ama gereğinden fazlası hede-

fine ulaşıyordu. Cenovalı safları git gide seyreliyordu.

Vurulan adamların çığlıkları ve yaralıların iniltileri haricinde ortalık sessizdi. Okçular yeniden ilerledi, çukurların kenarına kadar geldi ve yeni bir çelik dalgası yamaçtan aşağıya hücum etti.

Ve Cenovalı okçular kaçmaya başladı.

İlk önce arkadaşlarının bedenlerinin arkasında dikilen kalabalık, düzgün olmayan bir hat şeklindeydiler, ama şimdi oklardan kaçmak için olabildiğince hızlı koşan kuru kalabalıktan ibarettiler.

"Okları kesin!" diye kükredi Will Skeat. "Kesin!"

"Durun!" diye bağırdı, adamları Skeat'm grubunun sonunda bulunan John Armstrong.

"Aferin!" diye seslendi Northampton Kontu.

"Geriye, çocuklar, geriye!" diye işaret etti Will Skeat okçularına. "Sam! David!" Gidip okları toplayın, çabuk."

Yamacın aşağısında ölen ve ölmekte olan okçuların ara-414

sındaki çimene saplanmış beyaz tüylü okları gösteriyordu. "Acele edin çocuklar. John! Peter! Gidip onlara yardım edin. Gidin!"

Saftaki bütün okçular çimendeki oklarını kurtarmaya koştu, ama sonra yerlerinde kalan adamlardan bir uyarı çığlığı duyuldu.

"Geri gelin! Geri gelin!" diye bağırdı Will Skeat.

Atlılar geliyordu.

Sir Guillaume ikinci saftaki Fransız atlılarının solunda bulunan on iki kişilik bir grubu yönetiyordu. Önünde ilk tabura ait olan kalabalık bir Fransız şövalyeleri grubu, solunda çimende oturan dağınık bir piyade grubu ve onların ötesinde ormanın içine giren küçük bir dere vardı. Sağmdaysa Cenovalı okçuların düşman saflarını zayıflatmasını bekleyen sıkış tepiş atlı yığınından başka bir şey yoktu.

ingiliz safları acınacak derecede küçük görünüyordu, belki bunun nedeni askerlerinin yaya oluşu ve bu yüzden şövalyelerden daha az yer kaplamalarıydı, ama Sir Guillaume kabul etmeliydi ki ingiliz Kral kendine iyi bir konum seçmişti. Fransız şövalyeler iki kanattan saldıramaz-dı, çünkü iki köy tarafından korunuyordu, ingilizlerin sa-

ğından dolaşamazlardı, çünkü orası da derenin yanındaki yumuşak arazisinin koruması altındaydı. Edward'm solundan dolaşmak ise Wadicourt'un etrafından uzun bir yolculuk yapmak demek olurdu ki Fransızlar İngilizleri tekrar görene dek okçular dolambaçlı yol yüzünden da-

ğılmış olan Fransız gücünü karşılamak için yeni pozis-yonlarını almış olurlardı. Bu da yalnızca ön cepheden saldırının hızlı bir zafer getireceği

anlamına geliyordu ve bu da oklara karşı hücum etmek demek oluyordu. "Başlar aşağı, kalkanlar yukarı, birbirinize yakın olun," dedi 415

adamlarına, miğferinin siperini indirmeden önce. Sonra, daha bir süre için hücum etmeyeceğini fark ederek siperi yeniden kaldırdı. Askerleri diz dize olana kadar kıpırdandılar. Rüzgârın hücum eden grubun mızraklarının arasından geçmemesi gerektiği söyleniyordu.

"Daha biraz zaman var," diye onları uyardı Sir Guillaume. Kaçan Cenovalı okçular Fransızların tuttuğu tepeye koşuyordu. Sir Guillaume onların ilerleyişini seyretmiş ve Tanrının Cenovalılarm omzunda olması için sessizce dua mırıldanmıştı. O kahrolasılarm bazılarını öldürün, ama Thomas'ı değil, diye geçirmişti içinden.

Trampetçiler trampetlerini ingilizleri tek başına gürültüyle yenebilirlermiş gibi çalıyorlardı. Bu anın etkisiyle heyecanlanan Sir Gulliame mızrağının ucunu yere da-yayarak üzengilerinin üstünde doğruldu, öndeki adamların başının üstünde ilerisini görmeye çalıştı. Cenovalılarm oklarını attıklarını, okların gökyüzünde hızla bir sis dalgası oluşturduğunu görmüştü. Sonra İngilizler oklarını atmış ve okları yeşil yamaca ve gri bulutlara karşı siyah bir leke gibi uçmuştu ve Sir Guillaume Cenovalılarm sendelediğine tanık olmuştu. İngiliz okçuların düştüğünü görmek için bakmıştı, ama onun yerine onların ilerlediğini ve hâlâ ok attığını görüyordu. Sonra toplar ok yağmuruna gülle katkısında bulunurken kü-

çük İngiliz safının iki kanadını kirli beyaz bir duman kapladı. Topların çatırtısı vadiyi doldururken atı huzur-suzca kıpırdandı. Sir Guillaume yeniden eyerine oturup dilini şaklattı. Mızrağı sağ elinde olduğu ve sol eli de mavi zemin üzerine üç sarı şahin armasının bulunduğu kalkanına sarılı olduğu için atını okşayamıyordu.

Cenovalılar dağılmıştı. Başta Sir Guillaume bunu ciddiye almadı, belki komutanları İngiliz okçuları onları takibe zorlamak için bir numara yapıyordu. Böylece yama-416

cm dibinde dağılacaklar ve Cenovalı okçular da tekrar onların üzerine hücum edecekti. Ama İngilizler kıpırdamadı ve kaçan Cenovahlar da durmadı. Geride kalabalık bir ölü ve yaralı grubu bırakarak koşmaya devam ettiler.

Şimdi de panik hâlde Fransız atlılara doğru koşuyorlardı.

Fransız askerlerinden bir homurtu koptu. Öfke ho-murtusuydu bu. Az sonra da alaylı sözlere dönüştü.

"Korkaklar!" diye bağırdı Sir Guillaume'nin yanındaki bir adam.

Alençon Kontu büyük bir öfke dalgasının içini kapladığını hissetti. "Onlara para ödenmiş!" diye hırladı yanındaki arkadaşına. "Rüşvet almışlar!"

"Kesin onları!" diye seslendi Kral, kayın ormanının kenarında bulunduğu yerden. "Doğrayın onları!"

Kardeşi onu duydu ve ona itaat etmekten başka bir şey istemedi. Kont ilk değil, ikinci saftaydı, ama atını mahmuzlayıp öndeki iki grubun arasındaki boşluğa girdi ve adamlarına kendisini takip etmelerini haykırdı. "İndirin onları!" diye seslendi. "Doğrayın serserileri."

Cenovahlar atlılarla İngiliz safları arasmdaydılar ve artık sonları gelmişti, çünkü tepedeki bütün atlılar üzerlerine geliyordu. İkinci taburdaki ateşli adamlar ilk saftaki-lerle karışıp düzensiz bir sancak, mızrak ve at yığını hâli-

ne geldi. Karşı bayıra vardıklarında hâlâ sıkı bir düzen içinde olmak için atlarını tepeden aşağı yürütmeleri gerekiyordu, ama onlar kendi yandaşlarına duydukları nefretle atlarını mahmuzlayıp öldürmek için birbirleriyle yarışmaya başlamışlardı.

"Biz kalıyoruz!" dedi Astarac Kontu Guy Vexille, adamlarına bakarak.

"Bekleyin!" diye seslendi Sir Guillaume. İlk dağınık hücumun kendini harcamasının deliliğe katılmaktan daha iyi olacağını düşünmüştü.

Fransız atlıların belki yarısı tepede kaldı. Kralın karde-

şinin idaresindeki diğer atlılar Cenovalılarm üstüne hücum etti. Cenovalı okçular kaçmaya çalıştı. Kuzey ve güney uca ulaşmak için vadi boyunca koştular, ama atlılar onların üstüne çıkarken kaçacakları bir yer yoktu. Bazı Cenovalılar akıllılık edip yere yattı ve top vaziyeti aldı.

Kimileri alçak çukurlara girdi, ama atlar üstünden geçerken çoğu öldü ya da yaralandı. Savaş atları çekiç gibi inen toynaklarıyla iri hayvanlardı. Adam ezmek için eğitilmişlerdi ve ezilip doğranırken Cenovalılar çığlık atıyordu.

Bazı şövalyeler mızraklarını Cenovalı okçuların üstünde kullandı ve atla zırhlı adamın ağırlığı mızrakların adamların önünden girip arkasından çıkmasına neden oldu, ama o mızraklar kayboldu, ölü adamların karmakarışık olmuş cesetlerinde kaldı, bu yüzden şövalyeler kılıçlarını çekmek zorunda kaldı. Atlılar dağınık okçuların arasından binlerce yol açarken bir an için vadinin dibinde bir karmaşa yaşandı. Sonra geride yalnızca ye-

şil ve kırmızı ceketleri kanla ıslanmış, silahları çamurun içinde kırılmış yatan Cenovalı paralı askerlerin parçalanmış kalıntıları kaldı.

Kolay bir zafer elde etmiş plan atlılar kendi kendilerini kutladılar. "Montjoic Deniş}" diye bağırdılar. "Montjoie Deniş!" Atlılarla birlikte yürü'ülen yüzlerce sancak baştaki kırmızı sancağı aşmakla tehdit ediyordu, ama kutsal sancağa eşlik eden kırmızı kurdeleli şövalyeler atlarını mahmuzlayıp hücumun önüne geçtiler. Meydan okuma sözleri haykırarak ingilizlere doğru giden dik bayırı tırmanmaya başladılar. Düşman artık hücum eden atlılarla dolu vadiden yukarı çıkmaya başlamıştı. Geriye kalan mızraklar indirildi, mahmuzlar geri itildi, ama bir sonraki saldırı için geride bekleyen aklı başında adamlar atların nal seslerinin gök gürültüsünü andırmadığım fark etti.

"Yer çamura dönüştü!" dedi Sir Guillaume ortaya.

Atların örtüleri ve zırh cüppeleri nalların kaldırdığı çamurla kaplanmıştı, çünkü toprak yağmurla yumuşamıştı.

Bir an için saldırı kontrolden çıkar gibi oldu, sonra öndeki adamlar ıslak vadi dibinden kurtulup daha iyi bir zemin bulmayı umdukları ingiliz yamacını tırmanmaya başladı. Ne de olsa Tanrı onlarla birlikteydi. Hepsi savaş

çığlığı atıyordu. "Montjoe St. Deniş!" Trampetler her za-

mankinden hızlı çalmıyor, atlar değirmene doğru tırmanırken borazanlar gökyüzüne doğru bağırıyordu.

"Aptallar," dedi Guy Vexille.

"Zavallılar," dedi Sir Guillaume.

"Neler oluyor?" diye sordu Kral, dikkatli saf düzeni-nin daha gerçek savaş bile başlamadan neden bozulduğu-nu merak ederek.

Ama kimse ona cevap vermedi. Herkes yalnızca seyrediyordu.

"İsa, Meryem ve Yusuf," dedi Peder Hobbe, Hıristiyanlığı oluşturan atlıların yarısı gibi görünen bir kalabalık tepeyi tırmanırken.

"Saflara!" diye bağırdı VVill Skeat.

"Tanrı içinizde!" diye bağırdı Northampton Kontu, sonra askerlerine katılmak için döndü.

"Atlara nişan alın!" diye emretti John Armstrong adamlarına.

"Serseriler kendi okçularını ezdiler!" dedi Jake hayretle.

"Biz de o kahrolası piçleri öldürürüz," dedi Thomas kindar bir sesle.

Hücum gücü oklarla ölen Cenovalılar haklanmıştı. Tepeden aşağıya bakan Thomas'a göre saldırı, cafcaflı at örtüsü ve parlak kalkan, boyalı mızrak ve dalgalanan flama sağanağını andırıyordu. Artık atlar ıslak zeminden çıktığı

için bütün okçular düşmanların trampetlerinden daha şiddetli olan nal seslerini duyabiliyordu. Yer titrerken Thomas, Sir Guillaume'nin armağanı olan çizmelerin altındaki sarsıntıyı hissedebiliyordu. Üç şahinli sancağı aradı, ama göremedi, ama sol bacağı ileri gidip, sağ kolu geri çekilirken Sir Guillaume'yi unuttu. Ağzının kenarındaki okun tüylerini öptü, sonra bakışları siyah ve sarı kalkan taşıyan bir adamın üstüne kilitlendi.

"Şimdi!" diye bağırdı Will Skeat.

Oklar tıslayarak uçtu. Thomas ikincisini yayma toktu, çekip bıraktı. Bu kez kırmızı kurdelelerle süslenmiş, domuz burunlu bir miğferi olan adamı seçerek üçüncü okunu fırlattı. Her seferinde atlara nişan alarak acımasız ok demir-lerinin minderli at örtülerinden geçip hayvanın göğsüne saplanmasını umuyordu. Dördüncü ok. Öndeki atların ayaklarından kalkan çimenli toprak parçalarını görebiliyordu. Dördüncü oku çekip yeni bir hedef ararken birinci oku hâlâ uçuyordu. Cilalı plaka zırhı olan ve zırh cüppesi bulunmayan bir adamı seçti. Oku gönderdiği sırada atı bir okla vurulduğu için adam öne doğru savruldu. İngiliz okları hedeflerini bulurken bütün bayır çığlıklar atan atlar, havalarda oynaşan toynaklar ve düşen adamlarla doluydu.

Bir mızrak arabası yamacı tırmandı, toynakların darbesi altında bir çığlık duyuldu, bir at ölmekte olan bir ata çarptı ve bacağını kırdı, şövalyeler atlarını vurulan hayvanların arasından geçirmek için dizlerini atlarının böğrüne bastırdı. Beşinci ok ve altıncı ok. Okçuların gerisindeki askerlere göre kararan bulutlarla dolu gökyüzü, bitmek bilmez gibi görünen ve hareketli askerlere gömülmek için yükselen be-

yaz uçlu ok dalgasıyla kaplanmıştı.

Sayısız at devrilmişti, binicileri yüksek eyerlerinde kapana kısılmış, orada çaresizce yatarken diğer atlar üzerle-rinden geçmişti. Yine de atlılar gelmeye devam ediyordu 420

ŞEYTANIN ATLILARI

ve arkadaki adamlar ölmekte olanların arasındaki boşluk-

ları görebiliyordu. "Montjoie St. Deniş! Montjoie St. Deniş!" Kan dökmek için atlar mahmuzlandı. Thomas'a göre bayır, sarı dişleri ve beyaz gözleriyle yükselip alçalan atlardan, uzun mızraklardan ve okların vurduğu kalkanlardan, uçuşan çamurlardan, parlak sancaklar ve gözler için yarıkların, burun için çıkıntının bulunduğu gri miğferlerden oluşan bir kâbusu andırıyordu. Kurdeleye benzer kırmızı flamanın önderlik ettiği sancaklar dalgalanıyordu. Thomas tekrar tekrar ok atıyor, oklarını bu çılgınlığın içine art arda gönderiyordu, ama düşen her atın yerine yenileri geliyor, bir hayvanın ardından diğeri çıkıyordu. Hücum gürültüyle yaklaşırken atlardan, örtülerinden, adamlardan, mızraklardan bile oklar sarkıyor, beyaz tüyleri inip kalkıyordu.

Derken Fransız ön safı çukurlara geldi ve bir aygırın bacağı kırıldı, hayvanın çığlığı trampetleri, borazanları, zırh şangırtılarını ve nal seslerini bastırdı. Bazı adamlar çukurların arasından geçti, bazıları düşüp atlarını da devirdi. Fransızlar atları yavaşlatmaya çalıştı, ama arkadan gelenlerin baskısı öndekileri çukurların ve okların üstüne gitmeye zorladı. Yayı Thomas'm elinde tok bir sesle işler-ken oku bir atlının boğazına girdi, zırhın koyu renk kete-nini yırttı, adamı geriye savurarak mızrağının havaya kalkmasına neden oldu.

"Geriye!" diye bağırdı Skeat. Şaldın artık çok yakındı.

Çok fazla yakın. "Geriye! Geriye! Geriye! Şimdi! Gidin!"

Okçular askerlerin arasındaki boşluklara girdi ve ezi-yetçilerinin kaybolduğunu gören Fransızlar sevinç çığlıkları attı. "Montjoe St. Deniş!"

"Kalkanlar!" diye bağırdı Northampton Kontu ve İngiliz askerler kalkanlarını birleştirdi, sivri uçlu bir çit yapmak için mızraklarını kaldırdı.

"St. George!" diye bağırdı Kont. "St. George!"

"Montjoe St. Deniş!" Yeterince atlı okların ve çukurların arasından geçmişti ve askerler hâlâ bayırı tırmanmaya devam ediyordu.

Ve saldırı sonunda hedefini buldu.

II

Uzmanlar, bir konroi'ye bir erik atılsa mızrağa sapla-nacağını söylerlerdi. Hücum sırasında atlıların birbirine o kadar yakın olması gerekirdi, çünkü ancak o zaman yaşama şansları olurdu, ama eğer konroi dağılırsa her adamın etrafı düşmanlarla çevrilirdi. Deneyimli adamlar gençle-re, şövalye hücumunda yanınızdaki adama karınızdan daha yakın olmanız gerektiğini söylerdi. Fahişenizden bile daha yakın. Ama ilk Fransız hücumu kudurmuş bir dörtnal şeklindeydi ve Cenovalıları katlederken ilk adamlar dağılmıştı. Ve şimdi bayırı tırmanıp düşmana yaklaşır-larken dağınıklık daha da kötüleşmişti.

Hücumun kudurmuş bir dörtnal şeklinde değil, düzenli, dehşetli ve disiplinli bir saldırı biçiminde olması gerekiyordu. Diz dize sıralanmış adamlar yavaşça ilerleme-li ve birbirine yakm durmalıydı, ta ki en son dakikada birbirine sıkıca yapıştırılmış mızraklara hep birlikte saldırmak için dörtnala ilerlemeye başlayana dek. Adamlar böyle saldırmak için eğitilmişlerdi ve savaş atları da aynı 423

şekilde sıkı bir eğitim almıştı. Birbirine yakın sıralanmış

adamlarla ya da şövalyelerle karşılaştığında bir atın içgüdüsü kaçmak şeklinde olurdu, ama büyük aygırlar acımasızca koşmaya devam etmek ve birbirine sıkıca sokulmuş

düşmana çarpmak için eğitilmişlerdi. İlerlemek, ezmek, ısırmak ve şaha kalkmak için oradaydılar. Şövalyelerin saldırısı nallarıyla ölüm taşımalı, metal sopalar adamların, atların ve zırhların ağırlığıyla gömülmeliydi ve bu iş

gereği gibi yapıldığında yığmlarca kadının dul kalmasına yol açardı.

Ama Philip'in ordusundaki sersemlemiş düşmanı par-

çalara ayırma ve hayatta kalanları katletme hayali kuran adamlar okçuları ve çukurları düşünmemişlerdi. Disiplin-siz ilk Fransız hücumu ingiliz askerlere ulaşana dek iyice dağılmıştı. Sonra da uzun, pürüzsüz ve davetkâr bayır ölü atlar, eyersiz şövalyeler, tıslayan oklar ve çimende gizli bacak kıran çukurlar yüzünden yürüyüşe dönüşmüştü. Yalnızca bir avuç adam düşmana ulaştı.

Bu bir avuç atlı son birkaç metreyi hızla aşıp mızraklarını atsız ingiliz askerlerine yöneltti, ama atlılar yere sıkıca dayanmış ve atların göğüslerine girmesi için kaldırılmış mızrakla karşılaştı. Aygırlar mızrakların üstüne ko-

şarken aniden dönünce Fransızlar düşmeye başladı. İngiliz askerler işlerini bitirmek için baltalan ve kılıçlarıyla ileri çıktılar.

"Safta kaim!" diye bağırdı Northampton Kontu.

Daha fazla at çukurların etrafından dolaşıp gelirken ön saflarda onları durduracak okçu yoktu artık. Bunlar Fransız hücumunun üçüncü ya da dördüncü saflarıydı. Oklardan daha az zarar gördüler ve hâlâ mızraklarla dolu İngiliz saflarına saldıran adamlara yardıma koştular. Adamlar savaş çığlıklarını attı, baltalar ve kılıçlarla doğramaya girişti. Ölen atlar İngiliz mızraklarım sürükledi, böylece 424

r

sonunda Fransızlar İngiliz askerlerine yaklaşabildi. Çelik çeliğe çarptı, tahta kalkanlara indi, ama her atlı iki ya da üç askerle karşılaştı ve Fransızlar eyerlerinden çekilip yerde doğrandı.

"Esir almayın!" diye bağırdı Northampton Kontu.

"Esir almayın!" Bu Kralın emriydi. Esir almak zenginlik anlamına geliyordu, ama düşmanın gerçekten teslim olup olmadığını anlamak için bir anlık nezaketi gerekti-riyordu ve İngilizlerin bu tür medeniyet için zamanı yoktu. Yalnızca tepeye hücum eden atlıları öldürmeleri gerekiyordu.

Değirmenin rüzgârla çatırdayan kanatlarının altından savaşı seyreden Kral, Fransızların yalnızca oğlunun dövüştüğü ve safların Fransızlara en yakın, eğimin en az olduğu sağ taraftaki okçuların arasından geçtiklerini gördü.

Oklarla şiddetli saldırı hafifletilmişti, ama gereğinden fazla atlı hayatta kalmıştı ve onlar da dörtnala kılıçların çekildiği yere gidiyorlardı. Fransız hücumu başladığında bütün savaş alanına yayılmıştı, ama şimdi İngilizlerin sol tarafına saldıran Fransızlar oklardan kaçarken ağırlıkları-nı Galler Prensinin taburuna saldıran şövalye ve askerlere vermeye başladılar. İkinci bir ok saldırısıyla karşılaşmak istemeyen yüzlerce atlı vadinin çamurlu alanını doldurmuştu, ama Fransız mareşaller o adamları yeniden şe-killendiriyor ve Alençon ve Galler Prensi sancaklarının altında savaşan kalabalığa doğru gönderiyorlardı.

"Oraya gitmeme izin verin, efendimiz," diye Krala başvurdu Durham Piskoposu. Ağır zırhı ve dev gürzüyle çok hantal görünüyordu.

"Dağılmıyorlar," dedi Edward yumuşak bir sesle.

Onun asker safı dört sıra derinliğindeydi ve yalnızca ilk ikisi savaşıyordu, hem de iyi bir şekilde. Bir atlının piya-deye göre üstünlüğü hızıydı, ama Fransız saldırısının bü-425

tün hızı kesilmişti. Atlıların cesetlerin ve çukurların etrafından dolaşmak için yavaşlamaları gerekiyordu ve balta, kılıç, gürz ve mızrakların acımasız savunmalarıyla karşılaşmadan önce tırıs gidecekleri bir boşluk yoktu. Fransızlar baltalarını hızla indiriyorlar, ama İngilizler kalkanlarını havaya kaldırıp kılıçlarını atların karınlarına sokuyor veya diz arkası kirişlerini kesiyorlardı. Atlar düşüyor, çığlıklar atıp tekme atıyorlardı. Delice çırpınışlarıyla adamların bacaklarını kırıyorlardı, ama yere düşen her at bir engel oluşturuyordu ve Fransız saldırısı ne kadar şiddetli olursa olsun ingiliz saflarını bozmayı başaramıyordu. Henüz hiçbir ingiliz sancağı devrilmemişti, ama Kral oğlunun parlak sancağının en şiddetli saldırılara en yakın yerde olduğunu düşünüyordu.

"Oriflamme'i gördünüz mü?" diye sordu maiyetine.

"Düştü, efendimiz," dedi bir şövalye. Adam ilk Fransız saldırısından kalan ölü at ve ceset yığınlarının bulunduğu yamacı işaret etti. "Oralarda bir yerde, efendimiz.

Oklarla düştü."

"Tanrı okları korusun," dedi Kral.

On dört Fransız'ın oluşturduğu bir konroi zarar gör-meden çukurların etrafından dolaşmayı başardı. "Morttjo-

ie St. Deniş!" diye bağırdılar ve kargaşanın içine koşarken mızraklarını yanlarına bastırdılar. Northampton Kontu ve bir düzine adamıyla karşı karşıyaydılar.

Kont kırık bir mızrağı kargı olarak kullanıyordu.

Kıymıklanmış mızrağı bir atın göğsüne gömdü, ama mızrağın at örtüsüyle gizlenen zırhtan kaydığını hisse-dince içgüdüsel olarak kalkanını kaldırdı. Bir gürz kalkanına çarptı, gürzün sivri dikenlerinden biri meşinden ve tahtadan geçti. Kont mızrağı bırakıp kılıcını aldı, atın yelesine soktu, hayvanın kendisinden uzaklaşmasını sağladı. Kalkanı çekip gürzün sivri ucundan kurtardı, 426

kılıcını şövalyeye doğru savurdu, Fransız kılıcıyla hamlesini savuşturdu. Derken bir asker Fransız'ın silahını yakalayıp çekti. Fransız geri çekti, ama Kontun da yardımıyla adam bir çığlık atarak İngiliz'in ayaklarının dibine düştü. Bir kılıç kasıklarmdaki zırh boşluğundan girdi, adam iki büklüm oldu, derken miğferine bir gürz indi. Kont ve askerleri adamı orada öylece bırakarak bir sonraki atlıya saldırdılar.

Galler Prensi dörtnala kargaşanın içine dalarken siyah miğferini çevreleyen altın bandıyla dikkat çekiyordu. Yalnızca on altı yaşındaydı, iri yapılı, uzun boylu ve güçlüydü ve iyi bir eğitim almıştı. Kalkanıyla bir balta darbesini savuşturdu, kılıcını diğer atlının zırhına sapladı.

"Lanet olası atından in!" diye Prense bağırdı Northampton Kontu. "Kahrolası atından in!" Prense koşup dizginleri tuttu, atı dövüşten uzaklaştırdı. Bir Fransız hızla gelip Prensin sırtına bir mızrak saplamaya çalıştı, ama Prensin yeşil-beyaz üniformalı bir askeri, kalkanını adamın atının ağzına indirdi ve hayvan hızla dönerek uzaklaştı.

Kont Prensi geri çekti. "At sırtında bir adam görüyorlar," diye bağırdı Prense. "Ve Fransız sanıyorlar."

Prens başıyla onayladı. Kendi şövalyeleri de yanma gelmişti. Prensin eyerinden inmesine yardımcı oldular.

Prens hiçbir şey söylemedi. Kont onu gücendirdiyse bile bunu miğferinin ardında gizleyip kargaşanın içine daldı.

"St. George! St. George!" Prensin sancak taşıyıcısı efendi-siyle kalmaya çalışıyordu ve bol nakışlı sancağın görüntüsü daha fazla Fransız'ın gelmesine neden oluyordu.

"Saflara!" diye bağırdı Kont. "Saflara!" Ama ölü atlar ve doğranmış adamlar ne Fransızların ne de İngilizlerin geçemediği bir engel oluşturuyordu, bu yüzden Prensin yönettiği askerler düşmana ulaşmak için cesetlerin üs-427

türe tırmanmak zorunda kalıyordu. Karnı deşilmiş bir at bağırsaklarını boşaltarak İngilizlere doğru geliyordu, birden ön ayaklarını yere bastırarak binicisini Prense doğru fırlattı. Prens kılıcını adamın miğferine indirdi, siperi parçaladı, adamın miğferindeki yarıktan kan fışkırdı. "St. George!" Prens sevinçten bayram ediyordu ve siyah zırhından düşman kanları süzülüyordu. Siperini indirmeden dövüşüyordu, çünkü başka türlü iyi göremiyordu ve bu ana bayılıyordu. Silah talimiyle geçirdi-

ği saatler, askerlerin ona eğitim verip kalkanına vurdu-

ğu ve kılıcını doğru tutmadığı için küfrettiği zorlu günler değerini kanıtlıyordu ve hayatında bundan daha fazla bir şey isteyemezdi: kampta bir kadın ve öldürülmek için gelen yüzlerce asker.

Daha fazla asker tepeye tırmanırken Fransızların cephesi genişliyordu, ingiliz saflarını aşamamışlardı, ama öndeki iki ingiliz safını ölü ve yaralı yığınına çekmeyi başarmışlar ve böylece onları atlı saldırısına karşı kendilerini savunan gruplar hâlinde dağıtmayı başarmışlardı. Prens de bunların arasındaydı. Atsız, ama yara almamış bazı Fransızlar ayakta savaşıyordu.

"İleri!" diye bağırdı Northampton Kontu üçüncü sa-fa. Artık kalkan duvarını sıkı tutmak mümkün değildi.

Şimdi bir de Prensi korumak için dehşetin içine girmesi gerekiyordu. Adamları da at, kılıç ve katliam girdabına doğru onu takip etti. Ölü atların üstünden geçip ölmekte olan atların nallarından kaçmaya çalıştılar. Binicilerini katledebilecekleri yere indirmek için kılıçlarını canlı atlara sapladılar.

Her Fransız'ın mücadele etmesi gereken iki ya da üç İngiliz asker vardı. Atların dişlerini birbirine çarpmasına, şaha kalkıp nallarını indirmesine, binicilerinin kılıçlarıyla sağı solu dövmesine rağmen atsız İngilizler, atları eninde

sonunda yaralıyor, Fransızları nallarla alt üst olmuş çimenlere indirip sopalarla ya da kılıçla öldürüyorlardı. Ça-balarının boş olduğunu anlayan bazı Fransızlar hayatta kalanlar arasında yeni konroiler kurmak için çukurların yanma geri dönüyordu. Zırh taşıyıcılar onlara yedek mız-

raklar getiriyor, yeniden silahlanan ve intikam isteyen şövalyeler tekrar savaşmaya geliyor ve her zaman Prensin parlak sancağına doğru gidiyorlardı.

Northampton Kontu artık sancağa yakındı. Kalkanını bir atın yüzüne indirdi, bacaklarını kesti ve kılıcını sürücüsünün bacağına sapladı. Sağdan yeni bir konroi geldi, ellerinde mızrak olan üç adam ve kılıçlı diğerleri ilerledi.

Prensin korumasının kalkanlarına çarptılar, ama yeşil ve beyaz üniformalı diğer adamlar yardıma geldi. Prens iki düşmanı yolundan itip kılıcını bir atın boynuna soktu.

Konroi iki ölü şövalyesini bırakarak geriledi.

"Saf oluşturun!" diye bağırdı Kont. "Saf oluşturun!"

Prensin sancağının etrafındaki dövüşte bir rehavet oluştu, çünkü Fransızlar yeniden gruplamyordu.

Ve tam o sırada ilki kadar büyük olan ikinci Fransız taburu tepeden aşağıya inmeye başladı. Yürüyerek geldiler.

Diz dizeydiler ve mızrakları birbirine o kadar yakındı ki aralarından rüzgâr bile geçemezdi.

Esas saldırının nasıl yapılması gerektiğini gösteriyor-lardı.

Trampetler çalmaya devam ediyor, borazanlar gökyüzünü yırtıyordu.

Ve Fransızlar savaşı bitirmeye geliyordu.

"Sekiz," dedi Jake.

"Üç," dedi Sam, Will Skeat'a.

"Yedi," dedi Thomas. Oklarını sayıyorlardı. Henüz hiçbir okçu ölmemişti, ama okları tehlikeli biçimde azal-429

mıştı. Skeat Fransızların geçmeyi başarmasından korkarak askerlerin başlarının üstünden bakıp duruyordu, ama saf dayanıyordu. Arada bir, önüne bir sancak ya da kafa gelmediğinde bir okçu değerli oklarından birini bir atlıya fırlatıyordu, ama ok bir miğferden sekip boşa gidince Skeat onlara malzemelerini saklamalarını söylüyordu. Bir çocuk eşyaların bulunduğu yerden bir düzine deri su kesesi getirdi, adamlar keseleri aralarında dolaştırdı.

Skeat okları toplayıp başını iki yana salladı. Kimsede ondan fazla yoktu, herkesten daha az okla başlayan Peder Hobbe de ise hiç kalmamıştı.

"Tepeye çık, peder," dedi Skeat rahibe. "Orada ok kalıp kalmadığına bak. Kralın okçularında biraz olabilir.

Kaptanlarının adı Hal Crovvley ve beni tanır. Ondan iste işte." Ama fazla umutlu değildi. "Sağa çocuklar, bu tarafa," dedi geri kalanlara ve onları ingiliz saflarının güney ucuna, Fransızların yaklaşmadığı tarafa götürdü, sonra ordunun geri kalanı gibi okları azalan ve onlara doğru yaklaşan her atlı grubunu düzensiz bir biçimde taciz eden okçulara takviye vermek için askerlerin önüne geçirdi.

Toplar zaman zaman atılıyor, savaş alanına iğrenç bir barut kokusu yaymakla birlikte ribaldların bir Fransız'ı öldürdüğü daha görülmemişti. Ama gürültüleri ve demir güllelerinin ıslığı atları iki kanattan uzak tutuyordu. "Burada bekleyeceğiz," dedi Skeat, sonra küfretti, çünkü Fransızların ikinci safının karşı tepeden yola çıktığını görmüştü. Birinci saf gibi dağınık bir karmaşa hâlinde gelmiyor, sabit ve gereği gibi düzenli bir şekilde ilerliyorlardı.

Skeat haç çıkardı. "Oklar için dua edin," dedi.

Kral oğlunun dövüşmesini seyrediyordu. Prens at sırtında ilerleyince telaşlanmıştı, ama sonra oğlunun attan inme akıllılığını gösterdiğini görünce onaylayarak başını sallamıştı. Durham Piskoposu Prens Edvvard'm yardımı-430

na gitmekte ısrar ediyordu, ama Kral başını iki yana salladı. "Savaş kazanmayı öğrenmesi gerekir." Durakladı.

"Ben öğrendim." Kralın o dehşetin içine girmeye niyeti yoktu, bunun nedeni dövüşten korkması değildi, ama bir kez Fransız atlılarının arasına karıştıktan sonra kendi askerlerini göremezdi. Onun görevi değirmenin yanında kalıp ordusunun en fazla tehdit altındaki bölümlerine takviye göndermekti. Yedeğindeki adamlar durmadan kargaşanın içine girmek için izin istiyordu, ama Kral onları inatla reddediyordu, bu savaşı kaçırırlarsa onurları-nın zedeleneceğini söylemelerine rağmen kararı değişmi-yordu. Kral adamlarının gitmesine izin vermeye cüret edemezdi, çünkü Fransızların ikinci taburunun tepeden aşağıya indiğini görüyordu ve büyük atlı kalabalığının kendi askerlerinin arasına girmesi olasılığına karşı her adamı toplaması gerektiğini biliyordu.

Neredeyse bir mil uzakta ve üç ya da dört saf derinli-

ğinde olan ikinci Fransız taburu bayır aşağı indi, atları, katledilmiş Cenovalılarm cesetlerinin arasından dolaştı.

"Düzene girin!" diye bağırdı konroi liderleri, Cenovalı okçuların cesetlerini geçtikten sonra. Adamlar daha yumuşak bir zemine girerken yine itaatkâr bir şekilde diz dize geldiler. Toynakları ıslak toprakta neredeyse hiç ses çıkarmıyordu, bu yüzden saldırının en yüksek sesi zırh şangırtısı, kılıç kınların tok sesi ve uzun çimenlere sürtü-nen at örtülerinin hışırtısıydı. Trampetçiler gerideki tepede hâlâ çalmaya devam ediyordu, ama borazanların sesi kesilmişti.

"Prensin sancağını görüyor musun?" diye yanında giden Sir Simon Jekyll'a sordu Guy Vexille.

"Orada." Jekyll mızrağını dağınık savaşın en hararetli olduğu noktaya doğrulttu. Bütün Vexille konroisinin mızraklarında, ucun hemen altına takılmış sürgüler vardı, 431

bu yüzden tahta mızraklar kurbanlarının vücuduna gömülmüyordu. Sürgülü bir mızrak ölen bir adamdan çıkarılıp yeniden kullanılabilirdi. "En yüksek sancak/' diye ekledi Sir Simon.

"Beni takip edin!" diye bağırdı Vexille ve sancak ta-

şıyıcılık görevi verilmiş olan Henry Coley'e işaret etti.

Mızrak ve kılıçla savaşması gerektiğini düşünen Coley bu görev yüzünden hiç memnun değildi, ama Sir Simon ona St. George'un mızrağını taşımanın bir ayrıcalık olduğunu söylemişti ve Coley bu görevi kabul etmek zorunda kalmıştı.

Kargaşanın ortasına girer girmez kırmızı sancaklı işe yaramaz mızrağı atmayı planlıyordu, ama şimdilik iyi or-ganize olmuş bir hatla aşağıya inerken onu olabildiğince yüksekte taşıyordu. Vexille'in adamları sancağı takip ediyordu ve bu konroinin esas taburdan ayrılışı bir boşluğa yol açtığında bazı adamlar öfkeyle haykırdı, Vexille'i kor-kaklıkla bile suçladı, ama Astarac Kontu alaylara aldırmayarak yamaçtan aşağı çaprazlama inmeye başladı. Hesa-bına göre atlıları doğruca Prensin adamlarının karşısına çıkacaktı ve kendisi orada bir boşluk bulup oradan girecek ve elinden geldiğince adamlarının da kendisini takip etmesini sağlayacaktı.

*

Vexille'in otuz adım solunda, mavi zemin üzerine sarı şahinlerin bulunduğu armalar taşıyan bir konroi İngiliz bayırına tırmanıyordu.Vexille, Sir Guillaume'nin sancağını görmedi, Sir Guillaume de düşmanının yale sancağını görmedi. İki adam da önlerindeki tepeye bakıyorlardı. Okçuların ne zaman ateşe başlayacağını merak ederken ilk hücumdan hayatta kalan ve durmadan birkaç adım geri çekilip yeniden gruplanarak inatçı İngiliz

saflarına saldırıya geçen askerlerin cesaretine hayranlık duyuyorlardı. Yaralı olmalarına ve atlarının topallama-432

sına rağmen deniyorlardı. İkinci Fransız hücumu İngiliz okçular tarafından öldürülen Cenovalı okçuların cesetle-rine yaklaşırken Fransız tepelerinden borazan sesi duyuldu ve atlar kulaklarını dikerek eşkin gitmeye çalıştı.

Askerler atlarının dizginlerini çekip eyerlerinde beceriksiz bir şekilde geri dönmeye, siper boşluklarından trampetlerin ne anlama geldiğini görmeye çalıştılar ve geriye kalan son Fransız şövalyelerin, Kralın, saray savaşçıları-nın, kör Bohemya Kralı ve arkadaşlarının güçlerini ve silahlarını saldırıya eklemek için tepeden aşağı indiklerini gördüler. Fransa Kralı altın rengi zambaklarla süslü mavi sancağının altında ilerliyordu, Bohemya Kralının sancağıysa koyu kırmızı zemin üzerinde üç beyaz tüyden oluşuyordu. Fransa'nın bütün atlıları savaşa katılmıştı artık. Trampetçiler terliyor, rahipler dua ediyor ve kraliyet borazancıları İngiliz ordusunun ölümünü önceden haber vermek için ötüyordu.

Kralın kardeşi Alençon Kontu, karşı yamaçta pek çok Fransız'ın ölümüne neden olan çılgınca hücumu başlatmıştı, ama kendisi de ölmüştü. Atının düşmesiyle baca-

ğı kırılmış ve bir İngiliz baltasıyla kafası ezilmişti. Yönettiği ve hâlâ hayatta olan adamlar sersemlemiş, ok yemiş, terle kör olmuş ve yorgun olmalarına rağmen sava-

şa devam ediyorlar, kılıçlarını, gürzlerini ve baltalarını savurmak için yorgun atlarını askerlerin üzerine sürü-yorlardı. Askerler bu darbeleri kalkanlarıyla savuştu-rup kılıçlarını atların bacaklarının arasına sürtüyorlar-dı. Sonra kargaşanın çok daha yakınından yeni bir borazan sesi duyuldu. Notalar acil bir şekilde üçerli olarak çalmıyordu ve birbiri ardına tekrar ediliyordu. Atlılardan biri çağrıyı anladı ve çekilmeleri gerektiğini anladı.

Geri çekilmek değil, yol vermek için kenara çekilmek zorundaydılar.

"Tanrı Kralı korusun," dedi Will Skeat sertçe, çünkü on tane oku kalmıştı ve Fransa'nın yarısı üstüne geliyordu.

Thomas savaşın garip ritmini, şiddetindeki tuhaf reha-veti ve dehşetin aniden yeniden canlanmasını fark ediyordu. Adamlar şeytan gibi dövüşüyor ve yenilmez görünüyorlardı, ama sonra atlılar yeniden gruplanmak için geri çekildiklerinde kalkanlarına ve kılıçlarına dayanıp ölüme yakın adamlar gibi durdular. Atlar yeniden kıpırdandı, uyarı çığlıkları atan ingiliz sesleri duyuldu, askerler doğrulup çentikli kılıçlarını kaldırdı. Tepedeki ses dayanılmazdı: savaş alanını cehennemin iğrenç kokusuyla dol-durmaktan başka bir işe yaramayan topların ara sıra duyulan sesleri, atların çığlıkları, demircilerin silah şakırtısı, nefes alan, bağıran ve inleyen adamların sesleri. Ölen atlar dişlerini gösteriyor ve çimenleri tekmeliyorlardı. Thomas gözlerini kırpıştırarak akan terden kurtuldu, sayısız, belki yüzlerce ölü atla dolu uzun bayıra ve onların ötesindeki ok yağmuru altında ölen Cenovalı okçulara ve yeni bayraklar altında onlara yaklaşan daha fazla sayıdaki atlıya bakakaldı. Sir Guillaume mi? Daha önce neredeydi?

Hayatta mıydı? Derken Thomas korkunç açılış hücumunu fark etti. Okların o kadar çok sayıda atı ve adamı de-virmesi aslında daha yalnızca başlangıçtı. Gerçek savaş

yeni başlıyordu.

"Will! Will!" Askerlerin arkasından bir yerden Peder Hobbe'nin sesi duyuldu. "Sir VVilliam!" •

"Buradayım, peder!"

Askerler bir kucak dolusu ok demeti getiren ve daha fazlasını taşıyan ürkmüş bir çocuğa önderlik eden pedere yol açtı. "Kraliyet okçularından bir armağan," dedi Peder Hobbe ve okları çimenin üstüne yaydı. Thomas okların

İ

Kralın kendi okçularının kırmızıya boyalı tüylerini taşıdı-

ğını gördü. Bıçağını çekti, okları bağlayan ipi kesti, yeni okları torbasına doldurdu.

"Saflara! Saflara!" diye bağırdı Northampton Kontu boğuk bir sesle. Miğferinin sağ şakağında derin bir çentik vardı ve zırh cüppesi kan içindeydi. Galler Prensi atlarını döndürüp ölü ve yaralı yığınları arasından geri götüren Fransızlara hakaret yağdırıyordu. "Okçular!" diye bağırdı Kont, sonra Prensi yavaşça bir düzen içine girmeye başlayan askerlerin arasına çekti. İki adam ön safı yeniden silahlandırmak için düşen düşmanın mızraklarını topluyordu. "Okçular!" diye seslendi Kont tekrar.

Will Skeat adamlarını Kontun önündeki eski konumla-rına yerleştirdi. "Buradayız, lordum."

"Oklarınız var mı?"

"Biraz."

"Yeterli mi?"

"Biraz," dedi Skeat inatla.

Thomas kırık bir kılıcı tekmeledi. Birkaç adım ileri-sinde iri beyaz gözlerinde ve siyah boynundaki parlak kanın üstünde sineklerin dolaştığı ölü bir at vardı. Örtüsü sarı ve beyazdı, binicisi atın altında kalmıştı. Adamın siperi kalkıktı. Fransızların çoğu ve ingilizlerin neredeyse hepsi açık siperlerle dövüşüyorlardı ve bu ölü adamın gözleri doğruca Thomas'a bakıyordu ve adam birden gözlerini kırptı.

"Sevgili İsa," dedi Thomas, hayalet görmüş gibi.

"Merhamet," diye Fransızca fısıldadı adam. "İsa aşkına, merhamet."

Thomas onu duyamıyordu, çünkü nal ve borazan sesi havayı dolduruyordu. "Bırak onları! Onlar işe yaramaz durumda!" diye çıkıştı Will Skeat, çünkü

adamlarından bazıları ilk saldırıdan hayatta kalan ve saflarını yeniden 435

düzenlemek için ok menzili içine geri çekilenlere ok atmak üzereydi. "Durun!" diye bağırdı Skeat. "Bekleyin!"

Thomas soluna baktı. Yamaçta bir millik mesafe bo-

yunca ölü adam ve at seriliydi, ama görünüşe göre Fransızlar yalnızca onun bulunduğu yerde ingiliz saflarını yarmıştı. Ve şimdi yeniden geliyorlardı. Terden kurtulmak için gözlerini kırpıştırdı ve Fransızların yamaçtan yukarı tırmanmalarını seyretti. Bu kez yavaşça geliyorlar, disiplinlerini bozmuyorlardı. Fransızların ön safmdaki bir şövalye tumuvadaymış gibi miğferine gösterişli sarı ve beyaz tüyler takmıştı. Bu ölü bir adam, diye düşündü Thomas, çünkü hiçbir okçu böyle göz alıcı bir hedefe kar-

şı direnemezdi.

Thomas önündeki katliama geri döndü. Ölüler arasında hiç İngiliz var mıydı? Olmaması imkânsız görünüyordu, ama hiç ingiliz gör emiyordu. Bacağına bir ok girmiş

bir Fransız sendeleyerek cesetlerin arasında daireler çiz-dikten sonra dizlerinin üstüne çöktü. Zırhı belinden yırtılmıştı ve miğferinin siperini tek bir perçin tutuyordu. Bir an için ellerini kılıcına koymuş dua eden bir adam gibi göründü, sonra yavaşça öne doğru devrildi. Yaralı bir at kiş-nedi. Bir adam kalkmaya çalıştı, Thomas adamın kolundaki St. George'un kırmızı haçını ve ceketindeki Oxford Kontunun kırmızı-sarı renklerini gördü. Demek ingiliz kayıplar da vardı.

"Bekleyin!" diye bağırdı Skeat. Thomas başını kaldırıp bakınca atlıların iyice yaklaştıklarını gördü. Siyah yayını çekti. O kadar çok ok atmıştı ki sağ elinin nasırlı parmakları acıyordu, sol elinin kenarıysa derisinden ge-

çen kaz tüyü yüzünden yüzülmüştü. Sırtındaki ve kollarındaki kaslar ağrıyordu. Susamıştı. "Bekleyin!" diye bağırdı Skeat tekrar ve Thomas yayı birkaç santim gev-

şetti, ikinci saldırının yakın düzeni Cenovalı okçuların

ölüleri yüzünden biraz bozulmuştu, ama atlılar şimdi yeniden bir düzen oluşturuyorlardı ve ok menziline girmişlerdi. Ama ne kadar az oklarının kaldığını bilen Will Skeat hepsinin işe yaramasını istiyordu. "İyi nişan alın çocuklar," diye seslendi. "Artık ziyan edecek okumuz yok, bu yüzden iyi nişan alın! Kahrolası atları öldürün."

Yaylar iyice gerildi ve ip Thomas'ın acıyan parmaklarını ateş gibi yaktı.

"Şimdi!" diye bağırdı Skeat ve yeni ok dalgası yamacı doldurdu, bu kez beyazların arasında kırmızı oklar da vardı. Jake'in yayının ipi koptu. Küfrederek telaşlı bir şekilde ipi değiştirmeye çalıştı, ikinci oklar tüyleri havada tıslayarak ilerledi, ilk oklar hedefini bulurken üçüncü oklar yaya yerleştirildi. Atlar çığlık atıp şaha kalktı. Süvarileri irkilerek atlarını mahmuzladı, sanki oklardan kaçmanın en iyi yolunun okçuların üstüne gitmek olduğunu anlamışlardı. Thomas tekrar tekrar ok fırlatıyordu, artık bir şey düşünmüyor, yalnızca ata bakıyor, beyaz tüyle aynı hizaya getirip oku gönderiyordu. Beyaz tüylü bir ok çekti ve tüyde kan olduğunu gördü. Parmakları çocukluğundan beri ilk kez kanıyordu.

Parmaklarının derisi iyice yüzülüp etleri ortaya çıkana kadar ok atmaya devam etti. Acıdan neredeyse ağlayacaktı, ama sivri oklar atlara işkence edip süvarileri ilk saldırının cesetleriyle buluşurken ikinci saldırı uyumu-

nu kaybetmişti. Fransızlar tereddüt ediyordu, hem ok yağmurunun içine giremiyor, hem de geri çekilmek istemiyorlardı. Atlar ve adamlar düşüyor, trampetler çalmaya devam ediyor, arkadaki atlılar öndekileri çukurların beklediği ve okların yaktığı kanlı bölgeye doğru itiyordu. Thomas bir ok daha atıp kırmızı tüylerin bir atın göğsüne girişini seyretti, yeniden ok torbasına uzanınca yalnızca bir okunun kaldığını gördü. Küfretti.

"Oklar?" diye seslendi Sam, ama kimsede yedek ok kalmamıştı.

Thomas son okunu fırlattı, sonra askerlerin arasında atlılardan kaçmasını sağlayacak gedikler bulmak için döndü. Artık oklar bittiğine göre atlıların üstlerine gelece-

ği kesindi, ama askerlerin arasında hiç boşluk yoktu.

Bir an için saf dehşeti hissetti. Kaçış yoktu ve Fransızlar geliyordu. Sonra, neredeyse hiç düşünmeden sağ eliyle yayını boynuz ucundan tutup İngiliz askerlerin yukarısına fırlattı, yay askerlerin gerisine düştü. Ok artık bir yüktü ve ondan kurtulması gerekiyordu. Üzerinde ingiliz armasının olmasını umarak bir kalkan kaptı, sol kolunu kalkanın sıkı bağlarına geçirdi. Kılıcını çekip askerlerin tuttuğu iki mızrağın arasına geri çekildi. Diğer okçular da aynı şeyi yapıyordu.

"Okçuların geçmesine izin verin!" diye bağırdı Northampton Kontu. "Geçmelerine izin verin!" Ama askerler hızla yaklaşan Fransızlardan o kadar korkuyorlardı ki arada boşluk bırakmak istemiyorlardı.

"Hazır!" diye bağırdı bir adam. "Hazır!" Sesinde histe-ri ifadesi vardı. Artık oklar bittiği için Fransız atlılar cesetler ve çukurlar arasındaki boşluğu tırmanıyordu. Mızrakları yanlarına yapıştırılmıştı, düşmana çarpmadan önce atlardan son bir hamle bekledikleri için atlarını mahmuzladılar. At örtüleri çamur ve oklarla kaplıydı. Thomas bir mızrağa bakarken tanımadığı kalkanını kaldırdı ve düşmanın çelik yüzlerinin ne kadar korkunç göründüğünü düşündü.

"İyi olacaksın evlat," dedi arkasından biri sessizce.

"Kalkanı sıkı tut ve ata hücum et."

Thomas bir an için geriye bakıp adamın ön safta dikilen eski şampiyonun kendisi, kır saçlı Reginald Cobham, olduğunu gördü.

"Sıkı tutunun!" diye bağırdı Cobham.

Atlar üzerlerindeydi, iri ve yüksek. Mızraklar uzandı, nalların ve zırhların sesi dayanılmazdı. Fransızlar hücum ederken zafer çığlıkları atıyordu.

"Şimdi öldürün onları!" diye bağırdı Cobham.

Mızraklar kalkanlara çarptı ve Thomas geriye savruldu, bir toynak omzunu çiğnedi, ama arkasındaki adam onu öne doğru itti, böylece düşman atına karşı direndi. Kılıcını kullanacağı kadar yer yoktu ve kalkan böğrüne bastırıyordu. Burun deliklerine at teri ve kan kokusu doldu. Bir şey miğferine çarptı, kafatasının çınlamasına neden oldu ve görüşü karardı, sonra mucizevi bir şekilde basınç kalktı ve bir parça gün ışığı görebildi, ona doğru gidip düşmanın olduğunu düşündüğü yöne doğru kılıcını savurdu. "Kalkanını kaldır!" diye bağırdı bir ses ve içgüdüsel olarak itaat etti, ama bir şey kalkanına indi. Görüşü düzelmeye başlamıştı, sol tarafında parlak renkli bir at örtüsü ve zırhlı bir çizme görebiliyordu. Kılıcını örtüye ve atın karnına batırdı, at dönerek uzaklaştı. Thomas sıkışan kılıcıyla sürüklendi, sert bir hamleyle geri çekerken kılıç kurtulunca bir İngiliz kalkanına çarptı.

Saldırı safı bozmamıştı, ama yarlara çarpan bir dalga gibi dağılmıştı. Atlar irkilerek geri çekildi ve ingiliz askerler kılıçlarını çekmek için mızraklarını bırakan atlıların üstüne hücum etti. Askerler Thomas'ı bir kenara itti. Nefes nefeseydi, sersemlemişti ve terle kör olmuştu. Başında bir acı vardı. Önünde bir okçu ölüsü yatıyordu, başı bir at tarafından ezilmişti. Neden adamın miğferi yoktu? Daha fazla atlı savaşa katılmak için cesetlerin arasından geçerken askerler sendeleyerek geriledi. Hepsi Galler Prensinin sancağına doğru yaklaşıyordu. Thomas kalkanını bir atın suratına indirdi, kılıcına inen bir darbe yana kaydı ve kı-439

lıcmı atın böğrüne sapladı. Atın binicisi öteki tarafta dövüşüyordu. Thomas eyerin yüksek başlığıyla adamın zırhı arasında küçük bir boşluk görüp kılıcını adamın karnına soktu, adamın öfkeli homurtusunun tiz bir çığlığa dönüştüğünü duydu, sonra atın kendisine doğru düştüğünü gördü. Bir adamı yolundan iterek büyük bir gayretle atın önünden çekildi. At zırh şangırtısı ve tepinen nallarla yere çöktü, ingiliz askerler ölmekte olan atın başında

toplanıp bir sonraki düşmanla karşılaşmayı bekledi. Sırtına kılıç saplanmış bir at şaha kalkıp nallarıyla havayı dövüyordu. Başka bir at Thomas'ı ısırmaya çalıştı, Thomas kalkanını ata indirdi, kılıcını binicisine doğru savurdu, ama adam sendeleyerek geri çekilince Thomas bir sonraki düşmanını aramaya başladı.

"Esir almayın!" diye bağırdı Kont, bir adamının bir Fransız'ı kargaşanın ortasından çıkarmaya çalıştığını görerek. Kont kalkanını atmış kılıcını iki eliyle bir oduncu baltası gibi kullanıyor, gelip kendisiyle dövüşmesi için her Fransız'a meydan okuyordu. Onlar da bu cüreti gösteriyordu. Gittikçe daha fazla sayıda atlı dehşetin içine girdi; sonları gelmiyor gibiydi. Gökyüzü parlak sancaklar ve gri çeliklerle doluydu, çimenler demirle oyulmuş, kanla kayganlaşmıştı. Bir Fransız, kalkanının alt kısmını bir ingiliz'in miğferine indirdi, atı döndürdü, bir okçunun sırtına kılıcını sapladı, tekrar dönüp kalkan darbesiyle hâlâ sersem olan adama saldırdı. "Montjoie St. Deniş!" diye bağırdı.

"St. George!" Miğferi kalkık, yüzünde kandan yollar olan Northampton Kontu bir atın gözünü çıkarmak için kılıcını indirdi. Hayvan şaha kalkınca sürücüsü düşüp arkadaki at tarafından ezildi. Kont Prensi aradı, ama bulamadı. Siyah kalkanlarında beyaz haçlar olan yeni bir grup kargaşanın içine daldığı için Prensi daha fazla 440

arayamadı. Yeni grup mızraklarını Prensin sancağına doğru taşırken dostu da düşmanı da aynı şekilde yoldan iterek ilerliyordu.

Thomas sürgülü bir mızrağın kendisine doğru geldiğini gördü ve kendini yere atıp top gibi yusyuvarlak oldu, ağır atların yanından geçmesini bekledi.

"Montjoie St. Deniş!" Astarac Kontunun konroisi hedefini bulurken üstündeki sesler böyle bağırıyordu.

Sir Guillaume d'Evecque hiç böyle bir şey görmemişti.

Bir daha da asla görmemeyi umuyordu. Büyük bir ordunun ayakta savaşan adamlar karşısında dağıldığını görüyordu.

Savaşın kaybedilmediği doğruydu ve Sir Guillaume kendini savaşın kazanılabileceğine inandırmıştı, ama içindeki doğal olmayan yavaşlığın da farkındaydı. Savaşı severdi. Savaştaki salıverilmeyi severdi, iradesini düşmanı-na empoze etmenin tadını çıkarırdı ve bir savaştan her zaman kâr etmişti, ama birden tepeye hücum etmek istemediğini fark etti. Bu yerde feci bir akıbet vardı, birden bu düşünceyi zihninden atıp atını mahmuzladı. "Montjoie St. Deniş!" diye bağırdı, ama yalnızca hevesliymiş numarası yaptığını biliyordu. Saldırıdaki başka hiç kimsenin kafasında şüphe var gibi değildi. Şövalyeler mızraklarıyla ingiliz hattına nişan almaya çalışırken birbirlerini itek-lemeye başlamışlardı. Artık çok az sayıda ok uçuyordu ve hiçbiri de ilerideki kargaşadan, yani Galler Prensinin sancağının yüksekte dalgalandığı yerden gelmiyordu. Fransız atlılar, kılıç ve baltalarıyla İngiliz saflarının her nokta-

sına saldırıyordu, ama İngilizlerin sağ tarafındaki şiddete katılmak için gittikçe daha fazla sayıda adam yamaçtan o tarafa doğru dönüyordu. Savaş orada kazanılacak ve İngilizler dağılacak, dedi Sir Guillaume kendi kendine.

Prensin askerlerini kesip biçmek zor bir iş olacaktı elbet, kanlı bir iş, ama Fransız atlılar bir kez ingiliz hattının arkasına geçtikten sonra ingilizler çürümüş ağaç gibi çöke-cekti ve tepenin zirvesinden gelecek hiçbir takviye panik hâldeki hezimeti durduramayacaktı. Bu yüzden dövüş, dedi kendi kendine, dövüş, ama yine de bir felakete gitti-

ğine dair rahatsız edici bir düşünce vardı kafasında. Daha önce hiç böyle hissetmemişti ve bundan nefret ediyordu, bir korkak olduğu için kendi kendine küfretti!

Miğferinin siperi parçalanmış, kırık kılıcını tutan eli kanayan, diğer eliyle ikiye bölünmüş kalkanını tutan atsız bir Fransız şövalye sendeleyerek bayır aşağı indi, sonra dizlerinin üstüne çöküp kustu. Binicisiz bir at, üzengileri hoplaya zıplaya, örtüsünü çimenlere sürüyerek hücum hattına doğru dört

nala koşuyordu. Buradaki çimenler düşmüş beyaz oklarla benek benek olduğu için çiçek tarlasına benziyordu.

"Gidin! Gidin! Gidin!" diye bağırdı Sir Guillaume adamlarına, ama aslında kendi kendine bağırdığını biliyordu. Hiçbir zaman adamlarına savaş alanına gitmeleri-ni söylemezdi, her zaman gelmelerini, kendisini takip etmelerini söylerdi, bu sözcüğü kullandığı için kendi kendine küfredip ileriye baktı, mızrağı için bir kurban aradı.

Çukurlara dikkat etmeye çalışarak sağ tarafındaki karga-

şaya aldırmadı, ingiliz hatlarına fazla dövüşün olmadığı noktalardan dalarak savaş alanını genişletmeyi planlıyordu. Bir kahraman olarak öl, dedi kendi kendine. Kahrolası mızrağı tepeye taşı ve kimsenin Sir Guillaume'nin bir korkak olduğunu söylemesine izin verme.

Derken sağ tarafında bir şamata koptu ve bakışlarını çukurlardan almaya cesaret edip o tarafa baktı. Galler Prensinin büyük sancağının mücadele eden adamların arasına devrildiğini gördü. Fransızlar sevinç çığlığı atı-442

yordu. Sir Guillaume'nin iç sıkıntısı birden sihirli bir şekilde geçti, çünkü ileriye, Prensin sancağının dalgalandığı yere doğru giden sancak Fransız sancağıydı. Derken Sir Guillaume sancağı gördü. Gördü ve bakakaldı. Bir kupa tutan ya/e'e bakıyordu. Atını döndürmek için dizlerini bastırıp adamlarına kendisini takip etmelerini haykırdı.

"Savaşa!" diye bağırdı. Öldürmeye. Ve artık Sir Guillaume'nin içinde hiçbir yavaşlık ve kuşku kalmadı. Çünkü düşmanını bulmuştu.

Kral beyaz haçlı kalkanlar taşıyan düşman şövalyelerinin oğlunun taburunu dağıttığını ve oğlunun sancağının düştüğünü gördü. Oğlunun siyah zırhını göremiyordu.

Yüzünden hiçbir şey okunmuyordu.

"Bırakın gideyim!" dedi Durham Piskoposu.

Kral atının boynuna konan bir at sineğini kovaladı.

"Onun için dua et," diye talimat verdi piskoposa.

"Dua ne işe yarayacak?" diye sordu piskopos ve korkunç kısrağını şaha kaldırdı. "İzin verin gideyim, efendimiz!"

"Sana burada ihtiyacım var," dedi Kral yumuşak bir şekilde, "ve o çocuğun da benim gibi öğrenmesi gerekiyor." Başka oğullarım da var, dedi ingiltere Kralı Edward kendi kendine, ama hiçbiri böyle değil. Bu çocuk bir gün büyük bir kral, savaşçı bir kral, düşmanlarımı-zın başına büyük bir bela olacak. Eğer hayatta kalırsa.

Ama savaş karmaşasında ve dehşetinde hayatta kalmayı öğrenmeli. "Sen burada kalacaksın," dedi piskoposa kararlı bir şekilde, sonra hanedan armacısmı çağırdı. "O

arma," dedi üzerinde ya/e'in bulunduğu armayı göstererek, "kimin o?"

Armacı sancağa uzun süre baktı, sonra emin değilmiş

gibi kaşlarını çattı.

"Ee?" diye sordu Kral.

"On altı yıldır görmüyordum," dedi armacı kendi görüşünden kuşku duyarak, "ama Vexille ailesinin arması olduğuna inanıyorum, efendimiz."

"Vexiller mi?" diye sordu Kral.

"Vexiller mi?" diye kükredi piskopos. "Vexiller!

Kahrolası hainler. Büyük-büyükbabanızın saltanatı sırasında Fransa'dan kaçtılar, efendimiz, ve onlara Cheshire'da bir arazi verdi. Sonra Mortimer'in tarafını tuttular."

"Ah," dedi Kral yarı gülümseyerek. Demek Vexiller, annesiyle birlikte kendisini tahttan uzak tutmaya çalışan sevgilisi Mortimer'i desteklemişlerdi. İyi savaştıklarına şaşmamak gerekirdi. Cheshire'daki arazilerini kaybetme-nin intikamını alıyorlardı.

"Büyük oğulları İngiltere'den hiç ayrılmadı," dedi piskopos, yamaçtaki alanı genişleyen mücadeleye bakarak.

Çelik şangırtısı yüzünden sesini yükseltmek zorunda kalıyordu. "Garip bir adamdı. Rahip oldu! Buna inanabiliyor musunuz? Büyük oğul! Babasını sevmediğini iddia ediyordu, ama biz yine de onu hapsettik."

"Benim emirlerim üzerine mi?" diye sordu Kral.

"Siz çok gençtiniz, efendimiz, bu yüzden konseyiniz-dekilerden birisi Vexille rahibin* başımıza bir bela açma-masını sağladı. Onu manastıra kapattı, sonra dövüp aç bıraktı, ta ki adam kutsal olduğuna inanana kadar. Ondan sonra da zararsız hâle geldi, bu yüzden bir taşra kilisesi-ne çürümeye bıraktılar. Şimdiye kadar ölmüş olmalı." Vexille şövalyelerinin bastırdığı İngiliz hattı geriye doğru büküldüğü için piskopos kaşlarını çattı. "Bırakın gideyim, efendimiz," diye yalvardı. "Size yalvarıyorum, adamlarımı oraya götüreyim."

"Bana yalvarmak yerine Tanrıya yalvarmanı söyledim sana."

"Dua eden bir sürü rahibim var," dedi piskopos,

"Fransızların da öyle. Dualarımızla Tanrıyı sağır ediyoruz. Lütfen, efendimiz, size yalvarıyorum!"

Kral yumuşadı. "Yürüyerek git," dedi piskoposa, "ve yalnızca bir konroi'yle."

Piskopos zafer dolu bir çığlık attı, sonra beceriksiz bir şekilde atının üstünden indi. "Barratt!" diye askerlerinden birine bağırdı. "Adamlarını

getir! Hadi!" Piskopos acımasız görünümlü gürzünü kaldırdı, sonra tepeden aşağıya koşmaya başladı. Fransızlara ölüm zamanlarının geldiğini haykırıyordu.

Armacı piskoposu takip eden fconroi'yi saydı. "Yirmi adam bir fark yaratacak mı efendimiz?"

"Oğlum için küçük bir fark yaratacak," dedi Kral oğlunun hâlâ yaşıyor olmasını umarak, "ama piskopos için büyük bir fark. Eğer onu serbest bırakmasaydım Kilisede bir düşmanım olacaktı." Piskoposun arkadaki İngiliz saflarını kenara ittiğini, kükreyerek kargaşanın içine daldığını gördü.

Prensin siyah zırhından hâlâ bir iz yoktu, sancağından da.

Armacı atını Kralın yanından uzaklaştırdı. Kral haç çı-

karıp önceki yağmurun kınının metal girişini paslandır-madığından emin olmak için yakut saplı kılıcını çekti. Silah yeterince hızlı bir şekilde kınından çıktı. Ona ihtiyacı olabileceğini biliyordu, ama şimdilik zırhlı ellerini atının eyerine yaslayıp savaşı seyretmeye devam etti.

Oğlunun kazanmasına izin verecekti. Yoksa oğlunu kaybedecekti.

Hanedan armacısı kaçamak bir şekilde Krala bakınca gözlerinin kapalı olduğunu gördü. Kral dua ediyordu.

Savaş tepe boyunca yayılmıştı, ingiliz saflarının her noktası savaştaydı artık, ama çoğu yerde dövüş şiddetli değildi. Oklar işlerini yapmıştı, ama artık hiç okları kal-445

mamıştı, bu yüzden Fransızlar doğruca atsız askerlerin üzerine hücum edebiliyordu. Bazı Fransız askerler ingiliz saflarından içeri girmeye çalışıyordu, ama çoğu bir avuç atsız İngiliz'i kalkan duvarından çekebilmeyi umarak hakaretler yağdırmakla yetiniyordu. Ama ingiliz disiplini sürüyordu. Hakarete hakaretle karşılık veriyor, Fransızları gelip kılıçlarında ölmeye davet ediyorlardı.

Yalnızca Galler Prensinin sancağının dalgalandığı yerdeki dövüş çok şiddetliydi, orada ve iki tarafında yüz me-safelik bir alan içinde iki ordu birbirine karışmış durumdaydı. İngiliz hattı yırtılmıştı, ama delinmemişti. Arka safları hâlâ tepeyi savunurken ön safları düşmanın arasına dağılmış, etraflarım saran atlılarla dövüşüyorlardı.

Northampton ve Warwick Kontları hattı sabit tutmaya çalışmışlardı, ama düşmanla savaşma coşkusu içinde düzeni bozmuştu. Ve şimdi Prensin korumaları yamacın aşağısında pek çok atın kırık bacaklarla yattığı çukurların yakınındaydı. Guy Vexille, Prensin sancak taşıyıcısını orada mızrakla öldürmüştü, böylece zambakları, leoparları ve yaldızlı püskülleriyle büyük sancak /conroî'sinin demir naili toynakları altında ezilmişti.

Thomas yirmi metre ötede, ölü bir atın kanlı karnında dertop olmuş yatıyor, yanmdarr geçen her atlıyla irkiliyordu. Gürültüye dayanamıyordu, ama tiz çığlıklar ve çekiç sesleri arasında hâlâ meydan okuyan İngiliz sesleri duyabiliyordu. Başını kaldırıp bakınca Will Skeat ve Peder Hobbe'yi gördü. Bir avuç okçu ve iki asker de kendilerini Fransız atlılara karşı savunuyorlardı. Thomas kan kokulu sığmağında kalmak istedi, ama kendini atın üstünden tırmanıp Skeat'm tarafına koşmaya zorladı. Bir Fransız kılıcı miğferinden sekerken Thomas, bir atın arka bacağının üstünden zıplayıp sendeleyerek küçük grubun arasına daldı.

"Hâlâ hayatta mısın evlat?" dedi Skeat.

"İsa aşkına," dedi Thomas.

"Onun umurunda değil. Hadi, serseri! Hadi!" Skeat bir Fransız'a sesleniyordu, ama düşman kırılmamış mızrağını düşen sancağın etrafındaki savaşa taşımayı tercih ediyordu. "Hâlâ geliyorlar," dedi Skeat bir hayret ifadesiyle.

"Kahrolası serserilerin sonu yok."

Prensin yeşil-beyaz üniformalı okçularından biri yalpalayarak Skeat'm grubuna geldi. Miğferi yoktu ve omzunda derin bir yara açılmıştı. Bir Fransız onu gördü, rahat bir tavırla atını ona doğru çevirip savaş baltasını indirdi.

"Piç kurusu!" dedi Sam ve Skeat onu durduramadan gruptan ayrılıp Fransız'ın atının arkasına atladı. Kolunu şövalyenin boynuna geçirip kendini geriye bıraktı, adamı da yüksek eyerden yere indirdi. İki düşman askeri müdahale etmeye çalıştı, ama kurbanın atı aralarmdaydı.

"Onu koruyun!" diye bağırdı Skeat ve grubunu Sam'in Fransız'ın zırhını yumrukladığı yere götürdü. Skeat Sam'i itti, Fransız'ın göğsündeki zırh plakasını kılıcı girecek kadar kaldırdı, sonra kılıcını adamın göğsüne soktu. "Kahrolası yaratık," dedi Skeat. "Okçuları öldürmeye hakkın yok. Pis yaratık!" Kılıcı döndürüp biraz daha bastırdı, sonra çekip çıkardı.

Sam savaş baltasını kaldırıp sırıttı. "İyi bir silah," dedi, sonra iki Fransız kurtarıcının atıyla geldiği yöne döndü.

"Piç kuruları, piç kuruları," diye bağırdı baltasını en yakındaki ata indirirken. Skeat ve adamları kılıçlarını diğer hayvana salladılar. Thomas Fransız'a kılıcını saplarken kalkanıyla onları korumaya çalıştı, sonra kılıcının zırh veya kalkan yüzünden kaydığım hissetti. Kanlar içindeki iki at dönerek uzaklaştı.

"Birlikte kalın," dedi Skeat, "birlikte kaim. Arkamızı koru, Tom."

Thomas cevap vermedi.

"Tom!" diye bağırdı Skeat.

Ama Thomas mızrağı görmüştü. Savaş alanında binlerce mızrak vardı, ama çoğu helezon biçiminde renkli boyanmıştı, oysa bu siyahtı, eğriydi ve

zayıftı. Çocukluğu-nun kilisesinde örümcek ağlarının arasında asılı duran St.

George'un mızrağıydı bu. Şimdiyse bir sancak direği olarak kullanılıyordu ve gümüş sapında asılı bayrak kan kadar kırmızıydı; üzerinde gümüş rengi bir yale vardı. Kalbi yerinden çıkacakmış gibi oldu. Mızrak oradaydı! Kaçmak için o kadar çabaladığı bütün o esrar burada savaş

alanındaydı. Vexiller oradaydı. Babasının katili de orada olmalıydı.

"Tom!" diye bağırdı Skeat tekrar.

Thomas yalnızca sancağı işaret etti. "Onları öldürmem gerek."

"Aptallaşma, Tom," dedi Skeat, sonra yamacın altından gelen bir atlıdan kaçmak için hızla geriye kaçtı. Adam piyade grubundan kaçmaya çalışıyordu, ama yay taşıyan tek kişi olan Peder Hobbe silahı atm ön ayaklarının altına itti, atın ayaklarına dolaşan yay kırıldı. At tökezleyerek yan tarafına doğru düştü, Sam baltayı çığlık atan şövalyenin sırtına indirdi.

*

"Vexille!" diye bağırdı Thomas olabildiğince yüksek sesle. "Vexille!"

"Aklını kaçırdı," dedi Skeat, Peder Hobbe'ye.

"Kaçırmadı," dedi Peder. Artık silahı yoktu, ama Sam yeni baltasıyla adamın üstündeki zırh ve deriyi parçalamayı bitirince, rahip ölen Fransız'ın palasını alıp takdir edercesine kaldırdı.

"Vexille! Vexille!" diye bağırıyordu Thomas.

Yale sancağının yanındaki şövalyelerden biri onu duyup domuzu andıran miğferiyle ona döndü. Adam miğ-448

ferin göz boşluklarından uzun bir süre kendisine bakmış

gibi geldi, ama yalnızca bir iki saniye bakmış olabilirdi, çünkü İngilizler hemen ona saldırdı. Adam kendini becerikli bir şekilde savunuyor, atı diz kirişinin kesilmemesi için savaş dansı yapıyordu. Adam bir İngiliz'in kılıcını alt etti, sol mahmuzunu başka bir adamın yüzüne indirdi, atını hızla döndürüp ilk adamı kılıcıyla öldürdü. İkinci adam dönerek uzaklaştı ve adam domuzu andıran miğferiyle dönüp doğruca Thomas'a geldi.

"Bela arıyor," diye kükredi Skeat, ama Thomas'ın yanma gitti. Şövalye son anda atını döndürüp kılıcını Thomas'a doğru savurdu. Thomas kılıca karşılık verdi ama adamın gücü karşısında şaşkına döndü. Kalkanı tutan kolu omzuna kadar yanıyordu. At uzaklaştı, dönüp tekrar geldi, şövalye bir kez daha Thomas'a saldırdı. Skeat ata saldırdı, ama atın örtüsünün altında zırhı olduğu için Skeat'ın kılıcı kaydı. Thomas saldırıyı bir kez daha savuşturdu, ama darbenin etkisiyle dizlerinin üstüne çöktü. Atlı üç adım ötesindeydi, büyük savaş atı kendi etrafında hızla döndü, şövalye kılıçlı elini kaldırıp miğferinin domuz burnunu kaldırdı ve Thomas adamın Sir Simon Jekyll olduğunu gördü.

Thomas içindeki öfkenin safra gibi kabardığını hissetti. Skeat'ın uyarılarına aldırmaksızm kılıcını savurarak ileri koştu. Sir Simon saldırıyı hakir gören bir rahatlıkla savuşturdu, eğitimli at zarif bir şekilde kenara çekildi ve Sir Simon'm kılıcı hızla indi. Thomas hızla yana dönmesi-ne rağmen kılıç sersemletici bir güçle miğferine indi.

"Bu kez öleceksin," dedi Sir Simon ve kılıcıyla ileri atıldı. Ölümcül bir güçle Thomas'ın zırhlı göğsünü hedefle-di, ama Thomas bir cesede takıldığı için sırtüstü düşüyordu. Saldırı daha hızlı düşmesini sağladı ve sırt üstü yere serildi. Miğferine aldığı darbe yüzünden başı dönüyordu.

Artık ona yardım edecek kimse yoktu, çünkü yeni bir atlı saldırısına karşı kendisini koruyan Skeat'm grubundan hızla ayrılmıştı. Ayağa kalkmaya çalıştı, ama başı ağrıdan çatlayacak gibiydi ve göğsün aldığı darbeyle nefesi kesilmişti. Sir Simon eyerinden yere doğru eğilmiş, uzun kılıcıyla Thomas'm korunmasız yüzünü arıyordu. "Kahrolası serseri," dedi Sir

Simon, sonra esniyormuş gibi ağzını kocaman açtı. Thomas'a bakakaldı. Ağzından fışkıran kan Thomas'm üstüne aktı. Bir mızrak Sir Simon'm böğrüne girmişti. Gözlerindeki kanı silen Thomas mavi ve sarı mızrağı bir Fransız'ın atmış olduğunu gördü. Bir atlı mı?

Yalnızca Fransızlar atlıydı, ama Thomas şu anda Sir Si-

mon'm böğründen sarkan mızrağı bir atlınm bıraktığını görmüştü. Gözleri yuvalarında dönen Sir Simon eyerinde sarsılırken ağzından gelen kanla boğuluyor ve ölüyordu.

Sonra Thomas yanından geçen atlıların örtülerini gördü.

Mavi zemin üstünde sarı şahinler vardı.

Thomas sendeleyerek ayağa kalktı. Sevgili İsa, diye düşündü, ama kılıçla dövüşmeyi öğrenmesi gerekiyordu. Yay yeterli değildi. Sir Guillaume'nin adamları yanından geçip Vexille konroi'sine daldı. VVill Skeat, Thomas'a geri gelmesi için bağırdı, ama Thomas inatla Sir Guillaume'nin adamlarını takfp etti. Fransızlar Fransızlarla dövüşüyordu! Vexiller ingiliz hattını neredeyse dağıtmıştı, ama şu anda İngilizler onları eyerlerinden indirmeye çalışırken bir de arkalarını korumak zorundaydılar.

"Vexille! Vexille!" diye bağırdı Sir Guillaume, hangi miğferli adamın düşmanı olduğunu bilmediği için. Bir adamın kalkanına tekrar tekrar vurdu, adamı eyerinin arkasına yasladı, sonra kılıcını atının boynuna indirdi ve hayvan yere düştü. Bir İngiliz, bir rahip palasıyla düşmüş

şövalyenin kafasını kesti.

Ani bir renk parıltısı Sir Guillaume'nin sağma bakmasına neden oldu. Galler Prensinin sancağı kurtarılmış ve yeniden kaldırılmıştı. Vexille'i bulmak için bakındı, ama yalnızca siyah kalkanlarında beyaz haçlar olan yarım düzine adam görüyordu. Bir balta darbesini savuşturmak için kalkanını kaldırarak

onlara doğru ilerledi, kılıcını bir adamın bacağına saplayıp döndürdü. Tam o sırada sırtına bir darbe alarak diziyle atını çevirdi, havadaki kılıç darbesini savuşturdu. Adamlar ona bağırıyor, neden kendi tarafıyla dövüştüğünü soruyordu. Derken iki okçu hayvanın bacaklarını doğraymca diz kirişi kesilen Vexille sancağı taşıyıcısının atı devrildi. Henry Coley kılıcını çekmek için mızrağı bırakırken gümüş ya\e kargaşanın arasına düştü.

"Bok çuvalları!" diye bağırdı atının bacağını kesen adamlara. "Bok çuvalları!" Kılıcını indirerek bir adamın zırhlı omzuna geçirdi. Şiddetli bir kükreme duyunca arkasını döndü ve boynunda haç olan iri yarı zırhlı bir adamın gürzünü kaldırdığını gördü. Hâlâ düşmekte olan atın üstünde bulunan Coley kılıcını piskoposa doğru savurdu, adam kalkanıyla kılıca karşılık verdi ve gürzü Colley'in miğferine indirdi. "Tanrının adına!" diye bağırdı gürzün dikenlerini ezilen miğferden çekerken. Kafatası ezilen Colley ölmüştü. Piskopos gürzünü san-mavi örtülü bir ata savurdu, ama binicisi son anda kurtuldu.

Sir Guillaume gürzü kullanan piskoposu hiç görmedi.

Onun yerine Vexille /conroı "sinin içinde birisinin diğerlerine göre daha kaliteli bir zırh taşıdığını görmüştü. O adama ulaşmak için atını mahmuzladı, ama atının sendeledi-

ğini hissetti ve miğferinin üstündeki sınırlı göz deliklerin-den görmek için dönüp bakınca ingilizlerin atının arka ayaklarını kestiğini gördü. Kılıcını savurdu, ama hayvan yere çöktü. Arkadan gelen güçlü bir ses bağırıyordu, "Yol

açın! O serseriyi öldürmek istiyorum. İsa adına, yoldan çekilin!" Sir Guillaume sözleri anlamıyordu, ama birden güçlü bir kolun boynuna dolandığını ve eyerden kaldırıldığını hissetti. Öfkeyle bağırdı, ama yere otururken nefesi kesildi. Bir adam onu yere bastırıyordu. Sir Guillaume kılıcıyla ona vurmaya çalıştı, ama yaralı atı yanında debe-leniyordu. Neredeyse atı tarafından ezilmek üzereyken Sir Guillaume'nin saldırganı onu çekip kurtardı, sonra elindeki kılıcı aldı. "Orada öylece yat!" diye bağırdı bir ses Sir Guillaume'ye.

"O piç öldü mü?" diye kükredi piskopos.

"Öldü!" diye bağırdı Thomas.

"Tanrıya övgüler olsun! Devam! Devam! Öldürün!"

"Thomas?" diye kıvrandı Sir Guillaume.

"Kıpırdama!" dedi Thomas.

"Vexille'i istiyorum!"

"Gittiler!" diye bağırdı Thomas. "Gittiler! Hareketsiz yat!"

İki yandan saldırıya uğrayan ve kırmızı sancağı düşen Guy Vexille kalan üç adamını geriye çekmişti, ama yalnızca son Fransız atlılarına katılmak üzere. Kralın kendisi, Bohemya Kralıyla birlikte savaşa giriyordu. Bohemyalı John kör olmasına rağmen dövüşmekte ısrar etmişti, bu yüzden koruması, atlarının dizginlerini birbirine bağlamış ve Kralın atını ortaya koymuştu, böylece birbirlerini kaybetmeyeceklerdi. "Prag!" diye savaş çığlıklarını attılar. "Prag!" Kralın oğlu Prens Charles da grubun içindeydi. Bohemyalı şövalyeler son hücumu gerçekleştirirken o da "Prag!" diye bağırdı. Aslında bu tam bir hücum değil, karmakarışık olmuş ölüler, can çekişen bedenler ve deh-

şet içindeki atlar arasında sarsak sarsak ilerlemeydi.

Galler Prensi hâlâ yaşıyordu. Miğferindeki altın bant kopmuştu ve kalkanının üst kısmı beş-altı yerden yarıl-452

mıştı, ama şimdi karşı saldırıyı idare ediyordu ve çığlıklar atan yüz adamı da peşindeydi. Bu adamlar, solan ışıkta bir sürü Fransız'ın öldüğü bu ölüm yerine gelen son düşmanı parçalamaktan başka bir şey istemiyordu. Aynı hi-zada olmaları için Prensin taburunun gerideki saflarını toparlayan Northampton Kontu savaşın tersine döndü-

ğünü hissetti. İngiliz askerlerine karşı yapılan büyük baskı zayıflamıştı ve Fransızlar yeniden deneseler de en iyi adamları yaralanmış ya da ölmüştü ve yeni gelenler de çok yavaştı. Bu yüzden adamlarına kendisini takip etmeleri için bağırdı.

"Öldürün onları! Öldürün!" diye bağırdı.

Okçular, askerler, hatta safların iki yanındaki topları koruyan halka şeklinde yerleştirilmiş vagonların içindeki yerlerinden ayrılan Galliler bile Fransızların üstüne saldırıyordu. Sir Guillaume'nin yanma çömelen Thomas'a göre her şey Caen'deki köprüye karşı girişilen delice öfke saldırısına dönüşmüştü iş. Bu, zincirlerinden kurtulmuş bir çılgınlıktı, kanla-gözü dönmüş bir çılgınlık, ama bunun acısını Fransızlar çekecekti. İngilizler uzun yaz akşamının sonuna kadar dayanmışlardı ve iri atların üzerlerine gelmesini seyretmek yüzünden yaşadıkları dehşetin intikamını almak istiyorlardı. Bu yüzden kraliyet atlılarına elleriyle ve kılıçlarıyla saldırdılar.

Onları Galler Prensi yönetiyordu. Okçuların ve askerlerin yanında savaşıyor, atları öldürüyor, kanla gözü dönmüş bir şekilde süvarilerini doğruyordu. Majorca Kralı ölmüştü, St. Pol Kontu, Lorraine Dükü ve Flanders Dükü de öyle. Derken üzerinde üç beyaz tüy olan Bohemya sancağı düştü ve kör Kral baltalar, gürzler ve kılıçlarla öldürülmek üzere yere çekildi. Kralın fidyesi kralla birlikte öldü ve oğlu babasının cesedinin üstünde kan kaybından hayatını kaybetti. Canlı hayvanlara bağlı ölü

atlar yüzünden hareketi güçleşen koruması İngilizler tarafından öldürüldü, ingilizler artık savaş çığlığı atmıyor, aklını kaçırmış deliler gibi uluyorlardı. Kan içindeydiler, kanla lekelenmiş, sırılsıklam olmuşlardı, ama Fransız kanıydı bu. Galler Prensi ölen Bohemyalılara küfretti, mavi-altm rengi sancağı hâlâ dalgalanan Fransa Kralına yaklaşmasına engel oldukları için onlara söylendi. İki İngiliz askeri Kralın atma saldırdı, kraliyet korumaları onları öldürmek için atlarını mahmuzladı. İngiliz üniformalı daha fazla sayıda asker Philip'i yere indirmek için koşuyordu ve Prens orada olmak, düşman Kralı esir alan adam olmak istiyordu, ama ölmekte olan Bohemya atlarından biri yana doğru sendeledi. Prensin ayaklarında hâlâ mahmuzları

vardı ve bir tanesi ölen hayvanın örtüsüne takıldı. Prens yalpaladı, kapana kısılmıştı. Ve Prens ölmekte olan atların arasında dengesini kaybederken Guy Vexille onun siyah zırhını, kraliyet cüppesini ve kırılmış altın bandını gördü.

Guy Vexille dönüp Prensin üzerine hücum etti.

Thomas Vexüle'in döndüğünü gördü. Hücum eden atlıya kılıcıyla ulaşamazdı, çünkü bu Prensin tökezlediği yerdeki atların üstüne tırmanması anlamına gelirdi, ama sağ elinin altında gümüş*uçlu, siyah dişbudak ağacından yapılma mızrak duruyordu. Mızrağı alıp hücum eden adama doğru koştu. Skeat da oradaydı ve eski kılıcıyla Bohemya atlarının üstünden geçmeye çalışıyordu.

St. George'un mızrağı Guy Vexille'in göğsüne girdi.

Gümüş bıçağı kırmızı sancağa dolaşıp gücünü yitirmiş-ti, ama yine de eski mızrağın atlıyı geriye savurup kılıcını, o sırada iki adamı tarafından yerden kaldırılan Prensten uzaklaştıracak gücü vardı. Vexille eyerinden uzanıp tekrar saldırdı ve Will Skeat kükreyip kılıcını

Vexille'in beline doğru savurdu, ama siyah kalkan hamleyi engelledi. Vexille'in atı içgüdüsel olarak saldırıya doğru döndü ve süvarisi kılıcını hızla aşağıya doğ-

ru salladı.

"Hayır!" diye bağırdı Thomas. Mızrağı tekrar attı, ama o güçsüz bir silahtı ve kurumuş dişbudak Vexille'in kalkanına çarpıp kıymıklandı. Miğferindeki çentikli kesik-ten kan fışkıran Skeat yere çöktü. Thomas yalpalayarak öne doğru atılırken Vexille, Skeat'a ikinci kez vurmak için kılıcını kaldırdı. Kılıç Skeat'm kafasına indi, sonra Vexille'in koyu renk miğferi Thomas'a doğru döndü. Will Skeat yerde hareketsizdi. Vexille'in atı efendisini en verimli şekilde öldürebileceği yere götürmek için döndü ve Thomas Fransız'ın kılıcında ölümü gördü. Panik hâlindeki bir umutsuzlukla siyah mızrağın kırık ucunu atın açık ağzına soktu ve çentikli sopayı hayvanın diline

gömdü. Aygır çığlıklar atarak geriledi, şaha kalktı, Vexille sert bir şekilde eyerin arkasına çarptı.

Ağzından kanlar akan, gözleri bembeyaz at Thomas'a döndü, ama Galler Prensi ölen attan kurtulmuştu ve iki askeriyle birlikte Vexille'e diğer taraftan saldırmak için gelmişti. Atlı, Prensin kılıç darbesini savuşturdu, sonra yenileceğini anlayıp tehlikeden uzaklaşmak için atını mahmuzladı.

"Calix meus inebrians!" diye bağırdı Thomas. Nedenini bilmiyordu. Bu sözler diline öylece gelivermişti. Ama babasının ölürken söylediği sözler Vexille'in dönüp ona bakmasına neden oldu. Miğferinin göz boşluğundan baktı, kendi sancağını tutan koyu renk saçlı adamı gördü.

Ama tam o sırada yeni bir hınç dolu İngiliz dalgası yamaçtan aşağı indi. Bunun üzerine Vexille atını katliam noktasından, ölen adamların ve Fransa'nın kırılan hayallerinin arasından geçirip uzaklaştı.

İngiliz tepelerinde bir sevinç çığlığı koptu. Kral yedek-teki atlı şövalyelerine Fransızlara saldırmalarını emretmişti. Bu adamlar mızraklarını indirirken eşya alanında bekleyen atlar hemen getirildi ve daha fazla asker atlara binip yenilen düşmanı takibe başladı.

Hainaultlu John, Beaumont Lordu, Fransa Kralının dizginlerini alıp Philip'i kargaşadan uzaklaştırdı. Atı yeni bir attı, çünkü kraliyet atı öldürülmüştü. Bu arada Kral da adamlarının savaş alanında olduğunu anlamala-rı için siperi kalkık dövüşmekte ısrar ettiği için yüzüne bir yara almıştı.

"Gitme zamanı, efendim," dedi Beaumont Lordu yumuşak bir şekilde.

"Bitti mi?" diye sordu Philip. Gözlerinde yaş, sesinde bir inanmazlık vardı.

"Bitti, efendim," dedi Beaumont Lordu. İngilizler köpek gibi uluyor, Fransa şövalyeleri tepe yamacında can çekişip kanlar içinde yatıyordu. Hainaultlu John nasıl olduğunu bilmiyordu, ama savaşın, oriflamme'in ve Fransa'nın

gururunun kaybedildiğini biliyordu. "Gelin efendim," diyerek Kralın atını uzaklaştırdı. Fransa şövalyele-rinden oluşan grupları, örtülerinden oklar sarkan atlarıyla vadiyi geçip yaklaşan gecede kabaran ormana doğru ilerliyorlardı.

"O astrolog, John," dedi Fransa Kralı.

"Efendim?"

"Onu öldürün. Kanlı bir şekilde. Beni duyuyor musun? Kanlı bir şekilde!" Kral geriye kalan bir avuç muha-fızıyla birlikte giderken ağlıyordu.

Daha fazla sayıda Fransız, yaklaşan karanlığın güvenliğine sığınmak için kaçıyordu. Savaşın ilk İngiliz atlıları takibe başlarken Fransızların geri çekilişi dörtnal kaçışa döndü.

Askerler ölü ve yaralıların arasında dolaşırken İngiliz yamacı seğiriyor gibiydi. Seğirmenin nedeni ölmekte olan adamların ve atların can çekişirken yaptıkları ani hareketlerdi. Vadi kendi efendileri tarafından öldürülen Cenovalılarla kaplıydı. Birden ortalık çok sessizleşmişti.

Artık çelik sesi, kaba bağrışlar, trampet sesleri yoktu. İn-lemeler, ağlamalar ve bazen yutkunmalar vardı, ama ortalık çok sessizdi. Rüzgâr düşen sancakları uçuşturdu, Sir Guillaume'ye çiçekleri hatırlatan okların beyaz tüylerini titreştirdi.

Her şey bitmişti.

Sir William Skeat yaşıyordu. Ama konuşamıyordu, gözlerinde hiç hayat belirtisi yoktu ve sağır olmuş gibiydi. Yürüyemiyordu, ama Thomas onu kaldırınca bunu dener gibi oldu, sonra bacakları gevşedi ve kanlı zemine çöktü.

Peder Hobbe, olağanüstü bir yavaşlıkla Skeat'm miğferini çıkardı. Skeat'm kır saçlarından kan fışkırıyordu.

Thomas kafatasındaki kılıç kesiğini görünce öğürdü. Kafatası parçaları, saç telleri vardı ve Skeat'm beyni açılmıştı.

"Will?" dedi Thomas önünde çömelerek. "Will?"

Skeat ona baktı, ama onu görmüyor gibiydi. Yarı gülümsüyordu, ama gözleri anlamsız bakıyordu.

"VVill!" dedi Thomas.

"Ölecek, Thomas," dedi Peder Hobbe yumuşak bir sesle.

"Ölmeyecek! Kahretsin, ölmeyecek! Beni duyuyor musun? Yaşayacak. Onun için dua et!"

"Dua edeceğim, Tanrı biliyor nasıl dua edeceğimi," diye Thomas'ı yatıştırmaya çalıştı Peder Hobbe. "Ama önce bir doktor bulmalıyız."

Eleanor yardımcı oldu. Will Skeat'm kafasını yıkadı, sonra o ve Peder Hobbe kafatası parçalarını kırılmış sera-mik gibi yerine yerleştirdi. Daha sonra Eleanor mavi elbi-sesinden bir parça şerit koparıp Will Skeat'm kafasını sardı, çenesinin altından bağladı. İş bittiğinde Skeat başörtü-lü yaşlı bir kadın gibi görünüyordu. Eleanor ve rahip onu bandajlarken hiçbir şey söylemedi ve herhangi bir acı his-settiyse bile yüzünden anlaşılmadı.

"İç, Will," dedi Thomas ve ölü bir Fransız'dan aldığı su şişesini uzattı, ama Skeat bu teklife aldırmadı. Eleanor şi-

şeyi alıp Skeat'm ağzına dayadı, ama su çenesinden akıp gitti. O zamana kadar hava iyice kararmıştı. Sam ve Jake savaş baltasıyla kestikleri Fransız mızraklarından bir ateş

yaktılar. Will Skeat ateşin başında öylece oturuyordu. Nefes alıyordu, ama başka hiçbir şey yapmıyordu.

"Böylesini daha önce de gördüm," dedi Sir Guillaume, Thomas'a. Savaştan beri çok az konuşmuştu, ama şimdi Thomas'm yanında oturuyordu. Kızının Skeat'la ilgilen-mesini seyretmişti ve ondan yiyecek-içecek de kabul etmişti, ama kızının konuşmalarına karşılık vermemişti.

"İyileşecek mi?" diye sordu Thomas.

Sir Guillaume omuz silkti. "Kafatası yarılmış bir adam gördüm. Dört yıl daha yaşadı, ama yalnızca manastırdaki rahibeler ona baktığı için."

"Yaşayacak!" dedi Thomas.

Sir Guillaume, Skeat'in bir elini kaldırıp birkaç saniye tuttu, sonra bıraktı. "Belki," dedi şüpheyle. "Ona çok mu bağlıydın?"

"Baba gibiydi o," dedi Thomas.

"Babalar ölür," dedi Sir Guillaume kasvetli bir şekilde.

Kılıcını kendi Kralına karşı çevirip görevinde başarısız olmuş bir adam gibi bitkin görünüyordu.

"Yaşayacak," dedi Thomas inatla.

"Uyu," dedi Sir Guillaume. "Ben ona bakarım."

Thomas yaralıların inlediği, gece rüzgârının vadideki beyaz tüyleri uçuşturduğu savaş alanında ölülerin arasında uyudu. Will Skeat'm durumunda sabah da bir değişiklik yoktu. Öylece oturuyor, boş gözlerle boşluğa bakıyordu. Ayrıca iğrenç kokuyordu, çünkü altını pislemişti.

"Kontu bulayım," dedi Peder Hobbe, "ve Will'i İngiltere'ye gönderelim."

Ordu yavaş yavaş kıpırdanıyordu. Kırk ingiliz askeri ve bir o kadar okçu Crecy'nin kilise bahçesine gömüldü, ama önemli prensler ve soylu lordlar

haricinde yüzlerce Fransız cesedi tepede bırakıldı. Crecy halkı eğer isterse onları gömerdi, ingiltere Kralı Edward'm umurunda değildi.

Peder Hobbe Northampton Kralını arıyordu, ama şafaktan hemen sonra iki bin Fransız piyadesi gelmişti. Hâlihazırda dağılmış olan bir orduyu takviye etmeye gelmişlerdi ve puslu havada kendilerini selamlayan atlı askerlerin dost olduğunu sanmışlardı. Ama sonra atlılar miğferlerinin siperlerini indirmiş, mızraklarını yanlarına bastırmış ve atlarını mahmuzlamışlardı. Onları Kont idare ediyordu.

ingiliz şövalyelerinin çoğu bir önceki günkü savaşta at sırtında savaşamamışlardı, ama o Pazar sabahı istedikleri fırsatı buldular. Büyük savaş atları yürüyen saflar arasında kanlı gedikler açtı, sonra hayatta kalanları öldürmek için geri dönmüşlerdi. Fransızlar, kollan öldürmekten yo-rulana kadar kesip biçen amansız atlılardan kaçmaya çalıştılar.

Crecy ve VVadicourt- arasındaki tepede düşman sancakları yığını oluşmuştu. Bayraklar yırtılmıştı ve bazıları kanla ıslaktı. Oriflamma Edward'a götürüldü, o da sanca-

ğı katlayıp rahiplerden şükran duası etmelerini istedi.

Oğlu hayattaydı, savaş kazanılmıştı ve Tanrının İngiliz davasını nasıl desteklediğini bütün Hıristiyanlık görecek-ti. Zaferini göstermek için bugünü savaş alanında geçireceğini açıkladı. Yola daha sonra devam edecekti. Ordusu hâlâ yorgundu, ama artık çizmeleri vardı ve karınları du-yacaktı. Okçular onları keserken sığırlar böğürüyordu.

Diğer okçular Fransızların malzemelerini bıraktıkları tepeden başka yiyecekler getirdi. Öteki adamlar sahadaki okları toplayıp demet yaptı, kadınları ölüleri yağmaladı.

Northampton Kontu kahkahalar atarak Crecy tepesine geri döndü. "Koyun kesmek gibiydi!" dedi neşeyle. Sonra son iki günün heyecanını yeniden

yaşamaya çalışarak bir ileri bir geri yürüdü. Thomas'm yanında durup okçulara ve kadınlarına sırıttı.

"Farklı görünüyorsun, genç Thomas!" dedi mutlulukla, ama sonra başında mavi bir bezle bir çocuk gibi oturan Skeat'ı gördü. "Will," dedi Kont şaşkınlıkla. "Sir VVüliam?"

Skeat öylece oturuyordu.

"Kafatası kesildi, lordum," dedi Thomas.

Kontun abartılı tavırları delik bir torbadan kaçan hava gibi boşaldı. Eyerine çökerek başını iki yana salladı. "Hayır," diye itiraz etti. "Hayır! Win olamaz!" Elinde hâlâ kanlı bir kılıç vardı, ama kılıcını atının yelesine silip kınına soktu. "Onu İngiltere'ye geri gönderecektim. Yaşayacak mı?"

Kimse cevap vermedi.

"Will?" diye seslendi Kont, sonra dar eyerinden beceriksiz bir şekilde indi. Yorkshirelınm yanına çömeldi.

"VVill? Konuş benimle, VVill!"

"İngiltere'ye gitmeli, lordum," dedi Peder Hobbe.

"Elbette," dedi Kont.

"Hayır," dedi Thomas.

Kont kaşlarını çattı. "Hayır mı?"

"Caen'de bir doktor var, lordum," dedi Thomas Fr sızca. "Ben olsam VVill'i oraya götürürdüm. Bu dokt mucizeler yaratıyor, lordum."

Kont üzgün bir şekilde gülümsedi. "Caen artık Fra sızların elinde, Thomas," dedi. "Seni iyi karşılayacaklar-, nı sanmıyorum."

"İyi karşılanacaktır," dedi Sir Guillaime. Kont Fransız'ı ve yabancı üniformasını ilk kez fark etti.

"O esir, lordum," diye açıkladı Thomas. "Ama aynı zamanda bir dost. Size hizmet ediyoruz, bu yüzden fidye sj_

zin, ama o tek başına VVill'i Caen'e götürebilir."

"Fidye büyük mü?" diye sordu Kont.

"Çok büyük," dedi Thomas.

"O zaman fidyeniz, efendim," dedi Kont Sir Guillaume'ye bakarak, "VVill Skeat'm hayatı." Ayağa kalkıp atı-

nın dizginlerini bir okçunun elinden aldı, sonra Thornas'a döndü. Oğlan farklı görünüyor, diye düşündü, bir erkek gibi. Saçlarını kesmişti, değişiklik buydu. Aslında biçmiş

sayılırdı. Ve şimdi bir askere benziyordu, okçularını sava-

şa götürebilecek bir asker gibi. "Baharda seni istiyorurn Tom," dedi. "Yönetilecek okçular olacak ve eğer VViH ya-pamazsa, sen yapmalısın. Ona iyi bak, ama baharda bana yeniden hizmet edeceksin, beni duyuyor musun?"

"Evet, lordum."

"Umarım doktorun mucizeler yaratabilir," dedikten sonra yürüyüp gitti.

Sir Guillaume Fransızca söylenenleri anladı, arria gerisini anlamamıştı. Thornas'a baktı. "Caen'e gidiyor muyuz?" diye sordu.

"VVill'i Doktor Mordecai'ye götüreceğiz," dedi Thomas.

"Ya ondan sonra?"

"Ben Konta gidiyorum," dedi Thomas kısaca.

Sir Guillaume irkildi, "Ya Vexille? O neolacak?"

"Ne olmuş ona?" dedi kabaca. "Kahrolası mızrağını kaybetti." Peder Hobbe'ye bakıp ingilizce sordu. "Kefare-tim bitti mi peder?"

Peder Hobbe başıyla onayladı. Kırık mızrağı Thomas'tan alıp Kralın papazına emanet etmişti, o da kutsal emanetin VVestminister'a götürüleceğine söz vermişti.

"Cezanı tamamladın," dedi rahip.

Sir Guillaume ingilizce bilmiyordu, ama ses tonundan Peder Hobbe'nin söylediklerini anlamış olmalıydı, çünkü Thomas'a incinmiş bir şekilde bakıyordu. "Vexille hâlâ yaşıyor," dedi. "Babanı ve benim ailemi öldürdü. Tanrı bile onun ölmesini istiyor!" Sir Guillaume'nin gözlerinde yaşlar vardı. "Beni de mızrak kadar kırık mı bırakacaksın?" diye sordu Thomas'a.

"Ne yapmamı isterdin?" diye sordu Thomas.

"Vexille'i bul. Onu öldür." Heyecanla konuşmasına rağmen Thomas bir şey söylemedi. "Kutsal Kâse onda!"

diye ısrar etti Fransız.

"Bunu bilmiyoruz," dedi Thomas öfkeyle. Tanrı ve İsa aşkına, diye düşündü, beni rahat bırak! Okçuların Il-

ır

deri olabilirim. Caen'e gidip Doktor Mordecai'nin mucizeler yaratmasını sağlayabilirim, sonra da Skeat'm adamlarını savaşa sokarım. Tanrı adına, Will için, Kral için, ingiltere için kazanabiliriz. Fransız'a döndü. Ben bir İngiliz okçuyum," dedi boğuk bir sesle. "Yuvarlak masa şövalyesi değil."

Sir Guillaume gülümsedi. "Söyle bana Thomas, baban ailesinin en büyük mü yoksa en küçük çocuğu muydu?"

Thomas ağzını açtı. Elbette Peder Ralph'in en küçük çocuk olduğunu söyleyecekti, ama sonra bunu bilmediğini fark etti. Babası bunu hiç söylememişti ve bu da belki babasının pek çok şeyi gizlediği gibi gerçeği de gizlediği anlamına geliyordu.

"İyi düşün, lordum," dedi Sir Guillaume anlamlı bir şekilde, "iyi düşün. Ve unutma, Harlequin arkadaşını sa-katladı ve Harlequin hâlâ hayatta."

Ben bir ingiliz okçuyum, diye düşündü Thomas. Daha

'fazlasını istemiyorum.

Ama Tanrı daha fazlasını istiyor, diye düşündü, ama o daha fazla yük istemiyordu.

Güneşin yaz tarlalarında, beyaz tüylerin ve ölü adamların üstünde parlaması yeterliydi.

Ve Hookton'un intikamı alınmıştı.

Tarihsel Bir Not

Kitaptaki yalnızca iki eylem uydurmadır: Hookton'a yapılan ilk saldırı (ama Fransızlar İngiliz sahillerine pek çok kez böyle çıkarmalar yapmışlardır) ve Sir Simon Jekyll'm şövalyeleriyle Sir Geoffrey de Pont Blanc'm komutası altındaki askerlerin La Roche Derrien'in dışındaki dövüşleri. Onun dışındaki bütün kuşatmalar, çarpışmalar ve çatışmalar tarihten alınmıştır. Sir Geoffrey'in Lannion'daki ölümü de buna dahildir. La Roche-Derrien nehir kıyısından yapılan bir saldırıdan çok surlarına tırmanıla-rak düşürüldü, ama ben Thomas'm bir şey yapmasını istedim, bu yüzden Northampton Kontunun başarısına saygısızlık ettim. Kont romanda yaptığı söylenen her şeyi yapmıştır: La Roche-Derrien'in ele geçirilişi, Blancheta-que sığlığında Somme'nin başarıyla geçilişi, Crecy sava-

şındaki başarıları. Caen'in almışı ve yağmalanışı büyük oranda kitapta anlatıldığı gibi olmuştur, ünlü Crecy sava-

şı da öyle. Kısacası bu tarihin korkunç ve dehşet verici bir dönemiydi ve şu anda Yüz Yıl Savaşlarının başı olarak kabul edilmektedir.

Roman için okumaya ve araştırmaya başladığımda dü-

şündüm ki şövalyelik, nezaket ve cesaretle çok ilgilene-cektim. Bu şeyler olmalıydı, ama acımasız, bağışlamaz ve zalim olan savaş alanlarında değil. Kitabın başındaki Fransa Kralı II. Jean'dan alınmış olan giriş yazısı düzelti-ci bir işlev görmektedir; "pek çok ölümcül savaş yapıldı, insanlar katledildi, kiliseler soyuldu, ruhlar tahrip edildi, genç kadınlar ve bakireler kirletildi, saygıdeğer dullar ve eşler rezil edildi; kasabalar, malikaneler ve binalar yakıldı, yollarda soygunlar ve gaddarlıklar yapıldı, pusular kuruldu." Crecy savaşından on dört yıl sonra yazılan bu satırlar Kral Jean'm Fransız bölgesinin neredeyse üçte birini İngilizlere teslim etme nedenlerini haklı gösteriyor; böylesi korkunç ve dehşet verici bir savaşın sürmesinden-se küçük düşmek tercih edilir.

Crecy gibi iyi bilmen savaşlar uzun Anglo-Fransız savaşlarında nispeten nadir görülür, belki bunun nedeni son derece yıkıcı olmalarıdır, ama Crecy zayiat rakamları en büyük kaybı İngilizlerin değil Fransızların yaşadığını göstermektedir. Kayıpları hesaplamak zor, ama Fransızlar en azından iki bin adam kaybettiler ve çoğu asker ve şövalye olan bu kayıpların sayısı büyük olasılıkla dört bine yakındır. Cenovahlarm kayıpları çok yüksekti ve en azından yarısı Fransızlar tarafından öldürüldü. İngiliz kayıpları önemsiz, belki yüzden azdı. Övgülerin çoğunu İn-

giliz okçuları hak ediyor, ama Fransızlar ok perdesini aştıktan sonra bile savaşı ağır bir biçimde kaybettiler. Hücumun hızını kaybeden ve diğer atlılar tarafından destek-lenmeyen bir atlı, piyadeler için kolay bir avdır, bu yüzden Fransa'nın şövalyeleri kalabalığın içinde katledildi.

Savaştan sonra Fransa kayıpları için açıklama ararken Cenovahları suçladı ve pek çok Fransız kasabasında Cenovalı paralı askerler katledildi, ama Fransızların yaptığı gerçek hata ordularım daha dikkatle hazırlayabilecekleri pazar sabahını beklemek yerine cumartesi öğleden sonra alelacele saldırmaktı. Saldırı kararı aldıktan sonra da disiplini yitirdiler ve ilk atlıları öylece ziyan ettiler. Sonra da ilk saldırının kalıntıları daha iyi düzenlenen ikinci hücumun önünde bir engel oldu.

Savaştaki İngiliz eğilimleri konusunda büyük tartış-malar oldu, bunların çoğu da okçuların konduğu yerler etrafında toplanıyordu. Tarihçilerin çoğu onları İngiliz kanatlarına yerleştiriyor, ama ben Robert Hardy'nin dü-

şüncesini takip ederek okçuların, kanatların yanı sıra bütün savaş hattının etrafına kondukları görüşünü kabul ediyorum. Konu yaylar, okçular ve başarıları olunca Bay Hardy dikkate alınması gereken biridir.

Çarpışmalar nadirdi, ama chevauchee, yani bilinçli olarak düşmanın topraklarını mahvetmek için başlatılan seferler sık görülüyordu. Kuşkusuz ekonomik bir savaştı bu - on dördüncü yüzyılda halı bombardımanının eşde-

ğeriydi bu harekât. Bir İngiliz chevauchee 'sinin ardından Fransa kırsalını tarif eden günümüz tarihçileri, Fransa'nın

"ayaklar altında ezilip çiğnendiği"ni, "mutlak mahvolma-

nın eşiğinde" olduğunu veya "işkence edildiğini ve savaş-enkazı hâline" geldiğim kaydediyordu. Bu noktada herhangi bir şövalyelik yoktu, çok az cesaret ve daha az nezaket vardı. Fransa sonunda iyileşecek ve İngilizleri Fransa'dan kovacaktı, ama ancak chevuchee'yle ve daha önemlisi İngiliz (ve Galli) okçularla baş etmeyi öğrendik-ten sonra.

Büyük yay sözcüğü romanda görünmüyor, çünkü bu sözcük on dördüncü yüzyılda kullanılmıyordu (VVoodstocklu Edvvard'dan, yani Galler Prensinden de aynı nedenle Kara Prens olarak söz edilmemektedir - bu daha sonradan uydurulmuş bir sözcüktür.) Yay yalnızca yaydı, belki büyük yay ya da savaş yayıydı. Uzun yayın orijini, Galli mi İngiliz mi olduğu, ortaçağ icadı mı olduğu yoksa cilalı taş devrine mi uzandığı konuları tartışılırken çok fazla mürekkep ziyan edilmiştir, fakat çarpıcı gerçek şudur ki Yüzyıl Savaşlarına giden yıllarda savaş kazanan silah olarak ortaya çıkmıştır. Onu bu kadar etkin kılan şey orduda toplanabilen okçu sayışıydı. Bir veya iki ok zarar verebilir, fakat binlercesi bir orduyu yok edebilir ve tek başına ingilizler Avrupa'da o kadar okçuyu bir araya getirebilirdi. Neden? Teknolojisi daha basit olamazdı, ama diğer ülkeler okçu çıkarmıyordu. Yanıt kısmen usta bir okçu olmanın çok zor oluşudur. Saatlerce ve yıllarca talim yapmak gerekliydi ve böyle bir talim alışkanlığı yalnızca ingiliz ve

Galler bölgelerinde vardı. Büyük olasılıkla cilalı taş devrinden beri (Crecy'de kullanılanlar kadar uzun porsuk ağacı okları cilalı taş devri mezarlarında bulunmuştur) Britanya'da böyle ustalar olmuştur, ama yalnızca birkaç ustanın olması da aynı şekilde mümkündür, ama o ya da bu nedenle Ortaçağda ingiltere'nin bazı kesimlerin-de ve Galler'de okçuluk çok popüler oldu, bu da uzun yayın savaş silahı olarak yükselmesine neden oldu. Ama bu coşku zayıflar zayıflamaz da yay hızla ingiliz cephanesin-den kayboldu. Yaygm bilgiye göre*uzun yayın yerini tüfek aldı, ama aslında uzun yayın tüfeğe rağmen zayıfladı-

ğını söylemek daha doğru olur. Bir aptal olmayan Benja-min Franklin Amerikan asilerinin talim yapmış uzun yay kullanıcıları olsaydılar isyanlarını çok daha hızlı kazana-caklarını düşünüyordu ve bir okçu taburunun yivsiz mis-ket tüfeğiyle silahlanmış bir tabur Wellington gazisinden daha uzağa atış yapacağı ve onları kolayca yeneceği de kesin. Ama bir tüfek (ya da tatar yayı) kullanmada ustalaşmak uzun yayda ustalaşmaktan çok daha zordur. Kısacası uzun yay, büyük olasılıkla ingiltere'nin kralları için savaş kazanan silah olarak tercüme edilen, popüler okçuluk modasıyla beslenen bir fenomendi. Ayrıca piyadelerin statüsünü de yükseltti, çünkü en sıkıcı İngiliz soyluları bile hayatlarının okçulara bağlı olduğunu fark etmeye başladılar ve o dönemde ingiliz ordularmdaki okçuların sayısının asker sayısından fazla oluşu da şaşılacak bir durum değildi.

Trial by Battle, the Hundred Years War, Cilt I'in yazarı Jonathan Sumption'a çok şey borçlu olduğumu belirt-meliyim. Başarılı bir avukatın tahminen "boş" zamanında böyle üstün bir kitap yazması benim gibi tam-zamanlı yazarlar için çok rahatsız edici bir durum, ama yazdığı için ona müteşekkirim ve kitabını o dönem hakkında bilgi sahibi olmak isteyen herkese öneriyorum. Geriye kalan bütün hatalar tamamen bana aittir.

"Tolitik^ ve dini bir karmaşanın ortasında kanlı bir çatışma; "Bay

Corntoellne kadar da iyi bir yazar oldu böyle."—Ihe 'Economist

"gerçekten muhteşem bir tarihi roman" -TLvening Standard

ingilizler İn oransızlar ile savaşmakiçin Kanali geçtikleri bir dönemdi.

Kral büyüklordlar ve şövalyeler orduya önderlikj-diyordu ama Jngilizler'in

gizli silahı, hepsi sıradan adamlar olan okçularıydı. iHooktonlu Ihomas, bu

okçulardan biriydi. Ama aynı zamanda özel bir görevi vardı; dövüşün

heyecanı sırasında sıkjıkunuttugu bu görev, bir Oransız haydut tarafından

öldürülen babasının intikamını almakyı aile hazinesini geri getirmekti. Ama

bu yolculukı sandığından çok. daha karmaşık, ve ihanetlerle dolu olacaktı.

Kendisini bekleyen düşman, JiıristiyanlıS^âlemindeki en büyükemanet olan

Kutsal Kase hin peşindeydi. "Kutsal Kâse hin Teşinde" serisinin bu ilki

*kitabı, Crecy Savaşı ile sona ermektedir ve bu savaş, yüzyıl Savaşları olarak^*

bilinen tarihi olayın başlangıcıdır.